ከበዓሉ ግርማ

t.me/pdfbookscloud

የቀይ ኮከብ ጥሪ

ከበዓሉ ግርማ

መብቱ በሕግ የተጠበቀ ነው።
© All Rights Reserved

መጀመሪያ እትም 1972 ዓ.ም
ሁለተኛ እትም 1999 ዓ.ም
ሦስተኛ እትም 2000 ዓ.ም
አራተኛ እትም 2010 ዓ.ም

በማንኩሳ ማተሚያ ቤት ታተመ

ማሳሰቢያ

ይህ መጽሐፍ ልብወለድ ነው፡፡ በታሪኩ ውስጥ የተከሰቱት ባለታሪኮች (ገፀ - ባህርያት) ሁሉ ደራሲው የፈጠራቸው ናቸው፡፡ ባለ ታሪኮቹ በህይወት ከነበሩ፥ ወይም አሁን ካሉ ሰዎች ጋር ምንም አይነት ግንኙነት የላቸውም፡፡ የስም ወይም የባህርይ ተመሳሳይነት ያለ ቢመስል፥ የአጋጣሚ ነገር መሆኑን አንባብያን በቅድሚያ እንዲረዱልኝ እወዳለሁ፡፡

ደራሲው

ምእራፍ ፩

ሰአት እላፊ የተቃረበ ቢሆንም፥ አዲስ አበባ እንደ ወትሮዋ በስልቹነት አዛግታ ከእንቅልፍ አዘቅት ውስጥ አልተጋደመችም። የውድቅቱ ጨለማ ሰላሙን አጥቶአል። በድቦችና በመንደር ውሾች ህብረ-ጩኸት ፈንታ የሽጉጥ፥ የመትረየስና የዲሞትፎር ተኩስ ጨለማውን እየሰነጠቀ ያስተጋባል - እንቅልፍ ነስቶ ሆድ እያሸበረ። በየቤቱ እንቅልፍ ያልዞረበት አይን አፍጥጦ ጣራ ጣራውን ይዳስሳል። ባሩድ የሸተታት ሚዳቋዋ ይመስል የሁሉም ጆሮ ተስሎ ቁሞአል።

ወይዘሮ አምሳለ እንደ ልማዳቸው ምሽቱ ሳይገፋ በጊዜ፥ ሁለት ብርጭቆ የአጃ አጥሚታቸውን ጠጥተው፥ ለጋ ቅቤአቸውን በሰርናቸው አንቆርቁረውና እንደ ጨረቃ ክብ የሆነች ትንሽ ፊታቸውን በቀዝቃዛ ወተት ከወለወሉ በሁዋላ፥ ከፊታቸው ላይ ጤዛ መስሎ የሚያብረቀርቅ ቅባት ተቀብተው ሲያበቁ፥ ሻሻቸውን እስከ ጆሮ ግንዳቸው ድረስ ዝርገድ አድርገው አልጋ ላይ ከወጡ የቆዩ ቢሆንም፥ እንደ ፈርጥ በሚንቦገቦገው ትላልቅ አይናቸው እንቅልፍ የሚሉት ጣእመ ነገር ከቶውንም አልዞረም። እንደ ጉርድ በርሜል ከአልጋ ውስጥ ይገላበጣሉ።

አቶ ጉልላትም እንደ ባለቤታቸው እንደ ወይዘሮ አምሳለ እንቅልፍ አጥተው በመቸገር፥ ስንደዶ የመሰለ አፍንጫቸውን ከአንሶላው ብቅ አድርገው፥ ወርዝቶ የሚታየውን መላጣቸውን እያብለጨለጩ፥ እንደ ጉድጉዋድ ውኃ ወደ ውስጥ የራቁትን አይኖቻቸውን ብልጭ ድርግም ያደርጋሉ፤ ወፍራም ሰውነታቸው አባይ ይዞት እንደሚሄድ ግንድ ከአልጋው ውስጥ ይገላበጣል።

‹‹ራዲዮውን አጥፋው! ይህን ራዲዮ የት አባቱ ወስጄ ልጣለው!›› አሉ ወይዘሮ አምሳለ፥ ተበሳጭተው።

‹‹ምን አገኘብታለሁ ብለህ ነው ይህን ራዲዮ ጠዋት ማታ የምትጎረጉረው?››

«ወሬ—ስለ አገራችን የጊዜው ሁኔታ! የኛ ራዲዮ ጣቢያ እንደሆን ከስድብ ሌላ ወሬ የለው! ትክክለኛ ወሬ የሚገኘው ከቢቢሲ፥ ከጀርመን ራዲዮ ጣቢያ፥ ከዶቼቬሌ፥ ከቮይስ ኦፍ አሜሪካ፥ ከሞቃዲሾ ራዲዮ ጣቢያ ነው. . .»

«ለወሬ የለው ፍሬ እቴ! ይልቅ አታደንቁረኝ — አጥፋው!» አሉ ወይዘሮ አምሳለ።

አቶ ጉልላት ሳይወዱ በግድ ቀና ብለው ራዲዮኑን አጠፉ። ከውጭ ራዲዮ ጣቢያ መለየት ፈፅሞ ደስ አይላቸውም። ከጣቢያ ጣቢያ እያማረጡ እሱኑ ሲጎረጉሩ ነበር የሚውሉት።

ራዲዮው ዝም ሲልባቸው ጊዜ፥ አቶ ጉልላት ከሩቅና ከቅርብ የሚሰማውን ተኩስ የምን አይነት መሳሪያ እንደሆነ በልባቸው ይገምቱ ጀመር።

ኩዋ! ኩዋ! ኩዋ! — ሽጉጥ።

ካካካካ! ካካካካ! — መትረየስ።

ዱዋ! ዱዋ! ዱዋ! ዱዋ! ዱዋ! — ዲሞትፎር።

«የመላኩ ያለህ! ይሄኛውስ እዚሁ ቤታችን አጠገብ ነው! ለመሆኑ የውጭው በር በደንብ ተዘግቶአል?»

«ስንቴ ልንገር!»

«አታመናጭቂኝ እንጂ! አሁንስ ከቀበሌ ተኩስ ባሰብኝ ምላስሽ! ሆድ ለባሰው ማጭድ አታውስው ይላል አማራ – እ።»

«ታዲያ ስንቴ መልስ ልስጥህ?! ከተጠራጠሩ ሂዶ ማየት ነው! ደርቤ–ስሙን ቄስ ይጥራው እቴ! በሄደ በስንት ጊዜው! ይህን ሰሞን ደሞ ዝም ብሎ አፌ ይገባል አስር አስር ጊዜ። – ስንታየሁ ነው በጊዜ በሩን የዘጋው» አሉ፥ እየተመናጨቁ።

ደርቤ፥ ከህፃንነት ጀምሮ አቶ ጉልላት ቤት ውስጥ በአሽከርነት ሲያገለግል ከቆየ በሁዋላ፥ አብዮቱ ከፈነዳ ወዲህ በሰላም ከቤታቸው ወጥቶ፥ በአቶ ጉልላት አማላጅነት በማስታወቂያና መርሀ ብሄር ሚኒስቴር ውስጥ ስራ ከያዘ ሁለት ዓመት አልፎት ነበር። ወይዘሮ አምሳለ ካዩት ሰንበት ብሎአል። ሰሞኑን ስሙ

እየመጣ ከአፋቸው ለምን እንደሚገባ ሊከሰትላቸው አልቻለም። ከቤታቸው ውስጥ በአሽከርነት በቆየበት ዘመን፥ በተፈነቱና በታማኝነቱ በጣም ይወዱት ስለነበረ፥ በተቆጡና በተበሳጩ ቁጥር ወይም አንድ ነገር ባስቸኳዋይ በፈለጉ ቁጥር፥ በመጀመሪያ የሚታያቸውና ስሙ አፋቸው የሚገባው ደርቤ ነበር። በአሳባቸው «ለዚህ ይሆን?» ብለው ዝም አሉ።

«እህ... እንቅልፍ አጥተሽ ነው መሰለኝ የምትነጫነጪው...»

«ኤዲያ! ሽዋዬ ይሙት – የሰውን ስሜት የማያውቅ ሰው ደስ አይለኝም። አውሬነት ነው» አሉና ወይዘሮ አምሳሉ፥ ተቆጥተው በመገላበጥ ጀርባቸውን አዞሩ።

አቶ ጉልላት የእሜቴን ስሜት አላጤኑም። እሳቸው ለራሳቸው ጆሮአቸው ቆሞ፥ ትናንሽ አይኖቻቸው ፈጥጠው፥ በሞራ ተሸፍኖ የደከመ ልባቸው ትር ትር እያለ፥ ከጨለማው በላይ ነግሶ የሚያስተጋባውን የተኩስ ጋጋታ በፍርሃት ያዳምጡ ነበር።

«ልጆቹ ደህና እንደሆኑ እስቲ ስልክ ደውለሽ ጠይቂ!» ብለው አዘዙ።

«ስንቴ ልደውል?!»

«ግድ የለሽም እንደ ገና ደውይ። የሚሰማኝ አጣሁ እንጂ እኔማ ሱቅ እንዳያድሩ ብዬ ነበር።»

«ወይ አበሳዬ» እያሉ ጉርድ በርሜል መሳይ ገላቸውን ጎትተው በመነሳት፥ ስልክ መደወል ጀመሩ። ከአጭር ቁመናቸው በላይ ጎልተው የሚታዩት ትላልቅ ጡቶቻቸው ነበሩ። እንደ ሱቅ በደረቱ የተሸከሙት ጡት የገዛ ጡታቸው አይመስልም፤ ህፃናት የሚጫወቱበትን የገና ላስቲክ ነፍተው በለሊት ልብሳቸው ውስጥ የከተቱት እንጂ! ከብዙ ዘመን ሙከራ በሁዋላ በስንት መከራ ቀለሙ ደብዘዝ እንዲል የተደረገው ንቅሳታቸው ከአጭር አንገታቸው ላይ ይታያል። ወደ ላይ ፍንድር ያለው ትልቅ ቂጣቸው፥ እንደ እርጉዝ ሴት ወደ ፊት ገፍቶ የተንጠለጠለው ሆዳቸውና ትንሽ ክብ ፊታቸው በአንድነት ሲታዩ፥ አሻንጉሊት ያስመስሉአቸዋል።

‹‹ተኝተዋል መሰለኝ ስልኩን አያነሱም፡፡ እሉ፥ ማዳመጫውን ከጆሮ ግንዳቸው ላይ አጣብቀው፡፡

‹‹የምን እንቅልፍ – በዚህ ሁሉ ተኩስ መሀል? የለም አንድ ነገር ቢሆን ነው!››

ወይዘሮ አምሳለ ስልኩን ዘጉ፡፡ አቶ ጉልላት ከወገባቸው ቀና ብለው ተቀመጡና፥ ‹‹እዚያ ሉቅ እንዳያድሩ ብዬ ነበር – ›› ከማለታቸው፥ ወይዘሮ አምሳለ ለጥቀው፥ ‹‹ከሰሙህ አትነግራቸውም ኖሮአል? ለወጉ አባት ነህ፡፡ እኔን እንደሁ ከመጤፍም አይቆጥሩኝ፡፡ኸረ – ኤዲያ! ባለጌን ካሳደገ የገደለ ይሻላል፡፡ ተሰማ እንደሆነ ጠጉሩን አጎፍሮ ጢሙን ማሳደግ ከጀመረ ወዲህ አንደኛውን መረን ወጥቶአል፡፡ ቁመቱ ረዝሞ ከመገርጀፉ የጢሙ ማስጠላት! እኔ ማዝነው በሂሩቴ ነው፡፡ እንደ አይን ጠፍታለች፡፡ ሽቶውን፥ ልብሱን፥ ጫማውን ከየት እንደምታመጣው አላውቅም፡፡ የት ውላ እንደምትመጣ የሚያውቅ የለም፡፡ ሲጠይቁዋት ‹‹ኡፋ!›› ብላ በሩን ወርውራ ትወጣለች፡፡ በር ዘግታ የምትንሾካሾከው ከወንድምዋና ጠርብ ጠርብ ከሚያካክሉ – ትከሻቸው ካበጠ – ማንንም ከመጤፍ ከማይቆጥሩ ያጎፈሩ ጎረምሶች ጋር ነው፡፡ እኔ አላውቅም፡፡ በነሱ ምክንያት ቆሽቴ የሚደብንበት ምክንያት የለም፡፡ የነሱ ነገር በቅቶኛል›› ብለው በረጅሙ ተነፈሱ – በአንድ አፍታ ለተሰማ ጢም ያላቸው ጥላቻ በልባቸው ውስጥ ነፍስ ዘርቶ እየተንቀሳቀሰ፡፡

የተሰማ ቁመት መርዘምና የጢሙ መንዠርገግ – ዳዋ እንደ በላው የሰነፍ ገበሬ ማሳ – በጣም ስለሚያስቆጣቸው፥ ‹‹ልጄ ነው›› ብለው ለሰው ማስተዋወቅ ከተው ውለው አድረዋል፡፡ ከታናሽ ወንድማቸው ከጌታቸው ጋር መታየትም ካቆሙ ዘመን የላቸውም–ከርሱ ጋር መታየት ያንን የሚጠሉትን እድሜ አስታውሶ ስለሚያሳጣቸው፡፡ የውስጥ አዋቂ! ወንድምዎ ሸብቶአል! ሲላቸው፥ ‹‹ያለ እድሜው ነው የሸበተው፡፡ አንድ ፍሬ ልጅ ነው እኮ፡፡ ሽበት የዘራችን ነው›› ይላሉ፡፡

ስለ ራሳቸውም ቢሆን፥ ‹‹እህህ! እኔኮ ልጅ ነኝ፡፡ አንድ ፍሬ ልጅ ሁኜ ነው ያገባሁት፥ ገና በአስራ ሁለት አመቴ!›› እያሉ መኩነስነስ ስለሚያዘወትሩ

የእድሜ እኩዮቻቸው፥ «ማሚቱ መጣች!» እያለ ስለሚያሾፉባቸውና፥ ወጣት ሴቶችም – ሊመስሉአቸው በሚጠጉዋቸው ጊዜ – «እማማ» እያሉ ስለሚጠሩዋቸው፥ ዛፍ ያጣ ጉሬዛ ሆነው እያዘኑ ይበሳጫሉ – እድሜአቸው እንደ ጥላ እየኮበለለ ሲሄድ፥ ግንባራቸው ላይ በቀዝቃዛ ስውር እጁ አርሶ ያለፈውን ፈር አንድ በአንድ ቆጥረው የቀይ ኮከብ ጥሪ እየተመለከቱ።

አቶ ጉልላት ተክዘው እየተፈላሰፉ፥ «ውሉ ጠፍቶ ከስሩ የተናጋ ህይወት። ወልዶ አሳድጎ ባእድ መሆን። ከጊዜው ነው ከሌላ አይደለም» አሉ፥ ለሚስታቸው ሳይሆን ለራሳቸው ጆሮ እያጉረመረሙ። ጥቂት አሰቡና፥ «ታዲያ አሁን ምን ይሻላል?» ብለው ጠየቁ።

«ምኑን?»

«ልጆቹን ነዋ!»

«የሚሻለውማ መተኛት ነው! ሌላ ምን ማድረግ ይቻላል?»

«እስቲ ደሞ ጌታቸው ቤት ደውዪ። መቼም ይሄኔ እንደ ልማዱ ስክሮ ተኝቶ ይሆናል።

«የሱ ስካር ምኑ ቅጡ። ደሞዙን ሁሉ አንድ ሳንቲም ሳያስቀር ይጠጣበታል። ሚስቱ በቁመናዋ መንምና እየሞተች ነው—በስጋት። ያ ማስታወቂያ ሚኒስቴር–አሁን ደሞ ምን ብለውታል ልጄ–እዎን መርሀ ብሄር ሚኒስቴር–ምን እንዳስነካው አላውቅም!» ብለው የጌታቸውን መንማና ሰውነትና ሸበት፥ የሚስቱን ከሰውነት መውጣትና ዘወትር ማልቀስ በአይነ ህሊናቸው እየቀረፁ፥ ስልኩን ደወሉ። ስልኩን ያነሳችው የጌታቸው ባለቤት ትእግስት ነበረች። የተለመደውን ሰላምታ ከተለዋወጡ በሁዋላ፥ «ምን ነው ይተናነቅሻል? ታለቅሺያለሽ እንዴ? ደህናም አይደላችሁ? ምን ሁናችሁአል?» በማለት ጥያቄን በጥያቄ ላይ እየደራረቡ፥ ቁርጥ ቁርጥ ባለ ትንፋሽ ጠየቁዋት።

«ደህና ነን። የለም አላለቀስኩም። አልቅሼ ምን ልሆን?» ብላ በጎረና ድምፅ መልስ ስትሰጥ ትሰማለች–ትእግስት–እየተነፋነፈች።

‹‹የኢዮብን ትእግስት ነው የሰጠሽ ልጄ፡፡ ስምን መልአክ ያወጣዋል አሉ፡፡ ፊቴ ባትሆኝም እንባሽ ይታየኛል፡፡ ለመሆኑ ስፈራችሁ እንዴት ነው?››

‹‹ተኩሱ ይቀልጣል፡፡ በጣም ያስፈራል፡፡ ሰግቼ ወደ እርስዎ ልደውል ስል ነው ለትንሽ የቀደሙኝ...››

‹‹እኛም ዘንድ ተኩሱ እንደ በረዶ ይወርዳል፡፡ ከመጣው መአት እግዜር ይሰውረን ማለት ነው እንጂ ተኩሱስ አይጣል ነው፡፡ ለመሆኑ ጌቱ እንዴት ነው?››

‹‹ተኝቶአል... እንቅልፍ አልወሰደውም... ግን መነሳት አይችልም– ልታነጋግሩት ፈልገሁ እንደሆን?››

‹‹ተኝቶ እየጠጣ ነው?››

‹‹ይመስለኛል፡፡››

‹‹ለምን መጠጡን አትቀሚውም?››

‹‹በምን አቅሜ? ይግደለኝ ብለሁ ነው?››

‹‹እርሱ የሞተ እንደሁ? ሁዋላ እንደ ጲላጦስ እጅ መታጠብ ይቻላል?›› አሉዋት፣ የስጋ ጉዳይ አላስችል ብሉአቸው፡፡ ወዲያውኑ መለስ ብለው፣ ትእግስትንም ላለማስቀየም፣ ‹‹ዳሩ ምን ታደርጊ ልጄ! አበሳ ነው፡፡ የሰው ነገር አይቀበል – ቢመክሩት አይሰማ! ጠርሙስን የሙጥኝ ብሎ መሞት – በቤታችን እንኩዋን የለ! ልክፍት ነው፡፡ እዚያ ማስታወቂያ ሚኒስቴር ያቀመሱት ነገር ይኖራል፡፡ ለመሆኑ መቼ ነው የተኛው?››

‹‹ሶስት ቀን ሆኖታል፡፡ ስራም አይሄድ፡፡ ከመስሪያ ቤቱም ይደውላሉ፡፡ በር ዘግቶ ዝም ይላል...››

‹‹ያው እንደ ልማዱ ከጠርሙስ ጋር ሱባኤ ገብቶአል በይኛ! የተጠናወተው ሰይጣን አለ–ሌላም አይደል፡፡ ያዳቆነ ሰይጣን ሳያቀስ አይለቅም አሉ፡፡ ይኸው ነው መሞቻው›› አሉ፣ አዝነው ሆዳቸውን ባር ባር እያላቸው፡፡

‹‹አባባ ደህና ናቸው?››

‹‹ደህና ነው፡፡›› አሉ፥ ተክዘው፡፡ ትንሽ ቆይተው፥ ‹‹ለመሆኑ ጤና አላችሁ?›› ብለው ጠየቁዋት፡፡ ትእግስት ዝም አለች፡፡ የዝምታዋ ትርጉም ገብቶአቸው፥ ‹‹ትንሽ ጤፍ አለኝ፡፡ ጠዋት እልክልሻለሁ፡፡ አይዞሽ፡፡ በይ ደህና እደሪ›› ብለው ስልኩን ዘጉ፡፡

የትካዜ ሽውታ ለጥቂት ጊዜ መታቸው፡፡ የጌታቸው ጠባይ ለእርሳቸውም ሆነ ለሚያውቁት ሁሉ እንግዳ ነገር ስላልነበረ ይህን ያህልም አልተጨነቁበትም፡፡ መጠጡን ለማስጣል መክረው፥ ወትውተው፥ አልቅሰው፥ ለአርባ አራቱ ታቦት ተስለው፥ በጎንም ብዙ ጊዜ አዋቂ ዘንድ ሂደው አስጠንቁለው፥ ደብተራም ክታብ አስፅፈው፥ ምንም አልይዝ ብሎአቸው ተስፋ የቆረጡለት ጉዳይ ስለሆነ እንደ ተከዙ አልቆዩም፡፡ የቀራቸው ነገር ቢኖር እንቀው ጠበል መውሰድ ብቻ ነበር. . . አሳቡን ከአእምሮአቸው አወጡና፥ ፈንደስ ፈንደስ እያሉ በታኮ ጫማቸው ሂደው ቁምሳጥናቸውን ከፍተው ትንሽ ብልቃጥ አወጡ፡፡ ሽቶ ከአንገታቸውና ከትላልቅ ጡቶቻቸው መካከል ካርከፈከፉ በሁዋላ፥ አንድ የተጠቀለለ ሻሽ መሳይ ነጭ ጨርቅ ይዘው እንደፍ እንደፍ እያሉ ወደ አልጋቸው በመመለስ፥ ትላልቅ ጡቶቻቸውን ወደ ባላቸው ደግነው ተጋደሙ፡፡

ወይዘሮ አምሳለ ምንም ቢሆን ያለ ረጅም ታኮ ጫማ አይሄዱም፡፡ ከረጅም ሹል ታኮ ጫማቸው የሚገላግላቸው መኝታ ብቻ ነው፡፡

አቶ ጉልላት መፈላለፋቸውን በመቀጠል፥ ‹‹ልጆችን ከወላጆች፥ ዘመድን ከዘመድ፥ ጉዋደኛን ከጉዋደኛ፥ ጌታን ከሎሌ፥ አለቃን ከጭፍራ እንዲህ አድርጎ የሚለያይና የሚያናክስ ውሉ የጠፋ ጊዜ! ክፉ ጊዜ ላይ ነው ያለነው፡፡ ከስሩ የተናጋ ህይወት! ኑሮ አይደለም–ስንገነባው የኖርነው ህይወት ምስኖ እንደቦረቦረው ቤት ከፊታችን ተገርስሶ ሲወድቅ ማየቱ፡፡ ይባስ ብለው ደግሞ ነጋ ጠባ አድሃሪ! እያሉ የጨዋን ልጅ ቤተስኪያን የገባች ውሻ ባያደርጉ፡፡ አይ ጊዜ–አያመጣው የለ!. . .›› እያሉ ሲያጉተመትሙ፥ ባለቤታቸው አቋረጡዋቸውና፥ ‹‹ምንነው እርፊህ ብትተኛ! የምን ማነብነብ ነው?›› ብለው ጠጋ አሉአቸው–ሽቶአቸውን አስቀድመው፡፡

ኩዋ! ኩዋ! ኩዋ!

የቀይ ኮከብ ጥሪ

ዱዋ! ዱዋ! ዱዋ! ዱዋ! ዱዋ!

‹‹የመላኩ ያለህ! ዛሬስ አላሳደሩንም! ጥይቱስ አያልቅባቸውም እንዴ?››

‹‹ምነው አርፈህ ብትተኛ – ጉልላቴ›› ብለው አሁንም ጠጋ አሉ፥ ወይዘሮ አምሳለ።

አቶ ጉልላት የሸቶው መልእክት አልደረሳቸውም – ሀሳባቸውን በሙሉ የውጭው ተኩስና የውስጣቸው መፈላሰፍ ይዞታል።

‹‹እንዲያው!. . . አዬዬ! ጉድና ጅራት ከወደሁዋላ!›› አሉ። ‹‹እነዚያን መሳሪያዎች የሰም እናስረክብ ስልሽ ቅበር ባትይኝ ምን ነበረበት!›› አሉ፥ እያቃሰቱ።

ወይዘሮ አምሳለ እንደ ቆሰለ አውሬ ተቆጥተው ከተጋደሙበት ብድግ አሉ። የብስጭትና የማፈር ስሜት የሚፈራረቅበት መልክ ከኮብ ትንሽ ፊታቸው ላይ ይነበብ ነበር። ‹‹ተነስተህ ሄደህ አስረክባ! ማስረከብ ልማዳችሁ ነው!›› አሉ፥ ከጣራው በላይ በነገሰና ስልቱን በሳተ ድምፅ።

‹‹ምን የማስረከብ ልማድ ነው የምትይኝ!››

‹‹ሁሉን!›› አሉ፥ ሻሻቸውን እያስተካከሉ።

‹‹እኮ እኛ እነማን ነን – ልማዳችሁ ነው ስትይ?››

‹‹ሁላችሁም! ሁላችሁም! ! እየነው ጉዱን እቴ!››

‹‹የቱን ጉድ?››

‹‹የወኔን መሞት ጉድ አልኩህ! ይገባህ እንደሆን? የሰው ስሜት የማይገባው ሰው በድን ነው። ወንዶች ስትባሉ ወኔ አልባ በድን ሁናችሁአል!››

‹‹የመሳሪያውን ነገር ስላነሳሁ አሁን ይህ ሁሉ ውርጅብኝ ያስፈልጋል?››

‹‹ሄደህ አስረክብ አልኩህ! ራስ ደጃዝማቹ ሁሉ አስረክበዋል – እጅን ጭምር። ከጦር ኃይሎች ከፖሊስ ሰራዊትና ከብሄራዊ ጦር አስተባባሪ ኮሚቴ የተሰጠ መግለጫ!››

‹‹አበድሽ እንዴ!››

‹‹ኦ ሆ ሆ ሆ! . . . ጉዱን አየነው እቴ! ራስ እገሌ–ደጃዝማች እገሌ – ጄኔራል – ክቡር አቶ እገሌ–ለባሬ ስምንት ሰአት ጀምሮ አራተኛ ክፍለ ጦር ድረስ መጥተው እጃቸውን እንዲሰጡ፥ በተባለው ሰአት መጥተው እጃቸውን ባይሰጡ ቤት ንብረታቸው እንዲወረስ የተወሰነ መሆኑን እናስታውቃለን! ካደፈጠበት መጥቶ ‹‹መጣን፥ እዚህ ደርሰናል›› እያለ እጁን ያልሰጠ ማን ነበር?››

መድፉ ሳይተኮስ ቦምቡ ሳይፈነዱ
ያ ሁሉ መኩዋንንት እንደ በግ ተነዱ

‹‹አንተም ሂድ መሳሪያህን አስረክብ!››

‹‹አብደሻል መሰለኝ››

‹‹ሲያልፍም አይነካኝ!››

‹‹እንግዲያውስ በውድቅት ጨለማ ሙት ወቃሽ አትሁኝ!››

‹‹ሙት ወቃሽ አልከኝ? እውነትም ሙት ወቃሽ! የወንድ ያለህ ነው የምለው፥ አልገባህም እንጂ! አህሀሀ! – ንጉሱን ከስልጣን ለማውረድ የወጣ አዋጅ! ቁጥር አንድ አዝባር ምን ነበር እቴ? ከዛሬ መስከረም ሁለት ፲፱፻፷፯ ዓ.ም. ጀምሮ ንጉሱ ከስልጣን ወርደዋል – ጊዜያዊ ወታደራዊ አስተዳደር ደርግ! ንጉሱ ተጎትቶ ሲሄድ እንዲት ውሻ ብቻ አስከትሎ–አየነው ጉዱን እቴ! ንጉሱ ከተነኩ ኢትዮጵያ የእምቡዋይ ካብ ትሆናለች – አገሪትዋ በደም ትዋኛለች–ምድር ቀውጢ ትሆናለች – ብርሃን ይጨልማል፤ ተብሎ እንዳልተፎከረ ሁሉ!! ‹‹ዋይ ዋይ ንጉሱ፥ ከእንግዲህ ቀረ በዘር መንገሱ::!!›› እየተባለ ሲዘፈን፥ ‹‹አቤት! አቤት! እግዚኦ›› ከማለት ሌላ ጣቱን እንኩዋን ያነሳ ወንድ አላየንም!››

‹‹በአማላጂትዋ ተይኝ ነው የምልሽ – አንቺ ሴት!››

‹‹የገጠርን መሬት የህዝብ ለማድረግ የወጣ አዋጅ!››

‹‹እብደት ነው የያዘሽ! ጨርሶ እብደት ነው!››

‹‹አሀሀሀ . . . ከዛሬ የካቲት ሻሻ ቀን ፲፱፻፷፯ ዓ.ም. ጀምሮ የገጠር መሬት የሰፊው ህዝብ ሆኖአል – ጊዜያዊ ወታደራዊ አስተዳደር ደርግ! ያን ጊዜ ማን ነበር እጁን ያነሳው?!! ዋይ ዋይ ባላባት፥ ከእንግዲህ ቀርቶአል ሳይሰሩ መብላት!! እየተባለ በየአደባባዩ ሙሾ ሲቀልዋስ? አየነው ጉዱን እቱ?››

‹‹ምንነው ብትተይኝ–አንቺ ሴት! ተይኝ ብዬሻለሁ ሁዋላ!››

‹‹ምን ሊኮን? ኤጭ - እቴ! የማንን ርስት ማን ሊነካ! – የማን ቤት ጠፍቶ የማን ሊበጅ፥ ያውሬ መፈንጫ ይሆናል እንጂ! መሬት ከተነካ ኢትዮጵያ ጥይት ይዘራባታል፥ የደም ጎርፍ ያጥለቀልቃታል፥ ተብሎ እንዳልተደነፋ ሁሉ! የጥይት ፉጨትና የደም ጎርፍ ቀርቶ ብቅ ብሎ ያጉረመረመ ጉልተኛ – ሰንዝሮ አንገት ቀንጣሹ፥ ተኩሶ ክር በጣሹ፥ ነፍጠኛ፥ አላየንም እቴ!››

‹‹ዋ ብዬሻለሁ!››

‹‹ወንድ አላየንም ስልህ ከዚህ ሁሉ መኩዋንንት! !››

አቶ ጉልላት የባለቤታቸውን ንዝንዝ አልቻሉትም። ወፍራም ቦርጫቸው ተሸክመው ተንተተው በመነሳት ከአልጋ ወረዱ – ጭልጭል በምትል አይናቸው ወይዘሮ አምሳለን የጎሪጥ አዩና በሆሳባቸው፥ ‹‹ውሉ ጠፍቶ ከሰሩ የተናጋ ህይወት!›› እያሉ። እንደወፍራሞች የተንጠለጠለ የሁዋላ ሥጋ ይኸን ያህል የላቸውም። ሆኖም ሰላላ እግሮቻቸው ወፍራም ሰውነታቸውን ተሸክመው ለመቆም የሚችሉ አይመስልም። በግድ የታጠረው ወፍራም አንገታቸው ከጠባብ ትከሻቸው ላይ እንደ ጉቶ ጉች ብሎ ሲታይ ለሰውነታቸው ባእድ ነገር ይመስላል። የፒጃማቸውን ሱሪ አጥልቀው፥ ጋቢያቸውን ደርበው፥ መላጣቸውን እያብለጨለጩ ተንተተው ሄደው ከመኝታ ቤቱ በር ሲደርሱ፥ ከፍተው ከመውጣታቸው በፊት መለስ ብለው፥ ‹‹አንቺ ንትርክ፥ የቀበሌን ተኩስ ሳሉን ተኝቼ ባዳምጥ ይሻለል። መቼም የዘንድሮ ነገር በእንቅርት ላይ ጆሮ ደግፍ ሆኖአል›› አሉ፥ ረጋ ባለ ድምፅ።

ወይዘሮ አምሳለ ከተጋደሙበት ብድግ ብለው ከአልጋው ላይ ጉርድ በርሜል መስለው በመቆለል ሻሻቸውን እየነቀነቁ፥ ‹‹ንቀት ነው! ይህ ሁሉ

ንቀት ነው! ምን ታደርግ! ትናንት እመቤትህ ነበርኩ – አዎን፥ ዛሬማ መሬቱ ሁሉ ሄዶአል። ያ ለወግ ለማእረግ፥ ፓርላማ ለመመረጥና ካባ ለመልበስ – የተከበሩ አቶ ጉልላት ዋለልኝ የጢቻ ህዝብ እንደራሴ ለመባል ያበቃህ! መሬቱ ነበር! ምን ታደርግ! ንቀት ይነስህ? እመቤትህ – እኔ ላንተ እመቤትህ ነበርኩ! ወይ እኔይቱ! እኔ የሽዋሉል ልጅ! . . .›› በማለት ከመገንፈላቸው በፊት፥ ባለቤታቸው ጣልቃ ገቡና ነገሩን ለማብረድ ያህል እየተለሳለሱ፥ ‹‹እኔ እኮ የምትይው ነገር ሁሉ አይገባኝም። ይህ ሁሉ ጭቅጭቅ በስተርጅና! አሉአቸው።

‹‹የምትሄድበት ሄደህ አሮጊትህን ፈልግ። እኔ አሮጊት አይደለሁም። አይደለሁም ብዬሃለሁ። የሰው ስሜት የማይገባው ሰው በድን ወይም አውሬ ነው። በድን ነህ! ይገባሃል? አዎን – ምድረ መኩዋንንት በድን ከመሆኑ የተነሳ መሬቱን፥ መሳሪያውንና ቤት ንብረቱን ቀርቶ፥ አዋጅ ቢታወጅ ሚስቱንም ወስዶ ሳያስረክብ አይቀርም።››

‹‹ባማላጅትዋ! በማን እድላችን!›› አሉ፥ ፍርጥም ብለው።

‹‹ንቀት ነው እኮ እንዲህ የሚያናግርህ – ዛሬ ጊዜ ከድቶኝ ባዶ እጄን ብሆን! በአምሳለ ትከሻ ከትቢያ የተነሳህ መሆንህን አትርሳ!. . .››

ወይዘር አምሳለ ቀጥሎ ምን እንደሚናገሩ ያውቃሉና፥ አቶ ጉልላት የተለመደውን ዘፈን ቀመው ከመስማት መሄዳቸውን መርጠው በሩን ከፍተው ወጡ።

ወይዘሮ አምሳለ የሚናገሩት አብዛኛው እውነት ነበር። ስለ ራስ እውነት ሲነገር እንደ እሾህ ይወጋል፥ እንደ እባጩትሬዋ ይኮሰኩሳልና፥ አቶ ጉልላት ስለ ራሳቸው የሚነገረውን ቆይተው ለመስማት አልወደዱም። አብዛኛው ሰው ስለ ራሱ በጣም የተሳሳተ ግምት ስላለውና ስለ ራሱ እውነትን ለመስማት ጆሮው ስለማይፈልግ የአቶ ጉልላት ከእውነት መሸሽ አያስደንቅም። ኢትዮጵያዊ ኩራት ይታያል ሁኔታውን የመንደር ጠበቃ እንደነበሩ ልባቸው ያውቃል። የተገናኙትም ለወይዘር አምሳለ ጥብቅና ቆመው – መሬታቸውን ለመቀራመት አሰፍስፈው ከነበሩት ከልኡላንና ከልእልታት፥ ከመሳፍንትና

ከመኩዋንንት፣ ከራሶችና ከደጃዝማቾች ለማስጣል ላይ ታች እያሉ ግራና ቀኝ በሚሙዋገቱበት ጊዜ ነበር።

አንድ ቀን እንደ አጋጣሚ ወይዘሮ አምሳለ ከባህር ማዶ በመጣ ሀር ምንጣፍ ካጌጠች ድንክ አልጋቸው ላይ ተጋድመው ያሳበው የቤት አሽከር እግራቸውን አጥቦ ሲያበቃ – ጥቢ ፀሀይ ከመሰለው ጭናቸው ድረስ ዘልቆ ሲያሻቸው ደረሱ – አቶ ጉልላት። ከዚያን ቀን ጀምሮ ከወይዘሮ አምሳለ ቤት አልወጡም – ወይዘሮ አምሳለ ጎረምሳ እያማረጡ ከቤት ውስጥ እንደ ሙሽራ ዘግተውበት በመቀለብና ሲሰለቻቸው በጠገበ አሽከር ማጅር ግንዱን አስይዘው እንደ አሮጌ ቁና አውጥተው ከደጅ በመጣ በአገር የታወቁ እንደነበሩ ባይዘነጋም ቅሉ፥ አቶ ጉልላት ምን እንዳቀመሱዋቸው አይታወቅም – ጎረምሳ የማማረጡን ጉዳይ እርም፣ ብለው እርግፍ አድርገው ተውት። ይህ የሆነው ከሰላሳ አመት በፊት ነበር።

‹‹ያጣህ የነጣህ የመንደር ጠበቃ ነበርክ። ስንቱ ያገር መኩዋንንት አደግድጎ እንደ እመቤቴ ማርያም ሲማለደኝ ላንተ የተሸነፍኩ እለት ነው የተዋረድኩ. . . ተይ ነገር የበላ የመንደር ጠበቃ አያዋጣሽም ሲሉኝ አልሰማ ብዬ! . . . ቤቱ ስትገባ የምትለውጠው ሱሪ እንኩዋን አልነበረህም! . . . በኔ ሀብት ነው ሰው የሆንከው፤ ፍሪዳ አሳርጄ፣ ጠጅ አስጥዬ ደግሼ፣ ድፍን የጢቾን ህዝብ ግብር እያገባሁ ነበር ለእንደራሴነት ያበቃሁሁ–ስንት ዘመን ሙሉ። ያሸመህስ ማን ሆነና ነው? እኔው አምሳለ ነኝ። እነ አቶ መኮንን ሀብተወልድን አስተዋውቄ እኔው ነኝ ለፊውታራሪነት – ለዲሬክተርነት – ለረዳት ሚኒስትርነት ያበቃሁህ።››

አቶ ጉልላት ይህን ሁሉ ዛሬ ባይሰሙም ወይዘሮ አምሳለ የሚናገሩት ሁሉ በትዝታ ከጆሮአቸው ውስጥ እያስተጋባ ከአንድ አሮጌ ሶፋ ላይ በጋቢያቸው እንደ አስክሬን ተሸብልለው ተኙ – ‹‹ከሰላሳ አመት ጋብቻ በሁዋላ ይህ ሁሉ ንትርክ! ከስሩ የተናጋ ህይወት!›› እያሉ ለጥቂት ጊዜ ሲያስቡ፥ በወይዘሮ አምሳለ ጠባይ ክፍኛ መለወጥ ሲገረሙ ቆዩና፥ ‹‹እንደ አሮጌ ቁና ተጥዬ ጡረታ መውጣቴ ሳይቀር የፊውታራሪነት ማእረጌ ይሰረዝልኝ ብዬ ማመልከቴ አሁን ምን ይባላል? አይ የሰው ነገር! ስንት ዘመን ደጅ እንዳልጠናሁበት ሁሉ! ለትንሽ ነው እኮ! ደጃዝማችነቱም ይቅኔ አያልፈኝም

ነበር – አብዮት የሚሉት ጣጣ ባይመጣ ኖሮ!›› በማለት ለመጀመርያ ጊዜ ክፉኛ ተቆጩ። ራሳቸውንም ታዘቡት። የህይወት ጥምባት ሸተታቸው። ክርፋት ክርፋት አላቸው። ሞገድ እያንገላታት መልህቋዋን የምትጥልበት ያጣች መርከብ ይመስል ልባቸው ተንሳፈፈ።

ሁለቱም እንቅልፍ ሊወስዳቸው አልቻለም – ወይዘሮ አምሳለ ተናቅሁ ብለው እየተብከነከኑ – የሸቶአቸው መአዛ ራሳቸውን መልሶ በማወድ እያስጠላቸው – አቶ ጉልላት የቀበሌ ተኩስ እያስበረገጋቸው። ሲያጉዋራ ዲሞትፎሩ–ሰማዩ–ተገምሶ የወደቀ ይመስል ነበር። እንኩዋን የተኛን የሞተን ከመቃብር የሚቀሰቅስ ያህል ነበር የጥይቱ ዶፍ።

አቶ ጉልላት ከወይዘሮ አምሳለ ተለይተው ብርድ ከፍርሃት ጋር ተዳምሮ እያንቀጠቀጣቸው፥ ተጨንቆ ግሎ ጭንቅላታቸው ውሉ በጠፋ አሳብ – ‹‹ነጭ ሽብር! ቀይ ሽብር! የመደብ ትግል! አድሃሪ፥ ተራማጅ ብሎ ነገር፥ ሽብር! ሽብር! ሽብር! የመደብ ትግል እያሉ አገር ባይበጠብጡ፥ የማንም አፈር ገፊ፥ የፈጫይና የእንጨት ሰባሪ ልጅ ሁላ ከመሬት ተነስቶ አገር ያቀና፥ ያስተዳድር ይመስል–ከእንጨት ተመርጦ ለታቦት፥ ከሰው ታጭቶ ለሹመት መሆኑን እረስተው!. . .›› ‹‹ጨዋ የጨዋ ልጅ እንደ አውሬ እየታደነ. . . እህህ . . . የራሄል ጩኸት–የናቡከደነፆር ህልም–ስምንተኛው ሽህ. . .››

ኩዋ! ኩዋ! ኩዋ! – ሽጉጥ።

ክክክክክክ–መትረየስ።

ዱዋ ዱዋ–ዲሞትፎር።

‹‹የመላኩ ያለህ! የሉቃስ ወንጌል ጩርሶት የለ? – ህዝብ በህዝብ ላይ፥ መንግስትም በመንግስት ላይ ይነሳል. . .ታላቅም የምድር መናወጥ በልዩ ልዩ ስፍራ–ቸነፈር ረሀብም ይሆናል. . .››

ኩዋ! ኩዋ! ሽጉጥ።

ዱዋ! ዱዋ! ዱዋ! ዲሞትፎር።

‹‹የመላኩ ያለህ! ምዕአት ለጨዋ ልጅ! አድሃሪ እያሉ! የናሁከደነዖር ሀልም. . . የሽክላ እግር. . . የሽክላ እግር!›› እያሉ እንቅልፍ ሸለብ እንዳደረጋቸው ቀን በጥላቻ የሰሙዋቸው የአብዮት ጥበቃ ጉዋዶች መፈክሮች –

‹‹አድሃሪያን በሰፊ ህዝብ ክንድ ይደመሰሳሉ!

በአድሃርያን ላይ ቀይ ሽብር ይፋፋማል!

ዲሞን በዲሞትፎር!

ነጭ ሽብር በቀይ ሽብር ይመታል!

ቀይ ሽብር የአብዮቱ አለኝታ ነው!

ነው! ነው! ነው!››

መጥተው በጆሮአቸው ውስጥ እንደ ምዕአት ደወል እያስተጋቡ፥ ሁሉም ግራ እጁን አንስቶ ወደ እርሳቸው ጥርሱን እንደ ሲኦል ጋሻ ጃግሬ አግጦ እያንቀጫቀጨ ሲጠጋቸው በአይነ ህሊናቸው እየታያቸው ወባ እንደ ያዘው ሰው ሰውነታቸው በሙሉ በላብ ተጠምቆ ሳለ፥ እየበረዳቸው በመባነን፡-

‹‹የመላኩ ያለህ! ጊዜ የማይወልደው ጉድ የለ! ጨዋ የጨዋ ልጅ ሞላጫ ድሀን ፈርቶ እየባነነ ሲያድር–እንደ ድኩላ ሰግቶ! ደሞ የቃላቱ ጋጋታ! ለጆሮ የማይጥም እንደ አባጨጉዋሬ የሚኮሰኩስ – ሻካራ! ፊውዳሊዝም – ቢሮክራሲያዊ ካፒታሊዝም – ኢምፔሪያሊዝም–ፊውዶ ቡርዧዋ– አናርኮ – ፋሺስት – ትሮትስካይት – ቀኝ መንገደኛ – ፊዲስት – የመደብ ጠላት – አድሃሪ ብሎ ነገር! በማናውቀው ቋዋንቋዋ መቀባጠር – የባቤል ግንብ – ማን ምን እንደሚናገር ሲጠፋ ሁዋላ ሲናድ እንደ እንቢዋይ ካብ–››

ኩዋ! ኩዋ! ኩዋ!

ከከከከከ! – ከከከከከ!

ዱዋ! ዱዋ! ዱዋ!

‹‹የመላኩ ያለህ! ዛሬስ አምረዋል እነዚህ ቀበሌዎች:: እህህ ሆሆሆ! ጉድ ነው ኮ! ኢድህ - ኢ.ህ.አ.ፓ-ኢ. ኤል. ኤፍ. ፒ.ኤል. ኤፍ–ስልዋህድ . ኢምፔሪያሊስቶች – አድሃሪ የአረብ ገዥ መደቦች – ቀኝ መንገደኞች – ጠባብ ብሄረተኞች – የብሄር ትምክህተኞች–ሰርጎ ገቦች–የተራማጅ ካባ ለባሾች– የቀብር ባህታውያን–ቢሮክራቶች–አድሃሪዎች–ሰላም የሌለው ሰላም ላይሰጥ! ፈሪ ላመሉ ጥላውን ሲጠራጠር! የፈሪ ዱላ መብዛቱ? ‹‹እናሸንፋለን! እናሸንፋለን! ድንቁም ታሸንፋለች!

‹‹ደሞ አዲሶቹ አማልክት መብዛታቸው – ካርል ማርክስ–ኤንግልስ–ሌኒን! ያልተባረከ ትውልድ! አሽክላዎች! ከውኃ ላይ የሚሳፈፍ ኩበት – ከእበት ላይ የፈሉ ትሎች – አባይ እንደሚያገላብጠው ግንድ ማደሪያ የሌላቸው – ጉዶች – የምድር ጉዶች! ግና ምን ያደርጋል ድስት ጥዶ ማልቀስ፣ ቀድሞ ነበር እንጂ አልሞ መደቆስ! በፊት ቀረ:: ያንን ሽማግሌ እግዜር ይይለትና! እሱም ዙፋኑም ላይተርፋ አሳልፎ ሲሰጠን– እንደ ይሁዳ:: የይሁዳ አንበሳ– ትንቢት ነበር ለካ! ይዝፈኑብን – ይዝፈኑብን ጠዋት ማታ – የፍየል ወጠጤን - የፍየል ወጠጤ ትካሻው ያበጠ ልቡ ያበጠበት፣ እንዋጋ ብሎ ከነብር ላከበት:: የማትረባ ፍየል ዘጠኝ ትወልዳለች፣ ልጆችዋም ያልቃሉ እስዋም ትሞታለች– አይ ጉድ! የጊዜ ነገር! ጊዜና ሽርሙጣን ያመነ – ጉም የዘገነ!!›› እያሉ ሲገላበጡ፣ እንቅልፍ ማጣቱ አይናቸውን እያቃጠላቸው – ሌሊቱ እየረዘመባቸው ይሄድ ነበር. . . .

ምእራፍ ፪

ለአነ አቶ ጉልላት ቀበሌ ተመራጮች ጊዜው ከንፍ አውጥቶ እንደ መብረር ያህል ነበር–ሲሮጥ–ሴኮንዶች ደቂቃዎችን እየወለዱ፥ ደቂቃዎች ሰአቶች እየተኩ ሲሄዱ። ወርዱ አስር ስፋቱ አስራ አምስት ሜትር በሆነው የቀበሌው አዳራሽ ውስጥ አስቸኳዋይ ስብሰባ ከጀመሩ ከአራት ሰአት በላይ ቢሆናቸው እንጂ አያንስም። ነገር ግን፥ የጊዜው ኮብላሉ መሄድ አልታወቃቸውም። የታወጀው ሰአት እላፊ የትና የት አልፎአል።

አስቸኳዋይ ስብሰባ የተደረገበት ዋና አላማ፥ በፊት የነበረውን የቀበሌውን የአብዮት ጥበቃ ሊቀ መንበር ትጥቅ አስፈትቶ ከስልጣን በማውረድ ከቁጥጥር ስር ለማዋልና፥ በምትኩ ሌላ የአብዮት ጥበቃ ሊቀ መንበር ለመምረጥ ነበር። አባሎቹ በሙሉ (በግምት አንድ ስድሳ ይሆናሉ) ወደ ስብሰባው አዳራሽ ሲገቡ በመካከላቸውም ፍፁም የመግባባት መንፈስ ስለነበረ፥ የቀሞውን የአብዮት ጥበቃ ሊቀ መንበር ሳያስበው በድንገት ይዘው ትጥቅ ለማስፈታትና ከቁጥጥር ስር ለማዋል ጊዜ አልፈጀባቸውም። ከፍርሃት የተነሳ እያንዳንዱ የቀበሌው ተመራጭ በሆዱ ይዞት የቆየው ጉዳይ ስለነበረ፥ ሁሉም ሲፈራ ሲቸር እንጂ ምንም በመካከላቸው አንድ አይነት የመግባባት መንፈስ በሰረፀበት ጊዜ ላንዳፍታ እንኳን ያመነታ አልተገኘም፤ ያመነታ ተመታ፤ ያልጠረጠረ ተመነጠረ የጊዜው ሁኔታ፥ ይልቁንም ሲያንታርካቸው የቆየውና ጊዜ ፈጅቶ ያንን ያህል ያስመሻቸው፥ በምትኩ ሌላ የአብዮት ጥበቃ ሊቀ መንበር የመምረጡ ጉዳይ ነበር።

እያንዳንዱ አባል ካለፈው መራራ ልምድ ባገኘው ትምህርት መሰረት ከሌላ የፍርሃት አዘቅት፥ ከሌላ የስጋት ኑሮ ወጥመድ ውስጥ ለመውደቅ እንዳልፈለገ ያስታውቃል። ስለሆነም፥ የፈጀውን ጊዜ ቢፈጅም ምርጫው በከፍተኛ ጥንቃቄ መካሄድ ነበረበት። የቸኮለ ማንም አልነበረም።

ላምን ተብሎ–ላለፉት ሶስት ወራት እስካለፉት ጥቂት ሰአቶች ድረስ፥ እያንዳንዱ የአብዮት ጥበቃ አባልም ሆነ የቀበሌው ሊቀመንበር፥ በቀድሞው የአብዮት ጥበቃ ሊቀ መንበር አምባገነን ተፅዕኖ ስር በታላቅ ፍርሃትና ስጋት ያሳለፉት እያንዳንድዋ የመከራ ደቂቃ ከአእምሮው ውስጥ አልወጣችም።

ከመካከላቸው ያች የመከራ ደቂቃ ገና ያላለፈች እየመሰለው፣ ከፉኛ የሚዘገንነውም ነበር። በዚያች ቀውጢ ሰአት ከመካከላቸው ወጥመድ እንደገባች አይጥ ለመኖር እየቃተተ፣ ሞት ሳይቀር ለህይወቱ እየሳሳ ሳይወድ በፍርሃት ለፈፀመው ድርጊት፣ ህሊናው ቆስሎ በመምገል ያልገለማው ማን ነበር? ማንም አልነበረም።

ከሊቀ መንበሩ ፊት ካለው ወደ አንድ ጎን ያጋደለ፣ ቀለሙ ይህ ነው ተብሎ ሊነገርለት ከማይችል አሮጌ ጠረጴዛ ላይ፣ አዲስ ክላሺን አጋድሞ፣ ከቀጭን ወገቡ ላይ፣ በግራ ጎኑ በኩል፣ ባለስውር ምላስ ኮልት ፴፰ ሽጉጥ ሽጦ የተቀመጠው የአስመራጭ ኮሚቴ ሊቀ መንበር፣ የተዘጋ ጉሮሮውን በትንፋሹ ጠራረገና፣ ቀልተው በሚታዩት ትላልቅ አይኖቹ ሁሉንም አንድ በአንድ ካማተረ በሁዋላ፣ ‹‹ጉዋዶች፣ እስካሁን ሰፋ ያለ ዲሞክራሲያዊ ውይይት አካሂደናል። ለምርጫ በእናንተው ጠቋሚነት የቀረቡትም ስድስት ጉዋዶች ስለ አቋዋማቸው አንድ ባንድ ገልፀውልናል። ጊዜውም እየሄደ ነው። ጭቁን እንደምትሰሙት ሁሉ ከውጭ የመደብ ትግሉ እየተጡዋጡዋፈ ነው። ወቅት! ሁሉ በየቦታው ዘብ መቆም አለበት። በዚህ ወሳኝና መራራ የትግል ስለዚህ ወደ ምርጫው እንድናመራ ቤቱን እጠይቃለሁ፣›› አለ፣ ሳይታወቀው በአንድ እጁ ከፊቱ የተጋደመውን ‹‹ክላሺን›› እንደ ህፃን ልጅ እየደባበሰ፣ ከግራና ከቀኙ ሁለት ሌሎች ሰዎች ተቀምጠዋል። አንዱ ግንባረ ፈጣጣ ሌላው ደግሞ አይነ ሸውራራ ብጤ ናቸው።

ቤቱ በሲጋራ ጢስ ታፍኖ ዛር የሚወርድበት የቃልቻ እልፍኝ አልመሰለም። ለላብ ተብሎ ከብብት ውስጥ የሚቀቡትም ቅባት ሆነ፣ ጊም ከተላጩ በሁዋላ የሚርከፈከፈው ሽቶ ክፍሉን አያውደውም። የኮሌታው ንጣት ከሩቅ አይን የሚስብ ሽሚዝ ከመኸርጎርጎሩ የተነሳ የሚያጥወለውል ክራባት፣ ባለፈው ምሽት በኤምባሲ ኮክቴል የቦዘነ አይን የሚሸፍን ጥቁር የፀሀይ መነፅር አይታይም።

አይን የሚወጋው ደግሞ፣ ኖራው ለቆ ምርጉ ያፈጠጠው ግድግዳ ብርሃንዋ የደበዘዘና ከረጂም ገመድ እርቃንዋን የተንጠለጠለች ባለሸሯ ሻማ አምፑል፣ ክራባት ያላነቀው አንገት፣ ለብዙ ጊዜ ምላጭ ያልጎበኘው ጊም ነበር።

አንዱ ከመካከላቸው ድምፁን ከፍ አድርጎ «ለጓጓብ» በማለት እጁን አወጣ። ሁሉም መለስ ብለው ተመለከቱት። እያንዳንዱ አባል ለማን ድምፁን እንደሚሰጥ በጥሞና ያሰላስል ነበርና ጆሮ የማይለንጥቀው ድምፁ አሸበራቸው። በድንገት ከተቀመጠበት ብድግ ብሎ፥ «በቀድሞው ሊቀመንበርኛ በግብረ አበሮቹ ላይ አብዮታዊ ፍርድ ሳንሰጥ ወደ ምርጫው መሄድ የለብንም። አንገብጋቢው ጥያቄ ፍርዱ ነው እንጂ ምርጫው አይደለም» አለና ተቀመጠ።

የአስመራጭ ኮሚቴው ሊቀ መንበር እንደመናደድ ብሎ፥ መጥረቢያ መሳይ ፊቱን በይበልጥ ሳለና፥ «የተሰነዘረው አሳብ ከደንብ ውጭ ነው» አለ። «ምርጫው ወይስ ፍርዱ የትኛው ይቅደም? በሚለው አሳብ ቅድም ቤቱ በሰፊው ሲከራከርበት ከቆየ በሁዋላ፥ ምርጫው ይቅደም ተብሎ በአብዛኛው ድምፅ ያለቀለት ጉዳይ ነው። ስለዚህ፥ አሁን ቤቱን እንደ ገና የምጠይቀው ወደ ድምፅ መስጠቱ ስነ ስርአት እንድናመራ ነው። በተስማማነው መሰረት ድምፅ አሰጣጡ በምስጢር ይሆናል። አሁን ድምፅ የምትሰጡበትን ወረቀት ማደል እንጀምራለን።»

ያች ወሳኝ ሰአት በመድረስዋ ድምፅ ለመስጠት ተቻኩሎ በታደለው ወረቀት ላይ የተጠየቀውን ምልክት ያደረገ አልነበርም። ግማሹ ውሀ እንደምትጠጣ ዶሮ ወደ ላይ አንጋጦ፥ የተቀረው ደግሞ አሳብ እንደተጫነው ፈላስፋ አቀርቅሮ ያስብ ነበር። የትናንቱ ፍርሃትና ጭንቀት እያንዳንዱ አእምሮ ውስጥ ትኩስ ነበር። ግን የትናንቱ ጥፋት፣ ያለፈው የፍርሃትና የመከራ ሰአት እንዳይደገም ዋስትናው ምንድር ነው? የሚልም ጥያቄ በአእምሮአቸው ውስጥ ሳይመላለስ አልቀረም። በትግል፥ ትግል ደግሞ ያለቆራጥነት አይሆንም የሚል መልስ ያገኙ ይመስላል። አብዛኛዎቹ ከታደላቸው ወረቀት ላይ ምልክት ማድረግ ጀመሩ። ለእርዳታ ወደ አስመራጭ ኮሚቴው ሊቀ መንበር የሄዱት ከአስር አይበልጡም ነበር።

ሁሉም ድምፅ የሰጠበትን ወረቀት መመለስ ጀመረ። በተጨማሪ ብቅ የሚል ሰው መጥፋቱን በማየት ሊቀመንበሩ ትንሽ ቆየና፥ «የምርጫውን ወረቀት ያልመለሰ አንዳለ?» ብሎ ፈገግ በማለት ጠየቀ። ሁሉም ተያዩ።

«እኔ ገና ነኝ» አለ፥ በድንገት ከመካከላቸው አንዱ።

‹‹ምንነው ጉዋድ?››

‹‹መቁረጥ አቃተኝ!››

‹‹ለምን?›› ብሎ ጠየቀ፥ ሊቀ መንበሩ እየሳቀ።

‹‹ድምፅ መስጠት እንደ ዋዛ የሚታይ አለመሆኑ ዛሬ ነው የተከሰተልኝ። እና ተጨነቅሁ›› አለ፥ ቁም ነገር በተመላበት ሁኔታ።

በአዎንታ ራሱን ያልነቀነቀ ሰው በቤቱ ውስጥ አልነበረም። ለማንኛውም ነገር መልስ የማያጣው ሊቀ መንበር፥ ከፊቱ ላይ የነበረውን ፈገግታ ሳያጨልም፥ ‹‹አዎን ጉዋድ፥ ድምፅ መስጠት አስቸጋሪ ነገር ነው። ጭንቀትህ የንቃት ምልክት ነው። ቢሆንም፥ ጊዜና ጠላት ቆመው አይጠብቁንም። ስለዚህ መቁረጥ ያስፈልጋል›› በማለት አበረታታው።

ጉዋዱ፥ በመረጠው እጩ ስም አኩዋያ ምልክቱን አድርጎ ወረቀቱን መለሰ። እንደ ድንጋይ ከብዶት የነበረው ልቡ ቁርጦ ውሳኔ ከሰጠ በሁዋላ ስለቀለለው፥ ከፊቱ ላይ የደስታ ስሜት በጉልህ ተፅፎ ይነበብ ነበር።

አስመራጭ ኮሚቴው ምልክት ተደርጎባቸው የተመለሱትን ወረቀቶች ገምግሞ የምርጫውን ውጤት ለማወቅ ጊዜ አልፈጀበትም። የቤቱ አባሎች የተጨነቁበትን የምርጫ ውጤት ለመስማት፥ ማን ይሆን? ማን ይሆን? እያሉ በጉጉት እንደሚጠባበቁት ሁሉ፥ የስድስቱም እጩዎች ልብ፥ ምንም እንኩዋ ሁሉም በንግግራቸው ወቅት የአብዮት ጥበቃ ሊቀ መንበር ሆኖ መመረጥ ከባድ ሀላፊነትንና መስዋእትነትን የሚጠይቅ መሆኑን ቢገነዘቡም፥ እኔ እሆን? እኔ እሆን? በማለት ልባቸው ድው፥ ድው፥ እያለ እንደ ከበሮ ይመታ ነበር። ስልጣን የማያጉዋጉዋው ሙት ብቻ ነው፥ እንዲሉ።

ሶስቱም አስመራጮች አፍ ለአፍ ገጥመው ለጥቂት ጊዜ በለሆሳስ ከተንሾካሾኩ በሁዋላ፥ ሊቀ መንበሩ በወረንጦ የማይለቀም ሽንጡን እያሳየ ብድግ ብሎ፥ ‹‹እሺ ጉዋዶች፥ ውጤቱን በናፍቆት የምትጠባበቁ ይመስለኛል- አይደለም እንዴ?›› ብሎ፥ የቤቱን ስሜት ለማጤን ያህል ንግግሩን ቆም አደረገ።

ፍፁም ፀጥታ የሰፈነበት ቤት ከመሆኑ የተነሳ፣ ምርጊ እንኳ ብትወድቅ ሳትሰማ አትቀርም። ከሁሉም ፊት ላይ ጉጉት የሚያንፀባርቅ ፈገግታ ይታያል። የሁሉም የልብ ትርታ ጨምሮ ነበር።

‹‹መቼም እንደምትሰሙ ውጭ የመደብ ትግሉ እየተጡዋጡዋፈ ነው። ለአድሃርያን ጨለማው የባሰ ጨለማ፣ ለጭቁኖች ግን ብርሃን ሆኗል። የምትሰሙት ተኩስ ለአድሃርያን ግብአተ መሬትን፣ ለጭቁኖች ብሩህ ተስፋን የሚያበስር ነው። ቀይ ሽብር!! ቀይ ሽብር!! ለኛ!! ለጭቁን መደቦች ሁሉ፣ መስተ አይደለም፣ አለኝታችን፣ የአብዮታችን ዋስትና እንጂ!››

ሁሉም ጆሮውን በማቆም ጉዋጉቶ የሚጠባበቀው የምርጫውን ውጤት ለመስማት እንደመሆኑ መጠን፣ ጉዋዱ እግረ–መንገድን የሚናገረውንም ሆነ፣ ከውጭ የሚቀልጠውን ተኩስ ከልብ ያጤነ አልነበረም።

‹‹እሺ እንግዲህ ጉዋዶች! ብዙ አዘገየሁአችሁ መሰለኝ። ዘጠኝ ድምፅ በማግኘት ሶስተኛ ተመራጭ በሆነው እንጀምር–››

ሁሉም አጉረምርመው፣ አቀማመጣቸውን በመለወጥ ከወንበሮቻቸው ላይ ተመቻቹ።

‹‹ጉዋድ ኡርጌ ደባላ ዘጠኝ ድምፅ በማግኘት ሶስተኛ ተመራጭ ሆኗል!›› ጭብጨባው ቀለጠ። ኡርጌን ለማየት ሁሉም ወዲህና ወዲያ ያማትር ነበር።

‹‹መልካም ነው። አስራ አንድ ድምፅ በማግኘት ጉዋድ ላጺሶ ሲልጆር ሁለተኛ ተመራጭና የአብዮት ጥበቃ ምክትል ሊቀ መንበር!!››

ጭብጨባው የአስመራጭ ኮሚቴውን ሊቀ መንበር ድምፅ ውጦ አስተጋባ። ከላጺሶ ጎን የተቀመጡት ጉዋዶች እየተነሱ በጋለ ስሜት ይጨብጡት ነበር። ግን ጊዜ አላጠፉም። ሁሉም ወደየወንበሩ ተመልሶ ተቀመጠ። ቤቱ ፀጥ አለ። ከፍተኛ ውጥረት የተመላበት ዝምታ በአዳራሹ ውስጥ ሰፈነ። አንዳንዶቹ ሲተነፍሱ ይሰማ ነበር። ሊቀ መንበሩም ሲቃ ይዞት ባጭሩ ባጭሩ ሲተነፍስ ይታይ ነበር።

‹‹ሰላሳ ድምፅ በማግኘት የቀበሌያችን የአብዮት ጥበቃ ሊቀ መንበር ሆኖ የተመረጠው ማን ይመስላችሁዋል?››

ከፍተኛ ማጉረምረም ሆነ፡፡

‹‹ጉዋድ ደርቤ ጉተማ!!››

ቤቱ በጭብጨባ፥ በሆታና በፉጨት ተናጋ፡፡ ጭብጨባው እንደ ክረምት ዝናብ ሳያባራ እየቀጠለ ለብዙ ጊዜ ቆየ. . .

ደርቤ ምስጋና ለማቅረብ ወደ መድረኩ ሲሄድ፥ ከድንጋጤው ብዛት እግሮቹ ይሞቱ ነበር፡፡ ሊቀ መንበሩ በጭብጨባ ተቀብለው እጁን ጨብጠ አቅፎ ከሳመው በሁዋላ፥ ስሜቱ ገንፍሎ፥ ከጠረጴዛው ላይ ተጋድሞ የነበረውን ክላሺን አንስቶ ሰጠው፡፡

ደርቤ ክላሺኑን ከራሱ በላይ ከፍ አድርጎ ለጉዋዶቹ ሲያሳይ፤ ሌላ ጭብጨባ፥ ሆታና ፉጨት እንደገና ከግድግዳ ግድግዳ እየተላተመ አስተጋባ፡፡

ጣምራ ጣምራ የሆኑ የእንባ ዘለላዎች የደርቤን ጉንጮች አቋርጠው ይወርዱ ነበር፡፡ ከወንዳ ወንድ፥ ውብ፥ ቀይ ዳማ ፊቱ ላይ የደስታ ሳይሆን የመደናገጥ ስሜት ይታያል፡፡ በረጂም ቁመናው ከመድረኩ ላይ ወጥቶ ሲቆም ከሰው በላይ ግዙፍ የሆነ መስሎ ይታይ ነበር፡፡

ጭብጨባው ሲያባራ ጠብቆ፥ ሊቀ መንበሩ መናገር ጀመረ፥ ‹‹ጉዋዶች፥ በምርጫችሁ ሁላችሁም እንደተደሰታችሁ አምናለሁ፡፡ ጉዋድ ደርቤ ቅድም በንግግሩ እንደ ገለፀው ሁሉ፥ ከህፃንነት ጀምሮ እስከ አብዮቱ ፍንዳታ ድረስ በሰው ቤት በአሽከርነት ሲያገለግል የቆየ ቢሆንም፥ ማታ ማታ በትግል እየተማረ አስራ ሁለተኛ ክፍል የደረሰ ታታሪ ወጣት ነው፡፡ ባሁኑ ጊዜ በንብረት ክፍል ፀሐፊነት በማስታወቂያና መርሀ ብሄር ሚኒስቴር ውስጥ በስራ ላይ ይገኛል፡፡ የአእምሮ ብስለቱንና አስተዋይነቱን የተገነዘቡ ሀቀኛ ጉዋዶች መልምለውት በየካቲት ፷፮ ፖለቲካ ትምህርት ቤት የርእዮተ አለም ትምህርት ከመከታተሉም በላይ ለሚያኮራ ጥረቱና ስመልካም ጠባዩ የምስጋና ወረቀት ከሽልማት ጋር አግኝቶአል፡፡ እኔ ከጠባዩ ውስጥ በጣም ጎልተው የሚታዩኝ ነገሮች ቢኖሩ ትህትናውና ለመማር ያለው ብርቱ ፍላጎቱ ናቸው፡፡

‹‹የቀሰመውን የርእዮተ አለም ትምህርት ከዘወትር አስተሳሰቡና ድርጊቱ ጋር የማዋሃድ፣ ማለትም ቲዎሪን ከተግባር ጋር አጣምሮ የመስራት ችሎታው የንኡስ ከበርቴዎች ልክስክስ ጠባይ እንደ አጉል ጀብደኛነት፣ ወላዋይነትና ከእኔ በላይ አዋቂ ለአሳር ነው ባይነትና የመሳሰሉትን ፍፁም አስወግዶ፣ ሀብቱ የሆነው ትህትናው ሳይለየው በሀቀኛነት ያለ ይሉኝታ የተጣለበትን ሀላፊነት በትግል የመወጣት ችሎታው ወደ ፊት በተግባር የሚታዩ ናቸው። ብዙዎቻችን ይህን የትግል ጎዳና ልንዘልቀው ቀርቶ ግማሽ መንገድም ለመሄድ አንችልም –

‹‹በአብዮታዊ ወኔ ታድመን፣ የወዛደሩን ርእዮተ አለም ቲዎሪ ከተግባር ጋር አጣምረን፣ በአብዮታዊ አስተሳሰብ አብዮታዊ ህይወት መኖር እጅግ አስቸጋሪ ነው። ለፈተናው ተሰገብግበው የሚቀርቡት ብዙዎች፣ ፈተናውን አልፈው የሚገኙት ግን ጥቂቶች ናቸው። ስለሆነም ነው፣ ጉዋዶች፣ በጥራት እንጂ በብዛት የማናምነው። የደብተራ ጋጋታ ቅዳሴውን አያሳምርም። ደባትር እንደ አሸን ፈልተዋል – ማርክስና ሌኒንን የሚያነበንቡ – ምስጢሩ ሳይገባቸው – ተሳስተው የሚያሳስቱ፣ እንደ ጥንቱ ደብተራ ጠዋት በቀኝ እጃቸው እያማተቡ ቀኝ ግራ እጃቸውን እንደ ሰይፍ የሚመዙብን ደባትር ብዙ ናቸው። ውሀ ቢወቅጡት መልሶ እንቦጭ እንዲሉ! ተከናንበው ቢመጡ ገልጦ የሚያይ የአብዮት ብርሃን ፈንጥቆአል። የፈነጠቀው ብርሃን አሁን እርቃናችንን አውጥቶ ባያሳየን የጊዜ ጉዳይ ነው!››

‹‹ከሁሉም በላይ አብዮቱ!

አብዮቱ!

ከሁሉም በላይ አብዮቱ!

አብዮቱ!

ከሁሉም በላይ አብዮቱ!››

አብዮቱ!

‹‹አሁን ለጉዋድ ደርቤ መድረኩን እለቃለሁ። አመሰግናለሁ።››

ጭብጨባው እንደ ገና አስተጋባ፡፡ የቀበሌ ዲሞትፎር ከውጭ ሲያጓሩ ይሰማ ነበር፡፡

ደርቤ ብርድ እንደያዘው ሰው መላ ሰውነቱ ይንቀጠቀጥ ነበር፡፡ መሃረብ አውጥቶ እንባውን ጠረገ፡፡ ማሰብም የተሳነው ይመስላል፡፡ ‹‹ጓዶች!›› ብሎ ጀመረ በተሰባበረ ድምፁ – ‹‹በቀበሌው ነዋሪ ሰፊ ህዝብ ስም የጣላችሁብኝ ሀላፊነት በጣም ከባድ ነው፡፡ ያለ እናንተ ትብብር. . . እ. . . እ. . . ትብብራችሁ እንደማይለየኝ አምናለሁ፡፡ የጭቁኖች ጉልበት ጥንካሬና ሃይል አንድነት ነው፡፡››

እንደበቱ ቀስ በቀስ መፍታታት ሲጀምር ረጅም ቀይ ሳማ ፊቱ እየፈካ ይሄድ ነበር፡፡

‹‹ፍፁም የሆነ ዲሞክራሲያዊ ውይይት በመካከላችን መኖር አለበት፡፡ የምንደርስባቸውን ማናቸውንም ውሳኔዎች በተግባር የምተረጉመው በዲሞክራሲያዊ ማእከላዊነት መርህ መሰረት ይሆናል፡፡ ከዚህ ውጭ በግብታዊነት የምንፈፅመው ምንም ነገር አይኖርም፡፡ ምናልባት የወዛደሩ ፓርቲ በሌለበት ሁኔታ እንዴት አድርጎ የዲሞክራሲያዊ ማእከላዊነት አሰራር ሊኖር ይችላል? ብላችሁ የምታስቡ ትኖራላችሁ፡፡ የአብዮታችንን ሂደት ልዩ ከሚያደርጉት ሁኔታዎች አንዱ እና ዋነኛው የወዛደሩ ፓርቲ አለመኖር መሆኑ የታወቀ ጉዳይ ነው፡፡ እኔ በበኩሌ አሁን ያለው አብዮታዊ መንግስት አብዮታዊ እስከሆነ ድረስ አብዮታዊ አመራር የሚጠይቀውን ዲሞክራሲያዊ ማእከላዊነት ሊሰጠን ይችላል ብዬ አምናለሁ፡፡ አለበለዚያ በቡድኖችና በግለሰቦች እየተወናበድን አብዮቱን በገዛ እጃችን ከመቀልበስ ደረጃ ላይ እናደርሳለን ብዬ እሰጋለሁ፡፡ አዎን አብዮታችንና ለአብዮታችን ህልውና ስጋት የምናካሂደው ቀይ ሽብር ደካማ ጎን አለው ቢባል፥ የዲሞክራሲያዊ ማእከላዊነት አሰራር አለመኖር ነው፡፡

‹‹የዚህ መሰረታዊ መርህ አለመጠናከር ለአድር ባዮችና ለጀብደኞች እንዲያም ሲል ለቀማኞች፥ ለሴሰኞችና ደም ለጠማቸው፥ አብዮትን የግል ቂም የመወጫ መሳሪያ ለማድረግና ሰውን በማሰቃየት ለሚደሰቱ፥ እንዲሁም

አብዮቱ ለህዝብ የመጣለት ሳይሆን የመጣበት ለሚያስመስሉ፥ ቀልባሽ ግለሰቦች ሁሉ በር ይከፍታል።

«ይህ ሁኔታ በኛም ቀበሌ ሆነ በሌሎች ቀበሌዎች አልፎ አልፎ በገሃድ ተከስቶአል፥ እየተከሰተም ነው. . . . ሆኖም፥ ሁኔታው አድሃርያንና የኢምፔሪያሊስቶች ዜና ማሰራጫዎች አስር ጊዜ አጋንነው እንደሚያናፍሱት አይደለም። እርግጥ ስር ነቀል የሆነ አብዮት ሂደት ውስጥ ስህተት ይደርሳል። በተለይም፥ አሁን አብዮቱ ከደረሰበት የእድገት ደረጃ ሲገመገም፥ የቀበሌ ማህበራት ድርጅት የልዩ ልዩ መደቦች ነፀብራቅ እንደ መሆኑ መጠን አንዳንድ ስህተቶች ቢደርሱ አያስገርምም። ባለማወቅ ስህተት የሚያደርሱት በመደባዊ ወገናዊነት አመለካከት ማረም፥ ሆን ብለው ስህተት በመፈፀም ከሰፊው ህዝብ ጋር ቅራኔ እንዲኖር የሚያደርጉት ግን ማስወገድ ይኖርብናል።

«የነፍጠኛ ጠብመንጃ አፈሙዝ የስንቱን ጭቁን አርሶ አደር ቤት እንዳላፈረሰ ሁሉ፥ ዛሬ ደግሞ የቀበሌ ተመራጭ በአብዮት ስም ጠብመንጃ አንግቦ የፊውዳሊስቶችን ጠባይ ሲያንፀባርቅ፥ ማንፀባረቅም ብቻ ሳይሆን በተግባር ሲገለፅ፥ የሀቀኛ አብዮታውያን ልብ ይደማል። የቀድሞ ጭቃ ሹሞችን፥ ነፍጠኞችንና ምስለኔዎችን ጠባይ የሚያንፀባርቁ እየበዙ ሄደዋል። እንዲህ አይነቱን ዝንባሌ በቀበሌያችን አካባቢ ብቻ ሳይወሰን ወደ ሌሎች ቀበሌዎችም ተራምደን በቆራጥነት መታገል አለብን። ለጭቁን፥ ቆራጥነት የመደብ ባህርይው ነው። ያለ ትግል እግረ ሙቁን እንደማይበጥስ ያውቃል። ላንዲት አጭር ቆርቆዋዛ ህይወቱ አይሳሳም፤ በመስዋእትነቱ የሰፊውን ህዝብ ትግል አንድ እርምጃ ወደ ፊት እንደሚያራምድ ያውቃልና!. . .»

ደርቤ አሳቡንም ሆነ ስውነቱን በሙሉ ከቁጥጥሩ ስር አውሎአል። ቤቱም አፉን ከፍቶ ያዳምጠው ነበር። ስለሆነም፥ በራሱ ላይ ያለው እምነት እየታደሰ ሲሄድ ይሰማው ነበር። «ጓዶች! ትግል–ትግል ስንል አላማውና ግቡ ምን እንደሆነ ማወቅ ይገባናል። የጭቁን መደቦች ትግል አይነተኛ አላማና ግብ የሰፊው ህዝብ ነፃነት እኩልነትና ፍትህ ነው። የጭቁኖች ደስታ ነው ግባችን። ስለሆም፥ ሀቀኛ ተራማጆች የማንንም እንባ ማየት አይፈልጉም። ጭካኔ መሳሪያቸው አይደለም – ካልተገደዱ በቀር። አላማቸው የሰው ዘር ደስታ ነው። ሆኖም ይህንን የጭቁኖች ደስታ በምኞት ብቻ ለማስገኘት እንደማይችም

ያውቃሉ። የመደብ ሹም ሽረት ያስፈልጋል። ይህ ደግሞ ያለትግል አይሆንም። ከሰፊ ህዝብ ደስታ ፊት የሚጋረጡትን መደምሰስ ቢያስፈልግም፣ ለማስተማርና ወደ አብዮቱ ሰፈር ለመመለስ ቅድሚያ መስጠት አብዮታዊ ግዴታችን ነው። አሻፈረኝ ያለውን ግን ያለ ምንም ይሉኝታ ከመምታት ሌላ አማራጭ የለም። አብዮት ይሉኝታን አያውቅም። የመደብ ትግል የስጋ ዝምድናን፣ ወዳጅነትንና ጉዋደኛነትን አይመርጥም።››

በድንገት የንግግሩ ሂደት ውል ጠፋበት። ከምላሱ ላይ ተንጠልጥሎ የቀረው፣ ‹‹ያለ ምንም ይሉኝታ›› የሚሉት ቃላት ብቻ ነበሩ። ወደ ሌላ አሳብ ለማምራት ፊልን በመቸገር የተጨነቀ መሆኑ፣ ከፊቱ ላይ ያስታውቃል… አብዮት ይሉኝታን አያውቅም… ይሉኝታ… አቶ ጉልላት… ወይዘሮ አምሳለ… ሂሩት… ተሰማ – ከፊቱ መጥተው ተደቀኑ። የአቶ ጉልላት አውቶማቲክ መሳሪያዎች የተቀበሩበት ጉድጉዋድ ወለል ብሎ ታየው— መሳሪያውን ሲቀብሩ፣ ‹‹ጣሊያንን ያርበደበድነው ተቀብሮ በቆየ መሳሪያ ነው፣ ይህ መሳሪያ የሚያስፈልግበት ጊዜ ይመጣል– ሩቅ አይደለም›› ብለው አቶ ጉልላት የተናገሩት ሁሉ ጆሮው ውስጥ አስተጋባ… ሂሩት፣ የተከለከለች ፍሬ! የሚል አሳብ ላንዳፍታ ሽው ባለበት ጊዜ፣ ፀሀያማ ፈገግታዋ ልቡን በማሞቅ እንደ ፍም እሳት በስሜቱ ረመጥ ውስጥ! ፈገግታዋን ላይሞቅ… የማይጨበጥ ከንቱ ምኞት… የህልም እንጀራ… ሂሩት፣ የተከለከለች ፍሬ… የተገለበጠ ኮልባ የሚመስለው ባትዋን እያጠቡ መኖር ምንኛ ደስ ባለ ነበር! ከዚሁ አሳብ ጋር ተያይዞ ሂሩትና ተሰማ በር ዘግተው የሚያነቡት የዲሞክራሲያ ክምር… ያጎፈሩ ጎረምሶች ጋጋታ… የሙዚቃው ጫጫታ… የዳንኪራው፣ የጫቱ የሲጃራው ነገር ሁሉ ትዝ አለው። አብዮት ይሉኝታን አያውቅም። ሂሩት፣ የተከለከለች ፍሬ… ላንዳፍታ የህሊና ጭንቀት አደረበት…

በሁኔታው ግራ የተጋባው ቤት ምን ሆነ? በማለት ተገርሞ ይመለከተው ነበር።

‹‹ይቅርታ ጉዋዶች! አምን–ቅድም ጉዋዱ በትክክል እንዳስቀመጠው፣ ምን ብንለፈልፍ፣ ብዙ አብዮታዊ መርሆች ብንደረድር፣ ተግባር ያለ ቲዎሪ እውር ነው! ቲዎሪም ያለተግባር በድን ነው። ትልቁ ፈተና እዚህ ላይ ነው። ለዲሞክራሲያዊ ማእከላዊነት እንታገላለን!››

‹‹በተግባር!››

‹‹ለዲሞክራሲያዊ ማእከላዊነት እንታገላለን!››

‹‹በተግባር!››

‹‹ከሁሉም በላይ አብዮቱ!››

‹‹አብዮቱ!››

‹‹ከሁሉም በላይ አብዮቱ!››

‹‹አብዮቱ!››

ደርቤ በሰፊው ያሰበውን ንግግር ባጭሩ ገትቶ ከመድረኩ ሲወርድ አሳቡ ሁሉ ሌላ ቦታ ሂዶ ነበር። ያደረበት የህሊና ጭንቀት አልተለየውም። እና ከመስቀልኛ መንገድ ላይ ደርሶ በዚህ ወይስ በዚያ? በየትኛው ልሂድ? በማለት እንደተቸገረ መንገደኛ ያህል ነበር ጭንቀቱ። የሚጉዋዝበትን መንገድ ለመምረጥ አልቻለም። የገዛ ልቡ እንደ ድንጋይ ከበደው… ይቀልጥ የነበረው ጭብጨባ አልተሰማውም። በድንገ ነበር ጉዋዶች አንድ ባንድ እየመጡ የሚጨብጡት…

ደርቤ እንደተቀመጠና ቤቱም እንደተረጋጋ የቀበሌው ሊቀ መንበር ተነሳና፥ ‹‹አሁን፥ ባሳለፋችሁት ውሳኔ መሰረት ዋስይሁን፥ ከበደና ግብረ አበሮቹ ለአብዮታዊ ፍርድ ይቀርባሉ›› ከማለቱ ዲሞትፎር ጠብመንጃ ይዘው ካጠገቡ ቆመው የነበሩ ሁለት ጉዋዶች ከአዳራሹ እየተጣደፉ ወጡ።

ሁለት እጃቸውን ወደ ሁዋላ የፊጥኝ የታሰሩ ሶስት ሰዎችን አጅበው በሄዱበት ፍጥነት ተመልሰው መጡ። የቀድሞው የአብዮት ጥበቃ ሊቀ መንበር፥ ዋስይሁን ከበደ፥ ከሁሉም ቀደም ብሎ አንገቱን ደፍቶ ባጭር ባጭሩ እየተራመደ ይሄድ ነበር። ፍርሃት የሚሉት ነገር ሲያልፍም የነካው አይመስልም። ‹‹ትናንት ያጎበድዱልህ የነበሩት ሰዎች፥ ጊዜ ሲከዳ አይተውህ፥ በአደባባይ ስትሰቀል ቆመው ይስቃሉ›› የሚል አሳብ በአእምሮው ይመላለሳል። ‹‹ወይኔ ዋስይሁን! … ሳልቀድማቸው ለትንሽ ተቀደምኩ!››

ሁሉም አይናቸውን ሞልተው ፊት ለፊት ሊያዩት አልሞከሩም። ትናንት ጠብመንጃውን እንግቶ፣ ሽጉጡን አገንድሮ፣ ያበጠ ደረቱን ነፍቶ፣ ሰፊ ትከሻውን እየጋረጠና ትላልቅ አይኖቹን እያጉረጠረጠ ባጠገባቸው ሲያልፍ፣ ጥላው ሳይቀር ያስፈራቸው ነበር። እንዲህ እጆቹን የፊጥኝ ታስሮ፣ አንገቱን ደፍቶ ግርማ ሞገሱ ተገፎ፣ ጥላ ቢስ ሆኖ ሲመለከቱት አንዳንዶቹ ሳያዝኑለት አልቀሩም። ደፋርነቱና ጀግንነቱ ትዝ እያላቸው ውስጥ ውስጡን የሚያደንቁትም ነበሩ። ግን ምን ያደርጋል፤ ጭካኔውና አውሬነቱ በአሳባቸው እየመጣ ስለሚዘገንናቸው ልባቸው ርህራሄ ተሞልቶ ይቅርታ ሲያደርግለት አልቻለም። የሁሉም ፍርድ በያንዳንዱ ልብ ውስጥ አስቀድሞ የታወቀ ነበር – – የነብርን ጅራት አይይዙም፤ ከያዙም አይለቁም፣ እንዲሉ።

ዋስይሁን የቀበሌው የአብዮት ጥበቃ ሊቀ መንበር በነበረበት ጊዜ – ነበር እንዲህ ቅርብ – ከግብረ አበሮቹ ጋር ሆኖ ያደረሰው ጥፋት በዝርዝር ተነበበ። ከጥፋቱ ውስጥ ጥቂቶቹ፣ ዝናሽ ተበጀ የተባለችውን የአስራ ስድስት አመት ወጣት፣ አናርኪስት ነሽ ብሎ ከያዛት በሁዋላ፣ ቀይ ሽብር አፋፍሞ ብሻለሁ ብሎ በማስገደድ ክብረ–ንፅህናዋን ከመድፈሩም ሌላ፣ ታጋልጠኛለች ብሎ በመስጋት የዲሞክራሲያ ልሳን አስታቅፎ በጭካኔ ገድሎ ሬሳዋን ከመንገድ ላይ ጥሎአል። ወይዘሮ አሰገደች ደምሴ የተባሉትን የቤት እመቤት፣ ባላቸውን ኢ.ዲ.ህ. ነህ ብሎ ካሰረ በሁዋላ፣ በማስፈራራት እያስገደደ ዘወትር፣ ጠዋት፣ ቀን፣ ማታ ሳይቀር ደፍሮአል። ከታሰሩት ሴቶች ውስጥ ሸጋ ሸጋዎቹን እመረጠ ለምርመራ ነው በማለት ከቤቱ ድረስ እያስወሰደ ተራ በተራ እንደ አሻንጉሊት ተጫውቶባቸዋል። ወልደተንሳኤ የተባለውን የታወቀ ቅጥረኛ ነፍሰ ገዳይ ሁለት ሽህ ብር ጉቦ ተቀብሎ ከታሰረበት አውጥቶ ለቆአል። በቀበሌው ውስጥ የሚገኙትን መጠጥ ቤቶች አንድ ባንድ እያሰሰ ባለቤቶቹን በማስፈራራት ውስኪ በነፃ እየጠጣ ሳይከፍል ቀርቶአል። ከአንድ መስሪያ ቤት ብቻ አምስት ሰዎችን፣ (ሁለት ሴቶችና ሶስት ወንዶች) አናርክ ፋሽስት ናችሁ በሚል ሰበብ ጠዋት ረፋዱ ላይ በመያዝ ቀኑን ሙሉ በጭካኔ የአንዳንዶቹን አይን አውጥቶ፣ የሴቶችን ጡት ቆርጦ ካሰቃየ በሁዋላ ከምሽቱ አንድ ሰአት ላይ ገድሎ ከወንዝ ውስጥ ጥሎአቸዋል... የሚሉ ነበሩ።

ውስኪ እየተጎነጨ በአምስቱ ሰዎች ላይ የፈፀመው ግፍ አንሶ፣ ይባስ ብሎ ማምሻውን ደግሞ የፈፀመው የጭካኔ አገዳደል ነበር፣ ሌሎቹን የአብዮት ጥበቃ አባሎች ከመጠን በላይ አስቆጥቶ ፍርሃታቸውን በማስወገድ እንዲተባበሩ ያደረጋቸው። አንድ ከመካከላቸው ወኔ ይዞት፣ «ጎበዝ፣ ይህን በኛ ስም የሚፈፀመውን ግፍና ጭካኔ ዝም ብለን የምንመለከተው እስከመቼ ድረስ ነው? እኛስ ወንዶች አይደለንም ወይ?» ባለ ጊዜ ነበር፣ ሁሉም ተግባብተው፣ ሆኖም አንዱ የሌላውን ልብ ካለማመኑ የተነሳ እርስ በርሳቸው በአይነ ቁራኛ እየተጠባበቁ በማድፈጥ፣ ከሰይጣናዊ ተልእኮ እስኪመለስ ድረስ ጠብቀው፣ እርሱንና ግበረ አበሮቹን ትጥቅ በማስፈታት የያዙአቸው።

ዋሰይሁንም ቢሆን እሳት ከላሱ ግብረ አበሮቹ ጋር ሰይጣናዊ ተልእኮውን ፈፅሞ ወደ ቀበሌው በፍጥነት የተመለሰው አለምክንያት አልነበረም። ብልጥ በመሆኑ፣ ወደ ሁዋላ በቀሩት የአብዮት ጥበቃ አባሎች አይኑ-ውሀ ውስጥ ያነበበው ነገር ነበር። ተልእኮን ከፈፀመ በሁዋላ ከግብረ አበሮቹ ጋር በፍጥነት ወደ ቀበሌው የተመለሰው፣ በድርጊቱ ያልተባበሩትን የአብዮት ጥበቃ አባሎች ሁሉ ፀረ አብዮት ናቸው በማለት ይዞ ከጨረሳቸው በሁዋላ፣ በሌላ በኩል ደግሞ ዞር ብሎ በአምስቱ ሰዎች ላይ የፈፀመውን ኢሰብአዊ ድርጊት በእነርሱ ላይ በማላከክ፣ ያለፈ ህይወቱን ምእራፍ የዘጋና ምንም ጥቁር ነጥብ የሌለበት ለማስመሰል ነበር።

የጊዜ ጉዳይ ነበር። ይኸኔ ያለፈ ህይወት ታሪኩ ተፍቆ ዱካው ጠፍቶ አዲስ የህይወት ምእራፍ የሚጀምርበት ጊዜ ነበር። ግን የዚያ ተስፋ ደብዛ አሁን ጠፍቶአል-ዳግመኛ ላይመጣ! ሁለት እጆቹን ወደ ሁዋላ የፊጥኝ ታስሮ ማምሻውን ሊፈርድባቸው የነበሩት ሰዎች ሊፈርዱበት ቁጭ ብለው በማየቱ፣ «የጊዜ ጉዳይ ነው! ሞች ነኝ — — ቂል!» ብሎ በልቡ ጥርሱን ነከሰና አክ እንትፍ ብሎ የህይወቱን ምእራፍ ዘጋ። ከእንግዲህ ተስፋም ሆነ ፀፀት፣ ንዴትም ሆነ ቁጭት፣ ከልቡ ምንጭቅ ብለው ወጡ። ልቡ ባዶ፣ ሰውነቱ በድን ሆነ... ለሞት ሆነ ለህይወት፣ ለምንም ደንታ አልነበረውም...

ደርቤም እንደ ዋሰይሁን ልቡ ባዶ፣ ሰውነቱ በድን ሆኖ ይመለከተው ነበር። ሆኖም አይን ቢያተኩር ልቡና ካልታከለበት እውር ነውና፣ ለደርቤ

ዋስይሁን ከቦታው እንዳልነበር ነበር። የተጨነቀው የደርቤ ሀሲና ወደሌላ አለም ዘምቶ ነበረ... የተከለከለች ፍሬ ያለችበት አለም...

ሊቀመንበሩ ድምፁን ከፍ አድርጎ፣ «እሺ እንግዲህ ጉዋዶች፣ ዝርዝሩን ሰምታችሁዋል። አሁን ቤቱ ፍርዱን እንዲሰጥ እጠይቃለሁ» ባለበት ጊዜ ነበር፣ ደርቤ ጭልጥ ብሎ ከተጉዋዘበት የህሊና ጭንቀት ጎዳና ወጥቶ፣ አሁን ወዳለበት እውነታዊ አለም እንደ መባነን ብሎ የተመለሰው። ያለበትን አካባቢ እውነታ ካጤነና ዋስይሁን ከተመለከተ በሁዋላ ነበር፣ «ዛሬ ላንተ የደረሰችው ፅዋ ነገ የማን ትሆን?» የሚል ሀሳብ በድንገት እንደ ጥንግ ተወርውሮ አእምሮውን የመታው። እና፣ ለመጀመሪያ ጊዜ ከዚህ ቀደም የማያውቀው አንድ አይነት ፍርሃት መጥቶ ሰውነቱን እንደ ጉንዳን ወረረው - ቀዝቃዛ ላብ በጀርባው ወርዶ አሰመጠው። ከልቡ ጥልቀት ውስጥ ተዳፍኖ የኖረው ለሂሩት ጉልላት ያለው ሚስጢራዊ ስሜት፣ አሁን ካለበት እውነታ ጋር ባልተገናዘበ ሁኔታ ውስ እንደጠፋ ልቃቂት ተወሳስቦ ሀሊናውን ከማስጨነቅ አልፎ አስደነገጠው። የገዛ እራሳችን ስሜት አንዳንዴ ምን ያህል እንደሚያስፈራን ለተከሰተለት ብርድ እንደያዘው ሰው መላው ሰውነቱ ተንቀጠቀጠ። «እህ - ለካ እራሳችንንም መፍራት አለና! ስንቶቻችን በዚህ ፍርሃት ጥላ ስር እንኖር ይሆን?» በማለት ለአንድ አፍታ አሰበ።

«አብዮታዊ ቅጣት! አሁን!» በሚል ፍርድ ቤቱ በአንድነት አስተጋባ።

ሊቀ መንበሩ ከፍርዱ ይልቅ ለስነ ስርአቱ በይበልጥ የተቆረቆረ ይመስል፣ «አብዮታዊ ፍርድ አሁን! ማለት ብቻ አይበቃም» አለ።

«ሁላችንም አንድ ባንድ እጃችንን በማውጣት በነፍስ ወከፍ ድምፅ መስጠት አለብን። የተለየ ሀሳብ ያለው ሰው ካለ፣ የተለየበት ምክንያት ተገልፆ ይመዘገብለታል። ስለዚህ «አብዮታዊ ፍርድ አሁን» የሚለውን አሳብ የምትደግፉ እጃችሁን አውጡ» ካለ በሁዋላ፣ እያንዳንዱ ሰው የሚሰጠውን ድምፅ ለመመዝገብ ሲዘጋጅ፣ ደርቤ ድምፁን ከፍ አድርጎ፣ «ጥያቄ አለኝ» በማለት እጁን አወጣ።

ሊቀ መንበሩ ቀና ብሎ፣ «እሺ! ጉዋድ ሊቀ መንበር፣ ጉዋዶች፣ አሁን የማቀርበውን ጥያቄ ቅድም ባለማንሳቴ ይቅርታ እጠይቃለሁ። የማቀርበው

ጥያቄ መጠየቅ ያለበት መሰረታዊ ጥያቄ ሆኖ ስለተሰማኝ ነው፡፡ ቤቱ፥ የማቀርበውን ጥያቄ በስሜት ሳይሆን በጥሞና ተመልክቶ መልስ እንደሚሰጠኝ ተስፋ አደርጋለሁ፡፡ ሊቀ መንበሩ ባሳሰበው መሠረት አሁን ድምፅ እንድንሰጥ የተጠየቅነው ለምን አላማ እንደሆነ ለማወቅ ነው፡፡ የቀድሞው የአብዮት ጥበቃ ሊቀ መንበርና ግብረ አበሮቹ ያደረሱት ጥፋት በተጨባጭ ማስረጃ ተደግፎ ቀርቦልናል፡፡ ስለቀረቡት ማስረጃዎች ተጠራጥሮ አሌ የሚል አባል በቤቱ ውስጥ ያለ አይመስለኝም፡፡ ጥያቄው... ጥያቄው፥ እኛ አሁን ጥፋታቸውን አገናዝበን ለፍርድ ለበላይ አካል ማለትም ለመንግስት እንድናቀርብ ነው? ወይስ እኛው ጥፋታቸውን መርምረን ፍርድም እንድንሰጥ ነው? ቤቱ መልስ እንዲሰጠኝ እፈልጋለሁ›› ብሎ ተቀመጠ፡፡

‹‹ስለ ደንብ!›› አሉ፥ ቅድምም ስለ ደንብ ብሎ ዘሎ የተነሳው ሰው፡፡ ቀበለና፥ ‹‹ቅድም ስለምንከተለው ስነ ስርአት በድምፅ ደንግገናል፡፡ አሁን የሚቀረን ነገር ቢኖር፥ ፍርድ ሰጥተን፥ አሁኑኑ አብዮታዊ እርምጃ መውሰድ ነው!›› ብሎ ተቀመጠ፡፡

‹‹ልክ ነው! ልክ ነው!›› ሲል ቤቱ አስተጋባ፡፡ ሊቀ መንበሩ ከቤቱ ዝንባሌ ጋር ያልተስማማ መሆኑን በመግለፅ፥ ‹‹ጉዋዶች፥ በእንደዚህ ያለው መሰረታዊ ጥያቄ ላይ ቤቱ በክርክር ስነ ስርአት ቴክኒካዊ ደንብ መያዝ የለበትም፡፡ ዲሞክራሲ ሲባል ማንኛውንም ነገር በድምፅ ብልጫ መወሰን ሳይሆን፥ ነፃነትና እኩልነት በሰፈነበት ክርክር ከትክክለኛው ወይም ከሚዛናዊ ውሳኔ ላይ መድረስ ማለት ነው፡፡ ስለሆነም... ስለሆነም ቤቱ የቀረበውን መሰረታዊ ጥያቄ በጥሞና ተመልክቶ መልስ ሊሰጥበት ይገባል›› በማለት የደርቤን ጥያቄ የተቀበለ መሆኑን በግልፅ አረጋገጠ፡፡

ከዚያ በሁዋላ፥ በቤቱ ውስጥ ከፍተኛ ትርምስ ተፈጠረ፡፡ ጥያቄው በመሰረቱ የቀልባሽ ጥያቄ ነው፤ ቀበሌዎች የተሰጠውን መብት የሚገፍና ከጥያቄ ላይ የሚጥል አደገኛ ጥያቄ ነው፤ የቀኝ አድር ባይነት ጥያቄ ነው፤ ሰፊው የቀበሌያችን ነዋሪ ህዝብ ለማንኛውም ጉዳይ እኛ እንድንወክለው መርጦ የላከን ስለሆነ፥ የበላይ ነኝ ለሚል ለማንኛውም አካል ተጠያቂ አይደለንም፤ ስለሆነም የተሰነዘረው ጥያቄ የሰፊውን ህዝብ መሰረታዊ መብት ይፃረራልና ውድቅ መሆን አለበት፤ ሌሎች ቀበሌዎች ማንኛውንም ጉዳይ

ራሳቸው መርምረው ባለው ሁኔታ ካጣሩ በሁዋላ፥ ፍርድም ራሳቸው ይሰጣሉና የኛ ቀበሌ በተናጠል ታይቶ የተለየ አሰራር ሊፈጥር ወይም ሊከተል አይችልም. . . የሚሉ አሳቦች እኩል ተራ በተራ እየተሰነዘሩ ክርክሩ ተጋግሎ ቤቱ እንደ ቡርኻዋ ፓርላማ ሲንጫጫ ከቆየ በሁዋላ፥ ደርቤ እንደ ገና እጁን ስላወጣ መድረኩ ተሰጠው።

‹‹ጉዋድ ሊቀ መንበር፥ ጉዋዶች፥ ከቤቱ ብዙ አሳቦች ተሰንዝረዋል። ዞሮ ዞሮ የክርክራችን መነሻና መድረሻ የሚያተኩረው የዲሞክራሲያዊ ማእከላዊነት አሠራር ይኑር ወይስ አይኑር በሚለው መሰረታዊ ጥያቄ ላይ ነው። የሰፊው ህዝብ አብዮት ግቡን እንዳይመታ የሚፈልጉ አድሃሪዎችና በአብዮተኛነት ስም ከሰፊው ህዝብ ትከሻ ላይ ባቁዋራጭ ለመውጣት የሚፈልጉ የስልጣን ጥመኞች፥ ማእከላዊነት ጠፍቶ የስርአተ - አልበኛነት አሰራር እንዲነግስ የሚፈልጉ ለመሆናቸው እኔ በበኩሌ አልጠራጠርም. . .

‹‹ጉዋዶች፥ ባሁኑ ወቅት፥ በተለይ የስልጣን ጥም እንዳበደች ውሻ የሚያክለፈልፋቸው ግለሰቦችና ቡድኖች ቀበሌዎችንን መሳሪያ ለማድረግ እንደሚፈልጉ ግልፅ ሆኖ እንዲታየን ያስፈልጋል። በስውር ዘዴያቸው በቀበሌዎች አካባቢ ስርአተ-አልበኛነት የሚነግስበትን ሁኔታ በመፍጠር፥ አንድም አብዮቱን ለመቀልበስ፥ አለዚያም ባቅዋራጭ የስልጣን ጥማቸውን ለማርካት በመፍጨርጨር ላይ ይገኛሉ። ቀበሌዎች የሰፊው ህዝብ አብዮት መሳሪያ እንጂ የግለሰቦችና የቡድኖች ስልጣን ጥም ማርኪያ እንዳይደሉ ከኔ የበለጠ እናንተ ታውቃላችሁ. . .

‹‹ጉዋዶች፥ ዋሲይሁንና ግብረ አበሮቹን ከቁጥጥራችን ስር አውለን የፊጥኝ ታስረው ከፊታችን እንዲቆሙ ያደረግንበትን ምክንያት መለስ ብለን እንመልከት። ያንዳንድ ግለሰቦችና ቡድኖች መሳሪያ በመሆን፥ በማን አለብኝነትና በአምባ-ገነንነት የዲሞክራሲያዊ ማእከላዊነትን አሰራር ደብዛ ከነአካቱው ስላጠፉ አይደለምን? እነርሱ ራሳቸው ጠርጥረው፥ እነሱው ይዘው እነሱው መርምረው፥ እነሱው ፍርድ ሰጥተው፥ እነሱው የፍርድ አስፈፃሚ በመሆናቸው አይደለምን? ታዲያ እኛ ደግሞ በተራችን ጠርጣሪ፥ መርማሪ ፍርድ ሰጭና አስፈፃሚ እንሁን ብለን ስንከራከር ራሳችንን በራሳችን መቃረን

አይሆንብንም - የለም ጉዋዶች፥ አዘማሚያችን ይህ አልመሰለኝም። እኔ እንደገባኝ ከሆነ ጭብጣችን፥ ዲሞክራሲያዊ ማእከላዊነት ይትር ነው!

‹‹ጉዋዶች፥ የዲሞክራሲዊ ማእከላዊነትን መርሀ መሰረት በማድረግ የሚከተለውን አሳብ አቀርባለሁ። ቅድም ከተነበበልን ዝርዝር ዘገባ ላይ ሁላችንም በመፈረም ዋስይሁንና ግብረ አበሮቼን ለበላይ አካል፥ ለመንግስት አሳልፈን መስጠት አለብን እንጂ እኛው ጠርጣሪ፥ እኛው መርማሪና ከሳሽ፥ እኛው ፍርድ ሰጭ መሆን የለብንም።››

ከባድ ፀጥታ በቤቱ ላይ ወደቀ። ደርቤ ባቀረበው ክርክር ምክንያት አቋማቸውን የለወጡ ብዙዎች ቢኖሩም፥ አንዳንዶቹ፥ ‹‹ነገ በነፃ ተለቆ የተመለሰ እንደሆን የት ልንገባ? ምን ሊውጠን? የለም፥ አሁኑኑ ብረትን መቀጥቀጥ በግለቱ ወቅት እንዲሉ። አሁኑኑ አብዮዋዊ እርምጃ መውሰድ አለብን። ያልቀደመ ተቀደመ፥ ያልጠረጠረ ተመነጠረ›› የሚል የአስተሳሰብ አቅጣጫ በመከተል ለክርክር የሚያቅማሙም ነበሩ። በመጨረሻ ቤቱ በቀረቡት ሁለት አሳቦች ላይ ድምፅ እንዲሰጥ በተጠየቀበት ጊዜ፥ የደርቤ አሳብ ያላንዳች ተቃውሞ በሙሉ ድምፅ ተደግፎ በማለፉ ሊቀ መንበሩን ገረመው።

በዋስይሁንና በግብረ አበሮቹ ፊት ላይ ደካማ ፈገግታ መታየት ጀመረ። አንድ ሰአት? አንድ ሌሊት? አንድ ቀን? ሳምንት፥ ወር? ማን ያውቃል?

ይህችን የምታጉዋጉዋ አለም ሳይወድ በግድ ተሰናብቶ፥ ዳግመኛ ላይመለስ፥ አንደኛውን ለመሄድ የሚፈልግ ማን አለ ሰው ልብ ምን ቢሆን ፍፁም ተስፋ አይቆርጥም። ሙት ብቻ ነው ተስፋ የሌለው። ፈገግታቸው ጨመረ። ግን በአንፃሩ፥ የደርቤ ልብ በአሳብ ባህር ውስጥ እየሰመጠ፥ ህሊናው እየተጨነቀ፥ ፊቱ እንደ ክረምት ሰማይ ጭጋግ እየለበሰ ይሄድ ነበር. . .

‹‹ከሁሉም በላይ አብዮቱ!››

‹‹አብዮቱ!››

‹‹አብዮቱ!››

‹‹አብዮቱ!››

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Scan

ምእራፍ ፫

ሂሩትም ሆነች ተሰማ ወይዘሮ አምሳለ ያደረጉትን የስልክ ጥሪ ሳይሰሙ ቀርተው አልነበረም-ዝም ያሉት፡፡

ስልክ ደወለ፡፡ ሁለቱም ተያዩ፡፡ አንድ አይነት የመግባባት መንፈስ በመካከላቸው ተፈጥሮ ነበር፡፡ ሆኖም ሶስተኛው ወጣት ትላልቅ አይኖቹን በስልኩ ላይ ተክሎ ለማንሳት የሚያቅማማ መሆኑን በመገንዘቡ፥ ‹‹እርሳው! እሮጊትዋ ናት›› አለች ሂሩት፤ ጥሬ እንደ ቃመች ዝንጀሮ የቀኝ ጉንጭዋን በጎረሰችው ጫት አሳብጣ፡፡ እጅዋም እግርዋም አያርፍም፡፡ ከሰፊው ክፍል ውስጥ አበባ ምንጣፍ ከወለሉ ላይ ዘርግተው መጅሊስ የገቡ ይመስል ሶስቱም ቁጭ ብለዋል፡፡ ሻይ በጀበና ቀርቦአል፡፡ ጫት ከያንዳንዱ ፊት ተከምሮአል፡፡ ሃድራው ወርዶአል፡፡

ቤቱ ከመንገድ ራቅ ያለ በመሆኑ የአላፊው የአግዳሚው ጫጫታ አይሰማም፡፡ ተኩስ አልፎ አልፎ ከሩቅ እንደ ክረምት ሰማይ ያጉረመርማል፡፡ ቤቱ የከተማ ቦታንና ትርፍ ቤቶችን ከመንግስት ቁጥር ስር ያዋለው አዋጅ ከመታወጁ በፊት ትንሽ ቀደም ብሎ ወደ ክትፎ ቤት የተለወጠ ቢሆንም፥ በፊት በወር አምስት መቶ ብር ኪራይ የሚያስገኝ ቪላ ነበር፡፡ ወይዘሮ አምሳለ ቤቱ እንዳይወረስባቸው ደህና ጉቦ በመስጠት ትርፍ ቤት መባሉ ቀርቶ በድርጅትነት ስለተመዘገበ፥ ለማስመሰል ያህል የክትፎ ንግድ ከፈቱበት እንጂ፥ ቤቱ ከሰዋራ ቦታ የተሰራ በመሆኑ ክትፎ ለመብላት ብቅ የሚልም ደንበኛ ብዙ አልነበረም፡፡

አፍሮውን አንጨፍሮ እንቅልፉም ትላልቅ አይኖቹን የሚያንከባልለው ወጣት በሂሩት እንደዚህ እርግጠኛ ሆኖ መናገር መንፈሱ አልረካም - ‹‹በምን አወቅሽ እሮጊትዋ መሆናቸውን? ወይስ ጫቱ ወልዩ አድርጎሻል?›› አላት፥ ኮስተር ብሎ ጫቱን እያኘከ፡፡

በተሰማ ልብ ውስጥ ጥርጣሬና ፍርሃት አደረ፡፡ እናቱ የሚጠሉበትን የተንቸረገገ ጢሙን አንድ ባንድ እየመዘዘ ወደ ታች ይስብ ጀመር፡፡ ውጭ እንደ ዶፍ የሚወርደው ተኩስ መንፈሱን ማወክ ከጀመረው ቆይቶአል - ‹‹ሂሩቴ፥ ሌላ ሰው ሊሆን ይችላል!›› አለ ተሰማ፥ አሳቡ ታውኮ፡፡

ሃኑት ፍንክች አላለችም። ከፊትዋ ተከምሮ ከሚገኘው ጫት ውስጥ አንዱን ዘለላ አንስታ ቅንጡን ቅንጠጡን በረጃጂም ውብ ጣቶችዋ አንድ ባንድ እየቀነጣጠበች፣ ..አሮጊትዋ ስትደውል ስልኩ ከአምስት ጊዜ በላይ አይጮህም። ምንጊዜም! ለምሳሌ፣ ተፈራ አይታወቅህም እንጂ፣ ከሶስት ጊዜ በላይ ስልክህ አይጮህም። የሰዎችን የስልክ ጥሪ አስተውሎ ማን እንደሆነ የማወቅ ጉዳይ ነው እንጂ ጠልይነት አይደለም። ረሳችሁ ጉቀዶች?›› አለች፣ ዘንፋላ፣ ጥቁር፣ ረጂም ጠጉርዋን፣ ጭንቅላትዋን ወደ ቀኝ መታ በማድረግ ከፊትዋ ላይ ገለል እንዲል አድርጋ።

መሀል ለመሀል ተከፍሎ እየተዘናፈለ ከጠባብ ክብ ትከሻዋ ላይ የሚወርደው ጠጉርዋ ከጥቁረቱ የተነሳ የኤሌክትሪኩን ብርሃን መልሶ ያንፀባርቃል። የእናትዋን አይን እንዳለ ወርሳለች። እንደ ፈርጥ ይንቦገቦጋል። ፊትዋ ግን እንደ እናትዋ ፊት ክብ አይደለም። ረዘም ብሎ ውሃ ልክ እየጠበቀ ይወርዳል። አፍንጫዋ እንደ አባትዋ አፍንጫ ሰንደዶ ሳይመስል፣ እንደ እናትዋም አፍንጫ ስልክክ ብሎ ተገትሮ ሳይወርድ፣ ራሱን ጠባይ ይዞ ጉርድ ያለ ነበር። የጉንጮችዋ አጥንቶች ከፍ ብለው እንደ አለት ድንጋይ የቆሙ ሲሆኑ፣ ወፋፍራም ከንፈሮችዋ በከንፈር ቀለም አጊጠው የፅጌረዳ እምቡጥ በመምሰል አይን ይስባሉ። ፈገግ ስትል ትላልቅ ወልጋዳ ጥርሶችዋ ጠቅላላ ውበትዋን ለመቀነስ ከጆል ቢያደርጋቸውም፣ ሳቅ በምትልበት ጊዜ ስርጉድ የሚለው ጉንጭዋ የሚፈጥረው መግነጢሳዊ ሃይል ልብ ስንጥቅ ያደርጋል።

‹‹ሳይንሳዊ ሳይሆን ቀዋሚ መልስ ነው። አልረካሁም›› አላት ተፈራ አረንጓዋዴውን የጫት ቅጠል ጋር የሚነፃፀረውን የጥፍሮችዋን ቀይ ቀለም በአድናቆት እየተመለከተ።

‹‹ከኔ እርካታ የሚያገኝ ወንድ የለም! እኔ ለወንዶች ምን ጊዜም የውሃ ጥም ነኝ›› አለችና፣ አንዲት ቀንበጥ ጫት በጥሳ ጎረሰች። ጉንጭዋ እያበጠ ይሄድ ነበር።

ተሰማ በአህቱ አነጋገር እንደማፈር ብሎ፣ ሴታ ሴት ፊቱን ቅልስልስ አደረገ። ቢሆንም የሚያሳድገው ሴታ ሴት መልኩን ለመለወጥ ነበር። አነጋገርዋና አድራጎትዋ ሁል ጊዜም ቆጥብ ስሜቱን ገፍትሮ ያስደነግጠዋል።

‹‹አሁንም የሰነዘርሺው ቀኖናዊ አስተያየት ነው፡፡ ሳይሽ አረካለሁ፡፡ ነፍሴም ጭምር ትረካለች›› አላት፡፡

‹‹ዘጋ ባክህ! ለትዝታዊ ስሜት ደንታ የለኝም፡፡ ወንዶች ስትባሉ ውሾች ናችሁ!›› አለችው፡፡

‹‹እሹ ለማዳ ውሻሽ ነኝ!›› አላት፡፡

ተሰማ ተበሳጭቶ፥ ‹‹አቁሙ ባካችሁን፡፡ የምትናገሩት ሁሉ ደስ አይለኝም፥›› ከማለቱ . . . .

ተፈራ አቋዋረጠውና፥ ‹‹ገርል ፍሬንድህ ስላልመጣች ነው ንግግራችን ያስጠላህ? እውነት ዛሬ እቴቱ የት ጠፋች?›› ብሎ ጠየቀው፥ እየቀለደ፡፡

‹‹እቴቱ ገደል ትግባ! ለቀልድ ጊዜ የለኝም፡፡ ይህን ሁሉ ተኩስ እየሰማችሁ ስትቀልዱ ይገርመኛል›› አለ ተሰማ፥ በስጭት ብሎ፡፡

‹‹ማሙሽዬ፥ አይዞህ፥ ፈርተህ አትጨነቅ፡፡ የተኩስ ጋጋታ የመርበድበድና የመደናገጥ ምልክት ነው - ሌላ አይምሰልህ፡፡ የመፍረክረክ ምልክት ነው፡፡ የባሰ ለማፍረክረክ ቅስቀሳችንና ነጥሎ የመምታት ተግባራችን በይበልጥ መፋፋም አለበት፡፡ ቀበሌ ከተዘጋ ለኛ በሩ ይከፈታል›› አለችና፥ ጫትዋን እኝክ እኝክ አደረገች፡፡

ስልኩ እንደ ገና ተደወለ፡፡ ሂሩት ስልኩ ስንት ጊዜ እንደሚጮህ በልብዋ መቁጠር ጀመረች፤ አንድ፥ ሁለት፥ ሶስት፥ አራት፥ አምስት. . . ‹‹አሁንም አሮጊትዋ ናት፤ ከመቼ ወዲህ ነው ደሞ ለኛ መጨነቅ የጀመረችው? ህይወትዋ ሁሉ መሬትዋ ነበር፤ እኛ በልብዋ ውስጥ ቦታም ሆነ ህልውና አልነበረንም. . . ትደውል አስር ጊዜ፡፡ አናነሳም፡፡ ትጨነቅ. . . የልጅ ፍቅር ምን እንደሆነ ይገባት እንደሆነ. . .››

ተሰማ ከሂሩት ጋር በአሳብ አልተስማማም፡፡ ሂሩት ስለ እናታቸው የተናገረችው ነገር ሀቅ ቢሆንም፥ ጆሮ ዳባ ልበስ ብሎ በእናቱ ጭንቀት ላይ ሌላ ጭንቀት መጨመር የማያስፈልግ ጭካኔ ሆኖ ስለተሰማው፥ ‹‹እንደገና ብትደውል ስልኩን አነሳለሁ፡፡ ለምን እናስጨንቃታለን? አባታችንም ቢሆን በጣም ይሰጋል›› አለ፥ ኮስተር ብሎ ወደ ሂሩት እየተመለከተ፡፡

ንቀት በተመላበት አይን መልሳ ተመለከተችውና፥ ‹‹ልብህ ሁልጊዜ ይሸራሞጣል! የሚሸረሙጥ ሰው አልወድም. . .›› ብላ ሳትጨርስ፥ ተፈራ ጣልቃ ገብቶ፥ ‹‹ሸርሙጣ በበዛበት በዚህ አለም አንድ ተጨማሪ ሸርሙጣ ምን ይጎዳል ብለሽ ነው?›› አላት፥ እየቀለደ።

‹‹ዝጋ! እናታችን የማይረሳ ትምህርት መማር አለባት። ትንሽ የማገዘው ለዚያ ቂል አባታችን ነው - በህይወት ውስጥ የሚንሳፈፍ ቂል ነው!›› አለችና፣ እንደገና ጭንቅላትዋን ወደ ቀኝ መታ አደረገች።

‹‹ሂሩት ወለላዬ፥ እሺ እዘጋለሁ። ግን አሁን ከተደወለ ስልኩን ማንሳት አለብኝ። አንድ ጥሪ እየተጠባበቅሁ ነኝ›› አላት ተፈራ፥ እንደመለማመጥ ብሎ ቀያይ ትላልቅ አይኖቹን እያንከባለለ። ቀጠለና፥ ‹‹አልሰማችሁ እንደሆነ ባሁኑ ሰአት በቀበሌያችን ውስጥ ምርጫ እየተካሄደ ነው። ውጤቱን በስልክ እንነግርሃለሁ ያለኝ ሰው ስላለ ይህን ቁጥር ሰጥቼዋለሁ›› ከማለቱ፥ ተስማ ቸኩሎ፥ ‹‹የምን ምርጫ?›› ብሎ ጠየቀው።

‹‹አዲስ የአብዮት ጥበቃ ሊቀ መንበር ለመምረጥ. . .››

‹‹አታደርገውም!›› አለች ሂሩት፥ እንደመሸበር ብላ። ቀጠለችና ‹‹ዋስይሁን ምን ሆነና? ብላ ጠየቀችው።

‹‹ዛሬ ወደ አንድ ሰአት ገደማ በቁጥጥር ስር አውለውታል. . .››

‹‹ደህና አደረጉ!›› ብላ ፍርድዋን ከሰጠች በሁዋላ፥ ቀጠል አድርጋ ‹‹እውሬ ነበር። በኛ እጅ ባለመጥፋቱ ይቆጨኛል። የጊዜ ጉዳይ ሆኖ ነው እንጂ ላእከ እሰራለታለሁ ብሎ ፎክሮ ነበር። እሱ ሞት ሲያንሰው ነው›› አለች፥ ባንድ ፊት በመያዙ ስትደሰት፥ በሌላ በኩል ደግሞ ከመንገድ ላይ ተደፍቶ እንዲቀር ባለመደረጉ እየቆጫት። ወፍራም ከንፈረዋን ነከሰች።

‹‹የባሰ ቢመጣስ? አለ ተፈራ፥ ከማያውቁት መልአክ የሚያውቁት ሰይጣን ይሻላል የሚለውን ጥቅስ እያሰበ።

‹‹እኛ ካንዱ የቀበሌ ተመራጭ ሌላው ይሻላል የሚል አቋዋም የለንም በሁለት ሰይጣን መካከል ምርጫ አናደርግም። እስከታገሉን ድረስ ሁሉም ጠላቶቻችን ናቸው›› አለች፥ ስሜትዋ ተጋግሎ።

‹‹ሂሩት ወለላዬ፥ እኔስ ዋስይሁን ቢኖር ይሻል ነበር እላለሁ። ለምን ብትይኝ፥ ድርጊቱ ሁሉ በቀበሌያችን ነዋሪዎች ዘንድ ለኛ ጥሩ ስሜት እያሳደረ ሄዶ ነበር። አንዳንድ ትብብርም ለማግኘት የቻልነው እሱ ህዝቡን በማጉላላቱና በማስቃየቱ ምልክት ነው። የቀበሌው ህዝብ የሚያቅፈው ሰው ከመጣ ግን የባሰ ችግር ላይ እንወድቃለን። በዙሪያ መንገድ ዋስይሁን ከሰማይ ወረደልን አጋራችን ነበር›› አላት።

‹‹የቀበሌ ተመራጭ ብሎ አጋር እኔ አላውቅም!›› አለችና፥ ጫትዋን እንደገና እኝክ እኝክ አደረገች።

‹‹ከፖለቲካ አንፃር ስትመለከተው ማለቴ ነው. . .››

‹‹ተፈ ልክ ነው። ዋስይሁን ካደረሰብን ጉዳት በፖለቲካ አንፃር የሰጠን ጥቅም ያመዝናል›› አለ ተሰማ።

‹‹ዘጉ! ፍሬን ያዙ! ጠላት የማያደርሰውን ጥፋት ጠብቆ ከመጠቀም፥ በራሳችን ጥረት መተማመን ይሻላል። ትናንት ከዲሞክራሲ ያጠናነው ነገር ይኸው ነው። ጠላቶቻችንን ወደ ባሰ ጥፋት በመገፋፋት ከህዝቡ ጋር የባሰ ቅራኔ እንዲፈጥሩ ማድረግ የእኛን ጥረት፥ ብስለት፥ ፍጥነትና ድፍረት ነው እንጂ የሚጠይቀው፥ የእነሱን ሞኝነት ወይም ድክመት ብቻ አይደለም›› አለችና፥ ሲጃራ አውጥታ አቀጣጠለች።

‹‹የእነርሱ ድክመት ለእኛ ጥንካሬ አይረዳም ነው የምትይው!›› አላት ተሰማ።

‹‹ዝጋ! ይልቅ ነገ በቀበሌያችን ቅስቀሳ ማድረግ የእኛ ተራ ነው። ተነገወዲያ ሰፈራችን ከምንጊዜውም ይበልጥ በአርማችን አሸብርቆ መገኘት አለበት። ቴስ - በበኩልህ ምን አድርገሃል?›› ብላ ጠየቀችውና ለራስዋና ለእነርሱም ሻይ በትናንሽ ብርጭቆ ቀዳች።

‹‹እኔ የሚሰቀሉትን አርማዎች ሁሉ አምጥቻለሁ. . .››

‹‹የሚበተኑትንስ ወረቀቶች?››

‹‹እሱንም ተረክቤአለሁ።››

‹‹ጥሩ። ትልቁ ሃይላችን የምንበትናቸው ዕሁፎች ናቸው። ቴፉ፥ ባንተስ በኩል?››

‹‹ሰሞኑን ላእከ በነገረን መሰረት ባንዳንድ ቤተሰቦች ውስጥ የእኩታ ኮሚቴ አቋዋቁሜአለሁ። እሪታውና እኡታው ነገ ባይቀልጥ ምናለ በደኛ የገቢ ምንጫችንን ለማጠናከር በመንግስት መስሪያ ቤቶች የሚገኙት ሻይ ቤቶች እንዲወረሱ ስራ ቅስቀሳ. . . ሳካሄድ ነው የዋልኩት። በአድሮችም ውስጥ ሌሎች ጉዋዶች ስራ ቅስቀሳ እያካሄዱ ናቸው። ነገ በምንሰማራበት ቦታ ሁሉ የመከላከያ ጉዋዶች እንዲገኙ ነግሬአለሁ። የመዋቅራችን ህዋስ የት እንዳለ ደርሶበታል የተባለው የጥበቃ አባል ማን እንደሆነም ጠቁሜአለሁ። ነገ ለጥብስ ሳያደርሱት አይቀሩም። ላእከ የዋዛ ሰው አይደለም!››

‹‹ኦኬ፥ ጥሩ ጥረት አድርጋችሁአል። ግን በቂ አይደለም። አብዮት የማያቋዋርጥ ሂደት ስለሆነ የማያቋዋርጥ ትግል ማካሄድ ይኖርብናል። ብቻችንን አይደለንም። መዋቅረችን ከላይ ከደርግ ጀምሮ ታች ድረስ የተዘረጋ ነው። በነገራችን ላይ ሳልረሳው. . . ቴፍ ማስታወቂያ ሚኒስቴር ውስጥ ያሉትን ጉዋዶች አግኝተህ አቋዋማችንን በይበልጥ በየፕሮግራሞቻቸው እንዲያንፀባርቁ እንድትነግራቸው ተብለሃል። እዚያ መስሪያ ቤት ውስጥ የተሰገሰጉትን አድርባዮች - ከአጎታችን ጭምር - አንድ ባንድ እንፋረዳቸዋለን። ለማንኛውም ነገር ላእከ ስጦታ ልኮላችሁአል›› ብላ ሲጃራዋን ቡልቅ እያደረገች ለማምጣት ተነሳች።

ተስተካክለው የተቀመጡት መጠነኛ ጡቶቿዋ፥ እንደ ሀረግ እየተመዘዘ የሚወርደው ቀጭን ሽንጥዋና ክብ ዳሌዋ ከመካከለኛ ቁመትዋ ጋር ተዳምሮ ስትታይ መግነጢሳዊ ስሜት አሳድራ ልብን በምኞት ታሞቃለች። ተፈራ ገበሬ ዱቱን ዘርግቶ ትላልቅ አይኖቹን እንደ አልቂት ከጀርባዋ ላይ ተጣብቆ ይከተላት ነበር - ያሳደረችበትን ስሜት ከሻሂው ጋር ፉት እያለ። በላይዋ ላይ የተለጠፈ የሚመስለው የለበሰችው ራንግለር ብሉ ጂንስ ሱሪ ከነኩቱ የገላዋን የፍላጎቱ እንቅፋት ሆኖ ስለታየው በልቡ ጥላቻ አደረበት። የሰው ጉልቻ! ብሎ በልቡ ተሳደበ።

ሂሩት ረጂም ሽንጥዋን እንደ ጦር እየሰበቀች ተመልሳ መጥታ ተቀመጠች። በጨርቅ የተጠቀለለ ነገር ይዛለች። የተሰማና የተፈራ አይኖች ረጃጂም ውብ ጣቶቹዋን በመከተል ከጨርቁ ላይ አርፈዋል። ጨርቁን ፈታታችና ሁለት ኦቶማቲክ ቢሬታ ሽጉጥ ብቅ አደረገች። የሁለቱም ጎረምሶች አይኖች የባሰውኑ ፈጠጡ። አይኖቻቸውን ለማመን አልቻሉም፤ ‹‹እኬ - ልጆች፥ ይህ ስጦታ ከበላይ አካል የመጣው ለእናንተ ነው›› ብላ፥ አስር አስር ጥይት ጨምራ ሰጠቻቸው።

የተሰማ ልብ እንደ መቆም አለች። ሁለቱም ሽጉጦቹን በፍቅር አይን አገላብጠው ተመለከቱ።

ተሰማ ከንፈሮቹን አሹሎ አፏዋጨና፥ ‹‹ይሄ. . .ሲስ ፥ ምናደርግበታለሁ? እንዴት እንደሚተኮ እንኳዋን አላውቅም›› አለ፥ ሽጉጡን እየዳሰሰ፥ አይኖቹን አፍጦ።

‹‹ጂል! ራስህን ትጠብቅበታለሃ! የልጆች ጨዋታ ሸርተቴ በመጫወት ላይ ያለህ መሰለህ? ለጊዜያዊ ህዝባዊ መንግስት መፈክር አሽናፊነት የተሰለፍክ ታጋይ መሆንክን አትርሳ! ሁለታችሁም ዛሬ ልትኮሩ ይገባል፥ መሳሪያው የድርጅታችን ሙሉ አባል መሆናችሁን የሚያረጋግጥ ነው›› አለችና፥ ዊንስተን ሲጃራ አውጥታ ለራስዋ አቀጣጥላ ስታበቃ ለሁለቱም አንዳንድ ሲጃራ ከክብሪት ጋር ወረወረችላቸው።

ተፈራ በስሜት ገንፍሎ፥ ‹‹ይህችን ምሽት ማክበር አለብን። እማማ ጭላጭ ውስኪ እንኳዋን ውጭ ትተው አይሄዱም እንዴ?›› ብሎ ጠየቀ።

ሂሩት ሲጃራዋን ማግ ማግ ስታደርግ ትንሽ ቆየችና፥ ባለ አንዳንድ መቶ ብር ኖት ከቦርሳዋ መዝዛ በማውጣት፥ ‹‹ይህ ደግሞ በስራችሁ ወቅት የሚያጋጥማችሁን ወጪ እንዲሸፍን ነው›› ብላ ሰጠቻቸውና ተነስታ ሄዳ ግማሽ ጠርሙስ ሌብል ውስኪ ከሶስት ብርጭቆዎች ጋር ይዛ መጥታ ቀዳችላቸው። ለራስዋም ቀዳችና፥ ‹‹ለጊዜያዊ ህዝባዊ መንግስት መፈክር አሸናፊነት!›› ብላ በአንድ ትንፋሽ ጭልጥ አደረገችው።

የተሰማ ልብ በታላቅ ፍርሃት ተዋጠ። ሂሩት የሚያውቃት እህቱ መሆንዋን ለማመን አቃተው። ፈፅሞ የማያውቃት ባእድ መስላ ታየችው።

ቀዝቃዛ ላብ ጀርባውን አቁዋርጦ ሲወርድ ተሰማው። ሂሩት የወንድምዋ ስሜት አጤንችና፥ «ቴስ፤ ምን ሆነሃል? በመደሰት ፈንታ ያዘንክ ትመስላለህ» አለችው።

«እ. . . እኔ ደህ ሽጉጥ ምንም አያደርግልኝም. . .»

«የሽርሙጣ ልብህ መሽረሙቀሞጥ ጀመረ እንግዲህ!»

«መሸራሞጥ አይደለም፥ አልፈልገውም! እኔ በግድያ አላምንም...»

ሂሩት ተቆጥታ ከተቀመጠችበት ምንጭቅ ብላ ተነስታ ረጃጂም ጣቶችዋ አንቁዋቁዋች። ጫትዋን በንዴት እኘክ አደረገች። ከማንም የእምቢታ መል የመቀበል ልምድ ስለሌላት በወንድምዋ እጅግ ተናድዳ ነበር። ጭንቅላትዋ እንደ ልማድዋ ወደ ቀኝ መታ አደረገችና፥ «አዎን፥ አንተ በግድያ አታምንም . . እ. . . ማሙዬ . . .እ. . . የምትፈልገው ነገር ሁሉ እንደ መና ከሰማ ይወርድልሃል. . .» እያለች መጋጋል ስትጀምር፥ ተሰማም በበኩሉ ብልጫ ብሉበት፥ «በእሱም አላምንም!» አላት፥ ሳይታወቀው ድምፁን ከፍ አድርጎ።

«በየቱ ነው የማታምነው?

«ጊዜያዊ ህዝባዊ መንግስት በምትሉት ፊሲጥ. . .»

ሂሩት ስትናደድ ጎራዳ አፍንጫዋን ነፋ ነፋ እያደረገች ትላል አይኖችዋን ጎልጉላ ስለምታወጣ ውበት ጨምራ ታፈዛለች።

«ቴስ. . .ባንዳ አትሁን። ላእከ እንዳይሰማህ ብቻ» አለው ተፈራ።

«ላእከ ገደል ሲገባ ይችላል! እሱን በመፍራት እንደ በግ ል አልችልም። አላምንበትም ነው የምልህ! ይገባሃል?» አለውና ወደ እህቱ ዞ ብሎ፥ «ያልነቃ፥ ያልተደራጀና ያልታጠቀ ህዝብ ከመሬት ተነስቶ እንዴ ጊዜያዊ ህዝባዊ መንግስት ሲያቋቁም እንደሚችል እኔ አይገባኝም! ህዝብ ሆኖ ጊዜያዊ ነገር ሊገባኝም አይችልም!» አለና በረጂሙ ተነፈሰ። ቀጠለ «የወሰድነው አቅዋም ሁሉ እያጠራጠረኝ ሄዶአል። እውነቱን ነው» አ ፍርጥም ብሎ።

«የባንዳዎችን ስነ ጽሁፍ እያነበብክ ይሆናል!» አለው ተፈራ።

‹‹ዝጋ ቴፑ! አንተ ምንም ነገር ሊገባህ አይችልም፡፡ በህሊናህ ውስጥ የሚጎጭ ነገር የለም፡፡ አንተ የሃሩሩ ጥላ ነህ! ሁሉን ነገር እንደ ቀልድ ነው የምትወስደው. . .››

‹‹አንተስ?›› አለችው እህቱ፥ ንቀት በተመላበት ሁኔታ፡፡

‹‹እኔ አልቀልድም፡፡ ሳንዘገይ አቀዋማችንን ማስተካከል አለብን፡፡ እውነቴን ነው፡፡ አገራችን ስትወረር፥ ወታደሩ መሀል ገብታችሁ፥ የምታካሂዱት አድሃሪ ጦርነት ነውና አትዋጉ እያላችሁ ቅስቀሳ አካሂዱ. . .እ. . . የጭቁን ብሄረሰቦችን መብት እስከ መገንጠል ድረስ አሁኑኑ እንደግፋለን በሉ፥ ወዛደሩ ምርቱን እንዲቀንስ ካገሪትዋ አቅም በላይ የሆነ የደመወዝ ጭማሪ እንዲጠይቅ አድርጉ፥ ወታደሩ እንዳይዋጋ ቅስቀሳ አካሂዱ፥ እየተባለ የሚሰጠን መመሪያ ሁሉ በኔ ግምት ትክክልና ሳይንሳዊ አይደለም. . .››

‹‹አላልኩም? የለየለት ባንዳ ሆኖአል እኮ!››

‹‹ባንዳነት አይደለም እባክህ! የህሊና ጉዳይ ነው፡፡ ለሰፊው ህዝብ ነፃነት፥ እኩልነት፥ ለጭቁኖች መደብ አንድነትና ለሶሻሊዝም እንዋጋለን፥ ፋኖ ተሰማራ፥ እንደ እነ ሆቺ ሚኒ እንደ እነ ቼ ጉቬራ! ብለን የተነሳን ወጣቶች ዛሬ ለስልጣን ብለን፥ ከፀረ ህዝብ፥ ፀረ - አንድነትና ፀረ - ሶሻያሊስት ሰፈር ገብተን መሰለፍ የለብንም፡፡ እዚህ አቀዋም ላይ ያደረሰን የስልጣን ጥያቄ ነው. . .››

‹‹ስልጣን ለፓርቲያችን ካልሆነ ለማን ሊሆን ነው ታዲያ? ለወታደር? ስንታገል የቆየነው ወታደር ስልጣን እንድይዝ ነው?›› ብሎ ተፈራ ጠየቀው፡፡

‹‹እባክህን ተወኝ! ራሱን ፓርቲ ነኝ ብሎ የሰየመ ሁሉ ፓርቲ ሊሆን አይችልም፡፡ እነላእከ ቅዠት ነው፡፡ አላምንበትም ነው የምልህ!›› አለው፥ ፍርጥም ብሎ፡፡

እህቱ በተጎለጎለት ትላልቅ ውብ አይኖችዋ በንቃት ተመለከተችውና፥ ‹‹ማሙሽ. . .እ. . .ብታምንበትም ባታምንበትም . . .እ. . . አንገትህ ድረስ ተዘፍቀህበታል፡፡ ከእንግዲህ መውጫ የለህም፡፡ ሁላችንም የለንም! ይህን በሚገባ ማወቅ አለብህ. . . ማሙሽ፡፡ ከሃዲዎች ምን እንደሚደረጉ

ታውቃለህ? የምታውቅ አይመስለኝም፡፡ በሁለት እሳት መሀል ያለን ሰዎች ነን. . . ማሙሽ ወዲህም ብትል ወዲያ ወዲህ እሳቱ ይለበልብሃል. . .እ. . . እውነታው ተከሰተልህ? ተጨባጭ ሁኔታ ይህ ነው. . . ማሙሽ. . .እ. . . ገባህ?›› አለችውና ጣቶችዋን እንደ ገና አንቋቋቋች፡፡

‹‹ንቃት. . .ድርጅት. . .ትጥቅ. . .እ. . . የለየለት ባንዳነት ነው! የደርግ ቡችላ. . .ባንዳ. . .አድርባይ. . .ሆነሃል መሰለኝ ቴስ . . .ኤ?››

‹‹ዝጋ እባክህ! አንተ ደግሞ ቁም ነገር የለህም፡፡ የሚሉህን ብቻ ነው መልሰህ እንደ ገደል ማሚቶ የምታስተጋባው! ከማያምኑበት ነገር ራስን ማውጣት ራስ መራራ ትግልንና ቆራጥነትን ይጠይቃል፡፡ በፍርሃት ተውጠን እንደ ከብት መነዳት የለብንም›› ብሎ ሲያበቃ፥ ወደ ሂሩት መለስ ብሎ ‹‹እህት አለም! ሁሉን ነገር እንደ ልጆች ጨዋታ የምትመለከቺው አንቺ ነሽ እንጂ እኔ አይደለሁም፡፡ ነገሩ አስጊ ነው፡፡ የድብብቆሽ ጨዋታ አይምሰልሽ አላት

‹‹እስከዛሬ የት ነበርክ?›› አለች ሂሩት ተቆጥታ ጫትዋን በሀይል እያኘከች፡፡

ስልክ ተደወለ፡፡ ሶስቱም ተያዩ፡፡ ክፍሉን ከባድ ፀጥታ ውጦት ነበርና ስልኩ በድንገት ሲደውል በጣም ደንግጠው ነበር፡፡ ሂሩት ነፍስ ገዝታ በመቻኮል ሂዳ ስልኩን አነሳች. . .

‹‹ተፈራ. . . ስልክ ይፈልግሃል›› ብላ፥ ስልኩን ሰጠችው . . . ስአትዋን ተመለከተች፡፡ ተኩስ ጨለማውን እየሰነጠቀ ይሰማል፡፡

‹‹ሃሎ! ማን አልከኝ?. . . ደርቤ? . . . ደረቤ ማ?. . . ደርቤ ጉተማ አይደረግም! እውነትክን ነው?. . . አይደረግም! . . .››

ሂሩት ተሰማ፥ ደርቤ ጉተማ የሚል ስም ሲሰሙ ነቅተው ተፈራ በስልክ የሚያደርገውን ንግግር ማዳመጥ ጀመሩ፡፡ ተፈራ በችኮላ ስልኩን ዘግቶ የመገረምና የመደናገጥ ሁኔታ ከገፅታው ላይ እየታየ፥ ‹‹ሰምታችሁ አል ማ የአብዮት ጥበቃ ሊቀ መንበር ሆኖ እንደ ተመረጠ?›› አለ፡፡

‹‹ደርቤ ጉተማ ነው እንዳትለኝ!›› አለች ሂሩት፥ መልሱን ለመስማት ተቻኩላ።

‹‹ነው! ተአምር ነው. . .የማይታመን ተአምር ነው. . .››

‹‹አይደረግም!›› አሉ እህትና ወንድም በአንድት፥ ጆሮአቸውን ለማመን እየተቸገሩ።

‹‹የባሰ ቢመጣስ? ብዬ አልነበረም ቅድም። ታይቶኝ ነው መሰለኝ! የሚገርም ነው!›› አለ ተፈራ።

‹‹ማን ነው ለመሆኑ የደወለልህ?›› ብላ ጠየቀችው ሂሩት፥ ተጠራጥራ።

‹‹የኮድ ስሙን ብቻ ነው የማውቀው። መሪ ጌታ ይባላል። የኛ ሰው ነው›› አላት።

ሂሩት ተገርማ፥ ‹‹ጉድና ጅራት ከወደሁዋላ ትላለች እናቴ! ፈፅሞ የማይታሰብ ነገር ነው!›› አለች።

ተፈራ ትንቢት የመናገር ችሎታውን እንዲያደንቁለት በማሰብ፥ ‹‹የባሰ ቢመጣስ ብዬ አልነበረም?›› አለ፥ ፈገግ ብሎ።

‹‹ዝጋ! የቃምከው ጫት ገልፆልህ ይሆናል! ጥያቄው አሁን ያንተ ወልይነት አይደለም። ማሰብ አለብን›› ብላ፥ ከንፈርዋን እየነከሰች ጣቶችዋን አንቁዋቁዋች። ጭንቅላትዋንም ወደ ቀኝ መታ አደረገች።

‹‹ሂሩት ወለላዬ፥ እውነትሽን ነው! ማሰብ አለብን። ውስጠ አዋቂ ጠላት ነው ኮ የተፈጠረብን።። አደገኛ ነው። ደርቤ ስለኛ የማያውቀው ምን ነገር አለ? ሁሉንም ነገር ያውቃል። ከእድገት በህብረት ዘመቻ ተደብቀን እንደ ቀረን ያውቃል። የትግል መስመራችን ምን እንደሆነ ከሀ እስከ ፐ ያውቃል። በድርጊት ያረጋገጥንለት ጉዳይ ነው። ሌላ የማያውቀው ምን ነገር አለ? ጉድ ነው ኮ! ውስጠ አዋቂ አደገኛ ነው. . .››

‹‹ታዲያ ኮ ምን እናድርግ! ውስጠ አዋቂ መሆኑን ተገንዝበናል። እሱን እንዳረጀ ሽክላ መልሰን መላልሰን መዝፈን የለብነም። ምን እንደምናደርግ

እናስብ ነው የምላችሁ!›› አለች ሂሩት፥ ትእግስትዋ አልቆባት፥ ጭንቅላትዋን አስር አስረ ጊዜ ወደ ቀኝ መታ እያደረገች።

‹‹ይህች ጥሪ ካደረች አትቆረጠምም ይባላል! እኔ ሳይቆይ መመታት አለበት እላለሁ። ለመከላከያ ጉዋዶች አሁኑኑ ደውዬ ማስታወቅ አለብኝ!›› ብሎ ውስኪውን በአንድ ትንፋሽ በመጨለጥ ቁና ቁና እየተነፈሰ፥ ወደ ስልክ ሊሄድ ሲል፥ ተሰማ ጢሙን አንድ ባንድ ስቦ ወደ ታች እየጎተተ፥ ‹‹ቆይ! ቆይ! አትቸኩል። የጅብ ችኩል ቀንድ ይነክሳል ሲሉ አልሰማህም? ረጋ በል። አትቸኩል። የቸኮለ አፍስሶ ለቀመ እንዳይሆን› አለው፥ ረጋ ብሎ።

‹‹አደገኛነቱ አልተከሰተልህም መሰለኝ! ነገሩ፥ ወይ ከኛ ወይ ከሱ መሆኑ ገብቶሃል? ጊዜ ካጠፋን ጠፊዎቹ እኛ እንሆናለን! ይገባሀል?››

‹‹ይገባኛል!›› አለ ተሰማ፥ ረጋ ብሎ ጢሙን እየሳበ። ቀጠለና፥ ‹‹የሚገባኝ ሌላም ነገር አለ›› አላት።

ሂሩት ትእግስትዋን ጨርሳ፥ ‹‹እንደምን ያለ?›› ብላ አፈጠጠችበት።

አሁንም ረጋ ብሎ፥ ‹‹ደርቤ አብሮ አደግ ወንድማችን ነው። ወላጆቻችን ማታ ማታ እንዲማር አድርገው ከኛ ጋር አሳድገውታል፡ በአጎታችን አማካይነት ስራም ስላስያዙት ባለውለታው መሆናቸውን ያውቃል። ደርቤ ውለታ የሚበላ ሰው አይደለም። ደርቤን ራሴን ያህል ነው የማውቀው፥ ራሴን አውቅ እንደሆነ። እና›› ከማለቱ፥ ሂሩት ነገሩን ካፉ ነጥቃ፥ ‹‹ዝጋ! መመታት አለበት!›› ብላ አፈጠጠችበት።

‹‹በአገራችን ውለታ እና ይሉኝታ የሚሉት ነገር አለ ለማለት ነው!››

‹‹የመደብ ትግሉስ!›› አለ ተፈራ።

‹‹የአብዛኞቻችን ንቃተ ህሊና፥ ማንኛውንም ነገር ከመደብ ትግል አንፃር ተመልክቶ ይሉኝታን፥ ውለታን፥ የስጋ ዝምድናንና ጉዋደኝነትን ጨርሶ ከመርሳት ደረጃ ላይ ገና. . ገና አልደረሰም. .››

‹‹ሰው እንዳስተመጠጡት አይገኝም ትላለች እናቴ! ተለውጦ እንደሆነስ? ዛሬ ነንቱ ተለውጦአል! ከራስ በላይ ነፋስ በማለት ሁሉም ለራሱ የሚሮጥበት

አድር ባይ የበዛበት ጊዜ ነው። በዚህ ሩጫ ውስጥ ይሉኝታን መፍራት፥ ውለታን መቁጠር የለም. . ተምኔታዊ አስተሳሰብክን አቁም! ዝ.ጋ!›› አለችና ወደ ተፈራ ፊትዋን አዙራ፥ ‹‹ይልቅ ስልኩን ደውል›› ብላ ካዘዘችው በሁዋላ፥ ‹‹እኛን ከግል ጥቅሙ የሚያስቀድምበት ምክንያት አይታየኝም። አሁን ትልቁ አንገብጋቢ ጥያቄ. . .ከኛ ወይ ከእርሱ ነው። ወንድም አለም! በዚያ ላይ ደግሞ ደርቤ ራሱን ከፍ ከፍ ለማድረግ ከፍተኛ ፍላጎት ያለው ሰው መሆኑን አውቃለሁ›› አለችው።

‹‹ባንቺ ምክንያት ይሆናል፥ ራሱን ከፍ ከፍ ለማድረግ የሚጥረው. . .››

‹‹ምን ማለትህ ነው!›› አለች ሂሩት፥ በጣም ተቆጥታ።

ሰውነትዋ ሁሉ ይንቀጠቀጥ ነበር። አይኖችዋ ተጎልጉለው ወጥተዋል። የታችኛው ከንፈርዋን ጣል አድርጋለች።

‹‹ተሰማ እህቱ በጣም የተናደደች መሆንዋ ስለገባው፥ ‹‹ምን አስቆጣሽ!›› አላት።

‹‹እንጃልህ!›› አለችው።

‹‹እህት አለም፥ ደርቤ ይወድሻል። መውደድ ስል ያፈቅርሻል ማለቴ ነው. . .››

‹‹የውሻ ልጅ፥ የምን ፍቅር!›› አለ ተፈራ፥ ቅናት አድርቦት።

‹‹አቁም ብዬሃለሁ!›› አለችና ሲጃራዋን ቡልቅ አደረገች፥ ጢሱ እስኪያፍናት ድረስ።

ድምፅዋ ስልቱን አጥቶአል። ጉሮሮዋ ለመዘጋት ደርሶአል። ንዴት ይተናነቃት ነበር።

ተሰማ በዚያው አላበቃም። ‹‹አዎን፥ ያመልክብሽ ነበር። ከቤት ወጥተሽ እስክትመለሺ ትእግስቱን ጨርሶ ጌታውን እንደሚጠብቅ ውሻ ይንጎራደድ ነበር። እግርሽን ካጠበ በሁዋላ እንዴት አድርጎ እንደሚስመው ትዝ ይልሻል፥ እህት አለም?›› አላት።

ሂሩት ንዴትዋን ልትቆጣጠረው አልቻለችም፡፡ ተፈራ መካከላቸው ባይገባ ኖሮ ጥፍሮችዋን አሹላ ጉሮሮውን ልታንቀው ነበር፡፡

ብርድ እንደ መታው ሰው እየተንቀጠቀጠች፥ ‹‹ሌላ የምታውቀው ምን ነገር አለ?›› ብላ ሊዘጋ በደረሰ ጉሮሮ ጠየቀችውና፥ ሲጃራ አውጥታ በማቀጣጠል ጢሱን ባንዳፍታ ጉም አስመሰለችው፡፡

ተፈራ ግራ ገብቶት አፉን ከፍቶ ቀርቶአል፡፡ ተሰማ እህቱን ትኩር ብሎ ለረጅም ጊዜ ተመለከተ፡፡ የሚያውቃት እህቱ መስላ አልታየችውም፡፡ አንድ ነገር ለመደበቅ እንደምትሞክር ገባው፡፡ አንድ ነገር ሸፋፍና ለማለፍ ስትፈልግ ሁልጊዜ አስቀድማ የምትናደድ መሆንዋን ያውቃል፡፡

‹‹ይሄው ነው፡፡ ሌላ የማውቀው የለም፡፡ ለማለት የፈለግሁት አደገኛ ሰው አይደለም፥ ስለዚህ አንቸኩል ለማለት ነው›› አላት፡፡

በረጅሙ ወደ ውጭ ተነፈሰችና፥ ‹‹የማይገባ ነገር አለ፡፡ አንድ ቀን ይገባህ ይሆናል፡፡ ወንድምና እህት ብንሆንም በብዙ መንገድ አንተዋወቅም›› ብላ ሲጃራዋን ማግ፥ ቡልቅ አደረገችና ወደ ተፈራ መለስ ብላ፥ ‹‹ለላእከ ደውለህ ንገረው፡፡ አስቸኩዋይ ነው በለው›› አለችና አዘዘችው፡፡

እህትና ወንድም ልብ ለልብ ተራርቀው ተያዩ፡፡

ተፈራ ስልኩን ደወለ . . .

ምእራፍ ፬

ከሶስት ዓመት በፊት ነበር፡፡ ከሂሩትና ከደርቤ ሌላ ቤት ውስጥ ማንም አልነበረም፡፡ ሂሩት፥ እንቅልፍ ባያወስዳትም በጠዋት መነሳት ስቃይ ስለሚሆንባት እንደ ልማድዋ ከመኝታዋ ውስጥ አድፍጣ ትገላበጣለች እናትዋ ጠዋት በማለዳ የማትነሳ ሴት ልጅ ስለማይወዱ አርፍዳ የመተኛት ልማድዋን እንድትተው ሁልጊዜ ይቆጡዋታል፡፡ እናትና ልጅ የእለቱን ንትርክ የሚጀምሩት በዚሁ ጉዳይ ላይ ነበር፡፡

ደርቤ የቤት ፅዳት ስራውን ጀምሮ ኀንበስ ቀና ይላል፡፡ ትንሽ ዳረብታ መስሎ የተቆለለውን የቤተሰቡን ልብስ ማጠብ፥ የጌቶችን ሸሚዞች መተኮስና ሱፍ ልብሳቸውን መጥረግ ስለነበረበት፥ የቤት ሽኮት ስራውን ቶሎ ለመጨረስ ይጣደፍ ነበር፡፡

ባልና ሚስት በጠዋት ተያይዘው እንደሄዱ፥ ተሰማ እግራቸውን ተከትሉ ነበር የወጣው፡ የዩኒቨርሲቲ ተማሪች በጠቅላይ ሚኒስትር እንዳልካቸው ላይ ሰላማዊ ሰልፍ ለማድረግ በመዘጋጀት ላይ መሆናቸውን ያውቅ ነበርና ወላጆቹ ከቤት እስኪወጡ ድረስ ትእግስቱ አልቆ ነበር፡፡

አባቱ ለእንዳልካቸው ካቢኔ ሙቀትም ሆነ ብርድ ባይሰማቸውም፥ ተቃውሞ ለማሰማት የወጣ መሆኑን እናቱ ቢሰሙሙ ከቤት እንደሚያባርሩት ያውቃል. . .

እናቱ የእንዳልከካቸው ካቢኔ ጉዳይ በተነሳ ቁጥር፥ እንደ እግር ውስጥ እሳት ነበር የሚያንገበግባቸው፡፡ ‹‹እና አክሊሉ መናጢ ድሀዎችን በመሰብሰቡ አይደለም እንዴ አገር የተበላሸውና ይህ ጉድ ሁሉ የፈላው! እንዳልካቸው የህዘቡን ልብ ትርታ አዳምጦ፥ የመሳፍንቱን፥ የመኩዋንንቱንና የባላባቱን ልጅ በሙብራት እየፈለገ ስለ ሾመላችሁ ምን አድርግ ነው የምትሉት! ዱሮውንስ ማን ሲያስተዳድረን ኖሮአል! ደግሞ ጉልቻ ቢለዋወጥ ወጥ አያጣፍጥም ብሎ ነገር! የጨዋ ልጅ ጉልቻ አይባልም!›› ይሉና፥ ‹‹እኔ ለመኮንን ሀብተ ወልድ ነው እንጂ ለአክሊሉ ደንታ የለኝም፡፡ ከሰው ዘር ጋር ሲሰራ አላየሁትም፡፡ ተምረዋል ከሚባሉ ከድሀ ልጆች ጋር ሲልከሰከስ ኖሮ ነው፥ ወታደሩ ገና እንጥስ ሲል ተልፈሰፍሶ ቅንጥስ ብሎ የወደቀው? ድንቁም ትምህርት! ወቸ

ጉድ! ህዝብን ለማስተዳደር ትምህርት አያስፈልግም! ዘር፣ ሀረግ፣ ትውልድ ነው የስልጣን መሰረቱ። የጨዋ ልጅ የተናቀው፣ ባህል የተበላሸው፣ አገር የተናጋው የፈረንጅ ትምህርት ድሀው ቤት ከገባ ወዲህ ነው። ጃንሆይም ቢመከሩ ቢዘከሩ አልሰሙም። ይኸው ከንናቸው አገኙት. . .

‹‹የድሀ ልጅ ውስጥ ያውቃል ብለው ነው? ድሀ ምን ጊዜም የበላበትን ወጭት ከመስበር አይመለስም። ዋ እቴ! እንዳልካቸውን ለቀቅ። የጨዋ ልጅ ቢገድለኝ ይሻለኛል፣ የድሀ ልጅ ከሚያኖረኝ›› ብለው ነገራቸውን ይዘጋሉ።

ወይዘሮ አምሳለ እንደ ተመኙት በየካቲት የበነነው አብዮራ እየረጋ ነበር። በእሳቸው እምነት እድሜ ለእንዳልካቸው፣ የመሳፍንቱ፣ የመኳንንቱና የባላባቱ ልጅ ስልጣን ተቆናጠአል። ለኢትዮጵያ ህዝብ መሰረታዊ ችግሮች ሁሉ ፍቱን መድሀኒት ይሆናል ተብሎ ከፍተኛ ተስፋ የተጣለበት የአዲሱ ህገ መግስት መርቀቅ ስራ ተፋፍሞአል። ምሁራን ተመርጠው፣ በሶስቱ ስልጣናት መከፋፈልና መገናኘት ስራ፣ ሀያ አራት ሰአት ሙሉ ጭንቅላታቸውን እያዞሩ ናቸው።

አዲሱ ህገ መንግስት ከውባ የኢትዮጵያ ችግር አበቃ! አርቃቂዎቹም ‹‹የአዲሱ ህገ መንግስት አባቶች›› በመባል በኢትዮጵያ ታሪክ ውስጥ ተዝቢውን ስፍራቸውን አገኙ! ህዝቡም ጥያቄው ሁሉ ስለተመለሰለት ተደስቶ ወደ ቤቱ ተመለሰ! ሌላ ምን ያስፈልጋል! ፋታ ፋታ ብቻ ነው የሚያስፈልገው። ደግነቱ ቴሌቪዥኑ፣ ራዲዮውና ጋዜጦች ነጋ ጠባ ይህንኑ ነበር የሚያስተጋቡት ፋታ! ጥሪታቸው ውጤት አልባ አልሆነም። ወታደሩ ወደ ጦር ሰፈሩ ተመለሰ፤ በምትኩ የብሄራዊ ፀጥታ ኮሚሽን ተቋቋሞአል። ሰፊው ሰራተኛ ሰላማዊ ሰልፍ ሲያደርግ ያበነነው አብዋራ አይኑ ውስጥ ገብቶ እያለቀሰ ወደ የስራው ተመልሶአል። ሰይቼንቶ ነጂዎች እየዞሩ ሳንቲም መቃረም ጀምረዋል። ተከምሮ የከረመው የአዲስ አበባ ቆሻሻም እየተጠረገ ነው።

የገኘው መደብ ችግር የሰፊው ህዝብ ብሶት ገንፍሎ መውጣት ሳይሆን ለጊዜው ተደናግጦ ከስልጣን የወረደው የአክሊሉ ካቢኔ ተመልሶ የስልጣን ርካብ ለመርገጥ፣ ከእንዳልካቸው ካቢኔ ጋር ውስጥ ውስጡን የሚያደርገው ሽኩቻ ብቻ ነው። ንጉሱ አሮጌውንና አዲሱን ካቢኔ በማጋጨት ተአምራዊ

የፖለቲካ ስራቸውን ቀጥለዋል:: ለጊዜው ተንገዳግዶ የነበረው ዙፋን ለሚቀጥለው ሶስት ሺህ ዘመን ቀና ብሎ የሚቆምበትን መሰረት እየጠገነ ነው:: እሰዎ ለከፋ አትሰጥም ነበር!

‹‹ሎሚ ተራ ተራ›› የተባለው ዘፈን ተወዳጅነትን እያገኘ ቢሄድም፣ ‹‹ትብለየን››፤ ‹‹እረ እየድማሙን››፤ ‹‹እንተዬን›› ገና ሊተካ አልቻለም. . .

ዝም ብሎ መጋደሙ ሰለቻት አላት - ሂሩትን:: ረፈድ ብሎ ስለ ነበረ መኝታዋም ወበቃት:: ከአልጋዋ ለመውረድ ስለ ሰነፈች ዝም ብላ በጀርባዋ ተጋድማ ቀረች:: ቀና ብላ የምታነበው መፅሀፍ አነሳች:: ‹‹ፍቅር እስከ መቃብር›› ነበር:: አንድ ጊዜ አንብባዋለች:: እንደ ገና ልታነበው ፈልጋ ነበር:: ማንበብ ጀመረች - የራስጌዋን መብራት አብርታ:: አሳብዋ እየባከነ ስላስቸገራት ማንበቡን ለመቀጠል አልቻለችም:: መፅሀፉን ወረወረችና ተነስታ ቴፕ - ሪኮርደርዋን ከፈተች:: ከጥቂት ጊዜ በሁዋላ ነበር፣ ቴፕ-ሪኮርደሩ የባትሪ ድንጋይ የሌለው መሆኑ ትዝ ያላት::

ጥላው የተነሳችው መኝታ ገሃነም መስሎ ስለታያት ሄዳ የመኝታ ቤትዋን መስኮት ከፈተች:: የጠዋትዋ ፀሀይ ብርሃን መኝታ ቤትዋን አጥለቀለቀው:: ውብ ቀን ነበር. . .

ሰማዩ ኩል መስሎ ተንጣሎአል:: አንድ ደመና ስለማይታበት ሰማዩ ከወትሮው ወደ ላይ የራቀ ይመስላል:: ንፁህ ቀዝቃዛ አየር ይነፍስ ነበር:: የተረበሸው መንፈስዋ በቀኑ ውበትም በቀዝቃዛው አየር ምክንያት ረጋ ማለት ቢጀምርም፣ ያደረባት ጭንቀት ሙሉ በሙሉ አልተለያትም::

‹‹ምን ነካኝ?›› አለች፣ ብስጭት ብላ::

የሆነችውን ልታውቅ አልቻለችም:: ቀዝቃዛውን አየር ወደ ሳንባዋ እየሳበች፣ ዝም ብላ በመስኮት ወደ ውጭ ትመለከት ነበር:: ሁለት ርግቦች ሲዳሩ አየች:

ከነጋ ቁርስ አላገኘችም: የምግብ ፍላጎት አልነበራትም: ግን ሰውነትዋ አንድ ነገር እንደሚፈልግ ይሰማት ነበር:: በስስ የሌሊት ልብስዋ ውስጥ እንደ

የቀይ ኮከብ ጥሪ

በረሃ ሎሚ ጉች ጉች ብለው የሚታዩትን ጡቶችዋን እያሻሸች፥ ሄዳ ፊትዋን በመስተዋት ተመለከተች።

ጥቁር የሀር ነዶ የመሰለው ጠጉርዋ አሻፈረኝ ብሎ በየአቅጣጫው ተበትኖአል። ልትዳኘው አልሞከረችም። እንደዚያው ተወችውና ጡቶችዋን ይዛ እያሻሸ ከመስተዋቱ ፊት ቆማ፥ መወዛወዝ ጀመረች። ወገብዋን እንደ እብድ ጥምልምል፥ እጥፍ፥ ዘርጋ ሳብ፥ ኩምትር፥ እያደረገች ስትወዛወዝ ከቆየች በሁዋላ ሮጣ ሄዳ አልጋዋ ላይ በመዘርጋት ስትንከባለል፥ በእግርዋ የራስጌዋን መብራት ገመድ ስለነካች፥ መብራቱ ከኮሞዲኖው ላይ ወድቆ ክሽ አለ።

ደርቤ የመኝታ ክፍልዋን በር ቀስ ብሎ አንኳኳ። ጡቶችዋን እንደ ያዘች መንከባለልዋን አቁማ፥ ‹‹ማን ነው?›› አለች።

‹‹ደርቤ ነኝ›› አላት።

‹‹ምን ትፈልጋለህ?››

‹‹አንድ ነገር ወድቆ የተሰበረ መስሎኝ ነው›› አላትና፥ ወደ ስራው ተመለሰ።

ሂሩት የመኝታ ክፍልዋን በር ከፈተችና ግራና ቀኝ ካማተረች በሁዋላ ‹‹ምን ነው ቤቱ ጭር አለ?›› አለች።

‹‹ማንም የለም። እሜቴ ጠዋት የወጡ ናቸው። ጌቶችም ስራ ሄደዋል፤ ተሰማና የቤት ሰራተኞችም ዛሬ የሚደረገውን ሰላማዊ ሰልፍ ለማየት ሄደዋል›› አላት።

‹‹የምን ሰልፍ!›› አለች።

‹‹የእስላሞች ሰላማዊ ሰልፍ›› አላት፡

‹‹የክርስቲያን ደሴት በሆነች አገር!›› ብላ ሳቀች።

ደርቤ መልስ አልሰጣትም። የቤት ዕዳት ስራውን ዝም ብሎ ቀበለ ሂሩት ዝም ብላ ስትመለከተው ከቆየች በሁዋላ፥ ድንገተኛ አሳብ [illegible] ራስዋን ልትቆጣጠር አልቻለችም።

‹‹ግባና የተሰበረውን የራስጌ መብራት አንሳ!›› አለችው።

የቤት ፅዳት ስራውን እርግፍ አድርጎ ትቶ፥ የታዘዘውን ለማድረግ ሰተት ብሎ ወደ መኝታ ክፍልዋ ገባ። በሩን ቆለፈች። ልቡ ስንጥቅ አለ፡

መኝታ ቤትዋ በጠረንዋ እውድ ብሎ ነበር። በሀይል ወደ ውስጥ ተንፍሶ ጠረንዋን ወደ ሳንባው እያስገባ፤ ወድቆ የተሰበረውን የራስጌ መብራት ለማንሳት ጎንበስ ሲል፥ ‹‹ስምህ ያስጠላኛል!›› አለችው።

ዝም አለ። የልቡ ትርታ እንደ ከበሮ የሚጮህ ስለ መሰለው አፈረ።

‹‹እሱን ተውውና እየኝ!›› አለችው።

ስራውን ትቶ መለስ አለ። አይን ለአይን ተጋጠሙ። ደርቤ አይኑን ሰበር አደረገ።

‹‹ከእግሬ ምናለህ!›› አለችው።

አንገቱን አቀርቅሮ፥ ‹‹ደስ ይሉኛል። እግርሽን ማጠብ ደስታ ይሰጠኛል›› አላት፥ ሰውነቱ እየተንቀጠቀጠ።

‹‹ደስታ የሚሰጥህ ከሆነ ሳመው›› አለችና የጠዋት ጫማዋን አውልቃ ጣለች። የሚያደርገው ነገር ጠፍቶት ዝም ብሎ ቆመ።

‹‹ታዲያስ?›› አለች።

ሄዶ ጥምጥም አለባት።

‹‹ንከሰኝ! ንከሰኝ! ›› አለች፥ በስሜት እየቃተተች። ነከሳት።

‹‹በሀይል! በሀይል! ›› አለችው፥›› ሊዘጋ በደረሰ ድምፅ። በሀይል ነከሳት።

የንክሻው ስሜት የሰጣት ደስታ ስለ ተሰማት ሲቃ የተመላበት ሳቅ እየተንከተከተች፥ ‹‹ጡቶቼን በሀይል ጨብጣቸው! ጭምቅ አድርገኝ!›› አለችው።

ባለ በሌለ ጉልበቱ ጭምቅ አድርጎ ያዛት። ሀሊናውን ስቶ ከአልጋው ላይ ይዞአት ወደቀ. . .

ከስቃዩ ከሚሰማት ደስታ ብዛት እያለቀሰች ትስቅ ነበር። የተነከሰችው ከስቃዩ ከሚሰማት ደስታ ብዛት እያለቀሰች ትስቅ ስትስቅ ስታለቅስ ከቆየች በሁዋ የተቡዋጨረችው ቦታ ሁሉ እየቆጠቆጣት ስትስቅ ስታለቅስ ከቆየች በሁ ከላይዋ ገፍትራው ተነስታ፥ ‹‹ይህ በኔና ባንተ መካከል የሚቀር ምስጢ ነው!›› አለችው፥ እውሬ መስላ።

ጣኦት መስላ ታየችው። እንደ ስከረ ሰው ሰማይና ምድር ዞርበታል መጥፎ ቅዠት ይሁን እውን ለይቶ ለማወቅ ተስኖታል።

‹‹እሺ›› ብሎአት፥ ከሰውነቱ ጋር ተዋህዶ በቀረው ጠረንዋ ስክ እየተንገዳገደ ወጣ. . .

እግሩ ከበሩ ከመውጣቱ በፊት ነበር፥ ሂሩት ዳግመኛ ላታየ የቆረጠችው። እንደ ንግስት ንብ የተገናኛት ሁሉ መጥፋት ነበረበት። ከማን ወንድ ጋር ለሁለተኛ ጊዜ አትተኛም። ዞር ብላ አታያቸውም። ትገ አይልዋትም።

እስዋ ሲፈልጋት መኪና ውስጥም ሆነ በየትም ቦታ የምትጋደምላቸ ወንዶች፥ እንደ ርካሽ ሴት እየቆጠርዋት ሌላ ጊዜ ሲፈልግዋት ልትመጣላቸ ቀርቶ ዞር ብላም አታያቸውም። ስማቸውንም እንኩዋን አታስታውስም ታዲያ እልክ ይገባሉ።

ወንዶች እልክ ገብተው ሲሰቃዩላት ስታይ ልዩ ደስታ ይሰጣታል ሰውነቱዋን የወንዶች ማሰቃያ መሳሪያ አድርጋ ነበር የምትመለከተው።

ደርቤን፥ ‹‹ንከሰኝ፥ በሀይል ንከሰኝ፥ ቡዋጭረኝ፥ ጭምቅ አድርገኝ እያለች፥ የራስዋን ሰውነት ለማሰቃየት ለምን እንደፈለገች አልገባትም። ነገ ግን፥ የተነከሰችው ቦታ ሁሉ ሲቆጠቁጣት ከዚህ በፊት የማታውቀው ል ደስታ ይሰማት ነበር። አይኖችዋን ጨፍና ስቃይዋን ስታዳምጥ ቆየች እንቅልፍ ሸለብ አደረጋት፤ ስትነቃ አሳብዋ በአንድ ነገር ፀንቶ ነበር። ደርቤ ቤት ውስጥ ልየታው አልፈለገችም. .

ሳምንታት አልፈው ወራት ተተኩ። ሂሩት ፊት ስለ ነሳችው ደርበ ዘወትር ይጨነቅ ነበር። እስዋን ማየቱ ነበር ጭንቀቱ። ባያት ቀንገ ይደነግጣል። ያለ ልማዱ ፊዞ ይቀራል። የነገሩትንም ይረሳል።

እሱ ፈዞ ቆመ የሚተኩሰው ሸሚዝ ተቃጥሎ ሲጠስ፥ ወይዘሮ አምሳለ ደርሰው፥ «ጉድ ፈላ ሰዎች! ምን ነካህ አንተ!» ብለው አስደነገጡት።

ሲያየው የሚተኩሰው ነጭ ሸሚዝ ተቃጥሎ ከስሎአል።

«ጉድ ነው! ጉድ ነው!» ብለው ሸሚዙን ተመለከቱና፥ «ብትሸጥም ዋጋውን ልትመልስ አትችልም» አሉ ተቆጥተው።

«ሳላውቀው ካውያው ግሉብኝ ነው» አላቸው ዋሽቶ።

«የሰም፥ ይህን ሰሞን ልብህን የሰለበው ነገር አለ። ቢጠሩህ አትሰማም፥ ቢነግሩህ አይገባህም፥ ሲበሉ የላኩህ ይመስል ነገር ትረሳለህ። ጎረመስክና ልብህ አበጠ መሰለኝ! እከከከከ! ከመቼ ወዲህ አንተ! የሰም፥ ልብህ ሸፍቷል. . .

«እኩልነት! ነፃነት ሲሉ ሰምተህ ነው መሰለኝ! ድንቄም እኩልነት እቴ! ቀጥ ብለህ ትሰራ እንደሆን ስራ! አለበለዚያ ከቤቴ ውጣልኝ!» ብለውት ሄዱ።

ማታ ራት ላይ ለባላቸው ደርቤ ስላደረሰው ጥፋት ሲነግሩዋቸው፥ አቶ ጉልላት፥ «አዎን ፈዞአል። ከአይን የሚቀድም ተፈ ነበር። ምን እንደነካው እግዜር ይወቅ» ብለው ዝም አሉ።

ሂሩት ትጠብቀው የነበረውን እድል ስላገኘች፥ «ማታ ማታ ትምህርት ቤት እሄዳለሁ እያለ የሚያመሸው ሌላ ቦታ ነው ሲሉ ሰምቻለሁ። ከቦዘኔዎች ጋር አፍ ለአፍ ገጥሞ ነው የሚያመሸው አሉ» ብላ ዋሸታ ነገረቻቸው።

«ለዚህ ነዋ!» አሉ ወይዘሮ አምሳለ።

«ምን ለመሆን ፈልጎ?» አሉ፥ አቶ ጉልላት እየተገረሙ።

«ምን መሆን ፈልጎ! ያልጠረጠረ ተመነጠረ አሉ ልጄ! ወመኔው ሁሉ ላቡ መቼ ተኛ! እምላክ የሰጠውን፥ ሰው ሊወስድ የሚችል ይመስል - ድሀው ሁሉ ጥርሱን እየነከሰብን ነው። እንዲያውም ትናንት በመንገድ ሳልፍ፥ በረንዳ አዳሪዎች፥ የተነቃነቀ ጥርስ ካልተነቀለ ጤና አይገኝም፥ ሲሉ ሰምቻለሁ። ባዳ ምጊዜም ባዳ ነው። ይልቅ ጉድ ሳያደርገን ከቤታችን እናባረው» አሉ።

ሂሩት የእናትዋን አሳብ በመደገፍ፥ ‹‹እማዬ ልክ ናት፡፡ አልነገርኩዋች እንጂ ባለፈው ሳምንት ምን አደረገ መሰላችሁ? ተፈራ ሊጠይቀን መ ‹‹ሲጃራ ግዛልኝ›› ቢለው፥ ‹‹እኔ አሽከርህ አይደለሁም›› አለው፡፡ ተወው›› ሲለው፥ የተናገረው አልበቃ ብሎት፥ ‹‹እኔ ካንተ አንሼ፥ አንተ በልጠህ የምንታይበት ምክንያት ምንድነው? አንተም ሰው፥ እኔም አንበላለጥም፡፡ ሱፍ ብትቀያይርና መኪና ብትነዳ ዋጋ የለውም!›› ብ ትከሻውን አሳይቶ ሄደ›› አለች፡፡

ኧረ! ለዚህም ደረሰ? ልቡ አብጦአል ብያለሁ፡፡ ነፃነት! እኩል የሚባሉትን ነገሮች ከሰሙ ወዲህ የድሆች ልብ ተነስቶአል፡፡ ድሀ በሀል ቅቤ ባይጠጣ አመዱ ይውጠው ነበር አሉ! የለም፥ ይህን መርዝ ከዚህ ካልነቀልን አይሆንም›› አሉ ወይዘሮ አምሳለ፡፡

እዚህ ላይ ሂሩት አልዋሸችም፡፡ ፈጥራ አልነበረም የተናገረችው፡፡ ደ የተፈራን አይን ማየት አይወድም፡፡ ከሂሩት ጋር ባየው ቁጥር አይኑ ይለብሳል፡፡

ሂሩት፥ ‹‹መቼ ይህ ብቻ ሆነና!›› ብላ፥ ‹‹በቀደም እለት ደግሞ በላ ሲመጣ ከበር አባረረው፡፡ ዱላም ቃጥቶት ነበር›› አለች፡፡

‹‹ይህችን ይወዳል! የራስ ደስሜን ልጅ! በምን ምክንያት በይ!›› አባትዋ ተቆጥተው፡፡

‹‹እኔ ምናውቃለሁ!›› ብላ አንገትዋን ወደ ቀኝ መታ አደረገች፡፡

‹‹ያስር መናጢ ልጅ! እዚህ ምን አይነት ሰው እንደሚመጣ የት ያውቃልና ነው! ጥሩልኝ! አሉ፥ አባትዋ በቁጣ፡፡

ደርቤ ተጠርቶ መጥቶ ሁለት እጆቹን ወደ ሁዋላ በማጣመር አቀ ቆመ፡፡

‹‹በምን ምክንያት ነው በል ሰዎች ሲመጡ አላስገባም እያ የምታስቸግረው! ያባትህ ቤት መሰለህ! በል ተናገር እስ!›› አሉት፡፡

ደርቤ መልስ ለመስጠት አልተዘጋጀም። ለሌላ ጉዳይ የተጠራ መስሎት ነበር። የተለጎመ ይመስል ዝም ብሎ ቆመ። ሂሩት ከእናትዋ ጋር ተነስታ ወጣች።

‹‹ደሞ የጥጋብህ ብዛት መልስ ለመስጠትም ትኩራለህ – እ›› አሉትና፥ ሁልጊዜ ለጌጥ ከግድግዳ ላይ ተሰቅሎ የሚኖረውን አኮርባጅ አውርደው ባለ በሌለ ጉልበታቸው ይወርዱበት ጀመር።

ደርቤ ከቆመበት አልተነቃነቀም። አይኑን ከጣራ ላይ ሰቅሎ ግርፋቱን በዝምታ ይቀበል ነበር።

አቶ ጉልላት ብለው፥ ብለው ሲደክማቸው፥ አይኑን ጣራ ላይ ሰቅሎ ስላዩት፥ ‹‹እግዜር ይይልህ ማለትህ ነው?›› ብለው እንደ ገና ይወርዱበት ጀመር።

ደርቤ ከቆመበት ንቅንቅ ሳይል አይኑን ወለሉ ላይ ተክሎ ግርፋቱን ሲቀበል፥ ‹‹አንተ መናጢ! መሬት ግባ ማለትህ አይደለም?›› ብለው በመጨረሻ ሀይላቸው በመጠቀም ሲወርዱበት፥ ቀና ብሎ፥ ‹‹ጌታዬ ቅጣቱንስ ልቀበል! ለአይኔ ማረፊያ ይስጡኝ ብቻ!›› አላቸው።

አነጋገሩ ልባቸውን ስለ ነካቸው ተውት።

ደርቤ በልቡ፥ ‹‹ነገሩ ነው እንጂ ጨቤ ሰው አይጎዳም!›› እያለ ሂሩትን እያሰበ ወጣ። በሚገረፍበት ጊዜ ሁሉ ሂሩትን ነበር የሚያስበው።

አሳቡን የሚካፈለው ሰው አልነበረም። እናት፥ አባት፥ የስጋ ዘመድ፥ ወይም የልብ ጉዋደኛ አልነበረውም። ብቻውን ስቃዩን መሸከም ነበረበት። ብቸኝነት ተሰማው። ህይወት ባዶ ሆኖ ታየው።

‹‹አታናግሪኝም፥ አታዩኝም፥ የለሁም፥ ለስዋ እኔ ህልውና የለኝም፥ እቃ ነኝ፥ ቤት ውስጥ ካሉት እቃዎች ውስጥ አንዱ ነኝ። ለስዋ! ይሄው ነው የኔ ህልውና! በኔ ልብ ውስጥ ግን እስዋ አለች። ያቺ ቀውጢ ቀን – እምቢ ብያት ብወጣ ኖሮ ዛሬ አይኔና ልቤ ታውሮ ህይወት አይጨልምብኝም ነበር። ግን ምን ላደርግ እችላለሁ? ስቃዬን በቁሜ ከመቀበል በስተቀር! ይሄው ነው እንግዲህ የኔ እጣ፥ ራሴን ብገድልስ? ምን ይቀርብኛል በዚህ አለም?

ከአሽከርነትና ከስቃይ ከመገላገል ሌላ! እና ይዤያት ወደ መቃብር ብወርድስ? እንጆቴን እንዳላረረችው እንጆትዋን በጥሼ. .

«ግሩም ነው ከሚወድዋት ጋር ተያይዞ ወደ መቃብር መውረድ» እያለ በማሰብ ገድሎአት ለመሞት ሊቆርጥ ሲል፥ «የለም መጀመሪያ ሰው መሆኔን ማወቅ አለባት፡፡ አሳያታለሁ! ሰው የማይሆን የለም!» ብሎ ጋደም በማለት፥ ለህይወቱ እቅድ ያወጣ ጀመር፡፡

አስቀድሞ ጭንቅላቱ ውስጥ የገባ ነገር ቢኖር እግሩ ወደ ወሰደው አገር ኮብልሎ መጥፋት ነበር፡፡

ደርቤ ስለ ህይወቱ እቅድ በሚያወጣበት ወቅት አቶ ጉልላት በጠባዩ መለወጥ እየተገረሙ፥ «ያሳደግነው ልጅ ነው፡፡ ዝም ብለን ከቤት እናስወጣው ነው የምትይው» አሉዋቸው ባለቤታቸውን፡፡

«እባብ አንገትህ ላይ ጠምጥመህ ኑር፥ አንተ ከፈለግህ! እኔ ከዛሬ ወዲህ በቅቶኛል» አሉ፥ ቆጣ ብለው፡፡

«ጨንቆኝ ነው. . .»

«ስለገረፍከው አዘንከለት መሰለኝ! አዛኝ ቅቤ አንጓች ይላሉ፡፡ ድሀን ልክ ካላስገቡት የሰው ልክ አያውቅም፡፡ የሚያዝንላቸውን አይወዱም፡፡ አንተ አዲስ ሆኖብህ እንደሆን ነው እንጂ ዘሮቼ ሲገርፉ ነው የኖሩት ወዳጄ! ያኔ አገርም ሰላም ነበር» አሉ፥ ባለቤታቸውን በንቀት እየተመለከቱ፡፡

«የምልሽ አልገባሽም፡፡ ከኛው ጋር ይኑር ማለቴ አይደለም፡፡ ግን ውስጠ አዋቂ ነው፡፡ ጊዜውም አያስተማምንም፡፡ ወታደሩ እንደ ገና ማጉረምረም ጀምሮአል አሉ፡፡ አገሪትዋ ጤና የላትም፡፡ በሰላም እንሸኘው ማለቴ ነው» አሉዋቸውና ትራሳቸውን አመቻቹ፡፡

«ደብድበህ አባረው ማን አለህ!»

«ሰው የሚልሽን አትሰሚም! መሳሪያ እንደ ደብቅን ያውቃል፡፡ በሁዋላ አደገኛ ሰው ሊሆን ይችላል፥ አስቀይመን ካባረርነው፡፡ ስራ እናስይዘው ነው የምልሽ. . .»

‹‹ከቻልክ እኔ ምን ቸገረኝ። ከቤቴ ይውጣልኝ ብቻ!›› አሉና መብራቱን አጠፉ።

ደርቤ የሂሩትን አይን እያየ ጠዋት ማታ ከመሰቃየት ኮብልሎ በመጥፋት ቆርጦ ነበር ያደረው። ሰው ዘንድ ያኖረውን አንድ መቶ ሃያ ብር ለመውሰድና በዚያው ለመጥፋት ጠዋት በማለዳ ተነስቶ ወጣ። ሰውዬው ገንዘቡን አጥፍቶት ስለ ነበረ ሊሰጠው አልቻለም። ገንዘቡን ለማግኘት ሳይወድ በግድ አንድ ሳምንት መጠበቅ ስለነበረበት ተመልሶ ቤት ከመግባት ሌላ ምርጫ አልነበረውም። ግን እንደ አጋጣሚ ሆኖ ሳምንት አልቆየም። በሶስት ቀን ውስጥ ነበር አቶ ጉልላት ወስደው በማስታወቂያና መርሀ ብሄር ሚኒስቴር ውስጥ ያስቀጠሩት. . .

ደርቤ በጊዜያዊ ሰራተኛነት መቀጠሩን ካወቀበት ሰአት ጀምሮ ኪራይ ቤት ሲፈልግ ነበር የቆየው። ወይዘሮ አምሳለ ኪራይ ቤት የሚፈልግ መሆኑን እያወቁ ምንም አላሉትም። ስራ ባገኘ በሁለተኛው ቀን መጥቶ ሲሰናበታቸው፥ ‹‹ምንነው ልጂ! ባንወልድህም አላድገንሃል። ላልጠፉ ቤት በኪራይ ቤት መኖር ምን አስየዘመኑ ልጆች ለሁሉም ነገር ትቸኩላላችሁ›› ካሉ በሁዋላ፥ በነገራቸው አምኖ አሳቡን እንዳይለውጥ በማለት፥ ቶሎ ብለው፥ ‹‹ብል መቼም እንደ ፈቀድከው ይሁን። እየመጣህ ጠይቀን። ቤትህ ነው›› አሉትና እፋቸውን ሙጋ አድርገው፥ ሆድ ሲያውቅ ዶሮ ማታ እንዲሉ፥ ቅር ሳይላቸው ሸኙት።

ደርቤ ሂሩትን ሳያገኝ ለመሄድ አልፈለገም። ከተሰማ ጋር እንባ ቀረሽ መሰነባበት ካደረገ በሁዋላ፥ ‹‹አገር ለቅቄ እሄድ ይመስል ይህ ሁሉ መርበትበትና ሀዘን ለምንድር ነው?›› በማለት ራሱን ታዘበ። ከሂሩት ለመየት ግን ጭንቅ መስሎ ታየው። እስዋን ባሰበ ቁጥር ተለይቶአት ከመሄድ ከእስዋ ጋር አንድ ጣራ ስር እየኖርኩ የቁም ስቃይ መቀበል ይሻለኝ ይሆን? በማለት ልቡ ሲከዳው ቢከጅልም በመሄዱ ቆርጦ ስለነበረ፥ ወደ ሁዋላ ለማለት አልቻለም።

ከህፃንነት ጀምሮ ካደገበት ቤት ወጥቶ ብቻውን ወደማያውቀው ስፌ አለም የመግባት አሳብም ሳይከብደው አልቀረም። ሆዱን ባር ባር፥ ልቡን ፍርሃት ፍርሃት ይለው ነበር።

‹‹ቀውጢ ቀን!›› አለ፥ ከሂሩት ጋር የተጋደመበትን ጥቂት ደቂቃዎች ካንጀቱ እየረገመ፡፡

‹‹ህይወቴን የለወጡ ጥቂት ደቂቃዎች›› ብሎ አሰበና፥ ያን ቀን ሞቼ ባረፍኩት ኖሮ ይህ ሁሉ አይደርስብኝም ነበር›› በማለት እድሉን ከፋፍ ካማረረ በሁዋላ፥ ‹‹ያ ጭንዋ ባይለክፈኝ! እግዜር ይይላት!›› ብሎ ተራገመ፡፡

‹‹ባትለክፈኝ! እንዲሁ በልቤ እየወደድኩዋት ብኖር፤ ቀዝቃዛ ህልሜ አለም ዛሬ እንደተሰበረ መስተዋት ደቆ ከፊቴ አይፈስም ነበር. . . ያን ቀዝቃዛ ፍቅር ጊዜ በሻረው ነበር. . . አሁን ግን ዘለአለም የማይድን የልብ ቁስል. . . የጥቂት ደቂቃዎች ቅርስ›› እያለ ሲያስብ ቆይቶ፥ ሂዶ የመኝታ ቤትዋን በር አንኩዋኩዋ፡፡

በሩ አልተዘጋም ነበር፡፡ ገብቶ ዝም ብሎ ቆመ፡፡ ከመፅሄት ውስጥ ቀዳ ያውጣችውን ባለቀለም ስእል ግድግዳ ላይ በጥንቃቄ ስትሰቅል አገኛት፡፡ አይኑ እንደ ሀረግ የሚሳበውን ዳሌዋን ተከትሎ ወደ ስእሉ አመራ፡፡ የንብ ንግስት ስእል ነበር የምትሰቅለው፡፡ ስእሉ ደስ አላለውም፡፡ ምን ውበት አይታበት ይሆን? ብሎ ተገረመ፡፡

የሚላት ነገር ጠፍቶት የቀትር መጋኛ እንደ መታው ሰው ፈዞ ቆሞ ቀረ፡፡

ስእሉን ሰቅላ ጨርሳ በልዩ ስሜት ስትመለከተው ቆየችና ዞር ስትል ደርቤን በማየትዋ ደንግጣ፥ ‹‹በጣም አስደነገጥከኝ፡፡ ምን ትፈልጋለህ?›› ብላ በቁጣ ቃል ጠየቀችው፡፡

‹‹ልሰናበትሽ ነው የመጣሁት፤ አሁን መሄዴ ነው›› አላት፥ ስልቱን ባጣ ድምፅ፡፡

‹እረ! መሄድህ ነው?›› አለች፥ ያለምንም ስሜት፡፡

‹‹አዎን›› ብሎ መለሰላት፡፡

‹‹እኬ፥ ቻዎ›› አለችውና ጀርባዋን ሰጠችው፡፡

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Scanned with CamScanner

ምእራፍ ፭

ደርቤ ከሂሩት በተለየበት ቀን በቁጭት ለራሱ የገባውን ቃል አላጠፈም። አንድ አላማ ብቻ ነበረው—አንድ ቀን ሰው መሆን!

አንድ ቀን ሰው መሆን ምን ማለት እንደሆነ ጠለቅ ብሎ በመመርመር አንድ ቀን ሰው መሆን ምን ማለት እንደሆነ ጠለቅ ብሎ በመመርመር ትርጉሙን ለማወቅ የሞከረበት ጊዜ የለም። ለሱ ትርጉም አንድ ነገር ብቻ ትርጉሙን ለማወቅ የሞከረበት ጊዜ የለም። ለሱ ትርጉም አንድ ነገር ብቻ ነበር የሂሩትን ልብ የሚማርክ፥ አይንዋን የሚስብ ሰው መሆን! አንድ ቀን ሰው የመሆን ትርጉሙ ለሱ ባጭሩ ይሄው ነበር።

ሰው ከመሆን ደረጃ ላይ የሚያደርሰው መሰላል ምን እንደ ሆነ ለማወቅ ጊዜ አልፈጀበትም። ባጭር ጊዜ ውስጥ እንደ ምንም ብሎ ከስልጣን ኮርቻ ላይ ለመውጣት ነበር ቆርጦ የተነሳው። እንደ ምንምብሎ አንዴ ስልጣን ከተቆናጠጠ ሀብትና ክብር አብረው ይመጣሉ-አስተሳሰቡ ቀጥ ብሎ በቀላሉ የታለመ ነበር። እና፥ ከዚህ ግብ ለመድረስ ምን ቢያደርግ ምንም ግድ አልነበረውም። የሂሩትን ልብ ድል ለመምታት የሚረዳ ነገር ከሆነ - ከቶም ሆነ ደግ - አይኑን ሳያሽ ከማድረግ እንደማይቆጠብ ህሊናውን አዘጋጅቶ ነበር፥ ወደ ስራ አለም የተሰማራው።

ስራ እንደ ጀመረ ቆጭ ብሎ እያንዳንዱን ቀን በምን ሁኔታ እንደሚያሳልፍ ዝርዝር መርሀ ግብር አወጣ።

ጠዋት ከአስራ ሁለት ሰአት ጀምሮ እስከ ሁለት ሰአት ድረስ ጥናት። ከሰባት ሰአት ተኩል ጀምሮ እስከ ስምንት ተኩል ጥናት. . .ከአስራ ሁለት ሰአት ጀምሮ እስከ ሁለት ሰአት ከምሽቱ፥ የማታ ትምህርት መከታተል፥ ከሶስት ሰአት እስከ አኩለ ለሊት የቤት መሰናዶ ካለ መጨረስና የእለቱን ጥናት መፈፀም።

ባወጣው እቅድ ዝንፍ አላለም። እያንዳንድዋን ቀን የሚያሳልፈው ባወጣው መርሀ ግብር መሰረት ነበር። ከቤቱ ወደ ስራው፥ ከስራው ወደ ማታ ትምህርት ቤት - ይሄው ነበር ኑሮው። ለመደሰት ጊዜ አልነበረውም። የሚዝናናው ምግቡን በሚያዘጋጅበትና ሳምንት መጨረሻ ላይ ፍልውሃ ወርዶ በሚታጠብበት ጊዜ ብቻ ነበር።

ከእለታት አንድ ቀን የሚሰራበት መምሪያ የአስተዳደር ሹም ከቢሮው ድረስ አስጠሩውና፣ ብልጣ ብልጥ አይኖቹን እያቁለጨለጨበት፣ ያዝ በሚያደርገው ምላሱ፣ ‹‹ስራውን ተላመድከው ወይ?›› ብሉ ጠየቀው።

‹‹ምንም አልል ጌታዬ›› ብሉ መለሰለት፣ እንደ ማለፊያ አሸክር ሁለት እጆቹን ወደ ሁዋላ አጣምሮ እየተሸቆጠቆጠ።

የአስተዳደር ሹሙ ጠረጴዛ እንደ ባህር ተንጣሉ ታየው። የከፍሉን ጠርዝ እየታከከ የሚዞረው ቀይ ምንጣፍ አይን ያሞቃል። የአስተዳደር ሹሙ ተነስቶ ብቅ ጥልቅ እያለ ወደ መስኮቱ ተጠግቶ ወደ ውጭ እያየ፣ ‹‹እምን፣ ትጉህ ሰራተኛ መሆንክን አውቃለሁ። ስራህ ላይ አቀረቅረህ ከመዋል ሌላ እንደ ሌሎቹ በውይይት ክበብ ስትደነፋም አላይህም። ከሰው ጋርም አትገጥምም። ጥሩ ይዘሃል›› ካለው በሁዋላ፣ ‹‹ጊዜያዊ ሰራተኛ ነህ? አይደለም?›› አለው፣ ያዝ ያዝ በሚያደርገው አንደበቱ።

‹‹እምን ጌታዬ።››

ሹሙ ብቅ ጥልቅ እያለ ወደ ጠረጴዛው ተመልሶ ቁጭ ካለ በሁዋላ፣ ‹‹በቅርቡ ቋሚ ሰራተኛ ትሆናለህ። አመልህን ካሳመርክ እድገትም አይጠፋም›› አለው።

አንድ እግሩ አንካሳ ነበር። ደርቤን ትኩር ብሉ በብልጣ ብልጥ ትናንሽ አይኖቹ አጠናና፣ ‹‹ወይዘሮ አምሳለ ዘመዴ ናቸው። እቶ ጌታቸውም ጉዋደኛዬ ነው። ስራ የገባኸውም በኔ ብርታት ነው›› ብሉት፣ በእጁ ጠረጴዛውን እየመታ፣ ‹‹ታዲያ የምትረዳኝ ነገር አለ›› አለውና፣ ፈገግ ብሉ ጥርሱን አሳየው።

‹‹ደስ እያለኝ›› አለው፣ አንገቱን ደፍቶ።

እንደ ገና ከተቀመጠበት ተነስቶ ብቅ ጥልቅ እያለ ወደ መስኮት ሄዶ ጀርባውን ሰጥቶት ከቆመ በሁዋላ፣ ‹‹እምን፣ በውይይት ክበባችሁ ውስጥ ማን ምን እንደሚለኝ እንድትነግረኝ ነው የምፈልገው›› አለው።

በቅርብ የሚያውቁት ሰዎች እንደሚሉት ከሆነ፣ አንካሳ ሆኖ የቀረው ሲዋጋ ቆስሉ ሳይሆን፣ የሰው ሚስት ሲያማግጥ ባል ደርሶበት ሲያባርረው

ባጥር ሲዘል ወድቆ ተሰብሮ ነው ይላሉ። ሳይሆን አይቀርም። ከቢሮው ላይ ደም የሳለች ውሻ መስሰው፥ ያለ ምንም ስራ ሹራብ እየ የሚቀመጡትን ፀሀፊዎች (ልዩ ሙያ፥) አንድ ሁለት ጊዜ ሳይፈትን የቀጠረ ጊዜ የለም። እንደ ንብ ከዚህም ከዚያም መቅሰም ይወዳል. . .

ደርቤ እጅ ነስቶ ወጣ።

በጥቂት ወራት ውስጥ ቋሚ ሰራተኛ ሆነ። የደረጃ እድገትና የደመ ጭማሪም አገኘ። በሰባት የትምህርት አይነት ፈተናውን በሚገባ አ የሁለተኛ ደረጃ መልቀቂያ ምስክር ወረቀት ስላገኘ በአዲስ አበባ የኒቨር ማታ ማታ ትምህርቱን ለመቀጠል ሂዶ ተመዘገበ። የምስክር ወረቀት እም የሰው ልኩ የሚታወቀው በምስክር ወረቀት የሆነበት ህብረተሰብ! ያለ ማንም ሰው ላይ ሆን! እያለ ነበር ሂዶ የተመዘገበው።

ግን በፈፀመው ሁሉ ሙሉ ደስታ አይሰማውም ነበር።

የመምሪያውን ያስተዳደር ሹም ለማጋለጥና ለማባረር ሸንጣቸ ገትረው ይታገሉ የነበሩት የውይይት ክበብ አባሎች አንድም ሳይቀሩ፥ ገ ወደ ክፍላተ ሀገር ሲዛወሩ፥ የተቀሩት ደግሞ ከደረጃቸው ዝቅ ብለው እንዲ ተደርገው ወደ ሌሎች መምሪያዎች መባረራቸውን እያስታወሱ ው ውስጡን ሁልጊዜ ስለሚከነክነው የመንፈስ እረፍት ያጣ ነበር። ቢሆ የተነሳበትን አላማ የሚያስተው ጉዳይ ሆኖ አላገኘውም። ሂሩት ከ አልጠፋችም።

አሮጌው ስርአት ፈርሶ አዲሱ ስርአት በመገንባት ላይ ባለበት ወቅት ቆሞ ማንን ይጠብቃል? የስልጣን ጉጉት ላላቸው ሁሉ በሩ ክፍት ሆኖአ የሻሞ ጊዜ ነው! ለግል ጥቅሙ የቆመው ሁሉ ምን ሲያደርግ የሚውለው? አሰፍስፎ የተሰለፈው ለጥቅሙ ነው ። ያለውን ሸሞ መቀራመት። የወደቀ ጥምብ ዙሪያ እንደ ጆፌ አሞራ እያንዣበቡ፥ እ የቻለውን ያህል መቦጨቅ አይደል አላማቸው? የበይ ተመልካች ሆኖ የሚያይ ካለ፥ እሱ አንድ ቀን ሰው ለመሆን የማይፈልግ ደካማ ነው. . .

ጊዜው ደግሞ ለደካሞች አመቺ አይደለም። ጊዜው ሲከፋ፥ ወደ መግፋት የሚችሉ ብርቱዎች ብቻ ናቸው ይባል የለ! አሮጌው ስርአት

ጥምብ ወድቆ ማን ቆሞ ሊጠብቅ? የህሊና ልቅሶ ቦታ የለውም:: የማን ህሊና ሊያለቅስ እየገነና! በተራማጅ ቃላት ተሸፋፍኖ ይቅረብ እንጂ በመሰረቱ አብዛኛው የሚታገለው ለጥቅሙ ነው - ለስልጣን፣ ለእድገት፣ ለደመወዝ ጭማሪ:: ጥምብ ወድቆ የለ! እንደ ጆፌ አሞራ ጠንካራው ደካማውን እየገፋ ለመብጫቅ:: በውይይት ክበቦች አካባቢ የሚታየው ስነ-ልቡናዊ ክስተት ይሄው ነው:: ጠንካሮች ይኖራሉ፣ ደካሞች ይወድቃሉ:: ታዲያ እኔን ምን አስጨነቀኝ፣ በማለት ለድርጊቱ የሚያፅናና ምክንያት ለመፍጠር መሞከር ከጀመረ ውሉ ቢያድርም፣ ራሱን ሙሉ በሙሉ ለማሳመን እያቃተው ይቸገር ነበር::

አንድ አርብ ቀን፣ ከሰአት በሁዋላ - ቢሮው ሲገባ፣ ከሱ ቢሮ ለጥቃ የምትሰራው ፀሐፊ ሰአትዋን እየችና፣ ‹‹አንድ ደቂቃ ወደ ፊት ወይም ወደ ሁዋላ ዝንፍ አትልም:: ሰአቴን የማስተካክለው ባንተ ሆኖአል›› አለችው፣ እየተቅለሰለሰች::

ሰላምታ ከመለዋወጥ ሌላ ተነጋግረው አያውቁም:: ከነገርዋ ትዝ የሚለው ሽቶዋና ልብ ወለድ መፅሀፍ አዘውትራ የማንበብ ልምድዋ ነበር:: በተለይም፣ የምትቀባው ሽቱ ክፍሉን እውድ ያደርጋል:

ሰአቱን ተመለከተ:: ለዘጠኝ ሩብ ጉዳይ ሆኖአል:: ሁኔታውን በመከታተልዋ እየተገረመ፣ ‹‹ልማድ ሆኖብኝ ነው መሰለኝ›› አላት፣ የተሻለ መልስ ሊሰጣት ባለመቻሉ ቅር እያለው::

ማስቲካ እያኘከች መፅሀፍ ታነብ ነበር:: የምታመነዥክ ፍየል መስላ ታየችው::

መስቲካዋን ቀጭ ቀጭ ቀጭ አደረገችና፣ ‹‹እንደማይህ መካኒካዊ ህይወት ነው የምትኖረው›› ብላው፣ የከንፈር ቀለምዋን ላሰችና፣ ‹‹ዛሬ ይዘገይ ይሆን? ወይስ ቀደም ብሎ ይመጣ ይሆን? እያልኩ ሁልጊዜ ከራሴ ጋር እወራረዳለሁ›› አለችው::

ቤትዋ በጣም ሩቅ ስለሆነ ለምሳ አትሄድም:: ከፀሀፊ ደመወዝ ግማሹን ላሲይቼንቶ ላለማስረከብ ስትል ነበር ቢሮ ተጎልታ የምትውለው:: የምታነበውን መፅሀፍ አጥፋ ማስቲካዋን ቀጭ ቀጭ አደረገችና፣ ፍንጭትዋን እያሳየችው፣ ‹‹ታዲያ ይሄውልህ፣ ስለ ጊዜም ማሰብ የጀመርኩ ባንተ ምክንያት

ነው። ጊዜ ያለ ነገር ነው። ስለ ጊዜ ማን ያስባል? እኔ ግን፥ ለካ የሰው ል[illegible] የጊዜ እስረኛ ነው ብዬ አሰብኩ። አይገርምህም? የሰው ልጅ በሙሉ የጊዜ እስረኛ መስሎ ታየኝ። የጊዜ ባሮች ነን፥ አይደለንም ሁላችንም? ጊዜን ለመቆጣጠር የምንችል ይመስለናል። ግን እውነት ነው? አይደለም። ጊዜ ነው በሰው ልጅ ላይ ወሳኝ ቁጥጥር ያለው። እና ሁላችንም የምናገለግለው ጊዜን ነው!›› አለች።

ደርቤ፥ ጊዜን ከዚህ አንፃር ተመልክቶ አያውቅም። ለሱ፥ ጊዜ፥ ሰው የሚሆንበት ቀን ነው፤ ሌላ ትርጉም አይሰጠውም።

ዘንፋላ ጥቁር ጠጉርዋ ፊቱን አስታወሰው።

‹‹ለኔ ጊዜ መሳሪያ ነው። እንጠቀምበታለን ወይም እንጠቀምበት[illegible] እያንዳንዳችን ለጊዜ የምንሰጠው ትርጉም እንደ አመለካከታችን ይለያያል[illegible] አላት።

‹‹እኔ ግን የጊዜ እስረኛ ነኝ ብዬ ነው የማምነው›› አለችና ፍንጭትዋ[illegible] ብልጭ አደረገች።

ጠይምነትዋ ወደ ጥቁረት ያደላል። ፊትዋን ፈገግ ያደረገው የለበሰችው ነጭ ሹራብ ሳይሆን አይቀርም ብሎ ገመተ። አንገትዋ በጣም ረጅም መስ[illegible] ታየው። የጆሮዋንና ያንገትዋን ጌጣጌጦች ስለወደደ፥ ጥሩ ምርጫ አላት ብ[illegible] ገመተ። ስላነጋገረችው አቀረባት። እምነትም አደረበት። ለምን አልጠይቃት[illegible] ብሎ አሰበና ሲያቅማማ ከቆየ በሁዋላ፥ ‹‹አንድ ነገር ብጠይቅሽ አ[illegible] ትይኛለሽ?›› አላት።

አቀርቅራ ዝም ብላ ቀረች። ዝምታ በመካከላቸው ሰፈነ። ሰው ሁሉ በ[illegible] ሰንሰለት የፍጥኝ ታስሮ፥ የጊዜ እስረኛ ሆኖ ተሰልፎ በፊትዋ ሲያልፍ ታያ[illegible] ልብዋ ትር ትር እያለ የምትሰጠውን መልስ ነበር የምታሰላስለው።

ምን የጠየኩዋት መስሎአት ይሆን ዝም ያለችው? ብሎ በማለ[illegible] ‹‹ማለቴ፥ አንድ የምታጋርኝ እቃ አለ። ትረጂኝ እንደሆን በማለት ነው[illegible] አላት።

በሳቅ ተንከተከተችና፥ ‹‹ለሴት ነው!›› አለችው።

ሳያስበው፣ ‹‹ለእህቴ ነው፡፡ ስራ ከገባሁ ስጦታ አበርክቼላት አላውቅም›› አላት፡፡

ፍኖት አልተጠራጠረችውም፡፡ ከሁሉም ይበልጥ የጊዜ ምርኮኛ መሰሉ ስለ ታያት አዘነችለት፡፡ ለቅዳሜ ቀጠሮ ሰጠችው፡፡ እንደ ገመተው ውድ እቃ ብትወድም፣ ምርጫዋ ግሩም ነበር፡፡

መቼ በነጋ እያለ አድሮ፣ ፍኖት ያጋዛችውን የወርቅ አምባር ይዞ በጠዋት ተነስቶ ሄደ፡፡ ሲደርስ ወይዘሮ አምሳለና ባለቤታቸው መንገድ ጀምረው ነበር፡፡ ተቻኩለው ነበሩና ከሰላምታ ሌላ ሲያነጋግሩት አልቻሉም፡፡ ደርቤ እጅ ነስቶ እንደ ቆመ፣ ወይዘሮ አምሳለ አለባበሱን አይተው፣ ‹‹የሰው ልጅ መስልክ አይደል እንዴ!›› አሉት፡፡

አዲስ ጥቁር ሱፍ ልብሱ፣ ውሃ ሰማያዊ ሸሚዝ ከቀይ ክራባት ጋር ስብሶ አሸብርቆአል፡፡ ጠጉሩንም ግሩም አድርጎ ተስተካክሎአል፡፡ ቆዳው ወደ ቅላት አድልቶአል፡፡

ወይዘሮ አምሳለ ምን ለማለት እንደ ፈለጉ በትክክል ባይገባውም፣ ያሉት አጥንቱ ድረስ ዘልቆ ተሰማው፡፡

ተሰማ ቤት አልነበረም፡፡ ያ ሁልጊዜ ሳል የሚያስቸግረው የድሮ ዘበኛ፣ ተሰማ ጣፋጭ በጣም እየሳለ፣ ተሰማ አለመኖሩን ከበር ላይ ነግሮታል፡፡ ተሰማ ጣፋጭ በልቶ ስለሚወድ ብዙ ‹‹ኬክ›› ይዞለት ነበር የመጣው፡፡ ተሰማ ጣፋጭ በልቶ አይጠግብም፡ ቅዋቅ እስኪሰው ድረስ ሊያበላው አስቦ ነበር፡፡

ደርቤ ኪሱ ውስጥ ያለው አምባር በልዩ ስሜት እየዳበሰ ወደ ቤት ገባ፡፡ ገረድዋ አዲስ ስለ ነበረች አላወቀችውም፡፡ ወይዘሮ አምሳለ ሲያነጋግሩት አይታ ስለ ነበረ በአክብሮት እጅ ነስታው ወደ ሳሎን አስገባችው፡፡ እጁ ሰባራ ያደርጉት የነበሩ አሮጌ ሶፋዎች የሉም፡፡ እንግዳ ቤቱ በአዳዲስ የቤት እቃዎችና ምንጣፍ ከመጠን በላይ አጊጦአል፡፡ በእሜቴ ሹል ታኮ ጫማ፣ ፈንጣጣ እንደ በላው ፊት የተጠቀጠቀው ጣውላ መልኩን አልለወጠም፡፡ እንደ ቤቱ ነበር፡፡ ጉልበቱን የበላ ጣውላ የሚል አሳብ መጣበት፡፡

ያ የተገረፈበት አኮርባጅና ቤት በሚያፀዳበት ጊዜ ሁሉ እየወዘ የሚያስቸግረው ባለ ስገባ ጎራዴ እዚያው ግድግዳ ላይ እንደተሰቀሉ ነበሩ።

‹‹ሻይ ወይም ቡና?›› ስትለው ገረዲቱ፥ ስለ ሳሎኑ ያለውን ትግ አቁዋረጠና የጠየቀችውን ትቶ፥ ‹‹ሂሩትን ነበር የምፈልገው›› አላት።

ገረዲቱ በልብዋ፥ ያልሰማ ጆሮ ከጎረቤት ያጣላል. . . እስዋ ፈላጊዋ ብዙ እንደ ጳጉሜ ውሻ. . . ኤጭ. . . ግን ምን ብታቀምሳቸው ይሆን? ጠዋ ማታ እየመጡ ሂሩት. . .ሂሩት የሚሉኝ! እያለች በልብዋ ስትመናጨ ወጣች. . .

ሙዚቃ ይሰማዋል። ከሂሩት መኝታ ቤት ይሆናል ብሎ አሰበ። ያ የን ንግስት ስእል ትዝ አለው። ሂሩት ብቅ አለች። ከዳሌዋ ሰፋ፥ ከወገቡ ሽንቀጥ፥ ከደረትዋ ኮራ ብላለች። የንብ ንግስት መስላ ታየችው።

በመጀመሪያ ማን እንደሆነ አላወቀችውም። በስዋ አይን ምንም ህልው የሌለው መናፍስት እንደ ሆነ ያህል ሆኖ ነበር የተሰማው። ማራኪ ውበት ትዝ አለው። ላንዳፍታ፥ ‹‹ንከሰኝ. . .ጭምቅ አድርገኝ . . .›› ያለችው ጆሮ ውስጥ ደወለ። ግን ፈፅሞ የማታውቀው መስላ ፊቱ ቆማለች። ግራ ገባው.
.

ከረጅም ዝምታ በሁዋላ ነበር፥ ‹‹ደርቤ ነህ እንዴ?›› በማለት ከንፈሯ የጥንቀት ማጥ ያፀነጣችው።

ረጅም መንገድ ተጉዞ የተመለሰ ያህል ሆኖ ነበር የተሰማው። ለዚያ ጥቂት ሴኮንድ በመሰከላቸው የተፈጠረው ርቀት የማይለካ ነበር።

‹‹ሂሩት፥ ልጠይቅሽ ነው የመጣሁት!›› ካላት በሁዋላ፥ ትኩረትዋን ወሀ በደብልጥ ለመሳብ ተቻኩሎ፥ ‹‹ተዳፈርክ ባትይኝ፥ ስጦታ ብዙ አምጥቼልሻለሁ›› አላትና ፥ አምባሩን ከኪሱ አውጥቶ ሰጣት።

ስሜት አልሰጣትም። አምባሩ ያለበትን ትንሽ ሳጥን ከፍታ፥ ምን አይነ ስጦታ እንዳመጣላት ለማየት እንክዋን አልፈለገችም።

‹‹ምን አሳሰበህ›› ብላ ዝም አለች።

እወድሻለሁ. . . ያላንቺ ህይወት የለኝም. . . ሰው መሆንም አልችልም. . . ብዬ ልንገራት ይሆን? ስቃዬ ገብቶአት ልብዋ ይራራልኝ ይሆን? እያለ ተጨንቆ ሲያቅማማ ሁለት ወጣት ወንዶች ከጉዋዳ ብቅ አሉ።

ሁለቱም ክምር ፅሁፎች ተሸክመዋል። የፅሁፎቹ አርእስት በትላልቅ ፊደሎች በቀይ ቀለም የተፃፈ ስለ ነበረ ከሩቅ ይነበባል።

‹‹ዲሞክራሲያ›› ይል ነበር።

ከሂሩት በስተቀር ሌላ ሰው በቤቱ ውስጥ ይኖራል ብለው አልገመቱም። ደርቤን ሲያዩት በጣም ደነገጡ። ከሁለቱ አንደኛው ከድንጋጤው የተነሳ ሲርበተበት ፅሁፉ ከእጁ አምልጦ ወለሉ ላይ በመበተኑ አርእስቱ በይበልጥ ጎልቶ ይታይ ነበር። የተበተነበትን ፅሁፍ ለመሰብሰብ ሲርበተበት አዳልጦት ወደቀ።

ወጣቶቹ ቢደነግጡም ስሜት አልሰጠውም። አሳቡ ሌላ ቦታ ነበር።

ሂሩት ስአትዋን ተመለከተችና ያለ ምንም ስሜት ወይም ማመንታት፥ ‹‹ደህና ሁኑ-ቻዎ!›› ከሁለቱ ወጣቶች ጋር ውልቅ አለች።

ያን ቀን ደርቤ ጤነኛ ሆኖ አልዋለም።

‹‹የሰው ልጅ መሰልክ አይደለም እንዴ!›› ያሉት ትዝ ወይዘሮ አምሳሉ፥ ‹‹የሰው ልጅ መሰልክ አይደለም እንዴ!›› ያሉት ትዝ እያለው፥ ‹‹እምን መልኬ እንጂ ሰው አልሆንኩም፥ እሽከር ምን ጊዜም እሽከር ነው - ነው - ሰው ሊሆን አይችልም! ገረድ ገረድ ናት፥ ጭሰኛም ጭሰኛ ነው - ሰዎች አይደሉም! በነሱ ቤት ሰው ማን ነው?. . .

‹‹ደግሞ የስዋ ይባስ! ስጦታዬን እንኩዋን አይታው ብታስደስተኝ ምን ነበረበት! ምን ይጎዳታል ጥሩ ነው ብትለኝ! ‹‹ምን አሳሰበህ›› ትለኛለች! ሌላ የማስበው ምን ነገር አለኝና ካለስዋ በስተቀር! ሌላ ምን ህይወት አለኝ!

‹ቅህፃንነቴ ጀምሬ ምን ሳስብ ምን ስመኝ ኖርኩና ነው ‹‹ምን አሳሰበህ›› የምትለኝ። ህልም ሆኖ በቀረ ኑሮ-የህፃንነቴ ህልም! ግን ለከፈችኝ። ይልክፋትና! ለክፋኝ ስታበቃ በአይንዋ እኔን ለማየት ልትፀየፈኝ!. . . ‹‹ወንድ ውሻ እንደሌለሁ ልትቆጥረኝ!. . .ውሻ ልታደርገኝ. . .ከድሮ ጀምር

ነው›› ስትል አልነበረም?. . . እምን. . . አረጋገጥኩላት አይደለም?. . . ወ
ነኝ! እኔ ሰው አይደለሁም›› እያለ ነበር፣ ፀሀያማና ነፋሻ በሆነ ቀን የሰማ
ሁኔታ በየሰአቱ እንደሚለዋወጥ ሁሉ፣ ፊቱ በማይዛመዱ ጥላዎ
እየተኹጎረጎረ በብሩህ ተስሎ የጀመረው ቀን ጨልሞበት የዋለው...

‹‹የሰው ልጅ የእለትዋ ጀምበር ከምትወስንለት እድል ውጭ ሌላ ም
ህልውና አለው? ፍኖት እንዳለችው ሁሉም የጊዜ እስረኛ ነው! ግን ፍኖ
ምን አይነትዋ ገደ-ቢስ ኖራለች!›› እያለ ብቻውን እያወራ ሲሄድ ሁኔታውን
አለባበሱን የተመለከቱ መንገደኞች፣ የገጠር መሬትና ትርፍ ቤ
የተወሰደባቸው ቤተሰብ ልጅ ሳይሆን አይቀርም የሚል ግምት ሳይወስዱበ
አልቀሩም።

ወደቤቱ አልሄደም። በቀጥታ ወደ ቡና ቤት ነበር ያመራው።

ህፃን ልጅ ተንጠራርቶ የማይደርስበት ቁምጣ ቀሚስ የለበሰች የቡና ቤ
አሻሻጭ ውስኪ እየደጋገመ ሲጨልጥ አይታ፣ ጎኑ ሻጥ አለችና፣ ‹‹ጀማሪ ነ
መሰለኝ!›› ብላው እንደ ቁብ ዶሮ አስካካች።

ጎኑ ሻጥ በማለትዋ አልከፋውም። ‹‹በምን ተከሰተልሽ?›› አላት።

‹‹ከልምድ!›› አለችና እንደ ገና አስካክታ፣ ‹‹ምን ልውሰድ?›› ብ
ጠየቀችው።

‹‹የፈለግሺውን!›› አላትና፣ ውስኪን አንስቶ ባንድ ትንፋሽ ጨለጠ። ትን
አንቆ ሊገድለው ነበር።

አሻሻጭዋ ውስኪዋን ከያዘች በሁዋላ አለባበሱን አይታ፣ ‹‹መጠጣት ነ
ከእንግዲህ ገንዘብ ለምናባቱ! መሬት፣ ቤት፣ ንብረት እያሉ ገንዘብ ማጠራቀ
እንደሆነ ቀርቶአል። እንደ ልብ መብላት መጠጣት፣ ማጌጥ - የነገውን እግዚ
ያውቃል›› በማለት እንደ መትረየስ ተንጣጥታ፣ እንደ ገና አስካካችና፣ ‹‹ትናን
ለሳንቲም ይስገበገቡ የነበሩት ባለርስቶች፣ ቤት አከራዮችና ነጋዴዎች ዛ
የመቶ ብር ኖት ሲመነዝሩ አይናቸውን አያሹም! ውስኪ በመለኪያ ገዝተ
መጠጣት ትተዋል። ጠርሙሱን ነው የሚያወርዱት። ለምን ብለው. . .

«መች በውስኪ ብቻ:: ኧረ ኢዲዮ! አዲስ የቤት እቃ ያልገዛ! አዲስ መኪና ያልለወጠ ማን አለ ብለህ! ድሮ ለክፉ ቀን ይሆነናል ብለው ያጠራቀሙትን ገንዘብ እያወጡ መመንዘር ነው!» አለችው::

ከመጠጡ ይልቅ መንጣጣትዋ አስከረው:: ምላሱን እየገመደ፥ «ከእንግዲህ ደግ ቀን አይመጣም ብለው ነው!» አላት::

«ነገ የሚሆነውን ማን ያውቃል? ደግ ያገኙ እለት ነው» ብላ፥ የቡና ቤቱን በይ ጠርታ ውስኪ እንዲደግማት አዘዘችው::

«ብሩህ ቀን፥ በተስፋ ያጌጠ ቀን መምጣት አለበት:: ሰው ያለ ተስፋ አይኖርም:: ለዚህ ነው ነገ የሚባል ነገር ያለው» አላት፥ በግማሽ ልብ::

የተናገራቸው ቃላት ከመጠጡ ጋር ተደባልቀው ልቡን ሞቅ ቢያደርጉትም ሙሉ በሙሉ አላመነባቸውም:: መጭው ቀን የብሩህ ተስፋ አብሳሪ ይሆን ዘንድ ምን ማድረግ እንደሚገባው ስላልተከሰተለት የተናገራቸው ቃላት ባንዳፍታ ፍመው ሲከስሙ ተሰማው::

ሁኔታውን ስታጤን ቆየችና ከመሬት ተነስታ፥ «የፍቅርም ጀማሪ ነህ መሰለኝ!» አለችውና፥ «በምን ተከሰተልሽ አትበለኝ:: ወንዶች የሚያብላላቸውን ነገር ማወቅ ለሴቶች ቀላል ነው:: እንዲያው ይገለፅልናል:: ደግሞም ብዙ ልምድ አለኝ:: ስንቱ መሰለህ እዚህ ችግሩን ይዞ የሚመጣው! አይ ፍቅር. . .» ብላ ለመዝፈን ቃጣችና፥ «ፍቅር ያዘኝ ብለህ አትበል ደንበር ገተር፥ እኛም አንድ ሰሞን እንዲህ አርጎን ነበር» ብላ አስካካች::

ቁስሉን ስለ ነካችበት ተናዶ ከመንጣጣትዋ ማስካካትዋ ብሶ ለመሄድ ተነሳ:: ብዙ ከመናገር ብዙ ብጠጣ ምን ነበረበት! በስፈለተበት አፍ ይጠፋበት ብላ ሱሪውን ሳታስወልቀው በመቅረትዋ እጅግ አድርጎ ቆጫት::

የደርቤ እግር እንደ ምላሱ ተሳስሮ ነበር:: ቤቱ ሲደርስ በመጀመርያ የታየው ግድግዳ ላይ ያለው የፊት መስተዋት ነበር:: ጠጋ ብሎ ፊቱን በመስተዋቱ ውስጥ ተመለከተ:: ድንገት ብልጭ ስላለበት መስተዋቱን በቡጢ አለው:: መስተዋቱ እንክሽክሽ ብሎ መሬት ላይ አልፈሰሰም:: ፍርክስክሱ ወጥቶ ይታይ ነበር:: የውስጡ ፍርክስክስነት ነፀብራቅ መሰሉ ታየው::

እንቅልፍ እምቢ አለው። አይኑን በከደነ ቁጥር ምድርና ሰማይ ይገለባበጥበታል። የተኛበትም አልጋ መሬት ለቆ ይንሳፈፋል። በሀይል ቢያፈጥም አልሆነለትም። መጠጡ ልቡ ላይ እየፈላ መጥቶ በድንገት እን እሳተ ጎሞራ ፈነዳ. . .

ሲፈራ ሲቸር አይኑን ከደነ። እንቅልፍ ወሰደው። ጠዋት ሲነቃ ሐ ምታት ይዞ ይወቅረው ነበር። አንጎሉ ከራስ ቅሉ የተላቀቀ ይመስል ቀ ጎንበስ ባለ ቁጥር ጭንቅላቱ ይንቦጫቦጭ ነበር። የእጅ ቁስል ቆጠቆጠው፡ አዲስ መስተዋት መግዛት አለብኝ ብሎ አሰበ. . .

ቢሮው ሲደርስ፥ ፍኖት በአይንዋና፥ በቅንድብዋም ጭምር እየተናገረች ‹‹ምን ነው ዘገየህ ልጄ! የሞትክ መስሎኝ ነበር›› አለችው - በስሜት።

‹‹መካኒካዊ ህይወት ነው የምትኖረው›› ያለችውን እያስታወ ‹‹መኪናው አንዳንዴ ይቆማል›› አላት።

‹‹በዋድባም አንዳንዴ ይዘፈናል፥ ብትል ይሻል ነበር›› አለችና፥ ‹‹እህት አምባሩን ወደደችው?›› ብላ ጠየቀችው። ስታነብ የነበረውን መፅሀፍ ቀና አድርጋ።

ልብ ወለድ መፅሀፍ ከጠረጴዛዋ ላይ አይጠፋም። ሹራብ በማትሰራበት ጊዜ ሁሉ መፅሀፍ ማንበብ እንደምታዘወትር ያወቀው ካነጋገረችው ጊዜ ወዲ ነበር።

በመስኮት ወደ ውጭ እያየ፥ ‹‹በጣም ነው ደስ ያላት›› አለ የሱ ባልሆ ድምፅ።

ፊቱ ላይ የሚመላለሰውን ያልተዛመደ ጥላ አይታ ፍንጭትዋን ዘ አደረገችና፥ ‹‹ታዲያ ለምን ከፋህ?›› አለችው።

ደርቤ ትናንት የለበሰውን ልብስ አልቀየረም። ሆኖም ልብሱና ሰማ ነልተጣጣሙላትም። አምባሩን የገዛው ለእህቱ እንዳልሆነ ተጠራጠረች።

የቀይ ነገሩ...

«የከፋኝ እመስላለሁ?›› አላት፣ ወደ ውስጥ ጠልቀው የማየት ችሎታ ያላቸው የሚመስሉትን እንቁ መሳይ ብልጣ ብልጥ ትናንሽ አይኖችዋን እያሸሸ::

ፍኖት፣ አንድ አመል ነበራት:: የጀመረችውን መፅሀፍ ሳትጨርስ መተው አትወድም:: የታሪኩን መጨረሻ ሳታውቅ ስትቀር ያበሳጫታል:: መፅሀፍ ማንበብ ስትጀምር የታሪኩ ፍፃሜ ምን እንደሆነ ለማወቅ ትቸኩላለች:: ያንድ ልብ - ወለድ ውበት ከታሪኩ አፈፃፀም ላይ ነው ብላ ስለምታምንና ፍፃሜውን ለማወቅ ስለምትቸኩል፣ ስለ መፅሀፉ ይዘትና አላማ እምብዛም ግድ አልነበራትም::

ምስጢሩን ለማወቅ ፈልጋ ልብዋ ቆመ:: ደርቤም ምስጢራዊ ሆነባት:: እምባሩ ለእህቱ ከሆነ ለምን ከፋው? ካልሆነስ ለማን ነበር የገዛው? ማን አባትዋ ናት የኔን ምርጫ የምትንቀው? ወይስ ማን አጋዛህ ብላ ስትጠይቀው በምኝነት ነግሮአት ቀንታ ይሆን ያስቀየመችው? ታሪኩ ጣፈጣት:: የመጨረሻውን ለማወቅ ፈለገች::

በአይንዋ፣ በቅንድብዋ፣ በእጆችዋም ጭምር እየተናገረች፣ «ከእህትህ ጋር ሳይገጥም ቀርቶ፣ ምርጫዬ ሳያስደስታት ቀረ መሰለኝ!›› አለችው - ኮከባችን እያሾፈች::

ሂሩት፣ «ምን አሳሰበህ›› ያለችውን በማስታወስ ውስጥ ውስጡን እየበሸቀና በፍኖት ገደ-ቢስነት እየተናደደ፣ «በምርጫው በጣም ነው የተደሰተችው›› አላት፣ ቃላቱን እያኘከ::

የታሪኩ ፍፃሜ ምን እንደሚሆን ሳይገልፅ አንግቢን እየሳበ እንደሚሄድ ልብ - ወለድ አድርጋ አነበበችው:: አንዳንድ መፃህፍት ሲያስለችዋት ብዙ ምእራፎች ዘላ የመጨረሻውን ምእራፍ እንደምታነብ ሁሉ፣ የእውነቱን እንዲነግራት ፈልጋ «እውነት እሰዋ ማን ናት?›› ብላ ልትጠይቀው ነበር::

ላስቸከዋይ ጉዳይ ትፈለጋለህ ተብሎ ተጠርቶ ሄደ:: ታሪኩ ተንጠልጥሎ ስለቀረባት ተናዳ ጥርስዋን ነከሰች::

የአስተዳደር ሹም ጤነኛ ሆኖ አልጠበቀውም። ደርቤ ሲደርስ እሳት ሰባ ጠረጴዛውን ይቡቀጥጥ ነበር። የሚተሳሰረው ምላሱ የባሰውን ተሳስሮ፥ ‹‹ስምንን ለምን ጠፋህ አንተ?›› አለው።

ውሾሞቹና ወሬ አቀባዮቹ ሲጠፉበት በራሱ ላይ እምነት እያጣ ይጨነቃል። አለም ሁሉ ያመፀበት ሰው ቀርቶ ሳር ሁሉ ስለሱ የሚዶልት ይመስለዋል። እንዲያው ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ቢሮውንም ማመን ትቶአል። የተደበቀ ‹‹ማይክሮፎን›› እንዳለ በማለት በር ዘግቶ ክፍሉን አንድ በአንድ ሳያስስ ቀጭ አይልም። ለሱ ብቻ የሚሰማው ድምፅ እየመጣበት መሄድ ከጀመረው ሰንበት ብሎአል።

‹‹የትም አልጠፋሁም። እዚሁ ነኝ›› አለው፥ ‹‹ጌታዬ›› የሚለውን ቃል ሳይጨምር።

እንደታፈነ ሰው ለትንፋሽ ታገለና፥ ‹‹ኮርተሃል-አይደለም!›› ብሎት ብቅ ጥልቅ እያለ ወደ መስኮቱ ሄዶ፥ ‹‹አንተም እንደ ሌሎቹ ያጎረስሀን እጅ ለመንከስ ተነስተሃል መሰለኝ! አትስረቅ፥ አትፍራ ነው ነገሩ። እግዜር ከኔ ጋር ነው፥ ማንም ሊነካኝ አይችልም! . . .

‹‹ግን ይህን ሰሞን ሁሉም አድፍጠ ነው የሚንሾካሾከው። አንድ ነገር በመጎንጎን ላይ ናቸው ማለት ነው። ዝም ሲሉ ደስ አይለኝም። ስለኔ ምን እንደሚያስቡ በየደቂቃው ማወቅ እፈልጋለሁ. . .

‹‹እየህ የናቴ ልጅ! እነሱ ጠጠር ብጤ ነው የሚወረውሩብኝ። እኔ ግን ቀዋጥኝ ነው የማወርድባቸው። ገባህ የናቴ ልጅ! የአስራ ሁለተኛ መልቀቂያ ‹‹ሰርቲፊኬት›› አምጥተህ የለም? ጥሩ የእድገት ደረጃ ታስበልሃል። ታታሪ ሰዎች ማደግ አለባቸው ብዬ ነው የማምነው። ለዚህ ነው የሚጠሉኝ. . .

‹‹ታዲያ የናቴ ልጅ የሚጠሉኝ እነማን መሰሉህ? የስራ ጠር የሆኑ ሰነፎች ናቸው። እኔ ከዚህ ብሄድ ስራ አላጣም። እግሬን ስመው የሚቀበሉኝ ድርጅቶችሞልተዋል። ግን እኔ-የናቴ ልጅ-ያቀናሁት ቤት ሲበላሽ እያየሁ ዝም ብዬ አልሄድም በማለት ነው የምታገለው። የህሊና ወቀሳ እንዲያድርብኝ አልፈልግም።

«ገብቶሃል የናቴ ልጅ! ለራሴ ብዬ አይምሰልህ። ለኔ እግዜር አለልኝ» አለው፣ በአይን ህሊናው ከጫፉ የመስቀል ምልክት ያለበት ከሰሩ እንኳሴ የሆነ ዘንግ እየታየው።

«ገብቶኛል» አለው ደርቤ፣ ያደረበት ንዴት አፍኖ።

«አዎን የናቴ ልጅ። ለአንበሳ አይመትሩም፣ ለብልህ አይነግሩም ይባላል። ራሱን የማይረዳ ሰው፣ እግዜርም አይረዳውም!» ብሎ ደርቤን ሸኘውና ብላታ «ቻርሊ» እዚህ የተረገመ መስሪያ ቤት ባያስገቡኝ ኖሮ፣ ይኼኔ የጠገበ ነጋዴ እሆን ነበር ብሎ ሲያስብ ያቀጣጠሩ ሁኔታ ትዝ አለው።

ብዙ ጊዜ ደጅ ሲጠና ቢቆይም ብላታ «ቻርሊ» አይተው እንዳላዩት አድርገው ስለሚያልፉት፣ አንድ ቀን ተናደደና ብቅ ጥልቅ እያለ በመርጥ ከቢሮአቸው ድረስ ተከትሎአቸው፣ «ድንጋይ እንኳዋን ውሀ ያናግራል! ምን ነው ዝም አሉኝ ጌታዬ» ይላቸዋል።

ባጭር ቁመናቸው ወደ ላይ ተንጠራርተው፣ «እኔ ነኝ ድንጋይ አንተ!» ይሉትና፣ ወደ ፔርሶኔሉ ዞር ብለው፣ «ይህን ሰው ከደመወዙ መቶ ብር ቅጣልኝ!» ይሉታል።

«ኧረ ጌታዬ ስራ ፈላጊ ነው» ይላቸዋል፣ ፔርሶኔሉ. . .

«እንግዲያውስ ዛሬውኑ ቀጥረህ ቅጣው!» ብለው ቢሮአቸው ይገባሉ።

«ሰንቱን አሳለፍነው!» ብሎ ፈገግ አለ። ከብላታ «ቻርሊ» በሁዋላ «ሰንቱን አሳለፍነው!» ብሎ ፈገግ አለ። ከብላታ «ቻርሊ» በሁዋላ በየጊዜው የማስታወቂያ ሚኒስቴር ሚኒስትር ሆነው የመጡት እነዶክተር «ኪልስ» እነ፣ ደጃች «ሰጥ ይበሉ»፣ እነ ዶክተር «አማኑኤል» አንድ በአንድ ትዝ አሉት. . .

ደርቤ ሂሩትን ካያት ቀን ጀምሮ ለራሱ አውጥቶ የነበረው መርህ ግብር መከተል ትቶአል። ጠዋትም ሆነ ከሰአት በሁዋላ፣ በተወሰነ ሰአት ስራ መግባቱንም አቁሞአል።

ፍናት በደርቤ መለወጥ እየተገረመች፣ ስለሱ የማወቅ ፍላጎትዋም እየጠነከረ ይሄድ ነበር። ጀምራ ያልጨረሰችው ልብ ወለድ ታሪክ ሆነባት።

በሳምንቱ መጨረሻ ላይ፥ አርብ ከሰአት በሁዋላ ጠበቀችውና፥ ‹‹ጌታሁን ከዳህ አይደለም እንዴ? ወይስ እሱ ነው የከዳህ?›› አለችው፥ ጾታ የሚመስሉትን ትናንሽ ሳቂታ አይኖችዋን እያቁለጨለጨችበት፡፡

ባንዳፍታ አመዱ ቡን ብሎ፥ ‹‹የምን ጌታ?›› አላት፡፡

‹‹ጌታ›› ስትል ቶሎ ጭንቅላቱ ውስጥ የገባው የአስተዳደሩ ሹም ነበር፡፡

‹‹ጊዜን ማለቴ ነው›› አለችውና ፍንጭትዋን ብልጭ አደረገችበት፡፡

ከባድ ሸክም ከጀርባው እንደ ወረደለት ሰው በረጅሙ ተነፈሰና፥ ‹‹አንቺስ - ከመፅሀፍ ጋር ተጣላሽ?›› አላት፥ ለለውጥ ያህል መፅሀፍ በእጅዋ አልነበረም፡፡

‹‹የጀመርኩን ሳልጨርስ ሌላ መጀመር አስጠልቶኝ ነው. . . ሁለት መፅሀፍ ባንድ ጊዜ የማንበብ ልምድ የለኝም፡፡ ግን አንዱ ሲሰለቻቸው ወደ ሌላው እየዞሩ ባንድ ጊዜ ሁለት ሶስት መፃህፍት የሚያነቡ ሰዎች አሉ፡፡ እኔ እንደነሱ አይደለሁም፤ የጀመርኩትን ሳልጨርስ ወደ ሌላ መጋባት አልችልም›› አለችውና፥ ስትሻው የነበረው ዘዴ ድንገት ብልጭ ስላለላት ፈንድቃ፥ ‹‹ነገ ቲአትር ቤት አብረን ለምን አንገባም? ሁለት ቲኬት አለኝ፡፡ የማውቀው ደራሲ ነው፡፡ ቲአትሩን ለህዝብ ሲያቀርብ የመጀመሪያው ጊዜ ስለሆነ ያልጋበዘው ሰው የለም. . .›› ብላ ንግግርዋን ሳትጨርስ አቋረጣትና፥ ‹‹ሁሉን በነፃ ከጋበዘ ገንዘብ ከየት ሊያገኝ ነው ታዲያ?›› አላት፥ ስሜትዋ ተጋብቶበት፡፡

‹‹እምአእላፍ ለገንዘብ አይጨነቅም፡፡ ከድርሰት ሌላ ህይወት የለውም›› አለችና፥ ስለ እምአእላፍ ያላትን ትዝታ አስታውሳ፥ ‹‹የማንበብ ፍቅር እንዲያድርብኝ ያደረገኝ እሱ ነው፡፡ ለማንኛውም ነገር ድርሰቱ ጥሩ ይሁን አይሁን አላውቅም፡፡ የኬክ ጣፋጭነት የሚታወቀው ሲቀምሱት ነው ይባላል፡፡ ድርሰቱ ጥሩም ባይሆን ጥረቱን እናደንቅለታለን፡፡ እምአእላፍ ስለ ድርሰት ማውራትና መስማት በጣም ይወዳል፡፡ ዘጠኝ ወር ተሸክማና አምጣ ስትወልድ፥ ገና የምጥ ስቃይ ሳያልፍላት ህፃኑን በፍቅር አይን እንደምታይ እናት አይነት ነው ስሜቱ፡፡. . . ከኔ ጋር ትመጣለህ? እዚሁ ማዘጋጃ ቤት ቲአትር አዳራሽ ነው በዘጠኝ ሰአት›› ብላ፥ ፍንጭትዋን ብልጭ፥ አይኖችዋን

ቀልጭልጭ፥ ቅንድብዋን ከፍ ዝቅ አድርጋ ስሜቱን ባንድ ጊዜ አተረማመሰችበት፡፡

ደርቤ ቲአትር ቤት ገብቶ አያውቅም፡፡ ለድርሰትም ደንታ አልነበረውም፡፡ ግን እምቢ ሊላት አልቻለም . . .

ቀደም ብሎ ሂዶ ከአፄ ምኒልክ ሀውልት አጠገብ ወደ ማዘጋጃ ቤቱ ቲአትር ቤት ከሚያስገባው በር ላይ ሲጠብቃት ቆየ፡፡ ፀሀያማ ቀን ነበር፡፡ የተነደፈ ጥጥ የሚመስሉ ስስ ደመናዎች ከጠራ ሰማይ ላይ ተንጣለው ይታያሉ፡፡

ሂሩትን እያሰበ ቆሞ ሲተክዝ፥ ፍኖት ከሁዋላው መጥታ ማጅራቱን ነካ አደረገችው፡፡ ባንኖ ዞር አለ፡፡

‹‹ብዙ እንዳላስጠበቅሁህ ተስፋ አደርጋለሁ›› አለች፥ ፍንጭትዋን ብልጭ አድርጋ፡፡

ፊትዋ ላይ የሚታየው የጋለ ስሜት የፀሀያማው ቀን ነፀብራቅ ይመስላል፡፡ ሽቶዋ አፍንጫውን እውድ አደረገው፡፡

ነጭ ሱሪና አንገቱ ክፍት የሆነ ስስ ጥቁር ሹራብ ለብሳለች፡፡ የጡት ማያዣዋ በትንሹ ብቅ ብሎ ተመልካችን ይጠቅሳል፡፡

‹‹ሁልጊዜ ሱሪ የምትለብሺው ለምንድር ነው?›› ብሎ ጠየቃት፡፡ ቀሚስ ለብሳ አይቶአት አያውቅም፡፡

‹‹ያስጠላብኛል!›› አለችው፥ ወደ ቲአትር ቤቱ አዳራሽ ማምራት እንደ ጀመሩ፡፡

‹‹ያምርብሻል›› አላት፥ ከልቡ፡፡

ለብዙ ጊዜ እንደሚያውቃት ሆኖ ነበር የሚያነጋግራት፡፡

‹‹ለመከላከል ይረዳኛል ብዬ ነው ሱሪ የማዘወትረው፡፡ ወረሀ እግሬን ለመሸፈን ስል አይደለም›› ብላ ፈገግ አለች፡፡

‹‹ከምንድር ነው የምትከላከይው?››

‹‹ቀሚስ ባዩ ቁጥር ለመግለብ ከሚፈልጉ ወንዶች!›› ብላ በሳቅ ተንከተከተች።

ቀልድዋ አልጣመውም። እንደ ማስጠንቀቂያ ሆኖ ነበር የተሰማው።

ቲኬታቸውን አስቆርጠው መቀመጫ እንደ ያዙ፥ ቃላትዋን አንድ በአንድ እየደገመ፥ ‹‹ቀሚስ ባዩ ቁጥር ለመግለብ ከሚፈልጉ ወንዶች ስትይ ምን ለማለት እንደ ፈለግሽ አልገባኝም?›› አላት፥ በቁም ነገር።

ስሜቱን አላቤንችም። መስቲካ ከቦርሳዋ አውጥታ ሰጠችውና ለራስዋም ወስዳ ሉካሩን ካጣጣመች በሁዋላ፥ ጠጉርዋን ከፊትዋ ላይ ለማሸሽ ጭንቅላትዋን ወደ ግራ መታ አድርጋ፥ ‹‹የኛ ወንድ ሴት ይዞ በወጣ ቁጥር በመጀመርያ የሚታየው አልጋ ብቻ ነው። የግብረ ስጋ ግንኙነት ብቻ ነው የሚታየው። ከግብረ ስጋ ውጭ በሴትና በወንድ መካከል ሌላ ግንኙነት ያለ አይመስለውም።

‹‹ከግብረ ስጋ ውጭ ሴት እንደ ጉዋደኛ የማትታይበት ምክንያት የለም። የተበላሸ ህብረተሰብ ነው። አየህ፥ ሴት የስሜት ማርኪያ መሳሪያ አይደለችም። እሷዋም ሰው ናት። ከግብረ ስጋ ግንኙነት ውጭ ሴት ልጅ ከወንድ ጋር ለመካፈል የምትፈልገው ስሜት፥ አመለካከትና አስተያየት አላት። የሚያሳዝነው ግን ወንድ ከሴት የሚፈልገው እንትንዋ ብቻ ነው። ወንዱ ውሾማ ነው እንጂ ጉዋደኛ አይፈልግም። ሳስበው እናደዳለሁ። እና ሉሪ ለብሼ እዞራለሁ. . .

‹‹አንድ ጊዜ የደረሰብኝን ልንገርህ። እዚሁ መስሪያ ቤት ነው። ሰውዬው በጣም ቀልደኛ ነው። ቀልዱን ያመጣ እንደሆን አፍ ያስከፍታል። ህንዶችን ጉራጌዎችን፥ አረቦችን መስሎ ሲናገር ጥርስ አያስከድንም። ‹‹ኮሚክ›› ነው።

የሰዎችን አነጋገርና አካሄድ መቅዳት ሲችል ላየው መቼም ትንግርት ነው። በዚህ የተነሳ እወደው ነበር። አንድ ቀን፥ ‹‹ቡና ልጋብዝሽ›› አለኝ። እሺ አልኩት። ፍላሚንጎ ወስዶኝ ቡና እየጠጣን በቀልድ ልቤ እስኪፈርስ ድረስ እንዲሁ ሲያስቀኝ፥ ለምን ቀልድ ትወዳለህ? ብዬ ጠየቅሁት። (ያለሳቅ ህይወት ጣእም የለውም። እኛ ኢትዮጵውያን በራሳችን መሳቅ መልመድ አለብን። እኔ

ግን ቀልድ የማይመስለው በሌላ ምክንያት ነው። ብቸኝነቴም፣ ስራዬም፣ አካባቢዬም የሚያስጠላኝ ከዚህ (የመለየት) እየመሰለኝ ነው (ኑቱ የማይቀው) አለኝ።

«የሚስቅ ሁሉ ደስተኛ ይመስለኝ ነበር። ለማንኛውም ነገር ቡና ከጠጣን በኋላ ቤቱን ላሳይሽ» አለኝ። እሺ ብዬ ቤቱ ሄድን። ግሩም የሆነ ቤት አለው። ቤቱን አንድ ባንድ አሳየኝ። መጨረሻ መኝታ ቤቱ ገባን።

«ግሩም መኝታ ቤት ነው። የጣራውን መብራት አጥፍቶ የራስጌውን መብራት አበራ። ሙዚቃ ከፈተና ሄዶ በሩን ቆልፍ አደረገ። ለምን በሩን ዘጋኸው? አልኩት። (እንድንተኛ ነዋ) አለኝና ኮቱን ማውለቅ ጀመረ። ተቀልዶብህ መሰለኝ! አልኩት። (ከልቤ ነው) አለኝና ወደ በሩ ልሄድ ስል አፈን ብሎ ይተናነቀኝ ጀመር. . .

«ፀባዩ ልቤን ያቀለጠው ይመስል እየደባበሰ ሊስመኝም ሞከረ። ... ገፋሁትና፣ አውሬ አትሁን። ጉዋደኛነትክን ፈልጌ ነው አልኩት። ... ሊያው አልቻለም። እንዴት ተናቅሁ! የሚል ስሜት ነበር ያደረበት. . .

«ደግነቱ እሱ ባይሆን ኖሮ ሌላውማ በጉድ ያንቀኝ ነበር። ይህንን ነው ፍቅር የሚሉት!

«የአገራችን ወንድ ሲባል ሴቶችን ማንቀ፣ ማሰቃየት፣ ትልቅ ቁም ነገር ይመስለዋል። ስለ ፍቅር በጣም የተሳሳተ ትርጉም ነው ያለን» አለችው።

«ሴቶቻችንስ ያው አይደሉም?» አላት።

«ሴቶች አይንቁም። ከፈለጉ ያግባባሉ። ሴቶች ካጠመዱት ወጥመድ ወንዶች ሊያመልጡ አይችሉም። እርግጥ «ውበታቸውን» በመሳሪያነት መጠቀም ሴቶች ይበልጣሉ። ግን እንዳልከው ሴቶችም ያው ናቸው . . .

«ወንዶች ጋር ሲወጡ ቀጥሎ የሚሆነውን እያወቁ ነው። ሌላ ፍላጎት የላቸውም። ምክንያቱም ከወንዶች ጋር የሚካፈሉት ሌላ ነገር የላቸውም። ... በሁለቱም በኩል ያለው ግንኙነት በግብረ-ስጋ ግንኙነት ተወስኖ ... የሚያሳዝን ነው» እንዳለችው መጋረጃው ተከፈተ።

የመድረኩ መብራትና ትእይንት ስለሳበው ደርቤ ፈዞ ቀረ። ሁኔታውን ስላየች፥ «መድረክ እኔንም ይስበኛል። የህይወት ቀንዕል ገፅታ ነው። ህይወት ራስዋ ሰፊ መድረክ ናት። ግን፥ የሚያሳዝነው የኛ ቲአትር ቤት መድረኮች ባዶ መሆናቸው ነው። ሁኔታው የህይወታችን ባዶነት ነፀብራቅ መስሎ ነው የሚታየኝ» አለችው።

ቲአትሩ አልተጀመረም። መጋረጃው የተከፈተው ድምፃውያኑ ተወዛዋዦችን ለማቅረብ ነበር። ፍኖት አልተደሰተችም። ድምፃውያኑ ከጥሩንባ ጋር፥ ድምፃውያኑና ጥሩምባው ደግሞ ከተወዛዋዦች ጋር ሲፎካከሩ መስማትና ማየት አስጠላት። ኩዋስ አበደች ተብሎ ጥለዛ የሚቀልጥበት የልጆች ጨዋታ መስሎ ነበር የሚታያት። የዘፈኑ መልእክትና የድምፃውያኑ ውዝዋዜ መቁነጥነጥና እጅ ማወናጨፍ ስላልተጣጣሙላት ተበሳጭታ ነበር፡ ቲአትር ያለ ኦርኬስትራ አጀብ ተመልካችን መሳብ የሚችልበት ጊዜ መቼ ይመጣ ይሆን? ብላ በልብዋ ተመኘች።

የሙዚቃው ክፍለ ጊዜ እንዳበቃ ፍኖት ጆሮዋን ኮረኮረችና፥ «ጥለዛው እንዴት ነበር?» አለችው።

ደርቤ ፈዞ ቀርቶ ነበር። ከመድረኩ ላይ አይኑን አልነቀለም።

«የምን ጥለዛ?» አላት፥ በግማሽ ልብ።

«ሙዚቃውን ማለቴ ነው» አለችው።

«ጥሩ ነበር» አላት፥ ኮስተር ብሎ።

«እንኩዋን ወደድከው። በሙዚቃና በቀለም አይነት መከራከር አይቻልም። የስሜት ጉዳይ ነው» ብላ ዝም አለች።

ስለ ኪነት አንዳንድ ነገሮችን ለመገምገም እንዲችል ባደርገው ጥሩ ነበ ብላ በልብዋ አሰበች። መፅሀፍ እያነበበን አሳብ ለአሳብ ለመለዋወጥ ብንችል እያለች ስታስብ ለደርቤ ያላት ስሜት ተማታባት። መጋረጃው ሲከፈት አልታወቃትም።

የቀይ ኮከብ ጥሪ

ቲያትሩ እንደ ተጀመረ እስከ ግማሽ ትእይንት ድረስ ደርቤ አንዴም ጥርሱን አልከደነም። እየተንከተከተ ይስቅ ነበር። ግን፥ ከሁለተኛው ትእይንት ግማሽ ጀምሮ፥ በተለይም ከሁለተኛው ትእይንት በሁዋላ እስከ ቲአትሩ ፍፃሜ ድረስ መሳቅ ቀርቶ ፈገግም አላለም።

ሀዘን ላይ የተቀመጠ ሰው መስሎ ነበር የቀረው። ብዙ ሰው ስላልነበረ የቲአትሩ አዳራሽ አይውበቅም፡ ግን ደርቤ ያልበው ነበር። አስር አስር ጊዜ መሃረብ አውጥቶ ፊቱን እየጠረገ ቁና ቁና ይተነፍስ ነበር።

ቲአትሩ ስለ ቢሮ ተላላኪዎች ነበር።

ሰፊ አዳራሽ ይታያል። የቢሮ በሮች ሁሉ ተዘግተዋል። በያንዳንዱ ቢሮ በር ላይ ተላላኪዎች ቆመዋል። በተለይም በአንዳንድ በሮች ላይ ሁለት ወይም ሶስት ተላላኪዎች ይታያሉ። ደወል ሲደወል ተንጋግተው ይሄዳሉ። ተንጋግተው ይመለሳሉ። ፋይል በብዛት ይገባል። ሲወጣ ግን አይታይም። በር በተከፈተ ቁጥር ጢስ ቡልቅ ቡልቅ እያለ ይወጣል።

ቢሮ እንደ ጣኦት እየታየ ይሰገድለታል። ባለስልጣን ብቅ ባለ ቁጥር እጅ መንሳትና ጋጋታ ይበዛል። ካፖርቱን፥ ቦርሳውን፥ ባርኔጣውን ተቀብሎ ለመሸከም ትንቅንቅ ይደረጋል፤ ሲወጣም እንደዚሁ. . .

ባለጉዳዮች ተኮልኩለው፥ ‹‹አቤት! አቤት!›› ይላሉ። እያለቀሱ ይሄዳሉ። ዘመናይ ሴቶችን ግን የሚከለክል የለም። እንደ ልብ ገብተው ይወጣሉ። እያሾከሱ። ብር እየቆጠሩ የሚመጡ ጭሰኞች ይገባሉ። ስጦታ የያዙ የውጭ አገር ነጋዴዎች እንደ ልባቸው ይገባሉ - ይወጣሉ።

ተላላኪዎች ቡና፥ ሻይ፥ ሲጃራ ለስላሳ መጠጥ፥ ውሃ፥ አምቦ ውሃ፥ ከማመላለስ ሌላ ስራ ሲሰሩ አይታዩም። ደወል. . ደወል. . .ንቅናቄ. . በያንዳንዱ ተላላኪና ባለ ጉዳይ ፊት ላይ የሚነበብ ስሜት. . .

እንደ ባህር ሞገድ ከፍ ዝቅ የሚል የህዝብ ድምፅ ማስተጋባት ይጀምራል—ጎህ ይቀዳል—ብርሃን ይወጣል. . .

ባለስልጣኖች ከቢሮአቸው እንደ አይጥ እየተሽሎከሎኩ ይወጣሉ-ይገባሉ. ይደናገጣሉ-ይርበተበታሉ-የሚይዙትንና የሚጨብጡትን ያጣሉ። ብርሃኑ እያየለ ይሄዳል-እየፈካ-እያጥለቀለቀ. . .

ባለስልጣኖች ሲገቡና ሲወጡ ተላላኪዎች እጅ አይነሱም። ከተቀመጡበት አይነሱም። ባለስልጣኖች፥ ‹‹ጉዋዶች! ጉዋዶች!›› እያሉ እጅ ይነሳሉ። በገቡና በወጡ ቁጥር የጋለ ሰላምታ ያቀርባሉ። የደመቀ ፈገግታ ያሳያሉ።

ደወል. . .ደወል. . . የተለመደው ማኪያቶ፥ ሻይ ቡና፥ አምቦ ውሃ. . . ደወሉ ጋብ ሲል ተላላኪዎቹ አለቆቻቸውን ባወጡላቸው ቅፅል ስም እየጠሩ፥ እያንዳንዱ አለቃ በምን ሁኔታ እንዳደረ፥ ስብሰባ ላይ ነኝ በማለት በር ዘግቶ ምን በመስራት ላይ እንዳለ፥ አለቃና ፀሀፊ ምን በማድረግ ላይ እንዳሉ መግለፅ ይጀምራሉ።

ሆዱን እያከከ፥ ‹‹አለቃዬ የአራት ብር ከስድሳ ሳንቲም ሲጃራ በቀን ሲያጤስ እኔ ጥሬ አርብኝ አካለሁ›› እያለ በመደጋገም የሚናገረው ቀዳሚ ተዋናይ፥ አለቃው ቢሮ ገብቶ ሌሎች ተላላኪዎች ስለሱ የሚሉትን ሲነግረው ሲጀምር ቀልዱ ይለወጣል። ደርቤም መሳቅ ያቆመው ከዚሁ በሁዋላ ነበር።

ሁለተኛው ክፍለ ትእይንት፥ በውይይት ክበብ ስብሰባ ላይ፥ ‹‹ማን ነው ይሁዳ? ጭቁን ሆኖ ለጥቅም ጭቁኖችን አሳልፎ የሸጠ? ማን ነው እለ መደቡን የከዳ? በሚል ሀይለ ቃል ይጀምራል።

‹‹እና አድሃሪ ቢሮክራቶች ውይይት ክበቦችን እንደ ጦር ይፈራሉ ውይይት ክበቦችን ለማፍረስ የማይሸርቡት ሴራ የለም። ታዲያ እኛኑ ነው መልሰው መሳሪያ የሚያደርጉት - በይሁዳዎች እየተጠቀሙ. . .

‹‹ለስልጣን የቁዋመጡት ቡድኖችም መሳሪያ ሊያደርጉን ይፈልጋሉ እርስ በርሳችን እየከፋፈሉን. . .

‹‹ለግል ጥቅም የሚያሰፈስፉት መሳሪያ ሊያደርጉን ይፈልጋሉ እድምተኞቻቸው እያደረጉን. . .

‹‹ግን ውይይት ክበቦች የሰሬው ጭቁን ሰራተኛ ብሄራዊ ትምህርት ቤቶች ናቸው፡፡ እንማራለን! ከትግል እሳት ተፈትነን እንወጣለን! እናሸንፋለን! ይሁዳዎች ይወድማሉ!››

ደርቤ ዝም ይላል፡፡ ያልበዋል፡፡

በቲአትሩ መጨረሻ ላይ፥ ቀዳሚው ተዋናይ እንደ ይሁዳ እየተቅበዘበዘ ሂዶ በገመድ ራሱን ሲሰቅልና አሰቃውም እንደ ጲላጦስ እጁን ሲታጠብ መጋረጃው ይዘጋል. . .

የደርቤ ሰውነት ነፋስ እንደ መታው ቅጠል ይርገፈገፍ ነበር፡፡ ፍኖት ስለ ደርቤ ሁኔታ አላጤነችም፡፡ እምአእላፍ በቲአትሩ ምን መልእክት ለማስተላለፍ እንደ ፈለገ ነበር የምታሰላስለው፡፡

ከቲአትር ቤቱ አዳራሽ ወጥተው ደረጃውን ከወረዱ በሁዋላ፥ እምአእላፍ ከመውጫ በር ወደ ቀኝ ሲል ካለው ቡና ቤት ባንኮኒ ላይ ተደግፎ ሻይ ሲጠጣ ፍኖት ስላየችው፥ ወደሱ ሄደችና፥ ‹‹እንኳዋን ደስ አለህ፡፡ ጥሩ ነበር›› አለችው፡፡

‹‹ኤጭ!›› አላትና እጁን አወናጨፈ፡፡

ደርቤን አስተዋወቀችው፡፡

‹‹እ ያ ተጀምሮ ያላለቀ መፅሀፍ!›› አላት፥ መነፅሩን በጣቱ ካፍንጫው ላይ ወደ ላይ ገፋ አድርጎ፡፡

ደርቤ አልገባውም፡፡ ያ ሁሉ ሀይለ ቃል ከዚህ ስንጥር መሳይ ሰው እንዴት ሊወጣ ይችላል? እያለ ነበር የሚያስበው፡፡

እምአእላፍ አንድ ሀሙስ የቀረው ይመስላል፡ አንገቱ እንደ ሲባጎ ሲል ባላ ትታያለች፡፡ አንጀቱ ከጀርባው ጋር የተጣበቀ፥ ደረቱ የሰመጠ፥ ትከሻው የጎበጠ፥ ጠይም ፊቱ ጨጎጎት በሚመስል ጢም የተሸፈነ፥ ጠጉሩ ከመጠን በላይ ያጎፈረ ነበር፡፡ አይኖቹ ጥልቀት ካለው ጉድጉዋድ ውስጥ እንደሚታይ ውሀ ከመነፅሩ ሁዋላ ጭል ጭል እያሉ ይታያሉ፡፡ ከወሎ ረሀብ እልቂት እምልጠ ገና በማገገም ላይ ያለ መስሎ ታየው - ለደርቤ፡፡

‹‹ምን አበሳጨህ?›› ብላ ጠየቀችው።

እምአእላፍ የሚያኘክውን ጫት አገሳባትና፣ ‹‹የሚያበሳጭ ነገር ምናለ ብለሽ ነው! ተዋንያኑ ያለቦታው ይጮሃሉ። እንደ ቦና ጥጃ መድረኩ ላይ ይቦርቃሉ - እንደ አይጥ ይሽሎኮሎካሉ!›› ካለ በሁዋላ፣ ግንባሩን ቋጥሮ፣ ‹‹የመብራቱ መዥጎርጎር ደሞ! የሽርሙጣ ቤት መብራት ያስመስሉታል! ሰው የወለደውን ልጅ ሲያንገላቱበት የሚከፋውን ያህል ነው የሚሰማኝ›› አላትና፣ እንደ ቆሎ በኪሱ ይዞት የሚዞረውን ጫት አውጥቶ ጎረሰ።

ፍኖት ፍንጭትዋን ብልጭ አድርጋ፣ ‹‹የኪነት ሰዎች ስትባሉ የሌላ ሰው ስራ አይጥማችሁም›› ብላ በአይንዋ ጭምር እየሳቀች፣ ‹‹ለዚህ ይሆናል የተበሳጨኸው!›› አለችው።

እምአእላፍ ጫቱን እኝክ እኝክ አደረገና፣ ‹‹ህብረተሰቡም ስራችን አይጥመውም። እኛ የኪነት ሰዎች እንቁ ነን እንላለን፤ የሚያየን የለም። ማር ነን እንላለን፤ የሚልሰን የለም። የወለድናቸውን ልጆች አይስሙልንም፣ እንዲያውም ያንገላቱብናል. . .

‹‹በዚያ ላይ የሚረዳን ድርጅት የለም። አንድ ደራሲ ድርሰቱን ከመፃፍ አንስቶ እስከ ችርቻሮ ድረስ ያለውን ስራ የሚያካሂደው ራሱ ነው። የቲአትር ድርሰት ፀሀፊም ሆነ የሰአሊ እድል ከደራስያን የተለየ አይደለም።

‹‹ይህ ሳያንስ ህብረተሰቡ፣ ነጋዴን መጫኛ ነካሽ፣ ሸማኔን ቁጢጥ በጣሽ ገበሬን አፈር ገፊ - ባለእጆችን ጠይብ፣ ቡዳ ወዘተ እያለ እንደሚያራክስ ሁሉ፣ የኪነት ሰዎችንም፣ አዝማሪ፣ ቀለም ቀቢ - ብራና አለስላሽ፣ መተተ ደብተራ እያለ ዋጋ ሲያሳጣቸው ቆይቶአል።

‹‹ኪነት ክቡር ነገር ነው። የህብረተሰቡ አይንና መስተዋት፣ የዛሬው ቁልጭ አድርጎ የሚያሳይ - የነገውን በትክክል የሚጠቁም ክቡር ሙያ ነው በኪነት መደሀየት ማለት፣ የህልውና ድህነት ማለት ነው። በኪነት ያበለ ስልጣኔ ባዶ ነው - ህይወት የለውም።

‹‹የኪነት ሰዎች አላማና ግብ፣ ሀቅ ነው። ግን፣ ስንት የኪነት ሰዎ ናቸው ለሀቅ ቆመው ለመሞት፣ ለመራብ፣ ለመታረዝና መጠማት የተዘጋጁ

ህብረተሰቡ በንቃት አይን ቢመለከተንና ዋጋ ባይሰጠን አይገርመኝም፡፡ ሀቅን ያልጨበጠ ኪነት ዋጋም ሆነ ዘላቂነት የለውም፡፡ የታሪክ አተላና ዝቃጭ ሆኖ ይቀራል. . .

«ለኪነት ዘላቂነትና ውበት የሚሰጠው ሀቅ ነው፡፡ ያለ ሀቅ ኪነት የለም፡፡ ኪነ ጥበባችን ድሀ ሆኖ የቆየው፥ ሀቅን ጨብጦ ባለመገኘቱ ነው፡፡ ይገባሽ እንደሆነ የምበሳጨው ለዚህ ነው. . .

«ለሀቅ ስለ ሀቅ መፃፍ አልችልም፡፡ ቲአትሬን እንደተመለካች ሁኔ ሳየው ሊያስታውቀኝ ነበር፡፡ ለምንድር ነው የፃፍኩት? ብዬ ራሴን ስጠይቅ ነው የመጣችሁት፡፡ ቴአትሩን ያቀረብኩት የህብረተሰቡን ሀቅ ለማንፀባረቅ እንዳልነበረ ገባኝ፡፡ ለዝናና ለገንዘብ ስል ነበር ማለት ነው፡፡ እና፥ ራሴን ታዘብኩት፡፡ ራሴን ጠላሁት›› አለና በረጅሙ ተነፈሰ፡፡

ደርቤ የሚያስበው ስለ ሌላ ነገር ነበር፡፡ በድንገት፥ «ዋናው ተዋናይ ራሱን እንዲሰቅል ለምን አደረክ? አለው፡፡

እምአእላፍ ፈገግ ሲል ደስ ይላል፡፡

«እኔ አይደለሁም እንዲሰቀል ያረኩት፡፡ ራሱ ነው›› አለው፡፡

«አንተ አይደለህም እንዴ ደራሲው?››

«ነኝ፡፡ ግን የፈጠርኳቸው ገፀ ባህርያት ከተፈጠሩ በሁዋላ፥ የየራሳቸው ህልውና አላቸው፡፡ወደሚፈልጉት አቅጣጫ ይመሩኛል እንጂ እኔ እንደ አሻንጉሊት አልጫወትባቸውም፡፡ የኔ ሚና የነሱን አስተሳሰብ፥ ስሜት፥ ፍላጎትና ውሳኔ ተከትሎ መፃፍ ነው›› ብሎ ሲያበቃ ለጠቀና፥ «በመሞቱ አዘንክለት መሰለኝ›› አለው፡፡

«መደቡን የከዳው ባለማወቁ ነው፡፡ መሞት አልነበረበትም!›› አለ ደርቤ፥ በድንገት ድምፁን ከፍ አድርጎ፡፡

ፍኖት ተገርማ ትኩር ብላ ተመለከተችው፡፡ የደም ስሮቹ ተገታትረው መልኩ ተለውጦ ነበር፡፡

‹‹ምናስቆጣህ ጃል! እኔ አልገደልኩም። ሲሞትም አላማከረኝም። ለመሞት ፈለገ - ሞተ። የኔ ሚና የያንዳንዱን ሰው ሀቅ ማቅረብ ነው›› አለና፥ ጫት አውጥቶ ጎረሰ።

‹‹አንድ ነገር አስታውሶት ይሆናል የተቆጣው›› አለች ፍኖት፥ በጥርስዋም በአይንዋም እየሳቀች።

ደርቤ በቁጣ፥ ‹‹ምንም ያስታውሰኝ ምን መሞት አልነበረበትም!›› ካለ በሁዋላ፥ ወደ እምአእላፍ እያተኮረ፥ ‹‹ምን ለማስተማር ነው የፃፍከው?›› አለው።

‹‹ምንም። እኔ አስተማሪ አይደለሁም። ማስተማር የደራሲ ተግባር አይመስለኝም። የኔ ተግባር ሀቅንና ውበትን መሻት ነው›› አለው፥ ድርሰቱ ከተመልካቾች ውስጥ ያንዱን ስሜት በመንካቱ እየተደሰተ።

ደርቤ ትእግስቱን ጨርሶ ነበር። የተናደደው በእምአእላፍ ሳይሆን በራሱ ነበር። መሪ ተዋናዩ እንደ አበደ ውሻ እየተቅበዘበዘ ሂዶ ራሱን ሲሰቅል ባሳቡ እየታየው የመንፈስ እረፍት አጥቶ ነበር። ወደ ፍኖት መለስ ብሎ ‹‹እንሂድ!›› አላት።

እምአእላፍ ከደርቤ ለመለየት አልፈለገም ነበር። ‹‹ፍኖት እንዳልጨረሰችው መፅሀፍ ታየው ይሆናል፥ ለኔ ግን ደስ የሚያሰኝ ባህርይ ነው›› ብሎ አሰበ።

እምአእላፍ ፈገግ ብሎ፥ ‹‹የጀመርሺውን ጥሩ መፅሀፍ ሳትጨርሺ ለእኔም ቸኩያለሁ አላውስሺም። እና ስለ መፅሀፉ ሌላ ጊዜ ታጫውቺኛለሽ። ዛሬ ምርቅን ማለት አለብኝ። ቻው›› ብሎአቸው ጫቱን እያኘከ ተለያቸው።

ደርቤና ፍኖት ተያይዘው ወጡ።

አፄ ምኒልክ አደባባይ አካባቢ ከድሮ ማዘጋጃ ቤት ፊት ለፊት ፍኖት ቀበና ብላ ሴይቼንቶ ካስቆመች በሁዋላ፥ ‹‹አትሸኘኝም?›› ብላ ደርቤን ጠየቀችው።

ደርቤ ምንም ሳይናገር ተከትሎአት ሴይቼንቶ ላይ ተሳፈረ። የተሳፈሩበት ሴይቼንቶ በደጃች ውቤ ሰፈር፥ በአፍንጮ በር፥ በየካቲት ፲፪ አደባባይ፥ አድርጎ ወደ ቀበና በፍጥነት ሲበር፥ ደርቤ ዝም ብሎ ስለ መሪው ተዋናይ መስቀል ያስብ ነበር።

ያባቱ ሬሳ ከወደቀበት ጫካ እንዲመጣ ተደርጎ ጢቆ ከተማ ላይ በገበያ ቀን መስቀሉ ትዝ አለውና፥ ሰውነቱን ዘገነነው። አይኖቹ እንባ አቀረሩ። በዚያ ቀውጢ ዘመን ከባለርስት ጋር ለመብቱ ሲታገል በጥይት ተደብድቦ የወደቀው አባቱ ከመቃብሩ ቀና ብሎ ቢያየኝ ምን ይለኝ ይሆን? ደረቅ ጡቶችዋ ደም እስኪወጣቸው ድረስ እያጠባችኝ፥ እስዋ ቆሎ አርባት አንጀትዋ ተጣብቆ የሞተችው እናቴስ ከድንጋይ ትራስ ላይ ቀና ብላ ብታየኝ ምን ትለኝ ይሆን? ብሎ አሰበ።

አባቴ ‹‹ወንበዴ ነው›› ተብሎ እንደ አውሬ ታድኖ ተገደለ። መብቱን አትንኩብኝ ከማለት ሌላ ምን ሀጢአት ሰራ! ይገርማል! እኔም ወንበዴነቱን አምኜና ተቀብዬ ነው እስከ ዛሬ የኖርኩት! አባቴ የሞተለትን አላማ የረገጥኩ ወንበዴ እኔ ነኝ። እስከ ዛሬ የት ነበርኩ? ሰው መሆን. . . አይ ሰው መሆን. . . ሞት ይገባኝ ነበር እንደ መሪው ተዋናይ. . . እያለ ሲያስብ የሴይቼንቶው መቆም አሳቡን አቋረጠው።

ከተሳፈሩበት ሴይቼንቶ ሲወርድ የተከሰተለት ነገር ቢኖር፥ ከእንግዲህ የተለወጠ ሰው መሆኑ ነበር። በዚያች ደቂቃ ብቻውን ለመሆን ተመኝቶ ነበር። ብቻውን ሆኖ ወደ ውስጡ በመመልከት ስለ ራሱ፥ ስላሳለፈው ህይወት፥ ስለ ወደፊት ኑሮው ስለ ሂሩት ለማሰብ ፈልጎ ነበር።

መንገድ ላይ ተሰናብቶአት ሌላ ሴይቼንቶ ይዞ ለመመለስ ሲያስብ፥ ፍኖት ቀድማው፥ ‹‹ቤቴ ቅርብ ነው። ሻይ ጠጥተህ ትሄዳለህ›› ብላው፥ ከሱ መልስ ሳትጠብቅ ወደ ቤትዋ ማምራት ጀመረች።

ተከትሎአት ሄደ።

ፍኖት የምትኖርበት ቤት ከዋናው መንገድ ትንሽ ራቅ ያለ ነበር። ቤትዋ ራሱን የቻለ አጥር ግቢ ሆኖ፥ ከቤቱ ፊት ለፊት ያለው ትንሽ መስክ በልዩ ልዩ አይነት የፅጌረዳ ተክል አይን ይማርካል። ከወንፊት ሽቦ የተሰሩ ሁለት

የዎፍ ጎጆዎች ከአበቦቹ መሀል ብቅ ብቅ ብለው ይታያሉ፡፡ ፍኖት አበቦችዋን በፍቅር አይን እየተመለከተች አልፋ ወደ ዎፍ ጎጆዎቹ ሄደችና፥ ምርቱ እህልና ውሀ እንዳላቸው ካየች በሁዋላ፥ ‹‹ሀኒንና ጆኒን ሳስተዋውቅህ›› አለችው ደርቤን፡፡

ሀኒና ጆኒ የመስቀል ዎፍ የሚመስሉ - ጅርባቸው ጥቁር ሀር፥ ልባቸው ወርቅማ የሆነ ውብ ነገሮች ነበሩ፡፡

ፅጌረዳ አበባዎቹ ፈንድተው ውበታቸውን ወደ ውጭ ገልብጠው በማውጣት እዩኝ እዩኝ እያሉ ደስ የሚለውን መአዛቸውን ከቀዝቃዛው አየር ጋር ደባልቀው በመርጨት ይስባሉ፡፡

ፍኖት በተመስጦ አበቦችዋን ከተመለከተች በሁዋላ፥ ‹‹ተፈጥሮ እንደ ሴት ናት፡፡ ሰውን የምትስብበት መንገድ አላት፡፡ ተፈጥሮ ውብ ሆና ውበትዋ ቆም ብለው የሚያደንቁና በውበትዋ የሚደሰቱ ጥቂቶች ናቸው፡፡ እና ተፈጥር ፍቅር የተነፈጋት ውብ ሴት ተመስላ ስለምትታየኝ፥ ታሳዝነኛለች እያለችው ቤት እንደ ገቡ፥ ‹‹መጣሁ›› ብላው ወደ ጉዋዳ ዘለቀች፡፡

እንግዳ ቤትዋ መጠነኛ ሆና በቀይ ሶፋዎች፥ በሰማያዊ የመስኮት መጋረጃዎችና በሰማያዊ ምንጣፍ ያጌጠች ነበረች፡፡ ውድ በሆኑ የአበባ ማስቀመጫዎች የፈነዱ ፅጌረዳ አበባዎች ተሞልተው አይን ከሚያርፍባቸው አንዳንድ ስፍራዎች ተቀምጠዋል፡፡ ከክፍሉ ውስጥ እጅግ ጎልተው የሚታዩት ግን የመፃህፍት መደርደሪያዎች ነበሩ፡፡

ከእቃዎች አቀማመጥ ጀምሮ በእንግዳ ቤቱ ውስጥ ለአይን የሚያስቀይም አንዳችም ነገር አይታይም፡፡ ሁሉም ነገር አይን የሚስብና የሚያስደስት የመንፈስ እረፍትንና ፀጥታ፥ የሚያረጋጋ ስሜት የሚሰጥ ነበር - እንደስዋ፡፡

ከጉዋዳ ብቅ እስክትል ጠበቃትና፥ ‹‹ብዙ ታነቢያለሽ!›› አላት፡፡

ደስ የሚል ሽቶዋ አፍንጫውን አወደው፡፡

‹‹ተፈጥሮን ከማድነቅ ሌላ ደስ የሚለኝ ነገር መፅሀፍ ማንበብ ነው፡ ደስታ ይሰጠኛል፡፡ ስለ ማንኛውም ነገር ደግሞ ትምህርት አገኝበታለሁ›› አለችው፥ መፃህፍቶችዋ በፍቅር አይን እየቃኘች፡፡ ‹‹እና፥ ቢሮ ገብቶ በቴሌፎ

እገልዩ፣ እገሊትዬ እያሉ የባጡንና የቆጡን ሲቀባጥሩ ከመዋል መፅሀፍ ማንበብ ይሻላል›› አለች፣ ፍንጭትዋን ብልጭ አድርጋ በአይንዋ ጭምር እየሳቀች፡፡

‹‹እና፡- መፅሀፍ ሕይወት ነው፡፡ በኔ ግምት የመፅሀፍ መጥፎ የለውም፡፡ እያንዳንዱ ደራሲ ለአንባብያን ለማስተላለፍ የሚፈልገው ከህይወት ያገኘው ልምድ አለው›› ብላ ተነሳችና፣ ከሻይ ጠረጴዛ ላይ ያለውን አበባ አስተካከለች፡፡

‹‹እና፡- ማንበብ ብቻ ሳይሆን እኔም አንድ ቀን አንድ መፅሀፍ ለመድረስ ተስፋ አለኝ›› እንዳለች፣ ወጣት ቤት ገረድ ሻይና ትኩስ የዶሮ ወጥ ፍርፍር በትሪ ይዛ መጥታ ከፍኖት ፊት አስቀመጠችውና ወጣች፡፡

ገረዲትዋ የጣት ውሀ ይዛ ተመለሰች፡፡ ደርቤ እጁን እየታጠቡ ‹‹የመፃሀፍት ማንበብ ፍቅር እንዴት አደረብሽ?›› ብሎ ጠየቃት፡፡

ፍኖት ስለ ራስዋ መናገር አትወድም፡፡ ደስ የሚላት ስለ ሌሎች ሰዎች ህይወትና ልምድ ማወቅ ነበር፡፡ ስለ ሌሎች ሰዎች ህይወትና ልማድ ማዳመጥ አይሰለቻትም፡፡ ደርቤ ስለ ራሱ እንዲናገር ለመገፋፋት ስትል ስለ ራስዋ መናገር እንዳለባት አሰበችና፣ ‹‹ታሪኩ ረጅም ነው›› ብላ ጀመረች፡፡

‹‹የመፅሀፍ ማንበብ ፍቅር ያደረብኝ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ነው፡፡ በህፃንነቴ የመፅሀፍ ማንበብ እድል አልነበረኝም፡፡ የሚያበረታታኝም አልነበረም፡፡ ከድሀ ቤተሰብ ነው የወጣሁት፡፡ በድሀ ቤተሰብ ውስጥ መፅሀፍ ማንበብ ቅንጦት ነው፡፡ ዋናው ቁም ነገር የእለት ጉርስ ማባረር ነው. . .

‹‹መፅሀፍ ማንበብ ቀርቶ ትምህርቴንም አቅዋርጬ ቀሎ ስራ እንድይዝ ወላጆቼ ይገፋፉኝ ነበር፡፡ ጥርሴን ነክሼ እንደ ምንም ንግድ ትምህርት ቤት ገባሁ፡፡ እንደ ጉዋደኞቼ ልብስም ጫማም አልነበረኝም፡፡ ያኔ፣ እንደ ጉዋደኞቼ አጊጬ በሞትኩ እያልኩ እመኝ ነበር. . .

‹‹ከጉዋደኞቼ በታች ሆኜ ስታይ ስቃይ ይሰማኝ ነበር፡፡ ስቃዩ ስለ በዛብኝ ትምህርቴን አቁዋርጬ ስራ ለመያዝ ቆረጥኩና እንደ ገና ሳስብበት ለምን? ብዬ ራሴን ጠየኩ፡፡ ስንትዋ የድሀ ልጅ እያጌጠች ትማር የለም! ከየት ነው ገንዘቡን የሚያመጡት? ከእናቶቻቸው የቆሎ ወይስ የጠላ ንግድ ትርፍ ነው?

አብዛኛዎቹ ጉዋደኞቼ ጌጥ የሚቀያይሩበትን ገንዘብ ከየት እንደሚያገኙ ለማወቅ ጊዜ አልፈጀብኝም. . .

‹‹በዚያ ስርአት ውስጥ እኔም ገባሁበት›› ብላ፥ ደርቤ ምግቡን ትቶ ዝም ብሎ የሚያዳምጣት መሆኑን በማየትዋ፥ ‹‹ብላ እንጂ›› አለችው።

ደርቤ ፍርፍሩን እፉን ሞልቶ ጎረሰ። ሻይውንም ተጎነጨ። ‹‹በሞቴ›› ብላ አጎረሰችው። ለራስዋም ጎረሰችና፥ ‹‹ታዲያ ይሄውልህ አንድ ሽማግሌ ነጋዴ አጋጠመኝ። ዘጠኝ ልጆች ነበሩት። ልጆቹ በእድሜ ከኔ ይበልጣሉ። እስቀያሚ ነበር። ግን ደግነቱ አይጣል ነው። ርህሩህ ነው። እንደ አባት ያፅናናኛል። የፈለኩትን ይገዛልኛ። ተወኝ። ስራዬ መሽቀርቀር ብቻ ሆነ።

‹‹ሽማግሌው ያለወጣት ሴቶች ሌላ እንደማይሄድና ከብዙ ኮረዳዎች አንድዋ እንደሆንኩ ያወኩ ከጊዜ በሁዋላ ነበር። አንድ ቀን፥ ለምን የልጅ ልጆችዎ ከሚሆኑ ሴቶች ጋር ይወጣሉ? ብዬ ጠየቅሁት። ‹‹የናንተ ወጣቶች ትኩስ ህይወት ያለመልመኝ እንደሆን በማለት ነዋ! የህይወት እፍታዎች ናችሁ። በናንተ ትንፋሽ መታደስ አለብኝ። ለዚህ ነው›› አለኝ. . .

‹‹ክብረ ንፅህናዬን የሸጥኩት በመታለል ነበር። በህይወቴ እንደዚያን ቀን አልቅሼ አላውቅም። ራሴንም ለመግደል አስቤ ነበር። ድህነት የማያሰራው ነገር የለም ብዬ ዝም አልኩ። እናቴ ታማ ሆስፒታል ተኝታ ነበር። ሶስት መቶ ብር ከፍዬ ከሆስፒታል ሳወጣት፥ ‹‹ገንዘቡን ከየት አመጣሽ?›› ብላ አልጠየቀችኝም። እኔም አልነገርኳትም። ከሆስፒታል ስትወጣ ትኩር ብላ ተመልክታኝ ስታበቃ እንባዋን አፍስሳ ዝም አለችኝ. . .

‹‹ሽማግሌው እንደኔው በገንዘብ ከገዛት ልጃገረድ ጋር ሲታገል ልቡ ቆሞ መሞቱን ሰማሁ። ህይወቴን ያድስልኛል ብሎ ያሰበው ነገር ሲገድለው አዘንኩለት። ግን፥ ለጥልቅ ሀዘን ጊዜ አልነበረኝም። ከአንድ የባንክ ባለስልጣን ጋር ፍቅር ይዞኝ ነበር።

‹‹ቆንጆ ነው። ወጣት ነው። ሚስትና ልጆችም አሉት። ከሱ ጋር ስንወጣ ውስጤ ሁሉ እንደ ፅጌረዳ አበባ እየፈካ ይፈነዳ ነበር። ከሱ ጋር ስሆን ራሴን መቆጣጠር አልችልም ነበር። ከሱ ጋር ተጋብተን ስንኖር እየታየኝ ስለ

ወደፊት ህይወታችን ፕላን አወጣ ነበር። እሱም እንደዚሁ፣ «አንድ ቀን አብረን እንኖራለን» እያለ ተስፋ ይሰጠኝ ነበር. . .

«ከዚዜ በሁዋላ አብረን በወጣን ቁጥር ከወንዶች ጋር ስላለኝ ግንኙነት አጥብቆ ይጠይቀኝ ጀመር። «ክብርናሽን ማን ነው የወሰደው? ማን ነው የመጀመሪያው ፍቅርሽ? እንዴት ነበር የምትሆኑት? ትወጂው ነበር ወይ? ለምንድር ነበር የምትወጂው?» እያለ ይወተውተኝ ጀመር. . .

«ዝም ስለው ያኮርፋል። እንዳያኮርፈኝ ደግም አብሬያቸው ስለ ወጣሁት አንዳንድ ወንዶች ስነግረው ይናደዳል። ሲመታኝም ይቃጣዋል።

«ስንተኛ ደግሞ ከማን ጋር ውጥተሽ ነበር። እያለ አውሬ ይሆንብኛል።

«ከዚያ በሁዋላ ተፀፅቶ ማልቀስ ይጀምርና፣ «ሁለተኛ አይለምደኝም» ብሎ ይቅርታ ይለምነኛል። ግን ሌላ ቀን ስንገናኝ ተመልሶ ያው ነው። ንዝንዙን አልቻልኩም። እርግፍ አድርጌ ተውኩት።

«በዚህን ጊዜ ትምህርቴን ጨርሼ ነበር። ዲፕሎማ ማግኘቴ ለውዬውን አስረሳኝ። ከእንግዲህ ምን አለብኝ! ስራ ይገኘ ራሴንና እናቴን እረዳለሁ ብዬ በማሰብ አዲስ ተስፋ አደረብኝ። ግን፣ ስራ የማግኘቱ ጉዳይ እንዳሰብኩት ቀላል ሆኖ አላገኘሁትም።

ዝዲቱ መጥታ ትሪውን አነሳች።

«ስራ የጠየኩት አለቃ ሁሉ መጀመሪያ የሚያቀርብልኝ፣ «መቼ ይመችሻል?» የሚል ጥያቄ ነበር። አይመችኝም ብዬ መልስ የሰጠሁት አለቃ ሁለተኛ አያየኝም። ከኔ ሁዋላ መጥተው ስራ የሚያገኙ ሴቶች እያየሁ በእድሌ አዝኜ ዝም እላለሁ። ተስፋ የሰጠሁትም አለቃ አብሬው እስከምወጣ ድረስ፣ ጫማዬ እስኪያልቅ «ታዲያስ?» እያለ ያመላልሰኛል. . .

ዝዲቱ መጥታ እጃቸውን አስታጥባ ወጣች።

«ስራ ማግኘት ነበረብኝ። እና «ታዲያስ?» ከሚሉኝ የቢሮ አለቆች ጋር ከመውጣት ሌላ ምርጫ አልነበረኝም። አንዳንዶቹ እልም ያሉ አታላዮች ነበር።

ሌሎቹ፣ የማይሆንላቸውን ቃል ይገባሉ። በአንድ ምሽት ግንኙነት ሲጋብዙ የሚጠይቁኝም ነበሩ። አይ ያዲስ አበባ ወንድ!

‹‹ግን ምርጫ አልነበረኝም። ለመማር ራሴን መሸጥ፣ ስራ ለማግኘት ራሴን መሸጥ ነበረብኝ። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ነው ያንን የበሰበሰ ስርአት መጥላት የጀመርኩ. . . በዚያ በበሰበሰ ስርአት ለመዛወር ራስን መሸጥ፣ ለእድገት ራስን መሸጥ. . .

‹‹በመጨረሻ የሸፎን ጉዋደኛ ያዘኩና ይሄውልህ በማስታወቂያ ሚኒስቴር ስራ አገኘልኝ።››

‹‹የኛ ሸፎ?›› አላት።

‹‹አዎን። የኛን ሸፎ ነው የምልህ።››

‹‹ሸፎም ቢሆን ጉዋደኛው ስራ ባስገባኝ በሁለተኛው ቀን ቢሮው አስጠርቶኝ ከምላሱ ጋር እየታገለ፣ ‹‹ታዲያስ መቼ ይመችሻል?›› አለኝ። ሙከራ ላይ ስለ ነበርኩ እምቢ ልለው አልቻልኩም። እንደ አባ ጨጉዋሬ ይኮሰኩሰኝ ነበር። በህይወቴ እንደሱ ወንድ ጠልቼ አላውቅም። ስድስት ወር ሳይሞላኝ ቋሚ ሠራተኛ አደረገኝ። ከዚያ ወዲያ አፍንጫህን ላስ አልኩት. . .

‹‹ከዚያ በሁዋላ ምን ሊያደርገኝ አስቦ ነበር መሰለህ? ጆሮ ጠቢ። ቢሮው እየጠራ ማን ምን እንደሚለው ሳይጠይቀኝ ውሎ አያውቅም። በዚህም አልተሸነፍኩም። በስንት ሙከራ ነው የተወኝ። አሁን አያነጋግረኝም፣ እንደጠላቱ ነው የሚያየኝ. . .

‹‹ቋሚ ሰራተኛ ከሆንኩ በሁዋላ ነው ከእምአእላፍ ጋር የተዋወቅሁት። በፊትማ መቼ ጊዜ አግኝቼ። ሸፎ ብቅ ጥልቅ እያለ ጥዋት በማለዳ፣ ቀን ከምሳ በሁዋላ፣ ማታ ከመሸ ከቤቴ አይለይም ነበር። ሁለተኛ ሚስቱ ነበርኩ። ጠጉሬን ለመስራት እንኩዋን ካላስፈቀድኩ አይሆንም. . .

‹‹ቋሚ ሰራተኛ ከሆንኩ በሁዋላ የነበርኩበትን ቤት ለቅቄ ወጣሁ። እንዳጋጣሚ እምአእላፍ ጎረቤቴ ነበር። ሁሉጊዜ ሳየው መፅሀፍ ከእጁ አይለይም። ከጊዜ በሁዋላ ሰላም ሰላም መባባል ጀመርን። ቆይተን ከሰላምታም

አልፈን ስለ ስራችንም መወያየት ጀመርን። ትዝ ይለኛል፥ አንድ እሁድ ቀን ቤቱ ጋበዘኝ።

‹‹ቤቱ ከመፅሀፍ፥ ካንድ ወንበርና አልጋ በቀር ምንም የለውም። ሻይ አፍልቶ ጋበዘኝና፥ ‹‹መፅሀፍ ማንበብ ትወጃለሽ? ብሎ ጠየቀኝ። አንብቤ አላውቅም አልኩት። በዚህ አለም ላይ አንድ ደስታ አምልጦሻል ማለት ነው። ማንበብ አለብሽ›› አለኝና መፅሀፍ አዋሰኝ። በየቀኑ፥ ‹‹እንዴት ነው መፅሀፉ? አነበብሽ ጨረሽው?›› እያለ ስለሚወተውተኝ፥ በግድ አንብቤ መጨረስ ነበረብኝ። አንብቤ ከጨረስኩ በሁዋላ ስለ መፅሀፉ ብዙ ተወያየን።

Death in Venice የሚል መፅሀፍ ነበር። ደራሲውም ቶማስ ማን ይባላል። አንብቤ መጨረሴን እንጂ፥ ምኑም አልገባኝም ነበር። እምአእላፍ ስለ መፅሀፉ ካስረዳኝ በሁዋላ የድርሰቱ ውበት ታየኝ።

‹‹ሌላ መፅሀፍ አዋሰኝ። እንዲሁ እንዲሁ ስል ከመፅሀፍ ማንበብና ከእምአእላፍ ጋር ፍቅር ወደኩ። ታሪኩ ይሄው ነው›› አለችው።

‹‹አሁንም ትዋደዳላችሁ?›› ብሎ ጠየቃት።

‹‹አዎን፥ አሁንም እንዋደዳለን። ስለ ጋብቻ ተነጋግረን አናውቅም። ሁለት ሚስቶች ማግባት አልችልም ይለኛል - ድርሰትንና እኔን ማለቱ ነው። የሚለው ነገር ስለሚገባኝ አላስቸግረውም። እሱም አያስቸግረኝም።

‹‹አንዳዴ እሱን ለማስቀናት ሳይሆን፥ ታማኝነቴን ለመግለፅ፥ አብሬው ከወጣሁት ወንድ ጋር ምን ሳደርግ እንዳመሸሁ፥ ካንዳንዶቹም ጋር ፍቅር እንደ ያዘኝ ፍርጥ አድርጌ እነግረዋለሁ. . .

‹‹ከህይወት ልምድ ማግኘት ጥሩ ነው። ግን ሰውን ቶሎ ብለሽ የግል ንብረትሽ ለማድረግ አትሞክሪ። በሰዎች መካከል ዋናው ነገር መዋደድ ነው እንጂ ጋብቻ አይደለም። ጋብቻ አንዱ ሌላውን የግል ንብረት አድርጎ የሚይዝበት ተቋም ነው። አንድ አልጋ ላይ ጎን ለጎን መተኛት፥ አንድ ጣራ ስር መኖር ብቻ አይደለም፥ የፍቅር ትርጉሙ›› ይለኛል።

ከእምአእላፍ ጋር ስሆን ነፃነት ይሰማኛል። የሚሰማኝን ነገር ሁሉ እናገራለሁ። የምደብቀው ነገር የለኝም። እሱም አይደብቀኝም። ምንም

ሳይደብቅ ይነግረኛል። እንዲህ አይነቱ ሀቅ በስንት ባልና ሚስት መካከል ያለ ይመስልሃል? በኢትዮጵያውያን መካከል ያለው ፍቅር ተሸፋፍኖ ኑሮ ነው።

‹‹በፊት በፊት ምናባቱ! እያልኩ እቀና ነበር። አሁን ግን ምንም ቢነግረኝ አልቀናም። የሱም ሆነ የኔ ስሜት ይገባኛል። ዋናው ነገር በመካከላችን ያለው ፍቅር ነው። እስከ ህይወቴ ፍፃሜ ድረስ እጠብቀዋለሁ›› አለችና፥ ፍቅሩ ያሞቃት ይመስል ፊትዋ በፈገግታዋ ብርሃን ተሞላ።

ደርቤ ሊገባው አልቻለም። በአሳቡ ምን አይነት ፍቅር ነው? ብሎ ዝም አለ። በምትወደው ወንድ የማትቀና፥ በሚወዳት ሴት የማይቀና - ቅናት የሌለበት ፍቅር፥ ፍቅር ሳይሆን በሽታ ነው ብሎ አሰበ። በፍኖትና በእምእላፍ መካከል ያለው ፍቅር ትርጉም ፈፅሞ ሊገባው ስላልቻለ፥ ራሱን ነቅንቆ፥ እነሱ ናቸው እብዶች ወይስ እኔ ነኝ ደንቆሮ? ብሎ አሰበ።

ፍኖትም በበኩልዋ ስለ ራስዋና በተለይም ከእምእላፍ ጋር ስላላት ግንኙነት ለማንም ተናግራ ስለማታውቅ፥ ደርቤ ሳይጠይቃት በውስጥዋ አምቃ ያኖረችውን ምስጢር ዝክዝክ አድርጋ በማውጣትዋ ‹‹ምን ነካኝ?›› በማለት ራስዋን ወደ መታዘብ አድልታ ነበር። የደርቤን ምስጢር ለማወቅ ያላት ጉጉት የራስዋን ምስጢር አውጥታ እንድትናገር የገፋፋት መሆኑን በተገነዘበች ጊዜ በሰው ተፈጥሮ ከመገረም አልፋ በመፀፀት አልተቆጨችም ወይም በራስዋ አልተናደደችም። እፍ ያለች ሸርሙጣ ነች ብሎ ይገምተኝ ይሆናል፥ ግን ምን ቸገረኝ፥ ስለኔ የፈለገውን ቢያስብ፥ እኔነቴን እንደሆን የሚለውጥ ነገር የለም ብላ ዝም አለች።

‹‹በጣም ግልጽ ነሽ›› አላት።

‹‹አመሰግናለሁ ማለት ይገባኝ እንደሆን አላውቅም። ግልፅ መሆን ብሄራዊ ጠባያችን አይደለም። በልማዳችን ግልፅነት ከወራዳነትና ከእብደት ጋር የተያያዘ ጠባይ ነው። ለኔ ግን ግልፅ መሆን የአስተሳሰብ ነፃነት ምልክት ነው። ስድ አደግ ወይም እብድ ትለኝ ይሆናል፥ አላውቅም። ላንዱ እንደ ስኳር የሚጣፍጠው ሌላውን እንደ እሬት ሊመረው ይችላል። ግን ህይወቱ ነው›› አለችው።

‹‹ግልፅ ነሽ ስልሽ ለማመስገን ነው›› አላት።

«አንተም እንደኔ ግልፅ ከሆንክ ያንን አምባር ለማን እንደ ገዛህ እስቲ እውነቱን ንገረኝ» አለችው።

ሊዋሻት አልቻለም። ለምን ሊዋሻት እንዳልቻለ አልገባውም። «ብቻ እንዳልኩሽ ለእህቴ አልነበረም። አምባሩን የገዛሁት ለምወዳት ልጅ ነበር» አላት።

«ወደደችው? ምን አለች?» ብላ ጠየቀችው፡

«ምንም አላለችም» አላት፥ ብስጭት ብሎ።

«ለዚህ ነዋ ሰሞኑን የተለወጥከው! ማን ትባላለች—በሞቴ?» አለችው፥ ስሜትዋን ለመቆጣጠር እስከሚያቅታት ድረስ ለወሬ ጉዋጉታ።

«ሂሩት ትባላለች» አላት፥ ስምዋን መጥራት የሚሰጠው ስሜት ልቡን እያቀለጠው።

«እሺ!» አለችና ፍኖት፥ ወሬ ለመስማት ከወንበርዋ ላይ ተመቻችታ ተቀመጠች። ጥሩ መፅሀፍ ያገኘች ይመስል ልብዋ ቆሞ ነበር።

«ስምዋ መጥራት እንኳዋን ደስታ ይሰጠኛል» ካለ በሁዋላ፥ ራቅ ባለ ድምፁ፥ «ግን ሂሩት ለኔ የተከለከለች ፍሬ ናት» አላት።

«የተከለከለች ፍሬ» ብሎ የተናገረው ቃል ደስ ብሎአት በጭንቅላትዋ ውስጥ ቀረፀችውና፥ «ለምን የተከለከለች ፍሬ ሆነችብህ ልጄ?» ብላ ጠየቀችው። በፍጥነት አሳቡን በሙሉ አንብባ ለመጨረስ አሰፍስፋ።

«ቤተሰቦችዋ ያሳደጉኝ ባሽከርነት ነው። ግን፥ ጥሉብኝ ከህፃንነቴ ጀምሬ አመልካት ነበር» ብሎ ጀመረ።

«የቤት አሽከሮች ሁለታችንንም እያያያዙ ሲያሳስሙን ትዝ ይለኛል። ከስዋ በእድሜ ትንሽ የምበልጥ ብሆንም አብረን አፈር ፈጭተን ነው ያደግነው. . .

«ቤተሰቦችዋ ለሽርሽር ይዘዋት ሲወጡ እስኪመለሱ ድረስ በር ላይ ቆሜ ነበር የምጠብቃቸው። ከስዋ መለየት አይሆንልኝም ነበር። ትምህርት

ያስጀመሩዋት ቀን ያፈሰስኩት እንባ ትዝ ይለኛል። ውጥታ እስክትገባ ድረስ
በር በሩን እያየሁ ነበር የምውለው. . .

‹‹ነፍስ ማወቅ ከጀመርኩ በሁዋላ ነው በሁለታችን መካከል ያለው ልዩነት የታየኝና አሽከር መሆኔ የገባኝ። ግን የሚገርመው ነገር፥ ለሂሩት ያለኝ ምስጢራዊ ስሜት ጨመረ እንጂ አልቀነሰም። የስዋ አሽከር መሆኔ የገባኝ እለት ያ ትርጉም ልሰጠው ያልቻልኩት ስሜት ልቤ ውስጥ ተዳፍኖ መሞት ነበረበት። ግን አልሆነም። አብሮኝ አደገ. . .

‹‹እንዲያውም እድሜ እየጨመርኩ በሄድኩ ቁጥርና የህልውና ልእልና የውበት ድባብ፥ ተፈጥሮ ተአምርዋን፥ ምስጢርዋንና ውበትዋ እስዋን ብቻ መርጣ የምትገልፅባት መስላ ትታየኝ ጀመር። ከስዋ ጋር የመጫወትና የመቡዋረቅ፥ የልጅነት ሱስ ቀስ በቀስ ወደ አምልኮ እየተለወጠ ሄደ. . .

‹‹እግዜርን እንወደዋለን፥ እናከብረዋለን፥ እናመልከዋለን አይደለም? መንግስተ ሰማያቱንም እንወርሳለን ይባል የለም? ግን አናቅፈውም፥ አናየውም፥ አንሰማውም። እንደዚያ አይነት ነው ለሂሩት ያለኝ ስሜት . ለስዋ ያለኝ አምልኮ›› ብሎ፥ ከሂሩት ጋር ላንዳፍታ ጋደም ባለበት ጊዜ አምልኮትና ፍቅር ጭንቅላቱ ውስጥ ተጋጭተው መብረቅ የፈጠሩበትን ቀን ዘለ
‹‹አሁንማ ዞር ብላ እንኩዋን አታየኝም። መኖሬም ትዝ አይላት። አምባ ስሰጣት እግዜር ይስጥህ እንኩዋ አላላችም። ስቃይ ነው. . . ስቃይ ነው. . ገሃነም ውስጥ ነው ያለሁት። ከዚህ የበለጠ ገሃነም ያለ አይመስለኝም፥ አላት፥ በምሬት።

ፍኖት የምትለው ነገር ጠፍቶአት ስታስብ. . . ‹‹ለምን ልትረሳ አትሞክርም? በማይሆን ፍቅር ተጠምደህ ለምን ትሰቃያለህ?›› እንዳትይኝ እስዋን ለመርሳት ያልሞከርኩት ነገር የለም። ባይሆንልኝ ነው። ልረሳ አልቻልኩም። እስዋን ለመርሳት ከሴቶችም ጋር አዘውትሬ መውጣት ጀምሬ ነበር። አብሬያቸው ከምወጣው ሴቶች አንዳንዶቹ ሁኔታዬን እያዩ፥ ‹ሐኛ ያለህ አይመስለንም፥ ከሌላ ሴት ጋር የምታወራ፥ በኛ ቦታ ሌላ ሴት የምታ ትመስላለህ›› ይሉኛል።

«እውነታቸውን ነው። ልብ ከሌለበት ቦታ አለሁ ማለት ያስቸግራል። ሌላ ሴት አቅሬ የምትታየኝ ሂሩት ናት» አላት።

ሂሩትን ሳስረሳው እኔ እንዴት አልችልም? እሰዋ ማን ናት? ይሄኒ ኋራችውን በየመንገዱ ከሚቆሉና እንደ ባዶ ጣሳ ከሚንኩዋኩ እንደ ጃጉን እሶ ከሚያብለጨልጩ የአዲስ አበባ ልጃገረዶች አንድዋ ትሆናለች ብላ አሰበችና፥ እንዲህ አይነቱ ሰይጣናዊ አሳብ ጭንቅላትዋ ውስጥ በመግባቱ ራስዋን ታዝባ፥ «የፍቅር መድሀኒቱ ፍቅር ይመስለኝ ነበር። የሰው መድሀኒቱ ነው ነው ይሉ የለም? ሰው በሰው ይረሳል የሚል ግምት ነበረኝ። የህይወት ውነታ ሁልጊዜ መፅሀፍ ውስጥ እንደ ምናነበው አይደለም» ብላ፥ አሳቡ ወዋቶ ጭንቅላትዋ ውስጥ ስለ ገባ ብቻ በነገርዋ ላይ አከለችና፥ «የአብዮታችን ፅታ፥ ይዘትና ሂደት በአዲስ ዘመን ጋዜጣ ላይ እንደሚታየው እንዳይደለ ሁ» አለችው።

ስላዘነችለት ይሁን ወይም ለሂሩት ያለውን ጠንካራ ፍቅር ለመጋራት ልጋ እንደሆነ ስሜትዋን ለይታ ባታውቀውም፥ ሂሩትን ሳስረሳው እንዴት ነችልም? የሚለው አሳብ ከጭንቅላትዋ አልወጣ ስላለ ተበሳጭታ፥ «ሂሩትን ትረሳበት መንገድ መፈለግ አለብን!» አለችው፥ ድምፅዋን ከፍ አድርጋ።

መፅሀፍ አንብባ ስትጨርስ ትዝ ከሚልዋት ገፀ ባህርያት ህይወት ነፃ ገብታ በነሱ ቦታ በመሆን የምትጨነቀው አይነት ጭንቀት ነበር ሰማት።

«ምን ዘዴ አለ ብለሽ?» አላት፥ ተስፋ በሌለው ድምፅ።

«እንዴት ዘዴ ይጠፋል!» ብላ አሳብዋ በየአቅጣጫው ሲጋልብ ከቆየ የላ፥ «ከአሸከሬ ጋር እንዴት አድርጌ እወጣለሁ ብላ ይሆናል ኮራው! ሰው፥ ሰው መሆኑን ባታውቅ ነው። ድህነት ቅርስ ወይም ዝይ የተደነገገልን ህግ አይደለም» አለችና ትዝ ስላላት፥ «ስለ ቤተሰብህ ገርከኸኝም። ለምንድን ነው አሽከር የሆንከው?» ብላ ጠየቀችው። ሲያስብ «ይህ አብዮት ባይመጣ ኖሮ ድህነት የአርባ ቀን እድል ነው የሚል ት ይገኘ እምት ነበር» ብሎ ሲያበቃ፥ አይኑን ከፊንዳው ፅጌረዳ አበባ ላይ

አሳርፎ፥ «እየሽ፥ አባቴና እናቴ የሞቱት ጡት ጠብቼ ሳልጠግብ ነው። አባቴ እንዴት እንደ ሞተ ልንገርሽ. . .

«የሞተበትን ምክንያት ያወኩት ካደኩ በሁዋላ ነው። አባቴ ጨሰኛ ነበር። ታዲያ በእጁ አብልቶ ያሳደገው ልክ እንደኔ የሚወደው አንድ ነጭ ሙክት ነበረው። ሰሞኑ የፋሲካ ሰሞን ነበረና ባለርስቱ ይመጣና ያንን ሙክት ካልወሰድኩ ይለዋል - አባቴን - አባቴ ደግሞ አልሰጥም ብሎ ድርቅ ይላል. .

.

«አባቴ እልም ያለ ደረቅ፥ ጠምዛዛና አንዴ የተናገረውን ቃል፥ ሰማይ ዝቅ ምድር ከፍ ቢል የማያጥፍ ሰው ነበር ይባላል። ካባቴ ድህነቱን ነው እንጂ ጠባዩን አልወረስኩም። ለዚህ ነው የማልቆርጠው. . .

«ለማንኛውም ነገር፥ ሙክቱን ስጠኝ አልሰጥም ሲባባሉ፥ በመሃሉ ነገሩ ይከርና ባለርስቱ ተናዶ በጉን በሀይል ይነጥቅና ባሽከሮቹ እያስጎተተ መንገዱን ይቀጥላል። አባቴ ቤት ገብቶ ጣምራ ጦሩን ይዞ ሲገሰግስ ይደርስና፥ ባለ ርስቱን አንጀቱን ዘክዝኮ ጥሎ ጫካ ይገባል. . .

«አባቴ ጫካ በገባ ማግስት የወንበዴ ቤተሰቦች በመባል ከኖርንበት መሬት ተነቅለን ተባረርን። ከስድስት ወር በሁዋላ አባቴ በነጭ ለባሾች ታድኖ ተገደለ። ሬሳው መጥቶ ጢቆ ላይ በገበያ ቀን ሲሰቀል ትዝ ይለኛል» አላትና ይተናነቀው የነበረውን እንባውን ለመግታት መሀረም አውጥቶ አይኑንና አፍንጫውን አባበሰ።

ፍኖት ግን ስሜትዋን ለመቆጣጠር ስላልቻለች ስቅስቅ ብላ ማልቀ ጀመረች። ደርቤ ከመቀመጫው ተነስቶ ወደስዋ በመሄድ ትከሻዋን ይ «ምንም አይደለም፥ ያረጀ ታሪክ ነው» እያለ ሲያባብላት፥ በድንገድ ለቅሶ አቋዋርጣ ከተቀመጠችበት ተነሳችና እቅፍ አድርጋ ግንባሩ ላይ ሳመችው።

የሚያደርገው ነገር ጠፍቶት አቅፎአት ቆሞ ቀረ።

በረጠቡት አይኖችዋ ቀና ብላ እያየችው፥ «ደስ ትለኛለህ፤ እንደ ጥ መፅሀፍ ነህ፤ ህይወት ያለው መፅሀፍ ነህ። ከእንግዲህ ከጭንቅላቴ ው አትጠፋም» አለችውና፥ አዲስ አሳብ መጥቶ አእምሮዋ ውስጥ ስለገባ፥ «ለ

ለዚህ አብዮት መታገል አትጀምርም? ስቃይ፣ ግፍ፣ ፍቅር፣ ርሀራሄ፣ ትህትና ምን እንደሆነ የምታውቅ ይመስለኛል:: እና ጥሩ አስተዋፅኦ ልታደርግ ትችላለህ:: አይመስልህም?›› ብላ በአይኖችዋም ጭምር መሳቅ ጀመረች::

ተገርሞ፣ ‹‹ምን ያደርግልኛል ብለሽ ነው? አላት::

‹‹አሳብክን ወደ ሌላ ነገር ሊመራ ይችል እንደሆን ብዬ ነው::››

‹‹ሂሩትን ሊያስረሳኝ ይችላል ብለሽ ነው? ትቀልጃለሽ መሰለኝ. . .››

‹‹ቀልዴን አይደለም:: ያብዮትና ያገር ፍቅር ከማንኛውም ፍቅር ይበልጥ ጠንካራ ነው:: እና፣ አንድ አብዮተኛ ሊኖረው የሚገባው ጠባይ ያለህ ይመስለኛል:: ጊዜህን በከንቱ አታጥፋ:: የቀይ ኮከብ ጥሪን ተቀበል:: አንድ ቀን ሰው ስትሆን ሂሩት ወዳንተ ትመጣ ይሆናል›› አለችውና፣ በአይንዋ ጭምር እየሳቀች ፍንጭትዋን አሳየችው::

አንብባ ከጨረሰች በሁዋላ እንደ ዘጋችው መፅሀፍ አድርጋ አልቆጠረችውም:: እንዲያውም የሚቀጥለው ታሪክ አካልና ደራሲ እንደሆነች ያህል ነበር የተሰማት:: የመጀመርያዬ መፅሀፍ ብላ አሰበች:: ታሪኩ እየተዘረጋ ሲሄድ በአይነ ህሊናዋ ታያትና ፈገግ አለች:: ስሜትዋን ለመቆጣጠር አልቻለችም:: ተጠመጠመችበትና ሳመችው::

ያን ሌሊት ደርቤ እንቅልፍ አልወሰደውም:: ህይወቱ አንድ ወሳኝ ምእራፍ ላይ የደረሰ መሆኑ ቢሰማውም፣ ምን አቅጣጫ እንደሚይዝ ወይም ወዴት እንደሚያመራ ቁልጭ ብሎ አልታይ ስላለው ነበር እንቅልፍ እምቢ ያለው::

ስለ ሂሩት ባሰበ ቁጥር ስቃዩ ሆዱ ውስጥ እየተገላበጠ፣ የእምአእላፍ ቲአትር መሪ ተዋናይ ራሱን ሲሰቅል በታየው ቁጥር እየተናደደና ሰው እሆናለሁ ብሎ ‹‹የሽፎ›› መሳሪያ በመሆን በፈፀመው ሁሉ ራሱን መልሶ እየታዘበና በአድራጎቱ እያፈረ፣ በሌላ በኩል ደግሞ ከፍኖት ጋር ያሳለፈውን ጊዜ በማስታወስ ‹‹ምን አይነት ውብ ፍጡር ናት! ለካ በሰዎች መሃከል እንዲህ አይነት ፍቅርም አለ!›› በማለት እየተደሰተና ቃላትዋን ሁሉ በማስታወስ እያመነዠካቸው፣ ‹‹ለምን ለዚህ አብዮት መታገል አትጀምርም?. .

. ያብዮትና ያገር ፍቅር ከሁሉም ያብልጥ ጠንካራ ነው። ያለቸው ጭንቅላ
ውስጥ እንደ መረዋ እየደወለ፣ ቀይ ኮከብ እየታየው፣ ሰማዩ በቀይ ኮከብ አጊጦ
እየታየው፣ እንዲሁ ሲገላበጥ ነበር ያነጋው።

ጎህ ቀዶ ወፎች ዝማሬአቸውን ሲጀምሩ፣ እውነት ለምን አብዮቱን
አላገለግልም? እንዳለ፣ አባቱ ወንበዴ ተብሎ ከተሰቀለበት ገመድ ተንጠልጥሎ
ሳይሆን፣ በፍኖተ ዕጊረዳ አበባ ተክሎች መሃል ቆሞ ሲስቅ ታየው። ከየት
ይሆን የምጀምረው? ብሎ እንደ ጉልቻ የጋለውን ጭንቅላቱን ይዞ ሲያስ
ቆየ። የሰፈሩ ቀበሌ ታየው።

ጭልጥ ያለ እንቅልፍ ይዞት ሄደ።

ምእራፍ ፮

ጌታቸው የሸዋሉል፥ የአጥንቱ መገጣጠሚያዎች እንዲያነምሙት ወይም ዘይት አጥቶ እንደ ደረቀ መዝጊያ ሲጥ ሲጥ እያሉ እየተጋጩ እንዲያሳጡት የሚጠነቀቅ ይመስል እርምጃዎቹን እየቆጠረና እየተንሳፈፈ የሌሊት ልብሱን ለብሶ ብቅ ባለበት ጊዜ፥ ትእግስት ስልኩን ዘግታ ፊትዋን ያራሰውን እንባ ለመጥረግ ፋታ አላገኘችም ነበር።

ባልና ሚስት ከአንድ ባህር ይቀዳሉ እንዲሉ፥ እርሰዋም እንደ ባልዋ ሰውነትዋ እንደ ጅማት ከርሮ አውጥቶ የሚንቀሳቀስ ባዶ ስልቻ መስላ ትታያለች። እንባ ባቀረሩት አይኖችዋ ያው እንደ ልማድዋ በእናትነት ርህራሄ ተመለከተችው። የለበሰው የሌሊት ልብስ፥ ሱሪው፥ ሸሚዝና ኮቱ፥ ከአንድ አይነት ጨርቅ የተሰፉ ሆኖ፥ ግራጫና ጥቁር ቀለማቸው ሽበት እንደ ጉድ ከፈላበት ዞማ ፀጉሩ ጋር ይነፃፀራል። ቀይ ፊቱ ገርጥቶአል። ረጅም ቁመናው ጎብጦአል።

የሌሊት ልብሱ ግን እንደ ጨው ሙዋሾ ያለቀ ሰውነቱን ይባስ ብሎ ስላጋለጠው፥ የደረቱ አጥንት ምርጊቱ እንደ ፈረሰ ማገር ገጥጦና አፍጥጦ ይታይ ነበር።

እጆቹን ከፒጃማው ኪሶች ውስጥ ከትቶ፥ ንፋስ እንደ መታው ዛፍ እየተወዛወዘ «እኔ ካንቺ. . . እ. . . ፍቅርና አክብሮት ነው እንጂ. . .እ. . . ርህራሄ አልፈልግም! እኔ ነኝ በዚህ እውር ደንቆሮ አለም የማዝነው። አለም እንዲያዝንልኝ ወይም ማንም በርህራሄ እንዲመለከተኝ አልፈልግም» አላት፥ ትናንሽ አይኖቹን ብልጥጥ አድርጎ። እልከኛ ልቡን በግራ እጁ መታ መታ እያደረገ ቀስ ብሎ የሚናገር ቢሆንም፥ ትእግስት ቃላቱ አላመለጥዋትም።

እንደ ተጋጠ አጥንት ያገጠጠው የትእግስት ፊት ከርህራሄ ሌላ ምንም አይፈነጥቅም ነበር። በምታለቅስበት ጊዜ እንኩዋን፥ እንባዋን በዝምታ ከማፍሰስ በቀር ስቃይ ከፊትዋ ላይ አይነበብም። ስሜትዋን የአእምሮዋ ተገዥ ከማድረግ ከፉኛ አምቃ ብትይዘውም ቅሉ፥ ዝምታዋና ፀጥታዋ የሰውን መንፈስ ከማረጋጋት ይልቅ መንፈስ አውኮ ይረብሻል፤ እንደ እሳተ ገሞራ ድንገት ትፈነዳ ይሆን? የሚል ስጋት ያሳድራል። በዚያ ላይ በጣም አይናፋር

በመሆንዋ፥ ቀና ብላ ሰውን በሙሉ አይንዋ አትመለከትም። ሆኖም፥ ህይወት
የሌለውን ፈገግታዋን እያሳየች ላንዳፍታ ቀና ብላ ሰውን ስታይ፥ አይኖችዋ
ወደ ውስጥ ዘልቀው ያለውን ጉዞ መዝነው ለመመልከት የሚችሉ
ስለሚመስሉ፥ የመንፈስ እረፍት አጥቶ ውስጥ ውስጡን የማይቆነጠነጥ
አልነበረም።

ትእግስት ለባልዋ መልስ አልሰጠችውም። ድሮ ቢሆን ግን ስንቱን
በተናገረች ነበር። ድሮ. . .ድሮ. . .የጌታቸውን ጠባይ አርቃለሁ በማለት፥ ጥሬ
ግራ ውጥታ ወርዳ በፍቺ አስፈራርታ፥ በፍቅር ደልላ፥ መከራ አስመከረ
ለፍልፋና አልቅሳ ተስፋ ከመቁረጥዋ በፊት እንኩዋን ተናግሮአት
ሳይናገራትም፥ ‹‹ባንተ ምክንያት ነው ከሰውነት የወጣሁት. . . አንድ ቀ
ሳልደሰት፥ እንደ እኩዮቼ ለብሼ ሳላጌጥ፥ ከሰው በታች ሆኜ ወድቄ የቀረሁት
ባንተ ምክንያት ነው እንጂ፥ የእግሬ እጣቢ ልትሆን እንኩዋን የምትችል ሴት
የለችም! ግን አንተ ምን ታደርግ! እድሌ ነው ከሰው በታች የጣለኝ እድል
የጨርቅ አይነትና ጌጥ እንዳላማረጥኩ ሁሉ ዛሬ. . .ወች ጉድ. . .እህህ.
.የምለውጠው ጫማና ቀሚስ አጥቼ ከቤት ውስጥ ተዘግቼ. . .እ. . .የጉ
ሚስት. . .እ. . . የጉዋዳ ሚስት ሆኜ. . . ሳላረጅ አርጅቼ ከሰውነት ወጥ
የቀረሁት. . .›› እያለች እንደ መትረየስ በመንጣት፥ ባንድ ፊት እልሉን ወ
ከአለቆቹም ሆነ ከጭፍሮቹ ጋር በመስማማት እንዲሰራና መጠ
እንዲተው፥ በአንፃሩም እንደ እቃ ሳይሆን እንደ ሚስቱ በአክብሮት እንዲያ
በማሰብ የንትርክ ዶፍ ባወረደችበት ነበር! ዛሬ ግን፥ እርሱን ጠባይ አቀና
ብሎ የሞከረ ሁሉ ራሱ ኀበጠ እንደ ቀረ በመገንዘብ፥ ንትርክዋን እር
አድርጋ ትታ ራስዋን የእርሱ ፈቃድ ተገዥ በማድረግ ነገር አለሙን ከተ
ብዙ ዘመን አልፎአታል።

የሚገርመው ነገር፥ ራስዋን የእርሱ ፈቃድ ተገዥ ማድረግ በጀመረች
ጊዜ ነበር ጋብቻቸው ከባድ ፈተና ላይ የወደቀው። ጨቅጫቃና ነ
በነበረችበት አፍላ ዘመን እንዳረጀ ሽክላ ደግሞ ደጋግሞ፥ ‹‹አትጨቅጭ
ለምን እንደዚህ እንደምሆን ልትረጂልኝ አልቻልሽም!›› እያለ፥ ሚስቱ ማ
ባለመረዳትዋ በመበሳጨት በስኳር ላይ ስኳር ሲጨምር እንዳልኖረ
በየምሽቱ ሰክሮ እየተንገዳገደ ሲገባ በመቆጣት ፈንታ፥ ‹‹ጌቱ፥ ደህና መ

ግባ፤ ርቦሃል? ራት ትፈልጋለህ? ያ የምትወደው ጥሩ ፍርፍር አለ›› ስለምትለው፥ አልፎ አልፎም ሰይጣኑ መጥቶ በተኛ ቁጥር በመጨቅጨቅ ፊጉት ዝም ብላ ስለምትመለከተው፥ ለኔ ከእንግዲህ አክብሮትም ሆነ ፍቅር የላትም፤ ብኖርም፥ ብሞትም ለእኔ ደንታ አይኖራትም በሚል ግምት ጠዋት ማታ ተብከንክኖ እየተበሳጨ የባለውኑ ጠጭ ሆኖ ነበር። ከጊዜ በሁዋላ፥ ባለቤቱ የፈቃዱ ፍፁም ተገዥ ብቻ ሳትሆን፥ የነፍሱን ጭንቀትና ማንነቱን አውቃ የተረዳችበት፤ ከዚህም የተነሳ የምታፈቅረውና የምታከብረው መሆንዋን ከተገነዘበበት ቀን ጀምሮ፥ በባልና ሚስት መካከል ፍፁም የመግባባት መንፈስ ሰፍኖ ይኖሩ ነበር። ችግሩ፥ ከሚስቱ ሌላ ማንነቱን የሚያውቅለት የለም። እና ለዚህ እውር ደንቆሮ ነው ለሚለው አለም እጅግ አድርጎ ያዝን ነበር።

ቆሞ ቀርቶ፥ ከወራጅ ውሀ ውስጥ እንደ በቀለች ሰንበሌጥ መወዛወዙን የቀጠለ መሆኑን በመመልከት፥ ‹‹ጌቱ፥ ቆጭ አትልም፥ እንዴ? ርቦህ እንደሆን ፍርፍር አሙቄ ላቅርብልህ›› አለችው፥ ለጆሮ ደስ በሚል ሙዚቃዊ ድምፅዋ። አረማመድዋ ልክ እንደ ባልዋ ረጋ ያለ ሲሆን፥ አነጋገርዋም ዝግ ብሎ ለዛ ያለው ነበር። ሰውነትዋ መንምኖ፥ የከረረ ጅማት ብትመስልም ቅሉ፥ በዘመንዋ በአይኑ ያያት ሁሉ በልቡ እየተመኛት የሚራኮትባት የውበት ዳርቻ ነበረች። እውነትም በመጣትነት ዘመንዋ የውበት ዳርቻ እንደ ነበረች የሰውነትዋ ቅርፅና የፊትዋ አወራረድ ይመሰክራል።

ሲጋራ አውጥቶ አቀጣጠለና፥ የሲጃራው ጫፍ ፍም መስሎ ቦግ እስኪል ድረስ ልምጥጥ አድርጎ ስቦ፥ ጢሱን ወደ ሳንባው ምጎ ሲያበቃ ቡልቅ ካደረገው በሁዋላ፥ ‹‹ፍርፍሩን ትተሽ የምጠጣውን ስጪኝ›› አላት፥ ትእዛዝ በተሞላበት አነጋገር። ምን ጊዜም ቢሆን፥ ፍላጎቱ ትንሽም ይሁን ትልቅ፥ ፈፅሞ እንደማይጣስ ወይም እንደ ማይሻር ጥብቅ ትእዛዝ ታይቶ መከበር ነበረበት። የትእግስት ሁኔታ ከወትሮው የተለወጠበት መሆኑን በመገንዘብና እንደ ሌላው ሁሉ እርስዋም መደንቆር ጀምራ ይሆን የሚል ግምት በመውሰድ፥ ‹‹ሰምተሽናል?›› አላት። ሲናገር ሰው የሚሰማው አይመስለውም፤ በሰዎች ጆሮ መደንቆር እየተናደደ። አለም ጆሮውን ከፍቶ ለምን እንደማያዳምጠው ፈፅሞ ስለማይገባው እውር. . . ደንቆሮ አለም! እያለ ዘውትር ይናደዳል፤ ይበሳጫል. . . ይጠጣል።

ቀኑን ሙሉ እህል ያልቀመሰ መሆኑን ስለምታውቅ፣ ‹‹ትንሽ ፍርፍር ብትቀምስ ምናለበት? አለችው፣ ግማሽ ጠርሙስ ውስኪ ከብርጭቆ ጋር ከዘጠ የሳሉን ጠረጴዛ ላይ እያኖረችለት።

‹‹ሴትዮ፣ ምን ነክቶሻል? የቀበሌ ተኩስ አሳብዶሻል መሰለኝ!›› አላት። ሰይጣኑ ሲነሳበት እህል አይቀምስም። ሰይጣኑ ሲነሳበት ከእህል ጋር ብቻ ሳይሆን የሚጣላው፣ ከራሱም፣ ከአለምም፣ ከሁሉም ጋር እንደመሆኑ መጠን ራሱንም፣ አለምንም፣ ሁሉንም ያኮርፋል። የማያኮርፈው ነገር ቢኖር ጠርሙሱን ብቻ ነበር። ከእህል ጋር እምብዛም አይፋቀሩም። ከራሱም አልፎ ምግብ ለሚወድ ሰው አክብሮት አልነበረውም። ‹‹ሆዳም ሰው አይታመንም›› ይላል።

አገሮቹን በሚገባ ከወለሉ ላይ ተክሎ ቀጥ ብሎ መቆም ስላቃተ እየተንገዳገደ ሄዶ ቆሞ አለ። የክፍሉን አብዛኛውን ቦታ ይዘው የሚታዩ ጓታቸው በኩራት፣ ‹‹በዚህ አለም ያሉኝ ቅርሶች›› የሚላቸው መፃህፍት ነበሩ ክፍሉ አንግዳ ቤት መምሰሉ ቀርቶ፣ ትንሽ ቤተ መፃህፍት መስሉ ይታይ ነበር። ውስኪውን በሚንቀጠቀጥ እጁ ከብርጭቆው ወገብ ድረስ ቀድቶ በትንሽ አምቦ ውሀ በመበረዝ ፉት ካለ በሁዋላ፣ ‹‹እንቅልፍ እምቢ አለኝ እንቅልፍ ሊወስደኝ አልቻለም። የሰላም እንቅልፍ የሚተኙ የታደሉ ናቸው አለ።

ብልጭ ሲልበት ለተከታታይ ቀናት እንቅልፍ የሚሉት ነገር በአይኑ አይዞርም። ያበሳጨውን ነገር መልሶ፣ ቀልሶ ደግሞ ደጋግሞ እንዲረጋ በማንጎራጎር፣ ባንድ ጎኑ ተኝቶ ከውስኪው ጠርሙስ ጋር ግብግብ ይጀምራል ወይም ከእርሱ ወይም ከጠርሙሱ አንዳቸው ተሸንፈው እስኪወድቁ ድረስ።

‹‹እንደ ፍየል ጭራ ገበና የማይሸፍን. . .›› አለ።

ትእግስት አባባሉን ቢያንስ መቶ ጊዜ ሰምታ ነበረና፣ ከቁም አልቆጠረችውም። ያ በውጫዊ እርጋታ፣ ሰላምና ፀጥታ ታፍኖ ይኖር የነበ ውስጣዊ ውጥረትዋ እንደ እሳት ገሞራ ሲፈነዳ ፊልጎ እየተና አስቸግሮአት ነበረና፣ ትእግስት የወትሮዋ አልነበረችም። ይህ ነው፣ ወይ ነው ብላ ትርጉም ልትሰጠው ያልቻለችው ፍርሃት አድሮባት ስለ ነበረ

በለማች ቀጥር ልብዋ እስኪከዳት ድረስ እየደነገጠች ትበረግጋለች። ግን፣ ልብዋ ያሰበውን ከመናገር ይልቅ አሳብዋን ለውጣ፣ «እትዬ ደውለው ነበር» አለችው።

«ምናባትዋ ትፈልጋለች? እኔ መሬት አልሆንላት!» አለ፣ ጉሮሮው ውስጥ ቃላቱን እየፈጋ።

በእህቱ በወይዘሮ እምሳለ የሸዋሉልና በእርሱ መካከል የመግባባት መንፈስ ተፈጥሮ አያውቅም። ወይዘሮ እምሳለ ኩራቱን፣ ልበ ሙሉነቱን፣ ብልህነቱንና እንከን የማወጣለትን ችሎታውን በማድነቅ፣ ባይጠጣ ኖሮ በችሎታስ ከእግሩ እጣቢ የሚደርስ የለም» እያሉ ቢያደንቁትም፣ ግትርነቱን በስታወሱ ቁጥር ደግሞ፣ «እጁን እንዴ ከነከሰ አይለቅም፣ እውሬ ነው! የናት ሆድ ዥንጉርጉር ነው እቴ!» በማለት፣ የእሱን ጥፋት፣ እውሬነት፣ ራስ ወዳድነት፣ ዘመድ መጥላትና ብቸኝነት፣ ከእርሳቸው ደግነት፣ የዘመድ መውደድና ቸርነት ጋር እያነፃፀሩ፣ ምላስ ስራ ሲፈታ ዘመድን ያማል እንዲሉ፣ ቡጭቅ አድርገው ያሙታል - ቤታቸው ለመጣው ሁሉ። ወስፋቱ ተከፍቶ ትንሽ እህል በሚቀምስበት ጊዜ፣ በእጁ ከመብላት በሄደበት ሁሉ መልካም ጣት ያላቸው ሴቶች ቢያጎርሱት ይመርጥ ነበር። «እንደ እህቴ ጥሩ ፍርፍር የምትሰራና ጥሩ ጉርሻ የምታጎርስ ሴት በዚህ አለም የለችም!» ይል ነበር፣ በእህቱ ሙያ ተኩራርቶ።

ከትእግስት መልስ ጠብቆ ሳያገኝ በመቅረቱ ደገመና፣ «እኔ መሬት አልሆንላት! ለምን ትደውላለች?» አላት፣ አገጩን ወደ ውስጥ ቀብሮ።

እየደጋገመ እኔ መሬት አልሆንላት! ያለበትን ምክንያት ስለምታውቅ፣ ትእግስት መልስ ለመስጠት አልፈለገችም ነበር። እርሱም በልቡ ስለሚያውቅ፣ ትእግስት መልስ ለመስጠት አልፈለገችም ነበር። እርሱም በልቡ ስለሚያውቅ፣ ከአባታቸው የወረሱትን ሰላሳ ጋሻ መሬት እኩል መካፈል ሲገባቸው፣ እልፍ እህልና ጥራጥሬ አስጭነው ከቤቱ ድረስ ከመላክ ሌላ፣ ሽጦ ይጠጣበታል በሚል ሰበብ፣ ለመተዳደሪያ እንኩዋን ይሁነው ብለው አንድ ጋሻ መሬት አልሰጡትም። እሱም አልጠየቃቸውም። ለመሬት ደንታ አልነበረውም። ጭንቅላት ወይም ጉልበት ሰርቶ ካፈራው ሀብትና ክብር ሌላ፣ መወለድና ውርስ ላስገኘው ሀብትና ክብር ምንም አይነት ዋጋ ስለማይሰጥና

ስለሚንቅ፣ ከእማማና ከአባባ በተወረሰ ሀብት በትእቢት ተወጥረው መሬት ለመርገጥ ይፀየፉ የነበሩ አንዳንድ እኩዮቹ ውስኪ ሲጋብዙት፣ ከንቀቱ የተነሳ ቢሞትም ግብዣቸውን አይቀበልም ነበር። ‹‹እናንተ ሚኒ ፋሽስቶች የምትጠጡት እኮ ውስኪ አይደለም - - የጭሰኞቻችሁን ደም ነው። ይህ የያዛችሁትም የሚገማ ቱባ ቱባ ብር ከሰውነታቸው የተቦጨቀ ስጋ ነው›› ይላቸው ነበር። በመወለድ፣ በአምቻ ጋብቻ ግንኙነት፣ በዘረኛነትና በሃይማኖት በኢኮኖሚ ይዞቱ ደግሞ በመሬት፣ በቤት ኪራይና በሽርክና ንግድ ላይ ተመስርቶ ሊኖረው የሀይለ ስላሴ መንግስት የነበረው ጥላቻና ንቀት ይህ ነው ተብሎ አይገመትም ነበር። ብርጭቆውን በጨበጠ ቁጥር፣ ‹‹ይህ የሽርሙጣ መንግስት›› ከማለት ተቆጥቦ አያውቅም።

ትእግስት ያደረባትን ፍርሃት ለመደበቅ አልቻለችም። ‹‹ጌቱ፣ አየሁ፣ እ. .መቸም እኔ ካንተ የበለጠ አላውቅም፣ ግን ጊዜው የተለወጠ ይመስለኛል. . .›› ብላ ለመናገር ከፈለገችው ነጥብ ላይ ሳትደርስ አቋዋረጣትና፣ ‹‹እኔ ግን አልተለወጥኩም። እኔን የሚለውጠኝ ነገር በዚህ አለም የለም። ቲጊ፣ ታውቂኝ የለም እንዴ?›› አላት፣ ልቡን በግራ እጁ መታ መታ እያደረገ። ሚስቱን በሙሉ ስምዋ ጠርቷት አያውቅም። ቲጊ ነበር የሚላት።

ረጋ ብላ በለዘበ አንደበትዋ፣ ‹‹አዎን. . . አልተለወጥክም፣ ብቻ . . . ጠዋት ተነስተህ ስራ ብትገባ ይሻላል ብዬ ነው›› አለችው፣ አቀርቅራ መሬት መሬት እያየች።

‹‹የውይይት ክበብ አባሎች ስራውንም ስልጣኑንም ወስደውታል። እኔ ምን ላደርግ እሄዳለሁ? ስራም ስልጣንም የለኝም!›› አላት፣ አኩርፎ የተኛበትን ምክንያት በከፊል ገልፆ። በስልጣኑ ቀናተኛ ነበር። በምንም መንገድ ስልጣኑ ሲነካበት አይወድም። ይበሳጫል፣ ይቆጣል፣ ያኮርፋል፣ እና ይጠጣል። ስልጣኑ ሲነካ እንደ ነበር ተቆጥቶ ራሱን እስከ መጉዳት የሚደርሰው፣ መንግማናና ደካማ በመሆኑ በስልጣን ጡንቻ ተጠቅሞ አካላዊ ጉድለቱን ለማካካስ ስልጣንን የእልሁ መወጣጫና የቂም በቀል መቅረፊያ መሳሪያ ለማድረግ ነው፣ በማለት ከበስተጀርባው የሚያሙት ቢኖሩም፣ እርሱ ግን በበኩሉ፣ ስልጣኔ ሲነካ ወይም እኔን ሳያማክሩኝ ከበስተጀርባዬ አንድ ነገር በክፍሌ ውስጥ ሲፈፀም ሲገኙ የምናደደው ለስልጣን ስለ ስልጣን ብዬ ሳይሆን፣ አስተዳደራዊ በ

ስርአት ለምን ይጣሳል? ለምን ስርአት አይከበርም? በሚል እምነት ነው ይል ነበር–አዘውትሮ።

‹‹እኔ እኮ የምናደደው›› ይላል አንዳንዴ፥ ‹‹ስነ ስርአት እንዲከበር ከውይይት ክበብ አባሎች ጋር ፊት ለፊት ስጋተር፥ የቅርብ አለቆቼ፥ የአብዮት ጊዜ ነው፤ ሰፊውን ሕዝብ እኛ እናውቅልሃለን የምንልበት ጊዜ አልፎአል ወዘተ በማለት ከውይይት ክበቦች ጋር ቂጥ ለቂጥ ገጥመው እኔን ሲያጋልጡኝ ነው። እኔ ግን የውይይት ክበቦች በአስተዳደሩም፥ በፖሊሲውም በማንኛውም ነገር እጃቸውን እንዲያገቡ ማበረታታት ስርአት አልበኝነትን መጋበዝ ነው እላለሁ። ራሱን የሚያከብር አብዮታዊ መንግስት ተሹዋሚዎቹን አክብሮ ማስከበር አለበት፤ አለበለዚያ ተጠሪነታችን ለማን ነው? በማለት ዘወትር ይበሳጫል፥ ይናደዳል፥ ያኮርፋል፥ ይጠጣል። ከሁሉም የባሰ አበሳጭቶ የሚያስጠጣው ግን በእርሱ ግምት የበላዮቹ ብልጭ ሲልባቸው በድንገት ተነስተው የሚሰጡት ሱሪ በአንገት አውልቅ አይነት ትእዛዝ ነበር። በእቅድ. . . በፕላን. . . በጥናት. . . በምርምር. . . በጥራት. . . በጥልቀት. . . ወዘተ በእርጋታና በዝግታ መስራት ነው የለመደው እሱ። ምንም እንኩዋ በጣም ፈጣን አእምሮ ቢኖረውም፥ ሲጨበጡም ሳይጨበጡም የሚችሉ፥ ሁሉም ደግሞ አጣዳፊ የሆኑ ብዙ ስራዎች ባንድ ጊዜ ሲታዘዝ የሚይዘውና የሚጨብጠው እየጠፋው፥ ከመጠን በላይ ይናደድ፥ ይበሳጭ፥ ያኮርፍ፥ ይጠጣ ነበር። አንዳንዴ ሲብስበት ከአገሩ ወጥቶ ለመኮብለልም ነሸጥ ያደርገውና፥ ዱሮ ለመነሳት ሆዱ እምቢ ሲለው ከዚች ከምወዳት ኢትዮጵያ ወጥቼ ሰላም ላገኘሁ የመኖር ተስፋ ፈፅሞ አይታየኝም፥ ጭንቀቴም ሆነ መቃብሬ እዚሁ ነው ሆናሉ ይልና በውስጣዊ ቅራኔ ተወጥሮ ይናደዳል፥ ይበሳጫል፥ ያኮርፋል፥ ይጠጣል።

‹‹ይገባኛል። ግን. . .›› አለች ትእግስት

‹‹ጡረታ መውጣት ነው። ሌላ ምን ይመጣል?›› አላት።

‹‹መታሰርምኮ አለ ጌቱ፥ ስንት ጠላቶችና ምቀኞች አሉብህ! ይህን ሆወቅህ በግርግር ጊዜ ዱላ ለምን ታቀብላቸዋለህ?››

‹‹እንደ ፍየል ጭራ ገበና ከማይደብቁ አለቆችም ጋር መስራት አልችልም፤ በጥፋታቸው የቀጣሁአቸው ሰራተኞች በየውይይት ክበቡ አድሃሪ ቢሮክራት እያሉ ሲጨፍሩብኝ ዞር ብሎ ከእነርሱ ጋር ከሚያቆከቁክ አለቃ ጋር መስራት አልፈልግም። በሬ ካራጁ ጋር ይውላል ይባላል። ከፍየል ጭራ ጋር. . . ጭራውን ከሚቆላ አለቃ ጋር ለመስራት አልፈልግም። ገባሽ ቲጊ?. . .››

‹‹ገብቶኛል፥ እኔስ መቼ አጣሁት አለቃህን። ያህያ ውሀ ጠጪ ነው። በጥርሱ ቢስቅም ልቡ የሚገኝ ሰው አይደለም. . .››

‹‹ልብ ስለሌለው ነው።››

‹‹እኔ አሁንም ጠዋት ተነስተህ ሥራ ግባ ነው የምለው። ለምቀኞች በገዛ እጅህ ዱላ ማቀበል ደግ አይደለም። ያጠፉሃል ብዬ ነው የምሰጋው. . .››

‹‹ምቀኝነትንና የግል ፍላጎትን ከመደብ ትግል ጋር እያስታከኩ ለማወናበድ የሚሞክሩ በዝተዋል። እኔ. . .እኔ ግን አልፈራም፥ አላጎነብስም. . . ለማንም. . . ደግሞ አድሃሪ አይደለሁም። ስርአትና ዲስፕሊን ይከበር ማለት አድሃሪ አያሰኝም። እኔ አድሃሪ ነኝ እንዴ ቲጊ? አድሃሪ እመስላለሁ?››

‹‹ለምን እልህ ትገባለህ?›› አለችው።

ቂመኛ መሆኑን ታውቃለች። ስልጣኑን በመጋፋት ክብሩን ከነኩበት እጅግ አድርጎ የሚቆረቆርለትን ክብሩን ከነኩበት በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ. . .ጊዜና ሁኔታን ጠብቆ ባለው ስልጣን በመጠቀም ሳይኮረኩም ወይም አፈር ድሜ ሳያገባ አይመለስም ነበር። በክብሩ በመጣ ጉዳይ እንኳን የለየላቸው ጠላቶቹን ቀርቶ ጉዋደኞችንና ወዳጆቹንም አይምርም ነበር። ስለሆነም፥ ከመወደድ ይልቅ፥ መከበርንና መፈራትን ስለሚመርጥ፥ ከጠላቶቹ ይበልጥ ወዳጆቹን የመጉዳት ዝንባሌ ነበረው፤ ቁንጥጫው የደረሳቸው ወዳጆቹ ሁሉ፤ ‹‹ከጌታቸው የተጠጋ ወዳጅ፥ ከአጋም እንደተጠጋ ቁልቋል ሲያለቅስ ይኖራል›› ይሉት ነበር።

ውስኪውን አንስቶ ባንድ ትንፋሽ ጭልጥ አድርጎ ያስ ልማዱ። ውስኪ ሲጠጣ በርጋታ ቀስ ብሎ እያንዳንድዋን ብርጭቆ እየተንከባከበ ነበ

የሚጠጣው፣ ‹‹እኔ በእነማእ ኮሙኒዝም አላምንም - በውይይት ክበቦች ባራክ ኮሙኒዝም›› እለ፣ የጨለጠው ውስኪ እየተናነቀው።

‹‹ጌቱ አንተ ምናገባህ? ብትተወው ምናለበት? ዝም ብለህ ስራህን በትስራ. . .››

‹‹ሰምኑን ደግሞ አብዮት ያሳበደው ማንን መሰለሽ? ያ እኔ ስራ የስገባሁት. . . የእህቴ አሽከር የነበረው. . . ደርቤ። አብዶአል። ምናለኝ መሰለሽ? ልመክረው ፈልጌ ባስጠራው፣ ‹‹የቢሮክራቶች ዘመን እያከተመ ነው. . ይልቅ፣ ጋሼ. . . ከውይይት ክበቦች ጋር ቢተባበሩ ይሻላል›› ብሎኝ ወጣ።

‹‹እውነቱን ነው።››

‹‹እንቺንም ቀበሌ አነቃሽ መሰለኝ? ልክ አገባዋለሁ. . . ሁሉንም ልክ ገባቸዋለሁ. . . ስራና ዲስፕሊን መቅደም አለበት። አብዮት አትከባበሩ ይልም። እኔ የማዝነው ሀላፊዎች አድርገው አስቀምጠውን፣ ማንም ያዋርደን፣ አብዮት ነው እያሉ ዝም ብለው በሚመለከቱን ባለስልጣኖች ነው። ንደ ፍየል ጭራ ገበና የማይሸፍኑ የምላቸው ለዚህ ነው. . .ይገባሻል?››

‹‹እልህ ነው እኮ የሚያጠፋህ።››

‹‹ሲነኩኝ አልወድም። ታውቂ የለም። አትንኩኝ ነው የምለው። ይደለም?›› አላት እየተጨነቀ፣ የጠጣው ውስኪ እየተናነቀው። ያንን ደፋር ቡን እንደ ልማዱ በግራ እጁ መታ መታ እያደረገ፦ ቲጊ፣ እኔ እኮ ሚያመኝ ውስኪ አይደለም። ይህ እውር ደንቆሮ አለም ነው ሚያቅለሸልሸኝ፤ እውር ደንቆሮ አለም። ታውቂኝ የለም ቲጊ? ሲነኩኝ ንደማልወድ?››

‹‹አውቃለሁ።››

‹‹እኔ ምንድን ነኝ-ድንች ወይስ ድንጋይ?

‹‹አንተ ምን ቸገረህ?››

‹‹እኔ ከማን እንሳለሁ? እኔ!›› ብሎ ልቡን መታ መታ አደረገና፣ ‹‹በሀይለ ሴ ጊዜ፣ ኮሙኒስት ነው እየተባልኩ የማንም ደንቆሮ ሽርሙጣ መጫወቻ

ሆኜ ኖርኩ:: አሁን ደግሞ አድሃሪ ይሉኛል፣ እኔ አድሃሪ አይደለሁም:: ስርአት ዲሲፕሊን ይኑር ነው የምለው:: ይሄ ነው እኮ የሚያመኝ:: የሚያቅለሸልሸኝ›› አለና፥ ብርጭቆውን ሞልቶ ውስኪ ቀዳ:: ቆየና፥ ‹‹ይህ ሙያ ባልማር ኖሮ ይሻለኝ ነበር›› አለ፥ የጋዜጠኛነትን ትምህርት የመረጠበትን እለት በውስኪ ትንፋሹ እየተራገመ::

ጌታቸው ለስልጣን ያለውን ከፍተኛ ጉጉት ትእግስት ባትወድለትም፥ ስለ ችሎታው እምነት ስላላት ሀዘኑ ሀዘንዋ እየሆነ፥ ቁጭቱና ጥቃቱ ቁጭትዋ ጥቃትዋ ሆኖ እየተሰማት፥ በሌላ በኩል ደግሞ፥ አሁን ካሁን ምን ያደርግ ይሆን? ብላ በመስጋት ሰውነትዋ እያለቀ ይሄድ ነበር::

እዝን ብላ፥ ‹‹ምን አለ ስራ ብትገባ?›› አለችው:: ‹‹ላንቺ ስል፥ እሺ›› አላት:: ጉዋደኞቹ እንደ ድሮ ሳይሰማመጡት በመቅረታቸው ውስጥ ውስጡን እየበሸቀ::

ትንሽ ለጋ ፍርፍር አሙቃ አመጣችለት - ጥሬ ቲማቲም ከጐ አድርጋ:: አንድ አራት ጊዜ ከጎረሰ በሁዋላ፥ ትኩስ ሻይ አመጣችለት:: ማ ቢጠጣ ትኩስ ሻይ ሳይቀምስ አይተኛም:: ሻይውን ጠጥቶ ሲያበቃ፥ ‹‹ቺ እወድሻለሁ:: ታውቂ የለም? አንቺ ሰው አይደለሽም:: መልአክ ነሽ›› አላትና ተነስቶ ከግንባርዋ ላይ ሳማት:: በዚያው እየተንገዳገደ ወደ መኝታ ቤቱ ሄደ ትእግስት በአዲስ ተስፋ ልብዋ እያንሰራራ ተከተለችው:: ‹‹እንቅልፍ. . . እንቅልፍ. . . የሰላም እንቅልፍ. . . እሰራለታለሁ. . . እሰራላቸዋለሁ. . . እሰራለታለሁ. . . እና ሁሉም እንደ ትእግስት የሚሰማኝ እንደ እርሷ ማንነቴን የሚያውቅልኝ ቢሆን ይህ አለም. . . ይህ ደንቆሮ አውር አለ ምንኛ ጣፋጭ ጣእም በኖረው ነበር›› አለ በሀሳቡ::

ከብዙ ወራት ጀምሮ ከአንድ አልጋ ላይ ከጎኑ ተኝታ የምታ

መሆንዋን ረስቶ ይኖር ነበር:: ዞሮ አቀፋት:: አፀፋውን መለሰችለት. . .

ምእራፍ ፯

አቶ ጉልላት ዋለልኝ እንቅልፍ በአይናቸው ሳይዞር ያስታውቃሉ። ጠይም ፊታቸው ጠቁሮአል። እንደ ጉድጓዱ ውስጥ ርቀው ጭል ጭል እያሉ ዘወትር ውሀ የሚያቀሩ ትናንሽ ወደ አይኖቻቸው የባሰውኑ ቀልተዋል። ከአይኖቻቸው ስር ያሉት ቀያይ በእንቅልፍ እጦት ተሸብሽበው ተንጠልጥለዋል። ቆዳዎች ትከሻቸው ሚዛኑን እጥቶ ወደ ቀኝ ከማጋደሉም በላይ፥ ደረታቸው ወደ ውስጥ ሰምጦ፥ ጀርባቸው ጎብጦ ሲታዩ፥ እድሜ ሳይሆን መከራና አሳብ በአንድነት ተረባርበው የለመጡአቸው ይመስላሉ።

ወይዘሮ አምሳለ ትላልቅ ጡቶቻቸውን አስቀድመው ታኮዎቻቸው ቁዋ. . . ቁዋ. . . ቁዋ. . . እያሉ ከጉዋዳ ብቅ አሉ። ሁለንትናቸው ጡት ብቻ ስለ ነበረ የቤት ሰራተኛ በሹክሹክታ ‹‹ሱቅ በደረቴ መጣች›› ይላሉ። ወይም ሲቆጡ ፥ ንዴታቸው አፍንጫቸው ስር ስለሆነ፥ በቀን ሽህ ጊዜ ይቆጣሉና፥ ‹‹እንግዲሁ፥ ሱቅ በደረቴ ተነሳባት!›› እያሉ ይሳለቁባቸዋል።

አጭር ቁመናቸውን ለማካካስ ረጅም ሹል ታኮ ያለው ጫማ ስለሚያደርጉ ቁዋ፥ ቁዋ፥ ሲሉ የመጡት ወይዘሮ አምሳለ የሸዋሉል ለመሆናቸው ተወራርዶ የሚረታ የለም። ሹል ታኮ ጫማቸው የቤቱን ጣውላ ሁሉ ፈንጣጣ የበላው ፊት የሚገላግላቸው መኝታ ብቻ ነበር።

አቶ ጉልላት ወደ ሚስታቸው ሳይዞሩ፥ ‹‹እንደምን አደርሽ?›› አሉ፥ ምንም አይነት ስሜት ባልተቀላቀለበት ድምፅ። አይኖቻቸውን፥ ከፉኛ ካደባ ከአንድ ፍራም ግራጫ ድመት ላይ ሲነቅሉ አልፈለጉም።

‹‹የእግዜሩ ሰላምታ ጀርባ ሰጥቶ ሆነ እንዴ?›› አሉ ወይዘሮ አምሳሉ፥ ድምፃቸውን ከፍ አድርገው። ድምፃቸው የወጣት፥ አረማመዳቸው የወጣት፥ አለባበሳቸውም ዘመናይ ነበር። ጉርድ ቀሚስ ያዘወትራሉ፥ እንደ ዘመኑ ኮረዳዎች አፈድስት ሱሪ ለመልበስ ባለመቻላቸው ፥ የጮማ ግንድ እያወጣ ወደ ፊት በገፋው ሆዳቸውና ወደ ላይ ፍንድር ብሎ ሲሄዱ እንደ በሬ ሻኛ የሚገላበጠው ቂጣቸው ምክንያት፥ ውስጥ ውስጡን ይቆጫቸዋል። ላይ ላዩን ግን አፈድስት ሱሪ የለበሰች ሴት ሲያዩ ደስ አይላቸውም። ‹‹ድንቄም ሱሪ

ሰበሰች እቱ! ይህን ሱሪ ካገር የሚያጠፋ ነገር እንዴት ታጣ ጥቢችሁ! ያ
አንዴ መሬት፥ አንዴ ትርፍ ቤት እያለ ጩዋውን ሁሉ ከሚያስጨንቅ ሳ
አዋጅ ቢያወጣ የስንትዋን አዳሜ ደጋን እግር በማጋለጥ የሚበጅ ነገር በሁ
ነበር!›› ይላሉ። ግን ክብደታቸውን ለመቀነስ ሳምንት ሁለት ሳምንት ከያ
በሁዋላ አልፎ አልፎ የገዙትን አሩ ድስት ሱሪ አጥልቀው ከመስተዋት ፊ
ደብረክ ደብረክ እያሉ ዳሌያቸውን፥ ሆዳቸውን፥ ቂጣቸውን ይመለከታ
በመስተዋቱ ውስጥ የሚያዩት የሰውነታቸው ቅርፅ ደስ ስለማይላቸ
ብስጭት ብለው፥ ‹‹ሆድና ቂጥ ተቆርጦ አይጣል ነገር!›› ይሉና ሱሪ
አውልቀው ከዱላብ ውስጥ ይጥሉታል። ዛሬም ጠዋት ማለዳ ተነስተው እ
ተለመደው ያንን መከረኛ ሱሪ ሞክረው - ሆድና ቂጥ ተቆርጦ አይጣል ነገ
ያው እንደ ተለመደው አልሆን ብሎአቸው ስለቀረ፥ ከሌሊቱ እንቅልፍ ማለ
ጋር ተዳምሮ አነጫንጮአቸዋል። ብልጭ ብሎባቸው፥ ‹‹ሽዋሉል ይመ
ጀርባህን ሰጥተኸኝ አትቆም ነው የምልህ!›› አሉ፥ ጆሮ በሚሰነጥቅ ድም
መልስ በማጣታቸው ያንኑ አጭር ወገባቸው ይዘው ንቅሳታም አ
አንገታቸውን እንደ እስክስታ ወራጅ አንከት አድርገው - ‹‹አንተን ነው
የምናገረው!›› ብለው ጮሁ።

‹‹ሽ ሽ ሽ. . .›› አቶ ጉልላት አሁንም መሬት ይዞ እያደባ በ
ከሚሳበው ድመት ላይ አይናቸውን አልነቀሉም። የእርሳቸውም ልብ ከድ
ጋር እያደባ መሳብ ጀምሮአል። ድመቱ ወደ ፊት በተሳበ ቁ
እርሳቸውም አብረው ለመዝለል እየቃጣቸው በእግራቸው ጣት ቆመው
ላይ እየተንጠራሩ፥ በዋጡት ትንፋሽ ሰውነታቸው እየተነፋ፥ ሰው ለማ
ወይም ለመቡዋጠጥ የተዘጋጁ ይመስል የደም ስሮቻቸው አብ
የሚታዩትን እጆቻቸውን ዘርግተው -

‹‹ይችን ትወዳለች እምሳለ!. . .››

ድመቱ እመር አለ። የወፍ ሳባ ግራና ቀኝ ተበተነ። ጭርር-ጭርር
እረጭ - ‹‹ያዛት! ያዛት!›› አሉ አቶ ጉልላት እንደ ህፃን ልጅ እየጨፈሩ-

‹‹ምንዋን ማን ያዛት?›› አሉ ወይዘሮ እምሳለ በመገረም፥ ወሬ
እንዳያመልጣቸው ወደ ፊት ራመድ ራመድ በማለት - ቆዋ... ቆዋ... ቆዋ

አቶ ጉልላት መለስ ብለው፥ ‹‹ድመት ወፊትዋን - ያዛት፡፡ እመር ብሎ ጭጭ አደረጋት›› አሉ፥ አንድ ውስጣዊ ፍላጎት የተሙዋላላቸው ያህል ተደስተው. . .

ወይዘሮ አምሳለ ቀንድዋ እንደ ተመታች ላም ቆጥ አሉ፡፡ የመደንገጥና የመገረም መልክ ቀይ ክብ ፊታቸው ላይ ይታያል፡፡ የብር እንክብል የሚመስሉትን ትላልቅ አይኖቻቸውን እያንከባለሉ፥ ‹‹እብደትም ይነካካህ ጀመር እንዴ?›› አሉ፥ በመገረም፡፡

‹‹ግሩም ነው፡፡ በልቡ ሲሳብ፥ ሲሳብ፥ ሲያደፍጥ ቆይቶ - እመር ጭጭ ምንጭጭ! ግሩም ነው - አድፍጦ ሲያመች የልብን ማድረስ. . .››

‹‹እዬዬ! ዋእቴ! ልብ ከየት መጥቶ? የፈሰሰ ሆሞት፥ የተሰለበ ወኔ ብቻ!›› አሉና አቶ ጉልላትን በይበልጥ ወደ ነገር ለመጋበዝ ሲሉ ቀጥለው ደግሞ ‹‹አድፍጦ ቆይቶ ሲያመች የልብን ማድረስ›› ብሎ ነገር! ድንቄም! ምፅአት ድረስ ቢያደፍጡ ዋጋ የለውም. . .›› ብለው ሳይጨርሱ፥ አቶ ጉልላት አቋረጡዋቸውና፥ ‹‹ምን ነው በጠዋት ተነስተሽ ባትለከፊኝ!›› አሉ - ብስጭት ብለው፡፡

ወይዘሮ አምሳለ በባላቸው መቆጣት በይበልጥ ተደፋፍረው አፋቸውን ማሞጥሞጥ ጀመሩ፥ ‹‹ማድፈጥ ብሎ ነገር! አዬ የኛ ደጃዝማቾች፥ የኛ ፊታውራሪዎች፥ የኛ ጄኔራሎች፥ የኛ ሚኒስትሮች፥ መሳፍንት፥ መኩዋንንት፥ ባለብዙ ሎሌ ባለትልቅ ዝና! የረገጡትን መሬት የሚያንቀጠቅጡ፥ እንኩዋን ተኩሰው በግርማ ሞገሳቸው ብቻ ሰራዊት የሚፈቱ፥ አየነው ጉዱን እቴ! ያገዳ ነጥር! ያህያ ባል ከጅብ አያስጥልም!››

‹‹ተኝኮ ነው የምልሽ! ይህን መርዝ የሚተፋ አፍሽን ብትዘጊ ምናለበት? የማታው መቼ አነሰኝና ነው!›› አቶ ጉልላት መማለድ ብቻ ነበር የቀራቸው፡፡ ገ ሚስታቸው እንዴ አፋቸውን ከከፈቱና ሹል ከንፈራቸውን ማሞጥሞጥ ከጀመሩ፥ ፈፅሞ እንደሚያቆሙ ያውቃሉና፥ አቶ ጉልላት ተስፋ ቆርጠው እጆቻቸውን እያወናጨፉና ራሳቸውን እየነቀነቁ ሄደው፥ ተሻሽቶ የቀለሙ ደብዛ ሊጠፋ ከደረሰው አሮጌ ሶፋ ላይ እግሮቻቸውን ሰብስበው ቁጭ አሉና፥

ሴትየዋን በቀያይ አይኖቻቸው እንደ ትንግርት ይመለከቱ ጀመር ፣ የወይዘሮ አምሳለ ጠባይ ከተኛ መለወጥ አጅግ አያስገረማቸው።

ወይዘሮ አምሳለም ትኩር ብለው ይመለከቱአቸው ነበር ፣ እንዲ የሰው ልብ ዘልቆ ለመመልከት የፈለገ ይመስላል።

ከአብዮቱ ፍንዳታ በፊት ወይዘሮ አምሳለ ለአቶ ጉልላት ቅንጣት ደንታ አልነበራቸውም። አቶ ጉልላት ቤት ውስጥ ከሚገኙት ቁሳቁሶች አንዱ ነበሩ - ለወይዘሮ አምሳለ። ለባላቸው ቀርቶ ለልጆቻቸውም እንኳ አልነበራቸውም። ከአባታቸው ከጢቾው ባላባት ከፊውራሪ የሸዋሉል የወረሱት ኩታ ገጠም የሆነ ውሀ ገብ ለሳሳ ጋሻ መሬት ቡሪያ የልባቸው እንዝርት ሲሽከረከር የኖረው። ከአትክልት ዘር ሎሚው - ትርንጎ - ብርቱካኑንና መንደሪኑ ከጥራጥሬው ሽምብራው - ባቄላው - አተሩና ከእህል ዘር ገብሱ - ስንዴው - በቆሎው - ማሽላውና ጤፉ በዚያ ላይ እንዶው - ቅቤው - ማርና ወተቱ። ቁጥር የሌለው ጭሰኛ ይህን ሁሉ በያይነቱ በመኪና - በአህያ - በአጋሰስ እየጋዘ ሲያመጣ ብሩን ቆጥሮ ጭነቱን አስመዝነው ማስገባቱና ያጎደለ ጭሰኛን መንቀሱ ነበር ደስታቸው። በወቅቱ እንደ መስከረም ጮራ ብቅ ብለው በቅሉ እንደ ማግ መላ ሰውነቱ የተጨራመተው ከመሬት ጋር ከአባት የተወረሰው ከደጃቸው ተኮልኩሎ፣ አደግድጎ ቆሞ ማየቱ፣ ማንም የማይሸረው በጭሰኞቹ ህይወት ላይ መፍረዱ፣ ምንኛ ደስ ይላቸው ነበር! የህይወታቸው አለኝታ፣ የስሚታቸው አድማስ ይህ ነበር ለወይዘሮ አምሳለ የሸዋሉል ደስ ማለቱ ያንን ትፍስህተ ገነት ራዲዮና ቴሌቪዥን በፕሮግራሞቻቸው ጋዜጦች በአምዶቻቸው፣ አዝማሪዎች በዘፈኖቻቸው ሲያስተጋቡ ወዲህ ግን አዋጅ ከሌለ በስተቀር ወይዘሮ አምሳለ ራዲዮም ሆነ ቴሌቪ አይከፍቱም። ‹‹የምን ማላዘን ነው!›› ብለው ይዘጋሉ።

ከአብዮቱ ፍንዳታ ወዲህ ለወይዘሮ አምሳለ ሁኔታው ተለውጦባቸዋል። የወንድን እጅ አይቶ - ለዚያውም የጡረታ አበል ፈፅሞ ሊዋጥላቸው አልቻለም። ምሬት፣ ምሬት፣ ለህይወት ምሬት። ዘርቶ ከውስጣቸው የሚገላበጥ ጥላቻ። እንደ ጣእረ ሞት ጥርሱን ያፈጠጠ ችግር! አለምን አስረስቶ ያኖራቸው የነበረው መሬት

ኮሌታቸውንና ትምክህታቸውን ይዞ። ገና ሰማኝ ሳያሉ ከደጃቸው ተኮልኩሎና እያቶ ነጠላውን አደግድጎ በመቆም ምድረ ግቢያስቸውን እንደ ችሎት ያጣብብ የነበረው ጭሰኛም ሄዶአል - አለማቸውን ይዞ። ከሁሉም ይባስ ብሎ እርጅና እንደ ሽባ ለማኝ እየተንፏቀቀ መጥቶ ያፈጥባቸዋል። ህይወታቸው፥ የምትንጠለጠልበት ችካል፥ ወይም መልህቅ ጥላ የምታርፍበት ወደብ ያጣች መርከብ ይመስል ነበር ውስጥ ውስጡን የሚዋልልባቸው። አቶ ጉልላትም ጭሰኞቹ እንደ እንዱ መሆናቸው ቀርቶ ንቀት እያደረባቸው የሚሄዱ እየመሰላቸው፥ ወይዘሮ አምሳለ ጠዋት ማታ መብከንከን ከጀመሩ ሰንብተዋል።

ወይዘሮ አምሳለ ጉርዱ በርሜል የሚያስመስላቸውን ወገባቸውን ይዘው ፍንጭታቸውን በማሳየት ትንሽ ክብ ፊታቸውን ቁልጭልጭ ካደረጉ በሁዋላ፥ ትንፋሻቸውን በረጅሙ ወደ ውስጥ ስበው፥ ረጅም ታሪክ ለማስማት መድረክ ላይ እንደ ወጣ ተዋናይ ተዘጋጁ - ለነገር። ከአጭር አንገታቸው ላይ ምን ጊዜም ቢሆን የአንገት ልብስ አይለይም - ንቅሳታቸውን ለመሸፈን። ሻሽ ግን እንደ ሴቱ ቢሞቱ አያስሩም - ጠጉራቱ በመተኮሻ ብን ብላ ብታልቅም ቅሉ። «የእህያ ባሉች ከጆብ የማታስጥሉ። ገሃንም እስኪቀዘቅዝ ድረስ ብታደፍጡ ምን ሊመጣ? ምን ተአምር ሊፈጠር? ምን ተአምር ሊፈጠር? ወሬ አልሰማህም መሰለኝ ስለ ማታው ተኩስ።

«ልጆችን ከቤት እያስወጡ ይዘዋቸው ሲሄዱ ወጣ ብሎ የጠየቀ ማን ነው? አይ ጉድ! አይ ወኔ! ሴቶች ሱሪ በቀሚስ መልበስ የጀመሩት ያለምክንያት አይደለም - ትንቢት ሲናገሩ ነው መሰለኝ።»

አቶ ጉልላት፥ አበጀ እንደ ማለት ትከሻቸውን ሰብቀው፥ «ዱሮውንም እንቺው ታመጭው እንቺው ታሮጭው አሉ እስከነተረቱ። ልጅ ያቦካው ለራት አይበቃም ይባላል። መሬት ላራሹ! እንዳላልካቸው ይውረድ! ይሰቀል! ጉልቻ ቢለዋወጥ ወጥ አያጣፍጥም! ጊዜያዊ ህዝባዊ መንግስት ይቋቋቁዋም! ዘውድ ይገርሰስ! እያሉ በመጮህ ይህ ጉድ፥ ይህ መአት እንዲመጣ ያደረጉት እነሱ አልነበሩም! ይበሉአቸው! ሰው የእጁን ዋጋ ላያጣ! በሰፈሩት ቁና መሰፈር ላይ ቀረ . . . ከእሳት ላይ የፈሉ ትሎች! ይብሉአቸው!» ብለው ሳጨርሱ፥ ወይዘሮ አምሳለ አቋርጡአቸውና - ሻሽ አልባ ራሳቸውን እየነቀነቁ፥ «ኢዲያልኝ! ከናንተስ ወጣቱ ትውልድ ይሻላል - በሙቱ እቴ! ላመነበት እየሞተ ነው።

አሳችሁ እንጂ እናንተ - ያሳንዲት ጥይት ባዋጅ ብቻ የተፈታችሁ› ብለው አቶ ጉልላቶትን ለማስቃየት ሹል፥ ስስ ከንፈራቸውን ማሞጥሞጥ፥ ሙሉ ጨረቃ መሳይ ክብ ፊታቸውን ፈካ ማድረግ፥ ትላልቅ አይኖቻቸውን ማንከባለልና ጉርድ በርሜል የሚያስመስላቸውን ወገባቸውን ማገላበጥ ቀጠሉ።

አቶ ጉልላት እጆቻቸውን ተደግፈው አቀረቀሩ - ህይወትን ሳይሆን ሞትን በልባቸው እየተመኙ። የደም ብዛት በሽታቸው ሲቀሰቀስ ይሰማቸው ነበር። ራሳቸው ላይ ፈልቶ እያዞራቸው፥ ላብላብ ብሎአቸው እየወበቃቸው። ያ እንጀታቸው እርር ድብን ብሎ ስቶማካቸው ሲነሳ የባሰውኑ ኩርምት አሉ። በጠዋት መከረኛ ጉበታቸውም ተነሳባቸው፥ ‹‹ምን ነው ብትተይኝ! እኔ ለራሴ አፌን ደም ደም ብሎኛል›› በማለት አጉረመረሙ።

ወይዘሮ አምሳለ አልራሩላቸውም፥ ‹‹የፈሰሰው ደም ከርፍቶህ ይሆናል!››

‹‹ብፈጠረሽ ብዬሻለሁ - አንቺ ሴት።››

‹‹ቆራጥ ጭቁን ሲጠጋው የአድሃሪ ልብ የአገዳ አጥር ይሆናል ብለው የለ?››

አቶ ጉልላት ቀና ብለው መላጣቸውን በማብለጭለጭ እንባ በሚያቁ ትናንሽ አይኖቻቸው ወይዘሮ አምሳለን አማተሩ፥ ‹‹አሁን ይህ ሁሉ ውርጅብኝ እኔን ፈሪ ለማለት ነው? አይምሰልሽ፤ ሙያ በልብ፥ ጦርነት በዘዴ ነው። የተወረወረ ራስን ከግንድ ጋር ማጋጨትም ጀግንነት አይደለም፥ ሞኝነት ነው። ደራሽ ጎርፍ ጥቂት ቅዝምዝም ጎንበስ ወይም ዞር ብሎ ማሳለፍን ይፈልጋል። እንዳይሄድ ድንጋይ ቢወረውሩበት አይታገድም። ይልቅ ሁሉን ጠራርጎ ብልሃትን ይጠይቃል. .

‹‹ሑ ሑ እቴ ድንቄም የኛ ጥበበኛ!››

‹‹አድምጪኝ እንጂ! አገር ምን ጊዜም ቢሆን በጠብመንጃ አፈሙዝ አይገዛም። አገርን የሚገዛው ፖለቲካ ነው። ለፖለቲካ ደግሞ ጉልበት ሳይሆን ጥበብ ያስፈልጋል። የእሳት ራት መሆን ባሁኑ ጊዜ አያስፈልግም። አድፍጦ ማለፍና ሲያመች - ሁኔታው ሲሙዋላ - የልብን መስራት። ገባሽ? የተወረወረን ቅዝምዝም ጎንበስ ብሎ ያሳለፈ ፈሪ አይባልም!››

‹‹ዋ እቴ! ማድፈጡ ነው የናንተ ፖለቲካ. . ! ወኔ የለንም-ድሮም ባዶ ትራ ነበር ብትሉ ይሻላል:: ገሃነም እስኪቀዘቅዝ ድረስ ቢያደፍጡ ዋጋ የለውም፡ ሰማነው ሀልም. . .››

‹‹አይመስልሽም:: የጊዜ ጉዳይ ነው:: እልቆለታል:: በሰሜን በኩል ናቅፋ፣ ቃሮራ፣ ተሰነይ፣ አቆርዳት፣ ከረን ምፅዋም በከፊል ተይዞአል:: አስመራ ብቻ ናት የቀረችው:: እሷዋም ተከባለች:: የአስመራ ሕዝብ በችጋር እያለቀ ነው:: ሰባት ፍሬ አቾሊኒ ተቆጥሮ በአስር ሳንቲም መሸመት ጀምሮአል:: ቁልቋል ሆኖአል እሱ ምግባቸው:: በምስራቅ በኩል ብትሄጂ ጎዴ፣ ቀብሪ ደሀር ፣ ዋርዴር፣ ደገሀቡር፣ ጂጂጋ እንኩዋን ሳይቀር-ምናለፋሽ አጋዴን ያሉ በሶማሌዎች ተይዞ የቀሩት ድሬዳዋና ሐረር ብቻ ናቸው:: እዚህም ችጋር ገብቶአል:: ከሱካር ድንች በቀር ህዝቡ የሚበላው አጥቶአል:: በደቡብም፣ ባሌና ሲዳማ በጣም አጠራጣሪ ሁኔታ ላይ ደርሰዋል:: እንደ ገና በሰሜን እነራስ መንገሻና እነ ጄኔራል ነጋ ከፍተኛ መሳሪያና ሰራዊት ይዘው ወደ ጎንደር እየገሰገሱ ናቸው አሉ:: እዚህ አዲስ አበባም ውስጥ እንደምታዬው ትንቅንቁ እየከረረ አብዮተኞች ነን ባዮቹ በመፍረክረክ ላይ ናቸው:: ህዝቡም ግራ እየተጋባ ነው:: ገበሬው እህል አላወጣ፣ መኪና ነጂውም አልነቃነቅ ስላለ የሚላስ የሚቀመስ እየጠፋ ነው፡ ፈረንጆችም እንዳሉ ተገልብጠው መሄድ ስለ ጀመሩ ፋብሪካው ሁሉ በመለዋወጫ እቃዎች እጥረት ምክንያት መቆም ጀምሮአል:: ምእራባውያን አገሮች ሁሉ ለደርጉ ተቃዋሚ ወገኖች የሞራል፣ የማቴሪያልና የገንዘብ ርዳታ እያጎረፉ ናቸው:: በደርጉም ውስጥ ከፍተኛ አለመግባባትና መቃቃር ስለ ተፈጠረ ሰሞኑን አንድ ነገር ሳይሆን አይቀርም ይባላል:: ህዝባዊ ጦር ብለው እዚህ ሰጋ ሜዳ አግበስብሰው ያጎሩትንም ጂሌ ተቅማጥና ተስቦ ወርዶታል አሉ:: እናት አገር ጥሪ ብሎ ነገር! የምን እናት አገር ቀረችና? አብዮት የሚሉት ጣጣ የእንቡዋይ ካብ አድርጎአታል:: ብቻ ምናለፋሽ የጊዜ ጉዳይ ነው እልቆለታል::››

‹‹ኤድያ! የጊዜ ጉዳይ ብሎ ነገር!››

አቶ ጉልላት በሚስታቸው የፖለቲካ ድንቁርናና ቅጥ ያጣ ንትርክ ተናደው ውጭ ወጥተው ንፁህ አየር ለመተንፈስ በማሰብ ተነስተው ወደ በሩ

ጎምለል እያሉ ሲሄዱ፣ ስልክ በመጮሁ አሳባቸውን ለጡጠው ቆሙ። ወይዘሮ አምሳለ ነበሩ ስልኩን ያነሱት. . .

‹‹ማታ እንደዚያ ስልኩን ሳንጫርር የት ነበራችሁ? . . .ኢ. . . እምን. . እንቅልፍ ይንሳችሁ እቴ! ሰው ይጨነቃል ብላችሁ አታስቡም የዘመኑ ልጆች. . . የራሳችሁን ፍላጎት ብቻ ማሳደድ ነው ስራችሁ. . . ባለጌን ካላጌ የገደለ ይሻላል. . .ሂሩቴ የት ናት?. . . ተኝታለች? . . . ደልቶአታል!. . . ምናልክ?. . . ምን. . . የኛ ደርቤ? . . . መቼ? ማታ? ጉድ ሳይሰማ መስከረም አይጠባም አሉ. . . በል ተወው!›› ብለው ስልኩን በችኮላ ዘጉ።

አቶ ጉልላት በልጆቻቸው ደህና ማደር እፎይ ብለው እንዳሰቡት ውጭ ወጥተው ንፁህ አየር ለመተንፈስ ሲሄዱ ሲሉ፣ የቀድሞ አሽከራቸው ከዋ ተነስቶ ጆሮአቸውን ስለ ጨረፈው፣ ወይዘሮ አምሳለ ስልኩን እስኪዘጉ ድረስ ጠብቀው፣ ‹‹ደርቤ ምን ደረሰበት? አደጋ አጋጠመው እንዴ?›› በማለት ስጋ ቻኩለው ጠየቁ።

‹‹የጠሉት ሲወርስ፣ የፈሩት ሲደርስ. . .››

‹‹ምን ሆነ?››

‹‹ጉድና ጅራት ወደ ሁዋላ ነው አሉ. . .››

‹‹ምንነው የሆነውን ብትነግሪኝ?››

‹‹ጆሮ የማይሰማው የለ! የቀበሌአችን የአብዮት ጥበቃ ሊቀ መንበር ሆኖልሃል - ደርቤ። የጉድ ማለቂያ የለውም። ሰው ኮ አይደለም፣ ጊዜው ነው አይደለም። እግዜሩ ነው የተጣላን። እግዜር ቢጣላን አይደለም ከአብራካችን ጉድ፣ በጉዋዳችን ጉድ የሚወጣው! የዛሬውስ የጉድ ጉድ ነው!›› በማለት ነገሩ ከመከበዱ የተነሳ ለመሸከም የተሳናቸው ይመስል ሂደው ቁጭ አሉ።

የአቶ ጉልላት ደካማ ልብ ጨርሳ ልትቆም ምንም ያህል አልቀራትም ነበር። እየተንገዳገዱ ሄደው ነበር ሶፋው ላይ የተቀመጡት።

‹‹ሰውን ማመን ቀብሮ አለች ቀብሮ፡ እንዳስቀመጡት የሚገኝ ድንጋይ ብቻ ነው። ተአምር ነው እቴ! መኖር ደጉ ብዙ ያሳያል። እነደርቤ መንግስት

ሲመሰርቱ ሳላይ እግዜር አይግደለኝ! መቼም እንደኛውን ለጉድ ጎልቶናል!›› ብለው እንደ ተኮረኮረ ሰው ከት ብለው ሳቁ።

ጌቶች ከድንጋጤያቸው ብዛት ነገር አለሙ ፊፅሞ በአእምሮአቸው ውስጥ አልገናዘብ ብሎ ነበር፡ ደርቤ ‹‹ጌቶች›› እያለ የሚጠራቸው ትዝ ብሉአቸው፥ ‹‹ጌታ ይንሳው! የቁልቢው ገብርኤል እንዳለ›› አሉ በለሆሳስ። ከሁሉም ይበልጥ አንገብግቦ የሚቆጫቸው፥ ከወለዱአቸው ልጆች ይልቅ እርሱን አምነው ያንን ያህል መሳሪያ ከዚያ ትልቅ ጉድጉዋድ እንዲያቃብራቸው ማድረጋቸው ነበር። ደርቤ እንደዚያ ሰውነቱ በላብ ርሶ፥ መሳሪያዎቹ የተቀበሩበትን ጉድጉዋድ በውድቅት ጨለማ ሲቆፍር፥ በአይን ህሊናቸው ስስ መጣ - ‹‹መቃብሬን ኖሮአል ለካ የሚቆፍረው!›› አሉ በዝምታ። . . . መቃብር. . . ከርስ መቃብር. . . ሲውጣቸው አፉን ከፍቶ የሚያዛጋ ጉድጉዋድ. . . ባዳን ያመነ ጉም የዘገነ አሉ በዝምታ. . . ጉም. . . ጥቁር ጉም. . . የሞት ጥላ. . . መአት. . . እንዲያው. . . እስዋ ቅበረው ባትለኝ ኖሮ አሁን ይህ ሁሉ ጭንቀት. . . መከራ. . . መአት አይደርስብኝም በማለት አሰቡና. . . ሴት የላከችው. . . ብለው በራሳቸውም ሆነ ነበር፥ በሚስት ሞኝነት ውስጥ ውስጡን ተናደዱ። በሌላ በኩል ደግሞ፥ በባለቤታቸው አንደዚያ የሚያምኑት፥ ምንነው ከአብራኬ የወጡት ልጆች እንደ እርሱ ጨዋ፥ አስተዋይና ታታሪ በሆኑ እያሉ ከልጆቻቸው ጋር በማወዳደር ፊት ለፊት የሚናገሩለት፥ ማእድ ቀርቦ በተነሱ ቁጥር አንድ ቀን እንኩዋን አንጀት አርስ ጉርሻቸው ያልተለየው ሰው፥ ‹‹እንዴት በእኔ ላይ ክፉ ሲያስብ ይችላል? ሌላው እንኩዋን ቢቀር እጁ ይጥሰው የለ? ያጎረሰውን ጣት የሚነክስ አይነት ሰው አይደለም ደርቤ፥ አስተዋይ፥ ማተቡ እንደ ጅማት የከረረ ነው። ብለው በማሰብ ራሳቸውን ለማፅናናት ሞከሩ።

‹‹ምንነው አድፍጠህ ቀረህ? ከእንግዲህ ማድፈጥ ዋጋ የለውም ብዬሃለሁ! መላ ፍጠር'ይልቅ!

አቶ ጉልላት ቁና ተነፈሱና፥ ‹‹በፊት ነበር እንጂ አልም መደቆስ፥ አሁን ምን ያደርጋል ድስት ጥዶ ማልቀስ›› አሉ። ‹‹ምን መላ አለ ብለሽ ነው ሂዶ ከማስረከብ ሌላ?›› አሉ።

‹‹አንዴ የጊዜ ጉዳይ ነው እልቆስታል ትለኛለህ! መለሰህ ደሞ አሁን‹ ሄደን እናስረክብ ስትል ይገርመኛል-ባንድ ራስ ሁለት ምላስ አቱ!››

ባለቤታቸው ባሳደሩባቸው ትዝብት የአቶ ጉልላት ቅስም በአንዴ ተሰበረ፡፡ እፍረትም ተከናነቡ፡፡ ባልና ሚስትን የሚያስተዛዝብ ጊዜ. . . ክፉ. . ቀውጢ. . . ጊዜ. . . ክስሩ የተናጋ ህይወት. . . ብሰው አሰቡና ‹‹ከመሞት መሰንበት ይሻላል ብዬ ነዋ!›› አሉ የተከናነቡትን የእፍረት ሸማ ሳያወልቁ፡፡

‹‹ኧረ ኤዲያ! በትንሹ ተስፋው የሚያንሰራራ፥ በዚያው ልክ ደግሞ በትንሹ ተስፋ የሚቆርጥ ሰው ደስ አይለኝም፡፡ ኗንደፋቂ ቆስጥ በትንሹም በትልቁም ተንጦ መሞት ምንድን ነው?››

‹‹ታዲያ ምን እናድርግ ነው የምትይው?››

‹‹ደርቤን ባንወልደውም ያሳደግነው ልጃችን ነው፡፡ የበደልነው ነገር የለም፡፡ ብሙህበትም ከልጆቼ ለይቼ አይደለም፡፡ አስተምረን ስራ አሲዘን ሰው አድርገነዋል፡፡ ውለታውን አይረሳም፡፡ አስተዋይ ልጅ ነው፡፡ ታማኝ በመሆኑ ነው እኛም ያሳደግነው፡፡ ውለታውን ባለመርሳቱም ነው ተመላልሶ የሚጠይቀን፡፡ አዎን. . . ታዲያ ጠርተን ስለ መሳሪያው ያለውን ግምት በዘዴ ብንጠይቀው ክፉ አይደለም፡፡ ፈፅሞ እረስቶት ከሆነ ጥሩ፡፡ አውቆ ዝም የሚልም ከሆነ እሰይ ላሜ ወለደች!››

አቶ ጉልላት በባለቤታቸው አባባል አልረኩም፡፡ ጥበቡም አልታያቸውም፡፡ ‹‹በየገደሉ እየዞሩ መቀደስ የተኛውን ሰይጣን መቀስቀስ›› አሉ፡፡ ‹‹ራሳችን ጠርተነው ሁዋላ ያፌስን እንደሆንስ? ሰው እንዳስቀመጡት አይገኝም የምትዪው አንቺው አይደለሽ?›› አሉ፡፡

‹‹አዎን. . . ሰው እንዳስቀመጡት አይገኝም›› አሉ፥ ወይዘሮ አምሳለ ባላቸውን የጎሪጥ እየተመለከቱ፥ ‹‹ሰውን ማመን ቀብሮ ነው፡፡ ቢሆንም ደፋርና ጢስ መውጫ አያጣም ይላሉ፡፡ ጠርተነው መሞከር ነው፡፡ ጉዳዩን እርሱ ቀድሞ ካነሳ፥ ዝም እንዲል መምከር፥ ከዚም ካለፈ አጥብቆ መለመን ነው፡ ባእድ ምን ጊዜም ባእድ ነውና. . . ከባእድ እየጎረሱ ወደ ዘመድ መሄድ የተባለው በከንቱ አይደለም. . . መሳሪያው ከየተ እንደ ተገኘ ሳያሳውቅ እሱም ራሱ ወስዶ እንዲረከብልን ማድረግ ነው፡፡ እምቢ ይለናል ብዬ አልገምትም

ውለታን የሚረሳ ልጅ አይደለም. . .›› ብለው አሳባቸውን ከጫፍ ሳያደርሱ፥ አቶ ጉልላት፥ ‹‹አዬ፥ ተይው እባክሽ›› አሉዋቸው፥ ውለታ የሚሉት ነገር ቀርቶአል። ስንቱን ጠቆሞ ያሳሰረው ታማኝ አሽከር መሆኑን እያወቅሽ ምነው እንዲህ የዋህ ትሆኚያለሽ? እነ ፊታውራሪ በላቸውን መሳሪያ ደብቀዋል ብሎ በመጠቆም ያሳሰራቸው የስንት ዘመን ታማኝ አሽከራቸው አይደለም እንዴ? ዛሬ አሽከር ቀርቶ የወለዱትም ልጅ እየጠቆመ የገዛ ወላጆቹን ማሳሰር ጀምሮአል። ማንም የሚታመንበት ጊዜ አይደለም። ክፉ ጊዜ ነው። ሄዶ ከማስረከብ ሌላ የተሻለ መንገድ እኔ አይታየኝም።››

‹‹ሄደህ ብታስረክብስ? ከመታሰር ለመዳን ምንም ዋስትና አለህ? እነሱ ደም ሞኝ አይምሰሉህ! ከዚህ ቀደም ካንድም ሁለት ጊዜ ቤትዎን. . . ጣራ ግድግዳው ሳይቀር ፈትሸን ያጣነው መሳሪያ አሁን ከየት ተገኘ? ብለው ቢጠይቁህ ምን መልስ ልትሰጥ ነው? ሆ. . . ሆ. . . ሆ. . . ከሰማይ ወረደ ልትላቸው ነው? የዋሁስ አንተ ነህ! ያልቦካ ፀሎት ከተጠናወተ ሰይጣን አያድንም አሉ። ይልቅ ጉዳዩን የሚያውቀው የኛ ጉድ ብቻ ስለሆነ በርሱ ላይ መበርታት ነው. . .

‹‹ድሮውኑ ቅበር ባትይኝኮ እንዲያው!››

‹‹ራስህ ሁኔታው አያዛልቃቸውም. . .የጊዜ ጉዳይ ነው. . . ልጅ ይሮጣል እንጂ አይቀድምም፥ እያልከኝ ነዋ! ኧረንሺ! ደሞ ወዴት ሽርተት ሽርተት!. . . ጣልያንን ያርበደበድነው ተደብቆ በቆየ መሳሪያ ነው ስትል የነበርከው አንተ አይደለህም?››

‹‹ተይኝ እባክሽ! ላለፈ ክረምት ቤት አይሰራም። አሁን ምን እናድርግ ነው የምትይው?››

ወይዘሮ አምሳለ በባላቸው መረታት ተደስተው፥ ንቅሳታም አንገታቸውን እንደ እስክስታ ወራጅ አንዴ እንክት አደረጉ። ወዲያውም ክብ ፊታቸው ብሩህ ፈገግታ ተጎናፀፈ። ‹‹እየህ፥ ደርቤ ምናልባት ቢያንገራግረርም፥ ዛሬ ገንዘብ አፍ አለው። ስንቱ ነው በገንዘብ ሀይል ከሞት አፋፍ የተመለሰው። የኛም ገንዘብ አፍ አለው ይናገራል›› አሉ፥ ፍርጥም ብለው።

‹‹ጉቦ እንስጠው ነው የምትይው?››

‹‹እንዘነት አድርገን! ለገንዘብ የማይጉዋጉዋ ማን አለ? ዋ እቴ! ክርስቶስም የተሸጠው ለገንዘብ ነው፡፡ ባለፈው ሰሞን መጥቶ እንደምንም አጠራቅሜ መኪና መግዛት አለብኝ ሲል ነበር፡፡ መቼም ልቡ ካቀመ በላይ ይንጠራራል፡፡››

‹‹በጣም እንጂ፥ ራሱን ከፍ ለማድረግ ያለው ጉጉት አይጣል ነው. . .››

‹‹ለመኪና መግዣ ብለን. . . ካንገራገረ ማለቴ ነው. . . ትንሽ ካጎረሰነው አፉን ይዘጋል፡፡ ደሞም አትርሺ፥ በማስታወቂያ ሚኒስቴር ውስጥ ሰርቶ የመኖር እድሉም በኛው እጅ ነው፡፡››

አቶ ጉልላት ራሳቸውን በአሉታ ነቀነቁ፡፡ ‹‹አዪ፥ ያንን ወንድምሽን እንደሆን የምታስቢው ከአይንሽ ጉድፍ እፍ ብሎ አያወጣልሽም!››

‹‹አይ፥ ለዚህ እንኩዋን እምቢ አይለኝም፡፡ ጥቃት ስለማይወድ ላመነበት ወደ ሁዋላ አይልም፡፡ ወሰኔን መስለህ እንዴ? ያንበሳ ልብ ነው ኮ ያለው፡፡ ሆኖም እሱም እምቢ ቢል የአለቃ ተክሌ ልጅ. . . ያ እንክስ እንክስ የሚለው . . አዎን መሀሪ፥ እሱ አለልኝ አንጀት የሚያደርስ፡፡››

‹‹መሀሪ ለኛ ሲል ነው እንጂ በዚያን ሰሞን መጥቶ ስለ ደብ ብጠይቀው፥ በፊት ጥሩ ልጅ ነበር. . . አሁን ግን በውይይት ክበብ ውስጥ ቀንደኛ ቀስቃሽ እየሆነ አስቸግሮአል ብሎኝ ነበር፡፡››

‹‹አሳልኩሽም? ይህ አብዮት የሚሉት ጣጣ ያልለወጠውና ያላሳበደው ማን አለ?››

ኩዋ! ኩዋ! ኩዋ! . . . የሽጉጥ ተኩስ፡፡

ድዋ! ድዋ! ድዋ! . . . የዲሞትፎር ተኩስ፡፡

አቶ ጉልላት ከተቀመጡበት ደንግጠው ተነስተው፥ ‹‹የመላኩ ያለ ያደሩበት አንሶአቸው ደሞ ሲውሉበት ነው እንዴ?›› አሉ፥ በር በ እየተመለከቱ፡፡

ወይዘሮ አምሳለ ወደ መስኮቱ እየሮጡ፥ ‹‹ደርቤ! ስሙን ቁስ ይጥለው እቴ! ማን ነሽ አንቺ!›› ብለው ተጣሩ፡፡

ተኩሱ የተከፈተው ከቤታቸው አጠገብ ስለ ነበረ ሰው ሁሉ ሲሩዋሩዋጥ ይስማቸዋል፡፡ ሁለት ሴቶች እየተቀባበሉ ጩኸታቸውን ያቀልጣሉ፡፡ የቤቱ አጥር ግንብ፥ መዝጊያው የብረት በመሆኑ ከአውራው መንገድ ላይ ይካሄድ የነበረውን ትርኢት ከቤት ውስጥ ሆኖ በመስኮት ለማየት አይቻልም ነበር፡፡

‹‹ብርሃኔ! ብርሃኔ!›› እያሉ ቢጮሁ፥ ገረድ የሚሉዋት ከቦታውም ስላልነበረች ‹‹ኧረ ልጆቼ የት ይሆኑ? ከትናንት ጀምሮ አላየሁዋቸውም፡፡ ወይኔ ልጆቼን! ልጆቼን!›› እያሉ ደረታቸውን ጥለው በር ከፍተው ወጡ - ወይዘሮ አምሳለ፡፡ አቶ ጉልላትም ተደናግጠው ተከትለዋቸው ወጡ፡፡

ህዝብ መንገዱን ሞልቶ እንደ ጉንዳን ይተራመሳል፥ ‹‹አዬ ጉድ! ጉድ እኮ ነው!›› እያለ ከንፈሩን እየመጠጠ - ሁሉም፡፡

አንዱ ድምፁን ከፍ አድርጎ ፥ ‹‹በዚያ በኩል ነው የሮጡት ቁልቁለቱን - በመንደር ውስጥ›› አለ፥ የሄዱበትን አቅጣጫ በጣቱ እያመለከተ፡፡ ባመለከተው አቅጣጫ የዲሞትፎርና የሽጉጥ ተኩስ ከሩቅ ይሰማል፡፡

‹‹ልጄን! ልጄን! ልጄን! ለኔ ባደረገው! ለኔ ባደረገው!›› እያሉ ጠጉራቸውን ይነጫሉ - እናት!

‹‹ወንድሜን! ወንድሜን! ወንድሜን! እኔ ልደፋልህ! እኔ ልደፋልህ! እኔ ልደፋልህ!›› እያለች ደረትዋን ትደቃለች - እህት!

‹‹ሸበላዬ! ሸበላዬ! ለማን አደራ አልከን? ለማን አደራ አልከን?›› እያለች ፊትዋን ትነጫለች፥ አንዲት ህፃን ልጅ ያዘለች ወጣት ሴት - ሚስት!

‹‹አምቡላንስ ጥሩ! ትንፋሹ አለች፡፡ አምቡላንስ ጥሩ!›› እያለ አንድ ረጅም ቀይ ሰው እንደ ዮሀንስ መጥምቁ በምድረ በዳ ይጮሀል - የሚሰማው አጥቶ፡ አንዱ በሌላው ላይ እየተንጠራራ ወሬ ለማየት ወደ ፊት ይጋፋል፡፡

ወይዘሮ አምሳለ፥ አጭር ቁመናቸው ምንም ለማየት ስላላስቻላቸውና ከተራው ህዝብም መካከል ገብተው መጋፋት ስላስፀየፋቸው፥ ከዳር ቆመው፥ ‹‹ምንድን ነው እሱ? ማን ነው የተመታው?›› እያሉ ለወሬ ቸኩለው ከአጠገባቸው ያሉትን ሰዎች ይጠይቃሉ፡፡

‹‹የአብዮት ጥበቃ አባል ነው የተመታው ፡ የዚህ የቀበሌያችን የአብዮት ጥበቃ ምክትል ሊቀ መንበር ነው እሱ ··›› ይላቸዋል፥ ገዳዮቹ ያመለጡበትን መንገደ ያመለከት የነበረው ሰው፡፡

‹‹እነማን ናቸው ገዳዮቹ?

‹‹ሁለት ወጣቶች ናቸው፡፡ ባጠገቡ እንደማለፍ ብለው ነው ሳያውቀው በድንገት መለስ ብለው በሸጉጥ ከደረቱ ላይ መትተው የጣሉት፡፡ ከወደቀበት ሆኖ ብዙ ተኩሶባቸው ነበር ፡ አመለጡት እንጂ. . . ከማለቱ፥ ህዝቡ እንደ ተደረመሰ ግድግዳ ወደ ሁዋላ በድንገት ፈልሶ ሲወድቅ በማየታቸው፥ የወይዘሮ እምባሰ ልብ በድንጋጤ ለሁለት ስንጥቅ ሲል ተሰማቸው፡፡ አቶ ጉልላት ምንም እንኳዋ ረጅም ባይባሉም፥ በጣቶቻቸው ቁመው ወደ ላይ በመንጣራራት መላጣቸውን እብለጨለጩ፥ የሚሆነውን ይመለከቱ ነበርና ከቆሙበት አልተነቃነቁም፡፡

‹‹እባካችሁን ወደ ሁዋላ ፈቀቅ በሉ ፡ አየር እንዲያገኝ፥ ትንፋሹ አለች ወደ ሁዋላ! ከወደቀው ሰው ዙሪያ ክቦ ወሬ ለማየት አሰፍስፎ የቆመውን ህዝብ ለማጋፈር ይሞክር ነበር አንዱ የአብዮት ጥበቃ አባል፥ በሰደፍ እስፈራራ፡፡ ‹‹ወደ ሁዋላ!›› በደረቱ ከወደቀው ጉዋድ ስር ደሙ እንደ ከረምት ምንጭ ፎልፎል ብሎ እየወጣ ከአስፋልቱ መንገድ ላይ ኮለል ብሎ ሲወርድ ይታይ ነበር፡፡ ዲሞትፎር ጠብመንጃውን እንደ ጨበጠ ነበር የወደቀው፡፡ አቶ ጉልላት በደበልጥ ለማየት ተንጠራሩ. . . ጉዋዱ በደረቱ ተደፍቶ እንደ ተኛ በድንገት በሀይል ተነፈሰ፡፡ በመጨረሻ ሀይሉ በመጠቀም ጠብመንጃውን ተደግፎ ተነስቶ በጉልበቱ ተንበረከከ፡፡ ትንሽ ቆይቶ የበሰጠ ግፊት በማድረግ በሁለት እግሮቹ ለመቆም ቻለ፡፡ እልልታው ቀለጠ፡፡

ደሙ ከአፉ ቡልቅ ብሎ ወረደ፡፡ የሚያደርገው የመጨረሻ ጥረት በሰያፉ ከተኮማተረው ጠይም ፊቱ ላይ ይነበብ ነበር፡፡ ጠብመንጃ የያዘ ቀኝ እጁም እንደ ሞደሻ ቡጢ የጨበጠ ግራ እጁን ወደ ሰማይ አንስቶ ቆመ፡፡ ፍፁም ፀጥታ ሆነ፡፡ ሁሉም ምን ይከተል ይሆን? በማለት አፉን ከፍቶ ቆሞ እንደ ትንግርት ይመለከተዋል፡፡ ጉዋዱ፥ በደከመ ድምፅ፥ ‹‹የኢትዮጵያ ጭቁኖ ስርማዬን እንሱ! ከሁሉም በላይ አብዮቱ!›› አለና፥ ከራሱ የደም ኩሬ ላይ ዘፍ ብሎ ወደቀ. . .

ምእራፍ ፰

የጠዋትዋ ጀንበር፥ ሽፍኖአት የነበረውን ግራጫው መጋረጃ በጨረሮችዋ ወስፌ ብስክስክ አድርጋ በመግፈፍ የተንጠለጠለችበትን ትልቅ ሰማይ በደብልፕ ድምቀት እየሰጠችው በሙሉ ግርማ ሞገስዋ መንጣለል ጀምራለች። ባለፈው ምሽት ተኩስ ምክንያት እንቅልፍ አጥቶ ያደረው የአዲስ አበባ ከተማ የተንጣለለችውን ጀምበር ብርሃን ተቀብሎ መልሶ በማንፀባረቅ ፈንታ፥ አቡዋራ ለብሶ የወትሮውን ድምቀት አጥቶ ያዛጋል። አየሩም ውጥረት የተሞላበት ይመስል ነበር።

የብረት ቆብ የደፉ ወታደሮች መትረየስ ከተደገነባቸው «ቋሚ ተጠራ» የሚል ቅፅል ስም ከተሰጣቸው ጂፕ መኪናዎች ላይ ሆነው፥ በየባቡር መንገዱ እንደ ሽማኔ መዘውር ሽው ሽው እያሉ አላፊ አግዳሚውን በአስፈሪ አይኖቻቸው ያማትራሉ። አንዳንድ ድልድዮች - ራስ መኮንን ድልድይ - ፍንፍኔ - ቀበና - ፊታውራሪ ሀብተ ጊዮርጊስ፥ እንዲሁም በአንዳንድ ታላላቅ ህንፃዎች—ብሄራዊ ባንክ - ባንኮ ዲሮማ - ቴሌኮሙኒኬሽን - መብራት ሀይል - ትምህርት ሚኒስቴር - ፍንፍኔ ህንፃ - አካባቢ መትረየስ የተጫኑ «ቋሚ ተጠሪዎች» ጥግ ጥግ ይዘው ቆመው ይታያሉ።

ቢሮክራሲው በቀይ ሽብር ተደናግጦ እንደ ሽባ ሆኖ ነበር። በየቢሮው ስለሉ ብቻ ነበር ስራ ያልፈታው። ከድንጋጤ የተነሳ ማኪያቶ አስታውሶ የሚያዝ እንኳዋን አልነበረም። በቀይ ሽብሩ መፋፋም የልብ ልብ የተሰማው የያንዳንዱ መስሪያ ቤት ሰራተኛም በየውይይት ክበቡ ተሰግስጎ፥ አልፎ አልፎ የስልጣን ጉጉት ባሰከራቸውና እንዲሁም የደመወዝ ጭማሪ በጠማቸው ግለሰቦች ተወናባይ እየተንገዳገደ፥ ከወሳኝ ደረጃ ላይ የደረሰውን የመደብ ትግል ማጡዋጡዋፍ ላይ ነበር።

በአንዳንድ ሰፈሮች - ኮልፌ - ሰንጋ ተራ - ልደታ - ዘበኛ ሠፈር - በላይ ዘለቀ መንገድ - አሪ በከንቱ - አዋሬ - የኢ.ሀ.አ.ፓ. ቀይ አራፊ ጨርቆች ከሬንቲ ገመዶች ላይ ተንጠልጥለው፥ የመብራት ምሰሶዎች በኢ.ሀ.አ.ፓ እና ኢ.አወሊ. ቀራጭ ወረቀቶች ተዥጎርጉረው የጠንቀዋይ ዘንግ መስለው ይታያሉ። ግን ቆሞ ወረቀቶቹን የሚያነብ አንድም ሰው አይታይም። ሁሉም

በአይኑ ጨርፎ በማየት እርስ በርሱ እየተንሾካሾከ ነበር የሚያልፋቸው። መኪናዎች ከመጠን በላይ በዝተው ቢታዩም የተለያየ አቅጣጫ ይዘው የሚሄዱ አይመስሉም - የኢ.ሀ.አ.ፓ ቀይ እራፊ ጨርቅ በብዛት የት እንደ ተሰቀለ ወይም ሬሳ ከየትኛው ጥግ ወይም መስቀልኛ መንገድ ላይ እንደ ተጣለ ለማየት ተደናብረው ከወዲያ ወዲያ የሚራወጡ ይመስላሉ እንጂ . ያውም በጠፉ ቢንዚን። ከሁሉም አሽከርካሪዎች አይነ–ውሀ ውስጥ ከፍተኛ ድንጋጤ በጉልህ ተፅፎ ይነበባል።

በየመንገድ ሁሉ ብዙ ሰው ይታያል-ልደታ-ተክለ ሃይማኖት-ኮልፌ-ፊታውራሪ ሀብተ ጊዮርጊስ ድልድይ-አባ ኮራን ሰፈር-ገዳም ሰፈር-ሰባራ ባቡር-በላይ ዘለቀ መንገድ-ደጃች ውቤ ሰፈር አፍንጮ በር - ስድስት ኪሎ በአቶ ኢብሳ ወፍጮ ቤት አድርጎ-ግንፍሌ-እሪ በከንቱ-ጎላ ሰፈር - ሠራተኛ ሰፈር . አዋሬ - ካዛንችስ - ራስ ሙሉጌታ ሰፈር - ዶሮ ማነቂያ - ቀበና - የካ ሚካኤል - አራት ኪሎ - የሚታይበት ባንዲራ የሚያውለበልቡ፥ የሚያብለጨልጩ ሽንጣም የኤንባሲ መኪናዎች ስለ ነበሩ አንድም ሳይቀር እንዳሉ ተገልብጠው የወጡ ይመስላሉ - ሰው በዳቦ ብቻ አይኖርም በወሬም ጭምር እንጂ እንዲሉ። አዎን - የአዲስ አበባም ህዝብ እንዳለ ተገልብጦ የወጣ ያህል ነበር – ለወሬ። አልፎ አልፎ በአንዳንዱ አካባቢ የሽጉጥ ተኩስ ይሰማል - ነጭ ሽብር። አልፎ አልፎ ቀይ ሽብር የተፋፋመበት ትኩስ ሬሳ ከመንገድ ዳር ወድቆ ይታያል - ከደም ኩሬ ውስጥ በጀርባው ወይም በደረቱ ተጋድሞ። ልጆቻቸው ቤት ያላደሩ ወይም የታሰሩባቸው ቤተ ዘመዶች - እናት - አባት - ወንድም - እህት - አጎት - አክስት - . . . እብድ ሆነው ጨርቃቸውንና ደረታቸውን በመጣል ካንዱ የወደቀ ሬሳ ወደ ሌላው ተግተልትለው በመሮጥ እያገላበጡ ይመለከታሉ። ግን ያንዱን ጩኸት ሌላው አያዳምጥም፥ የራሱን ጉድ ለማየት ብቻ ነበር ሁሉም የሚሮጠው። ህዝ ይጎርፋል - ለወሬ። ባንድ ፊት ለወሬ ሞት ባይ፥ በሌላ በኩል ደግሞ ለህይወ እየፈራ፥ ማጅራቱን ማመን አቅቶት፥ ወደ ሁዋላ እየተገላመጠ፥ አንዱ የሌላው ልብ ሳያውቀው፥ በግ ከተከተላ እየሆነ፥ አንዱ የሌላውን ቦታ የመደብ ደር በመልክ አይቶ ሳይለይ - ቦታ ስለሌለው - ትከሻ ለትከሻ እየተጋፋ።

ከድል ሀውልት አንስቶ እስከ ራስ መኮንን ድልድይ ድረስ ያለው አውራ መንገድ በህዝብ ተጨናንቆ መኪናዎች በቀንድ አውጣ ዝግታ ነበር የሚንቀሳቀሱት። ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት በዚያች የጠዋት ጀምበር፥ በዚያ ውጥረት በተሞላበት አየርና በአንዳድ ሰራተኞች ላይ ባለፈው ለሊት በደረሰው አደጋ አንፃር ሲታይ፥ እንደ ስሙ ብርሃንም ሆነ ሰላም አልሰፈነበትም። ከባድ የሀዘን ማቅ ተከናንቦ ይመስላል። የውጭው በር ተዘግቶአል። ሆኖም አንድም የህትመት ወዛደር ወደ እለታዊ ስራ አልተሰማራም። ሁሉም በማተሚያ ቤቱ ቅጥር ግቢ ውስጥ በቡድን በቡድን ሆነው ክብ እያበጁ አፍ ለአፍ ገጥመው በለሆሳስ እየተንሾካሾኩ በየሚጓዳው ፈሰው ነበር የሚታዩት። የአራት ኪሎ ሲንቢሮ ጋዜጠኛ ወንጭፍ አስበርግጎአት ከዛፍ ላይ ተንጠልጥላ አይንዋ ብልጥጥ እንደምታደርግ ጦጣ፥ በብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት ሰባተኛ ፎቅ ላይ ተሰቅለው የሰባቾ ልባቸው ትር ትር፥ ብልጣ ብልጥ አይናቸው ቁልጭ ቁልጭ እያለች በየመስኮቱ ስንጥር መሳይ አንገታቸውን ብቅ ብቅ አድርገው ሁኔታውን አቆልቁለው ይመለከታሉ. . . . ‹‹የአራት ኪሎ ጋዜጠኞች ሁኔታዎችን ፊት ለፊት ሳይሆን የሚመለከቱት፥ አቆልቁለው ወይም አሻቅበው ነው›› የሚለውን አሉባልታ ለማረጋገጥ የተሰለፉ ይመስላል። እያንዳንዱ የማተሚያ ቤቱ ወዛደር እና በአራት ኪሎ መንገድ የሚያልፈውና የሚያገድመው. . . ‹‹አድር ባይ ጋዜጠኞች ይወድማሉ - ይጋለጣሉ - ይደመስሳሉ - መሀል ሰፋሪ ጋዜጠኞች የመደብ ጠላቶቻችን ናቸው - የቡርዥዋ ጋዜጠኞች ብእር በአብዮቱ ግለት ውስጥ ይነጥፋል›› የሚሉ መፈክሮች አንግቦ የሚሄዱ መስሎ በአሳብ ስለሚታያቸው፥ ያልተነገረ መፈክር እየናን ሰንጥቆ እየመጣ ከአብዛኛው አራት ኪሎ ጋዜጠኛ ጆሮ ውስጥ ያስተጋባል። በየጀጃጁቱ ቀበሌዎች የተለያዩ ዝግጅቶችና ድርጊቶች ይከናወኑ ስለነበር፥ የእናት አገር ጥሪ - የዘማቾች ስንቅ ዝግጅት - የገንዘብ መዋጮ - የወደ ዘማቾች ምልመላ - የሰለጠኑ የአብዮት ጥበቃ አባሎች ምረቃ - ለታጠቅ ጦር ሰፈር የድንኳንና የቁሳቁስ አሰባሰብ ስራ - የቅስቀሳና የማጋለጥ ተግባር - አሰሳ - ብሎም በአናርኪቶች ጥይት ተመትተው የወደቁትን አንቂ ንቁዎችና የአብዮት ጥበቃ አባሎች የቀብር ስርአት ለማዘጋጀት የሚደረገው ሩጫ ውረድ ሩጫ - ዋይታና - ልቅሶ - በነጭ ጨርቅ ላይ በደማቅ ቀይ ቀለም የሚፃፉት መፈክሮች፥ ‹‹ታጋይ ቢሞት ትግሉ አይሞትም - የወደቀውን

ታጋይ እርማ እንስተን ለመራራው ትግል ወደፊት! አንድ ታጋይ ቢሞት በሺህ ታጋዮች ይተካል - ያንድ ታጋይ የደም ጠብታ በሺህ አናርኪቶች ያ ትመነዘራለች - የአድሃሪ ከበባ ይሰበራል - ነጭ ሽብር በቀይ ሽብር ይደመሰሳል›› እነዚህና እነዚህ የመሳሰሉ ሌሎች አጣዳፊና አንገብጋ ተግባሮች በሚከናወኑበት በዚያን ወቅት፥ አንድም የአራት ኪሎም ሆነ የአቡነ ጴጥሮስ ጋዜጠኛ ብቅ ባለማለቱ፥ ጋዜጠኞችን፥ ‹‹አይናችሁ ላፈር አድሃሪዎች፥ ሰካራሞች - እነጠርሙስ አምላኩ - አናርኪስቶች›› እያ ከንፈሩን የማይነክሱባቸው ቀበሌ አልነበርም፡፡

የአራት ኪሎና የአቡነ ጴጥሮስ ጋዜጠኞች - ውስጠ አዋቂዎች የእግ ቡና ቤትና የጂማ ባር ጋዜጠኞች ይሉዋቸዋል - በየቀኑ በይፋ የሚሆ የሚነበብና የሚታይ እንደመሆኑ መጠን፥ ማለትም ወለል ብሎ የተጋለጠ እንደ መሆኑ መጠን፥ ስራቸውና ስማቸው በማንም ዘንድ የሸቶ መአዛ ሌለው ከማንም ይበልጥ እነርሱ ራሳቸው ያውቃሉና፥ ከየአቅጣጫ ለሚደርስባቸው ዘለፋ፥ ግልምጫ፥ ሽሙጥና ስድብ፥ እርግማንና ውርጅ እምብዛም አይጨነቁም፡፡ ‹‹የነኢ.ዲ.ህ. ቱልቱላ፥ አታሞ፥ ኮት ገልባጥ፥ ወ ሰባሪ›› እያሉ ሲያንጉዋልሉአቸው እነኢ.ህ.አ.ፓ. ደግሞ፥ ‹‹አድርባዮች፥ በሠ ቢላዎ - በሊታዎች፥ አሽቃባጮች፥ አጨብጫቢዎች፥ ጭራ ቆሊዎች›› በማ ስድብ ናዳ ያወርዱባቸዋል፡፡ የቡርዥዋው አለም የህዝብ መገናኛ ዘዴ አሰራር የተጠናወታቸው ቀኝ ክንፍ ቅብጥብጥ ንኡስ ከበርቴዎ በበኩላቸው፥ በተለይም ጋዜጠኞ የጊዜውን ሁኔታ ተከትለው ናርባሱ ‹‹ማይማን፥ አወናባጆች፥ ደንፊዎች፥ እናንተ ብትጠፉ ሰላም ይኖር እናካሾች›› በማለት ያራክሱአቸዋል፡፡ በስራ የሚገናኙአቸው ግለሰቦችና ቤቶች ደግሞ፥ በቅናት ይሁን በተንኮል ጠብ ያለሽ በዳቦ እያሉ በ በአረፍተ ነገር እየተጣሉአቸው፥ ቆማጣን ቆማጣ ካላሉት ገብቶ ይፈ እንዲሉ፥ ‹‹ዘባራቂዎች›› ይሉአቸዋል፡፡ የግል ዝናን አጥብቀው የ ግለሰቦች ደግሞ፥ ‹‹የኔ ወሬ ለምን ተቆራርጦ እንዲተላለፍ ተደረገ ተጋንኖ አልተወራም፥ ለምን እርእስተ ዜና አልሆነም? እኔ ለቅስቀሳ እንጂ ለራሴ ዝና ብዬ አልተናገርኩምና አንድ ቀን ታሪክ ይፈርድባችሁ አሻጥረኞች! ያንን ሚኒስቴር የአብዮት ሰይፍ ገና አልዞረበትም መለስ ብቻ!›› በማለት ለማግባባትም፥ ለማስፈራራትም ይሞክሩአቸዋል፡፡

ከከፍላተሀገር አስተዳዳሪዎች ጋር የነበራቸው ጭቅጭቅ ይህ ነው ተብሎ አይገመትም ነበር፡፡ ‹‹አዎን. . .ለናንተ ኢትዮጵያ አዲስ አበባ ብቻ ናት! የጉዋዳ ጋጤጠኞች ነን ብትሉ አይሻልም? እናንተ መቼም የምታነበንቡት ለምትወዱትና ለምትፈሩት ብቻ ነው! ለአንድ ትንሽ ቀበሌ በራዲዮ ያን ሁሉ ለአት፣ በጋዜጣ ያን ሁሉ አምድ ስትሰጡ፥ ህዝብ በየለቱ ለሚፈፅመው ታሪካዊ ተግባር ዋጋ ስትነፍጉ ይገርማል፡፡ በተለይም ይህን ክፍለ ሀገር ፈፅሞ ረስታችሁታል፡፡ አሁንም ከክፍለ ሀገሩ የተላለፈው ዜና ከፍተኛ አብዮታዊ መልእክት ስላለው፥ ያልተነገረ እንደሆነ ወዮላችሁ!›› በማለት እያስደነገጡ መግቢያ ያሳጡአቸዋል፡፡ በአብዮቱ ሰፈር ተሰልፈናል የሚሉት አንቂ ጉዋደኞችም በበኩላቸው፥ የቅስቀሳና ፕሮፓጋንዳ ቲዎሪ እንዲሁ በቀላሉ በተግባር ሊተረጎም የሚችል ይመስል፥ ትናንት ማርክሳዊ ሌኒናዊ ርእዮተ አለም ምን እንደሆነ ማወቅ ቀርቶ በጆሮአቸውም ሰምተው የማያውቁት ጋዜጠኞች ዛሬ ደግሞ ግንባር ቀደም ቀስቃሽ፥ አንቂና አደራጅ ሆነው እንዲገኙ በመመኘት፥ ‹‹አዎን ለሀይለ ስላሴ ቢሆን ኖር ስንት ክበሮ በደለቃችሁ ነበር! አለተምሩ ስትባሉ ግን ታወናብዳላችሁ፡፡ ትንሽ ድል ሲገኝ ትግሉ ሁሉ ያበቃ ይመስል አጉል እየደነፋችሁ ሰፊውን ህዝብ ከትግል ታዘናጋላችሁ፡፡ በሌላ በኩል ደግሞ በአንድ ጉዳይ ላይ ሰፋ ያለ ቅስቀሳ እንድታካሂዱ ስትጠየቁ፥ የምትነዙት ውዥንብር ብቻ ነው፡፡ አዋቂ መስላችሁ ለመታየት ፍሬ የሌለው የቃላት ጋጋታና ኩዋኩዋታ ታበዛላችሁ፡፡ ቴዎሪውን ሁሉ ከመፅሀፍ ገልብጣችሁ ሳታላምጡት እንዳለ ስለምትዘረግፉ፥ ህዝቡ ጋዜጣ ከማንበብ፥ ራዲዮ ከማዳመጥና ቴሌቪዥን ከማየት ወደ መቆጠብ ደረጃ ላይ ደርሶአል፡፡

‹‹እንዴ፥ የኮሶ መድኃኒት ያሽራል ስለ ተባለ፥ ሁሉም በአንድ ጊዜ አይጠጣም፡፡ መጠን አለው፡፡ ከልኩ ሲያልፍ መፈወሱ ቀርቶ መርዝ ይሆናል፡፡ በዚህ ላይ የአብዮቱ ሂደትና የሰፊው ህዝብ ትግል የደረሰበትን የእድገት ደረጃ የጊዜው በመገምገም በአገሪቱዋ ተጨባጭ ሁኔታ ላይ የተመሰረተ ፕሮፓጋንዳና ቅስቀሳ አታካሂዱም፡፡ የጊዜው አንገብጋቢ ጥያቄ ምን እንደሆነ አታውቁም፡፡ ስለሆነም ሕዝቡ ወቅታዊ መፈክሮችን አንግቦ እንዲነሳና በመፈክሩ ዙሪያ እንዲሰባሰብና እንዲሰለፍ አታደርጉም፡፡ ፕላን፥ እቅድ፥ መቅር የላችሁም፡፡ በጭፍን ነው የምትሰሩት፡፡ ግብታዊነት ያጠቃችሁአል፡፡ ፕሮፓጋንዳና ቅስቀሳ ሳይንስ እንደ መሆኑ መጠን ሳይንሳዊ ሂደትና ይዘት

አለው። ፕሮፓጋንዳና ቅስቀሳ ለምን ለማን እንዴት እንደሆን ማወቅ፥ አውቆም መቼ ማጥቃት ወይም መሸሽ እንደሚያስፈልግ ታክቲክ መቀየስና ማቀድ አለ። ከክስተት ወደ ቅርፅ ከዚያም ወደ ይዘት በምንሸጋገርበት ጊዜ ሁሉ ወቅታዊ ፕላን፥ እቅድና መዋቅር ያስፈልጋል። ጊዜና ሁኔታ እንዲሁም አድማጭና አንባቢን ሳይመርጡ እንዲሁ የሚለፈፈውና የሚለቀለቀው ፕሮፓጋንዳና ቅስቀሳ ኢላማ አይመታም። ተደናቁሮ ማደናቆር፥ ግራ ተጋብቶ ግራ ማጋባት ሆኗል። ደግነቱ ሰፊው ህዝብ በንቃቱ ከናንተ አልፎ ሄዷል። ሲሆን ፕሮፓጋንዳውና ቅስቀሳው መቅደም፥ ይህም ባይሆን እኩል መራመድ ነበረበት። እናንተ ግን ወደ ሁዋላ ቀርታችሁአል። ብቻ. . .ዋናው ነገር . . .ይህን ሁሉ ለማድረግም ሆነ የተጣለባችሁን ከባድ ሀላፊነትን ለመወጣት በወዛደሩ ርእዮተ አለም ፅኑ እምነት እንዲኖር ያስፈልጋል። ስለሆነም፥ በአብዮቱ ሂደት ውስጥ ድንፋታና ወላዋይነት ስፍራ የላቸውም። ባለሙያ ነን፥ ማን ይተካናል ብላችሁ የምትኩራሩ ካላችሁም ተሳስታችሁአል። ዛሬ አብዮቱ ያፈራቸው ህዝባውያን ጋዜጠኞች ከስር እያቆጠቆጡና እያበቡ ናቸው። ጋዜጠኞችም፥ ‹‹ስራችን በማለት፥ በየጊዜው ምክርና ተግሳፅ ስለሚያበዙባቸው ከስድብ ሌላ ምስጋና የለውም (ስድብ ትርፉ) ምን ነው እኛም እንደ ሌሎቹ በአመት የማይታይ ፋይል እያገላበጥን ተጠርዞ የሚቀመጥ የአጭር፥ የመካከለኛና የረጂም ጊዜ እቅድና ፕላን እያወጣን በሰላም በኖርን - ነመን እንደ ደሮ ፊኛ በጤና እያልን›› እያሉ ስለሚበሳጩና ቆሽታቸው ስለሚደብን፥ የአዲስ አበባ ከተማ ቶሎ ቶሎ ይጠማቸዋል. . .

የአድሃሪዎች የመጨረሻ ምሽግ ሆና የቆየችው የአዲስ አበባ ከተማ ሲፍም፥ ሲግል፥ ሲነድ አሳቱ፥ የጋዜጠኞች እንዲያ በመደብ ትግል ተጡዋጡፎ፥ ሲፍም፥ ሲግል፥ ሲነድ አሳቱ፥ የጋዜጠኞች አለመገኘት በሁሉም ዘንድ ጥፋቱ ከይቅርታ በላይ ሆኖ ነበር።

እፍኝ የማይሞሉ የአራት ኪሎና የአቡነ ጴጥሮስ ጋዜጠኞች ከየአቅጣጫው ሳያቋርጡ የሚጎርፉት የ፼፼፼ ቀበሌዎችን፥ የሚኒስቴር መስሪያ ቤቶችን፥ የደርግ አባሎችን፥ የክፍለ ሀገር አስተዳዳሪዎችንና የተቀሩትን እያሌ የህዝባውያን ድርጅቶችን እንገብጋቢ ጥያቄዎች ተቀብለው (ያውም በሌላ መሳርያና የገንዘብ አቅም) ለማርካት የማይችሉ መሆናቸውን በተጨባጭ ሁኔታ ደርቤ፥ የመስሪያ ቤቱ ባልደረባ እንደመሆኑ መጠን፥

ቢያውቅም፥ እርሱም ቢሆን የተሙዋላ የጋዜጠኞች ቡድን ባስቸኩይ ወደ ቀበሌው እንዲላክለት ከጠየቁት ውስጥ አንዱ ነበር። የእርሱም ተስፋ እንደ ሌሎቹ ሁሉ ከንቱ ሆኖ ቀረ፡ የተሙዋላ ቡድን ቀርቶ አንድም ጋዜጠኛ ብቅ አላለለትም። ችግሩን ከአገሪትዋ አጠቃላይ ሁኔታ ጋር በማገናዘብ፥ «አብዮቱ ድክመት ነው። ብቻውን ተነጥሎ የአብዮት ደሴት የሆነ መስሪያ ቤት የለም። ሆኖም. . .አዎን. . .አሻጥረኛም አሉበት. . .እንደ ማንኛውም መስሪያ ቤት. . . የጊዜ ጉዳይ ነው. . .» ብሎ በማሰብ፥ ጋዜጠኞችን የማግኘት ተስፋውን ቆርጦ፥ አጣዳፊ ስራዎች ላይ ማተኮር ሞከረ። ግን አልሆነለትም። ከፊቱ የተደቀኑት ስራዎች ሁሉም አንገብጋቢና አጣዳፊ ስለ ነበሩ የቱን ይዞ የቱን እንደሚተው ቸግሮት ነበር።

እንቅልፍ ያልዞረበት አይኑ በመስኮቱ ሾልካ የምትገባውን ጨረር ማየት ተስኖ ይጭበረበር ነበር። እንቅልፍ ሸለብ ሊያደርገው ሲል ነበር፥ ባለፈው ምሽት ከእርሱ ጋር የአብዮት ጥበቃ ምክትል ሊቀ መንበር ሆኖ የተመረጠው ላጺሶ ሶልጆሮ በአናርኪቶች ጥይት ተመትቶ የወደቀ መሆኑን የሰማው። «ለምን እርሱን ነጥለው መቱ? በዚህ ቀበሌ የሚያውቀው ምን ነገር ቢኖር ይሆን? ወይስ የእርሱ ህይወት ያጠፋችው ጥይት ለኔ የታለመች ነበረች? ማን ያውቃል. . . ዛሬ. . . ምናልባት አሁን. . . በዚች ደቂቃና ሰአት. . .ወይም ነገ. . . የእኔ. . . የአንዳችን. . . ወይም የሁላችን ተራ ሊሆን ይችላል። ሞልታ የፈሰሰችው የላጺሶ ፅዋ ለእኛም እየሞላች ነው. . . ግን ሞልታ ከመፍሰስዋ በፊት ምን ማድረግ አለብን? ምን፥ ምን!» እያለ በሚያሰብበት ወቅት፥ የሞት ጥላ የተቃረበ መስሎ ስለተሰማው፥ ሰውነቱን ዘገነነው። እንደ ላጺሶ ከአውላላ መንገድ ላይ በድንገት ተመትቶ ሲወድቅ ላንዳፍታ በአይነ ህሊናው መጥቶ ስለ ታየው፥ «ሞትም አለ ለካ!» ብሎ አሰበ። «የለም! መሞት የለብኝም. . .የለም. . . ለእርስዋ ስል. . . ለሌላ እንኩዋን ባይሆን. . . አዎን. . . እያሰብኩዋት ለመኖር. . . የህይወት ትርጉም ምንድን ነው? አላማ. . . ትዝታ. . . ሌላ ምናለ እያለ፥ በልቡ ያደረው ምስጢራዊ ትዝታዋ ህይወትን የሙጥኝ እንዲል ሲገፋፋው፥ በሌላ በኩል ደግሞ፥ «ለምን? አሁን ለምን እዚህ ጣጣ ውስጥ ገባች? ህይወትን በጣም የምትወድ ተጫዋች. . . ሽቅርቅር. . . ነች። የተከለከለች የገነት ፍሬ. . . ግን ምን ላድርግ? እኮ ምን? እንዴት ነው እነርሱን አይናቸውን የማየው? ጣጣ ውስጥ ነው የገባሁት. . .»

እየለ የሁሳቡ ክር እንደ ተንለንለ ልቃቂት ሆኖበት ሲጨነቅ? ሁለት የአብዮት ጥበቃ አባሎች አንድ ሰው ይዘው ገቡ። ሰውየው ጋቢ የለበሱ ረጂም፣ ረዣዥም ጠጉራቸው ሽብቶ እንደ ጥጥ የነጣ፣ ፍርሃት አድርባቸው መረመጃ የተሳናቸው ሽማግሌ ናቸው።

ደርቤ ከነበረበት የአሳብ ጭንቀት አለም ወጥቶ አንዴ ወደ አብዮት ጥበቃ ጉዋዶች አንዴ ደግሞ ወደ ሽማግሌው ተመለከተ። ሽማግሌው መቆም የተሳናቸው መሆናቸውን በመገመት፣ ‹‹ይቀመጡ አባቴ›› አላቸውና፣ ወደ አብዮት ጥበቃ ጉዋዶች መለስ ብሎ፣ ‹‹ምንድን ናቸው?›› አለ።

አንደኛው የአብዮት ጥበቃ ጉዋድ ተሽቀዳድሞ፣ ‹‹አሰሳ ስናደርግ የተቀበረ መሳሪያ ከጉዋዳቸው አግኝተን ነው እርሳቸውንም መሳሪያዎቹንም ይዘን የመጣነው›› ብሎ መለሰለት። ሲናገር ፈጠን ይል ነበር።

አንድ ዲሞትፎር ጠብመንጃ፣ አንድ ፍሻሌ ሽጉጥ ከቀይ ከፋይ ማህደሩ ጋር፣ እንዲሁም በጣልያን ጊዜ የተሰሩ አራት የእጅ ቦምቦች ከደርቤ ጠረጴዛ ላይ አኖረና፣ ‹‹እነዚህ መሳሪያዎች ዛሬ ጠዋት አሰሳ ባደረግንበት ጊዜ ከእርሳቸው ቤት ውስጥ ተቀብረው የተገኙ ናቸው›› አለው፣ የሚናገራቸውን ቃላት እንደ መትረየስ አከታትሎ እያንጣጣ።

የሽማግሌው ልብ ልትቆም ምንም አልቀራትም ነበር። ከጠይም ረዣዥም ፊታቸው ላይ ታላቅ ፍርሃት በጉልህ ይነበባል። ፍርሃታቸው እንደ ተበከ ተጋባበት - ደርቤን። ላንዳፍታ፣ ‹‹ለምን ይሆን የምንፈራው? ከምንወዳቸው ሰዎች አሳብና ትዝታ ላለመለየት ነው? ብንሞት ሌላ ምን እናጣለን?›› ብሎ አሰበና፣ ‹‹አባቴ፣ እነዚህ መሳሪያዎች ምን ያደርጉልኛ ብለው ነው መደበቅዎ?›› ብሎ ጠየቃቸው።

ሽማግሌው ደንግጠው ያረጁ አጥንቶቻቸውን እያንቀዋቀ ከተቀመጡበት ብድግ አሉ። ዝግ ብሎ ነበር እንኩዋን የጠየቃቸው። ምን እንዳስደነገጣቸው ግራ ገባው። ‹‹ድምፄ እንኩን ሰው አያስደነግጥም ነበር›› ብሎ አሰበ። በፍርሃት ተውጠው ደንዝዘው ቆመው የቀሩትን ሽማግሌ፣ ‹‹መልስ አልሰጡኝም እኮ?›› አላቸው፣ በተጨማሪ እንዳያስደነግጣቸው ድምፁ የባሰውን ለስለስ አድርጎ።

‹‹ምንም፣ ምንም ልጄ. . .›› አሉት፣ ከንፈሮቻቸው እየተንቀጠቀጡ፡፡

ያስደነገጣቸው ድምፁ ወይም ሁኔታው ሳይሆን ከድምፁ በስተሁዋላ ያለው የቀበሌዎች አስፈሪ ስልጣን መሆኑ በድንገት ስለተከሰተለት፣ እንደ መበሳጨት ብሎ በሀሳቡ፣ ‹‹የቀበሌ ነዋሪዎች በአብዮት ጥበቃ ጉዋዶች ላይ ያላቸውን የፍራቻ አመለካከት መቼ ይሆን የሚለውጡት? አለ፡ ‹‹እኛ አውሬ ወይም አረመኔ አይደለንም፡፡ የቆምነው ለሰፊው ህዝብ ደህንነት ነው፡፡ ግን እኮ የዚህ አደገኛ አመለካከት ምንጭ እኛው ነን፡፡ ፍርሃትን በሰው ልብ የሚለቀው በራሱ የማይተማመንና በሌሎቹም ላይ እምነት የሌለው ሰው ብቻ ነው፡፡ የለም - ህዝቡ በፍርሃት ተውጦ ያለ ምንም ጥያቄ ከሚታዘበን ይልቅ በኛ ላይ እምነት አድሮበት አለኝታችን ናቸው ብሎ እንዲከተለን ማድረግ ያስፈልጋል፡፡ በፍርሃት ላይ የተመሰረተ መሪነት ዋጋም ዘላቂነትም የለውም፡፡ ትሁት መሆን ደካማነት አይደለም፡፡ አዎን፣ በራሳቸው የሚተማኑ በጣም ትሁትና መንፈሰ ጠንካራ የሆኑት ሰዎች ናቸው የሰውን ልብ ለመግዛትና አለኝታ ለመሆን የበቁት፡፡ በራሱ የማይተማመን ብቻ ነው የሚያስፈራራውና የሚደነፋው፡፡ ‹‹ምንም ሳያደርጉበት ለምን ደበቁ ታዲያ?›› ብሎ እንደ ገና ሽማግሌውን ጠየቃቸው፣ ድምፁ ለዘብ ፈገግታውን ፈካ ለማድረግ እየሞከረ፡፡

‹‹ካልከስ ልጄ፣ እንዲያው ወንድነት ይዞኝ ከመሳሪያ ላለመለየት ብዬ ነው እንጂ ለሌላ አይደለም፡፡ ወንድ ልጅ ያለመሳሪያ እንዴት ይኖራል ብዬ ነው፡፡ በዚህ ላይ ደግሞ ለነዚህ መሳሪያዎች የቆየ ትዝታ አለኝ፡፡ ባምስቱ የመከራ ዘመን በዱር በገደሉ እየተንከራተትኩ ተዋግቼባቸዋለሁ፡፡ ይህ የምታየው ዲሞትፎርና ፍሻሌ የምመካባቸው ክንዶቼ ነበሩ፡፡ ህይወቴ እያለች ለምን ልለያቸው ብዬ ነው፡፡ ስሞት ሬሳዬ በምን ታጅቦ ይሸኛል፤ ወንድ ልጅስ እንዴት ያለ መሳሪያ ይኖራል ብዬ ነው እንጂ ሌላ ምን ሳደርግበት?›› ብለው፣ የትዝታ ልጉዋም ስለሳባቸው አይኖቻቸውን ከመሳሪያዎቻቸው ላይ ጣል አደረጉ፡፡ ወዲያው ትዝታ ይዞአቸው ጭልጥ አለ፡፡ በአንድ አፍታ ፍርሃቱ ከልባቸው ወጥቶ እንደ በጋ ጉም መንምኖ ጠፋ፡፡ እንግዲህ ለሞትም ሆነ ለህይወት ደንታ አልነበራቸውም፡፡ ከትዝታቸው ጋር ወደ መቃብር መውረድ መረጡ፡፡ ‹‹ሌላ ምንስ ይገኜ ልሄድ፣ ምንስ ቀረኝ?›› በማለት አሰቡና ፈገግ አሉ፡፡

ደርቤ በሽማግሌው አንጋገር ልቡ ስለተነካና ሀቀኛም መስለው ስለታዩት ለመሳሪያቸው ደረሰኝ ሰጥቶ ሊሸኛቸው ቆርጦ ትእዛዝ ለመስጠት ሲል «ጣሊያንን ያርበደበድነው በተደበቀ መሳሪያ ነው›› የሚል ቃል ከጆሮዎቹ ውስጥ እንደ መረዋ ደውሎ ጥርጣሬ ስለቀሰቀሰበት፣ ‹‹አባቴ፣ መሬት ወይም ትርፍ ቤት ተወርሰዋል? ብሎ ጠየቃቸው፣ ሳያስበው ፈገግታውን አጨልሞ ድምፁን ከፍ አድርጎ።

‹‹የሞተላት ቀርቶ የገደላት በላ ሲሉ አልሰማህም ልጄ? መሬትም ቤትም የለኝም። ያለኝ ትዝታ ብቻ ነው›› አሉት።

‹‹የታሰረ ወይም አብዮታዊ እርምጃ የተወሰደበት ዘመድስ?››

‹‹ዘመድ?››

‹‹አዎን ዘመድ. . .ልጅ?››

‹‹ያጣ የነጣ ሰው በዚህ አለም ምን ዘመድ አለው ብለህ ነው። ልጅ የለኝም፤ መሆን ነኝ። ዘመዶቼም ልጆቼም እነዚህ መሳሪያዎቼ ነበሩ። ግን ጠላቶች አሉኝ›› አሉት፣ ፍርጥም ብለው።

‹‹ማን ናቸው እነርሱ?›› ብሎ በመገረም ጠየቃቸው።

‹‹ጠላቶቼ? ሆዴና ትዝታዬ ናቸው!››

‹‹ብሉ አባቴ፣ ትንሽ ቢታገሱኝ ከጓዶች ጋር ተመካክሬ መ እሰጥዎታለሁ›› ከማለቱ፣ ሲታገለውና ሲያስጨንቀው በቆየው ሃሳብ ህሊናው ቆራጥ አቋም ሲወስድ ተሰማው።

ሽማግሌውን አንዱ የአብዮት ጥበቃ ጉዋድ ይዞአቸው ሲወጣ ፈጠን እያለ ሲናገረው ሌላው አባል ወደ ሁዋላ ቀርቶ ‹‹ምን ሆነሃል?›› ደርቤን ጠየቀው።

‹‹ምን ሆኛለሁ?››

‹‹እኔ እንጃ! ግር ይልሃል - ከማታ ጀምሮ። አንድ ነገር የሚያስጨንቅህ ትመስላለህ። ሁላችንም የምንጠያየቀው ምን ሆኖአል? ምን ነካው? ነው።››

ደርቤ ስሜቱን ደብቆ፣ «ምንም አልሆንኩም:: የጣላችሁብኝ ሃላፊነት ከብዶኝ ነው የምጨነቀው:: ሌላ የሚያስጨንቀኝ ነገር የለም» ብሎ፣ በመቀመጫው እየተፀፀተ፣ ቀጠለና፣ «ይልቅ የጉዋድ ላጲሶ ቀብር ጉዳይ ከምን ደረሰ?» አለው:: ምንም አይነት ጥርጣሬ ሳይፈጥር አርእስቱ ነገሩን ከራሱ ወደ ሌላ ጉዳይ ለማዞር ሲመቸው ደስ አለው::

«ሳጥኑ ተገዝቶአል:: መኪና ተገኝቶአል:: ጉንጉን አበባም ታዞአል:: መፈክሮችም እየተዘጋጁ ናቸው:: አስክሬኑ ቅዱስ ዮሴፍ ቤተክርስቲያን ከሚገኘው ከአብዮታውያን መካነ መቃብር እንዲያርፍ ተፈቅዶአል:: የቀብሩ ስነ ስርአት የሚፈፀመው በሰባት ሰአት ነው:: አንተስ የምታደርገውን ንግግር አዘጋጅተሃል? ስለጋዜጠኞቹስ ምን አደረግህ?» ብሎ ጠየቀው::

ደርቤ እራሱን ነቀነቀና እንቅልፍ አጥተው ያደሩትን አይኖቹን አሻሸ:: በተዳከመው ሰውነቱ ዝሎ እንደ ድንጋይ ከበደው:: ሰክሮ እንዳደረ ሰው አይኑ ቀይ ፊቱ በልዞአል:: ውሃ ያልነካው ዝነ ይዞርበት ነበር:: ውሃ ያልነካው ቀይ ፊቱ በልዞአል:: በዛ፣ ጭንቅላቱ ዝነ ይዞርበት ነበር:: ከፉኛ ተንጠራርቶ አዛጋና፣ «ንግግሬን እህል ያልዞረበት አፉ አሻቦ መስሎአል:: ከፉኛ ተንጠራርቶ አዛጋና፣ «ንግግሬን ለመፃፍ ጊዜ አላገኘሁም:: ጊዜ ጠፋ:: ድሮ ሰአቱ እንደ ቀን የሚረዝምብኝ ሰው፣ ዛሬ ቀኑ እንደ ሰአት እያጠረብኝ ተቸግሬአለሁ:: ጋዜጠኞችንም ለማግኘት ብዙ ጊዜ ሞክሬ አልቻልኩም» አለው::

«እነሱ መቼ ይገኙና! ኢ.ድ.ህና ኢ.ህ.አ.ፓ. ብቻ ናቸው ያንን ቤት የሞሉት» አለ ተናድዶ::

«ከያይነቱ አለበት፤ ህዝባውያን ጋዜጠኞችም አሉ::»

«እኔ እንጃ ብቻ፣ ግብግብ አለ ቢሉዋቸው ኖሮ ሳይጠሩ ይመጡ ነበር:: እኔ መቼ ለማሁት:: ሞኝ ሆነህ ነው እንጂ፣ እረቂም አለ ብትላቸው ኖሮ ያለ የሌለ መሳሪያቸውን ይዘው ነበር የሚመጡት:: ገብተን ያንን ቤት አንድ ቀን ካልመነጠርነው አይሆንም::»

«ምንጠራ እንዲህ በቀላሉ:: ለምንጠራ ከመሮጥ በፊት ብዙ መማር አለብን:: ምንጠራ ለምን? እንዴት? መቼ? ማንን? ከምንጠራ ሌላ ሊወሰድ የሚችል አማራጭ ርምጃ አለ ወይ? ለእነዚህ ጥያቄዎች ሁሉ ተጨባጭ

መልስ ማግኘት ያስፈልጋል። አላማችን የአብዮቱን ሰፊር ማስፋትና ማጠ...
መሆኑን መዘንጋት የለብንም›› አለው።

ጉዋድ ላጺሶ መገደሉን ከሰሙ ወዲህ የአብዮት ጥበቃ አባሉች ሁሉ
በንዴት ገንፍለው ደሙን ለመበቀል ወኔያቸው የተቀሰቀሰ መሆኑን ያረ...
በንዴት ገንፍለው ደሙን ለመበቀል ወኔያቸው የተቀሰቀሰ ‹‹እየሀ ጉዋድ›› አለ
ሳያጤን አልቀረም። እጅግ ያሳሰበው ጉዳይ ስለነበረ፣ ግን ስሜታችንን መቆጣጠር
‹‹የላጺሶ መመታት እንዳስቆጣችሁ ይገባኛል። በስሜት ተነሳስተን በግብታዊ...
ያለብን በተለይ በዚህን ጊዜ ነው። ጠላቶቻችን የሚፈልጉት ይሆን
የምንወስደው ርምጃ መኖር የለበትም። አለውና፣ እነዋሲሁን
ነው። ወጥመዳቸው ውስጥ መግባት የለብንም››
ወስዳችሁ አስረከባችሁ ወይ ለመሆኑ?›› ብሎ ጠየቀ።

‹‹እንዴታ። ጠዋት በማለዳ ነዋ›› አለው ፍርጥም ብሎ። ቀጠለና፣ ‹‹ብቻ
ነገሩ ሁሉ ደስ አላለኝም›› ብሎ ራሱን ነቀነቀ።

‹‹ምኑ ነው ደስ ያላለህ?››

‹‹አንዳንድ የህዝብ ድርጅት ጉዋዶች የነዋስይሁንን መያዝ ሰምተው
በጣም ተቆጥተዋል አሉ. . . ››

‹‹ለምን?››

‹‹እነዋስይሁን አብዮታዊ ናቸው። ትክክል ነው የሰሩት። አድሃሪያንና
አናርኪስቶችን መጨፍጨፍ ማስረጃ እያቀረቡ አይደለም. . . ይህ የአብዮት
ጊዜ ነው. . . እንዲያውም ያሰራቸው ቀበሌ አድሃሪ. . . ቀልባሽ ነው በማለት
ነዋ!››

‹‹ተዋቸው እባክህ! የቡድን ጉዳይ ነው። ቀበሌ የቡድኖች መሳሪያ. . .
አዎን የቡድኖች የስልጣን መውጣጫ አይደለም. . . ስልጣን የጠማቸው
ግለሰቦች ናቸው እንዲህ የሚሉት. . . እናውቃለን እናደራጃለን እያሉ
የራሳቸውን ቡድን በህዝብ ላይ የሚያደራጁ ካሉ ተሳስተዋል።››

‹‹ዋስይሁን ምናለ መሰለህ! ሆ. . .ሆ. . . ዛሬ ባልወጣ ምናለ በሉኝ!
ከሁዋላዬ ማን እንዳለ ባታውቁ ነው! አልገባችሁም እንጂ እኔ የምታገለው
ለአሸናፊው መስመር ነው። ለናንተ ይብላኝ ብቻ!›› አለ አሉ እየደነፋ። ‹‹ብዝ

እጃችን ነው. . . ማታውኑ እርምጃ ብንወስድበት ኖሮ ይህ ሁሉ አይደርስም ነበር. . .››

‹‹የወሰድነው ርምጃ ትክክልና አብዮታዊ ነው፡፡ እንጠራጠር፡፡ አሸናፊውን መስመር የሚወስነው ሰፊው ህዝብ በትግሉ ነው›› አለውና፥ የጊዜውን መርጥ ገምቶ፥ ከአንድ ሰአት በሁዋላ የቀበሌው የአብዮት ጥበቃ ጉዋዶች ሁሉ ተሰብስበው እንዲጠብቁት እንዲያደርግለት ነግርት አሰናበተው፡፡ ጉዋዱ ፈጠን ፈጠን በሚል እርምጃው ወጣ፡፡

የአብዮት ጥበቃው ጉዋዱ ከመውጣቱ፥ ልክ ወረፋ ሲጠብቁ የቆዩ ይመስል፥ ሁለት ፖስታ አመላላሾች ተያይዘው ገቡ፡፡ አንደኛው ፖስተኛ ከማስታወቂያና መርሃ ብሄር ሚኒስቴር ስለነበረ እጅ ከነሳው በሁዋላ በራኮማንዴው ደብተር ላይ ፈርሞ ፖስታውን ተቀበለው፡፡ ደብዳቤው የተላከው በራስዎ የሚመራ ክፍል በመሆኑም ለማንበብ ቸኩሎ ነበር፡፡ ‹‹የአብዮት ጥበቃ ሊቀ ከሚሰራበት ክፍል በመሆኑም ለማንበብ ቸኩሎ ነበር፡፡ ‹‹የአብዮት ጥበቃ ሊቀ መንበር ሆነው መመረጥዎን ሰምተናል፡፡ እንደሚያውቁት ያሉበት ክፍል ስራ ጊዜ የማይሰጥና በሀላፊነትም የሚያስጠይቅ ስለሆነ፥ በአስቸኳይ ወደ ስራዎ እንዲመለሱ እያስጠነቀቅን፥ በእርስዎ ስራ ላይ አለመገኘት የተነሳ ስራው ተበድሎ ቢገኝ በሀላፊነት የሚጠየቁ መሆኑንና መስሪያ ቤቱም ባለበት አብዮታዊ ግዴታ መሰረት አስፈላጊውን ርምጃ ለመውሰድ የሚገደድ መሆኑን እናስታውቃለን. . .›› ከመስሪያ ቤቱ የተላከው ደብዳቤ ነበር፡፡

ሳቅ ቃጥቶት ነበር፡፡ ግን ሊስቅ አልቻለም፡፡ ‹‹ከመቼው አፈጠናቸው?›› በማለት ራሱን በራሱ ጠየቀ፡፡ ‹‹አሁን የትኛው ስራ ይበደላል ብለው ነው? የትኛውስ ሃላፊት ነው የሚያስጠይቀኝ? በቀን የሁለት ሰአት ስራ እንኩዋን የለኝም፡፡ ለዚያውም ቢሆን እኔም እንደነርሱ ሀሲና አለኝ፡፡ እንደ ሌሎቹ፥ ቀበሌ አሰራለሁ. . . የአብዮት ጥበቃ አባል ነኝ. . . አብዮታዊ ግዳጅ ላይ ነው ያለሁት እያልኩ በማስፈራራትና በማጭበርበር ከስራ እየቀረሁ ያልሰራሁበትን ደመወዝ ስጡኝ አልል! ደብዳቤ ከመፃፍ ይልቅ ጠርተው ቢያነጋግሩኝ ምን ነበረበት? ቀልድና ተንኮል ነው!›› እያለ በአሳብ ባህር ሰምጦ ቆየና ሌሎቹንም ደብዳቤዎች ከሁለተኛው ፖስተኛ ተቀብሎ አንድ በአንድ እየከፈተ ያነብ ጀመር፡፡ እምስቱም ደብዳቤዎች በእጅ የተፃፉ ሆነው፥ ከአብዮት ጥበቃ ሊቀ መንበርነት ባስቸኳይ ወርዶ ካልወጣ፥ ውሎ ሳያድር በህይወቱ ላይ ርምጃ

የሚወሰድ መሆኑን የሚያስጠነቅቁ ዛቻዎች ነበሩ፡፡ ዛቻዎቹ ለቀልድ ያህል የተሰነዘሩ እንዳልነበሩ ስለገመተ ቀዝቃዛ ላብ በጀርባው ሲወርድ ተሰማው፡፡ ስለ ተሰራጨ የገዛ ህይወቱን ከአደጋ የማዳን ጥሪ ስሜት በመላ ሰውነቱ ማን፥ ‹‹የለም፥ ፈተናው ብርድ እንደ ያዘው ሰው ይንቀጠቀጥ ጀመር፡፡ በአሳቡ ግን፥ ‹‹የለም፥ ፈተናው እዚህ ላይ ነው! የሰው ልኩ የሚታወቅበትና የሚለይበት ከዚህ ላይ ነው! ሞት ጥርሱን ቢያገጥ. . . . ቢያንዣብብ እንደ ጥላ፥ ምኔን ወስዶ ምኔን ሊያስቀር? ለአንዲት አጭር ህይወት እንዲህ መጨረሻ የሌለው ጭንቀት! ምን ሊቀር ከትዝታ ሌላ? . . .›› እያለ ሲያዘግም፥ አጠገቡ የነበረው ስልክ ደወለ. . . ከመደንገጡ የተነሳ ከተቀመጠበት ሊነጥር ምንም አልቀረው ነበር፡፡

ከድንጋጤው የተነሳ ስልኩን ለማንሳት ጊዜ ወሰደበት፡፡ እራሱን እየታዘበ በሚንቀጠቀጥና በሚያልበው እጁ ስልኩን አነሳ፡፡ ‹‹ሃሎ. . . ማን ልበል? ማን. . . እሜቴ እንደምን አሉ?›› አለ፥ እየተገረመ፡፡ ወይዘሮ አምሳለ ነበሩ፡፡ ሰላምታው እጅግ ስለበዛበት የባሰውኑ ተደናገረ. . .

‹‹ለብርቱ ጉዳይ ፈልጌህ ነበር፡፡ በምሳ ሰአት ልትመጣ ትችላለህ?

‹‹ስዩ እሜቴ፥ ቀብር አለብኝ!››

‹‹አሁንስ መኪና እልክልሃለሁ. . .››

‹‹አሁንም ስብሰባ አለብኝ ከጥቂት ደቂቃ በሁዋላ. . .››

‹‹ማታስ?››

‹‹ማታ ማታ ውይይት አለብኝ፡፡ ዛሬ የሚመችኝ አይመስለኝም፡፡ በስልክ ቢነግሩኝ. . .››

‹‹ጉዳዩ እንኳዋን በስልክ የሚነገር አይደለም፡፡ ከተመቸህ ብቅ በል. . . እ. . . መኪና እፈልጋለሁ ብለህ ነበር ጥሩ መኪና በጥሩ ዋጋ ተገኝቶልሃል፡፡ ገንዘብም ባይኖርህ እኔ ከፍዬልህ ቀስ ብለህ ትከፍለኛለህ! ሌላም ጉዳይ አለኝ፡፡ እንደ ምንም ብለህ ብቅ ብትል?››

‹‹ዛሬ ፈፅሞ አይመችኝም እሜቴ. . . ››

‹‹ሰመሆኑ ልጄ፣ ምን ወስዶ እዚያ ባጣ ውስጥ ከተተህ? ጥንቁቅ ነበርክ እንኳዋ. . .››

የሚሰጠውን መልስ እስኪፈልግ ጊዜ አልሰጡትም:: ‹‹እዩ. . . ተሳስተሃል ልጄ:: ሁላችንም አዝነናል:: ባታውቀው ነው እንጂ የእሳት ራት ነው ያደረጉህ:: ሁዋሳ አንድ ነገር ብትሆን ሀዘኑ ከኛ ራስ አይወርድም:: መቼም የዘመኑ ልጆች የእሳት ራት ሆናችሁአል:: አንተ ግን አስተዋይ፣ ጥንቁቅ ነበርክ እንኳዋ! መቼም በእናንተ ቤት ሁሉንም ነገር አውቀን ጨረስን ብላችሁአል:: እስቲ ይሁን! ለማንኛውም ነገር እንደተመቸህ ብቅ በል፣ መኪናዋ እንዳታመልጥህ፣ ብዙ ሰው እየተሻማት ነው፣ ባለቤትዋም በእዳ ተይዞ በጣም የተቸገረ ስለሆነ ቶሎ ሊሸጣት ይፈልጋል:: እራስህንም ጠብቅ፣ እግዚር ካንተ ጋር ይሁን›› ብለውት ስልኩን ዘጉ::

ወይዘሮ አምሳለ ስልክ የደወሉበትን ዋና ምክንያት ሳያውቅ አልቀረም:: በላብ የተጠመቀው እጁ የባለውን እየተንቀጠቀጠ ስልኩን አስቀመጠ:: የስልክ ማስቀመጫው ውርጭ ውስጥ ያደረ መስሎ ነበር:: ሁሉም ነገር በአንድ ጊዜ መጥቶ ክፉኛ ስለተጫነው ልቡም ሆነ ትክሻው ከጭንቀቱ ስር ሊሰምጡ ተሰማው:: ካደገ ወዲህ ለመጀመሪያ ጊዜ ስቅስቅ ብሎ አለቀሰ:: ነገር ግን፣ የያዘው አባዜ እስኪወጣለት ለማልቀስ እድል አላገኘም:: ወዲያውኑ በሩ ተንኳኳ:: ‹‹ለማልቀስ እንኳን ጊዜ የለም›› በማለት እድሉን ረገመና ፊቱን ቶሎ ጠራረገ:: ብቻውን ሆኖ እስኪወጣለት ድረስ እንባውን በዝምታ ለማንባት ተመኝቶ ነበር:: ባጭሩ የተቀጨው ስሜቱ እየተናነቀው ‹‹ይግቡ!›› አለ::

የአብዮት ጥበቃ ሊቀ መንበር ሆኖ መመረጡን በጠዋት የሰሙ የመስሪያ ቤቱ ጋዜጠኞች ነበሩ:: አራቱም በተራ አገላብጠው ከሳሙት በሁዋላ በመመረጡ የጋለ ደስታቸውን ገልጠውለት ወንበር ይዘው ቁጭ አሉ:: ከዚህ ቀደም ለሰላምታ እንኳን ይከሩበት የነበሩት ሰዎች አሁን እንዲያ ሲስሙት፣ የሚለው ነገር ጠፍቶት ባዶውን ወረቀት ሲያገላብጥ፣ የያዘውን እርሳስ በጥርሱ ሊነክስና ራሱን ሲያክ ከቆየ በሁዋላ፣ ‹‹እንኳን መጣችሁልኝ:: ጋዜጠኞች ፈልጌ ነበር:: ደህና እግር ጥሎአችሁአል›› አላቸው::

እነርሱ በቅርብ ባያውቁትም እርሱ አንድ በአንድ ያውቃቸዋል። ጠጉሩ ከግንባሩ ሽሽት ያለው፥ ቀይ ፊቱና አይኖቹ በእሬቱ የነበዙት ባለጎርናና ድምፁ በመስሪያ ቤቱ ውስጥ በስካርና ከስራ በመቅረት፥ ስራ ሲገባም በሆነ ባልሆነው ከክፍል አለቆቹ ጋር አምባጉዋሮ እያነሳ በማስቸገር የታወቀ፥ የስራ ማህደሩ በቅጣትና በማስጠንቀቂያ የወፈረ ጋዜጠኛ ነበር። ከእርሱ ጎን የተቀመጠው ስፌድ ፊት ባለጎፈሬ አይነ ሙልጬዋላ ቀጭን ረጂም ወጣት፥ እንደሰው በስካሩ የታወቀ፥ በስንፍናውም ምክንያት ተክፍል አለቆቹ ጋር ከወትሮ ድንጋይ የሚያናግር ነበር። ለጥቆ የሚጋጭ፥ ምላሱ ግን ሰው ቀርቶ እንክን የማይወጣለት ምስጉን የተቀመጠው ሶስተኛው ጋዜጠኛ፥ በሙያው ገንዘብ ፈፅሞ የማይበቃው ቢሆንም፥ በጠጭነቱና በሴት ማሳደድ ጠባዩ የተነሳ በወር ውስጥ በሞዴል በመስሪያ ቤቱ ውስጥ ገንዘብ ያልተበደረው ሰው የሌለ፥ እየዞረ ስም የሚያጠፋ ፮ ሶስት አራት ጊዜ ካልተበደርኩ እያለ ሲከስከሉት ሆኛለሁ፥ ትናንት ስጠጣ የለየለት አሉባልተኛ ከመሆኑም ሌላ፥ ካድሬ ሆኛለሁ፥ ነገ እንዲህ ያመሸሁት እገሌ እገሌ ከሚባሉ የደርግ አባሎች ጋር ነው. . . እያለ በማወናበድ የታወቀ ነበር። ሊሆን ነው. . . እገሌ ሊታሰር ነው. . . ባለ ወርቅ ጥርሱ አራተኛው፥ ከጠጉሩ ላይ ሽበት ጣል ጣል ያለበት ጠይም በሁሉም ዘንድ ከመለሳለሱ የተነሳ ጃንደረባ የሚመስለው ነባር ጋዜጠኛ፥ በመሰረቱ ይታወቅ የነበረው በጠጭነት ወይም በአመንዝራነት ሳይሆን፥ ተሰምቶም ነበር። በምንም ጉዳይ ላይ አቋም ወስዶ ሲከራከር ታይቶም ለመሃላ ቢፈለግ አይታወቅም። ነባር ጋዜጠኛ ቢባልም በስሙ የቀረበ ፅሁፍ የሚነቅፉ አይገኝም። ነገር ግን፥ ዞር ብሎ የሚተክለውን የነገር ጩቤ ቶሎ አለቆቹ አልነበረም። ከመጠን በላይ የስልጣን ጉጉት ስለነበረውና የቅርብ የውይይት ጉድጉዋድ በሄደበት ሁሉ ስለሚቆፍር፥ አለቆቹ ሁሉ፥ በተለይም ይፈሩት መድረክ ተከፍቶ እርሱ ቀንደኛ ተሳታፊ ከሆነ ወዲሁ፥ እንደጦር ነበር።

ባለጎርናና ድምፁ ቀደም ብሎ፥ ‹‹ለምን ኖርአል ጋዜጠኛ የፈለግከው? ብሎ ጠየቀው፥ ደርቤን።

«የቀበሌያችን የአብዮት ጥበቃ ምክትል ሊቀ መንበር በአናርኪስቶች እጅ ስለተመታ ለእርሱ ነበር. . . እንደምታውቁት ለቀብሩ ብቻ ሳይሆን ለቅስቀሳም ይረዳል ብዬ ነው. . .»

ባለሰፌድ ፊት ጋዜጠኛ፥ ሹል አፉን አሹሎ፥ ትናንሽ አይኖቹን እንደ ጦጣ ብልጥጥ እያደረገ፥ «ታዲያ ችግሩ ምንድን ነው? አሁን ተመልሰን ፎቶግራፍ አንሺ፥ ፊልም አንሺና አንድ የዜና አገልግሎት ጋዜጠኛ እንልክልሃለን» አለው፥ እርግጠኛ ሆኖ።

«ቀጥሎ የተናገረው ለራሱ እድገትና ስልጣን መሰላል ለመዘርጋት ለስራ ጉዋደኞቹ ሁሉ የውድቀት ጉድጉዋድ ሲቆፍር የሚውለው ጋዜጠኛ ነበር። «ቢሮክራሲ እያለ በየት በኩል። ዙሪያውን ተብትበው ይዘውታል። የመጣንበት ዋና አላማም ቢሮክራሲውን በሚመለከት ጉዳይ ካንተ ጋር ለመነጋገር ነው። ከዚህ ቀደም ከዋስይሁን ጋር ጉዳዩን ጀምረነው ነበር። ጊዜ በማጣቱ ነው እንጂ ይኸኔ ጨርሶት ነበር» አለው።

ሁልጊዜ በብድር የሚኖረው ጋዜጠኛ ለጠቀና፥ «ለዚህም ብቻ ሳይሆን ፈቃድህ ከሆነ የውይይት ክበባችን ሊቀ መንበር አድርገን ልናስመርጥህ በማሰብም ጭምር ነው። ያ መስሪያ ቤት መመንጠር እንዳለበት አንተ ከኛ የበለጠ ስለምታውቀው ከዋስይሁን የበለጠ ትረዳናለህ ብለን ነው። በአድሃሪ ቢሮክራቶች ተተብትበናል።. . .» ብሎ ነገሩን ሳይጨርስ፥ ባለጎርናናው ድምፅ አቋረጠውና፥ «አዎን፥ ጉዋድ እውነቱን ነው። ስርተን እንዳልሰራን አድርገው የግል ማህደራችንን እያበላሹ ይጫወቱብናል። ቢሮክራሲ ሽባ አድርጎ እስኪያስቀረን ድረስ ዝም ብለን መመልከት የለብንም። «አድሃሪ ቢሮክራሲ ይውደም» የሚለውን መፈክር በተግባር ማሳየት አለብን። «የዲሞክራሲያዊ መብት ለጭቁኖች አሁን» የምንለው ለዚህ ነው. . .» አለ።

ባለሰፌድ ፊት ጋዜጠኛ ቀጠለ፥ «ጉዋዱ የተናገረው ሀቅ ነው» አለ። «ከኛ ጋር ቆመህ (ዲሞክራሲያዊ መብት ለጭቁኖች አሁን) ለሚለው መፈክራችን መታገል አለብህ። ዋስይሁን ከኛ ጋር ነበር። ሀቀኛ ጉዋዶች ሁሉ ከኛ ጋር መቆም አለባችሁ። እኛ የቆምነው ለሰፊው ህዝብ አብዮት ነው እንጂ

ለራሳችን ጥቅም አይደለም›› ብሎ ሸበት ጣል ጣል ያለበትን ጋዜጠኛ በአይኑ ጠቀሰው።

ሸበት ጣል ጣል ያለበት ጋዜጠኛ የጠነሰሰው ተንኮል ወደ ግቡ የተቃረበ መሆኑን በመገመት ፈገግ ብሎ ወርቅ ጥርሱን እያሳየ፥ ‹‹ከመስሪያ ቤታችን የሚጋለጡትንና ሊመነጠሩ የሚገባቸውን ሰዎች ስም ዝርዝር ይዘን መጥተናል›› አለና፥ በእጁ የተገሩ ሁለት ሉክ ወረቀት አውጥቶ ለደርቤ ሰጠው። ቀጠለና፥ ‹‹እነዚህ ሰዎች ባስቸኳዋይ ካልተወገዱ ድርጅታችን በዚህ መስሪያ ቤት ውስጥ ፊፅሞ ሊጠናከር አይችልም። ከአንድ እስከ ስድስት ተራ ቁጥር የተመለከቱት አብዮታዊ ርምጃ ሊወሰድባቸው የሚገባቸው ናቸው። አንዱ ተልእኮአችን ይህ ሲሆን፥ ሌላው ደግሞ ቅድም እንደተጠቆመው የውይይት ክበባችን ሊቀ መንበር ሆነህ እንድትመረጥ ለማድረግ ነው›› አለው።

ደርቤ ወረቀቱን አንድ በአንድ ተመለከተ። የአርባ ሰዎች ስም ሰፍሮበታል። በመስሪያ ቤቱ ውስጥ ከነበሩት ባለስልጣኖች አንድም ሰው አልቀረም። የጌታቸው ሽዋሉል ስም በሁለተኛ ተራ ቁጥር ሰፍሮ ነበር። ከሚጋለጡት የፍኖት ከበደ ስም ደግሞ ቀንደኛ የኢ.ህ.አ.ፓ. አባል ተብለው እየተገረመ። ‹‹አድሃሪዎች ሰዎች ስም ዝርዝር ውስጥ ሰፍሮ በማየቱ ደላቂዎች፥ ከማለት ሌላ አሻጥረኞች፥ የኢ.ዲ.ህ. አባሎች የሀይለ ስላሴ ክበር ማስረጃ አላችሁ ወይ?›› ብሎ በነዚህ ሰዎች ላይ የምታቀርቡት ተጨባጭ ተመለከተ።

ጠየቃቸውና እራቱንም አንድ ባንድ

መሳሪያቸው ሊያደርጉት እንደ ፈለጉ ገብቶታል። ንዴቱ እያየለ ሲሄድ እየተሰማው፥ ራሱን ለመቆጣጠር ከፉኛ ይታገል ነበር።

ባለጎርናናው ድምፅ ጋዜጠኛ ‹‹ጉዋድ›› አለው፥ ‹‹አድሃሪዎች እኮ ማስረጃ እየተው አይደለም አሻጥራቸውን የሚሸርቡት። (ፀሀዩ ንጉስ) ሲሉ ከረሙ ለእንዳልካቸው ደሞ ‹‹ፋታ ፋታ›› እያሉ ሲያወናብዱ የቆየ አድሃሪ ጋዜጠኞች ናቸው። አሁንም እንደ ልማዳቸው እያወናበዱ የአብዮታዊት ኢትዮጵያ ባለስልጣኖች ሆነዋል። በተለይም በአንድ ቁጥር ስሙ የሰፈረው ከአብዮቱ በፊት በርእስ አንቀፆቹ ምን ሲፅፍ እንደነበር ሁላችንም እናውቃለን። በሁለት

ቆጥር ስሙ የሰፈረው የለየለት አድሃሪ ደግሞ ቢሮክራሲውን የተነሳ እንክዋን ያለቀጠር በቀጠር ቢሮው ሰው አያስገባም:: ስንቱን ዘርዝረን ከማጠናከሩ ልንዘልቀው?›› ማስረጃ በመጠየቁ ቁጣ ቁጣ ብሎታል::

ደርቤ ያሰቡት አይነት ሰው አለመሆኑ ስለተከሰተላቸው አራቱም ተያዩ::

‹‹እርግጥ ነው. . . አድሃሪ ማስረጃ እየተወ አይደለም ፀረ-ህዝብ አሻጥሩን የሚፈጽመው::›› አለና፣ ለጥቂት ጊዜ ሲያስብ ቆይቶ፣ ‹‹እንደምታውቁት ለማጋለጥ የሚሮጠውም ሁሉ ሀቀኛ አብዮተኛ ነው ማለት አይደለም:: የአብዮት ሂደት ውስብስብና ጠመዝማዛ ነው የሚባለውም ለዚህ ነው:: ግን. . .›› ብሎ ንግግሩን አቆመና ተራ በተራ ትኩር ብሎ ተመለከታቸው:: ፊት ለፊት አይኑን የሚመለከት ከአራቱም ውስጥ አልነበረም:: ገንዘብ የማይበቃውም፣ ባለሰፌድ ፊቱም፣ ባለጎርናና ድምፁም ግንባር ላይ ላብ ተንቸርፍፎ ይታይ ነበር:: ደርቤ፣ በአንድ ፊት አራቱንም እዚያው አቆይቶ ለመመርመር ልቡ እየከጀለ፣ በሌላ በኩል ደግሞ ዋስይሁን በመታሰሩ ከአንድ ሀሁእ ድርጅት የተላኩ ሰላዮች ይሆኑ? አቅዋሜን ለማወቅ ይሆን የመጡት? አውቀውስ ምን ሊያደርጉኝ? እያለ ሲያሰላስል፣ ሸበት ጣል ጣል ያለበት ጋዜጠኛ፣ በፍርሃት ደርቆ ሲዘጋ የደረሰውን ጉሮሮውን እንደ ምንም አላቆ ሲያበቃ፣ ‹‹የለም ጉዋድ. . . ይህን ሊስት ያመጣነው ከመሬት ተነስተን ሳይሆን ዋስይሁን ስለ ጠየቀን ነበር:: ከእሱ ይልቅ አንተ የመስሪያ ቤታችንን ሁኔታ በይበልጥ ታውቀዋለህ. . .እ. . . ጊዜ ወስደህ ተመልከተው›› አለና፣ ወጣትነቱን በማየት ቀጥሎ፣ ‹‹በአብዮት ጊዜ ማመንታት አያስፈልግም:: ለዘብተኛ ከአድሃሪ ተለይቶ አይታይም›› ብሎ፣ ፈገግ ለዘብተኛ ያሰኛል:: በማለት የወርቅ ጥርሱን አሳየው::

የዋስይሁን ስም ተደጋግሞ በመነሳቱ የደርቤ ጥርጣሬ ተጠናከረ:: አቅዋማቸውም በይበልጥ ገባው::

‹‹ድርጅታዊ አምባገነንነት ካልከሰመና ቦታውን ለህብረት ካልለቀቀ፣ የጋራ ጠላቶቻችንን በአንድ ግንባር መዋጋት ቀርቶ የእርስ በርስ ሽኩቻ በተራማጆች መካከል ይሰፍናል፤ ህዝባውያን ድርጅቶችና ጦር ሀይሎች በድርጅት አኩያ ተከፋፍለው አብዮቱ ይደክማል:: የተከፋፈለ ቤት አንድነት ሊቆም ስለማይችል

ለአብዮቱ ጠላቶች አመቺ ሁኔታ ይፈጠራል፤ እንዲሁም ዲሞክራሲያዊ መብት ለጭቁኖች አሁኑ፥ የሚለው መፈክርና የኢ.ህ.አ.ፓ. ጊዜያዊ ህዝባዊ መንግስት አሁኑ፥ የሚለው መፈክር በይዘትም ሆነ በአላማ የተለያዩ አይደሉም፤ ሁለቱም ስልጣን የጠማቸው የንኡስ ከበርቴዎች ጥያቄዎች ናቸው›› በማለት ክርክር ሊከፍት ከቃጣው በሁዋላ፥ የጊዜውን ሁኔታ በመገመት አሳቡን ለወጠ። ‹‹ርምጃ ከመውሰድ በፊት ሁኔታዎችን በትክክል ለማገናዘብ መማክር ለዘብተኛ አያሰኝም። ቃታ ስበው ከተኮሱ በሁዋላ ጥያቄ የማቅረብ ሁኔታ እያከተመ ነው። በአብዮት ሂደት ውስጥ ጀብደኛነት ቦታ የለውም›› ብሎ ራሱን እያከከ ሲያስብ ቆየና እንዲህ አላቸው፥ ‹‹እያንዳንዱ ዜጋ ፀረ-ህዝቦች የማጋለጥ ግዴታ አለበት። ሆኖም ጥቆማ ከማድረጉ በፊት ሁሉም የገዛ ህሊናውን መመርመር ይኖርበታል። የጠቋሚዎች ህሊና እስካልጠራ ድረስ የማጋለጡና የምርመራው ተግባር ሁሉ የጠራ ሂደት አይኖረውም። አብዮቱን ከስህተት ላይ ይጥላል። ለዚህም ነው የቀይ ኮከብን ጥሪ በሀቅ የተቀበሉ ታጋዮች ዛሬ ከፍተኛ ጥንቃቄ የማድረግ አዝማሚያ የሚያሳዩት። ይህን አዝማሚያ የቀኝ ክንፍ አዝማሚያ. . . የፋሺስቶች አዝማሚያ በማለት ያልሆነ ትርጉም ሊሰጡት የሚሞክሩ አሉ። የጊዜ ጉዳይ ነው። እውነትና ንጋት እያደር ይጠራል። ለማንኛውም ነገር ጉዳዩን ለማጣራት እሞክራለሁ። ሀቅ ተደብቃ አትቀርም›› ብሎ ሸኛቸው። እነርሱም በፍርሃት ተውጠው ነበሩና፥ ከደርቤ ቢሮ ቶሎ ወጥተው ለመሄድ አሉ።
አላመነቱም። አራቱም እያላባቸው እግሬ አውጭኝ አሉ።

የወይዘሮ አምሳለ ጥሪ
መሳሪያ ቀብረው የተያዙት ሽማግሌ ጉዳይ እና የወይዘሮ አምሳለ ጥሪ በደርቤ አእምሮ ውስጥ እየተመላለሱ ቢያስጨንቁትም፥ የአራቱ ጋዜጠኞች መምጣት በአንድ በኩል አይነ ጥላውን በይበልጥ ስለ ገለጠለት ተደስቶ ነበር። በሳጺሶ ቀብር ስነ ስርአት ላይ የሚደርገው ንግግር ይዘት ጥርት ባለ ሁኔታ ቅደም ተከተሉን ይዞ በአእምሮው ውስጥ ተደረደረ. . . ዲሞክራሲያዊ መብት ለጭቁኖች በትግል የሚለው መፈክር ትርጉሙ ተከሰተለት። ፈገግ አለ፡ ለጊዜው ያደረበት ድካም ሁሉ ለቀቀው። ሽማግሌው. . . ብሎ አሰበና፥ የመሳሪያ ፍቅር አድሮባቸው በተመሳሳይ ሁኔታ መሳሪያ የደበቁትን ሁሉ እዲያማባቡ ተመክረው በነፃ እንዲለቀቁ ፅኑ ውሳኔ አደረገ። በውሳኔው በመደሰት ፈገግታ ጨመረ። ሰውነቱ በይበልጥ ቀለለው። ግን ፈገግታውና

የቀይ ኮከብ ጥሪ

ስሜቱ አብረውት አልቆዩም። የወይዘሮ አምሳለን ጥሪ ሂሩትን እንዳስታወሰ ፊቱ ላይ እየፈካ ይሄድ የነበረው ፈገግታው ተመልሶ መጨለም ሲጀምር፥ ፍኖት በሩን አንኳኩታ ገባች። ደርቤ ፍኖትን በማየቱ ተደስቶ ከመቀመጫው ዘሎ በመነሳት ሮጦ ሂዶ ሲጨብጣት እጁን ዘረጋ። ጠጋ ብላ ጉንጩን ሳመችው። ‹‹ጓታክልቴ ውስጥ የቀጠፍኩት ናት ብላ እምቡጥ ያልፈነዳ ፅጌ ረዳ አበባ ሰጠችውና፥ ‹‹የቀይ ኮከብ ጥሪ ስለ ደረሰህ እንኳዋን ደስ አለህ። መመረጥክን ቤት ደውለው ነው የነገሩኝ›› አለችው።

ሳቂታ ፊትዋ ጨልሞአል። ብሩህ ፈገግታዋ ጠፍቶአል።

‹‹የመመረጤ ወሬ ከመቼው ተነዛ?›› አላት። ምን እንደ ሆነች ባይገባውም የተለወጠች መሆንዋ ሳይሰማው አልቀረም።

‹‹አዲስ አበባ ካቅምዋ በላይ የሰፋች መንደር ናት። የተደረገ ነገር ቀርቶ የተተነፈሰም ነገር ሰው ጆሮ ሳይገባ ውሎ አያድርም›› አለችው።

ድምፅዋም እንደ ፊትዋ ህይወት አልነበረውም። ከጥቂት ጊዜ በሁዋላ ነበር ከላይ እስከ ታች ጥቁር መልበስዋ የታየውና፥ ‹‹ምንነው ጥቁር ለበሽ?›› ብሎ የጠየቃት።

ለጥቂት ሴኮንድ ያህል አመነታችና፥ ‹‹እምአእላፍ ሞቶ ነው›› አለችው? የራስዋ በሆነ የቀዘቀዘ ድምፅ።

ደርቤ ደንግጦ ራሱን ያዘ። የሚያደርገው ነገር ጠፍቶት ህይወት አልባ ሆኖ ደንዝዞ ቆሞ ቀርቶ ነበር።

‹‹ምንም አይደል። የፈለገው ነገር ነው። ስሜቱ ይገባኛል›› አለችው።

ፍኖት ባትናገር ኖሮ እንደ ደነዘዘ ይቀር ነበር። ‹‹ምን ሆኖ ነው የሞተው?›› አላት፥ እምአእላፍን መሞት ማመን እያቃተው።

‹‹ራሱን ነው የገደለው››

‹‹እንዴት?››

‹‹ተሰቅሎ።››

‹‹ፈፅሞ አላምንም። እምአእላፍ ሞቶአል ብዬ አላምንም...››

‹‹እኔም እንደሱ ነው የሚሰማኝ። የምንወደው ሰው ሲሞት ሙቶአል ብሎ ለማመን ያስቸግራል። እኔ አለ ነው የምለው። ምክንያቱም ካላቤ አይጠፋም። ግን ትዝታው ብቻ ነው የቀረው›› አለችውና፣ መሀረም አውጥታ አይኖችዋን ጠረገች።

‹‹ግን ለምን? ለምን?›› አላት በደረቀ ጉሮሮ፣ እንደ ህፃን ፈገግታ ብልጭ ሲል ደስ ይል የነበረውን የእምአእላፍን ፈገግታ፣ ለዛና ቁም ነገር የተመላበት ቀልዱን፣ ለህይወትና ለሰው ልጅ የነበረውን የጋለ ፍቅር እያስታወሰ።

‹‹ያንን ቲአትር ካሳየ ወዲህ ደስ ብሎት አያውቅም። ውስጥ ውስጡን የሚበላው ነገር ነበር›› አለችና፣ አይኖችዋንና አፍንጫዋን በመሀረም አደረቀች።

‹‹ከፍቶት አላየሁትም። ሁልጊዜ ሲስቅና ሲቀልድ ነው የማየው። ጫቱን በልቶ ‹‹ምርቅን›› ሲሰማው የሚያየው አስቂኝ የሆነውን የሰው ልጅ ጎን ነበር›› አላት።

‹‹አዎን፣ ግን እምአእላፍ ደስታውን ነው እንጂ ከሰው ጋር የሚካፈለው፣ ሀዘኑንና ብስጭቱን ከራሱ አሳልፎ ለማንም አይገልፅም ነበር።

‹‹ቢገልጽም የሚያስቅ መንገድ ፈልጎ ነበር። እያንዳንዳችን ሀዘናችን በጉያችን፣ ደስታችንን በጋራ፣ በዚች አሳዛኝ አለም ላይ ሀዘን መጨመር ምን ያደርጋል፣ ሁሉም በልቡ በቂ ሀዘን የተሸከመ ስለሆነ፣ አንዱ ከሌላው የሚፈልገው ደስታን ብቻ ነው፤ መሆንም አለበት። ይህችን አጭር ህይወት በደስታ ማሳለፍ ከፈለግን ይህችን ማርና እሬት የሆነች ህይወት›› ይል ነበር፣ ‹‹እና፣ የሚፅፈው ለሰው ልጅ ደስታን ለመፍጠር ነበር›› ብላ፣ ‹‹ነበር እንዲህ ቅርብ ኖሮአል እሱ እቴጌ ጣይቱ›› አለችና፣ ተክዛ አንገትዋን ደፋች።

የደርቤ እንባ ኮለል ብሎ ወረደ። አይኔን የከፈተልኝን ወንድም አጣሁ ብሎ በማሰብ ሀዘኑ አጥንቱ ድረስ ዘልቆ ተሰማው። እንባውን በዝምታ እያወረደ፣ የእምአእላፍን ብሩህ ያለ ገፅታ በእንባው ውስጥ አሻግሮ እያየ፣ ለምን ራሱን ይገድላል? ዝና ፈልጎ ነው? ወይስ መፃፍ አቅቶት? እያለ ሲያስብ ከቆየ

በሁዋላ፣ እምአእላፍ አንድ ቀን፣ ‹‹መፃፍ ያቃተው ደራሲና ጥይት የሌለው መሳሪያ አንድ ናቸው›› ያው ትገዘ አለውና፣ ‹‹እንደሱ ያለ ሰው ለምንድን ነው ራሱን የሚገድለው? ለሰው ልጅ ፍፁም ፍቅር ያው ሰው እንዴት ራሱን ይጠላል? ተፈጥሮን የሚወድ. . . እ. . . እንዴት ሕይወትን ይከዳል?›› አላት፣ ብስጭት ብሎ። ከቦርሳዋ አንድ ደብዳቤ አውጥታ ሰጠችው። ደርቤ አይኖቹን ጠራርጎ ደብዳቤውን ከፈተ። ደብዳቤው፣ ‹‹ፍኖትዬ - የኔ ፍቅር›› ብሎ ነበር የሚጀምረው።

‹‹መቼም ይቅርታ አታደርጊልኝም። ይቅርታ ታደርጊልናለሽ ብዬ አልጠብቅም። አድራጎቴ ከይቅርታ በላይ ነው። ህይወትን ያህል ውብ ነገር በገዛ ፈቃዱ ደህና ሁኚ ብሎ ለዘለአለም የሚሰናበት ሰው ይቅርታ ሊጠይቅም፣ ይቅርታ ሊደረግለትም አይችልም።

‹‹ግን ሲኦል የተሻለ ቦታ ሳይሆን ይቀራል ብለሽ ነው! እስከማየው ድረስ ቸኩያለሁ። መቼም ፈልጌ መንግስት ለማያት አልሄድም። ከጥቂት ጊዜ በሁዋላ የሚሰለቸኝ ይመስለኛል. . .

ደርቤ ከደብዳቤው ላይ ቀና ብሎ ፈገግ አለ። በራሱ ላይ ሞት ፈርዶ መልሶ በራሱ የሚስቅ ሰው ይገርማል ብሎ አሰበና፣ ደብዳቤውን ማንበብ ቀጠለ።

‹‹ለማንኛውም ነገር ዘለአለማዊ ደስታ የሚሉት ነገር ያ አይመስለኝም። የፈጠራ ህልም ነው።

‹‹ቸኩያለሁ። የምንጠለጠልበት ገመድ ተዘጋጅቶ ይጠብቀናል። ሽምቀቆው አፉን ከፍቶ ይታየኛል።

‹‹ፍኖትዬ፣ ለመኖር አልቻልኩም። ያለ ድርሰት ሌላ ህይወት የለኝም። ምኞቴ በድርሰት ለሰው ልጅ ደስታን ለማስገኘት ነበር። ግን ለሰው ልጅ ደስታ ለመስጠት አልቻልኩም። ራሴን አታልዬ፣ ሌሎችንም ማታለል ምን ፋይዳ አለው! በኔ ግምት በድርሰት ምንደኛ ወይም አድርባይ መሆን የሚቻል አይመስለኝም። ለስሜቱ ሀቀኛ ያልሆነ ደራሲ ለራሱም ሆነ ለሌላው ደስታ ሊሰጥ አይችልም።

‹‹ይህ ስሜት ያደረብኝ ቲአትሬን ካሳየሁ ወዲህ ነው፡፡ ከኔ የወጣ ወይም ሀሳ የኔ መስሎ አልታየኝም፡፡ ምክንያቱም ሀቅ አልነበረውም፤ ቢኖረውም ሀሳ የተድበሰበሰ ነበር፡፡ የስሜቴን ሀቅ ያንፀባርቃሉ የምላቸው ሌሎች ድርሰቶቼ ሳጥን ውስጥ ተቆልፈው ምስጥ እየበላቸው ነው፡፡ ከድርሰት ሌላ ህይወት የለኝምና በቁሜም ምስጥ እየበላን ነው ማለት ነው፡፡ ከዚህ የበለጠ ስቃይ ምናለ!

‹‹ግማሽ አካሌ በምስጥ ሲቦረቦር እያየሁ፥ አእምሮዬ ተጨንቆ የወለዳቸው ልጆቼ ለምፅ ያለባቸው ይመስል ብርሃን ተነፍጎአቸው በጭለማ ተውጠው ቀርተው እያየሁ ምኑን ኖርኩት!

‹‹ፍኖትዬ፥ የኢዮብ ትእግስት የለኝም፡፡ ቸኩያለሁ፡፡ አልነገርኩሽም እንጂ ህመሜም እየጠናብኝ ሄዶአል፡፡ በፊት በወር አንዴ፥ ያውም አልፎ አልፎ ይጥለኝ ጀምሮአል፡፡ እና ይጥለን የነበረው፥ በቅርቡ በሳምንት ሁለት ሶስት ጊዜ ይጥለኝ ጀምሮአል፡፡ እና ከጊዜ ወደ ጊዜ እየቀነሰ በመሄድ ላይ ይገኛል፡፡ የማስታወስ ችሎታዬ ከጊዜ ወደ ጊዜ እየቀነሰ በመሄድ ላይ ይገኛል፡፡ ያለፈው ህይወት ማስታወስ ከጠፋ ህይወት - ምን ህይወት አለ ብለሽ ነው? ያለፈው ህይወት ባሁኑ ውስጥ ከሌለ ወደ ፊት የሚባለው ነገር ትርጉም አልባ ይሆናል፡፡

‹‹ፍኖትዬ፥ አሰለቸሁሽ መሰለኝ፡፡ ኑዛዜ መደርደሬ አይደለም፡፡ ልነግርሽ የፈለኩት ነገር ቢኖር፥ አንቺ አትገቢኝም ለማለት ነው፡፡ እርግጠኛ ነኝ እንዳንቺ የምልሽ ይገባሻል፡፡ ግን ልትረጂልኝ የምፈልገው አንድ ነገር አለ፡፡ እንዳንቺ ስቃይ ልሆንብሽ የምትግባባኝ ሴት በህይወቴ አላጋጠመችኝም፡፡ ግን ስቃይ ልሆንብሽ አልፈልግም፡፡ ለሰው ደስታን እንጂ ስቃይን አልመኝም፡፡ እኔ ፍቅርሽን ይዤ እሄዳለሁ፡፡ አንቺ ግን ትዝታዬን ይዘሽ አትቅሪ. . .

‹‹በነገራችን ላይ እንደኔ ስነ ፅሁፍ ሉስ አይሁንብሽ፡፡ ራስ ላይ ይወጣል፥ ያሰክራል፥ ስቃይ፥ ሰመመን ይሆናል፡፡ ቀስ በቀስ ፍፁም ተገዥ ያደርግሻል፡፡ እና፥ ከዚያ በሁዋላ አንቺን አያድረገኝ!

‹‹እንደ ቀናተኛ ወዳጅ ጠዋት ማታ ይነዘንዝሻል፤ ፋታ አይሰጥሽም፡፡ ስለምትወጂ ፋታ ማግኘት አትፈልጊም፡፡ የሚወዱዋት ሴት ስታኮርፍ ስትነጫነጭ ቀይታ አልመጣ ስትል፥ ደግሞ ከመጣችም በሁዋላ ስታኮርፍ፥ ስትነጫነጭ

በመጨረሻ ውበትዋን ከፍታ ስትሰጥና ልብ በደስታ ባህር ላይ ከሞገዱ ጋር እየተንሳና እየወደቀ በመንሳፈፍ ሲንገላታ-አቤት ደስ ማለቱ!

«የደራሲ ህይወት - የሞትና የህይወት ባህር ላይ መንሳፈፍ - የባህሩ ሞገድ ተነስቶ በወደቀ ቁጥር አብሮ የምትንገላታ ነፍስ-ባህሩን ተከትላ፥ ጥቁር አረንጉዋዴ ሜዳዎችን፥ ለጥ ያሉ ሜዳዎችን አሸዋማ በረሃዎችን እያቋዋረጠችና በልዩ ልዩ ምንጮች እየተመገበች፥ ባህሩ እየሰፋ - እየደፋ ሄዶ ውቅያኖስ እየሆነ - እህ-ፍኖትዬ-በመጨረሻ - በመጨረሻ - አለም ኮከብ ናት!

«ድርሰት ስቃይ ነው። ምጥ ነው። ግን ምጥ የራሱ ደስታና ውበት አለው። ወልዶ መሳሙ ደስ ይላል። ደራሲና ወላድ ይመሳሰላሉ። እኔ ግን ወልዶ ለመሳም አልታደልኩም። እንዳማጡ መቀጨት!

«ግን ደስ ይላል። ደስ ይላል። በድርሰት ፍቅር የተለከፈ ደራሲ ከድርሰት ላንድ ደቂቃ እንኳዋን ተለይቶ ሲኖር አይችልም። በዚህም አልታደልኩም። የቢሮ እስረኛ፥ ከፍቅሬ ጋር ቀትን ሙሉ ውዬ ለማደር አልታደልኩም። የድርሰት ፍቅረኛ፥ የሁለቱ ቁራኛ ሆኜ ለመኖር አልቻልኩም።

«የመፍጠር ስራ የራሱ ኡደትና ስልት አለው። ደራሲ ፈጣሪ ነው። መፍጠር ያስደስታል። ደራሲ ያማልክትን ባህርይ ይጋራል። ይህን ባህርይ የሚጋራው የህብረተሰቡ ሻማ ሆኖ እያበራ በደስታ እየነደደና ራሱ በደስታው እሳት ውስጥ እየተቃጠለ ነዶ ሲያልቅ ብቻ ነው። ደራሲ ከፈጣሪነት ሰገነት መውረድ የለበትም።

«ድርሰቶቼን ሁሉ ትቼልሻለሁ። ቀደም ብሎ ቤትሽ ያመጣሁአቸውም ለዚሁ ነው። ቤት ልለውጥ ነው ያልኩሽ ውሸቴን ነው። ግን አልዋሸሁም ለካ! ቤቱ መለወጡ አይደለም እንዴ?

«ከመፃህፍት ሌላ ቅርስ የለኝም። ስለ ንብረት አስቤ አላውቅም። ደራሲ ማሰብ ያለበት ስለ ድርሰት ብቻ ነው። ፈጣሪ ምን ንብረት ያስፈልገዋል። አለም የራሱ ናት፤ የሰው ልጅ ገንዘቡ ነው ፍቅር ሙዚቃው ነው። ውበት ምግቡ ነው። ገንዘብ ትዝ አለኝ ስለ ሬሳ ሳጥን አሁን ሳስብ ነው። ሬሳዬ ካልገማችሁ የትስ ብትጥሉኝ እኔ ምን ቸገረኝ። የሚቸገረው የሞተው ሳይሆን ሀያው ነኝ እያለ ሞትን የሚጠብቀው ብቻ ነው።

‹‹ቸኩያለሁ። ከሞት ጋር ቀጠሮ አለኝ፤ ይገርምሻል፥ ከቀረጡ ሞት እያስፈራም - ቢሆንም ከመሰናበቴ በፊት አንድ ቀልድ ልንገርሽ. . .

‹‹አንድ ገበሬ ከቆላ ወርዶ ወንዝ ዳር ያርሳል። ጉዋደኛው ከአፋፍ ላይ ሆኖ እያ አዝብጤ እያለ ይጠራዋል። ወይ! ይላል ስሙ ሲጠራ ሰምቶ። እናትህ ሞታለች፥ ይለዋል። ምን ሆና በል? ብሎ ይጠይቀዋል። መብረቅ መቶአት ነው! ሲል ይመልስለታል። እንዴት ትደነግጥ ጂል! አለው ይባላል።

‹‹ጥሩ ቀልድ አይደለም? ቻዎ፥ ፍኖትዬ። ደርቤን ሰላም በይልኝ፥ ለቀይ ኮከብ ጥሪ ታጠቅ በይው። ምስራቅ ቀይ ናት። የፀሀይ መውጫ ቀይ ነው፤ በደምህ በይበልጥ አቅላው በይው። ቻዎ!››

ደርቤ ደብዳቤውን አንብቦ ከጨረሰ በሁዋላ በእምቢታ ራሱን ነቅንቆ ሲያበቃ፥ ‹‹አሁንም አልገባኝም። ፈፅሞ ሊገባኝ አይችልም›› አላት።

‹‹የደረሰበት ሰው ብቻ ነው ስሜቱ በትክክል ሊገባው የሚችለው›› አለችውና፥ ደብዳቤውን ተቀብላ በጥንቃቄ በማጠፍ ቦርሳዋ ውስጥ ከተተችው።

‹‹እና፥ ከዚህም ሌላ የሚጥል በሽታ ያለበት ሰው ብቻ ነው ጭንቀቱና ምሬቱ ሊሰማው የሚችለው›› አለችው በሀዘን፥ ረጂም እንገትዋን እንደ ባህር ማሽላ ዘልሳ።

‹‹እና፥ ስሜቱ ይገባኛል። እምአእላፍ በዚህ አለም ላይ የሚጠላው አንድ ነገር ብቻ ነበረው ሳንሱር። የሳንሱር ነገር ሲነሳ ብቻ ነበር የሚናደደው። የሳንሱር ነገር ሲነሳ ከጥላቻው ብዛት ስሜቱ ሁሉ ከቁጥጥር ውጭ ይሆንበት ነበር። ‹‹የወላጆች ቁጥጥር፥ የትምህርት ቤት ቁጥጥር፥ የመስሪያ ቤት ቁጥጥር፥ የሚስትና የቤተሰብ ቁጥጥር፥ የህብረተሰቡ ቁጥጥር መቼ ነው የሰው ልጅ የአስተሳሰብ ነፃነት የሚኖረው? ችግሩን በሙሉ አውርሶኝ ነው የሞተው። ከእንግዲህ የኔ ህይወት ተልእኮ እሱ የፃፋቸውን ድርሰቶች ማሳተም ነው›› አለችው።

‹‹ለምን እሱ ሊያሳትማቸው አልሞከረም?››

‹‹እንደማይሆንለት ስለሚያውቅ።››

‹‹ለምን አይሆንለትም? ቲኣትሩን አሳይቶ የለ?››

‹‹አየሁ፣ እሱ አብዛኛውን ጊዜ የሚፅፈው ስለ ፍትወት ነው፡፡ ‹‹የብልግና ውበት›› ይለዋል፡፡ ስለ ፍትወት ይፅፋል፣ ስለ ፍትወት ያዜማል፡፡ ለሱ ግብረ ስጋ የህይወት፣ የውበት፣ የሀሴት ምንጭ ነው. . .

‹‹ምን ይል ነበር መሰለህ? ‹‹ተፈጥሮ መፈንደቅ የምትጀምረው አበቦች ሲፈነዱ ነው፡፡ አበባ ፍትወት ነው፣ ውበት ነው፡፡ ገላቸው ፍትወት መነምዠት ሲጀምር ነው ውበት የሚጨምሩት፤ የደስታ ዜማ የሚያዜሙት፡፡ ወንድ ጡንቻው ሲያብጥ፣ ሴት እንጠንጤ ስታወጣ አቤት ማማራቸው! ጠረናቸው ከሩቅ ይጣራል፤ ትንፋሻቸው እንደ እሳት ምላስ ከሩቅ ይለበልባል፡፡ ፍትወት ፍትወት ያስፈነድቃቸዋል፣ ያስበርቃቸዋል፣ ያቁነጠንጣቸዋል፡፡ ሰው ፍትወት ሲነመዥ አቤት ማማሩ! ህይወት ያኔ ነው የምትጣፍጠው፡፡ አቤት ህይወት ስትጣፍጥ በወጣትነት ጊዜ! ሽማግሌ እንኳዋን ፍቅር ሲይዘው ይወራል፡፡ ፍተወት የህይወት፣ የደስታ የውበት ምንጭ ነው!›› ይል ነበር›› አለችና፣ እንባ ያቀረሩትን አይኖቾዋን ጠረገች፡፡

‹‹ታዲያ እንዲህ አይነቱ ፅሁፍ እንዳይታተም ምን ይከለክላል?›› አላት፡፡

‹‹ህብረተሰቡ ግብረ ስጋን ያደርጋል›› እንጂ ስለ ግብረ ስጋ ማንበብና መስማት አይፈልግም፡፡ ለዚህ ነው›› አለችው፣ ብስጭት ብላ፡፡

‹‹ማርና እሬት?›› አላት፣ የጀመረችውን ልብወለድ መፅሀፍ አስታውሶ፡፡

ቶሎ ፅፋ ለመጨረስ ያሰበችው መፅሀፍ፣ ፍፃሜው እንደ በረሀ ኩሬ እየቀረባት በሄደ ቁጥር እየራቀ መሄዱን ላንዳፍታ በማጤን፡፡

‹‹የቀንድ አውጣ ጉዞ ሆኖአል›› አለችው፣ የሀዘን የደስታ፣ የብስጭትና የተስፋ ጥላዎች ፊትዋ ላይ እየተመላለሱ፡፡

እንደክረምት ሰማይ ፊትዋ ጠቆር፣ ፈካ፣ ብልጭ ድርግም ይላል፡፡

‹‹በጣም እንደ ሰወጠሽ ይገባሻል?›› አላት፣ በፊት የሚያውቀውን ሳቂታ ፊትዋንና አይንዋን በማስታወስ፡፡

‹‹ጠባዬ እንደ መፅሀፉ ሂደት ይለዋወጣል። ፈቀቅ አልል ሲለኝና አንድ ቦታ ላይ ነክሶ ሲቆም፥ ህይወት ራስዋ የቆመች ያህል ይሰማኛል። አላቢ በድንገት የራሱን መንገድ ቀይሶ መሄድ ሲጀምር ደግሞ ደስ ይለኛል። እንደ መፅሀፉ ሁኔታ ህይወት ራስዋ መፈንጠዝና መፈንደቅ ትጀምራለች። የሚገርመው ነገር ብቸኝነት በጣም ስሜቴ በቀን ብዙ ጊዜ ይለዋወጣል። ልስጥ አልፈልግም። እያስፈለገኝ ሄዷል። ጊዜዬን ለመግፊ በቀር ለምንም ያለኝ ጊዜ አይበቃኝም። አየህ ጊዜን የሚሰርቅብኝ ሰው ደስ አይለኝም፤ ለዚህ ነው የተሰወርኩ ድርሰት ንፁህ ስሜትክን፥ ጥሩ ጊዜህን ይጠይቃል። መሰለኝ። አየህ መግፊ ይፈልገኛል›› አለች።

‹‹እምአእላፍ በሽታ ተጋብቶብሻል!››

‹‹የደራስያን በሽታ ይዞኛል። ግን ጥሩ በሽታ አይመስልህም? በሽታው እንደ ትኩስ ፍቅር ነው የሚጣፍጠው። አንዳንዴም ያበሳጫል። ሌሊት ግሩም መስሎ የሚታየው አሳብ በቀን ብርሃን እንደ ገና ሲመለከቱት የሚያስጠላበት ጊዜ አለ። ወረቀት ላይ ሲያስፍሩት ባዶ የቃላት ኩዋኩዋታ ሆኖ ይገኛል። በቅርብ ግሩም ድንቅ አሳብ መስሎ ብቅ የሚለው ሁሉ ሀቅ ሆኖ አይገኝም። ሲያዩት ፕሮፓጋንዳ ወይም ስብከት ይሆናል። ይህ ሲሆን የተፃፈውን እንደ ገና መፃፍ አለ። መፃፍ እንደ ገና መፃፍ ምስጢሩ፥ ሀቁ ቁልጭ ብሎ እስኪወጣ ድረስ። የደራሲ ረሃብና ጥማት፥ ውበትና ሀቅ ነው። ቀላል ስራ አይደለም። ያለ የሌለውን ሀይል የሚጠይቅ ትግል ነው - እና እንድንኖር የሚገፋፋኝን ያህል እየገደለኝም ነው። ‹‹ማርና እሬት ነው›› አለች፥ ሩቅ እየተመለከተችና ምላስዋን አሹላ ጥርስዋን እየላሰች።

ጥርስዋን በምላስዋ ስትልስ ከንፈርዋ ይረጥብና ደስ ይላል።

‹‹እንደ አብዮቱ ነው›› አላት።

‹‹እምን፥ እንደ አብዮቱ ነው›› ብላ መለሰችለት።

‹‹የቀይ ኮከብ ጥሪ! እናት ኢትዮጵያ ስትጠራኝ ይሰማኛል። ይህች ጉደኛ አገር ኮ ፍቅር ትጥላለች። በአፍሪቃ የክርስቲያን ደሴት ነበረች። ሁዋላ ደሞ የነፃነት ደሴት ሆና ቆየች። አሁን ያብዮት ደሴት ሆናለች። በቀይ ኮከብ እናስጌጣታለን። አሮጌ ጨርቅዋን እናስጥላታለን። እምአእላፍ አንድ ቀን

‹‹ኢትዮጵያን በሚገባ የሚያውቅ ኢትዮጵያዊ፣ ኢትዮጵያ የሚወድ ኢትዮጵያን አብዮተኛ መሆን አለበት! ምክንያቱም ኢትዮጵያ አብዮት ያስፈልጋታል፣ ተሀድሶ ያስፈልጋታል፣ ያለኝ ትዝ ይለኛል አለች።

‹‹አብዮትም እንደ ድርሰት ንፁህ ስሜታችንንና ሙሉ ጊዜያችንን፣ የመፍጠር ችሎታችንን ይጠይቃል›› አላት፣ ስሜት እየተናነቀው።

ፍኖት ትኩር ብላ እያየችው፣ ድንገት ፍንጭትዋን ብልጭ አድርጋ ምላስዋ በማሾል ጥርስዋን ላሰች። ከንፈሮችዋ ረጠቡ። በውስጥዋ መፈንደቅ የጀመረውን ስሜት በግድ ገታችና፣ ‹‹አብዮተኞችን ከዚህ አንፃር ለማየት ሞክሬ አላውቅም። ግሩም ነው›› አለችው።

‹‹መቼም መፅሀፍሽ ውስጥ እኔ አለሁበት አይደለም?››

‹‹ማን አለህ?››

‹‹እንዲሁ ይገባኛል። ሁሉጊዜ የምትጠይቂኝ ጥያቄዎች ይነግሩኛል። ጠያቂ፣ ጆሮና አይን ብቻ ሆነሻል።››

አባባሉ አስገርሞአት ፈገግ አለች። ፈገግታዋ ተጋባበት። ደስ አለው። የሚሰማኝን ሁሉ ዝክዝክ አድርጌ ልነግራት ብችል ምን ነበረበት ብሎ ተመኘ። መፅሀፍዋ ትዝ አለውና ድንገተኛ ቅናት አደረበት። ምን ነው ባለቀላትና በተገላገለችው አለ። ለምን ያስቃያታል! የሚል አሳብ መጣበትና፣ እናቱን! አለ በልቡ።

‹‹ለምን እንዲህ ታየኛለህ?››

ጥያቄዋ አስፈራውና አይኑን ሰበረ።

‹‹ለምን ያስቃያታል እያልኩ በልቤ ስራገም ነበር።››

‹‹ማን?››

‹‹መፅሀፍሽ››

‹‹ለምን?››

‹‹ብቻ አለ አይደል። ቅናት አሳደረብኝ።››

‹‹ለምን?››

‹‹መካከላችን የገባ ሰው መስሎ ስለታየኝ። እና ስለሚያስቃይሽ።››

ውስጥዋ ይፈነድቅ የነበረው ስሜት ገንፍሎ ስለ ወጣ ዘላ ግንባሩን ሳመችው። ጉንጭዋን ሳማት። ላንዳፍታ አይኖቻቸው በቅርብ ተጋጩ። የእሳት ብልጭታ ተፈጠረ። እሱ ቀይ ኮከብ ታየው። እስዋ አዲስ ምእራፍ ታያት።

እየፈነደቀች፥ በጥርስዋም በአይንዋም ሳቀችና፥ ‹‹እምአእላፍ ሞተ። አዲስ ምእራፍ ተወለደ። እምቢ ብሎኝ የነበረውን አሳብ ፈታህልኝ›› አለችውና፥ ‹‹ቆይ እንጂ። እንደ ገና ግንባሩን ስማ እየሮጠች ስትወጣ ተከትሎ ደረሰባትና፥ ‹‹ቆይ እንጂ። ምን ነካሽ ቀብሩ መቼ ነው?›› አላት።

‹‹ውይ በሞትኩት! የመጣሁበትን ጉዳይ ረስቼው! አሁን ነው›› አለች፥ ባላየችው ሁኔታ እንደማፈር ብላ።

‹‹አብሬሽ እመጣለሁ። ግን ሞቶአል ብዬ አላምንም።››

‹‹ደራሲ ይሞታል፥ ድርሰቱ ግን አይሞትም›› ብላ፤

‹‹ሌላም የምጠይቅህ ነገር ነበረኝ›› አለች።

‹‹ምን?››

‹‹ስለ ሂሩት።››

‹‹ጀመርሽ እንግዲህ!››

‹‹ምን?››

‹‹ያን መከረኛ ጥያቄሽን።››

ከት ብላ ሳቀች።

‹‹ሌላ ጊዜ ስለ እስዋ አጫውትሻለሁ። ለስዋ ያለኝ ፍቅርና ለቀይ ኮከብ ያለኝ ፍቅር እየተወሳሰበብኝ፥ እየተገመደብኝ ሄዶአል›› አላትና ‹‹እንጂ ቆይኝ›› ብሎአት ወደ ቢሮው ገባ።

የቀይ ኮከብ ጥሪ

ኮቱን ይዞ ሽጉጡን ጎኑ እየሻጠ ተመልሶ መጣና፣ ‹‹እምአእላፍን መሸኘት አለብኝ›› አላት።

‹‹ይኖራል። ከመቃብር በላይ ይኖራል። ለዘለአለም!›› ብላው ፊታቸውን ወደ መንገዱ መለሱ። እርስዋን ‹‹ማርና ሬት›› እየጠራት፣ እርሱን ቀይ ኮከብ እየጠራው. .

ምእራፍ ፲

ከማስታወቂያና መርሀ ብሄር ሚኒስቴር ሊጋለጡና ሊመቱ ይገባቸዋል በማለት የመስሪያ ቤቱን የአብዛኛዎቹን የመምሪያ ሀላፊዎች፥ የአንዳንዶቹን የጋዜጣና የራዲዮ ፕሮግራም ዋና አዘጋጆች እንዲሁም የአንዳንድ የጠቅላላ አገልግሎት ሀላፊዎችንና የፔርሶኔል ሹሞችን ስም ዝርዝር ይዘው የመጡት አራት ጋዜጠኞች ከደርቤ ቢሮ ወጥተው በቀጥታ ወደ ስራቸው አልተመለሱም። ተያይዘው በቀጥታ ያመሩት ወደ ሌላ ቀበሌ ነበር።

እግረ መንገዳቸውን ላንዳፍታ ቆም ያሉበት ጊዜ ቢኖር፥ አዲስ ዘመን ጋዜጣ ለመግዛት ብቻ ነበር።

ጋዜጣውን ብዙ ህዝብ ይሻማ ስለነበረ በስንት ልመናና ግፊያ ለዚያው በሃያ አምስት ሳንቲም ከአንድ ጋዜጣ በላይ ለመግዛት አልቻሉም። የፈለጉት ዜና በመጀመሪያው ገፅ በሶስት አምድ፥ በ፵፮ ኮር ፊደል፥ ‹‹የተጋለጡ አናርኪቶች በተራማጅ ሀይሎች ቁጥጥር ስር ዋሉ›› በሚል አርእስት ስር ተፅፎ በማየታቸው ተደስተው ፈገግታ በመለዋወጥ መንገዳቸውን ቀጠሉ።

በአርእስቱ ስር የሰፈረው ፅሁፍ ይዘት፥ በተራማጅ ሀይሎች ቁጥጥር ስር የዋሉት ዘጠኝ አናርኪስቶች፥ ሶስት ሴቶችና ስድስት ወንዶች፥ ትናንት ጠዋት ከረፋዱ ላይ በቁጥጥር ስር ለማዋል የበቁት፥ የመስሪያ ቤታቸው ሰፊ ሰራተኛ ከሀቀኛ ታጋዮች ጋር በመተባበር ስላጋለጣቸው ነው የሚል ነበር. . .

ዘጠኙም ሰዎች በዋስይሁንና ግበረ አበሮቹ እጅ መራራ ፅዋቸውን ቀምሰው እንደ ውሻ ጥምብ ከወንዝ ውስጥ ማታውኑ ተጥለዋል። ‹‹ዋስይሁን ትንሽ ጊዜ ቢያገኝ ኖሮ እኛንም ከስንት የኢ.ዲ.ሀ. አባሎች፥ አናርኮ ፋሺስቶችና ተገንጣይ ቡድኖች ቅፅበታዊ በሆነ ፍጥነቱና ቆራጥነቱ በገላገለን ነበር›› በማለት አራቱም ጋዜጠኞች በመያዙ እየተቆጩና በደርቤ አቅዋምም እየተገረሙ ከቀበሌው ፅህፈት ቤት ደረሱ።

ከአዲስ አበባ ቀበሌዎች ሁሉ በቅድሚያ የታጠቀና አብዮቱ ከተከላካይነት ወደ አጥቂነት በተሸጋገረበት ወቅት የመጀመርያውን ጥይት በመተኮስ የህዝባዊ የቀይ ሽብርን ክስተት ያበሰረ፥ ስሙ ከሩቅ የሚያስፈራ ዝነኛ ቀበሌ

ነበር። አንዳንድ በገዘና ብቻ ከሩቅ የሚፈሩ እንጂ በመልክ ብዙም የማይታወቁ
የሸዋ ክፍለ ሀገር የህዝብ ድርጅት ካድሬዎች፣ ማይ ዮርበት ከማያውቀው
ትፈሬአቸው ላይ ቁብ የምትል የማእን አይነት ክፍያ ብጤ ይፍተው፣
ጢሞቻቸውን እንኘርርገው፣ በተጨማደዱ ካኪ ኮቶች ላይ፣ ጉንቻቸውን በሽጉጥ፣
ሽንጣቸውን በዝናር፣ ትከሻቸውን በክላሺን አስጊጠው፣ ሲጃራቸውን ቡልቅ
እያደረጉ አዳዲስ ላንድሮቨር መኪናዎች ውስጥ አምስት ስድስት ሆነው
በመታመቅ፣ ከቀበሌው ፅህፈት ቤት ወጣ ገባ ይሉ ነበር። ቦታው ከወትሮ
ለየት ያለ ሽር ጉድ በዝቶበታል። አንድ አዲስ ክስተት ወይም እንግዳ ነገር
የተፈጠረ ለመሆኑ እንኳዋን ለጋዜጠኞች ቀርቶ በቀበሌው አካባቢ
ለሚያልፉትና ለሚያገድሙ መንገደኞችም ስውር አልነበረም። በአካባቢው
የሚያስጨንቅ ውጥረት ሰፍኖ አየሩ ሁሉ ይከብዳል።

አራቱም ጋዜጠኞች መታወቂያዎቻቸውን አሳይተው ከራስ ጠጉራቸው
እስከ እግር ጥፍራቸው ድረስ ከተፈተሹ በሁዋላ፣ ወደ ቀበሌው ፅህፈት ቤት
ገብተው ትንፋሻቸውን ከመዋጣቸው በፊት፣ ጉዋድ ታደሰ ገብረ መድህን
ይጠብቃችሁአል ስለተባሉ፣ ተቻኩለው ገቡ።

ቤቱ የተወረሰ ትልቅ ቪላ ሆኖ ክፍሎቹ ሁሉ ሰፋፊ ነበሩ። የገቡበት
ቢሮም ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት ስብሰባ ይካሄድበት እንደነበረ ያስታውቃል።
የሲጃራ ጢስ ክፍሉን አፍኖታል። የሲጃራ መኮስተሪያው ሁሉ የመስቀል ችቦ
የነደደበት መስሎአል። ሆኖም እንደ ሌሎቹ ቀበሌዎች ቢሮ በእግዳሚ የእድር
ወንበሮችና በማመልከቻ ፀሀፊዎች ወልጋዳ ጠረጴዛ አይነት ተሞልቶ አይን
የሚገፈትር ሳይሆን፣ ከጥቁር ቆዳ በተሰሩ ሶፋዎች፣ በሞዝቮልድ ጠረጴዛና
በቀይ ምንጣፍ አጊጦ አይን ይስብ ነበር።

ክፍሉ ውስጥ ሶስት ሰዎች ነበሩ። የቀበሌው ሊቀ መንበር ከትልቅ ጠረጴዛ
ሁዋላ ተቀምጦ አንድ ወፍራም ፋይል በተመስጦ ያነብ ነበር። የቀበሌው
ቤተኛ የነበረውና በእንግድነት መጥቶ ጋዜጠኞቹ እንዲገቡ የፈለገው ጉዋድ
ታደሰ ገብረ መድህን የተባለው ሰው፣ ከቀበሌው ሊቀ መንበር ጠረጴዛ ፊት
ለፊት እግሮቹን አጣምሮ ቁጭ ብሎ ነበር። ጎፈሬው በጥሩ ሁኔታ ተበጥሮ
አምሮ ይታያል። ጠይም ፊቱ ያበራል። ትላልቅ ንፁህ አይኖቹ የማንንም ሰው
ልብ ወደ ውስጥ ዘልቀው ለማየት የሚችሉ ይመስላሉ። ሪዙ በደንብ ተከርክሞ

የቀይ ኮከብ ጥሪ

የከንፈሮቹን ግራና ቀኝ በመያዝ አገጩ ድረስ ወርዶ ሲያበቃ ጫፉ ወደ ላይ
ይቀለበሳል። የማያርፉ ጣቶቹ ከሪዙ ጫፍ አይለዩም። ሪዙን መጎተት ያበዛል።
ፈገግ ሲል ትላልቅ አይኖቹና ችርችም ብለው የታነፁት ነጫጭ ጥርሶቹ
አብረው ስለሚስቁ፣ መልኩ ለከፋ አይሰጥም። አለባበሱም ቢሆን በጣም
ይማርክ ነበር። ነጣ ያለ የሱፍ ልብሱ፣ ቡና ቀለም ያለው ሸሚዝ ለብሶ ከልብሱ
ጋር የሚስማማ ክራባት አስሮ ነበር። ከታደሰ ፊት ለፊት የቀበሌው የአብዮት
ጥበቃ ሊቀ መንበር ከጎፈሬ ላይ ቆብ ያለች ቀይ ኮፍያ እስከ አይኑ ድረስ
ደፍቶ፣ ክላሺኑን እንዳነገተ ቆጭ ብሎ ነበር። ካነገተው ክላሺን ይልቅ ጎልቶ
የሚታየው ጉንጩ ላይ ያለው ትልቅ ጠባሳ ነበር።

ታደሰ ሪዙን እየሳቡ፣ ‹‹ቆጭ በሉ እንጂ፣ ደሞ ጋዜጠኛ ብሎ ሰው አከባሪ!
ጠጣዎች ናችሁ›› አለና፣ በቀልድ የተናገረ መሆኑን ለማሳወቅ ወፍራም
ፈገግታ አሳያቸው። ቀጥሎ፣ ‹‹እህስ ጉዋዶች፣ አዲሱ የአብዮት ጥበቃ ሊቀ
መንበር ምናላችሁ ታዲያ?›› ብሎ ጠየቃቸው።

አራቱም ጋዜጠኞች ተያዩ። ታደሰ የዚህኛው ቀበሌ ነዋሪ አልነበረም።
በቀበሌው ውስጥ የተለየ ሀላፊነትም አልነበረውም። ሆኖም በቀበሌው ላይ
ከፍተኛ ስልጣን ነበረው።

ታደሰ የውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር ባልደረባ ነበር። አንድ ቀን ከሆነለትም፣
በቅርብ ቀን ውስጥ፣ የማስታወቂያና መርሀ ብሄር ሚኒስቴርን አመራር
ለመውሰድና ያንን አመፀኛ ቤት ለማስተካከል ከፍተኛ ጉጉት እንደነበረው
ጋዜጠኞች ስለሚያውቁና፣ እርሱም ቢሆን፣ ‹‹ነገ ተነገወዲያ ተሹሜ ልመጣ
ነው፣ ከእናንተ ጋር እጅና ጉዋንት በመሆን ነው ያንን አመፀኛ ቤት
የማስተካከለው›› እያለ በየቀኑ ስለሚነግራቸው፣ ምናልባት ምኞቱ ተፈፅሞ
ቋሚ ተጠሪ ወይም ሚኒስትር ሆኖ የመጣ እንደሆነ በማለት ለእርሱ
ያላቸውን አክብሮትና አድናቆት በማያሻማ ሁኔታ ሊገልፁለት ይሞክሩ ነበር።
አራቱም ተያይተው ዝም ሲሉ ጊዜ፣ ታደሰ ለማደፋፈር ያህል፣ ‹‹አይን አውጣ
ጋዜጠኛ አይን ያፍራል እንዴ?›› አላቸው።

የቀይ ኮከብ ጥሪ

ሸበት ጣል ጣል ያለበት ባለ ወርቅ ጥርስ ጋዜጠኛ ቀደም ብሎ፥ ‹‹አዎን፥ .›› ከማለቱ፥ ታደሰ ተቻኩሎ፥ ‹‹ምናላችሁ ታዲያ?›› ብሎ ጠየቀው።

‹‹ከዚህ ሌላ ማስረጃ አላችሁ ወይ ብሎ ጠየቀን››

‹‹መቼ ይህ ብቻ!›› አለ ባለጎርናና ድምፁ ጋዜጠኛ፥ ‹‹ፀረ ህዝብ ሀይሎች ማስረጃ እያዝረከረኩ አሻጥራቸውን በገዛ እጃቸው ያጋልጡ ይመስል፥ ማስረጃ አምጡ ከማለቱም ሌላ፥ ምክርም ሊሰጠን ሞክሮ ነበር›› አለ፥ ለደርቤ ምን ያህል ንቀት እንዳደረበት ለማሳየት ፊቱን ኮሶ አስመስሎ።

‹‹ምን ብሎ እባክህ?››

የቀበሌው ሊቀ መንበርና የአብዮት ጥበቃው ሊቀመንበር ደርቤ የሰጠውን ምክር ለመስማት በይበልጥ ጆሮዎቻቸውን ከፈቱ።

‹‹ርምጃ ከመውሰድ በፊት ሁኔታዎችን ማገናዘብ ያስፈልጋል፤. . .እ. . . ቃታ ከሳቡ በሁዋላ ጥያቄ ማቅረብ አክትሞአል. . . ህሊናቸውን ያልመረመሩ ጠቋሚች አብዮቱን ከስህተት ላይ ይጥላሉ!›› እያለ ሲያስተምረን ነው የቆየው. . .

‹‹አላልኩዋችሁም!›› አለ ታደሰ ወደ ሊቀ መንበሩ ዞሮ። ቀጠለና፥ ‹‹ብዬ ነበር። ፀረ-ቀይ ሽብር የሆኑ ለዘብተኞና ቀልባሾች በቀበሌ አመራር ውስጥ ስርገው እየገቡ ነው። ወይም ሆን ተብሎ እየተተከሉ ናቸው። ይህን አደገኛ አዝማሚያ መታገል አለብን!›› አለና፥ በንዴት ሪዙን ጎንተል ካደረገ በሁዋላ፥ ‹‹አዎን. . . ኢ.ማ.ሌ.ድ.ህ. ምናምን ማለት ጀምረዋል። እኛ የምናውቀው በኛ የማሌ ድርጅት የለም። የሁለት መስመር ትግል ሲካሄድ የቆየው በኛ ድርጅትና ክስረት በደረሰበት በኢ.ህ.አ.ፓ መካከል ብቻ ነው። ሌላ አናውቅም። አሸናፊው መስመር የኛ ብቻ ነው። ሌላ የለም። መኖር የለበትም። የንኡስ ከበርቴ ኢ.ማ.ሌ.ድ.ህ. ብሎ ነገር ደግሞ! የኛን ድርጅት ለማድከም አለና በንዴት ጥርቃሞዎች የሚሸርቡ ሴራ ነው። ሌላ አይደለም!›› ጠረጴዛውን መታው።

ወዲያውኑ የቀበሌው አባል የሆነ አንድ ሰው በጥድፊያ በሩን አንኳኩቶ ዘው ብሎ ገባና ወደ ዋናው ሊቀ መንበር ጠጋ ብሎ በጆሮው አንድ ወሬ ከነገረው በሁዋላ፥ አንድ ብጫ ማህደር በእጁ ሰጥቶት ተመልሶ ወጣ፡፡

ሊቀ መንበሩ ጊዜ አላጠፉም፡፡ ማህደሩን ከፍቶ ውስጡ የነበረውን ወረቀት ቅንድቡን ከፍ ዝቅ እያደረገ ማንበብ ጀመረ፡፡

ታደሰ ሪዙን እየጎነተለ ሲያስብ ቆየና፥ ‹‹ጉዋዶች፥ ባታውቁት ነው እንጂ በድርጅታችን ላይ አደገኛ አዝማሚያ ከየአቅጣጫው እየተፈጠረ ነው፡ በወሬ የአገሪትዋ ኢኮኖሚ የወደቀው፥ አገሪትዋ በሶስቱም ማእዘናት የተናጋችው፥ የውስጥና የውጭ ጠላቶች የተነሱባት፥ በኛ ድርጅት ምክንያት ነው፥ ይባላል፡፡ ይህን ጥፋት ሁሉ ያመጡት እነርሱ ናቸው፤ ደርግ እንደ ጀመረው ብቻውን ቢጨርሰው ኖሮ ይህ ሁሉ ጣጣ አይደርስም ነበር እየተባለ በሰፊ መወራት ጀምሮአል፡፡ ይህ አደገኛ አዝማሚያ ዞሮ ዞሮ የሚያተኩረው በድርጅታችን ላይ ነው፡፡ ካልቀደምን መቀደም ይመጣል፡፡ ህዝባዊ ድርጅቶች ውስጥ ድርጅታችን የበላይነት እስካለው ድረስ፥ በተለይም ባሁኑ ወቅት፥ ‹‹ዲሞክራሲያዊ መብት ለጭቁኖች አሁን›› የሚለውን መፈክራችንን በይበልጥ ከፍ አድርገን ማንሳት አለብን፡፡ በዚህ መፈክር ዙሪያ ሰፊውን ህዝብ አሰልፈን በመነሳት ካልመራነው ድርጅታችን አስጊ ሁኔታ ውስጥ ባይወድቅ ምናለ በሉኝ›› አለ፡፡

የቀበሌው ሊቀ መንበር፥ ቅንድቡን እንደ ልማዱ ከፍ ዝቅ እያደረገ በተመስጦ ያነብ ነበረና፥ ታደሰ የተናገረውን አልሰማም፡፡ ሌሎቹ ግን በአሳቡ የተስማሙ መሆናቸውን በመግለፅ ራሳቸውን እስር እስር ጊዜ ይነቀንቁ ነበር፡፡ ወደ ጋዜጠኞቹ ዞር አሉና፥ ‹‹እዎን. . . ሽ. . . መፈክራችንን በይበልጥ በማስተጋባት ረገድ እናንተ ከፍተኛ ሚና ልትጫወቱ ትችላላችሁ፡፡ መፈክራችን መስሪያ ቤታችሁ ውስጥ በተሰገሰጉ አድሃሪ ጋዜጠኞችና እድር ባይ ባለስልጣኖች መታፈን ጀምሮአል አሉ፡፡ ውቅታዊና አንገብጋቢ የሆነውን መፈክራችንን በሚቻላችሁ መንገድ ሁሉ በየቀዳዳው ማሾለክና ማስተጋባት የናንተ ታጋይ ጋዜጠኞች ታሪካዊ ሀላፊነትና ግዴታ ነው፡፡ የምላችሁ ነገር ገብቶአችሁ. . . የለ?. . . ጥሩ ነው. . . እኔም በቅርቡ ወደ እናንተ መስሪያ ቤት ሳልዛውር አልቀርም. . . አብረን እንታገላለን›› አሳቸውና ወደ ሊቀ

መንበሩ መለስ ብሎ፣ ‹‹አንተ ደግሞ ፋይል ማገላበጥ ብቻ ነው የምትወደው፣ ለመሆኑ አዳምጠኸኛል?. . .›› ከማለቱ፣ የቀበሌው ሊቀ መንበር ከሚያነበው ወረቀት ላይ ቀና ብሎ፣ ‹‹ይግረምህና የማነበው ደርቤ ትናንት ማታ ሲመረጥ የተናገረውንና ዛሬ ጠዋት አንድ የደርግ ተወካይ ስለ ዋስይሁን ድርጊት የሰጠውን አስተያየት ሪፖርት ነው›› አለው።

‹‹ምናለ? ንገረን›› አለ ታደሰ፣ ሪዙን እየሳሳበ።

‹‹ደርቤ ሲመረጥ ምናለ መሰለህ?›› የሚገርም ነው።

‹‹ዲሞክራሲያዊ ማእከላዊነት እንዲሰፍን በቀበሌያችን ብቻ ሳይሆን በሌሎችም ቀበሌዎች ላይ መዝመትና መታገል አለብን. . .ቀበሌዎች የአንድ ቡድን መሳሪያ መሆን የለባቸውም›› እያለ ሲፎክር ነበር አሉ. .››

‹‹አሳልኩዋችሁም? የኛን ድርጅት ማለቱ ነው. . .››

‹‹መቼ በዚህ ብቻ ተወሰነና! ዛሬ – አሁን በቅርቡ - የቀበሌውን የአብዮት ጥበቃ አባሎች ሰብስቦ፣ ‹‹ዲሞክራሲያዊ መብት ለጭቁኖች አሁን›› ከሚለው ከኢ.ህ.አ.ፓ. መፈክር በይዘትም ሆነ በአሳማ ያልተለየ፤ ስልጣን የጠማቸው ንኡስ ከበርቴዎች ጥያቄ ስለሆነ አንቅረን መትፋት አለብን. . . እርግጥ የጭቆኖች ትግል ከዲሞክራሲያዊ መብት ተነጥሎ ሊታይ አይችልም። ሆኖም የጭቁኖች ዲሚክራሲያዊ መብት የሚገኘው በስጦታ ሳይሆን በትግል ነው. . . የጭቁኖች ትግል ደግሞ ያለ ንቃት፣ ያለ ድርጅትና ያለ ትጥቅ ግቡን ሊመታ አይችልም። አብዮታችን ከተከላካይነት ወደ አጥቂነት በተሸጋገረበት ማግስት፣ ዲሞክራሲያዊ መብት ለጭቁኖች አሁን፣ በሚል መፈክር ስር ገና ያልነቃውን፣ ያልተደራጀውንና ያልታጠቀውን ጭቁን ወዛደርና ገበሬ ለማሰለፍ መሞከር ላበጠና ያለ እኔ ማን አለ? ለሚል ድርጅት ስልጣን መጠየቅ ካልሆነ በቀር ሌላ ትርጉም የለውም። እኛ መሰለፍ ያለብን፣ ዲሞክራሲያዊ መብት ለጭቁኖች በትግል፣ በሚለው መፈክር ስር ነው›› ፣ እያለ ከፍተኛ ቅስቀሳ ያካሄድ ነበር አሉ››

‹‹አሳልኩዋችሁም? ቅደም ብዬ ነበር እኮ. . . አዝማሚያው አደገኛ ነው. . .››

የቀይ ኮከብ ጥሪ

‹‹ዋስይሁን ትናንት ማታ አብዮታዊ ርምጃ ስለ ወሰደባቸው ዘጠኝ አናርኪስቶች አንድ የደርግ ተወካይ ደግሞ እንባውን እያዘራ. . . ‹‹ሁኔታው አሳዛኝ መሆኑን ሁሉም ተገንዝቦታል. . . ነገሩ ያሳዝናል. . . ባሁኑ ጊዜ አገሪትዋ ያለችበትን ሁኔታ ሁላችንም የምናውቀው ነው. . . የሰፊው ህዝብ ወዳጅና ጠላት ማን እንደሆነ ገና አልለየም›› ሲል ነበር እሱ. . .››

ሁሉ ‹‹ቀይ ሽብርና እንባ አብረው አይሄዱም፡፡ አዎን. . . ይህ ሁሉ የተፋፋመውን ቀይ ሽብር ለማኮላሸት የሚቀነባበር ሴራ ነው፡፡ ሌላ አይደለም፡፡ አሁን የሚያስፈልገው ፍጥነት፣ ፍጥነት ብቻ›› አለ ታደሰ ሬሱን ከፋኛ እየነካካተሰ፡፡

ባለ ጎርናናው ድምፅ ጋዜጠኛ በእጁ የያዘውን ጋዜጣ ተመለከተና ‹‹እንዴ! ምን የሚያሳዝነ ነገር አለ? በመስሪያ ቤቱ ሰፊ ሰራተኛ ተጋልጠው ነው ርምጃ የተወሰደባቸው›› አለ፡፡

የቀበሌው ሊቀ መንበር ራሱን እየነቀነቀ፣ ‹‹አዎን. . . ብቻ ሰራተኞቹ ለደርግ ተወካዩ፣ ‹‹እኛ አላጋለጥንም፡፡ ውሸት ነው›› ብለዋል እሱ›› አለና በረጅሙ ተነፈሰ፡፡

ታደሰ በሁኔታው ተገርሞ ሬሱን እየሳበ፣ ‹‹አጋለጡ አላጋለጡ አሁን ጉዳዩ እሱ አይደለም፡፡ ማጋለጥ በድምፅ ብልጫ የሚደረግ መሰላቸው እንዴ? ዋስይሁን መፈታት አለበት፡፡ ቅድም በስብሰባ ላይ እንደተነጋገርነው፣ የዋስይሁን መፈታት ወይም አለመፈታት ለድርጅታችን ወሳኝ ጥያቄ ነው፡፡ በነፃ እንዲለቀቅ ጉዋዶች በመታገል ላይ ናቸው፡፡ ዋስይሁን ላይ አንድ ነገር የደረሰ እንደሆነ ድርጅታችን እስካሁን ከህዝቡ ዘንድ ያተረፈውን እምነት ያጣል፡፡ የሚያስከትለው የፖለቲካ ሁኔታ ቀላል አይደለም፡፡ ሌላም ጉዳይ አለ›› ብሎ፣ ወደ ጋዜጠኞቹ መለስ በማለት፣ ‹‹ጉዋዶች እናንተ ልትሄዱ ትችላላችሁ፡፡ ድርጅታችሁ የጣለባችሁን ሀላፊነት አትርሱ፡፡ አንድ ነገር ቢደርስባችሁ ደውሉልኝ፡፡ ያንን ቤት የምናፀዳበት ቀን ተቃርቦአል፡፡ ስለጠየቃችሁኝ ትጥቅ ጉዳይም አልረሳሁም፡፡ ምናልባት ነገ ታገኙ ይሆናል፡፡ በርቱ!›› አላቸውና ተነስቶ እጃቸውን በጋለ ስሜት እየጨበጠ ሸኛቸው፡፡ አራቱም ጋዜጠኞች የበለጠ ሀይል እየተሰማቸው ነበር የወጡት፡፡

ታደሰ ወደ ቀበሌው ሊቀ መንበር ጠጋ ብሎ፣ ድምፁን ዝቅ በማድረግ ‹‹ይሄ ደርቤ የምትሉን ሰው አንድ ዘዴ ፈልጎ ከዚያ ማስወጣት፣ ካልተቻለም

ሌለ ርምጃ መውሰድ ያስፈልጋል። አዝማሚያው አደገኛ ነው›› አለ፥ ፍርጥም ብሎ።

ኮፍያውን አይኑ ድረስ ደፍቶ ሲጃራ እያከታተለ የሚያጨሰው የአብዮት ጥበቃ ሊቀ መንበር ለመጀመርያ ጊዜ እንደ ምንም አፉን አላቆ እያንዳንዱዋን ቃል እየቆጠረ፥ ‹‹እዎን. . .እዚያ. . .እንትን. . . እንትን. . . ቀበሌ ውስጥ የኛም እንትን ጉዋዶች አሉ። እንትን. . . ዘዴ ፈልገን. . . እንትን. . . እንትን. . . እንትን. . . እንዲጋለጥ. . . እንትን. . . እንትን. . . ለማድረግ ይቻላል›› አለ። ነገሩን እንትን. . . እያለ በመጎተት ትእግስታቸውን አስጨረሰ። በጣም አይነ አፋር ስለነበረና ለመናገርም ሲፈልግ ቃላት ስለማይያዙለት በርከት ያሉ ሰዎች ባሉበት መናገር አይወድም። በህፃንነቱ የወደቀ ቦምብ አግኝቶ ሲቀጠቅጥ ፈንድቶበት ነው ይባላል፥ ግራ እጁ ቆራጣ ነበር። በአንድ እጁ የተኮሳት ጥይት መሬት ጠብ ስለማትልና ርህራሄ የሚሉትን ነገር እስከነቃሉም ስለማያውቅ ከሩቅ የማይፈራው ሰው አልነበረም። መናገር ከመጥላቱ የተነሳ ብዙ ሰዎች ካሉበት ቦታ መገኘት ደስ አይለውም ነበር። በሰዎች መካከል ሲሆን ሰውነቱ ሁሉ ይወጣጠርና የሚያደርገው ነገር መላቅጡ ይጠፋዋል።

የቀበሌው ሊቀ መንበር ፊቱ የነበረውን ወረቀት በአይኑ ጨረፍ አደረገና፥ ‹‹ለማጋለጥ እንኳዋን ለጊዜው አመች ሁኔታ ያለ አይመስለኝም። በሪፖርቱ ላይ እንደ ተመለከተው በብዙ ድምፅ ነው የተመረጠው›› አለ።

ታደሰ እንደ መበሳጨት አለና፥ ‹‹ሌላውስ አማራጭ?›› ብሎ ጠየቀው።

‹‹ከላይ ድጋፍ ያለው ይመስለኛል። ባይኖረው መቼ ይደፍር ነበር?. . .››

‹‹ድጋፍ ቢኖረው ታዲያ ምን ይሁን! አንተ ደሞ ትገርመኛለህ! የኛ ጥይት ቦታ አለው አሉህ? ብሎ አመናጨቀው። ሶስቱም ተያዩና ፈገግ አሉ. .

ምእራፍ ፲

ወይዘሮ አምሳለ ለደርቤ ስልክ ደውለው፥ ዛሬ ፊፅሞ ስለማይመቸኝ እንዴት እንደ ለመምጣት አልችልም ካላቸው ወዲህ፥ ተናቅሁ፥ ተደፈርኩ፥ እንዴት እንደ መናጢ ድሀ አይመቸኝም ብሎ መልስ ይሰጠኛል? በማለት ተናደው ነበር። ስልኩን ከዘጉ ጀምሮ እየደጋገሙ፥ ‹‹ወቸ ጉድ! አንድ መናጢ ደሀ አይመቸኝም ይበለኝ! ዛሬ ነው የሞትኩት!›› በማለት በንዴት ጦፈው፥ ደርቤ ቤታቸው እንዲመጣ የፈለጉበትን ምክንያት ከነአካቴው ረስተው፥ ስለ ክብራቸው መደፈር ብቻ ውስጥ ውስጡን እንደ እሳት እየነደዱ፥ ‹‹ጉድ! ጉድ! ጉድ! እያሉ፥ አንዳንዴም፥ ‹‹ድሀ ከእድፍና ከብልግና ድሮውንስ መቼ ይርቃል? የጨዋ ልጅ ይግደለኝ!›› በማለት እየተሳደቡ ነበር የቆዩት።

ወይዘሮ አምሳለ፥ ‹‹ወቸ ጉድ!›› ባሉ ቁጥር፥ አቶ ጉልላት፥ እልሁና ንዴቱ ዞሮ ዞሮ እርሳቸው ላይ እንዳያርፍ በመፍራት፥ የሆነ ያልሆነ ምክንያት በመፍጠር ቆጭ ብድግ፥ ወጣ ገባ እያሉ፥ ቁርጡን እንደ ያዘው ሰው ሲንቆራጠጡ ቢቆዩም፥ ሊያመልጡ አልቻሉም። ገና ከደጅ ገባ ሲሉ፥ ወይዘሮ አምሳለ ሲብከነከኑ ቆይተው ነበርና፥ ‹‹ላንተ ስል ኮ ነው ይህን ውርደት የተከናነብኩት! ምን ነው አሁንስ ሞቴን ባቀረበው! እግዜሩም አልሰማ አለ!›› አሉዋቸው ምርር ብለው።

አቶ ጉልላት በመጡበት እግር ወደ ሁዋላ ለመመለስ አልቻሉም። በልባቸው፥ ‹‹እዩ እነሳዩ! አሁንስ የት አባቴ ልግባ?›› ብለው አሰቡና፥ ‹‹ምን አድርግ ነው የምትይኝ የኔ እህት? ጊዜው ነው እንጂ ሰው ኮ አላዋረደንም›› አሉዋቸው፥ ነገሩን ለማብረድ ዘዴ እየፈለጉ።

‹‹ኤጭ! የምን ጊዜ ነው እሱ! ሰው ነው ጊዜን የሚቆጣጠረው። ሰው የለም!›› ብለው አመናጨቁአቸውና ቀጥለው፥ ‹‹መሬቱስ ይሂድ። ጦሴን ይዞ ነው የሄደው። ደግሞ ክብሬን ልገፈፍ?›› አሉዋቸው።

‹‹ሄደህ ተታኮስ ነው የምትይኝ? . .››

‹‹እዩ እቴ! ምን ወንድ አለና?››

‹‹ክብር የተገፈፈው መሬት የሄደ እለት ነው. . ››

‹‹ማን አስወሰደና?››

‹‹እኔው ነኝ የፈረደብኝ!››

‹‹ታዲያስ?››

‹‹በፈጠረሽ አምላክ ተይኝ! የባሰ ውርደት፤ ከውርደትም ግርፋትና ሞትም ሊከተል ይችላል. . .››

‹‹እኔ የሸዋሉል ልጅ!››

‹‹አዎን፥ በስልክ አክብሮ ዛሬ አይመቸኝም ያለሽ ሰው፥ ሊያስረንም የሚችል መሆኑን ዘነጋሽ መሰለኝ. . .››

‹‹ይሄው አይደል የቀረው? ምን ነው ሞቴን ባቀረበው! እንደዚያ በትህትና ስጠይቀው. . . ኤጭ!. . . ምን ነው ምላሴን በቆረጠው ኖሮ!. . .››

‹‹አይደለም። አሁንም የሚያዋጣው ትህትና ነው። ደግ አድርገሻል። አሁንም የሚያዋጣው ትህትናና ዘዴ ነው።››

‹‹ትንሽ ሰው መቼም ከፍ ላድርግህ፥ ላክብርህ ሲሉት፥ ከራስ ላይ ይወጣል።››

‹‹ግድ የለሽም አይወጣም። በዘዴ የተያዘ ማንኛውም ነገር ከልኩ አያልፍም።

ወይዘሮ አምሳለ በባላቸው አስተያየት ያልተስማሙ መሆናቸውን ለመግለፅ ራሳቸውን እየነቀነቁ፥ ‹‹ከልኩ አያልፍም ሲባል ራስ ላይ እየወጣ ሊዶአል እቴ!›› ከማለታቸው፥ ልጃቸው ተሰማ በረጅም ቁመናው እየተንገላወደ ው ብሎ ገባ። ወይዘሮ አምሳለ ነገራቸውን አቋረጡና ተሰማን በትላልቅ ይኖቻቸው ከላይ ወደ ታች፥ ከታች ወደ ላይ ከቃኙ በሁዋላ፥ ‹‹ ምን ነው ንዲህ ከሰውነት ወጣህ ልጄ? አመድ የነፋብህ መስለሃል። ይህን ጢምህን ግሞ ብትላጨው ምን አለበት ልጄ? የምን ማስቀየም ነው እሱ!›› አሉት፥ ጢሙ አለ ቅጥ ማደግ እንደ አዲስ ነገር ተበሳጭተው።

አቶ ጉልላት ግን በተሰማ መጎሳቆልና ከሰውነት መውጣት፣ እንዲሁም ካለ እድሜው በድንገት መገርጀፍ ቢገረሙም፣ ጭንቅላታቸውን የመታቸው ወይዘሮ አምሳለ ያሳጤኑት ሌላ ነገር ነበር።

‹‹የደነገጥክ ትመስላለህ። ምን ሆነሃል?›› ብለው ጠየቁት።

‹‹ ሂሩቴ ደህና አይደለችም እንዴ?›› አሉ ወይዘሮ አምሳለ።

‹‹ደህና ናት›› አላቸው።

‹‹እኮ ምን ሆነሃል?›› ብለው እንደ ገና ጠየቁት፣ የተሰማን መንፈስ መሸበር እያጤኑ።

ተሰማ የሰውነትም ሆነ የመንፈስ እርጋታ አይታይበትም ነበር። እጁም እግሩም እረፍት አጥተው ይወራጫሉ። አልፎ አልፎ እንደመደንገጥ ያደርገውና ሰውነቱ ሽምቅቅ ይላል።

ወይዘሮ አምሳለ፣ ጢሙን በጥላቻ አይን እየተመለከቱ፣ ‹‹ተናገር። ምን ይዘጋሃል?›› አሉት።

ተሰማ ሁለቱንም በአይን ጨረፍታ ተመለከተና አቀርቅሮ፣ ‹‹ስለ ደርቤ ጠዋት ደውዬ ነበር. . .›› አለ።

ወይዘሮ አምሳለ፣ የደርቤ ስም እንደ ገና በመነሳቱ በአንድ ፊት እየተንገፈገፉ፣ በሌላ በኩል ደግሞ ተሰማ ሊናገር ያሰበውን ለመስማት እየቸኮሉ፣ ‹‹አዎን፣ ምን ተፈጠረ ታዲያ?›› ብለው አጣደፉት። እንዳቀረቀረ ቀርቶ፣ በጫማው ወለሉን እየፈተገ፣ ‹‹በሂሩት በእኔና በደርቤ መካከል አደገኛ ሁኔታ ተፈጥሮአል›› አላቸውና፣ ከባድ ሸክም ከትከሻው ላይ እንዳወረደ ሰው ቁና ተነፈሰ።

‹‹እንዴት ያለ አደጋ በል?›› አሉ አባትየው።

አሁንም እንዳቀረቀረ ወለሉን በጫማው በሀይል እየፈተገ፣ ‹‹እዚህ. . .ኤ. . .ኢ. . .ህ. . .አ. . .ፓ መሆናችንን ያውቃል›› አለ።

‹‹ኢ.ህ.አ.ፓ.? እናንተ? የኔ ልጆች? ይህንኑ ነበር የፈራሁት!›› አሉ አቶ ጉልላት:: ቀጠሉና፣ ‹‹ምን ቆርጦአችሁ ነው እዚያ ውስጥ የገባችሁት? አዬ ዘንድሮ! አዬ ዘንድሮ! ›› ብለው ራሳቸውን ይዘው አቀረቀሩ::

ወይዘሮ አምሳለ ከተቀመጡበት ተነስተው በሁለቱም እጆቻቸው ራሳቸውን ይዘው እየተንጎራደዱ፣ ‹‹ወይ ጉዴ! ወይ ጉዴ! ወይ ጉዴ!›› እያሉ ቅልጥ ያለ ሙሾ ማውረድ ጀመሩ::

አቶ ጉልላት የራሳቸውን ሀዘን፣ ብስጭትና ንዴት ትተው ተዪ እንጂ! ምን ነካሽ?›› እያሉ ግልግል ገቡ::

‹‹ጉልላቴ ተወኝ! ተወኝ! ተወኝ! ሂሩት፣ ሂሩቴ ልጄ! ይሄኔ በመንገድ ዳር ደፍተዋት ይሆናል፣ ደፍተዋት ይሆናል. . .››

‹‹የመላኩ ያለህ! አታሙዋርቺባት! ተይ ነው የምልሽ. . .››

‹‹እኔን. . . እኔን ያስቀድመኝ ልጄ! እናትሽ ትደፋልሽ ልጄ!›› አሉና፣ ወደ ተሰማ መለስ ብለው፣ ‹‹ምን በደልኩዋችሁ? ምን በደልኩዋችሁ?›› እያሉ ራሳቸውን ይዘው ጮሁበት::

ተሰማ በእናቱ ጩኸት ተሸማቅቆ የባሰውን አቀረቀረ:: አንድ ወንድና አንዲት ሴት የቤት ሰራተኞች በወይዘሮ አምሳለ ጩኸት ተደናግጠው መጥተው ከበር ላይ ቆመው ነበር::

ነገሩ ባይገባቸውም በእሜቴ ልቅሶ ሆዳቸው ባብቶ አይኖቻቸው እንባ አቅርረው ነበር:: አቶ ጉልላት በአንድ ፊት ባለቤታቸውን እያፅናኑ፣ ሰራተኞቹን፣ ‹‹ኧረ ምንም የለም:: ደህና ነው:: ብለው ወደ ስራቸው እንዲመለሱ አዘዙአቸው::

ሰራተኞቹ መሄዳቸውን ካረጋገጡ በሁዋላ ወደ ተሰማ ተመልሰው፣ ‹‹ለመሆኑ ሂሩቴ የት ናት?›› ብለው ጠየቁት::

‹‹ሱቅ ናት:: እዚያ ትቼአት ነው የመጣሁት›› አላቸው፣ ቀና ብሎ::

ወይዘሮ አምሳለ ወዲያውኑ ስልክ ደወሉ። ከብዙ ጊዜ በሁዋላ ሱቁ ውስጥ የሚሰራው አሸከር ስልኩን አነሳ። ሂሩት አሁን በቅርቡ የወጣች መሆንዋን ነገራቸው።

‹‹ጉዋደኞችዋ ዘንድ ሄዳ እንደሆን?›› አሉ። ወይዘሮ አምሳለ እያከታተሉ ስልክ መደወል ጀመሩ። ዘመድ ቤት - የሂሩት ጉዋደኞች ቤት - አንድም አልቀራቸው። ሂሩት ያለችበትን ግን የሚያውቅ አልነበረም።

‹‹ጉልላቴ ዝም ትለኛለህ? ልጄን አጣሁዋት ኮ. . .›› አሉ ተስፋ ቆርጠው።

‹‹ምን ሆንሺብኝ?››

‹‹እንፈልጋት እንጂ!››

‹‹የት ብለን? አዲስ አበባ ሰፊ ነው. . .››

‹‹ሬሳ ወድቆአል በተባለበት ሁሉ. . .››

‹‹አታሙዋርቺባት ነው የምልሽ አንቺ ሴት! ዛሬ በቀኝ ጎንሽም አልተነሳሽም? ወቸ ጉድ!››

ተሰማ ከተቀመጠበት እየተነሳ፥ ‹‹ባይሆን እኔ ዞር ዞር ብዬ ልፈልጋት›› ሲል አሳብ አቀረበ።

አቶ ጉልላት ተቆጥተው፥ ‹‹አርፈህ ተቀመጥ! ከዛሬ ጀምሮ እግርህ ከዚህ ቤት ዝር እንዳይል! ዋ! ገብቶሃል? አደብ ግዛ። ከእንግዲህ ልጅነት የለም። እምቢ ያልክ እንደሆነ ካንተ ወይም ከኔ ይለይልናል። ልባርግ!›› አሉት።

አባቱ እንደዚያ ምርር ብለው ተናግረውት ስለማያውቁ ተሰማ ደነገጠ። እናቱም ለልጆቻቸው እንደዚያ ሲጨነቁና ሲያለቅሱ በማየቱ በአንድ ፊት ልቡ ተነክቶ ነበር። ስለሆነም፥ ፈቃዳቸውን ከመፈፀም ሌላ አማራጭ እንደሌለው ታወቀው። ይሁን እጂ እህቱን ካለችበት ፈልጎ የማግኘቱ ጉዳይ ምን ያህል አስቸኳይ እንደሆነና ማምሻዋን ምን ለማድረግ እንዳቀደች ሊነግራቸው ፈልጎ ነበር። የወላጆቹን አሳዛኝ ሁኔታ በማየትና የተናገርኩ እንደ ሆን የባሰውኑ ተደናግጠው አንድ ነገር ይሆናሉ፥ ወይም ሊፈልጉዋት ወዲህና ወዲያ ሲሉ

ሳያስቡት በገዛ እጃቸው አጋልጠዋት ያርፋሉ ብሎ በመገመት ዝም አለ። ሆኖም አሳቡ ሁሉ ለሁለት ተከፍሎ ነበር።

«ምን ነው አሁን እግር ጥሎአት ከተፍ ባለች!» ብሎ በልቡ ተመኘ። አዎን፥ ሂሩት ብትመጣ ተሰማ የሚያደርገውን ያውቅ ነበር። በአሳቡ ፍፁም ቆርጦ ነበር። በደርቤ ላይ እምነት ስለነበረው፥ ሂሩት እንደ መጣች ደርቤን ባስቸኳዋይ ጠርቶ፥ ራሱንና እህቱን በማጋለጥ እጃቸውን እንዲሰጡ ለማድረግ ነበር ያቀደው።

ሂሩት ግን ቤት አልመጣችም። ጊዜው ደግሞ ይሮጥ ነበር። ሄዶ ልፈልጋት ይሆን? ወይስ እዚህ ልጠብቃት? እያለ ሲያመነታ ቆይቶ፥ ምናልባት ትመጣ ይሆናል፥ መምጣት አለባት፤ እራስዋን ለማጥመድና ከአደጋ ለማዳን ከዚህ የተሻለ ቦታ የለም፥ በማለት ቆረጠና ከቤት ሊቆያት ወሰነ።

ወይዘሮ አምሳለ ጩኸታቸውን አቁመው ስሜታቸውን ገታ በማድረግ ሊያስቡ ቆዩና፥ « በል ተሰማ አንተ ወደ መኝታ ቤትህ ሂድ። ከዚህ ቤት ዝር ማለት የለብህም» ብለው ነገሩት። ከክፍሉ መውጣቱን እንደ ተመለከቱ ወደ ባላቸው መለስ ብለው፥ «ይህ መናጢ ሰው በሁላችንም ላይ መጣ አይደለም?» አሉ።

ሚስታቸው አንድ ነገር እንዳሰቡ ገባቸውና፥ «አዎን፥ ጉድ ነው! አጥፊያችንን ኖሮአል ለካ ያሳደግነው? እግዜርን ምን ብንበድለው ይሆን አስተምረን ያሳደግነውን ሰው እንዲያጠፋን የፈረደብን?» አሉዋቸው፥ በሀዘን ተውጠው።

«አይ፥ ይቅር ግድ የለም» አሉ፥ ወይዘሮ አምሳለ።

«ምኑ?»

«ምንም አይደለም።»

ወይዘሮ አምሳለ ያሰቡትን ለመናገር አልፈለጉም። የሚቻል ቢሆን ኖሮ ወይዘሮ አምሳለ ያሰቡትን ለመናገር አልፈለጉም። የሚቻል ቢሆን ኖሮ ጭንቅላታቸው ውስጥ የገባውን አሳብ ከራሳቸውም በደበቁ ነበር። አቶ ጉልላት የሚስታቸውን አይን ትኩር ብለው ቢመለከቱም፥ አሳባቸውን ለማወቅ አልቻሉም። በሚስታቸው ፊት ላይ ከዚህ ቀደም አይተውት የማያውቁት፥

ፍፁም እንግዳ የሆነ የጭካኔ መልክ ስለታያቸው ተጨንቀው፥ ‹‹ከጠዋቱ የተለየ ሌላ ምን አስበሻል?›› ብለው ጠየቁአቸው፡፡

‹‹ምንም፡፡››

ሁለቱም በዝምታ ተዋጡ፡፡

አቶ ጉልላት የሚስታቸውን አሳብ ዘልቀው ለማወቅ አእምሮአቸውን ሲቡዋጥጡ ከቆዩ በሁዋላ፥ ‹‹ተይ አይሆንም ንገሪኝ፡፡ ብንመካከርበት ይሻላል፡፡

‹‹ምንድን ነው የምነግርህ? እኔም አላውቀውም›› አሉአቸውና ከት ብለው ሳቁ፡፡

አቶ ጉልላት በሚስታቸው ሁኔታ አንድ አይነት ፍርሃት አደረባቸው፡፡ ወይዘሮ አምሳለ ደገሙና፥ ‹‹እኔም አላውቀውም›› ብለው በሳቅ ተንከተከቱ፡፡

ደርቤ ሲመጣ. . . ትእግስት. . . ትእግስት. . .ነገም ይሁን ከነገ ወዲያ ሲመጣ. . . መቼም ገንዘብ የማይስበው የለም. . . መኪና ሲገዛ!. . . የጨዋ ልጅ ተዋርዶ መናጢ ድሀ በመኪና ሲኮፈስ. . . ሲመጣ በጥሩ እንጀራና ወጥ ጠቅልሎ የሚጎርሰው መርዝ ታያቸው፡፡

እንደ ገና ከት ብለው ሳቁ፡፡

ምእራፍ ፲፭

ተሰማ ለእናትና አባቱ ዋሽቶአል። ሂሩትና ተፈራ ሳይሆኑ በሌሊት የወጡት፥ እርሱ ራሱ ነበር ሳያዩት በጉዋሮ ዞሮ በጠዋት የጠፋው። ሌሊቱን በሙሉ እንቅልፍ አልወሰደውም። ሌሊቱ ከመጠን በላይ ረዝሞበት ነበር። የቀኑን ብርሃን ከማየትና ከእናትና አባቱ ጋር ከመሆን ሌላ የፈለገው ነገር አልነበረም።

ተፈራ ወደ ዞን አላፊው ስልክ ደውሎ ደርቤን በተቻለ ፍጥነት ማስወገድ አማራጭ የሌለው እርምጃ መሆኑን ጠቁሞ ካሳመነ ወዲህ፥ የተሰማ ጭንቀት የባሰውን አይሎ ነበር። የገቡበት ማጥ ምን እንደሆነ ሊገባው አልቻለም። የተከሰተለት ነገር ቢኖር፥ እስጊ ሁኔታ እየተፈጠረ መሄዱ ብቻ ነበር።

ሁኔታው ከዚህ አስጊ ደረጃ ላይ ይደርሳል ብሎ አላሰበም ነበር። ጨዋታ መስሎ ነበር የሚታየው። እና፥ ጨዋታ እስከሆነ ድረስ ግን ከአድማጬ እኩዮቹ ጋር ገጥሞ መጫወቱ ባልከፋም ነበረ። ግን ጨዋታው መልኩን ለውጦ የምር እየሆነ መሄዱን ሲመለከት፥ ጎራውን ጠብቆ ባለበት ለመርጋት አልቻለም። ልቡ እየከዳው ይሄድ ነበር። በተለይም ተኩስ በሰማ ቁጥር ወኔው በይበልጥ እየከዳው ይሄድ ነበር። እንቅልፍ ሸለብ ባደረገው ቁጥር፥ ወኔው በይበልጥ እየከዳው ይሄድ ነበር። እንቅልፍ ሸለብ ባደረገው ቁጥር፥ ጥርሶቹን ያገጠጠ ባእረ ሞት በህልሙ እየመጣበት ደንግጦ ይነቃል። ቃዥቶ በነቃ ቁጥር ተነስቶ ለመሮጥ ይፈልጋል። ሌሊቱ ደግሞ ባለበት የረጋ ይመስል አይነጋም። እና የቀን ብርሃን ያህል ሆኖ ነበር የሚታየው። ጨለማ በብርሃን ላይ የሸፈቷ እንደዚያ ናፍቆት አያውቅም።

እንቅልፍ የከለከለው ፍርሃቱ ብቻ አልነበረም። ሂሩትና ተፈራ በሚቀጥለው ክፍል ውስጥ የሚያደርጉት መዳራት ነበር። አንዳንዴ ግብ ግብ ይገጥማሉ። ይቀጥሉና እየተሳሳቁ መርዋሩዋጥ ይጀምራሉ። ቆይተው፥ «ሁዋጨርሺኝ እኮ!» – «ታዲያ ጠመዘዝከኛ» ይባባሉና ድምፃቸው ጭልጥ ብሎ ይጠፋል። ያኔ ተሰማ እየተናደደ ብቸኝነት እየተሰማውና ፍርሃትም እያደረበት፥ «ምን እያደረጉ ይሆን?» በማለት በቅናት እየደበነ ማሰብ ይጀምራል። የተፈራ ስግብገግብ ከንፈሩ የፅጌረዳ እምቡጥ መስሎ ካበጠው

ከንፈርዋ ላይ እንደ ሙጫ ተጣብቆ፣ ባላበው እጁ ሲያሻሻት ይታየዋል፡፡ እይሳ ህሊናውን ለመጨፈን በሞከረ ቁጥር የባሰውኑ ጎልተው በአሳቡ ይመጡበታል፡፡ እናፊ ከተጋደመበት ይገላበጣል፡፡

በቅናት፣ በብቸኝነት፣ ትርጉም በሌለው ንዴትና በፍርሃት ሰውነቱ ተጸክሞ እንቅልፍ ሽለብ ያደርገዋል፡፡ ሂሩት ተፈራና እሱ ሆነው የኦ.ህ.አ.ፓን እርማ ኮሬንቱ ገመድ ላይ ሲሰቅሉ. . . ከላይ እስከ ታች ቀይ ልብስ በለበሱ የአብዮት ጥበቃ አባሎች ሲከበቡ. . . ከዚያ እርሱ አምልጦ ከንቱ ሩጫ እየሮጠ. . . እግሩ እየከዳው. . . እግሮቹ ተሳስረው እየወደቀ. . . ለመነሳት እየቡዋጠጠ. . . ባለበት ሲዳክር. . . እነርሱ ሲደርሱበት. . . ነበር ሌሊቱ የነጋው፡፡

ረጂም ሌሊት ነበር፡፡ እናፊ ጨለማ ገፎ ለማይና ምድር እንደ ተላቀቀ ነበር ተሰማ ተነስቶ ለመሄድ የቆረጠው፡፡

ሆኖም ወደ ቤት ስልክ ደውሎ ስለ ደርቤ የአብዮት ጥበቃ ሊቀ መንበር ሆኖ መመረጥ በተናገረ ጊዜ፣ ወይዘሮ አምሳለ ስለ ሂሩት ሲጠይቁት፣ የለችም ብሎ መልስ የሰጠበት ምክንያት ለእርሱም ቢሆን አልገባውም፡፡ ከሂሩትና ከተፈራ ለመለየት በአሳቡ ቆርጦ ስለነበረ፣ ሂሩትን ያቀረበ እንደሆን ምናልባት ነገሩ ይወሳሰብኛ ይነቁብኛል ብሎ በመገመት ይሆናል፡፡ ለምን ስልክ ደውሎ ስለ ደርቤ መመረጥ እንደ ተናገረም ምክንያቱ ግልፅ አልሆነለትም፡፡ ቤት ሲደርስ ሊናገር ይችል ነበር፡፡ የፍርሃት ልጉዋሙን ስላላወለቀ፣ ያሰበውን ሊናገር አልቻለም፡፡ አእምሮው ትክክል አልነበረም፡፡ የፈለገው ከጥፋት አፋፍ ላይ ነንና መጥታችሁ አድኑን፣ ገደል ከመግባታችን በፊት ድረሱልን ለማለት ነበር፡፡ ግን አፍ አውጥቶ ለመናገር አልቻለም፡፡ በጉዋሮ ዞሮ ጭልጥ አለ፡፡ ቤት ከደረሰ በሁዋላ ነበር እህቱን ጥሎ መመጣቱ የቆጨው፡፡

ሂሩትና ተፈራ ፈልገውት ካጡት በሁዋላ ነበር ስግተው ስለ ተሰማ መወያየት የጀመሩት፡፡ ተፈራ አላመነታም፣ ‹‹መክዳቱ ነው!›› አላት፡፡

ሂሩት እንደ ተፈራ እርግጠኛ ሆና ለመናገር አልፈለገችም፡፡

‹‹ሊሆን ይችላል›› ብላ መለሰችለት፡፡

‹‹ምን ሊሆን ይችላል ትያለሽ? ማታ ሲናገር የነበረውን አልሰማሽም? የደርግ ባንዳ ሆኖአል፡፡ መክዳቱ ነው፡፡ ባይከዳ ኖሮ ሹልክ ብሎ አይጠፋም ነበር፡፡››

ሂሩት ትላልቅ አይኖችዋን እንደ ጡዋፍ እያንቦገቦገች ዘንፋላ ጠጉሩዋን ከፊትዋ ላይ ለማራቅ ጭንቅላትዋን ወደ ቀኝ መታ እያደረገች፥ ‹‹ቢከዳ አይገርመኝም፡፡ ግን አንተ እንዳልከው በአቅዋም የተነሳ አይመስለኝም›› አለችው፡፡

‹‹ፈርቶ ይሆናል!›› አላት፡፡

‹‹ቢፈራም አይገርመኝም፡፡ ለህይወቱ የማይፈራ ማን አለ? ህይወት ውድ ናት፡፡ መኖር ራሱ ደስታ ነው፡፡

‹‹ግን እኛ አለን፥ አልፈረጠጥንም!›› አላት፡፡

‹‹እፉ! ተወኝ እባክህ! ህይወቱን የማይወድ የለም፡፡››

‹‹አንቺ በተለይ. . .››

‹‹አዎን፥ እኔ በተለይ! ህይወትን እወዳለሁ፡፡ መኖር ራሱ ልዩ ደስታ ይሰጠኛል፡፡ እያንዳንዱ ቀን ልዩ ጣእመ ዜማ ነው የሚያበስርልኝ፡፡ ሙዚቃ ነው፥ የማይጠገብ የህይወት ሙዚቃ ነው፥ የማይጠገብ የህይወት ሙዚቃ! ለዚህ ይሆናል አደጋ የሚባል ነገር መኖሩ የማይታወቀኝ፡፡ ግን አደገኛ ጨዋታ ላይ ነው ያለነው፡፡››

‹‹እንከኩዋን ሄደ ነው የምትይው?››

‹‹እፉ! አላልኩም!››

‹‹ታዲያ ምንድን ነው የምትይው? ሊገባኝ አልቻለም›› አላት ተበሳጭቶ፡፡

‹‹እኔ የምለው፥ ምንድን ነው የምለው? አዎን፥ ከአደጋ ጋር ድብብቆሽ መጫወት ደስ ይላል፡፡ ደስ አይልም?›› ብላ ጠየቀችው፡፡

ተፈጥሮዋ ሆኖ ከአንድ ቦታ እንኩዋን ረግታ መቀመጥ አትወድም። እጆዋንም፥ እግሮዋንም፥ ሰውነትዋንም ማንቀሳቀስ ታዘወትራለች። ህይወትዋ በእንቅስቃሴ ስልት ላይ የተመሰረተ ይመስል ነበር። በአንድ አሳብም አትረጋም። አዲስ አሳብ ይስባታል፤ አዲስ ነገር ይማርካታል። ታዲያ ተፈራ ደስ አይለውም። ሁኔታዋ ሁሉ የመንፈስ እረፍት ይነሳዋል። ግን፥ ከአይኑ ሊለያት አይችልም። ሳይወድ ቀናተኛ አድርጋዋለች።

‹‹እኔ ደስ አይለኝም›› አላት።

‹‹እንግዲያውስ አንተም እንደ ወንድሜ ድንች ነህ! የልብ ትርታን ከፍ የማያደርግ ህይወት መኖር ትርጉሙ ምንድን ነው? ትርጉም የለውም። ስሜት የሌለበት ህይወት፥ ህይወት አይደለም። የልብ ትርታን ከፍ የሚያደርግ ስሜት ግን የህይወት ቅመም ነው›› አለችው፥ ጥፍሮችዋን ቀይ ቀለም እየቀባች። ቀጠለችና፥ ‹‹ከአደጋ ጋር ድብብቆሽ እየተጫወትን የምናደርገው ነገር ሁሉ፥ ወረቀት መበተኑ፥ አርማ መስቀሉ፥ መንገዶችና ግድግዳዎች ላይ መፃፍ የልብ ትርታን ከፍ ያደርጋል። እና ደስ ይላል!›› አለችው።

‹‹በፖለቲካ እሳት መጫወት!›› አላት ተገርሞ።

‹‹እሱም ህይወት ነው! በአደጋው መጠን የልብ ትርታ ከፍ ይላል። እና ለህይወት የበለጠ ውበትና ትርጉም ይሰጣል!››

‹‹ዋዛ መስሎሽ››

‹‹እኔ የማየው አደገኛነቱን ሳይሆን የሚያስከትለውን የልብ ትርታ ነው። ስሜት የማይሰጡ ተመሳሳይ ሰአቶች እግር በእግር እየተተኩ ቀኑ መሽቶ ሲነጋ ምን ህይወት ነው?››

ተናደደና፥ ‹‹ለብዙሀኑ እግር በእግር የሚተካ ተመሳሳይ ሰአት የሚባል ነገር የለም›› አላት። ‹‹እያንዳንዷ ደቂቃ ያለ ከፍተኛ የልብ ትርታ አታልፍም። የእለት ጉርስ ማግኘት ከፍተኛ ትርታን ይጠይቃል። ረሀብ ፋታ አይሰጥም። ለብዙሀኑ እያንዳንድዋ ደቂቃ ትርጉም አላት፤ የሞትና ሽረት ጉዳይ ናትና። ከሞት ጋር ነው እነርሱ ድብብቆሽ የሚጫወቱት። አንቺ ግን

የቡርኸዋ ኑሮ መኖር ስልችቶሽ ነው ከአደጋ ጋር የድብብቆሽ ጨዋታ የምትፈልገው።

ቁም ሳጥን ላይ ወዳለው ትልቅ መስተዋት ጠጋ ብላ ሁኔታዋን ከላይ እስከ ታች ድረስ በረጋ መንፈስ ተመለከተች። የለበሰችው ጥቁር ሸሚዝና ሱሪ የሰውነትዋን ቅርፅ አጉልቶ ያሳያል። እየተዘናፈለ ከከብ ትከሻዋ ላይ የወደቀውን ጠጉርዋን ሰብስባ በቀይ ሻሽ ሸብ አደረገችው። ቀይ የከንፈር ቀለም ከቦርሳዋ አውጥታ በጥንቃቄ ተቀባች። ፈገግ አለች። ወደ ተፈራ መለስ ብላ፣

«እንግዲያውስ፣ ከብዙሀነ አንድዋ ብሆን ምንኛ ደስ ባለኝ!» አለችው።

«አይመስለኝም! ከብዙሀነ አንድዋ ብትሆኚ የተወለድሽበትን ቀን በየደቂቃው ትረግሚ ነበር!» አላት።

«የልብ ትርታዬን የሚጨምር ከሆነ ለምን እረግማለሁ» አለችው።

«ታዲያ የብዙሀነ የኑሮ ውጣ ውረድ የልብ ትርታሽን እንደሚጨምር እያወቅሽ፣ ከእድገር በህብረት ዘመቻ ለምን ቀረሽ?»

«አንተስ ለምን ቀረህ?» አለች፣ ተቆጥታ።

«አንቺ ስለቀረሽ። አሁንም እዚህ እሳት ውስጥ የገባሁት ባንቺ ምክንያት ነው. . .»

«በኔ አታሳብብ!»

«ስራም ስላጣሁ ነው። መኖር አለብኝ፣ አይደለም? አላት አዝኖ።

«እንደሱ በላ! ለምን በኔ ታሳብባለህ» አለችው፣ ረጅም አንገትዋን እንደ እስክስታ ወራጅ እንክት አድርጋ።

ያባቱ መታሰር የንብረታቸው መወረስ፣ ስራ የማጣቱ በየመስሪያ ቤቱ ማመልከቻ ባገባ ቁጥር ያባቱን ስም ሲያዩ የፊታውራሪ ልጅ ነህ እንዴ! ወደ ፊት እናሳውቅሃለን ብለው ተስቦ የያዘው ይመስል እንዳይጋባባቸው ቶሎ ከቢሮአቸው እንዲወጣላቸው የሚጣደፉት ቢሮክራቶች ትዝ አሉት። እንጠራሃለን። እናሳውቅሃለን። አትመላለስ። ጠብቅ። ግን የሚራኝ ቁምጥና ወይስ ለምፅ የሚያሳውቀኝ የለም፣ ተስፋ የማያልቅ ተስፋ ብቻ!

አለብኝ? ያባቴን ስም ስጠራ አቤት ሲፈሩ! ውሾች! ወኔ–ቢስ ቢሮክራቶች! ስሜን ጠርቼ ያባቴን ስም ላልደግም! ይገርማል። በፊት ያባቴ ስም ለማንኛውም ቦታና ጊዜ የሚያገለግል የይለፍ ወረቀት ነበር። አሁን ግን ያደጋ ምልክት ነው። ቀይ መብራት-የጥፋት ደወል - እያለ ሲያስብ ቆየና፥ ‹‹ልጅ ባባቱ ሀጢአት ይቀጣል? ማን ያወጣው ሕግ ነው?›› አለት።

‹‹ልጅ ያባቱን ሀብት ይወርስ የለ!›› አለችው፥ ፀጉርዋን እያስተካከለች።

‹‹ምን ማለትሽ ነው?››

‹‹አትጩህ! የውርስ ጉዳይ ቢሆን ሽንጥህን ገትረህ ትከራከር ነበር። ባባት ስም ስንነግድ ከኖርን ለምን ባባት ሀጢአት አንቀጣም፥ እ?›› አይደለም? ዲቃላም ብትሆን ያባቴ ልጅ ነኝ ብለህ ምስክር ትፈልግ ነበር - ለመውረስ። አሁን ያባትህ ስም እንቅፋት ስለሆነብህ ያባቴ ልጅ አይደለሁም ብለህ ልትክድ ትፈልጋለህ። እና፥ ልጅ ባባቱ ሀጢአት ለምን ይቀጣል ትላለህ።

‹‹ተሳስተሻል። ፍፁም ተሳስተሻል››

‹‹ኡፉ! እሱን ተወውና ይልቅ ስለ ተሰማ ለላእከ ምን ብዬ እንደማስረዳ ንገረኝ።››

‹‹ተሳስተሻል. . .››

‹‹ኡፉ! ምን ብዬ እንደማስረዳ ንገረኝ ነው ያልኩህ!››

‹‹ምን ምክንያት እንደምትሰጪ እኔ አላውቅም!››

‹‹ተቆጣህ እንዴ? አትቆጣ። ማታ ከፍተኛ ስራ ይጠብቀናል። ሰፈራችንን ቀይ በቀይ ነው የምናደርገው. . .››

‹‹ምኑም ደስ አላለኝም።››

‹‹እኔ ግን ከደስታዬ ብዛት የልቤ ትርታ ጨምሮአል። ነገ ጠዋት የስራችንን ውጤት ስንመለከት ደግሞ የበለጠ ደስ ይለናል። ይልቅ ወደ ሀገ እንሂድ። እንቅስቃሴ የህይወት ቅመም ነው›› ብላው ተያይዘው ወጡ።

ተፈራ ከሂሩት ጋር ወደ ዞን መሄድ ደስ አላለውም። ላእከን ማየት አይወድም። ላእከ ሂሩትን ባያት ቁጥር ስሀፋፁ ጠብ ሊል ይደርሳል። በዚህ ላይ ደግሞ በጉልበቱና በስልጣኑ ተመክቶ ሰውን ማስቃየት ጉጉት ነበር። በምንም ነገር አትረካም። ስለሆነም፥ በርሰዋ የተነሳ ልቡ ሁሉጊዜ እንደተሰቀለ ይኖራል። ልቡን ሰቅላ የምታሰቃየውን ያህል ደግሞ ከአይኑ ሊለያት አይፈልግም። ከእርስዋ ተለይቶ ለመኖር እንደማይችል ልቡ ያውቃል። ያኔ ነፃ የትምህርት እድል እንዳገኘሁ ጨክኜ ጥያት ብሄድ ኖሮ ምን ነበረበት! በማለት አሰበና ወስላታ ልቡን ረገመ።

አዎን፥ ነፃ የትምህርት እድል አግኝቶ ወደ አሜሪካ ሊሄድ ሁሉን ነገር ከጨረሰ በሁዋላ የሂሩት ስለ ዘገየባት እርስዋን ጥሎ ብቻውን መሄዱን ጠልቶ ቀረ። በእርስዋ ምክንያት እድሉን ሲሰብር የመጀመሪያው ጊዜ አልነበርም። ከዚያም በፊት እርስዋን ጥሎ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት መግባት ጨለማ መስሎ ስለታየው፥ የአንደኛ ደረጃ ትምህርት መልቀቂያ ፈተናውን አውቆ የወደቀበትና ክፍል የደገመበትም ጊዜ ነበር። «አምልኮት ነው ወይስ ፍቅር? የለም፥ ፍፁም ጅልነት ነው! ስሜቴ ሁሉ የዚች ውሻ ተገዥ ሆኖ እንዴት ይቅር? ነፃነቴን ማግኘት አለብኝ! ይባስ ብላ ደግሞ ወደ ገሃነም ስትመራኝ ዝም ብዬ እንደ በግ የምከተላት ለምን ይሆን?» እያለ ሲያስብ፥ ሂሩት ሰይቼንቶ አስቁማ ሲሳፈሩ ሁሉ፥ እንደ ህልም ሆኖ ነበር የሚታየው. . .

ትንሽ መንገድ እንደ ተጉዋዙ «ምንነው ፈዘዘክ?» ብላ ጠየቀችው።

«ከፈዘዘኩ ዘመን የለኝም» አላት።

«አስቀየምኩህ መሰለኝ. . .እ. . .»

«አንቺን መቀየም የሚችል ልብ ቢኖረኝማ እስካሁን ሰው እሆን ነበር» አላት፥ ወደ ውጭ እየተመለከተ። አይኑ ግን ምንም አያይም ነበር።

«አሁንስ ምንድን ነህ?»

«ድንች። የድንች ገንፎ!»

መበሳጨቱ ስለገባት እጁን ፈልጋ ያዘችው። መለስ ብሎ ተመለከታት። አይኖቻቸው ተገናኙ። ፈገግታ ተለዋወጡ። እጅዋን ጠበቅ አድርጎ ያዘ።

ወደ ጆሮዋ ጠጋ ብሎ፥ ግሩም ጠረንዋ ህይወት ይሰጠው ዘንድ ወደ ውስጥ እየተነፈሰ፥ ‹‹ጊዜያዊ ደስታ. . . እ. . . ከጊዜያዊ የልብ ትርታ የላቀ አላማ በኖረሽና የዘላለም ባርያሽ ሆኜ በቀረሁ፥ ከማለቱ የተሳፈሩበት መኪና በመንገድ ቆመ። ባለ ሰይቼንቶው በድንገት ፍሬን በመያዙ ፊት ለፊታቸው ካለው ወንበር ጋር ሊላተሙ ምንም አልቀራቸውም ነበር። ከፈለጉበት ስፍራ ደርሰው ስለነበረ ተያይዘው ወረዱ። ገበያው በመቀዝቀዙ ሰይቼንቶ ነጂው አሳቡ የባከነ ይመስላል። ከመንገድ ሌላ ህይወቲ የሌለው ይመስል ደግሞ፥ አይኑ ከመንገድ ለሌላ አይመለከትም። ሂሩት ብሽቅ ብላ ሳንቲሞቹን አፍንጫው ላይ ወረወችለት።

ከአውራ መንገድ እምብዛም ርቀው አልሄዱም። ኮረኮንች መንገድ ተከትለው በእግር ትንሽ እንደተጉዋዙ፥ ሂሩት ወደ አንድ ተራ መሳይ ኪዮስክ ጠጋ ብላ፥ ‹‹ቅርንፉድ አለ?›› ብላ ጠየቀች።

‹‹ለምን የሚሆን?›› አላት ባለ ሱቁ።

‹‹ለጉትቻ›› አለችው።

ጠጉሩን ተላጭቶ የራስ ቅሉ የሚያብለጨልጨው ወጣት ባለ ኪዮስክ ወደ ተፈራ መለስ ብሎ፥ ‹‹ምን ልታዘዝ?›› አለው።

‹‹ክብረ ሰማይ›› ብሎ መለሰለት።

‹‹ክብረ ሰማይ ለምን?››

‹‹ለቂጥኝ››

ባለ ኪዮስኩ ማንነታቸውን በማወቁ ፈገግ ብሎ ግራና ቀኝ በመመልከት በአካባቢው ሰው አለመኖሩን ካረጋገጠ በሁዋላ፥ ከመስኮቱ ስር ያለችውን ትንሽ ስውር በር ቶሎ ከፍቶላቸው ሹልክ ሹልክ እያሉ ገቡ። ቡቱቶ የለበሱ ሶስት ጭቅቅታም ሰዎች በጀበና ሻይ ጥደው፥ ቁጭ ብለው ጫት ይቅማሉ። ቡቱቶውና ጭቅቅቱ የምድር ጎስቋዋላ ቢያስመስላቸውም ቅሉ፥ የሰውነታቸውን

መፈርጠምና ወጣት እድሜአቸውን ለመደበቅ አልቻለም። አቶማቲክ መሳሪዎች ከተቀመጡበት አርጌ ካሊም ስር ብቅ ብለው ይታዩ ነበር።

ሶስቱም ሂሩትን ከላይ እስከ ታች ድረስ በፈገግታ፣ ተፈራን ደግሞ ኮስተር ብለው ተመለከቱ፤ ከሶስቱ አንደኛው ባለ ኪዮስኩን በአይኑ ጠቀሰው። ተራ የሽቀጣ ሸቀጥ መደርደሪያ መስሎ የሚታየውን ሳንቃ ወደ ጎን ገፋ አድረጎ ወደ ውስጥ እንዲዘልቁ ጋበዛቸው።

በስውሩ በር ተከታትለው ወደ ውስጥ ዘለቁ። የሚሄዱት አጎንብሰው ስለነበረ ቀና ሲሉ ያጋጠማቸው፣ አይን በሚወጋ ሀይለኛ አምፑል የበራ ሰፊ ክፍል ነበር።

ክፍሉ በሲጃራ ጢስ ታፍኖአል። ሆኖም የሂሩትን አፍንጫ ያወደው ተራ የሲጃራ ጢስ ሽታ አልነበረም። የሀሺሽ ጢስ ሽታ ነበር።

በክፍሉ አራቱም ማእዘናት እንቅስቃሴ ይታያል። በአንደኛው ማእዘን ሌሎች ሁለት ወጣቶች መአት ገንዘብ ይቆጥራሉ። በሶስተኛው ማእዘን እንዲት ሴትና ወንድ የብዙ ሸጉጦችና አቶማቲክ መሳሪያዎች ቁጥር እያነበቡ ይመዘግባሉ። በአራተኛው ማእዘን ደግሞ በእድሜአቸው ጠና ያሉ ወጣቶች፣ የፍርሃት ሁኔታ የሚታይበትን አንድ ወጣት ከበው በመስቀለኛ ጥያቄ የሚያጣድፉት ይመስላሉ። የዞን አላፊው፣ ላእኩ፣ ከክፍሉ መሀል ከትንሽ ጠረጴዛ ላይ አቀርቅሮ፣ የደረቀ ቅጠል መልክ ያለው ቀጭን ሲጃራ ከንፈሮቹ መሀከል ሰክቶ ይፅፋል። ከሰፊው ትከሻው ላይ እንደ ጉቶ ጉች ብሉ የሚታየው ትልቅ ጭንቅላቱ የበሬ ጭንቅላት እንጂ የተራ ሰው ጭንቅላት አይመስልም።

በክፍሉ ውስጥ ያሉት ሁሉ በስ ተጠምደው ነበር። በስራው ያልተመሰጠ ወጣት አይታይም። እና፣ ሁሉም ደግሞ በሚሰሩት ስራ የተደሰቱ ይመስላሉ። በክፍሉ ውስጥ እያስተጋባ የሰውን ትኩስ ሃይላቸውና ጠንካራ መንፈሳቸው ይሃይል. . . ይህን አስደናቂ ትኩስ ሃይል. . . ይህን ድርጅታዊ ልብ እንደ መግነጢስ ይጎትታል። ይህን ትኩስ ይሃይል. . . ይህን ድርጅታዊ ልብ እንደ መግነጢስ ይጎትታል። ይህን ጠንካራ መንፈስ. . . ይህን ድርጅታዊ የመፍጠር ችሎታ. . . ወጣቱ ለገንቢ አላማ ቢያውለው፣ ይህች አሳዛኝ አገር ምንኛ ዲስፕሊን. . . ወጣቱ ለገንቢ አላማ ቢያውለው፣ ይህች አሳዛኝ አገር ምንኛ በታደለች ነበር! እያለ በአሳቡ ሲያወጣና ሲያወርድ የነበረው ተፈራ እንኩዋን

ሳይቀር፥ ክፍሉ ውስጥ በሚታየው መግነጢሳዊ እቅስቃሴ ልቡ ከመሳብ አላመለጠም። ሂሩትም በበኩልዋ የልብዋ ትርታ እየጨመረ ሲያስፈነድቃት ምንም አልቀረውም ነበር።

ላእከ ከጠረጴዛው ላይ ቀና ብሎ ተንጠራራና፥ ‹‹አ! እንቁጣጣሽ!›› አላት። እንቁጣጣሽ የሂሩት የኮድ ስም ነበር። ትኩር ብሎ በአድናቆት እየተመለከታት፥ ‹‹ውበትሽ በየቀኑ እየፈካ ይሄዳል›› አላት። ሲናገር ድምፁ እንደ ነጎድጓዋድ ያስተጋባል።

‹‹አመሰግናለሁ። የልቤ ትርታ እየጨመረ ስለሚሄድ ይሆናል የምፈካው!›› አለች ሂሩት፥ ፈገግ ብላ።

‹‹እንደ ምሽት ፅጌረዳ!›› አላትና፥ ኩበት የመሰለውን ለምቦጩን በምላሱ ልሶ አረጠበ።

ላእከ ለሂሩት ውበት ያለውን አድናቆት ተፈራ አልወደደም። ባባበው እጁ ላእከ ይባስ ብሎ እንደ ሂሩት ጥጓ ጎፈሬውን አከክ አከክ አድርጎ ዝም አለ። ላእከ ይባስ ብሎ እንደ ሂሩት ጥሏ ያህል ቀጥሮት ምንም ግምት ወይም ትኩረት ሳይሰጠው በመቅረቱ ውስጡ በግኖ ነበር።

ላእከ አንድ ነገር ለማለት እንደ ፈለገ ያስታውቃል። ግን የሀሺሽ ጢስ በሰውነቱ ውስጥ እስካለ ድረስ አሳበ ብኩን በመሆኑ፥ ለማለት የፈለገው ነገር ቶሎ አይጨበጥለትም። ወዛም ጠይም ፊቱን አጨማዶ ሲያስብ ከቆየ በሁዋላ ‹‹አ! ላጺሶ በጠዋት ለጥብስ ደርሶአል። ከኛም ወገን አንድ የመከላከያ ጉዋድ ቆስሎ ሊያዝ ነበር። ራሱን ገደለ። ይህንን ነው እኔ ዲሲፕሊን የምለው። ራሱን የገደለው እኛ እንድንኖር ነው። እና፥ እንኖራለን። መሞት ብቻ አይደለም። ለመኖር መግደልም አለ። ላጺሶ ባይሞት ኖሮ ይህ ህዋስ እስካሁን አይኖርም ነበር። ደግነቱ ላጺሶ ከያዘው ምስጢር ጋር ወደ መቃብሩ ወርዶአል›› አለና፥ ለመጨመር የፈለገው አሳብ ስለ ጠፋው ፊቱን በትልቅ እጁ ማሻሸት ጀመረ።

የለበሰው ነጭ ሸሚዝ እጀ ጉርድ ስለነበረ፥ ፊቱን ሲያሻሽ ጡንቻው እንደ አሎሎ ሲንከባለል ይታያል። ሁኔታው ሁሉ በልቡ ፍርሃት ስለሚለቅበት፥ ተፈራ የባሰውን ጠላው። ሂሩት በላእከ ጡንቻና ቆራጥነት፥ ባለው ስልጣንና

በሚታይበት ኩራት ተማርካ አፏዋን ከፍታ ስለምትመለከተው፣ ተፈራ፣ ቅናትም አድሮበት፣ ጥርሱን ይነክስ ነበር።

ሂሩት ጡንቸኛ ወንድ ስታይ ያምራታል። ቀጭን ወንድ ስታይ ያምራታል። ጠይም ወንድ ስታይ ያምራታል። ጥቁር ስታይ ያምራታል። ቀይ ወንድ ስታይ ያምራታል። ወንድ ሲባል እስዋን ለማስደሰት ብቻ የተፈጠረ ይመስላታል እና፣ በወንድ ገላ ትደሰታለች። ከተደሰተችበት በሁዋላ አትወደውም ትንቀዋለች።

‹‹ኦ! በነገራችን ላይ›› አለ ላእከ ‹‹ጥቆማችሁ ጥሩ ነበር። ለትግል ትክክለኛ ጥቆማ በጣም አስፈላጊ ነው። ሳልረሳ. . . ሳልረሳ. . . መሳሪያዎቹና ገንዘቡ ደርሶአችሁአል?›› ብሎ ጠየቀና እፀ ፋርሱን ወደ ውስጥ ማገ።

ተፈራ፣ ‹‹አዎን ደርሶናል›› ብሎ መለሰለት።

‹‹ምን ሆነሃል? ያዘንክ ወይም እኔ እንጃ፣ አንድ ነገር የምታስብ ትመስላለህ›› አለው።

‹‹አላዘንኩም፣ አሳብም የለብኝም!››

‹‹አዎን፣ በአብዮት ጊዜ ሀዘን የለም። ማኦ፣ አብዮት የጭቁኖች በአል ነው ሲል ጨርሶታል። ማሰብም ካንተ አይጠበቅም። ድርጅትህ የማሰቡን ተግባር ያከናውንልሃል። ካንተ የሚጠበቀው ድርጊት. . . ድርጊት. . . ድርጊት! ብቻ ነው›› አለውና፣ ቀጥሎ፣ ‹‹ታወላውላለህ መሰለኝ?›› ሲል ጠየቀው።

‹‹የመደቤ ልጉዋም እየሳበኝ ይሆናል›› አለው።

ላእከ ፈገግ ብሎ ወተት የመሰሉ ትላልቅ ጥርሶቹን እያሳየው፣ ‹‹አዎን፣ ማኦ እንዳለው፣ ከመደብ ውጭ ባህርይ ወይም ተፈጥሮ የሚሉት ነገር የለም። የሰው ተፈጥሮ እንደ ማንኛውም ነገር የሚመራው በዲያሌክቲካዊ ህግ ነው። የሰው ተፈጥሮ እንደ ማንኛውም የሰው ተፈጥሮ አንድ ቦታ ረግቶ የሚቀር ኩሬ አይደለም። እንደ ማንኛውም ነገር እየተለወጠ እያደገ የሚሄድ ነው። ንቃት፣ ዲሲፕሊን፣ ድርጊት - ከዚያ በሁዋላ ማወላወል የለም። ኦ! አሁን ትዝ አለኝ። ወንድምሽ የት አለ?›› ብሎ ሂሩትን ጠየቃት።

የተዘጋጀችበት ጥያቄ ነበርና፣ «በድንገት አሞት ተኝቶአል» ብላ ፍንክች ሳትል መለሰችለት።

«ይህ ድርጅት ለበሽተኞች ቦታና ጊዜ የለውም!» ብሎ በነጎድጉዋዳዊ ድምፅ በመጮህ ጠረጴዛውን መደሻ በሚመስለው እጁ አንዴ ሲመታ፣ ክፍሉ ውስጥ የነበሩት ሁሉ ዞር ብለው ይመለከቱት ጀመር።

ሁሉም፣ ምን ይከተል ይሆን? በማለት ጆሮአቸውን አቁመውና አይናቸውን አፍጠው ይመለከቱት ስለነበረ፣ በተፈጠረው ሁኔታ ተጠቅሞ መልእክት ለማስተላለፍ በመፈለግ፣ «እኔ ለበሽተኞች፣ ለደካሞችና ለተሸናፊዎች ደንታ የለኝም!» አላቸው። «የምናካሂደው የድኩማን ድርጅት አይደለም። ተጋድመን ህመማችንን የምናዳምጥበት ጊዜ ላይ አይደለም ያለነው! ያሮጊቶች ስሞታ አልፈልግም! ነፃ ርምጃ በተቃጣብን ባሁን ጊዜ፣ እያቃሰትን ከመታገል ሌላ ምርጫ የለንም። ይህ ለሁላችንም ግልፅ መሆን አለበት።»

ነጎድጉዋዳዊ ድምፁ አጉዋርቶ ዝም ሲል፣ ክፍሉ ፀጥ እረጭ ብሎ ቀረ። ከጥቂት ጊዜ በሁዋላ ነበር ሁሉም ወደየስራው ተመልሶ ጎንበስ ቀና ማለት የጀመረው።

«እንዲነሳ እንነግረዋለን» አለ ተፈራ የሂሩትን ውሸት ደግፎ።

«ንገሩት! መነሳት አለበት። እንዲያውም አሁን ትዝ አለኝ። ዛሬ ማታ ስራ አላችሁ አይደለም እንዴ?»

«አዎን፣ ተዘጋጅተናል» አለች ሂሩት።

«ታዲያ ምናባቱ ሆኖ ነው የሚጋደመው? ወይስ ፈርቶ ነው? ለመሆኑ ስሙ ማን ነበር? የሰው ስም አይያዝልኝም! እና፣ ለፈሪ ሰው ደም አክብሮት ሆነ ርህራሄ የለኝም!» አለና፣ አሁንም እፀ ፋርሱን ወደ ውስጥ ማገ።

ተፈራ፣ አዎን፣ ከእንቁጣጣሽ ሌላ ስም አይያዝልህም! ብሎ በልቡ ረገመው።

‹‹በነገራችን ላይ፥ ማን ነው የምትሉት? እፋ! ይሄ የቀበሌያችሁ የአብዮት ጥበቃ ሊቀ መንበር ሆኖ የተመረጠው? ስሙን አምጡልኝ!››

‹‹ደርቤ›› ብላ ነገረችው፡፡

‹‹አዎን፥ ደርቤ፡፡ ማታ ነግራችሁኝ ስሙ ጠፋብኝ፡፡ የቤት አሽከራችሁ ነበር አላላችሁኝም እንዴ?››

‹‹አዎን፥ ነበር›› አለችው፡፡

‹‹ጠባዩን፥ ደካማና ጠንካራ ጎኑን ታውቃላችሁ ማለት ነዋ! ለመሆኑ ምን አይነት ሰው ነው?››

‹‹ብጣም ጥሩ ልጅ ነበር፡፡ አሁን አላውቅም፡፡ ታታሪ ነው፡፡ በዚህ ላይ ደግሞ ራሱን ከፍ ለማድረግ ይጥራል›› አለች ሂሩት፡፡

‹‹ምን ለመሆን?›› ብሎ ጠየቃት፡፡

‹‹እኔ እንጃ!›› ብላ ክብ ትከሻዋ እንደ እስክስታ ወራጅ መታ አደረገች፡፡

‹‹ማወቅ አለብሽ፡፡ እኔ እንጃ ማለት መልስ አይደለም›› አላት፡፡

‹‹ተሰማ እንደ ነገረን ከሆነ የሂሩትን ትኩረት ለመሳብ ብሎ ነው የሚንጠራራው!›› አለው ተፈራ፡፡

‹‹ተሰማ እንደ ነገረን ከሆነ የሂሩት ትኩረት ለመሳብ ብሎ ነው የሚንጠራራው!›› አለው ተፈራ፡፡

‹‹አ! ይሄማ ጥሩ ነው፡፡››

‹‹ማ? እኔ?››

‹‹አዎን አንቺ!››

‹‹እንዴት አድርጌ?››

ላእከ ሀሺሹን ለመጨረሻ ጊዜ በረጅሙ ስቦ ጭሱን ዋጠ፥ ቆየ-ቆየ-ቆየ እና ወደ ውጭ ሲተነፍስ ትንሽ ጭስ እንኳዋን ካፉ አልወጣችም. . .

‹‹በውበትሽ ተጠቀሚ!›› አላት ሂሩትን፥ ‹‹የሴቶች ውበት ምን ጊዜም አደገኛ ወጥመድ ነው። በነገራችን ላይ፥ አንድ ጆሴ ቀርቶ ስንት ታላላቅ ሰዎችም በሴቶች ውበት ተጠምደው ጉድ ሆነዋል። የሴቶች ውበት በተለይም በኛ ህብረተሰብ ውስጥ ትልቅ የፖለቲካ መሳሪያ ሊሆን ይችላል። ግብረ ስጋ ርካሽና ጠቃሚ መሳሪያ ነው። እንዲያውም አሁን ሳስብ እንቁጣጣሽ በዚህ ረገድ ብዙ ጥቅም ልትሰጨን ትችያለሽ›› አለ ላእከ፥ በመጣለት አሳብ ተደስቶ።

ተፈራን ግን አሳቡ አቅለሽልሾት ቁዋቅ ሊለው ትንሽ ቀርቶት ነበር። በዚህ ላይ የወንድነት ወኔው ተቀስቅሶ ምንም ሳይፈራ፥ ‹‹ርካሽና ሰይጣናዊ አሳብ ነው!›› አለ፥ ድምፁን ከፍ አድርጎ። ቀጠለና እሳት ጉርሶ እሳት ለብሶ ‹‹እኔ እያለሁ ይህን አታደርግም! እንድታደርግም የሚያስገድዳት ሃይል የለም!›› አለ።

ላእከ የሚያስገድዳት ሃይል እንዳለ ሊያሳየው ፈልጎ ነበር። እንዲያውም ሂሩትን ሳብ አድርጎ ከተፈራ ፊት ሊስማት አሰበና ተወው። ግን አሳቡን ጨርሶ ከአእምሮው ውስጥ አላወጣም። ለጊዜው በአሳቡ ውስጥ ቅድሚያን የያዘው የፖለቲካ ሁኔታ፥ ማምሻውን የሚፈፅሙት ከፍተኛ ግምት የተሰጠው የቅስቀሳ ተግባር ስለነበረ፥ ቆይ ሌላ ጊዜ እሰራልሃለሁ በማለት እልኩን ውጦ በልዝብ አንደበት፥ ‹‹ትወዳታለህ መሰለኝ?›› አለው።

‹‹የግል ጉዳዬ ነው!›› ብሎ መለሰለት።

የላእከ ስሮች ተገታተሩ። ሆኖም፥ ንዴቱን እንደ ምንም ውጦ፥ ‹‹ለከፍተኛ አላማ የተፈጥሮን ውበት መጠቀም ነውር አይደለም! ወይስ በአላማችን አታምንም ማለት ነው?›› አለው።

ላእከ ወዴት ሊመራው እንደ ፈለገ ስለ ገባው ተፈራ ዝም ብሎ ቀረ።

‹‹አልመለስክልኝም እኮ!››

‹‹እኔ ያልኩት፥ እኔ. . .የምለው. . .እወዳታለሁ. . .እና።››

‹‹አዎን የምትለው ገብቶኛል። እኔም ትሽርሙጥ አላልኩም።›› በውበትዋ ተጠቅማ. . . ማን ነው ስሙ? አዎን፥ ደርቤን ታግባባውና ወደኛ ትሳበው ነው ያልኩት. . .››

‹‹ለምን አይደመስስም?›› አለው ተፈራ፡፡

‹‹ከሞተ በህይወት ያለ ሰው ይጠቅማል ብዬ ነው፡፡ ልንጠቀምበት እንችላለን. . .››

‹‹ግን መስመራችንን ያውቃል እኮ!›› አለች ሂሩት፡፡

‹‹ውበት የማያሸንፈው ልብ የለም! ተፈራም እንቦሳ የሆነው በውበትሽ ተማርኮ ነው፡፡ ፈገግ በይና እንኩዋን የደርቤን ልብ ሰራዊት ትፈቺያለሽ፡፡ ዘዴ ፈልገሽ ቅረቢው፡፡ ሳታውቂው ምርኮኛሽ ይሆናል፡፡ ቀላል ነው! አላት፡፡

ላእከ በደርቤ አሳቦ ስለ ራሱ ልብ መማረክ ነበር የሚናገረው፡፡ ከነገ ጀምሮ፥ ሂሩት ከአጠገቡ ሳትለይ እንድትሰራ ለማድረግ የቆረጠው የጀመረውን አረፍተ ነገር ከመጨረሱ በፊት ነበር፡፡ ስለተፈራ እንደ ሆነ ገሃነም አፉን ከፍቶ ሊጠብቀው ይችላል ብሎ በአሳቡ ቆረጠ፡፡

ተፈራም በበኩሉ ከዚህ ሁሉ ጣጣ ለመውጣት በልቡ ቆርጦ፥ እግሩ ካለበት ክፍል ውስጥ የሚወጣበትን ደቂቃ ነበር የሚጠብቀው፡፡ እርግጠኛ ያልሆነበት ነገር ቢኖር የሂሩትን አቅዋም ነበር፡፡ ሂሩት ግን፥ ልብዋ ቆሞ የምታሰላስለው ደርቤን የምታጠምድበትን መንገድ ነበር፡፡

‹‹ቀላል ነው›› ብላ ፈገግ አለች፡፡

ምእራፍ ፲፪

የኪነት ሰዎችን የመፍጠር ችሎታ እየኮረኮረ የሚቀሰቅሰው የአለቱ ሀምራዊ ስአት ተቃርቦአለ። ፀሀይዋ አቆልቁላ ከወጨጫ ጋራ በስተጀርባ ለመደበቅ ትንሽ ቀርቶአታል። እያቆለቆለችና ክብ ፍም እየመሰለች በሄደች ቁጥር ሽቅብ የምትፈነጥቀው ብርሃን፥ ጥቁር ሰማዩን የቀዘቀዘ የፍም ባህር የተንጣለለበት ስለመሰለው ነበር። ነገር ግን፥ የሀምራዊ ስአቱን ውበት ቆሞ የሚያደንቅ አንድም የአዲስ አበባ ነዋሪ አልነበረም።

ግን፥ ሰማዩ ለማንም ውበቱን አይነፍግም። የአዲስ አበባ ሰማይ ጠቁሮ ሲያኮርፍ፥ ጉም አልባ ሆኖ ባህር መስሎ ሲንጣለል፥ ነብር መስሎ ሲዥጎረጎርም፥ ወይም የጥጥ ንድፍ በሚመስሉ ስስ ጉሞች ተውቦ ከፀሀይዋ ጋር ሲስቅ፥ የሚያየው የለም። ዝም ብሎ ብቻውን ይቆጣል፥ ያኮርፋል፥ ፈገግ ይላል፥ ይስቃል፥ አይናፋር ይሆንና እንደ ቲማቲም ይቀላል - ያዲስ አበባ ሰማይ።

ድሮ ጭራ ለጭራ ተያይዘው፥ አጉል ከሚወጠሩ እግረኞች ጋር እየተፋጠጡና እየተጋፉ መንገዶችንም ሞልተው፥ ተጣበው የሚያጣብቡት መኪናዎች፥ ለአይነት ካልሆነ በቀር አይታዩም። በመሆኑም፥ የአዲስ አበባ አውራ መንገዶች ባዶ ከመሆናቸው የተነሳ ሰፋት የጨመሩ መስለው ይታዩ ነበር።

ቀይ ሽብር ተፋፍሞ የቀበሌ ዲሞትፎር በየአካባቢው እያጉዋራ የሰፈውን ጭቁን ህዝብ አመፅ ማስተጋባት ከመጀመሩ በፊት እስከ ሁለት ስአት፥ ገበያ ከደራ ከዚያም በሁዋላ፥ በራቸውንና በመብራት ያሸበረቀ የእቃ መደርደሪያ መስኮታቸውን እንደ ሽርሙጣ ፊት ወለል አድርገው ይቆዩ የነበሩት ሱቆች በጊዜ ተዘግተው፥ ዋና ዋና መንገዶችን ጭር አድርገዋቸዋል።

ሜክሲኮ አደባባይ - አውሮራ - ሲዮኔ - ፍላሚንጎ - ፒኮክ - ሚኒ ቲፋም - ፓርክ ሆቴል - መስቀል ተራራ - ቡና ቤቶች ፊት ለፊት በመኪና ውስጥ ተቀምጠው፥ ማኪያቶ - ቢራ - ውስኪ - ጆላቲ - የፓፓያ፥ የሙዝ ወይም የብርቱካን ጭማቂ፥ ወይም ግሪን ፋየር ይዘው ስልምልም በሚሉ አይኖች እየተያዩና ጭን ለጭን እየተደባበሱ በጋለ ስሜት የሚቃጠሉ

ፍቅረኞች ዛሬ አይታዩም። እያንዣበበ የሚያስቸግረውም ለማኝ የእለት ጉርሱን በጊዜ የቃረመ ይመስል፥ ጀምበርዋን ጠብቆ በጊዜ ገብቶአል።

የፍራፍሬውን ጭማቂ - አረቄውን ጠጥተው - ጥሬና ለብለብ ክትፎውን ከበሉ በሁዋላ፥ ስልምልም በሚሉ አይኖች እየተያዩ የጭን ዳበሳውና ጉንተላው ቀጥሎ ፍቅር ሲግል፥ ሲፍም፥ ሲነድ በአራተኛ ማርሽ እየነዱ ገስግሰው በመድረስ የሚያርፉባቸው በጎጃም መንገድ ሰሜን - መርሀ ቤቴ - የድል በር፥ በመሀል አራዳ፥ ክፍለ ሰላም - ኦኤሲስ - ሐምሌ ፲፱ - ሸዋ - አብርሃ፥ በአዲስ ከተማ አካባቢ፥ ቃኘው ሻለቃ - አሰፋ ወሰን፥ አዲስ አበባ - አሰብ - ምእራብ - ሰንጋ ተራ አካባቢ፥ አፍሪካ፥ በደብረዘይት መንገድ፥ መስከረም - አደይ - ወይን አዳራሽ - አደይ አበባ - ዳማ፥ በካዛንቺስ አካባቢ፥ መናኸሪያ - እንደራሴ፥ በአዋሬ አካባቢ፥ እንሳሮ - ቤል ኤር - ሆቴሎች በጊዜ የብረት መዝጊያቸውን ቀርቅረው ስለ ነበረ፥ በሞንቴ ካርሎ ራሲ ፍጥነት የሚገባና የሚወጣ መኪና አይታይም።

ባንዳንድ የማታ ትምህርት ቤቶች አካባቢ፥ እንዲሁም በሆስቴሎች አካባቢ - ስድስት ኪሎ - አራት ኪሎ ፹፪ አፓርታማ - የተወለወሉ መኪናዎች ገትረው አስር አስር ጊዜ የእጅ ሰአታቸውን በማየት ትእግስት አጥተው መንገድ መንገዱን እየተመለከቱ ቀጠሮ የሰጡዋቸውን ፍቀረኞች የሚጠብቁ ሴቶችም ሆኑ ወንዶች (የቀበሌ ዲሞትፎር ፍቅረኞች ላይ አዋጅ ያወጀ ይመስል) በየትም ስፍራ ለአይነት እንኳን አይታዩም ነበር።

በአዲስ አበባ ከተማ ብቻ ቁጥራቸው እስከ ሁለት መቶ ሺህ የሚገመቱት ሴተኛ አዳሪዎች ‹‹ሲቼንሳ›› በሌላቸው በስመ ልጃገረዶችና የቢር ሴቶች እያማረሩ፥ በጊዜ በራቸውን ባይዘጉም እንኩዋን፥ ገርበብ አድርገው ቡና እያንተከተኩና እጣን እያንቦገቦጉ የመሸበትን ሰካራም እግረ እንድትጥልላቸው አድባርዋን መለማመን ከጀመሩ ቆይተዋል።

በአዲስ አበባ ከተማ ውስጥ በየአካባቢው እንደ ሰንሰለት በመያያዝ እንደ አሸን የፈሉት አረቂ ቤቶችም፥ መልከ ጥፉ በስም ይደግፉ እንዲሉ፥ ቡና ቤት ወይም ግሮሰሪ ይሉዋል! በዚያን ሰአት እንደተለመደው የደራ ገበያ አልነበራቸውም። የባለባቸው ሱሰኞች በቁመናቸው አንድ ሁለት ብለው፥

ከውድቅት በፊት አይኖቻቸውን አይተው የማያውቁትን ሚስቶቻቸውን ለማስደንገጥ ሮጠው ቤት ከገቡ ጊዜ አልነበራቸውም፡፡

በተለይም፥ የአራት ኪሎ አካባቢ የተወረረ መንደር መስሎ ነበር፡፡ ከአንዳንድ የለየላቸው እብዶችና የአራት ኪሎን ሉካንዳ ቤቶች በደንበኛነት ከሚያዘወትሩ ውሾች በስተቀር ሌላ የሚታይ ፍጡር አልነበረም፡፡

ጌታቸው የሸዋሉል በመንገድ ጭር ማለት እየተገረመና የአዲስ አበባን ወንዶች ፍርሃት በልቡ እየታዘበ፥ በቅሎ እንደረገጠችው ጣሳ በየቦታው የተኮረኮመችውን ፔጆ 404 መኪናውን በትምህርት ሚኒስቴር ወረድ ብሎ ከቀድሞ ፓርላማ አጠገብ፥ ከቅድስት ስላሴ ፊት ለፊት አቁሞ፥ ‹‹ሆራዪ›› ከሚላት፥ ‹‹ከእሜቴ›› ቡና ቤት እንደ ልማዱ ግትር ብሎ በቀስታ እየተራመደ ገባ፡፡ ለረጂም ጊዜ ከሚያውቀው ቀይ፥ ቀጭን፥ ራስ በራ ቦይ ሌላ ማንም አልነበረም፡፡ እሜቴም ገንዘብ ከሚቀበሉበት ወንበር ላይ ገና አልተሰየሙም፡፡

ቦዩ ሳይጠይቅ ውስኪ ቀድቶ አቀረበለትና ይናገር ይሆን? በማለት ጆሮውን ጠጋ አደረገ፡፡

‹‹ሰው ምን ነክቶታል?››

‹‹ቀይ ሽብር ነዋ! ዛሬ ዝር የሚል የለም›› አለ መልካሙ፡፡

‹‹እንግዲያውስ ያበደኩት እኔ እሆናለሁ!›› አለ ጌታቸው፥ ቃላቱን እየቆጠረ፡፡ ‹‹የሚስት ቀሚስ ከቀይ ሽብር ያድን ይመስል!›› አለና ውስኪውን አንስቶ ተጎነጨ፡፡ አንድም ጋዜጠኛ ብቅ ባለማለቱ ተረገመና ሰአቱን ተመለከተ፡፡ ከምሽቱ አንድ ሰአት ሆኖ ነበር፡፡ ወዲያውኑ የፓርላማ ሰአት ደወለ፡፡ የአንጋፋ ጋዜጠኞች መድረሻ ሰአት መቃረቡን ገመተ፡፡

የኢምባሲዎች ኮክቴል ግብዣ ካለ በቀር ‹‹ሆራችን›› የሚሉትን የእሜቴን ቡና ቤት ባንኮኒ ሳይስለሙ ቤት አይገቡም፡፡ ቡና ቤቱን መርቀው የከፈቱ የአራት ኪሎ ጋዜጠኞችና የፓርላማ እንደራሴዎች ነበሩ ይባላል፡፡ ከቆርቋሪዎቹ አንዱ ጌታቸው ነበር፡፡ ‹‹ኮብላይ እንደ ጥላ›› አለና፥ ሰለ ዘመት መሮጥ ላንዳፍታ አሰበ፡፡

የተከበሩ የህዝብ እንደራሴዎች እነባላንባራስ፥ እነግራዝማች እነቀኛዝማች፥ እነፊታውራሪ ከዚሁ ቡና ቤት ውስጥ በክብ ጠረጴዛ ዙሪያ ተኮልኩለው ከሚጠጡት ውስኪ ውስጥ ጋዙን ለማውጣት በረጃጂም ማንኪያዎች እያማሰሉ በመጎንጨት፥ ስለ ባለርስትና ጭሰኛ ግንኙነት ህግ ረቂቅ ክርክር እያገጠሙ ይፈጥሩት የነበረው ውካታ ትዝ አለው።

‹‹የማንን መሬት ማን አስይዞ ሊበደርበት? ኧረ ኢዲያ! ‹‹ህጉ›› የፀደቀ እንደሆነ ያፋጃል። ካልጠፋ መሬት ጭሰኛና ባለመሬት በህግ ተቆራኝታችሁ ተጋደሉ ነው። ለነገሩ. . . ይህንን የህግ ረቂቅ ያቀረቡልን ባለስልጣኖች የኢትዮጵያ መሬት ስፊ ትምህርት ያደድባል እንዴ?››

‹‹እኔስ ይህን አይደል የምለው? የህግ ረቂቁን ያቀረቡት ባለስልጣኖች የራሳቸውን አገር ትክክለኛ ሁኔታ አያውቁም። የጉብልዬን ዘፈን ከቅምጥ ኮረዳ ጋር ተኝቶ ማዳመጥ መሰላቸው እንዴ? አሀ -ሀ -ኦ ሆ ሆ!. . . በአፅመ ርስትና በሚስት ቀልድ የታለና!››

‹‹እንዲያ ነው 'ይ! ዛሬ ስንዝር የስጡት ነገ ክንድ መጠየቁ ይቀራል? ‹‹ካያት ከቅማያቴ የወረስኩትን አፅመ ርስት፥ ዛሬ አስይዞ ለመበደር መብት ያገኘ ጭሰኛ፥ ነገ የልብ ልብ አግኝቶ ልንቀልህ ቢለኝስ? ይቀራል ብላችሁ ነው ዘር ባያሌው ሞት? አይደረግም። እባብ ጭንቅላቱን ካልተመታ አደገኛ ነው። መጥፎ አባታቸው ይጥፋና፥ እዚህ አራት ኪሎ አካባቢ መሬት ላራሹ እያሉ መጥፎ ሙዋርት ማሰማት ከጀመሩ ቆይተዋል። የለም ጎበዝ፥ የባለርስትና ጭሰኛን ግንኙነት የሚመለከት የህግ ረቂቅ ከመሬት ሳይነሳ ጭንቅላቱን ብለን መግደል፥ ፍታቱን ማጣደፍና፥ ግብአተ መሬቱን ቶሎ መፈፀም አለብን. . .››

እያማሰሉ የሚጠጡት ውስኪ ትዝ አለውና እንገሸገሸው፥ ጌታቸውን። ‹‹አንተ ገና ወጣት የሆድ እቃህ ሁሉን ውስኪ ሲማሰል ደስ አይለውም። ይችላል። የኛ ግን ስቶማኩም፥ ጉበቱም፥ ኩላሊቱም ተነክቶአል። በዚህ ላይ፥ የደም ብዛት፥ የደም ማነስ፥ ሪህ፥ ኧረ ስንቱ! ጨው፥ ቅመም፥ ቅቤ፥ በርበሬ፥ ሲጋራ መጠጥ፥ ሱካር ምን ያልተከለከልነው ነገር አለ ብለህ ነው? በነመን ሙሀ ነው የምንኖረው። በቁም ሞተናልኮ እያለ ውስኪውን ለማለሳለስ እያማሰሉ ሲጠጡና ከየፋርማሲው እንደ ከረሜላ የሚገዙትን፥ የደም ብዛት፥ የሬኢንቆራ፥

የሱካር፥ የጉበትና የኩላሊት መድሀኒት፥ «ግሩም የሆነ መድሀኒት አግኝቻለሁ። አንድ አርመን ነው የሰጠኝ። እስቲ ሞክረው» ሲል አንዱ፥ ሌላው ደግሞ፥ «የለም ጃል ምን ነካህ? ያለ ፋርማሲስት የሰጠን መድሀኒት ይሻላል» እየተባባሉ ኪኒኖችን እንደ ቆዛ ሲውጡ ላንዳፍታ ታዩት። እንደ ሀበሻ መድኃኒት እንደ ከረሜላ እየተቀባበለ የሚቅም ህዝብ ይኖር ይሆን? በማለት ሲገረም፥ ኤ. ቢ. ዋይልድ የተባለ ፈረንጅ እ.ኤ.አ. በ1880 ኢትዮጵያን በጎበኘበት ጊዜ፥ እንደ ኢትዮጵያውያን መድሀኒት የሚወድ ህዝብ አላየሁም. . .» በማለት በትዝብት ያሰፈረው ፅሁፍ ወለል ብሎ ታየው።

ዋይልድ ከመቃብሩ ተነስቶ ኢትዮጵያውያን መድሀኒት እንደ ከረሜላ እየተለዋወጡ ሲቅሙ ቢመለከት ምን ይል ይሆን? በማለት ረጂም የአሳብ ጉዞ ለመጀመር ሲያዘግም፥ መልካሙ አቋረጠውና፥ «ጋሼ ጌታቸው፥ ብር ሊወድቅብዎት ነው» ብሎ በጣቱ ጠቆመው። ብር ሳይሆን የሎተሪ ቲኬት ነበር።

«ስድሳ ሽህ ብር ልጥል ነበር ጃል!» አለው።

«ዛሬ ነው እኮ የሚወጣው» ሲለው፥ ጌታቸው የቲኬቱን ቁጥርና ሎተሪው የሚወጣበትን ቀን አገላብጦ ተመለከተና፥ «ልክ ነህ። የስድሳ ሽህ ብር ጌታ መሆን ነው ዛሬ!» አለው።

መልካሙ ጢጋ ብሎ በስንት መከራ ካዳመጠው በሁዋላ፥ «ከትናንት ጀምሮ እጄን ይበላኛል» አለና መዳፉን እከክ እከክ አድርጎ ሳመ።

«እከክ እንዳይሆን?»

«የለም እከክ አይደለም። ገንዘብ ላገኝ ስል ነው እጄን የሚበላኝ» አለና፥ ትናንሽ አይኖቹ በተስፋ አበሩ፥ «እኔም ለገብርኤል ተስዬ በእርሱ ስም አንድ ቲኬት ገዝቻለሁ» አለው።

ወዲያውኑ የቀበሌ ዲሞትፎር ተኩስ ሶስት ጊዜ አጉዋራ። ጌታቸው፥ «በለው!» አለና፥ «ለምን በራስህ ስም አልገዛህም?» ብሎ ጠየቀው።

መልካሙ በተኩሱ ደንግጦ አልሰማውም።

‹‹ምን አሉ?››

‹‹ለምን በገብርኤል ስም ገዛህ? ነው ያልኩህ፡፡››

‹‹ገብርኤል ያውቃል ብዬ ነዋ! መቶዋን ብር ለሱ ተስያለሁ፡፡››

‹‹አላሳነስክበትም? ከፍ ያለ ብር ለተሳለለት ሰው እድልህን አሳልፎ የሰጠብህስ እንደሆን?

‹‹ይድረሰኝ እንጂ ምን ከፍቶኝ፡፡ ጃንጥላም እጨምራለሁ. . .››

‹‹ስንጋም አክልበት፡፡ ገብርኤል ባነስተኛ ጨረታ አይገደድም. . .››

‹‹ሽረ በስመ አብ ይበሉ ጋሼ. . .››

‹‹በስመ አብ ብያለሁ፡፡ ግን ገብርኤል በስለት ተደልሎ አንድ ነገር ይሰጠናል ብለህ አትጠብቅ፡፡ ከንቱ ነው›› አለው፡፡

‹‹በስመ አብ ይበሉ፡፡››

‹‹ብያለሁ!›› ኢትዮጵያውያን ምድራዊ ባለስልጣኖችም ሆነ መላእክትን በጉቦ አባልገው የተመኙትን ለማግኘት ምን ያህል ጥረት እንደሚያደርጉ በአሳቡ ላንዳፍታ አጤነና ሲያበቃ፥ ውስኪውን ባንድ ትንፋሽ ጨልጦ፥ ‹‹መላእክት በጉቦ የሚደለሉ የአጥቢያ ዳኞች አይደሉም፡፡ ብትሳልም ባትሳልም የእድልህን አታጣም›› አለው፡፡

‹‹እግዜር አይሰጥም አይነሳም ነው የሚሉት?››

‹‹ላለ! አዎን›› ብሎ፥ ነገሩን እዚያው ላይ ለማቆም አስቦ ነበር፡፡

ነገር ግን፥ መልካሙ ቀጠለና፥ ‹‹ማንኛውም ነገር እግዜር ካልተጨመረበት አይሆንም›› አለና፥ ነገሩን በይበልጥ ለማብራራት አስቦ፥ ‹‹እይ ጋሼ ጌታቸው፥ አባቴና ጉዋደኛው፥ ፊታውራሪ ጉልላት ይባላሉ፥ አሁን እንኩዋን አቶ በሉኝ ብለዋል አሉ›› አለውና፥ ትዝ ብሎት፥ ‹‹ያውቋቸው የለም እንዴ? የጢቾ እንደራሴ በነበሩበት ጊዜ ከዚህ አይታጡም ነበር›› አለው፡፡

‹‹አዎን አውቀዋለሁ፡፡ ከማወቅም የእህቴ ባል ነው. . .››

‹‹እውነትዎን ነው እንዴ? ይህን ሁሉ ዘመን ሳላውቅ እንዴት ቀረሁ? ይገርማል. . .››

‹‹መገረሙን ትተህ የጀመርከውን ታሪክ ንገረኝ›› አለው::

‹‹አዎን:: ይሄውልዎ አባቴና አሳቸው አንድ መንደር ውስጥ ተወልደው አብረው ያደጉ ናቸው:: አባቴ በጭሰኛነት ማቆ ሲሞት፥ እርሳቸው ያው እንደሚያውቁት ባለብዙ መሬት ጌታ ሆነው፥ ስንት ወግና ማእረግ አይተው እዚህ ደርሰዋል:: ታዲያ ይሄ የእግዚአብሔር ስራ አይደለም ብለው ነው?›› ካሉ በሁዋላ፥ ትንሽ ቆይቶ፥ ‹‹የኔም አብሮ አደግ ጉዋደኛዬ ፊታውራሪ ቤት ይሰራ ነበር. . . ደርቤን ያውቁት የለም እንዴ. . .›› አለ፡፡ ሁለተኛ ጨርሶ ‹‹በናንተ መስሪያ ቤት ስራ ይዞ. . . ትናንት ማታ ደግሞ የአብዮት ጥበቃ ሊቀ መንበር ሆኖ ተመረጠ አሉ:: እኔ ግን ይኸው ከዚሁ ቡና ቤት ውስጥ አረቄ ቀጂ. . . ብርጭቆ አጣቢ. . . ለሰካራሞች አሳሽና አጎንባሽ ሆኜ ቀርቻለሁ›› አለው::

‹‹ደርቤን ታውቀዋለህ?››

‹‹አብሮ አደጌ ነው ስልዎት! የዛሬን አያድርገውና ከኔ የባሰ መናጢ ድሃ ነበር›› ብሎ፥ ስለ ደርቤ አባት አሟሟት በሰፊው አጫወተውና፥ ‹‹እናቱም በችግር ተቆራምደው ነው ሁዋላ በተስቦ የሞቱት፥ ካለው በሁዋላ፥ ‹‹የኔም ወላጆች በጭሰኝነት ሲኖሩ፥ ሁዋላ ባለርስት ስለነቀላቸው ችግር በዛና እኔና ደርቤ ተመካክረን ወደ አዲስ አበባ ኮበለልን:: እግዜሩም ጥሎ አልጣለን፥ እቶ ጉልላት የጤቾ እንደራሴ በመሆን ተመርጠው እንደ መጡ እንዳጋጣሚ አገኘናቸውና እኔን እዚህ እሜቴ ቡና ቤት ስራ ሲያስይዙኝ፥ ደርቤን ለአሽከርነት ወደ ቤት ይዘውት ሄዱ:: ያባቴ ጉዋደኛ የጠቀሙኝ መስሎአቸው ነበር በተሻለ ደመወዝ ያስቀጠሩኝ. . .››

‹‹አሁን ከደርቤ ጋር ትገናኛላችሁ?››

‹‹አዎን ይጠይቀኛል:: ኸረ ከመጠየቅም እዚህ እሜቴ ቤት ለምንሰራው ሰራተኞች በሳምንት ሁለት ጊዜ እየመጣ ንቃት ይሰጠን ነበር. . .››

‹‹ምን እያለ?››

‹‹ሽረ ሰንቱ ተወርቶ ጋሼ! ብቻ አጥብቆ የሚመክረን ስለ ዲሲፕሊን ነው። ያለ ወዛደራዊ ዲስፕሊን የሰፊው ጭቁን ህዝብ ድል አድራጊነት አስተማማኝ አይሆንም ይለናል። እንዲያውም አንድ ቀን ስለ ዲስፕሊን ሲያስተምረን፣ የአባቱን አሟሟት አንስቶ፣ (አባቱ በተጠናከረ ድርጅታዊ ዲስፕሊን የታቀፈ ቢሆን ኖሮ፣ ሀቀኛ ትግሉ በትንሽ ትንፋሽ እንደ ሻማ ጠፍቶ፣ እሱም እንደ ውሻ ጥንብ የትም ተጥሎ አይቀርም ነበር)፣ ያለን በጣም ትዝ ይለኛል. . .››

‹‹የዲስፕሊን ትርጉም ገብቶሃላ?›› አለው፣ የውይይት ክበብ ቀንደኛ ተናጋሪ እየሆነ መሄዱን በንዴት እያስታወሰ።

‹‹በመጠኑ ገብቶኛል። ያው እንደሚያዩት እዚህ ቤት ውስጥ ያለን ሰራተኞች መብታችንን እያስከበርን ግዴታችንንም እንፈፅማለን። እንደ ሌሎች አሰሪዎችንን አንቺስ ተነስተሽ ለምን ቡና አትቀጂም? እያልን አናስቸግርም። እንውረስ አንልም። ታዲያ እሜቴ የዲሲፕሊናችን ነገር ሲያስደስታቸው መብት የሚሉዋትን ቃል ጆሮአቸው መስማት አይወድም። ምን ያደርጋል አባክዎን! የአርባ ቀን እድሌ ቀጂና ብርጭቆ አጣቢ አድርጎ አስቀርቶኛል!››

ጌታቸው ዝም ብሎ ሊያልፈው አልፈለገም። ምንም ነገር ቢደርስባቸው፣ ክፉም ሆነ ደግ፣ የአርባ ቀን እድሌ ነው በሚል ጎታች አስተሳሰብ እየተመሩ ሁሉንም ነገር በመተው እጅና እግራቸውን አጣምረው ወደ ላይ በማንጋጠጥ ባዶውን ሰማይ የሚመለከቱትን ሰዎች በርቀት ስለሚንቃቸውና ስለሚያዝንላቸው፣ ካርል ማርክስ በትክክል እንዳለው፣ ‹‹ሃይማኖት ህዝብን አደንዛዥ እፅ ነው።›› ገዥ መደቦች፣ ሰፊው ህዝብ መፅሀፍ ቅዱስን እቅፎ ወደ ላይ በማንጋጠጥ፣ ምንም ጠብ ሳይልለት፣ ሰማይ ሰማዩን እየዳበሰ ምድራዊ ህይወቱን ችላ በማለት በዚያኛው ሀሳባዊ አለም ላይ ልቡን ሲያሳርፍ፣ እነርሱ አይናቸውን ከፍተው በዚህኛው አለም ብዝበዛቸውንና ጭቆናቸወን የሚያጠናክሩበት መሳሪያ ነው። በአገራችንም ቢሆን ነገስታቱ፣ መሳፍንቱና መኩዋንንቱ፣ እና፣ አንዳንድ ቆሳት በአንድነት ሆነው ሰፊውን ህዝብ አይኑን ጋርደው የኖሩት በሃይማኖት መጋረጃ ነው። ሚሲዮናውያን ወደ አፍሪቃና ወደ ሌሎችም አህጉራት ሰርገው ከገቡ በሁዋላ፣ አገሬዎቹን መሬት አልባ፣ እራሳቸውን ግን ባለመሬት በማድረግ ለቅኝ ግዛት በር

የከፈቱት፣ ሁዋላ ቀር የሆነውን ህዝብ መፅሀፍ ቅዱስ አስታቅፈው ምድሩን ትቶ ወደ ሰማይ እንዲያንጋጥጥ ለማድረግ በቻሉበት ጊዜ ነው። ስለሆነም፣ አምላክ ይህን ያደርግልኛል፣ ያህን ይሰማኛል፣ ይነሳኛል፣ ይነፍገኛል የሚል አምላክ ይህን ያደርግልኛል፣ ... ነገር ከመካድ ይቆጠራል። ጭፍን አስተሳሰብ ሰብአዊነተትን ያህል ክቡር ነገር ከመካድ ይቆጠራል።

‹‹ታዲያማ ስድሳ ሺህ ብር ከደረሰዎት ወፈር ያለ ጉርሻ አይነፍጉኝም ብዬ ነዋ! እንደሚወጣልዎት ታይቶኛል. . .››

‹‹እንዴት ታየህ?››

‹‹ቁልጭ ብሎ ነዋ የታየኝ! ቲኬትዋ ከኪስዎ ብቅ ያለችው ያለ ምክንያት አይደለም። ብቅ ሲያደርጉዋት ጊዜና ደግሞ ልቤ የደነገጠው መደንገጥ እንዲህ አይምሰልዎት! ጋሼ ጌታቸው፥ ቢደርስዎት ስንት ይሰጡኛል?››

‹‹ሺህ ብር›› አለው፥ ሳያስብ።

‹‹እኔ ደግሞ ለስላሴዎች የአስር ብር ግምጃና ጡዋፍ።

ከጥይት ቤት አካባቢ የሽጉጥና የዲሞትፎር ተኩስ አይሎ መሰማት እንደጀመረ ሀብቴ ይርጉ፥ ጉደታ ፈይሳ፥ ታቦር ይመርና ኢዮብ ገብረማርያም ተንጋግተው ገቡ። የአራት ኪሎና የአቡነ ጴጥሮስ አንጋፋ ጋዜጠኞች ነበሩ።

ጌታቸው ሁኔታቸውን ትመስላላችሁሳ!›› አላቸው።

አራቱም የሚለውን ለመስማት ጆሮአቸውን ጠጋ አድርገው ነበር።

ታቦር አሳቡንና ምላሱን አስተባብሮ ለመናገር እየተቸገረ፥ ‹‹እኛን የሚገድለን አረቄ ነው፥ ጥይት ሲያልፍም አይነካን›› አለው።

ታቦር ሰውነቱ አልቆ፥ ስለታም ጠይም ፊቱ አመዱ ወጥቶ በየቦታው የተኮረኮመች ሰይቸንቶ መስሎ ነበር።

ጉደታ ፈይሳ በጌታቸው ውስኪ እየቀና፥ ‹‹እኔ ብሞት ለቀባሪ አላስቸግርም፤ በጋዜጣ ወረቀት ጠቅልላችሁ ቅበሩኝ›› አለ፥ መልከ መልካም ቀይ ፊቱን እያብረቀረቀ።

ጉደታ ፈይሳ እድሜው ገፋ ያለ ቢሆንም፥ የወጣትነት መንፈስ ይታይበታል። ራሱን ትልቅ ጋዜጠኛ አድርጎ የሚቆጥር በመሆኑ፥ ኢዮብ ገብረማርያም ሁልጊዜ ስለሚናደድ፥ ‹‹. . .በጋዜጣ ወረቀት የሚጠቀለለው እቃ ብቻ ነው። ጋዜጠኛ አይደለም›› አለው፥ ምላሱን እየገመደ።

«ብሩን ዘግቶ የሚውል የዴስክ ጋዜጠኛ እዚህ ውስጥ ምን አገባው? ህዝባዊ ጋዜጠኞች ይናገሩ!» አለውና፣ ከት ብሎ ሳቀ። ጉደታ ራሱ ተናግሮ ራሱ ይስቃል።

«ድንቄም ህዝባዊ ጋዜጠኛ!» አለው ኢዮብ።

ታቦር አይኑን እያቁለጨለጨ፣ «የለም እኮ! እንዴ፣ እንዴ! ጉደታ እኮ ለመቃብሩ የጋዜጣን ወረቀት የመረጠው የሬሳ ሳጥን ለመግዛት ስለማይችል ነው» አለ።

«የሬሳ ሳጥን ፍጆታ በዝቶ ምርቱ ስለ ቀነሰ ዋጋውም ንሮአል!» አለ ሀብቴ፣ ደረቅ ቀልዱን አክሎ።

«እሱም የዋጋ ቁጥጥር . . . እንዲደረግበት ያስፈልጋል። አለበለዚያ. . . መኖርም መሞትም ከአቅማችን በላይ ሊሆን ነው. . .»

«ለዚህ ነው እኮ፣ በጋዜጣ ወረቀት ጠቅልላችሁ ቅበሩኝ የምለው. . .»

ሀብቴ ወደ ላይ አንጋጦ ጣራ ጣራውን እየተመለከተና ቀይ ድዱን እያሳየ፣ «አትቸገሩ!» አለ። «እኔ የሬሳ ሳጥን በርካሽ የሚሸጥበት ሱቅ አይቻለሁ። በሩ ላይ ምን ተፅፎአል መሰላችሁ? ከፍ ብሎ በትልቁ «ቀይ ሽብር እናፋፍማለን» ይልና፣ ከስሩ ደግሞ፣ «በርካሽ ዋጋ የሬሳ ሳጥን ይገኛል» ይላል። ያለንግድ ሚኒስቴር ቁጥጥር ፍጆታንና ፍላጎትን ያስተካከለ ቤት. . . ለማንኛውም ነገር አዳው ገብስ ነው» ብሎ ወደ መልካሙ ዞረና፣ «ያንን መርዜን አቀብለኝ» አለው።

መልካሙ ቢራ አውርዶ ሰጠው።

ጉደታና ታቦር ተያዩ። ታቦር ወደ ኢዮብ እየተመለከተ፣ «ዛሬ የተወለድኩበት ቀን ነው አላልከንም ነበር እንዴ? አንተን ተማምነን ነው እኮ የመጣነው» አለው።

ደርግ ባወጣው መግለጫ የፍራንክ ቅጭልጭል በሚሰማበት ቦታ ሁሉ እየዞሩ በወሬ የሚነግዱትን ጋዜጠኞች በጥብቅ ካወገዘ ወዲህ፣ ታቦርና ጉደታ የሚተማመኑት በገዛ ኪሳቸው ሳይሆን በሌሎች ሰዎች ኪስ ሆኖአል። በፊት

ቢሆንም ኖሮ፥ መደበኛ ስራችን ችላ ብለው በየቀኑ የሚቃርሙትን ወሬ ለቢ. ቢ. ሲ. ለሮይተርና ለኤ. ኤፍ. ፒ፥ለዩ. ፒ. አይና ለሌሎችም የምእራብ ዜና ምንጮች እየሸጡ በሚያገኙት ገንዘብ፥ በየምሽቱ አለማቸውን ይቀጩ ነበር። በተለይም ጉደታ - የዛሬን አያድርገውና. . .

‹‹እኔ የምሸናው እኮ እንደናንተ ቡሀ አይደለም፥ ንፁህ የእሜቴን ቤት ውስኪ ነው›› እያለ ጉራውን የሚነዛበት ጊዜ ነበር። በሙያው አንፃር ቢሆን ከስራው ጉራው ይቀድማል። ሪፖርተሮች ወይም ሌሎች የውጭ ሰዎች የማይጥመው ዕሁፍ ሲያቀርቡለት፥ ‹‹እኛ ካየንላችሁ ይበቃል!›› በማለት ነበር ከቢሮው የሚያባርራቸው። አንዳድ ሪፖርተሮች፥ ‹‹ለምን ዜናችን አልወጣልንም? አድልዎ ተደርጎብናል!›› በማለት ሊከራከሩት ሲሞክሩ ሁልጊዜ የሚሰጣቸው መልስ፥ ‹‹እኛ በማይማን መካከል አድልዎ አናደርግም›› የሚል ነበር። ከእርሱ እኩል ጋዜጠኛ በኢትዮጵያ ውስጥ ያለ አይመስለውም። ‹‹የጋዜጠኛነትን ሙያ ሀሁ ያስተማርነው ሁሉ ባቁዋራጭ ቀድሞን ሄደ›› እያለ ዘወትር ይበሳጫል። ሆኖም፥ በብስጭት ምክንያት እንደ ሌሎቹ ራሱን ጥሎ አይጥልም። የጊዜውን የአለባበስ ሞድ እየተከተለ ይሽቀረቀራል። ሆዱንም ስለሚወድ ቡፌ የሚያቀርቡ ሆቴሎች ሊስት ከማስታወሻ ደብተሩ ውስጥ አይተፋም። ይበላል፥ ይጠጣል፥ ይለብሳል። ለገንዘብ ደንታ የለውም። ሴቶችም በመልኩ ብቻ ሳይሆን በሊጋስነቱም ጭምር ስለሚወዱት ፈልገው ይጠጉታል። አባ መስጠት ታዲያ፥ በየእለቱ እንደ ሸሚዝ ለሚቀያይራቸው ሴቶች ሁሉ፥ ተበድሮም ተለክቶም ቢሆን የጠየቁትን ሳይፈፅምላቸው አያድርም። ስለሆነም፥ ከአቅም በላይ በሚኖረው ኑሮ ምክንያት የፈላበት እዳ ከራስ ጠጉሩ ቁጥር ልክ ነበር። ታዲያ ጉደታ ግድ አልነበረውም።

‹‹ብዙች አለም የምኖትረው አንዴ ነው። የሰው ችግር ደግሞ ለመጀመሪያው ሙቶ አመት ብቻ ነው›› ስለሚል፥ የህይወት ኩርኩም ገጭቶት ራሱን ለመቆጣጠር ሙከራ የጀመረው ኢዮብ እየተናደደ. . . ‹‹አንተ እድሜህ ነው እንጂ የገፋው አሳብህና ሁኔታህ የጎረምሳ ነው። አስተሳሰብህና ሰውነትህ እኩል አልበሰሉም›› ሲለው፥ ‹‹ልክ ብለሃል። እኔ እርጅናን እታገለዋለሁ። ፍፁም አላቀርበውም፥ የታባቱ! እንዳንተ እርጅና የተጫናቸውን ሰዎች ሳይ ያስጠላኛል። በቁም መበስበስ! ኤጭ! ይህ ህይወት የሚያስጠላኝ ለዚህ ነው።

ሁሉም ነገር በወጣትነት ዘመኑ ነው ደስ የሚለው፡፡ እርጅናህን አታጋነብኝ፡፡ እርጅና የወለቀ ጥርሱን፥ የሸበተ ፀጉሩን፥ የተጨማደደ ፊቱን፥ የጎበጠ ወገቡን ሲያሳየኝ እየተጎተተና እየተንቀጠቀጠ ቢመጣብኝም እኔ እሸሸዋለሁ፡፡ ላየው አልፈልግም፤ እርጅና ሌባ ነው!›› ብሎ ይመልስለታል፡፡

የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት መግቢያ ፈተና በወሰደበት ጊዜ በመላ ኢትዮጵያ ፈተናውን አብረውት ከወሰዱት ተማሪዎች መሃከል አንደኛ በመሆን የኢሉባቦርን ስም አስጠርቶ ነበር፡፡ ወላጆቹ ቀርተው የአገሩ ተወላጆች ያን ጊዜ ምን ያህል እንደ ኮሩበትና ሁሉም እንደ አቅማቸው ስጦታ አምጥተው እንዳበረከቱለት ባስታወሰ ቁጥር ልቡ በደስታ ይሞቅና አይኖቹ እንባ ያቀራሉ፡፡ መስከረም ጠብቆ ወደ ጄኔራል ዊንጌት ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ለመግባት ወደ አዲስ አበባ ለመምጣት በተነሳበት እለት፥ ከቤት ወጥቶ ያልሸኘው የጎሬ ከተማ ነዋሪ ቢኖር ጥቂት ነበር፡፡ ብር አውጥቶ ያልሸጎጠለት፥ እንትፍ - ብሎ ይቅናህ - አድባርዋ ትከተልህ - ርጥብ ሳር ነጭቶ እግርህ እንደዚህ ርጥብ ይሁን ያላለው አልነበረም፡፡ የሸኙት ሁሉ በሚል የተስማሙበት ነገር ቢኖር፥ ኢዮብ አንድ ቀን ትልቅ ሰው ይሆናል፡፡ በሚል የተስማሙበት ነገር ቢኖር፥ ኢዮብ አንድ ቀን ትልቅ ሰው ይሆናል፡፡ በሚል የተስማሙበት ነገር ቢኖር፥ ኢዮብ አንድ ቀን ትልቅ ሰው ይሆናል፡፡ በሚል አሳብ ላይ ነበር፡፡ የወላጆቹን ኩራት፥ የዘመዶቹን ትምክህትና ህዝቡ ያሳደረበትን እምነት ለመጠበቅ ቆረጠ፡፡ ለራሱ በገባው ቃል መሰረት፥ ጄኔራል ዊንጌት ትምህርት ቤት በአምስት አመት በቆየበት ጊዜ፥ ከአንደኛነት ደረጃ አንድ ጊዜ እንኳን ዝቅ ብሎ አያውቅም፡፡ በተለይ በሂሳብ የክፍል ጉዋደኞቹ ቀርተው አስተማሪዎቹም ጭምር አልፎ አልፎ ለእርዳታ ይጠይቁት ስለነበሩ ‹‹ዳግማዊ አይንስታይን›› እየተባለ ይጠራ ነበር፡፡ ‹‹ይህን ጭንቅላት ይዘህ ከፍተኛ እድል ይጠብቅሃል›› የሚያሳስብህ ነገር የለም፡፡ በሄድክበት ሁሉ ከፍተኛ እድል ይጠብቅሃል›› የማይለው አስተማሪ አልነበረም፡፡ የትምህርት ቤቱ አስተዳዳሪ የነበሩት እንግሊዛዊ አዛውንት በተለይ፥ ‹‹የዚች አሳዛኝና ውብ የሆነች አገር የወደፊት ተስፋ የሚሆኑት ወጣቶች ውስጥ አንተ አንዱ ነህ!›› እያሉ ያወድሱትና ያበረታቱት ስለነበር፥ ለከፍተኛ ትምህርት ወደ እንግሊዝ አገር እንዲሄድ ታጨ፡፡ የወደፊት እድሉ እንደ ፅጌረዳ እምቡጥ ከፊቱ እየፈነዳና እየፈካ ሲሄድ ተሰማው፡፡ ጫማው - ካቦርቱ - ሱፍ ልብሱ፥ ባርኔጣው - ከራባቱ ሳይቀር ተገዛለት፡፡ ክራባቱ እንዴት እንደሚታሰር ለመማር የፈጀበትን ጊዜ ሲያስታውስ ይስቃል፡፡

ከአዲስ አበባ ሲነሳ፣ ከጥቂት አመታት በሁዋላ ሀኪም ሆኖ ከእንግሊዝ አገር እንደሚመለስ ይታየው ነበር።

ከእንግሊዝ አገር ከምርጥ ኢትዮጵያውያን ተማሪዎች ጋር የህክምንና ትምህርቱን ለሶስት አመት ያህል ከተከታተለ በሁዋላ፣ የእንግሊዝ አገር አየርና የእንግሊዝ ህዝብ የእውሬነት ጠባይ እያስጠላውና ብቸኝነትም እየተሰማው በትምህርቱ ላይ ማተኮር ከጊዜ ወደ ጊዜ እየተሳነውና እየተበሳጨ ይሄድ ጀመር። ጉርምስናውም መጣ። ግን መፃህፍትን ከማገላበጥ ሌላ ሴቶችን እንዴት አድርጎ ለመቅረብና ለማግባባት እንደሚችል እንግዳ ነገር ሆኖበት ግራ እየገባው፣ ከኢትዮጵያ ይዞት የሄደው የአይናፋርነት ጠባይም ልጉዋም ሆኖበት አስቸገረው - ጉርምስና እየበጠበጠው - የሴት ፍላጎት በአይኑ እየዞረ ናላውን እየበጠበጠው፣ የእንግሊዞች ጠባይና የእንግሊዝ አገር የአየር ጠባይ አጥንቱ ድረስ ዘልቆ እየቀዘቀዘው የመንፈስ እረፍት ፈፅሞ ስላሳጣው፣ ቢራ ቤቶችን ማዘውተር ጀመረ።

ከጊዜ በሁዋላ ከነአካቴው ክፍል መግባቱንም ተወው። መፅሀፍ ማገላበጥና ማንበብ ቀርቶ ማየትም ፈፅሞ አስጠላው። ቢራ ቤት አምሽቶ በገባ ቁጥር ብቸኝነት እያጠቃው፣ ፍላጎቱ እየባሰ - ጉርምስናው እንደ ነበልባል እያቃጠለው - ያደገበት መንደር - ሜዳው - ሽንተረሩ - ጎረቤት - ጉዋደኞቹ - ወንዙ - ተራራው - ሸለቆው - አደይ አበባ - መስቀል - ዳቦ - ቡሄ - የቡሄ ዳቦ - ጅራፍ - ጢስ - የባህር ዛፍ ማገዶ - የጢስ ሽታ - ዶሮ ወጥ - ነጭ እንጀራ - ዳቦ - የቡሄ ዳቦ - መንገድ - ሜዳዎችን እያቋዋረጠ የሚሄድ የእግር መንገድ - እርሻዎችን እያቋዋረጠና እየተጠማዘዘ የሚሄድ እግር መንገድ - ዝሬ - አፈር መሳይ ገበሬ - በሬዎቹን ጠምዶ ‹‹እህ በሬ!›› ሲል - አፈር - የጥቁር አፈር ሽታ - ትዝ ትዝ እያለው - እየናፈቀው አዲስ አበባ - የአዲስ አበባ ሽታ - ሳዱላ - ዳሌዋ የሞላ - ጡቶችዋ ያጎጠጎጡ - አይኖችዋ ያጎረጡ - ጥርሶችዋ የነጡ - ከንፈሮችዋ ያበጡ - አንገትዋ እንደ ባህር ማሽላ የተዘለሰ - ደምግባትዋ ከሩቅ የሚጣራ - ስትስቅ የምታፈዝ - ቆና ስትል የምታደነዝዝ - ልጃገረድ - የልጃገረድ ጠረን - ደም ግባት - ወዝ - አካል - በእንግሊዝ አገር ብርድና ዝናም - ዘወትር ዝናብ የሚያንጠባጥብ ጃንጥላ የድንቹ ጥብስ ሽታ - የክፍት ስገራ ሽታ - ህንፃ - ሰማይ ጠቀስ ህንፃ ዝምታ

- ዝምታ - አውሬ - አውሬነት - ተናግሮ የማያናግር - ቢያናግሩት የማይሰማ - በየመንገዱ ጋዜጣ - በየአውቶቡሱ ጋዜጣ - በየባቡሩ ጋዜጣ - በየአውቶቡሱ ጋዜጣ - ጥቁር ጃንጥላ - ጥቁር የዝናብ ልብስ ነጭ ሸሚዝ - ቀይ አፍንጫ - ግራጫ የድመት አይን - በየቦታው - ኢዮብ ትዝታውን - ፍላጎቱን - ብስጭቱን ለመቋቋቋዋም አልቻለም። አንድ ምሽት ሰክሮ ገብቶ መፃህፍቱን ሁሉ ቀዳደደና ጣለ።

ከዚያ ብዙም አልቆየ። በእንግሊዝ አገር የሚገኘው የኢትዮጵያ ባለስልጣን ከጥቂት ወራት በሁዋላ ትመለሳለህ በሚል ተስፋ በኤሮፕላን አሳፍሮ ወደ አዲስ አበባ ላከው።

ወራት አልፈው ወራት ተተኩ። ወደ እንግሊዝ አገር የመመለስ ተስፋው እየራቀ ደብዛው እየጠፋ ሄደ። በኢትዮጵያ ከመጀመሪያዎቹ ሀኪሞች አንዱ የመሆን ተስፋው ማክተሙ በታወቀው ጊዜ ቅስሙ ተሰበረ። ብስጭቱን ለመርሳት ሲል ከቢራ ወደ ውስኪ - ከውስኪ ወደ ጂን - ከጂን ወደ ቀንዶ - ከቀንዶ ወደ ጠጅ ከሀኪምነት ወደ ጋዜጠኛነት ገባ . . .

ማስታወቂያ ሚኒስቴር በገባ በሁለተኛው ወር አንድ ቀን ከአንድ ቡና ቤት ደጅ ቆሞ ብሎ ሲጠጣ፥ አንዲት ዳሌዋ የሞላ - ጡቶችዋ ያጎጠጎጡ - ከንፈሮችዋ ያበጡ፥ አንገትዋን የደፋች ሴት ስታልፍ አየ። ቤትዋ ድረስ ተከትሎአት በመሄድ፥ አይን አውጥቶ ለጋብቻ ከጠየቃት በሁዋላ ነበር ሳምንት በማይሞላ ጊዜ ውስጥ አግብቶአት ትዳር ለመመስረት የበቃው።

ጋብቻውም ቢሆንም አልሆነለትም። ሚስቱ ለቤተሰቡ የኑሮ ዋስትና በማሰብ፥ «ለምን መሬት አንገዛም፥ ቤት አንሰራም፥ ገንዘብ ባንክ አናስቀምጥም? ደመወዝህን በሙሉ በየወሩ ለኔ ማስረከብ አለብህ እያለች፥ ነጋ ጠባ ስለምትጨቀጭቀውና በሽማግሌዎችም ፊት ቢያንስ በወር ሁለት ጊዜ ስለምትወቅሰው፥ አይንዋን ማየት ድረስ አስጠልቶት ነበር። እና፥ በዚህም የተነሳ ይጠጣል። ጠዋት በማለዳ ይወጣል - ሌሊት በውድቅት ይገባል - ከጭቅጭቅዋ ለመሸሽ ሲል. . .

ግን ሚስቱ ነጋ ጠባ ጭቅጭቅዋን አትተውም - በሴተኛ አዳሪነት ያሳለፈችው መራራ ዘመን ትዝ እያላት።

ባለቤቱ ከእርሱም አልፋ በየውድቅቱ ከቤት እምጥተው በድኑን ጥለውላት የሚሄዱትንም የአረቄ ጉደኞቹን ጭምር፣ ‹‹እናንተ ናችሁ እንዲህ የምታደርጉት፣ አጫራሾች! የምትጠጡት የልጆቼንና የኔን ደም ነው!›› እያለች፣ አኩርፋና ገላምጣ በስድብ ስለምትሸኛቸው፣ ምላስዋን በመፍራት ወደ ኢዮብ ቤት ብቅ ማለት ከተወ ዘመን የለወም። እና፣ ይሄም እያበሳጨው ያስጠጣው ነበር - ጠዋት ማታ. . .

የቤተሰቡ ብዛት እየጨመረ ሲሄድ፣ መጀመሪያ ሁለት መኝታ ክፍል ያለው ቤት፣ ቀጥሎ ሶስት መኝታ ክፍል ያለው ቤት ሳይወድ በግድ እያስፈለገው፣ በፍላጎቱ መጠን የቤት ኪራይ እየጨመረበት፣ ኑሮው እየቆረቆዙ፣ ችግር ኪሱንና ጉዋዳውን እየዳበሰ፣ ችግሩ በልጆቹ ሰውነትና አለባበስ ላይ ከፉኛ እያንፀባረቀ፣ ደመወዙ በሞዴል ስድስት በቅድሚያ ተወስዶ እያለቀ፣ እድሉ በየወሩ መጨረሻ ላይ ደመወዝ መውሰድ ቀርቶ የደመወዝ መዝገብ መፈረም ብቻ እየሆነ፣ የጎረቤት ኪዮስክ ዱቤ እየተጫነው. . . በየእለቱ የሚፅፈውን ፅሁፍ በቤት ኪራይ ውድነትና በቤት አከራዮች ጭካኔ ላይ መመስረት ጀመረ። እንጨት ቆም ቆም - ማእዘን ሰካ ሰካ - ማገር መታ መታ - ጭቃ ለጠፍ ለጠፍ - ቀለም ቀባ ቀባ አድርገው ከሁለት መቶ እስከ ሁለት መቶ ሃምሳ ብር የወር ኪራይ መጠየቅ በወገን ላይ ይቅርታ የሌለው በደል መፈፀም ነው፣ እያለ ነጋ ጠባ ቢፅፍም ሰሚ አላገኘም። የቤት ኪራይ እየተወደደ ኢዮብም ርካሽ ቤት ፍለጋ ከተማ ዳር እየወጣ - በደብረ ዘይት መንገድ - በነፋስ ስልክ - በአስመራ መንገድ ኮላም በረት - በጉጃም መንገድ ከመርሀ ቤቴ ሆቴል አልፎ በመከራየት እየተንከራተተ ኑሮው እያዘቀጠ እንደ መሄዱ መጠን፣ በየጊዜው የሚፅፋቸውም ፅሁፎች በቁጭትና በንዴት፣ ተስፋ በመቁረጥና በብስጭት እየተሞሉ ሄዱ። በዚህን ጊዜ ነበር በጊዜው የነበሩት ባለስልጣኖች አደገና ኮሙኒስት ነው ብለው በማመን አላፊነት በሚጠይቅ ስራ ላይ እንዳይቀመጥ ያደረጉት።

እንዲሁም መጠጥ ቤቶች እየበዙ እንዳይሄዱ ቁጥጥር እንዲደረግ፣ መጠጥ ቤቶች ለህዝብ ክፍት የሚሆኑበት ሰአት እንዲወሰን ወጣቶች እንደ ልባቸው መጠጥ ቤት ዘው ብለው እንዳይገቡ እድሜያቸውን የሚያመለክት የመታወቂያ ካርድ እንዲይዙ ህግ እንዲወጣ፣ ከአገር ቤት ኮረዳዎችን

እያስኮበለሱ አምጥተው በሌተኛ አዳሪነት ርካሽ ሙያ የሚያስማሩት፣ የአልጋ ኪራይ የሚያስከፍሉና የኮቴ ዋጋ የሚጠይቁት ነጋዴዎችና ደላላዎች እየተያዙ በህግ እንዲቀጡ በፅሁፎቹ ሳያሳስብ ሳምንት አለፎ አያውቅም።

ሆኖም፣ በጊዜው በነበሩት ባለሥልጣኖች ዘንድ ፍፁም የኮሙኒስት ዝንባሌ ያለው መሆኑ የተረጋገጠው፣ አሜሪካኖችን ህገ መንግስት እየጠቀሰ በቬየትናም የሚያደርጉትን ወረራ ለሰላምና ለነፃነት፣ ለእኩልነትና ለወንድማማችነት ሲሉ እንዲያቆሙ በፅሁፍ ባሳሰበት እለት ነበር።

በጊዜው የማስታወቂያ ሚኒስትር የነበሩት ከቢሮአቸው ድረስ በአስቸኳይ አስጠርተውት ሲያበቁ፣ ምን ያህል ታግሰውት እንደኖሩ ካሳሰቡት በሁዋላ የፃፈው ፅሁፍ ያልታሰበበት፣ አላፊነት የማይሰማውና አላፊነትም ለመሸከም የማይበቃ መሆኑን በቁጣ ነገሩት።

«የለም ክ - እኔ - ጌታዬ በእውነቱ ለክፉት ብዬ አይደለም። እኔ አሳምራለሁ ብዬ ተሳስቼ ይሆናል።» መቼም ሲናገር አሳቡን አሳክቶ መግለፅ አይሆንለትምና፣ ክርክር አይሉት ይቅርታ መደርደር ሲጀምር፣ «እትትንተባተብብኝ ለበቃ!» ብለው ከቢሮአቸው በግልምጫ አስወጡት።

ሚኒስትሩም ወዶ አልነበረም። በጠዋት ኢዮቤልዩ ቤተ መንግስት ተጠርቶ መሳፍንት፣ መኩንንትና ሌሎች ሚኒስትሮች ባሉበት ፅሁፉ የወጣበት ጋዜጣ፣ «የድሀ ልጅ! ይህን በጋዜጣችን ላይ እንድታወጣ ነው የሾምንህ?» ከሚል ተግሳፅ ጋር ከአፍንጫው ላይ ተወርውሮ ነበር። ከዚያ በሁዋላ ነበር ሚኒስትሩ ወደ ቢሮው ተመልሶ፣ «የማስታወቂያ ሚኒስትር መሆን ከታች እሳት ከላይ እሳት የሚነድበት የቡሄ ዳቦ መሆን ነው!» በማለት ዕድቅ ቅኔ ተቀኝቶ ኢዮብን ከጋዜጠኝነት ስራው ያባረረው።

ኢዮብ ከሚኒስትሩ ቢሮ ወጥቶ በቀጥታ የሄደው ወደ ቢሮው አልነበረም። ወደ አቅራቢያው መጠጥ ቤት አመራ። መጠጣት ጀመረ። ከምሽቱ አራት ሰአት ሲሆን፣ መነሳትም መቀመጥም ስላቃተው፣ ሁኔታውን የተረዱት የቅርብ ጉዋደኞቹ የሳንሳ ተሸክመው ወደ ቤቱ ወሰዱት።

«ልጆቹስ? ልጆቹስ? አፈር በበላሁት፣ ልጆቹስ? የባለቤቱ ጩኸት ነበር።

‹‹የምን ልጆች?››

‹‹ጥዋት ትምህርት ቤት እንደሄዱ አልተመለሱም። ወይኔ ልጆቼ! ምነው አፈር በበላሁት!››

ከጥቂት መጬዋጬዋህ በሁዋላ ነበር ጉዋደኞቼ እንደ ምንም አስታግሰዋት ሲያበቁ፥ የሚማሩበትን ትምህርት ቤት እንድትነግራቸውና ሄደው ልጆቹን ለማምጣት የተስማሙት።

ከአንድ ሰአት በሁዋላ በብርድ የተቆራመዱ፥ በረሃብ የተቆሉ፥ ከንፈሮቻቸው እንደ ከብት የደረቁ፥ በፍርሃት የተዋጡ፥ የደነገጡ፥ የሚንቀጠቀጡ፥ ህፃናት ልጆች እጅ ለእጅ ተያይዘው እንዳመሹት ሁሉ፥ እጅ ለእጅ ተያይዘው የገቡት። ከፍርሃታቸው የተነሳ እናታቸውን እስኪያዩ ድረስ አልተላቀቁም። እናትዬውም እንደዚያ በፍርሃት ተውጠውና ተርበው እጅ ለእጅ ተያይዘው በተመለከተቻቸው ጊዜ እንባዋ ባንዳፍታ ደረቀ። ‹‹ምትን እናት ሆንኩት? አፈር ይብላኝ። የማርያም ልጅ የተሰቀለው በሰው እጅ በመሆኑ እናቱ አልሸሸችም። መስቀሉ ስር ተንበርክካ አለቀሰች። እኔ ግን እያየሁ በገዛ እጄ ልጆቼን ከችግር መስቀል ላይ አልሰቅላቸውም። እኔ ብሰቀል ይሻላል ብላ እንደ ወትሮዋ ሳትስማቸው ውልቅ አለች። ጭለማ ከንፉን ዘርግቶ ጋረዳት. . .

የኢዮብ የስራ ጉዋደኞች በስካሩ እየተገረሙና እንደ ጥፐ ቦጭቀው እያሙት፥ ብርዱን እያማረሩ፥ ልጆቹን ከትምህርት ቤት - ከዘበኛ ቤት ውስጥ - አውጥተው ቤት ለማድረስ ስላጠፉት ጊዜ እየተቆጩ ወደ አቅራቢያው መጠጥ ቤት ተመለሱ። ከኢዮብ የባሱ ጠጪዎችና ሃላፊነት የማይሰማቸው ከመሃከላቸው ጠፍተው - እህቶቻቸው - ወንድሞቻቸው - እናቶቻቸው - ዘመድም ባይኖር ገረዶቻቸው ዘወትር እንቅልፍ አጥተው እየባነኑ የሚጠብቁዋቸው ይገኙ ነበር። አንዳንዶቹ፥ በተለይም እየሰከሩ ገብተው ሚስቶቻቸውን በመደብደብና በመሳሪያ በማስፈራራት ከቤት ያስወጡና ወጥተውም ስራ እንዳይዙ በማስፈራራት ከአገር ያባረሩ፥ ሌሎች ደግሞ ሰክረው ገብተው ሲጃራ አቀጣጥለው በመተኛት ተከራይተው የሚኖሩባቸውን ቤቶች በእሳት በማጋየት እዳ የሚገፈግፉ፥ ሌላው ደግሞ ከስካሩ የተነሳ ሁለት

አዳዲስ መኪናዎች ፈፅሞ ከጥቅም ውጭ ያደረገና ዳግመኛ መሪ ላለመጨበጥ እርም ብሎ የተወ - በያይነቱ ነበሩባቸው. . .

ጉዋደኞቹ አስተኝተውት ከሄዱ በግምት ከሁለት ሰአት በሁዋላ ኢዮብ ነቃ። ቤቱ ባዶ ነበር። እረጭ ብሎአል። በቀሉት አይኖቹ ክፍሉን አማተረ። ልጆቹ እጅ ለእጅ እንደ ተያያዙ ከሶፋው ላይ ኩርምት ብለው ተኝተዋል። አስታወሰ. . .

ክፍሎቹን ሁሉ አዳረሰ። ማንም አልነበረም። አወቀ። ወደ ጉዋዳ ዘው ብሎ ቢላዋ አነሳ። ወደ መኝታ ቤት ሄደ። ወደ ውስጥ በረጂሙ ተንፍሶ አይኖቹን ከደነ፣ ‹‹እማምዬ ራበኝ!›› የመጨረሻ ልጁ ድምፅ ነበር። ቢላዋውን ጣለው። እና ዳግመኛ ላለመጠጣት ማለ. . .

ኢዮብ በአሳብ ጭልጥ ብሎ መሄዱን አጤነና፣ ‹‹ምን ሆነሃል?›› ብሎ ጠየቀው ጌታቸው።

ኢዮብ እንደ መባነን ብሎ፣ ‹‹ሆሆሆ . . . ስላሳለፍኩት ከንቱ ሃምሳ አመት ነበር የማስበው። ህይወት አጭር መሆንዋን ብዙ ከመኖር የተረዳሁ መሰለኝ›› አለው።

‹‹እዎን፣ በተለይ ህይወት በዚህ ሰሞን አጭር እየሆነች ሄዳለች!›› አለው ጌታቸው፣ ውጭ የሚጠፋውን ተኩስ እያዳመጠ።

‹‹ላጭር ህይወት!›› አለና፣ ኢዮብ ሻይውን አነሳ። ቀጠለና፣ ‹‹የተወለድኩበትን ከንቱ ቀን ለማክበር ነው የመጣሁ›› አለው።

ጌታቸው ሲያስብ ቆየና፣ ‹‹የከንቱም ከንቱ። የኛ ህይወት በየእለቱ እንደምናዘጋጀው ዜና ነው። ሲያልፍ ወዲያውኑ ይረሳል - እንደ ትናንቱ ዜና›› አለና፣ ወደ ሀብቱ መለስ ብሎ፣ ‹‹ዛሬ ምን ወሬ አለ?›› ብሎ ጠየቀው።

‹‹ሰው ውሻ አልነከሰም። ከብርሃንና ሰላም ፎቅ ተወርውሮ ራሱን የገደለ ካቡኑ ጴጥሮስ ሀውልት ጋር የተጋጨ፣ የልጃገረድ ክብር በግድ የደፈረ የለም። የወሬ ድርቅ ሆኖአል!›› አለው፣ ወደ ላይ አንጋጦ ቀይ ድዱን እያሳየ።

‹‹አይ የቡርዥዋ ጋዜጠኛ አመለካከት! ይኽ ሁሉ የቀበሌ ተኩስ፥ ተልባ ሲቆላ ነው በለኛ! በምስራቅ፥ በደቡብ፥ በሰሜን የሚካሄደውስ ጦርነት?›› አለው።

‹‹ኦ. . . እሱ የመደብ ጦርነት ነው. . .››

ሀብቴ፥ ይርጉ የሚቀልድ መሆኑን ቢያውቅም፥ ‹‹የመደብ ጦርነት ወሬ አይሆንም ያለህ ማነው?›› አለው።

‹‹የለም፥ መራራ ትግል ነው ማለቴ ነው። መራራ ትግል ፕሮፓጋንዳና ቅስቀሳ ነው የሚያስፈልገው። ትግል ነው የሚያስፈልገው፥ ወሬ አይደለም። ገባህ? በቃ፥ ፖለቲካ አታናግረኝ፤ እኔ እኮ የምትከተለውን መስመር አላውቅም!›› ብሎ፥ ለመዝፈን እየቃጣው፥ ‹‹ባሉባልታ ወሬ መነገድ. . . በውሸት ተነስቶ መቀደድ፥ እንደ ጣቃ መቀርደድ፥ በሰፊው ህዝብ መቀለድ፥ ወሬውን ወዛ ወዛ ቀባ ቀባ ማድረግ፥ በጋዜጣ ላይ መባለግ፥ በቲቪ መረግረግ - አክትሞአል!›› አለ።

ጉደታ፥ በሀብቴ ደረቅ ቀልድ እንደ መብሸቅ ብሎ፥ ‹‹ቁም ነገሩ ያለው አመለካከታችንን ከመለወጥ ላይ ነው›› አለ። ‹‹ህዝባዊ ጋዜጠኞች ብንሆን ኖሮ ይህ ሁሉ የመደብ ትግል እየጦፈ ስለወሬ ድርቅ አናወራም ነበር! የህዝቡን አስተሳሰብ መምራት ሲኖርብን ጅራት ሆነን ቀርተናል!››

‹‹ማን ከለከለህ ታዲያ!›› አለው ጌታቸው፥ ብሽቅ ብሎ።

ታቦር ነፃ ውስኪውን ጨለጠና፥ ‹‹እንዴ፥ እንዴ፥ የመደብ ልጓም እየሳበው ነው!›› አለ።

‹‹. . . አመለካከት. . . ምናምን. . . እንደ ሸሚዝ የሚለውጥ አይደለም። . . አመለካከት ከእምነት ተነጥሎ ሲታይ አይችልም። እኔ የሚገርመኝ የብዙ ሰዎች እምነት እንደ ላስቲክ ለመሳብና ለማጠር መቻሉ ነው። አድርባይነት በዝቶአል!›› አለ ኢዮብ፥ ወደ ጉደታ እየተመለከተ።

‹‹የጊዜው በሽታ ነው!›› አለ ጌታቸው፥ ባሳቡ የደርቤን በድንገት መለወጥ አስታውሶ።

ጉደታ፥ ኢዮብን ለመቅጣት ነፃ ውስኪን በአንድ ትንፋሽ ጨለጠና፥ «ዱሩ፥ ያረጀ ውሻ አዲስ ፊሊጥ ሊማር አይችልም፡፡ አለው፡፡

«የማያውቁትን አውቃለሁ በማለት ተደናግሮ ከማደናገር ያረጀ ውሻ መሆን ይሻላል. . . ወሬ ፃፍን አልፃፍን ህዝቡ እንደሆነ ከጋዜጣና ከሬድዮ ቀድሞ ሄዶአል. . . ወሬ የለም ስንል ከወሎ ረሀብ አልተማርንም. . . ሌላ ዲምብልቢ ሊያስፈልገን ነው?»

«የዴስክ ጋዜጠኛ በዝቶ ነው» አለው ጉደታ፡፡

«የዴስክ ጋዜጠኛ በዝቶ ነው» አለው ጉደታ፡፡

«በደፈናው ጋዜጠኞች የሉም

ጌታቸው ሁሉንም በንቀት እየተመለከተ፥ «በደፈናው ጋዜጠኞች የሉም» አላቸው፡፡

ብንል ይሻላል፤ በጋዜጣ ላይ የሚፅፈው ሁሉ ጋዜጠኛ አይደለም» አላቸው፡፡

«እንዴ፥ እንዴ፥» አለ ታቦር፥ «የራትኤል ደብተሮች ያቀኑት ቤት መሆኑ ቀረ እንዴ? ወይስ ያጌጡት ብል ይሻል ኖሮአል? የጋዜጠኛ ወዳጅ ካለህ ጠላት አያስፈልግህም ያለው ማን ነበር?»

«ፖለቲካ ባታናግሩኝ፥ አሁንም የሌኒንን መፅሀፍ እየጠቃቀሱ የሚያነበንቡ ደብተራዎች በዝተዋል» አለ ሀብቴ፥ እንደ ልማዱ ወይ ላይ እንጋጦ ቀይ ድዱን እያሳየ፡፡ ትርጉሙ ቢስ ፈገግታ ከፊቱ ላይ አይጠፋም፡፡

«እድሜ ለውይይት ክበብ፥ ዛሬማ ምናለ፥ ብዙ ተምረናል፡፡»

«እውን፥ ወሬ የለም እንጂ ትግሉስ ተጡዋጡፎአል» አለ ሀብቴ፡፡

«የራሳችን ጠላት የሆነው ማስታወቂያ ሚኒስቴር የገባን እለት ነው፡፡»

«የለም፥ የኤምባሲ ኮክቴል የቀመስን እለት ነው» አለውና ጉደታ፥ እንደ ልማዱ በራሱ አባባል ከት ብሎ ሳቀ፡፡

ጌታቸው ድምፁን የባሰውኑ ዝቅ አድርጎ፥ «ጉዳዩ ወደ ቀልድ ዞረ እንጂ፥ ሰው የራሱ ጠላት ነው» አለ፥ በጋዜጠኛነት ሙያ ራሱን ያስለከፈበትን ቀን እያስታወሰ፡፡

ከኮተቤ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት እንደ ወጣ፥ እህቱ ወይዘሮ አምሳለ አቶ መኮንን ሀብተ ወልድ ዘንድ ወስደው ባስተዋወቁት በሶስተኛው ቀን ነበር ማስታወቂያ ሚኒስቴር የተቀጠረው፡፡ አቶ መኮንን ጥሩ ደመወዝ ተቆርጦለት

ሀብተ ወልድ፥ ከራጉኤል ደብተራዎች ሌላ ጋዜጠኛ የለም ብለው የሚያምኑ ቢሆኑም፥ ጌታቸው ባጭር ጊዜ ውስጥ ስራውን ተለማምዶ ባሳየው ችሎታና ብልህነት በመገረም፥ ጋዜጠኛንና ሰላይን ለይተው አይመለከቱም ነበርና፥ ለሁለቱም ስራ ያስጠጉት ጀመር። መኮንን ሀብተ ወልድን የሚያህል፥ አድራጊ ፈጣሪ፥ ፈላጭ ቆራጭ ባለኝው ሚኒስቴር መስሪያ ቤት ገብቶ የሚያዝ ሰው መጠጋቱ ባልከፋም ነበር። ግን፥ ለምን ሊያስጠጉት እንደ ፈለጉ በትክክል ባወቀ ጊዜ ነበር አዘውትሮ የመለኪያ አንገት መጨበጥ የጀመረው። እንደ እድል ሆኖ ብዙም አልቆየም። ነፃ የትምህርት እድል አግኝቶ ወደ አሜሪካ ሄደ። ሆኖም፥ ከመኮንን ሀብተ ወልድ ቢገላገልም፥ በእሳቸውና በእህቱ ምክንያት የተጠናወተው የጋዜጠኛነት ሙያ እንደዛር አድርቦት ቀረ።

«አቶ ጌታቸው ያልከው እውነት ነው። አሁንም ቢሆን የራሳችን ጠላት እኛው ራሳችን ነን» አለ ታቦር። አሳቡ ከምላሱ ስለሚቀድም አፉን መክፈት አቅቶት ሲጨነቅ ሌላውንም ያስጨንቃል።

«እንዴት?»

«አዎን፥ ማለቴ፥መደብ ከልጉዋም ይስባል ይባል የለ? የንኡስ ከበርቴ ባህርያችን ነው ጠላታችን።»

«ምን ለማለት ፈልገህ ነው?» አለው ጌታቸው፥ ቆጣ ብሎ።

«እኔ የምለው፥ አዎን፥ የማይቋዋቋዋሙትን ሃይል ከመጋፈጥ አብሮ መሰለፍ ይሻላል ለማለት ነው. . . ማለቴ፥ ዛሬ አንድ ወሬ ሰምቻለሁ።»

ታቦር ወሬ እንደማያመልጠው ያውቃልና ጉደታ ተጣድፎ፥ «ምን ወሬ ሰማህ?» ብሎ ጠየቀው።

«ከማስታወቂያ ሚኒስቴር አርባ ሰዎች ሊጋለጡ ነው እየተባለ በሰፊው ይወራል። እንደ ሰማሁት ከሆነ ሁላችንም አለንበት። ቅድም እንዳልኩ የራሳችን ጠላት እኛው ራሳችን ነን። ንቀቱን ትተን ከሰፊው ሰራተኛ ጋር በውይይት ክበቦች ውስጥ ብንካፈል ኖሮ ይህ ሁሉ አይደርስብንም ነበር። ከሰፊው ሰራተኛ ጋር ሆድና ጀርባ ሆነን የቀረነው በገዛ እጃችን ነው. . . ለራሳችንም ባይሆን፥ ብንካፈል እኮ ሰፊው ሰራተኛ በአንዳንድ ጥቅም አሳዳጅ

ግለሰቦች እየተወናበዱ የተሳሳተ አቅጣጫ እንዳይዝ ለማድረግ ይቻል ነበር፡ ነገሩ፥ ጅብ ከሄደ ውሻ ጮኸ ሆነና ነው እንጂ. . .››

‹‹ታዲያ እንካሳ ዶሮ ሳትቀድምህ ለምን ሮጠህ ውይይት ክበብ አትገባም›› አለው ጌታቸው፡፡ የውይይት ክበብ ነገር ሲያነሱበት አይወድም፡፡

‹‹ምንድን ናቸው ብለው ነው የሚያጋልጡን?›› ብሎ ሀብቴ ጠየቀ፡፡

‹‹ኢ. ድ. ሀ. አድርባይ. . . ቦርቡዋሪ. . . አድሃሪ. . . ወዘተ. ያልተባልነው ነገር የለም. . .››

‹‹እነማን ናቸው እንደዚህ የሚሉት?››

‹‹የመኢሶን አባሎች ነን የሚሉት ናቸዋ!›› አለ ታቦር፥ ‹‹በውይይት ክበቦችና በጋዜጠኞች ማህበር መድረኮች ላይ ዛሬ የሚጨፍሩት እነሱ ሆነዋል፡፡ የስማችን ዝርዝር ደግሞ ለማን የተሰጠ መሰላችሁ፡፡ ከመስሪያ ቤታችን ገና ትናንት የአብዮ ጥበቃ ሊቀ መንበር ሆኖ ለተመረጠው - ማን ነበር ስሙ. . . ደርቤ፡፡››

‹‹ይሄ ደርቤ በፊት ደህና ልጅ ነበር፡፡ እሱም አብዶአል›› አለ ጉደታ፡፡

‹‹ፍየል ከመድረስዋ ቅጠል መበጠስዋ! ገና ከመመረጡ?›› አለ ሀብቴ፡፡

‹‹ይህ ደርቤ የሚሉት ሰው በፊት ትሁት፥ ብቸኛና ታታሪ ነበር፡፡ . . .አሁን እሳት ሆኖአል፡፡ ሲናገር ሁሉ እንባ እያነቀው ነው፡፡ ካብዮት ጋር ድንገት ፍቅር የወደቀ ይመስላል፡፡ ሳያስፈጀን አንድ ነገር ብናደርግ ይሻላል፡፡››

‹‹ምን ማድረግ ይቻላል ብለህ ነው፡፡ እኔን የሚያናድደኝ ትናንት ቀና ብለው የማያዩን እንደ ደርቤ ያሉ ሰዎች ዛሬ አድሃሪ. . . ቦርቡዋራ አድርባይ እያሉ የሚያወርዱብን ስድብ ነው›› አለ ጉደታ፥ ብስጭት ብሎ፡፡ ‹‹ማስታወቂያ ሚኒስቴር ያለኛ የሚካሄድ ይመስላቸዋል፥ ጋዜጠኛ እንደ ሳሙና በፋብሪካ ተሰርቶ በየቀኑ ገበያ ይወጣ ይመስል፡፡››

ጌታቸው የኮረኮሩትን ያህል ሳቀና፥ ‹‹ተሳስተዋል! እኛ ምንም አይደለንም፥ ከምኑም የለንም፡፡ አድሃሪም ተራማጅም አይደለንም፡፡ ጋዜጠኞችም አይደለንም፡፡ ምንም ምንም አይደለንም!›› ብሎ ውስኪውን አንስቶ በአንድ

ትንፋሽ ጨለጠና፥ ‹‹ይሄ ደርቤ የሚሉት ሰው እኮ አብዮአል፤ ዳሩ ይህ አብዮት ያላሳበደው የመስሪያ ቤታችን ሰው ማን አለና›› ብሎ፥ ሌላ ውስኪ አዘዘ። በደርቤ መለወጥ እየተገረመ የአባቱን ሞት ሊበቀል ይሆናል፥ በቂም በቀል የሚያምን ሰው አደገኛ ነው ብሎ አሰበ።

መልካሙ መዳፉን አከከና ሳም ሳም አድርጎ ሌላ ውስኪ ቀዳለት። ለተቀሩትም ደገመ።

ጌታቸው ቀጠለና፥ ‹‹ውይይት ክበብ መግባት በግድ መሆን የለበትም። እኔ አልንበረከክም። እነዚህን እናጋልጣለን ብለው የተነሱትን አፈ ጮሌዎች አንድ በአንድ ነው የምሰራላቸው፤ አይነጋ መስሎአት በቁዋት አራች ነው!›› አላቸው።

‹‹ለአለቆቻችን ሁሉ ያንተን ልብ ቢሰጣቸው ምን ነበረበት!›› አለው ጉደታ።

‹‹ልብ የላቸውም!›› አለና ጌታቸው፥ ‹‹ያዙኝ ልቀቁኝ የሚለው ሁሉ ለአብዮቱ ሲል አይምሰልህ። ለጥቅሙ ሲል ነው። ዛሬ በአብዮት ስም ተጠቅልሎ የማይቀርብ የመርዝ አይነት የለም። ድዱን ሲመቱት ሹልክ ብሎ መጥቶ እግር ላይ ይወድቃል! አይምሰላችሁ!›› አለ ጌታቸው፥ ልቡን መታ መታ እያደረገ።

ሀብቴ ቀይ ድዱን እያሳየ፥ ‹‹እኔ የለሁበትም። ስልጣን ለሰፊው ህዝብ! አውሎ ንፋስ ሲመጣ ብልሃቱ ማጎንበስ ነው›› አለ።

‹‹አይ አቶ ጌታቸው! አንተ ኮ እልኸኛ ነህ። ድባቅ ሳትመታ አትመለስም!›› አለው ጉደታ።

ጉደታ መቼም ጥሉበት ሰውን መሸንገል ይወዳል። ከተመቸውም ሌላውን መሳሪያ ከማድረግ ወደ ሁዋላ አይልም። ጌታቸውም በበኩሉ ሽንገላ አይጠላም። ስለሆነም፥ አሜን፥ አሜን የሚሉትን ሲያስጠጋ፥ አሳቡን የሚቃወሙትን ደግሞ ተከታትሎ ከማጥፋት ወደ ሁዋላ የማይል ቂመኛ ነበር። ሆኖም፥ ለሚያስጠጋቸውም ሰዎች የሚያሳየው ፍቅርና አክብሮት ዘላቂ አልነበረም። እንደ ትኩስ ድንች ነበር ሰዎችን አንስቶ የሚጥላቸው። ታዲያ፥

ጉደታ የያንዳንዱን ሰው ድክመት የማወቅ ተሰጥዎ ነበረውና፥ ጌታቸውን ባገኘው ቁጥር ሳይሸነግለው አያልፍም።

ጌታቸው ሲያስብ ቆየና፥ ‹‹አንተምኮ ሪፖርተሮች ቤታቸው ከመሄዳቸው በፊት እጅ ነስተውኝ ካልወጡ እያልክ ትቆጣ ነበር›› አለው ጉደታን።

‹‹ዛሬ አያበላም›› አለ ሀብቴ።

‹‹እሱ. . . ሆሆሆ. . . በሰላም ጡረታ እንዳይወጣ. . .›› አለ ኢዮብ። ‹‹መምሪያ ሃላፊዎቻችን. . እገሌ አድሃሪ ነው፥ ሰካራም ነው፥ ስራ አይገባም. ማይ ፉት. . ዘ ፓት ኮሊንግ ዘ ኬትል ብላክ. . . እያሉ ጡረታ ሊያወጡን ነው ሲሉ ሰማሁ። በስንት በኩል እንጠቃ? እኔ ግን አብዮቱ ለኛም ጭምር የመጣ መስሎኝ ነበር።››

‹‹አብዮቱ የመጣው ለጭቁኖች ነው!›› አለ ሀብቴ።

‹‹እኛ ምንድን ነን?››

‹‹ምንም አይደለንም። መደብ እንኳን የለንም። አቅዋምም የለንም›› አለው ሀብቴ።

‹‹ጌታቸው ነገሩ ከነከነውና፥ ‹‹አቅዋም ካልተወሰደ አገር መኖር አይቻልም ያለህ ማን ነው?›› አለ። ‹‹አየህ፥ የሰፊውን ህዝብ ጥቅም አምኖ መቀበል አንዱ ራሱን የቻለ አቅዋም ነው። ነገር ግን ባንድ አዳር ሁሉም ኮሙኒስት መሆን አይችልም። የኮሙኒስት ፓርቲ ደግሞ በጥራት ነው እንጂ በብዛት አያምንም። እኔ የማዝነው ትናንት እልም ያሉ ነፍጠኛ፥ የዘርና የሃይማኖት ትምክህተኛ የነበሩ አንዳንድ ግለሰቦች ዛሬ ኮሙኒስት ነን እያሉ ሲደነፉ ሳይ ነው። ይህን ሳይ ኢትዮጵያዊነቴ ያስጠላኛል፥ ያመኛል፥ ያቅለሸልሸኛል።››

‹‹አየህ፥ አቅዋም የዝምድናና የጉዋደኛነት ሀረግ ስቦ እንዲሁ በቀላሉ የሚወሰድ ጉዳይ አይደለም። የማሌ ድርጅት አባል ለመሆን አስቀድሞ ሀቀኛ ኮሙኒስት መሆን ያስፈልጋል። ኮሙኒስት ለመሆን ደግሞ ከቁስ አካላዊ ርእዮተ አለም ውጭ ያለውን እምነት ሁሉ እንደ እርጌ ቁና አውጥቶ መጣል የመጀመሪያ ተግባር ነው። መፅሀፍ ቅዱን ስይጣንም ሊጠቅስ ይችላል። የማርክስና የሌኒን መፅሀፍ የጠቀሰ ሁሉ ኮሙኒስት አይደለም። ለማንኛውም

ነገር አወናባጅ ሁሉ እርቃኑን ወጥቶ የሚታይበት ጊዜ ሩቅ አይደለም። እኛ በውዥንብር ውስጥ እንጠፋ ይሆናል። ግን ጊዜው ይደርሳል።ምናለ በሉኝ!››

ከስላሴ አካባቢ የተኩስ ዶፍ ሲወርድ ይሰማ ነበር።

‹‹ተኩሱ እየቀረበ መጣ. . . እንሂድ መሰለኝ›› አለ ኢዮብ።

መሄዱን ወዶ አልነበረም እንሂድ ያለው። ከቤቱ የበለጠ የሚጠላው ነገር አልነበረም። ለምሳና ለእራት የተጎሳቆሉ ህጻናት ፊት ማየት አስጠልቶታል። ለመሄድ የቸኮለው ጉደታና ታቦር በሱ ኪሳራ መጠጥ መደጋገማቸውን በማየቱ ነበር።

‹‹እኔስ እቆያለሁ። ከጥይቱ ይልቅ እኔን የሚያስፈራኝ ያ አፉን ከፍቶ የሚጠብቀኝ ባዶ ቤቱ ነው›› አለ ሀብቴ።

ጌታቸው፥ ‹‹አዎን፥ ሞት ቦታ መርጦ አይመጣም። የመስኪያ ወገብ እንደ ጨበጡ፥ ወይም በመንገድ እየሄዱ በድንገት መሞት ይሻላል?›› ከማለቱ፥ እሜቴ - የቡና ቤቱ ባለቤት - ነጠላቸውን ከትከሻቸው ላይ ጣል አድርገው ደብረክ ደብረክ እያሉ ገቡ።

‹‹አዬ ጉድ፥ ከደንበኞቼ ሁሉ እናንተው ብቻ ቀራችሁ?›› አሉ፥ ማን ገንዘብ ከፍሎ ማን በዱቤ ለመጠጣት እንደ መጣ በልባቸው እያሰቡ።

‹‹አይዞሽ፥ ሞት ነው የሚለየን›› አላቸው፥ ጌታቸው።

‹‹ጠላትህ ይሙት!›› አሉትና፥ ወደ ሀብቴ ዘወር ብለው፥ ‹‹ማታ በህልሜ ጥጥ የመሰለ ጮማ እየቆረጥኩ ሳጎርስህ አየሁ ልጄ። ህልሜ መሬት ጠብ አይልም። ሲሳይ ነው።፡››

እየተንገፈገፈ፥ ‹‹ዋጥኩት ታዲያ?›› አለ። የምግብ ነገር ሲነሳ ያንገፈግፈዋል። ሲበላ ያልበዋል። ምግብ የሚጋብዘውን ሰው እንደጠላቱ ነበር የሚቆጥረው።

‹‹እንክት አድርገህ!›› አሉትና፥ ወደ ታቦር መለስ ብለው፥ ‹‹ዛሬ ፊትህ ፈካ ብሎአል›› አሉት።

ታቦር እንደ ኪሱ ሁኔታ ነበር የእለት ጠባዩ የሚለዋወጠው፡፡ ቀጠሉ፥ ‹‹ምንነው ሰሞኑን ጠፋህ?›› ብለው ጠየቁት፡፡ ምክንያቱን ሳያውቁ ቀርተው አልነበረም፡፡ በዱቤ ስለ ጠጣው መጠጥም አልነበረም፡፡ ስለሱ ጠይቀውት አያውቁም፡፡ የታቦር አለቃ እንዲያማልዱት ጠይቆአቸው ስለነበር፥ ‹‹ምንነው ልጄ፥ እያረፈድክ ስራ ትገባለህ አሉ፡፡ ለምን በጊዜ ስራ አትገባም?›› በማለት ምክር ሊሰጡት ከሞከሩ በሁዋላ ነበር ቀርቶ ሳይቀር አኩርፎ የጠፋው፡፡

በዚህ ጉዳይ እማቴን ሲያኮርፍ የመጀመሪያ ጊዜው አልነበረም፡፡ እንደ በጋና ክረምት በየጊዜው የሚፈራረቁበት አለቆቹ፥ እማቴ ቡና ቤት ድረስ እየመጡ፥ በጊዜ ስራ እንዲገባ ምክራቸውን እንዲለግሱት ይጠይቁ ነበር፡ ታቦር ሙያተኛ ቢሆንም፥ በጊዜ ስራ መግባት አይሆንለትም ነበር፡፡ በዘገየ ቁጥር አሞኛል፥ አሜባዬ ተነስቶብኛል፥ መኪናዬ ተበላሽቶአል፥ የፈረደባት መኪና አንድ ቀን ጎማዋ፥ ሌላ ቀን የጭስ መውጫዋ ይበላሻል እያለ ምክንያት ይደረድር ነበር፡፡ ታዲያ በዚህ የተነሳ ታቦር ሲዘገይ ስራ ጉዋደኞቹ ዛሬ ምን ምክንያት ይፈጥር ይሆን? የመኪና ጎማ? አሜባ? የጭስ መውጫ? የቤት ቡዋምቡዋ መፈንዳት? እያሉ በመወራረድ መዘባበቻ አድርገውታል፡፡

ታቦር መልስ ስላልሰጣቸው፥ እማቴ ወደ ሀብቴ ዘወር ብለው ‹‹እንዳልኩህ ጮማ የሲሳይ ምልክት ነው፡፡ ሎተሪ ሊደርስህ ነው መሰለኝ›› አሉት፡፡

‹‹እውነትም!›› አለና፥ ረስቶት የነበረውን ሙሉ የሎተሪ ቲኬት ከኪሱ ፈልጎ አወጣ፡፡

‹‹. . .እኔም ሙሉ የሎተሪ ቲኬት አለኝ፡፡ በተወለድኩበት ቀን ያልታሰበ
ስጦታ ላገኝ ነው መሰለኝ›› አለ፥ በፈረስ ፊቱ ላይ ድንገተኛ ደስታ ፈንጥቆ፡፡
እኔም አንድ ጉዋደኛዬ ከዚች ቦርሳ ውስጥ አድርጎ ሰጠኝ ሙሉ ቲኬት
አለኝ›› ብሎ፥ ታቦርም የራሱን የሎተሪ ቲኬት አወጣ፡፡

‹‹ይግረማችሁና፥ አንድ የተቸገረ ጋዜጠኛ በሶስት ብር የሸጠልኝ ሙሉ ቲኬት እኔም አለኝ›› አለ ጉደታ ፊይሳ፡፡

እሜቴ የሁሉንም ቲኬት ተመለከቱና፣ «እኔ ህልም ያየሁት ለሀብቴ ነው። ያገኘ እንደሆን እንድረዋለን» አሉ።

የእህል ስም ሲያነሱበት ላብ ላብ እንደሚለው ሁሉ፣ የሚስት ነገርም ሲያነሱበት አይወድም። ሴቶችን የሚፈራው ከሩቅ ነበር። ሴቶች ሲጠጉት የሚያደርገውና የሚናገረው ነገር ስለሚጠፋው ይርበተበታል። ሆኖም በደረሰበት ሁሉ ሚስት ፈልጉልኝ እያለ የወጣትነት እድሜውን ወደ መጨረሱ ገደማ ነበር።

ጉደታ፣ «እሱ'ኮ ያ ነገር አይሰራለትም» አለና፣ ከት ብሎ ሳቀ።

እሜቴ፣ «እኔ ለሀብቴ ነው ህልም ያየሁት» ሲሉ ሰምቶ ፊቱ ልውጥ አለ። የልጃገረድ ሳዱላ የመሰለችውን ከሁዋላ ያለችውን መላጣውን እከክ እያደረገ፣ «የእኔ እድል ሁልጊዜ ለምን ለሀብቴ ይሆናል?» አለ በአሳቡ. .

. . . ከጥቂት ዓመታት በፊት እርሱ ተፃፅፎ ባገኘው የነፃ ትምህርት እድል እንዲጠቀም የተደረገው ሀብቴ ይርጉ ነበር። መቼም ለባለስልጣኖች ማጎብጎብና ማጎንበስ አይሆንለትምና ታቦር እንባውን አፍስሶ ዝም አለ። እንባው በከንቱ ፈስሶ አልቀረም። ከጥቂት ጊዜ በሁዋላ ሌላ ነፃ ትምህርት እድል አግኝቶ ወደ አሜሪካ ሄደ። ሁለቱም የጋዜጠኛነት ትምህርታቸውን ፈፅመው ሲመለሱ ለአንድ ጋዜጣ አዘጋጅነት የተመረጠው ሀብቴ ስለነበረ ለጥቂት ወራት አለቃና ጭፍራ ሆነው ሰሩ። ያኔ ነበር ታቦር ወሽመጡ የተቆረጠው። ያኔ ነበር በጊዜ ከስራ ገበታው ላይ መገኘቱን ትቶ በግድ የለሽነት መተኛት ያመጣው። ያኔ ነበር ከወደ ውሃው ጨመር እያደረገ መወሳሰድ የጀመረው። የደረሰበትን የብስጭት ስሜት የተረዳለት ግን አልነበረም። ሃላፊነትን መሸከም አይችልም፣ ጠጪ ነው፣ የበላዮቹን ትእዛዝ ሆነ ምክር አይቀበልም፣ በሚል ሰበብ ይባስ ብሎ እድገት እየታለፈው ሄደ፣ እርሱም በሃይል እየተበሳጨ፦

«እና፣ ህልምሽ ቅዠት ነው» አላቸው፣ እሜቴን።

እሜቴ፣ «የኔ ህልም ከመሬት ጠብ አይልም» እንዳሉ፣ ሁለት ሰዎች ተከታትለው ገቡ። ሁለቱም ሞቅ ብሎአቸዋል። ለቤቱ እንግዳ አልነበሩም። የእሜቴ ቡና ቤት ደንበኞች ነበሩ።

ሪሀ እግራቸውን እያሳበጠ በከዘራ ተደግፊው የሚሄዱት ባሻ ትርፌ፥ የእሜቴን ቡና ቤት ካቀኑ ሰዎች አንዱ ከመሆናቸውም በላይ፥ ከተማ በቃሁ ትርፍ ቤት ከመታወጁ በፊት፥ የአራት ኪሎ ሉካንዳ ቤቶች ባለቤትና የጠረጳ ዳኛ ነበሩ። ሽክ ብለው ይታዩበት የነበረው ጥቁር ሱፍ ካውያ በዘቀበት ከማብለጭለጩ ሌላ፥ ሳስቶ ክሩ መመዘዝ ጀምሯል። ድሮ ጋቱን ከውስጡ ለማውጣት ያሀል በረጅም ማንኪያ እያማሰሉ የሚጠጡት ውስኪ ቀርቶ፥ «የአንበሳ ወተት» እያሉ የሚያቆላምጡትን ቀንዶ መጠጣት ከጀመሩ በኋላ፥ በሽታው ብቻ ለመርካት ሲሉ በየቡና ቤቱ ቆይተዋል። እሱንም አጥተው በሽታው ብቻ ለመርካት ሲሉ በየቡና ቤቱ እየዞሩ ቁጭ ብለው የሚውሉበት ቀን ብዙ እየሆነ ሄዷል። ታዲያ እየተከዙ፥ «እህህ!» ከማለት በስተቀር አይናገሩም።

የሞጨሞጨው አይናቸው ያለፈውን ህይወት እንጂ ያለውን እውነታ የሚመለከት አይመስልም። በአይነ ህሊናቸው የሚታያቸው በሉካንዳ ቤት ኪራይ ሂሳብ እያስወረዱ በሰላ ቢላዋ ላጥ ዋጥ የሚያደርጉት ሽንጥ - ታናሽ - ጎድን ተዳቢት - ሰብራዳ - ምላስና ሰምበር ነበር። ጮማው በአይናቸው ሲዞር፥ ምራቃቸው ጠብ ሲል ይደርሳል። ውል ሲላቸው በተወረሱት ሉካንዳ ቤቶች ደጃፍ ከዘራቸውን ይዘው እያነከሱ ይንጎራደዳሉ። ጥሩ ስጋ ሲያዩ ገብተው ዋጋውን ይጠይቃሉ። ስሰቤቱም ሁኔታ ሳይጠይቁ አይወጡም። ተበላሽቶም ከሆነ ቁጣ ይከጅላቸዋል። ተስፋቸው ጨርሶ ስላልሞተ የተወረሱባቸውን የሉካንዳ ቤቶች ሳያዩ ውለው አያድሩም።

«ባሻ ትርፌ፥ ይጫወቱ እንጂ» አሉዋቸው፥ እሜቴ።

«ባሻ ትርፌ፥ ይጫወቱ እንጂ» አሉዋቸው፥ እሜቴ።

«ጨዋታ ድሮ ቀረ! እህህ ብቻ ሆኖአል የኔ ጨዋታ፥ ጥሬ እንዳማረው መጋጃ! እህህን ለፈረሴ ያስተማርኩ እኔ ነኝ፤ እሱን ጥሬ እያማረው እኔን ሆድ ሲብሰኝ።»

ከባሻ ትርፌ ጋር የመጣው፥ እንጂኔር ረታ ሙላት፥ አጫዋችም የሚያስፈልገው ሰው አይመስልም። ብቻውን ያወራል፥ እጁን እያወናጨፈ። ሲጻራ ከከንፈሩ መሃል አይለይም። አንዱ ሳያልቅ ሌላ ይቀጣጥላል። ከኪሱ እርሳስና ወረቀት አውጥቶ፥ ቁጥር ይደምራል፥ ይቀንሳል። የመንገድ ስራ ተቋዋራጭ ስለነበረ፥ ሁልጊዜ የሚያስጨንቀው ከወዛደሮች ጋር ያለው

አለመግባባትና በግል በሚያካሂደው ድርጅት ላይ በየጊዜው እየደረሰ የሚሄደው ኪሳራ ነበር። ደምሮ፥ ቀንሶ፥ ብቻውን ከራሱ ጋር አውርቶ ሲያበቃ ቀጥሎ የሚናገረውን ጋዜጠኞቹ አስቀድመው ስለሚያውቁት ተያይተው ይጠብቁት ነበር።

‹‹እዩ የኛ ጋዜጠኞች›› አለ። ‹‹ድንቄም ጋዜጠኛ! ትርኪ ምርኪውን ከምታወሩ ስለ ስራ ዲሲፕሊን ለምን አታስተምሩም? ሰውን ሰው ያደረገው ስራ ነው ሲባል አልሰማችሁም? ዳሩ የት ታውቁትና!››

‹‹እንጂኔር፥ ምን ጎደለ ነው የምትለው!›› አለው ጉደታ።

‹‹ምን አሙዋልታችሁ ስርታችሁ ታውቃላችሁና? ወዛደሩ ንቃት እያለ ስራ ሲፈታ - ዝም! በስድስት ወር ውስጥ መጠናቀቅ ያለበት ስራ ሁለት አመት ሲፈጅ - ዝም! ስራው በተፈለገው ጊዜ ሳይጠናቀቅ ቀርቶ ተቁዋራጭ አሻጥር ፈፀመ ተብሎ ሲወነጀል– ዝም! የናንተ ድንፋታ የመለኪያ አንገት ስትጨብጡ ብቻ ነው!

‹‹እኔስ ግድ የለኝም። ስራዬን ዘግቼ አርፈዋለሁ። እርፍ! በቃ! ምን አዳረቀኝ! ከሙብት ሌላ ግዴታ ምን መሆኑን ከማያውቅ ሰራተኛ ጋር ለምን አዳረቃለሁ? ቆሽቴ ለምን ይድበን? ታዲያ እናንተ ጋዜጠኞች ናችሁ ለዚህ ሁሉ ተጠያቂዎች. . .

‹‹እህህ!›› አሉ፥ ባሻ ትርፌ።

በቦታው የሉም - ባሻ ትርፌ። በህልም አለም ውስጥ የሚንሳፈፉ ይመስላሉ። ያሉበት ሁኔታ መጥፎ ቀልድ ነበር መስሎ የሚታያቸው። ለእሳቸው ሁኔታው ሁሉ ደብዛው የጠፋ አሉባልታ ሆኖ ነበር የሚታያቸው። በቦታው የሉም. .

እንጂኔር ረታ ቀጠለ፦

‹‹ወዛደሩ ሙብትና ግዴታን ለይቶ እንዲያውቅ አታስተምሩም። ሙብት! ሙብት! ሙብት ብቻ። ሙብት ያለ ግዴታ ትርጉም የለውም። እናንተ ጋዜጠኞች ናችሁ አገር ያጠፋችሁት። ድራሻችሁ ይጥፋና! ዳሩ ከናንተ ምን

ይጠበቃል! ሙያችሁ የሚጠይቀው ምግባር ምን እንደሆነ፣ በእጃችሁ ያለው መሳሪያ ምን ሃይል እንዳለው የማታውቁ የእብድ ገላጋዮች ናችሁ. . .

‹‹እህህ!›› አሉ ባሻ ትርፌ፡፡

እንጂኔር ረታ ቀጠለ፡-

‹‹እኔስ ግድ የለኝም፡፡ ስራዬን ዘግቼ አርፌዋለሁ፡፡ ቆሽቴ እንደ ደበነ አይቀርም፡፡ እኩልነት ሲባል ሁሉንም ዜሮ ማድረግ ነው እንዴ? አይደለም! እኩልነት መልክ መልክ አለው፡፡ ‹‹የተካበተ ስራ›› የሚለውን የማርክስን እኩልነት መልክ መልክ አለው፡፡ ‹‹የተካበተ ስራ›› የሚለውን የማርክስን ቲዎሪ ታውቃላችሁ? አይመስለኝም፡፡ እያችሁ፣ ትምህርት፣ ልዩ ሙያ፣ ቲዎሪ ታውቃላችሁ? አይመስለኝም፡፡ አያችሁ፣ ትምህርት፣ ልዩ ሙያ፣ የተካበተ ስራ ስለ ሆነ፣ ትምህርትና ልዩ ሙያ ያላቸው ሰዎች የተሻለ ደመወዝ ይከፈላሉ፡፡ የሶሻሊዝም አላማ በእኩልነት ስም ሁሉንም ዜሮ ማድረግ ሳይሆን፣ ከእያንዳንዱ እንደ ችሎታው ለእያንዳንዱ እንደ ስራው በሚል መርህ መሠረት፣ የህዝቡን ኑሮ ከፍ ማድረግ ነው፡፡ አይ የኛ ጋዜጠኞች! ይህን ይህን ብታስተምሩ ታውቁትና!. . .

‹‹እህህ›› አሉ፣ ባሻ ትርፌ፡፡

ጌታቸው አቀማመጡን ለወጠ፡፡ ጋዜጠኞቹ ተጠቃቀሱ፡፡

‹‹ዲስኩሩን አቁመህ ውስኪ ብትጋብዘን ጥሩ ነበር›› አለ፣ ጉደታ፡፡

እንጂኔር ረታ ቀጠለ፡-

‹‹ለምን አፈር አትጠጡም፡፡ የምትፅፉት ጋዜጣ አረቄ አረቄ ነው የሚሸተው፡፡ ‹‹ውዥንብር›› የሚሉት ቃል ጥሩ ቃል ነው፡፡ እናንተ የውዥንብር ኤክስፐርቶች ናችሁ፡፡ ለማንኛውም ነገር፣ ይቅርታ አድርጉልኝ፡፡ መናገር አልነበረብኝም፡፡ መናገር ምን ያደርጋል? ስራዬን ዘግቼ እርፍ! ቢቃ! ብሎ ለስራ አስኪያጆች፡፡ ሃላፊነትን አሸክሞ ዲሲፕሊን ማስከበር ለማይችለው ስራ አስኪያጅ ይብላኝልን! መጥኔውን ይስጣቸው›› አለና፣ መጠጡን እንደቶ ጨለጠ፡፡››

‹‹በጊዜያችን፥ ትግል የህይወታችን ዋነኛው ጉዳይ ነው። መለማመድ ያለብን አይመስልህም? አለም አንድ ቦታ የቆመች አይደለችም። ለውጥ የተፈጥሮ ህግ ነው። ችግሩ የኛ አሳብ አለመለወጥ ነው›› አለው፥ ጌታቸው።

‹‹ተወው እባክህ! በኛ ላይ የማይበረታ የለም!›› አለ ታቦር።

‹‹የወዛደሩ ትርፍ ንቃት ነው። አንተ የምታስበው ብርሀን ብቻ ነው። ወዛደሩ ያሸንፋል!›› አለ ሀብቴ።

‹‹አይ ጉድ! ከስሬ ስዘጋ ንቃት የት እንደሚያደርስ እናያለና!›› ከማለቱ፥ ተከዘው ‹‹እህህ›› ሲሉ የቆዩት ባሻ ትርፌ ከተቀመጡበት በድንገት ብድግ ብለው፥ የተለመደውን ሙሾአቸውን ማውረድ ጀመሩ።

‹‹ዋይ - ዋይ - ባላባት ዋይ - ዋይ! . . . ተቀበሉኝ እንጂ!›› ብለው፥ እሜቴን ነጠላ ነጥቀው ካሸረጡ በሁዋላ ‹‹በሞቴ ተቀበሉኝ!›› ብለው ‹‹ዋይ - ዪ ባላባት ዋይ -›› ደረታቸውን መደለቅ ጀመሩ።

‹‹ከእንግዲህ ቀረ ሳይሰሩ መብላት!››

‹‹ዋይ - ዋይ!››

‹‹የኪራይ ቤት።››

‹‹ዋይ - ወይ!››

‹‹ይህች አለም።››

‹‹ዋይ - ዋይ!››

‹‹አዱኛ።››

‹‹ዋይ - ዋይ!››

‹‹ወላዋይ።››

‹‹ዋይ - ዋይ!››

‹‹ዋዬ! ዋዬ! ዋዬ! ዋዬ!›› ብለው ሙሾውን በማቆም፥ ‹‹እህህ›› ካሉ ኋ፥ ስቅስቅ ብለው ማልቀስ ጀመሩ - እንደ ልማዳቸው።

የሎተሪውን ወሬ ለመስማት መልካሙ ቸኩሎ ሬዲዮ ከፍቶ ነበር፤ የምሽቱ ዜና መተላለፍ ጀመረ፡፡ ሁሉም ጆሮአቸውን ከሬዲዮው ላይ ተክለው ያዳምጡ ጀመር፡፡ መግለጫ ወይም አዋጅ፣ የተያዙ፣ የሞቱ፣ የቆሰሉ. . . የሚማርክ ምንም ወሬ አልነበረም፡፡

የሬዲዮ አንባቢ በመጨረሻ ‹‹የሎተሪ እጣ›› ሲል ሁሉም በደብልጥ ጆሮአቸውን አነቁ፡፡ እጣ ያላቸውን ቲኬቶች ቁጥሮች ሁለት ሁለት ጊዜ እየደጋገመ አነበበ፡፡ በመጀመሪያ ቲኬቱን ቀዶ ከወለሉ ላይ የጣለው ጌታቸው ነበር፡፡ ሌሎችም እርሱን ተከትለው አንድ በአንድ እየቀደዱ ጣሉ፡፡

‹‹ማስተዛዘኛ እንኳዋን የለም?››

‹‹ማስተዛዘኛው ቆርጦ አቅዋም መውሰድ ነው›› አለ ሀብቱ፣ ወደ ላይ አንጋጦ ቀይ ድዱን እያሳየ፡፡

ሁሉም ቀዳደው የጣሉትን የሎተሪ ወረቀት በበር የሚገባው ሃይለኛ ነፋስ ከወለሉ ላይ እያተራመሰ ይበትን ነበር፡፡ ሁሉም በዝምታ ተውጠው፣ እያንዳንዳቸው በአሳብ እየተጉዋዙ፣ የተቀዳደዱትን የሎተሪ ቲኬቶች በአይናቸው ሲከተሉ እንደ ቆዩ፣ መልካሙም የሎተሪ ቲኬቱን ቀዶ ጣለ፡፡ ነፋሱ ይዞት ሄደ፡፡

ባሻ ትርፌ፣ ‹‹ምኞች! የጨዋ ልጅ እድል ካከተመ ቆይቶአል!›› አሉ እየተነፋነፉ፡፡

ጌታቸው ወደ መልካሙ ዞሮ፣ ‹‹ገብርኤልና ስላሴዎች ከኛ የተሻለ ጉቦ የሰጣቸው አገኙ መሰለኝ! በጨረታው አልተገደዱም›› አለና፣ የውስኪ ብርጭቆውን አንስቶ፣ ‹‹ለወደፊቱ ህይወታችን! ወይስ የወደፊት ህይወት የሚባል ነገር የለም? ብሎ ቆመ፡፡

‹‹የነገው ህይወታችን በደርቤ እጅ ነው!›› አለ ታቦር፡፡

ጌታቸው፣ ‹‹እንግዲያውስ ለደርቤ ጤንነት!›› አለና፣ ውስኪውን ጨለጠ - እስከ መጨረሻዋ ጠብታ. . .

ምእራፍ ፲፫

"ለወይዘሮ አምሳለ ምሳለና ለአቶ ጉልላት ቀኑ ቀውጢ ሆኖባቸው ነበር። ስለ ቀበሩት መሳሪያና ስለ ደርቤ ማሰብ አቁመዋል። መነታረኩና መወነጃጀሉም ትተዋል። ስለ ራሳቸው ህልውናም ሆነ ስለ ችግራቸው ረስተዋል። ሁለቱም የተጨነቁበት ጉዳይ በሂሩት መጥፋት ነበር።

ሂሩትን ፍለጋ ስልክ ያልደወሉበት የዘመድ ቤት አልነበረም። ከሂሩት የቅርብና የሩቅ ጉደኞችም መሃከል ስልክ ያልተደወለለት አልነበረም። ተያይዘው ያልደረሱበትም ሰፈር አልነበረም። ሬሳ ወድቆበታል የተባለ ሰፈር አንድም አልቀራቸውም። ከተማውን ከዳር እስከ ዳር አዳርሰውታል።

በደጀ ሰላሙ ላለፉት ታቦት ሁሉ - ገብርኤል - በአታ - ስላሴ - ቅድስት ማርያም - መድሀኔ አለም - የካ ሚካኤል - ጨርቆስ - እስጢፋኖስ - ልደታ - ተክለሃይማኖት - ራጉኤል - ቅዱስ ዮሐንስ - ቅዱስ ጊዮርጊስ፥ ‹‹ሂሩትን ከዚህ መአት የሰወርክልኝ እንደሆን፥ ምንም ሳይነካት ያስገኘህልኝ እንደሆን›› በማለት፥ ሰንጋ - ሙክት - ጃንጥላ - ገንዘብ - ወርቅ - የጆሮአቸውን ጉትቻ - የጣታቸውን ቀለበት - የአንገታቸውን ወርቅ - እጣን - ከርቤ - መጋረጃ - ግምጃ - ጡዋፍ - ያልተሳሉት ነገር አልነበረም።

ወይዘሮ አምሳለ በየደረሱበት የወደቀ ሬሳ ገና ከሩቅ ባዩ ቁጥር፥ ‹‹እኔ ወይዘሮ አምሳለ! እኔ አያይም! የኔ ፅጌ ረዳ ናት የተቀጠፈችው! አመለ ቅብጥብጥዋ! አላይም! አይኔ አያይም! የኔ ፅጌ ረዳ ናት የተቀጠፈችው! አመለ ቅብጥብጥዋ! ቁንጥንጥዋ እመቤት!›› እያሉ፥ ደረት ጥለው በመጮህ አገር ሲያስቸግሩ ነበር የዋሉት።

አቶ ጉልላትና ወይዘሮ አምሳለ በክንቱ ሲማስኑ ውለውና በከባድ ሃዘን ተውጠው ሲመለሱ፥ ጎረቤታቸው ይቀልጥ የነበረው የሰርግ ዘፈን፥ ይደለቅ የነበረው ከበሮ፥ ያስተጋባ የነበረው እልልታ፥ አንዱ ሲሰቅ ሌላው ያስቅሳል እንዲሉ፥ የህይወት ሁለት ገፅታ ሳይከሰትላቸው አልቀረም። የሰርጉ ዘፈን ምሬታቸውን በማባባሱ ሁለቱም በዝምታ ስቅስቅ ብለው ያለቅሱ ስለነበረ፥ ሁለቱም፥ የድሃ ከቤታቸው ደጃፍ የተደረደረውን የመኪና ብዛት አላጤኑትም። ሁለቱም፥ የድሃ ሰርግ መሆኑን ዘንግተው፥ መኪናዎቹ ሰርጉ ቤት የተጠሩ እንግዶች ሳይሆኑ አይቀሩም በማለት በግምገማሽ ልብ አስበው ነበር።

ከቤት ሲገቡ፣ የሂሩትን መጥፋት የሰማ ዘመድ አዝማድ ቤቱን ሞልቶ ጠበቃቸው። ከዚያማ ምን ቅጡ! ወይዘሮ አምሳለ ለገላጋይ አስቸግረው ነበር። ሂሩት በምትቀመጥበት ወንበር ላይ፣ በምታልፍበት ኮሪደር ላይ፣ ፊትዋን በምታይበት መስተዋት ላይ እየተደፉ ‹‹ቅብጥብጥዋን እመቤት አምጡልኝ ፅኄ ረዳዬን! ወላጅ ይፍረደኝ!›› በማለት ሲጮሁ፣ ቤቶቹም እሳቸውን ተከትለው ዋይታ ሲያቀልጡና ደረት ሲደልቁ፣ የጎረቤት ሰርግ ዘፈን፣ ከበሮና እልልታ ከልቅሶውና ከዋይታው ጋር እየተማታና የአድማጭን ጆሮ እየተሻማ ግራ ያጋባ ነበር። በዚህ ሁኔታ ብዙ ጊዜ ካለፈ በሁዋላ አንዳንድ ወንዶች፣ ‹‹እ በፈጠራችሁ! ልጅትዋ ምንም ሳትሆን አታመዋርቱባት! እግዜር በስንቱ ማሳዘን ይሆናል። የሰይጣንም ጆሮ አይስማው! ይልቅ የሚያሳዝነው የዘመኑ ልጆች ወላጆቻችን ይሰጋሉ፣ ይጨነቃሉ ብለው ባለማሰብ፣ በዋል ፈሰስ መሆናቸው ነው። በየቤቱ ስንት ጉድ አለ! አሳህ ከሰው ሲጣላ አርጩሜ አይቆርጥም ይባላል። እናንተን ለመቅጣት የቆረጠልን አርጩሜ የገዛ ልጆቻችን ናቸው›› በማለት፣ እንደ ምንም አፅናንተው ዝም አሰኝአቸውና፣ እንግዶቹን እህልና ውሃ በማለት ሽር ጉድ፣ ጎንበስ ቀና፣ በየጉዋዳው ደፋ ደፋ ማለት ተጀመረ።

ይህ ሁሉ ሲሆን ተሰማ ከመኝታ ቤት ውስጥ ተዘግቶ ከራሱ ጋር ይሟገት ነበር። ሂሩት የት እንደነበረች ያውቃል። ግን በእርሱዋ ጭልጥ ብሎ መጥፋት ምክንያት ቤቱ ውስጥ ስለ ደረሰው ጭንቀት ስልክ ደውሎ ሊነግራት ቢያስብም፣ ለመደወል ፈራ። ሂሩት ወደ ነበረችበት የኢ.ህ.አ.ፓ. ህዋስ ስልክ ከደወለ፣ በጥዋት ተነስቶ የጠፋበትን ምክንያት ማስረዳት ስለሚኖርበት፣ ራሱን አጋልጦ እህቱንም ከአደጋ ላይ ለመጣል አልፈለገም።

ለወላጆቹም ሂሩት ያለችበትን ስፍራ ገልፆ ለመናገር አልፈለገም። የኢ.ህ.አ.ፓ. ህዋስ የት እንደሆን መጠቆም አደገኛ መሆኑን በመገንዘብ፣ አሳቡን ከአእምሮው ውስጥ አወጣ። በአሳብ ባህር ውስጥ ብቅ ጥልቅ እያለ በሚዋኝበት ጊዜ ሁሉ፣ ያለ ምንም ውጤት እያከተመች የምትሮጠዋ ደቂቃ አደጋውን እያቀረበች መሄድዋ እየተሰማው፣ ጎፈሬውን ከመንጨትና ጢሙን ከመጎንተል ሌላ የሚያደርገው ነገር አልነበረም። የእህቱና የራሱ ህይወት

ለአደጋ ተጋልጦ ሳለ የሚያደርገው ነገር ጠፍቶት ዝም ብሎ በአሳብ መጨነቁ ነበር በይበልጥ ያስጨነቀው።

«ከአደጋ ጋር ድብብቆሽ መጫወት!» የሂሩት አባባል ትዝ ባለው ቁጥር «ጅል!» እያለ ይሳደባል። ውስጥ ውስጡን እንደ መጋዝ ይዞ የሚገዘግዘው ግን ሌላ ነገር ነበር። «ብቃ ፈሪ ነኝ!» ብሎ ራሱን ለመታዘብ ይቃጣውና፥ «የለም ራሴንና እህቴን ከዚህ አደጋ ለማውጣት መሞከር ፈሪ አያሰኘኝም!» ቢልም፥ ራሱን በራሱ ለማሳመን እያቃተው ከራሱ ጋር ይጣላል።

በአሳብ ሲጨነቅ ከዋለ በሁዋላ፥ የእናቱና የቤተዘመዱ ዋይታ ህሊናውን ስላስጨነቀው፥ አንድ ነገር ለማድረግ ቆረጠ። ድንገተኛ አሳብ መጣለት።ደርቤ መጥቶ ከፊቱ ተደቀነ።

ደርቤ ከነጋ እፎይ ብሎ የሚተነፍስበት የአንድ ደቂቃ ጊዜ እንኳዋን አላገኘም። በቀበሌው ቁጥጥር ስር የዋሉን ግለሰቦች ማህደር አንድ በአንድ መርምሮ ውሳኔ መስጠት፥ ጥቆማ የተደረገባቸውን ግለሰቦች ተከታትሎ ሁኔታቸውን በተጨባጭ ማጣራት፥ የቀበሌው ጥበቃ የሚጠናከርበትን መንገድ ባስቸኳዋይ መሻት፥ እነዚህና እነዚህን የመሳሰሉ ስራዎች ከፊቱ ተደቅነው፥ መስራት ያለበት ስራ ብዙ፥ የተሰራው ጥቂት እንዲሉ፥ የሚይዘውና የሚጨብጠው ነገር ጠፍቶት ይንደፋደፍ ነበር። በዚያ ላይ፥ እግር በእግር የሚተኩ ስብሰባዎች መሳተፍ፥ የማያቋርጡ አቤቱታዎችን መስማትና በየደቂቃው የሚመጡትን የስልክ ጥሪዎች መቀበል ነበረበት። ስለሆነም፥ ከስራ ብዛት የተነሳ ስለ ደረሰበት የህሊና ጭንቀት ለማስታወስ ጊዜ አላገኘም። ሆኖም ከአእምሮው በስተጀርባ አንድ ነገር ሳያቋርጥ እንደሚጎተጉተው ይሰማው ነበር።

በተለይም ከጥዋት ጀምሮ እስከ ስምንት ሰአት ድረስ ያለውን እንደ አይኑ ብሌን የሚሳሳለትን ጊዜ ያሳለፈው በላዲሶ ቀብር ዝግጅትና በቀብሩ ስነ ስርአት ላይ ስለነበረ፥ ፋታ አላገኘም። ከቀብር ሲመለስ ከድካሙ ብዛት ሰውነቱ ዝሎ ነበር።

እንደ ደርቤ እንቅልፍ አጥቶ፥ ስራ በዝቶበት የተጫነመ እንደ የአብዮት ጥበቃ ጉዋድ፥ «እስከ መቼ ድረስ ነው በዚህ ሁኔታ የምንቀጥለው?» አለው፥ ተበሳጭቶ።

ከድካሙ ብዛት ከሰውነት ወጥቷል። ላለፉት ሃያ አራት ሰአቶች ከእግሩ ያልተለዩት ሹራቦች መሽተት ጀምረዋል።

«አብዮት የራስዋን ልጆች ትበላለች፥ ሲሉ አልሰማህም?» አለው።

«ማን ሊቀራት?»

ደርቤ ፈገግ ብሎ፥ «ለማቆጥቆጥና ለማበብ አብዮት የልጆችዋን ደም ትጠጣለች. . .»

«ከዚህ የበለጠ ምን እናድርግ ታዲያ?»

«እኛ የምንሞተው ጫማችንን እንደተጫማን ነው. . .»

«የኔ እንዲያውም መሽተት ጀምሮአል።»

ደርቤ፥ «አንተም ባትለው፥ ራሱ እየተናገረ ነው» አለውና፥ በቁምነገር፥ «የለም ጉዋድ የኔና ያንተ፥ በአጠቃላይም የኛ ትውልድ እጣ መስዋእትነት ነው። ሌላ ተልእኮ ያለን አይመስለኝም። እንዳልኩህ መጫሚያችንን ሳናወልቅ ነው የምንሞተው። ተዝናንተው ከአብዮቱ ፍሬ በእኩልነት የሚቋደሱት ምናልባት የኛ ልጆች ወይ የልጅ ልጆቻችን ይሆናል። ታዲያ እውነታው ይህ ሆኖ ሳለ፥ እኔን የሚገርመኝ፥ የስልጣን ሽሚያ ገበያ እንዲህ መድራቱና የስግብግብነት ባህርይ መስፋፋቱ ነው። እየሁ፥ ፊውዳላዊ ስርአትን ገርስሰው የተገረሰሰው ስርአት እንደ ገና ሳያበቁ፥ እንዳለ ሲቀጥል ዝም ብሎ ማየት፥ የተገረሰሰው ስርአት እንደ ገና እንዲያቆጠቁጥ ማገዝ፥ ወይም መጋበዝ ይሆናል። እባክህ ተወኝ ጃል! ያሁኑን ክሽ ክሽ ከትግል አትቁጠረው! ከወሳኙ የትግል ደረጃ ላይ የምንደርሰው የርዮተ አለም ትንቅንቅ ስንጀምር ነው። እምነት፥ የአመለካከትና የአኗኗር ጉዳይ ነውና። ገና ለገና ጥቅሜ ተነካ ብሎ ያኮረፈውን መታገል ትግል አይምሰልህ። ቀላል ነው። ህፃን ልጅ ሲያጥቡት ያለቅስ የለ? እንደዚያ ነው ያሁኑ ትግል። የርእዮተ አለም ትግል ግን ፥ ቀዛ አይደለም። ታዲያ፥ ሁልጊዜ እንደምለው ትግሉ ከራስ መጀመር አለበት። ፅኑ እምነት የሌለው ሰው

ሌላውን ሊያሳምን አይችልም›› ካለ በሁዋላ፥ ‹‹ከነጋ እህል አልቀመስኩም! በጣም ርቦኛል›› አለው።

‹‹ወንድሜን!›› አለና፥ እፍኝ የሽንብራ ቆሎ ከኪሱ አውጥቶ ሰጠው።

‹‹ዘዴኛ ነህ ጃል! ስንቅህን ይዘህ ትዞራለህ!›› ብሎት፥ ቆሎውን እየቆረጠመ፥ ‹‹ሲርበኝ የህፃንነት ዘመኔ ትዝ ይለኝና ሆዴን ባር ባር ይለዋል። እናቴም ትዝ ትለኛለች። አንጀት ጠብ የሚል እህል እያማራት ነው ጥላኝ የሞተችው። ጠኔ በያዘኝ ቁጥር የምታደርገው ነገር ሲጠፋት፥ እቅፍ አድርጋ እንቅልፍ እስኪወስደኝ ድረስ ታባብለኝ ነበር። እንባ የሚያቀሩት አይኖችዋ ትዝ ይሉኛል። አንዳንዴ ጠኔው ብሶብኝ ሳስቸግራት እያለቀሰች ትመታኝ ነበር። እኔ ደግሞ ማልቀሴን አላቆምም። ታዲያ እብድ ሆና ከቤት ብር ብላ ትወጣለች። እኔ ደሞ ደጅ ቁጭ ብዬ እጠብቃታለሁ። በህይወት የማልቆያት ስለሚመስላት ነው መሰለኝ እየሮጠች ስትመጣ እኔም እየሮጥኩ ወደስዋ እሄዳለሁ። አንድ ነገር ሳትይዝልኝ አትመለስም ነበር። ያንን እየተስገበገብኩ ስበላ እንባ ባቀረሩ አይኖችዋ ትክ ብላ ታየኛለች። ህይወታችን ይሄው ነበር - በየእለቱ›› አለና፥ በረጂሙ ተንፍሶ ሲያበቃ፥ ‹‹እንዲያ እንዲያ ስንል አንድ ቀን ተስቦ ያዛት። ከተጋደመችበት ዳግመኛ አልተነሳችም። ልቅሶዬ እንኳዋን ሊቀሰቅሳት አልቻለም. . .ኦህ! ይህን ሁሉ ለምን እንደማወራህ አልገባኝም። ረሀብ የሚሉት ቃል ስሜቴን ስለሚቀሰቅስብኝ ነው መሰለኝ። ግሩም ቆሎ ነው›› አለውና የቀረውን ቃመው።

እፍኝ ቆሎ ጨመረለትና፥ ‹‹እኔም እንዳንተ በስቃይ ነው እዚህ የደረስኩ። የት ወደቅ ብሎ የሚጠይቀኝ ማንም አልነበረም። ያሳለፍኩትን ስቃይ ሳስታውስ ሰው ሁሉ ያስጠላኛል›› አለው።

ደርቤ በሰውዬው አባባል ተነክቶ ሲያስብ ቆየና፥ ‹‹እንዲህ አይነቱ አመለካከት ጥሩ አይደለም። ጥላቻ አላማ መሆን የለበትም። የኛ አላማ ፍቅር ነው - የሰው ልጅ ፍቅር። ጠላቶቻችን የወደቀው ስርአትና የዚያ ስርአት ቁንጮዎችና ደጋፊዎች ናቸው እንጂ ሰው ሁሉ አይደለም። አንድ ሀቀኛ አብዮተኛ ጥላቻንና ቂም በቀልን ምን ጊዜም ቢሆን አላማው ማድረግ

የለበትም ብዬ አምናለሁ፡፡ ኮሙኒስት በደፈናው የሰውን ልጅ አጣላለሁ አይልም›› አሉ፥ የእምአእላፍን አባባል እያስታወሱ፡፡

‹‹እርግጥ ከመደብ አንፃር ጠላቱንና ወዳጁን ለይቶ ማወቅ ይኖርበታል፡፡ ይህ ደሞ ከፍተኛ ንቃተ ህሊናን የሚጠይቅ ነው፡፡ በፊውዳላዊ አስተሳሰብ የተበከለ ህሊና ይዞ እንዴት ልበልህ፥ በይሉኝታ፥ በውሸታ፥ በግል ጥቅምና ፍላጎት፥ በዝምድና፥ በጉዋደኝነት፥ በግብረ ስጋ፥ በጉቦ፥ በሹመት - ሽረ ስንቱ - በስልጣን ጉጉት፥ በአፈ ጮሌነት፥ በሰብቅ፥ የግል ጥቅምንና ፍላጎትን በምርጥ አብዮታዊ ቃላት ሸፋፍኖ በማወናበድ፥ ሀቀኛ የመደብ ትግል እካሄዳለሁ ማለት ዘበት ነው፡፡ ቅድም ወሳኙ ትግል ገና ነው ያልኩህ ለዚህ ነው፡፡ በማንአህሎኝነት፥ በጀብደኝነት፥ በትእቢት፥ በንቀት፥ በርካሽ ፍላጎትና በራስ ወዳድነት መንፈስ ተኮትኩቶ አድጎ ያበጠው ከበርቴ ፊውዳላዊ ህሊና ተንፍሶ ልክ መግባት አለበት፡፡ የሀቀኛ አብዮተኛ ምልክቶች ፍቅር፥ ትህትና፥ ትእግስት፥ የሰፊውን ህዝብ የበላይነት አምኖ መቀበል፥ ከግል ጥቅም የህብረተሰቡን ጥቅም ማስቀደም፥ በራስ መተማመን፥ ሀቀኛ ሂስ ለማድረግም ሆነ ለመቀበል አለመፍራት፥ ለመማርና ለማስተማር ዝግጁ መሆን፥ በአጠቃላይ የህብረተሰብአዊነት ርእዮተ አለም፥ ዲሲፕሊንና አመለካከትን ከአስተሳሰብና ከድርጊት ጋር አዋህዶ መገኘት ናቸው፡፡ እንዳልኩህ ይህ በቀላሉ ሊሆን አይችልም - በተለይ በቢሮክራሲው አካባቢ ከራስ ጋር ከፍተኛ ትግል ማድረግን ይጠይቃል፡፡ ሀቀኛ አብዮተኛ አትስከሩ እያለ የሚሰክር፥ አታመንዝሩ እያለ የሚያመነዝር፥ የስግብግብተኝነት ባህርይን እያወገዘ ራሱ የሚስገበገብ፥ በትንሹ የሚደሰትና የሚታለል፥ ቆጥቡ እያለ የሚያባክን፥ ከሌሎች መስዋእትነትን እየጠየቀ ራሱ የሚሸሽ፥ ስራ ክቡርነትን እያለፈፈ ራሱ የሚሰንፍ፥ ትህትናን፥ ትእግስትን፥ ለሰፊው ህዝብ ሃያልነት መገዛትን እያስተማረ፥ ራሱ በትእቢት የሚወጠር፥ በስመ ነፍስ የሚከንፍ፥ ሽጉጥ አገንድሮ የሚወጠር - ሳይሆን ለአብዮቱ አላማ ራሱን ያስገዛና አብዮቱን የህሊናው መሪ ያደረገ ብቻ ነው፡፡ የአብዮት አላማ ነፃነት፥ እኩልነት፥ ፍትህና ዲሞክራሲያዊ መብት እስከሆነ ድረስ በሱ መመራት አለበት፡፡ ትግሉ ገና ነው የምልህ ለዚህ ነው፡፡ አብዮቱ ህሊናችን መሆን አለበት›› አሉና፥ ቆሎውን ቅሞ እየቆረጠመ ስልክ ለመደወል ሲዘጋጅ፥ ሌላ የአብዮት ጥበቃ ጉዋድ ገብቶ ወደ ደርቤ እየተመለከተ፥ ‹‹ሰዎች ይፈልጉሃል›› ብሎ ነገረው፡፡

‹‹የምን ሰዎች?››

‹‹ጥዋት በነፃ የለቀቅካቸው ሽማግሌ ወደ ሃያ የሚጠጉ ጠብመንጃ የያዙ ሰዎች ጋር መጥተዋል፡፡››

‹‹ምን ሊሆኑ?›› አለ፣ ከደርቤ ጋር ይጫወት የነበረው የአብዮት ጥበቃ ጉዋድ ደንግጦ፡፡

‹‹መሳሪያ ሊያስረክቡ፡፡››

ደርቤ ሰዎቹን ለመቀበል እየተጣደፈ ወጣ፡፡ አካሄዱ ድካም የተሰማው ሰው አይነት አልነበረም፡፡

ያስገረመው የቀበሌው የአብዮት ጥበቃ ጉዋዶች ያልታሰቡ ወራሪዎች በድንገት የመጡባቸው መስሎአቸው በመደናገጥ ጥግ ጥግ ይዘው በተጠንቀቅ ቆመው ማየቱ ነበር፡፡ ተኩስ ባለመክፈታቸው እድሉን አመሰገነ፡፡ መጠራጠራቸውንም አልጠላም፡፡

ሽማግሌዎቹ ወጨፎ፣ ውጅግራ፣ አልቤን፣ ዲሞትፎርና ሌሎች አሮጌ መሳሪያዎች ይዘዋል፡፡ አንዳንዶቹ እየተወለወሉ በደንብ የተያዙ ሲሆኑ፣ መሳሪያዎች ይዘዋል፡፡ አንዳንዶቹ እየተወለወሉ በደንብ የተያዙ ሲሆኑ፣ አብዛኛዎቹ የዛጉ መሳሪያዎች ነበሩ፡፡ ደርቤ ፈገግ ብሎ ሁሉንም በትህትና እጅ ነሳ፡፡ የእድሜያቸውን ሁኔታ ሲመለከት አንድ አይነት የሀዘን ስሜት አድሮበት አይኖቹ እንባ እንደ ማቅረር አለ፡፡

ጥዋት በነፃ የለቀቃቸው ሽማግሌ ወደ ፊት ራመድ ብለው፣ ‹‹ልጄ፣ እንዳከበርከን እግዜር ያክብርልን፡፡ እንደምታየን ሁላችንም እድሜ ተጭኖናል፡፡ ካለፈው ትዝታ ሌላ ተስፋ የለንም፡፡ በየጦር ሜዳው ለአገራችን ክብር፣ ነፃነትና አንድነት ደማችንን ያፈሰስን ጀግኖች ነበርን ‑ ዛሬ እንዲህ ጉልበታችን ዝሎ፣ ክንዳችን ተዳክሞ ብታየን፡፡ የኛ ወኔ በልጆቻችን ደም ውስጥ ሲላወስ ከማየት የበለጠ ደስታ የለንም፡፡ ታዲያ፣ ይኸውልህ ጥዋት እንደዚያ አክብረህና ለመሳሪያዬ ደረሰኝ ሰጥተህ የሸኘኸኝ መሆንክን ለባልንጀሮቼ ስነግራቸው፣ ሁሉም ተገርመው፣ እንደኔው ለመሳሪያ ፍቅር ብቻ ሲሉ የደበቁትን መሳሪያ ለማስረከብ ተስማሙ፡፡ እኔም አይዞዋችሁ፣ በኔ ይሁንባችሁ ብዬ ይዣቸው መጣሁ፡፡ የዚህችን ሀገር ነፃነት በነዚህ መሳሪያዎች ጠብቀናል፡፡ እንግዲህ

ከዚህ ወዲህ የናንተ ተራ ነው:: የምትሉም ሁሉ ማለፊያ ነው:: ነገር ግን ወዳጅ መስሉ የሚቀርበው ሁሉ ከልቡ እንዳልሆነ ማወቅ አለባችሁ:: ኢትዮጵያን ሲያስቸግሩ የኖሩት ከባህር ማዶ ወዳጅ መስለው የሚመጡት ፈረንጆች ናቸው:: ጠላቴንስ አውቀዋለሁ፣ ከወዳጅ ጠላት እግዜር ሰውረኝ ማለት ያስፈልጋል:: ለዚች ሀገር ማንም አይተኛም:: ሰም መሬትዋ፣ ተራራና ሸንተረርዋ፣ ሸለቆና ሜዳዋ ያጓጓሉ:: ቆንጆ ሚስት ያገባና ይህችን ውብ አገር የሚያስተዳድር መስጋትና መጠራጠር እጣ ፈንታው ነው::የናንተም እጣ ፈንታ ይኸው ነው ልጄ›› አሉት::

ደርቤ በሽማግሌው ንግግር ልቡ ስለ ተነካ እንባ ይተናነቀው ነበር:: እንደ ምንም ብሉ ስሜቱን በመግታት ጥርሱን ነክሶ ከእንባው ጋር እየተናነቀ፣ ‹‹አባቶቼ፣ በራሳችሁ አነሳሽነት ዛሬ የወሰዳችሁት ርምጃ ለምትወዱዋት አገራችሁ አንድነትና ለሰፊው ጭቁን ህዝብ ለመጣው አብዮት ያላችሁን ፍቅርና ታማኝነት የሚገልፅ ነው:: በሁለተኛ ደረጃ፣ በቀበሌያችሁ የአብዮት ጥበቃ ጉዋዶች ላይ ያሳደራችሁትን እምነት ቁልጭ አድርጎ ያሳያል:: ቀበሌ ሲባል በደፈናው ሀቀኛ አብዮተኞች የተሰበሰቡበትና አብዮት የሰፈነበት አካባቢ አስመስለው የሚናገሩ ሞልተዋል::ግን አይደለም:: ቀበሌ የህብረተሰቡ አካል እንደ መሆኑ መጠን፣ በአብዮተኞች ቁጥር ፀረ-አብዮተኞችም ይገኙበታል· ያውም ባይበዙ:: ስለሆነም፣ በቀበሌ ስም የሚነግዱ፣ የሚዘርፉ፣ የግል ጥቅማቸውን ብቻ የሚያሳድዱ፣ የግለሰቦችን ቤትና ክብር የሚደፍሩ፣ አባወራዳን በሰበብ አስባቡ አስረው ሚስቶቻቸውን የሚያማግጡ እንዳሉ ከናንተ የበለጠ የሚያውቅ የለም:: ታሪኩ ተዘርዝሮ አያልቅም:: ሆኖም በአብዮት ሂደት ውስጥ እንዲህ አይነቱ ክስተት፣ እንዲህ አይነቱ ሁኔታ ሊታይ ስለሚችል አያስገርምም:: ጠላቶቻችን እነዚህን ሁኔታዎች አጋንነው በማውራት አብዮቱን ላጥላሉትና ብሎም ለመቀልበስ ከፍተኛ ጥረት ያደርጋሉ:: በአብዮቱ ሰፈር የተሰለፉ ሀቀኛ ጉዋዶች በሁኔታው ባይገረሙም ዝም ብለው ይመለከቱታል ማለትም አይደለም:: ቀበሌዎችን ከፀረ· አብዮተኞች ለማፅዳት እስከ እለተ ሞታቸው ይታገላሉ:: ድሉም የሀቀኛ ታጋዮች ይሆናል:: ስለሆነም የቀበሌ ተመራጮችና ነዋሪዎች በአንድነት ለአንድ አላማ ቆመው በመተማመንና በመከባበር የሚሰሩበት ብሩህ ሁኔታ በአይነ ህሊናዩ ይታየኛል:: ጊዜውም ሩቅ አይደለም:: ወደዚህ ብሩህ ገፅታ

የሚያመራውን የመቆመርያውን ርምጃ ዛሬ እናንተ ወስዳችሁአል። በተላሉ የሚገመት ርምጃ አይደለም። በዚህ ቀበሌ ታሪክ ውስጥ ተገቢውን ስፍራ ይይዛል ብዬ አምናለሁ። ለመሳሪያዎቻችሁ አስፈላጊ ደረሰኝ ይሰጣችሁአል። በቅርብ ጊዜ ውስጥ መሳሪያዎቻችሁ እንዲመለሱላችሁ ተደርገው፥ የአብዮቱን ስፈር እንደምታጠናክሩባቸው አልጠራጠርም። አመሰግናለሁ›› ብሎ ንግግሩን እንደ ጨረሰ፥ ሁሉም ግርማ ሞገስ ባለው ሁኔታ በአንድነት እጅ ነሱ።

ደርቤ ከደስታው ብዛት የእያንዳንዳቸውን ጉንጭ ይዞ ለመሳም ከጅሉት ነበር። አንድ የአብዮት ጥበቃ ጉዋድ ሲሮጥ መጥቶ፥ ‹‹ስልክ ይፈልግሃል። በጣም አስቸኩዋይ ነው ትላለች። ሶስተኛ ጊዜ መደወልዋ ነው›› ብሎ ነገረው።

‹‹ማን ናት እሰዋ?። ቆይታ ልትደውል አትችልም?››

‹‹ሂሩት ነኝ ትላለች። ቆይተሽ ደውይ ብላት አሁን ካላቀረብክልኝ ሞቼ እገኛለሁ አለችኝ። ሃይለኛ ሴት ናት።››

ደርቤ ደነገጠ። ሂሩት የሚል ስም ሲሰማ ልቡ ይደነግጣል። ሂሩት የምትባል ሌላ ሴት አያውቅም - ልቡ ውስጥ ካለችው ሌላ። ሂሩት በሚል ስም የሚጠሩ ሴቶች ሲያጋጥሙት ሁልጊዜ ከፊቱ መጥታ የምትደቀነው ሂሩት ጉልላት ብቻ ነበረች። ሂሩት - ስምዋ ራሱ ለጆሮው እንደ ረቂቅ ሙዚቃ ሆኖ ነበር የሚሰማው።

የስራ ጉዋደኞቹ ለሽማግሌዎቹ ደረሰኝ ሰጥተው በክብር እንዲሸኙዋቸው አዘዘና እየተቻኮለ ወደ ቢሮው ሄደ። ቴሌፎኑን ሲያነሳ እጁ ይንቀጠቀጥ ነበር።

‹‹ሀሎ. . .››

‹‹ደርቤ ነህ?››

‹‹ነኝ. . .››

‹‹ሂሩት ነኝ።››

‹‹አውቄአለሁ››

‹‹በምን አወቅከኝ?››

‹‹በድምፅሽ፡፡ ድምፅሽ የትም አይጠፋኝም፡፡ ስንት ዘመን ስሰማው የኖርኩ ድምፅ አይደለም እንዴ? አንዳንድ ስሞችና ድምፆች ልዩ ስሜት ይሰጣሉ፡፡››

‹‹ታዲያ ምን ነው አስጠበከኝ ልጄ? የአብዮት ጥበቃ ሊቀ መንበር መሆን ያኮራል እንዴ? በነገራችን-እንኳዋን ደስ አለህ!››

‹‹ስራ ይገፍ ነው እንጂ ምኔ አንቺ ላይ ይኮራል ብለሽ ነው ሁሉጊዜም አሽከርሽ ነኝ፡፡››

‹‹ሁሉጊዜም ወንድምሽ ነኝ ብትለኝ ይሻላል፡፡››

‹‹እኔ የምመርጠው አሽከርነቱን ነው፥ እንዲህ በማለቴ ሌላ ትርጉም እንዳትሰጪው፡፡ አንቺ ሀብታም እኔ ድሃ ምን ሲሆን ወንድምና እህት እንሆናለን ማለቴ አይደለም፡፡ ምረጥ ቢሉኝ አሽከርሽ መሆንን ነው የምመርጠው፡፡ አሽከርሽ መሆን የበለጠ ደስታ የሚሰጠኝ ይመስለኛል›› አላት፡፡

ዝም ብላ ስታስብ ቆይታ፥ ‹‹ብዙ ደሞዝ ካልጠየቅኸኝ ስራ ስይዝ እቀጥርሃለሁ›› አለችውና፥ ከት ብላ ሳቀች፡፡

‹‹ደሞዝ አልጠይቅም ኧረ!››

‹‹ያለ ደሞዝማ ብዝበዛ ይሆናል!›› አለችውና፥ ‹‹እንደ ክርስቶስም በምሳሌ መናገር ጀምረሃል መሰለኝ!›› በማለት፥ በአሽሙር ነካ አደረገችው፡፡

‹‹ጠቢባን ይነጋቾዋል!›› አላትና፥ መሀረብ አውጥቶ ከፊቱ ላይ የተንቸረፈፈውን ላብ ጠረገ፡፡ እጁም ሳይቀር አልቦት ነበር፡፡

ሂሩት በሀሳብዋ፥ ‹‹እኔ ደንቆሮ ነኝ፡፡ እውነቱን ነው፡፡ ስለ ራሴ ብቻ ስለማስብ ነው መሰለኝ፥ የሰው ስሜት አይገባኝም፡፡ ግን ህይወት ተአምራዊ ነገር ናት፡፡ አይናችን እየተገለጠ ነው የሚሄደው›› ስትል ቆየችና፥ ‹‹ለብርቱ ጉዳይ ፈልጌህ ነበር›› አለችው፡፡

‹‹አሽከርሽ መሆኔን እመርጣለሁ ብዬሽ የለም? ከቃልሽ አልወጣም፤ ጉዳዩን ንገሪኝ›› አላት፡፡

‹‹በስልክ የሚነገር አይደለም፡፡ ላገኝህ እፈልጋለሁ፡፡››

‹‹መቼ?››

‹‹ከተቻለህ አሁን። ወይም በሁዋላ። ሱቃችንን ታውቀው የለም? እዚያ።››

‹‹እሜቴም ጥዋት ደውለውልኝ በጣም እፈልግሃለሁ ብለውኝ ነበር። ይገርምሻል፤ አንዲት ደቂቃ እረፍት የለኝም። ሳላስቀይማቸው አልቀረሁም። ይኸውልሽ አሁንም ላስቸኩዋይ ጉዳይ ስብሰባ መግባቴ ነው›› አለና፥ ምን እንደምትለው ለመስማት ፈልጎ ዝም አለ።

‹‹ሂሩቴ፥ ምንነው ዝም አልሽ? ተቀየምሺኝ መሰለኝ?›› አላት።

‹‹ለምን አልቀየምም? ግን ጥፋተኛዋ እኔው ነኝ›› በል ተወው ስትል፥ አቋዋረጣትና፥ ‹‹ምን አባቴ ላድርግ ትይኛለሽ? ፋታ የለኝም እውነቴን ነው. . . እንጂ ለነገሩማ እኔም ላገኛችሁ በጣም ፈልጌ ነበር. . . አንቺንና ተሰማን›› አላት።

‹‹ለምን ትፈልገናለህ?›› ብላ ጠየቀችው፥ ድምፅዋን በድንገት ከፍ አድርጋ።

‹‹የምንነጋገርበት ብርቱ ጉዳይ አለ። እሜቴንና ጌቶችንም በጣም እፈልጋቸዋለሁ። የጊዜ ጉዳይ ሆነብኝና ነው እንጂ።››

‹‹እኮ ለምን?››

የድምፅዋ መለወጥ ታወቀው። ድምፅዋ ውስጥ የመደናገጥ ወይም ግራ የመጋባት ሁኔታ ይሰማ ነበር።

‹‹ምን ሆንሽ?›› ብሎ ጠየቃት።

‹‹ምን ሆንኩ?››

‹‹ድምፅሽ ተለወጠብኝ። ድንገት ስትርቂኝም ተሰማኝ።››

‹‹መስሎህ ይሆናል።››

‹‹እሺ ማታ እንገናኝ።››

«በስንት ሰአት?»

«ሶስት ሰአት ላይ። ሱቅ ሳይሆን ቤታችሁ። ሁላችሁንም ባንድነት ላገኛችሁ እፈልጋለሁ።»

«ሶስት ሰአት ላይ አይቻለኝም. . .እ. . .» አለችና፣ ለምን እንደማይቻላት ምክንያት ስትፈልግ ቆይታ፣ «ነፃ ርምጃ በተፋፋመበት በዛሬው ጊዜ አምሽቶ መሄድ አደገኛ ነው። አይመስልህም?»

«የሚያሰጋ ነገር የለም። ለሀቀኛ አብዮተኞች ጊዜው አያሰጋም። የስጋቱ ጊዜ አልፎአል። አሁን በማጥቃት ላይ ነን።»

«አዎን ልጄ! ላንተማ ሁሉም በእጄ ሁሉም በደጄ ሆኖልሃል። ለማንኛናም ዛሬ ማታ አይመቸኝም» አለችው።

«እሺ ስብሰባውን እንደ ጨረስኩ ልደውልልሽ» አላት። እሺ ልትለው ነበር፡ አሳብዋን ለወጠችና፣ «እኔ ሲመቸኝ እደውልልሃለሁ። አትቸገር። ቻው!» ብላ፣ ለመመለስ እድል ሳትሰጠው ስልኩን ዘጋችበት።

ሂሩት ስልኩን እንደ ዘጋች ወደ ላኢከ ዞር ብላ፣ «ምን እንዳለኝ ሰምታችሁአል?» አለች።

«ምን አለሽ?» አላት ተፈራ፣ ቸኩሎ።

ቀኑን ሙሉ ከነበሩበት ኪዮስክ - ከኢ.ህ.አ.ፓ. ህዋስ - የሚወጣበትን ደቂቃ በናፍቆት ይጠባበቅ ነበር። ከጥዋት ጀምሮ በሰፈሩ ከባድ አሰሳ ይካሄድ ስለነበረ መውጣት አልቻለም። ሰፈሩ አንድ በአንድ ሲታሰስ ኪዮስክዋን ዞር ብሎ የተመለከተ አልነበረም። እንደዲያውም፣ ፀሀይ ያቃጠላቸውና ሲጃራ የጠማቸው ፈታሾች እየተመላለሱ ከሱቅዋ አምቦ ውሀና ሲጃራ ሲገዙ ነበር ሂሩት ወደ የዋሉት። ፍተሻው ጋብ ካለ በሁዋላ በተፈራ ጎትጓቶችነት ነበር ሂሩት ወደ ደርቤ የደወለችው።

«እኔን፣ ተሰማን፣ እናቴንና አባቴን - ሁላችሁንም ባንድነት በሶስት ሰአት ላይ ለማግኘት ይፈልጋል። ለምን ይሆን?» አለች።

ላእከ እየቀለደ፣ «ቤተሰቡን ሰብስቦ ጉዞ ሊጠይቅ ይሆናል፣ አጅሬ» አላት።

«እየደፈርክም ብለህ ነው? ደፋር ነው ሎ» አለው ተፈሪ።

«የለም የለም፣ አለች ሂሩት፣ «ሁላችንንም ጥንድ ወጥመድ ሊያደርግ ነው፤ ተንኮሉ ገብቶኛል።»

ላዕከ ራሱን ነቀነቀና፣ «አትቃዢ እባክሽን» አላት፣ «አንድ ማይም የቀበሌ ዘበኛ የሌለውን እውቀትና ጥበብ አለው ብለሽ አትካቢው። እንደነገራችሁን ከሆነ ሰውዬው በነ እሰራለሁ ብሎ የተነሳ ጆል ነው። ሁላችሁንም የፈለገበት ምክንያት ለኔ ግልፅ ነው። ሊያግባባችሁ ፈልጎ ይሆናል። በእድሉ መጠቀም ነበረብን። እምቢ በማለትሽ ተሳስተሻል። በገዛ ወጥመዱ ልታስገቢው ትችያለሽ። ውብ ሴት የማትረታው ወንድ የለም - በተለይም በኛ ህብረተሰብ ውስጥ እንደ ውሻ ተከትሎሽ ባይመጣ ምናለ በይኝ።»

ወዲያውኑ፣ ጠጉሩን የተላጨ አንድ ወጣት ገባና፣ «የተጠናከረ ፈታሽ ቡድን በሰፈሩ እንደ ገና ተሰማርቶአል» አላቸው።

ሁሉም ተያዩ።

ላእከ የሚያጨሰውን እፀ ፋርስ በረዥሙ ማግ አድርጎ ቁራጩን ወረወረና፣ «እነዚህ ሰዎች ዛሬ አልለቀቁንም፤ ጥቆማ ደርሶአቸው ይሆናል» አለ። ሁሉም ስራ እንዲያቆሙና መብራት አጥፍተው በተጠንቀቅ እንዲቆዩ አዘዛቸው።

ሁሉም ስራቸውን አቁመው መሳሪያቸውን መፈተሽና ማጉረስ ጀመሩ።

«እቅዳችንን ሊያስተጓጉሉብን ነው መሰለኝ» አለች ሂሩት፣ በናፍቆት የምትጠባበቀው ከአደጋ ጋር የድብብቆሽ ጨዋታ ትዝ ብሎአት።

«አትስጊ አሁን ይሄዳሉ። በቀን ያጡትን ቦታ በምሽት እንዴት ያገኙታል? ምፅአት ቢመጣ ይህን ቦታ ሊያገኙት አይችሉም፤ ከሀዲ መካከላችን ካሌለ በስተቀር!» አላትና፣ «በነገራችን ላይ ስለ ወንድምሽ የሰጠሽኝ መልስ አላጠገበኝም። ዋሽተሽኛል። ወንድምሽ የታመመ አልመሰለኝም። እኔ

ኢትዮጵያውያንን አላምንም ከራሴ ጀምሮ። በጭምብል (በማስክ) ተሸፍነን የምንኖር ህዝቦች ነን። ለሰው የምናሳየው ገፅታና እውነተኛው ባህርያችን የተለያዩ ናቸው። እንደ ተረቶቻችን፣ ስነፅሁፎቻችንና ንግግራችን፣ ባህርያችንም ስምናወርቅ ነው. . .

‹‹በዚህ ላይ ደግሞ ከቆሙና በጎውን ነገር፣ አንዱን ከሌላው ሳይተን የምናይበት መስኪያ የለንም፡ የማንኛውም ነገር መሰረታዊ መስኪያችን የግል ጥቅማችን ነው፡ ለዚህም ነው ተንኮል የሚበዛው፣ መተማመን የሌለው፣ ጥቅማችን የማይታወቀው፤ ሀሜት አሉባልታና የወዳጅነት ወይም የጉዋደኛነት ትርጉሙ የማይታወቀው፤ ሀሜት አሉባልታና የወዳጅነት ወይም የጉዋደኛነት ትርጉሙ የሚበዛው። ኢትዮጵያውያን ስንባል የምናውቀው መርህ እርስ በርስ መበላላት የሚበዛው። ኢትዮጵያውያን ስንባል የምናውቀው መርህ አንድ ብቻ ነው - የግል ጥቅም! ከራስ በላይ ነፋስ - እኔ ከሞትኩ ስርዶ አይብቀል. . . ሰውን ማመን ቀብሮ፣ ይሉታል ከነተረቱ። የሚሳዝን ነው. . .

‹‹ለግል ጥቅማችን የሚበጅ ከሆነ እንዋሻለን። ስንዋሽ ህሊናችንን ቅንጣት ታህል አይቆረቁረንም። እንዴት አድርጎ ለግል ጥቅም የተገዛ ህሊና ሊቆረቁረው ይችላል?

‹‹ለተንኮል እንመለስም። የምንሸርበው ተንኮል ጉዋደኛን፣ ወዳጅን፣ የስጋ ዘመድን ከመበላት አይለይም። ተንኮል ምቀኝነትና ቅናት ባህላችን ነው።

‹‹ምግባር የሚባለውን ነገር በአፍ ካልሆነ በቀር በተግባር አናውቀውም። ያስተማረንም በአጠቃላይ ክፉውንና በጎውን ለይቶ የሚያይ ህሊና የለንም። ያስተማረንም ሰው የለም። የተማርነው ነገር ቢኖር በአደባበይ ሰው መስሎ መታየት ነው፡ ሰው መሳይ በሸንጎ ይሉ የለም? በአደባባይ ሁሉም ጨዋ፣ ልበ ሙሉ፣ ጀግና፣ አትንኩኝ ባይ፣ ኩሩ፣ ቅን፣ በጎ አሳቢና ታማኝ፣ አስተዋይና ትሁት ነው። በግል ኑሮአችን ግን ከስብቅ በአደባባይ የምናጠልቀው ጭምብል ይህ ነው። በግል ኑሮአችን ግን ከስብቅ ከምቀኝነት፣ ከተንኮል፣ ከቅናት፣ ለውሸት፣ ከአሉባልታና ከሀሜት፣ ለግል ጥቅም ለመልከስከስና ከመልፈስፈስ፣ ከፍርሃትና ከአድር ባይነት ርቀን አንገኝም። መለያ ባህርያችን ግብዝነት ነው። የግብዝነት ጭምብል አጥልቀን ነው የምንኖረው! ያለ ጭምብል እናስቀይማለን. . . ወይም እናምራለን። አይታወቅም። ያለ ጭምብል ታይተን አናውቅማ!

‹‹የምለው ነገር ትርጉም አለው? ለምን ይህን ሁሉ እንደምለፈልፍ እኔም አልገባኝም። ለማለት የፈለግሁት. . . ምን ለማለት ነበር የፈለግሁት. . . ነበር የፈለግሁት - ባጭሩ፣ ምክንያቱም ክፉና በጎን የማይለይ ሀሊና ይዋሽ አይዋሽ አይታወቅም። የኢትዮጵያዊ ባህርይ እንቆቅልሽ ነው - ፍቺ የሌለው እንቆቅልሽ ነው። እውነቱን ንገሪኝ። የት ነው ወንድምሽ?›› አለት፥ ሂሩትን።

‹‹እውነቱን ማወቅ ትፈልጋለህ? የት እንደሆነ አላውቅም። ቤት ሂዶ ይሆናል። ግን ስልክ ደውዬ ለማረጋገጥ አልፈለኩም። ብቻ እዚህ እንደማይመለስ እርግጠኛ ነኝ›› አለችው፥ ፍርጥም ብላ፣

‹‹አሁን ገባኝ። አለተሳሳትኩም። በራሱ ላይ ፈርዶአል በይኛ!››

‹‹አልገባኝም።››

‹‹ይገባሻል›› አላትና፥ ሂዶ ለአንድ ጠረንገሉ ወጣት በጆሮው አንድ ነገር ነገረው። ወጣቱ ፊቱን በቁም ነገር አኮሳትሮ እያዳመጠ በእሺታ ራሱን ይነቀንቅ ነበር።

ሂሩት ምንም እድል ሳትሰጠው በድንገት ስልኩን ጆሮው ላይ የዘጋችበትን ምክንያት ለማሰላሰል ደርቤ ጊዜ አላገኘም። ወዲያውኑ ነበር ተጠርቶ ስብሰባ የገባው። የስብሰባው አላማ ስለ እናት አገር ጥሪ ዝግጅት ለመነጋገር ነበር። ሆኖም ስብሰባው ከተጀመረ ከጥቂት ደቂቃዎች በሁዋላ፥ ውይይቱ ፈር ለቆ ወደ ዲሞክራሲያዊ መብት ጥያቄዎች በማምራቱ፥ ስብሰባው የቡድን ስሜት ማንፀባረቂያ መድረክ ሆኖ ለገላጋይ እስከማስቸገር ደርሶ ነበር።

‹‹የዲሞክራሲያዊ ማእከላዊነት ጥያቄ የሰፊውን ህዝብ ነፃ ርምጃ ለማይናፍቅ ታቅዶ የቀረበ የቀኝ አድርባዮች ጥያቄ ስለሆነ፥ እናወግዘዋለን! ነፃ እርምጃችን በትግላችን ይቀጥላል! አድርባዮች ይጋለጣሉ!›› አሉ፥ ከዳር የተቀመጠው ባለ አንድ አይና ሰውዬ።

‹‹ዲሞክራሲያዊ ማእከላዊነት እየተባለ ከትናንት ማታ ጀምሮ እስካሁን የሚለፈፈው ነፃ እርምጃችንን ለመግታት ብቻ ሳይሆን ዲሞክራሲያዊ መብት

ለጭቁኖች አሁን፥ የሚለውን ጥያቄ ጭምር ለማፈን የታቀደ የቀልባሾች ሴራ ነው!›› አለ፥ መሀል የተቀመጠው እጀ ቆራጣ ለጥቆ።

ከሁሉም ፊንጠር ብሎ የተቀመጠው መፃጉእ መሳይ የሁለቱን ተናጋሪች አሳብ በመደገፍ፥ ‹‹የዲሞክራሲያዊ ማእከላዊነት ጥያቄ ወቅቱን ጠብቆ የመጣ ጥያቄ አለመሆኑን በተጨባጭ ለመገንዘብ ችለናል›› አለ። ‹‹የዚህ ጥያቄ ጥያቄ አለመሆንን በተጨባጭ ለመገንዘብ ችለናል›› አለ። ‹‹የዚህ ጥያቄ አላማ አለመሆን በተጨባጭ ለመገንዘብ ችለናል›› አለ። ‹‹የዚህ ጥያቄ አላማ ከመከላከል ወደ ማጥቃት የተሸጋገረውን የአብዮታችንን ሂደት ለማገታት ካልሆነ በቀር ሌላ ትርጉም የለውም። የሰፊው ህዝብ ጥያቄ ነፃ እርምጃ ካልሆነ በቀር ሌላ ትርጉም የለውም። የሰፊው ህዝብ ጥያቄ ነፃ እርምጃ ካልሆነ በቀር ሌላ ትርጉም የለውም። ዲሞክራሲያዊ መብት ለጭቁኖች አሁን፥ የሚል ነው። የወዛደሩ ይፋፋም! ዲሞክራሲያዊ መብት ለጭቁኖች አሁን፥ የሚል ነው። የወዛደሩ ፓርቲ በሌለበት ሁኔታ፥ ዲሞክራሲያዎ ማእከላዊነት ሊኖር አይችልም። ፓርቲ በሌለበት ሁኔታ፥ ዲሞክራሲያዎ ማእከላዊነት ሊኖር አይችልም። የጥያቄው ህልም ነው። አድርባዮችና ቀልባሾች የሚያልሙት ህልም ነው። የጥያቄው ህልም ነው። አድርባዮችና ቀልባሾች የሚያልሙት ህልም ነው። ዝም ብለን ማየት አንችልም። ትክክለኛ ገፅታ ይህ መሆኑ እየታወቀ፥ ዝም ብለን ማየት አንችልም። ትክክለኛ ገፅታ ይህ መሆኑ እየታወቀ፥ በሌሎችም ላይ የተወሰደውን እርምጃ ባንድ በሀቀኛው ታጋይ በገዱ ዋሲሁንና በሌሎችም ላይ የተወሰደውን እርምጃ ባንድ ድምፅ እያወገዝን፥ ስርጎ ገብ ቀልባሾችና አድርባዮች ራሳቸውን እንዲያጋልጡ እንጋብዛለን፥›› አለ።

ሶስቱ ሰዎች እየተቀባበሉ ሲናገሩ፥ ደርቤ ሳይሸበር ዝም ብሎ ያዳምጣቸው ነበር። በእርሱ ላይ ሲሸረብ የዋለ ሴራና ተንኮል መሆኑ ገብቶታል። ተንኮሉ ከየት እንደ መነጨ ለማወቅም አልተቸገረም።

ውይይቱ እየተጋጋለ መጥቶ አየሩ ጭንቀት እየሰፈነበት መሄዱንና በያንዳንዱ የስብሰባው ተካፋይ ልብ ውስጥ ፍርሃትና ጥርጣሬ፥ የመወላወልና የመደናገጥ ሁኔታ እየሰረፀ መሄዱን በማጤን፥ ደርቤ ለመናገር ተነሳ።

‹‹የተነሳሁት በተቀነባበረ ሁኔታና በቅብብሎሽ መልክ የተሰነዘሩት ሉ ሳይንሳዊ ሂሶች እኔን የሚመለከቱ ስለመሰለኝ ነው›› አለና ንግግሩን ጀመረ። ‹‹ቅድም ተደጋግሞ እንደ ተነገረው፥ የወዝ አደሩ ፓርቲ በሌለበት ሁኔታ ዲሞክራሲያዊ ማእከላዊነት ይኑር ማለት፥ ነፃ እርምጃችንን ለማገታት የታቀደ የቀልባሾች ደባ ነው ተብሎአል። የወዛደሩ ፓርቲ እስኪፈጠር ድረስ ሰርአተ አልበኝነት ይንገስ ካልተባለ በስተቀር የዲሞክራሲያዊ ማእከላዊነትን አሰራር የሚቃወም አእምሮ፥ በኔ ግምት ጤነኛ አይመስለኝም. . .

‹‹ለጊዜው የወዛደሩ ፓርቱ ባይኖርም፥ አብዮታዊ መንግስት የለም፥ አብዮታዊ መንግስት አለ። አብዮታዊ አመራር የለም የሚሉ ሰዎች ካሉ፥ አቋዋማቸውን ግልፅ እንዲያደርጉ እፈልጋለሁ። እኔ በበኩሌ፥ አብዮታዊ አመራር የሚሰጥ አብዮታዊ መንግስት አለ ብዬ አምናለሁ። አብዮቱ ማእከል አለው ብዬ አምናለሁ። ስለሆነም፥ ዲሞክራሲያዊ ማእከላዊነት አሰራር በተግባር እንዲተረጎምና በነፃ እርምጃ ስም የሚፈፀመው ስርአት አልበኝነት እንዲጠፋ እታገላለሁ. . .

‹‹ጉዋዶች! የወዛደሩ ፓርቲ በሌለበት ሁኔታ የዲሞክራሲያዊ ማእከላዊነት አሰራር ሊኖር አይችልም፥ የሚሉት እነማን ናቸው? በፍርሃት ተውጦ ማን እንደሆኑ፥ ለምን አላማ ተሰባስበው እንደ ተሰለፉ፥ ገሀድ ሳናወጣ ብንቀር የገዛ ህሊናችን ይፈርድብናል። እንዲህ አይነቱን ውዥንብር የሚነዙት ለስልጣን የቋዋመጡ፥ አብዮታዊውን መንግስት በሾኬ ጠልፈው በመጣል ከሰፊው ህዝብ ትከሻ ላይ ባቋዋራጭ ወጥተው ጉብ ለማለት የሚፈልጉ ንኡስ ከበርቴዎች ናቸው። ዲሞክራሲያዊ መብት ለጭቁኖች አሁን፥ የሚለው አቋዋም፥ ጊዜያዊ ህዝባዊ መንግስት አሁን፥ ከሚለው ጥያቄ በይዘትም ሆነ በአላማ የሚለይበት መንገድ አይታየኝም. . .

‹‹አብዮታዊው መንግስት ጉያ ውስጥ ተሸጉጦ ሰፊውን ህዝብ አነቃለሁ፥ አደራጃለሁ እያለ በአንዳንድ ፋብሪካዎች፥ ቀበሌዎችና መንግስት መስሪያ ቤቶች አካባቢ ራሱን ለስልጣን ሲያደራጅ የቆየው ቡድን፥ ዛሬ ድርጅታዊ እብጠት ተሰምቶት፥ ዲሞክራሲያዊ መብት ለጭቁኖች አሁን፥ በሚል ሽፋን ስልጣን ስጡኝ፥ እያለ ሲደነፋ ያስቃል። ነገሩ የልጆች ጨዋት ሆኖ ነው የሚታየኝም. . .

‹‹እኔ ምሁር አይደለሁም። ስለ ሳይንሳዊ ሶሺያሊዝም ያለኝም እውቀት በጣም አነስተኛ ነው። ግን ደደብ አይደለሁም። በድርጅት አካባቢ ግለሰቦችን አሰባስቦ ሆያ ሆዬ በማብዛት የወዛደሩን ፓርቲ ለማስገኘት እንደማይቻል ይገባኛል። የወዛደሩ ፓርቲ ስል ሳላስታችሁ አልፈልግም. . . በኢትዮጵያ የወዛደሩ መደብ የሰርቶ አደሩ ፓርቲ ብል ትክክል ይመስለኛል። አሁን ባለንበት ተጨባጭ ሁኔታ ገና እያቆጠቆጠና እያበበ በመሄድ ላይ ነው። ለማንኛውም ነገር የሰርቶ አደሩን ፓርቶ ሀልውናው የተጠናከረ አይደለም።

ሲመሰርቱ የሚችሉት በግንባር ቀደምትነት ታግለው፥ የሚያታግሉ፥ አመራራቸው በሰፊው ህዝብ ዘንደ ተቀባይነትንና ታዋቂነትን ያገኙ፥ አብዮቱንና የኢትዮጵያን አንድነት ለመጠበቅ ችሎታና አስተማማኝ ሃይል መሰረት ያላቸው ታጋዮች ናቸው እንጂ፥ የዚህ ድርጅት ወይም የዚያ ድርጅት የማእከላዊ ኮሚቴ አባል ነን በማለት፥ በር ዘግተው ሲያወኩ የሚውሉና አሜሩሪዎቻቸውን እየላኩ ምልመላ በገፍ እንዲካሄድ የሚያደርጉ ብልጣ ብልጦች አይደሉም።

‹‹ጉዋዶች! የስልጣን ጥማቸውን ለማርካት መሳሪያ ሲያደርጉን የሚፈልጉን ቡድኖች መታገል አለብን። የሀቀኛ አብዮተኞች አይነተኛ ተግባር፥ ሀቀኛ ታጋዮች የሰርቶ አደሩን ፓርቲ እንዲያስገኙ አመቺ ሁኔታዎች እንዲፈጠሩላቸው መታገል ነው እንጂ፥ በቅጥረኛነት ስሜት ለቡድኖች አምባገነንነት እርስ በርስ ሽኩቻ ማካሄድ አይደለም።

‹‹አቅዋሜን ገልጫለሁ። ቤቱ ፍርዱን እንዲሰጠኝ እጠይቃለሁ›› ብሎ ቁጭ አለ።

ቤቱ ስሜቱን በጋለ ጭብጨባ ገለጠለት። ሶስቱ ሰዎች ግን አቀርቅረው ነበር።

‹‹ሶስቱም በራሳቸው ላይ ግለ ሂስ አካሂደው ቤቱን ይቅርታ ይጠይቁ›› የሚል አሳብ ካንዱ አባል በመቅረቡ፥ ሁሉም አሳቡን በመደገፍ እጃቸውን አወጡ።

ሶስቱም ሰዎች የተመካከሩ ይመስል፥ በአንድነት ተነስተው ከስብሰባው ለመውጣት ሲሄዱ፥ በር ላይ የቆሙት ሁለት የአብዮት ጥበቃ ጉዋዶች አቆሙአቸው።

የቀበሌው ሊቀ መንበር የሚሰጠው ትእዛዝ ጠፍቶት ሲያቅማማ፥ ደርቤ ሽጉጡን ላጥ አድርጎ አቀባበለና፥ ‹‹ካሁን ጀምሮ በቁጥጥር ስር ውላችሁአል። እብሪት ለማንም አይበጅም። የሰፊው ህዝብ ዲሞክራሲያዊ መብት በተግባር እየተተረጎመ ነው። የናቃችሁትም ማእከል ፍርዳችሁን ይሰጣችሁአል›› እላቸውና፥ ትጥቃቸውን አንደ በአንድ አስፈትቶ እየነዳ ይዞአቸው ወጣ።

ሶስቱንም እየነዳ ሲሄድ በአይኑ ህሊናው ሌላ የትግል ግንባር ሲከፍት ይታየው ነበር። ዞር ሲል ተሰማ ጉልላትን ስላየ ተገረመና፣ «ተሰማ ምን ነው ደህና አይደለህም? ምን ታደርጋለህ እዚህ?» ብሎ ጠየቀው።

«አንተን ነበር የምፈልገው። ከመጣሁ ቆይቻለሁ» አለው፣ ጢሙን እየጎነተለ።

«ጠብቀኝ መጣሁ» ብሎት ሰዎቹን ተከትሎ ሄደ።

ደርቤ አልቆየም። ወዲያውኑ ነበር የተመለሰው። ተሰማ የመጣበትን ጉዳይ ለመስማት የቸኮለ መሆኑ ያስታውቃል። ተያይዘው ወደ ቢሮ ገቡ። ደርቤ እየተደናበረ ሄዶ መብራቱን አበራ። ጊዜው አልታወቀውም። ሰአቱን ተመለከተ። ከምሽቱ አንድ ሰአት ተኩል ሆኖ ነበር።

«ጊዜው እንዴት ይሮጣል!» አለ። «ጊዜ ተርፎን፣ የምናደርገውን አጥተን ሶስት ሺህ ዘመን እንዳላንቀሳቀስን ሁሉ፣ በድንገት ጊዜ ያጥረን ጀመር። ስለ ጊዜ ይገርማል! ኢትዮጵያውያን ጊዜ አጠረን ሲሉ ሰምቼ አላውቅም ነበር፣ ስለ ጊዜ ማን ደንታ ነበረው? «እሺ ነገ» ብሄራዊ ጠባያችን ሆኖ ቆይቶ ነበር። ባሁኑ ጊዜ ነገ የሚባል ነገር የለም። ህይወት ፍጥነት ጨምራለች!» አለውና፣ ትኩር ብሎ ሲመለከተው ከቆየ በሁዋላ፣ «ምን ሆነሃል? በጣም ትተክዛለህ። የፍርሃት መልክም ይታይብሃል» አለው።

ተሰማ አንገቱን ቀና አድርጎ በሚንቀጠቀጥ እጁ ጢሙን እየጎነተለ፣ «ደህና ብለሃል» አለው በጎረና ድምፅ፣ «በጣም ተክዣለሁ። ፍርሃትም አድሮብኛል። ጊዜም የለኝም። ጊዜ እየከዳኝ ነው!»

«ንገረን ምን ሆነሃል?»

ሲያቅማማ ከቆየ በሁዋላ፣ «መጀመሪያ ራሴን አጋልጬ እጄን ላንተ ልሰጥ ነው የመጣሁት» አለው።

«እንዲህ አይነቱን እርምጃ የሚወስዱ ደግኖች ናቸው። ታዲያ ለምን ፍርሃት አድሮብኛል ትላለህ?» ብሎ አበረታታው።

‹‹ስለ ራሴ አልተቸገርኩም። ብሞትም ብኖርም ደንታ የለኝም። በደመ
ነፍስ ስሜት ተነሳስቼ እዚህ ከደረስኩ በሁዋላ ተመልሼ ሄጀ ራሴን ለመግደል
አስቤ ነበር። ግን ሳስበው ራሴን መግደል መፍትሄ ሆኖ አላገኘሁትም። የኔ
መሞት እህቴን ከአደጋ ሊያድናት አይችልም›› አለው

‹‹ሂሩት ምን ሆናለች?›› አለ ደርቤ፥ ከተቀመጠበት ተስፈንጥሮ እየተነሳ።

‹‹ቤት እየተላቀሱ ናቸው. . .››

‹‹የት ናት እስዋ? ያዝዋት? ንገረኝ! ቅድም ደውላልኝ ነበር። ወዲውኑ
ልታገኘን የፈለገችው ለካ ተቸግራ ኖሮአል! ታዲያ ለምን አልነገረችኝም? ዝም
ብላ ነው ስልኩን የዘጋችብኝ።››

ተሰማ ጢሙን ቀስ ብሎ እየጎነተለ፥ ‹‹ደውላልህ ነበር? ብሎ ጠየቀው።
የመገረም መልክ ይታይበት ነበር።

‹‹አዎን፥ ቅድም ደውላልኝ ነበር። አሁን የት ናት?››

ተሰማ በጣም ተጨንቆ ከህሊናው ጋር እንደሚሙዋገት ያስታውቅ ነበር።
ከጭንቀቱ ብዛት አይኖቹ እንባ እያቀረሩ ሲሄዱ ይታዩ ነበር።

‹‹ህይወት ለስዋ የድብብቆሽ ጨዋታ መድረክ ነው። ጅል!›› አለና፥
እንባውን ዱብ ዱብ አደረገ።

‹‹የት ናት ነው የምልህ! ጊዜ የለንም። ይዘዋት ከሆነ ጊዜ አይሰጡአትም
ያለችበትን ቦታ ንገረኝ!›› አለው ደርቤ፥ ድምፁን ከፍ አድርጎ።

‹‹የእህቴ ህይወት ከነርሱ ህይወት በምን ይበልጣል? እህቴን ለማዳን
በነርሱ ህይወት ላይ ለምን እፈርዳለሁ? ለምን? ለምን? ለምንስ መጣሁ?
ራሴን ብገድል ይሻለኝ ነበር። ፈሪ ነኝ! ፈሪ ነኝ!›› እያለ ግማሽ ለራሱ ሲናገር
ቆየና፥ ስቅስቅ ብሎ ማልቀስ ጀመረ. . .

ደርቤ ሄዶ ትከሻውን ይዞ በማባበል ሊያስታግሰው ቢሞክርም
አልሆነለትም። ተሰማ ህቅ እስኪለው ድረስ ነበር የሚያለቅሰው።

የያዘው አባዜ ካለፈለት በሁዋላ፥ በእጆቹ ፊቱን ሸፍኖ እንዳቀረቀረ፥
‹‹ለምንድር ነው የምንኖረው? የህይወት ትርጉም ምንድር ነው? እንወለዳለን፥

ኣድለኛ ከሆንን እናድጋለን፣ እናረጃለን፣ እንሞታለን። ከእንስሳት የተለየ ህይወት አይደለም። ልዩነት ቢኖር የሰው ልጅ ስለ መኖር ያለው የማሰብ ችሎታ ብቻ ነው። ማሰብ ባይኖር ኖሮ ከፋን ለበጎ ለይቶ ለማወቅ ሀሲናችን ይጨነቅም ነበር። ህይወት አጭርና ጅል ነገር ናት! ግን ታስጨንቀናለች። ጭንቀቱ መሰረት የማሰብ ችሎታችን ነው። ሌላ አይደለም። የማሰብ ችሎታችን ሲቆም እፎይታ፣ ሰላም፣ ዘለአለማዊ ፀጥታ! የሰው ዘር ምኝ ነው። ል ነው። ለሚኖረው አጭርና ጅል ህይወት፣ ገና ለገና የማሰብ ችሎታ አለኝ ሎ፣ ለእንስሳ ባህርይው የረቀቀና የላቀ ትርጉም ሊሰጠው ይሞክራል። ነቃዩ ዋነኛ ምንጭ ይኸው ነው. . .

«መኖር ስቃይ ነው። ለማትረባ አጭር ህይወት ብዙ ስቃይ፣ መዋተት፣ ጨነቅ፣ መቃተት፣ መቡዋጠጥ፣ መንጠራራት፣ ትርጉሙ ምንድር ነው? ዞሮ ፣ ጥሪኝ አፈር - መቃብር! ሞት ነው ዘለአለማዊ ነገር። ሞት ውበት ነው። ው ልጅ ግብ ነው። ግን እንፈራዋለን። ተወልዶ፣ አድጎ፣ አርጅቶ መሞት ኖሩን እያወቅን ሞትን ልናመልጠው እንሞክራለን። እና፣ የሰው ልጅ የወል ዴት ምንጩ ይኸው ነው። በፍርሃት ጥላ ስር የሚኖር ሁሉ በዚህም ሆነ ያ እብድ ነው። የያንዳንዱን ሰው የእብደት መጠን ወይም ደረጃ፣ ጠባይ፣ ርይ እንለዋለን. . .

«ህይወት ቁማር ጨዋታ ቢሆንም፣ እኔ ህይወትን እንዳመጣጡ ተቀብዬ ጫወት አልችልም። በሌላ አነጋገር ድፍረት የለኝም። ፈሪ ነኝ። ፈሪ ሆን ኖሮ እዚህ አልመጣም ነበር።

«ሂሩት ህይወትን እንዴት እንደምታይ ታውቃለህ። ለሱዋ ህይወት ዶቃ፣ የመቡዋረቂያ፣ የድብብቆሽ ጨዋታ መድረክ ነው። አደጋ ትያትም። የእንባሳ ስሜት ነው ያላት። እንደሱዋ በሆንኩ ኖሮ!. . .

«ለምን እንፈራለን? ለምን? ሰው እድሜ ምን ያህል ነው? ግፋ ቢል ቶ አያልፍም። ከዚህ ውስጥ ሰላሳ ወይም አርባ አመት መቀነስ ለምን ራናል? ለምን? ጥቂት አመት በተጨማሪ ለመኖር ስንል የፍርሃት ኛ፣ ድንክና ቅጥረኛ ሆነን እንቀራለን። በዚህ ረገድ ሁላችንም አድርባዮች

‹‹ሰው ፍርሃትን ድል እስካልነሳ ድረስ የህይወት ድንክ ነው፤ ምንጊዜም ከባርነት አይወጣም:: ክብር የለውም:: ሽርሙጣ ነው:: እኔ ፈሪ ነኝ፥ ክብር የለኝም፥ ሽርሙጣ ነኝ:: ብሞት ይሻለኝ ነበር:: መሞት እፈልጋለሁ:: ግደለኝ!›› አለውና፥ ያውልህ እሰረኝ እንደሚል ሰው ሁለቱን እጆቹን አጣምሮ ሰጠው::

ደርቤ ትእግስቱን ጨርሶ ነበር:: የሚያደርገው ነገር ጠፍቶት እጆቹን በንዴት አወናጨፈ:: ዝም ብሎ ተመለከተው:: ለመንጎራደድም ሞከረ:: በመጨረሻ ቆም ብሎ፥ ‹‹አየህ ተሰማ›› አለው፥ ‹‹የተስፋ መቁረጥ ስሜት ነው የሚታይብህ:: እና ህይወትን አጨልመህ ለማየት ትሞክራለህ:: ህይወት ግን ብሩህ ናት:: የሰው ልጅ ያለ ተስፋ አይኖርም:: ተስፋ የሚያደርገው ደግሞ በከንቱ አይደለም:: ባለው የምርምራ ችሎታ አለምን ሊያውቃት ይችላል:: አንድ ቀን ተፈጥሮን ድል ያደርጋል:: የተፈጥሮን ምስጢር፥ የህይወትን ትርጉም ፈልፍሎ ያውቃል:: እና፥ የሰው ልጅ ግቡ ህይወት ነው እንጂ ሞት አይደለም. . .

‹‹ግቡ ተፈጥሮን ድል አድርጎ፥ ከቁጥጥር ስር በማዋል አለማዊ ደስታን መሻት ነው:: በኔ ግምት የያንዳንዱ ሰው ጠባይ የሚለካው ለሰው ልጅ ደስታ በሚያደርገው አስተዋፅኦ መስዋእትነትና አሳቢነት መጠን ነው:: ምክንያቱም ማናችንም ከህብረተሰቡ የተለየ ህልውና የለንም፤ ሊኖረንም አይችልም:: የሰው ልጅ የጋራ ጥረት የጋራ ህልውናውን ማወቅ፥ አውቆም ለጋራ ችግሩ መፍትሄ መሻትና የጋራ ደስታ መፍጠር ነው:: በኔ ግምት የመኖር · የህይወት ትርጉሙ ይኸ ነው:: የያንዳንዳችን ደስታ የሚለካው ለሰው ልጅ ደስታ በምናደርገው አስተዋፅኦ መጠን ይመስለኛል::

‹‹የምትለው ነገር ይገባኛል:: ጭንቀትህም ይታየኛል:: ግን ማወቅ ያለብህ አንድ ነገር አለ:: የቀይ ኮከብ ጥሪ አላማ ግድ አይደለም:: ሀቀኛ አብዮታውያን ካልተገደዱ በስተቀር በሰው ህይወት ላይ ርምጃ አይወስዱም:: ሁሉም ነገር ለሰው፥ ከሁሉም በላይ ሰው ነው፥ የሀቀኛ ታጋዮች አላማ:: ስለሆነም፥ አብዮት የሚካሄደው ለሰው መሆኑን በቅድሚያ ማወቅ አለብን:: አላማቸው ህይወትን መንከባከብ፥ ከሰው ልጅ ደስታ መሻት ነው:: ግድያ ምንጊዜም ቢሆን አላማቸው አይደለም::›› አለው እምአእላፍ አንድ ቀን ያለውን አስታውሶ::

‹‹እና፥ የባሰ አደጋ ውስጥ ሳትወድቁ ላነጋግራችሁና የሰፊው ህዝብ ወገን

እንድትሆኑ ላግዛችሁ አስቤ ነበር፡፡ እንዲያስረክቡና በሰላም እንዲኖሩ ለመምከር ፈልጌ ነበር፡፡ ጌቶችም የደበቁትን መሳሪያ ለመድረስ ከፍተኛ የመንፈስ ጭንቀት አሳልፌአለሁ፡፡ ከዚህ ውሳኔ ላይ እስከሆነ ድረስ ለአብዮቱ ህልውና የማልወስደው እርምጃ የለም. . . ሆኖም፥ አብዮቱ ሀሲናዬ

‹‹እባክህን ሂሩት ያለችበትን ንገረኝ፡፡ ህይወትዋ አደጋ ላይ ነው!›› ያለው፡፡

‹‹ያለችበትን ቦታ እንዴት አድርጌ ልነግርህ እችላለሁ?››

‹‹ለምን አትችልም?››

‹‹ምክንያቱም የሰዋን ህይወት አድናለሁ ብዬ ሌሎቹን ለአደጋ ማጋለጥ ይሆናል፡፡››

‹‹አላማችን ግድያ አይደለም እያልኩህ! ደም የጠማን ሰዎች አይደለንም፡፡ የኛ ጥም ፍትህ፥ እኩልነትና ነፃነት ነው፡፡›› አለው ብስጭት ብሎ፡፡

‹‹አዎን፥ አንተ እንዲህ ትላለህ፡፡ ግን ላእከን አታውቀውም፡፡ ሰይጣን ነው፡፡››

‹‹ማን ነው ላእከ?››

‹‹ከሱ ጋር ናት፡፡ በዋዛ እጁን የሚሰጥ አይደለም፡፡ በህይወቱ የቆረጠ ሰው ነው፡፡ በህይወቱ የቆረጠ ስለሆነ፥ እኛ የምንወላውለው የህይወት ድንኮች እንፈራለን፡፡ በፍርሃት እንታዘዘዋለን፡፡ እንደሱ ብሆን ምን ነበረበት? ግን አይደለሁም፡፡ ፈሪ ነኝ፡፡››

‹‹ተሰማ! ፈሪ አይደለህም፡፡ በፍርሃት እንደ በግ መነዳትን ጠልተህ ነፃነትህን ለመሻት እዚህ መምጣትህ ደፋር አድራጎት ነው›› ሲል፥ ተሰማ በእምቢታ ራሱን ሲነቀንቅ ስላየው፥ ‹‹እውነቱን ነው፡፡ እኔ ላታልልህ አይደለም ይህን የምለው፡፡ ከማታምንበት ነገር ደፍረህ መውጣት ጀግንነት ነው›› አለው፡፡

‹‹ትናንት ማታ ለእህቴና ለተፈራ አሁን ያልከውን ስነግራቸው ነበር፡፡ ግን ራሴን ሳታልል ነው፡፡ በመሰረቱ ፈሪ ነኝ፡፡ አየሁ፡ ፍርሃታችንን ለመሸፈን ምክንያት እንፈጥራለን፡፡››

‹‹ግን እኮ ያልገባህ ነገር አለ ተሰማ፡፡ ላእከ ሰይጣን ነው ካልክ በየእለቱ በስንት ሰዎች ህይወት ላይ የሚፈርድ መሆኑን አትርሳ፡፡ በአደጋ ላይ ያለው የሂሩት ህይወት ብቻ አይደለም፡፡ የብዙ ንፁሃን ሰዎች ህይወትም ጭምር ነው፡፡ የምለው ይገባሃል? በዛሬው እለት ስንት የቀበሌ ጉዋዶች የወደቁ ይመስልሃል? ብዙ ናቸው፡፡ ከኛ ቀበሌም ዛሬ ጠዋት ላጲሶ የተባለ የአብዮት ጥበቃ ጉዋድ ከናንተ ቤት አጠገብ ተገድሎአል፡፡ በዚህ ቀበሌ አንድ የኢ.ህ.አ.ፓ. ህዋስ እንዳለ ደርሶበት ነበር፡፡ ባጭሩ ቀጩት፡፡ ቀበሌው በመሰዮ ለባሾች ሲታሰስ ነው የዋለው፡፡ የተባለውን ህዋስ ለማግኘት ፈፅሞ አልተቻለም፡፡ የፈጠራ ወሬ ነው ብለው ትተውታል፡፡ ይህ ህዋስ ካልተደረሰበት በብዙ ሰዎች ህይወት ላይ የአደጋ ጥላ እንዳንዣበበ ይኖራል፡፡››

‹‹ያንተም ህይወት አደጋ ላ ነው›› አለው ተሰማ፡ ‹‹ላጲሶ ዛሬ ተገድሎአል፡፡ ነገ ያንተ ተራ ሳይሆን አይቀርም፡፡››

‹‹አውቃለሁ፡፡››

‹‹ታዲያ አትፈራም?››

‹‹ለምን አልፈራም? ግን ተልእኮ አለኝ፡፡ ካስፈለገ ሞትን ልቀበለው እችላለሁ፡፡››

‹‹እኔም እንዳንተ የምሞትለት ተልእኮ ቢኖረኝ ደስ ይለኝ ነበር፡፡ ግን የለኝም፡፡ ባዶ ህይወት ነው የምኖረው›› አለና፡ በሀዘን ተውጦ አቀረቀረ፡፡

‹‹የህይወት ተልእኮ ይኖርሃል፡፡ የህይወታችንን ተልእኮ ለማወቅ ጊዜ ይፈጅ ይሆናል፡፡ ተልእኮአችንን ባወቅን ጊዜ ግን፡ ህይወት ጨለማ አትሆንብንም፡፡ ትርጉም ይኖራታል፡፡ ግብዋ መቃብር አይሆንም፡፡››

ተሰማ አንገቱን ቀና አድርጎ ደርቤን ትኩር ብሎ እየተመለከተው፡ ‹‹ህይወትህ ለምን አደጋ ላይ እንደሆነ ታውቃለህ?›› አለው፡፡

«ግልፅ ነው» አለ ደርቤ።

«የለም ግልፅ አይደለም። ሂሩት ስለምትፈራህ ነው!!»

«ለምን ትፈራኛለች?»

«ስለምትወዳት። እንደምትወዳት እኔ አውቃለሁ። አድራጎትህ ሁሉ ለስዋ ያለህን ፍቅር ቁልጭ አድርጎ ያሳየኝ ነበር። ቶሎ አንድ ትልቅ ቦታ ላይ ለመድረስ የምታደርገው ጥረት ሁሉ ለስዋ ባለህ ምስጢራዊ ፍቅር ምክንያት መሆኑ ለኔ ስውር አይደለም። አውቃለሁ። ራስህን አለቃይተሃል። ስቃይህ ይገባኛል. . .

«ግን ሂሩት ይህን ሁሉ አታውቅም ነበር። ገና ትናንት ማታ ነው ያወቀችው። እኔ ነኝ የነገርኩት። እና፥ ደነገጠች። በዚህ ላይ የኢ.ህ.አ.ፓ. ደሊዎች መሆናችንን አንተ እንደምታውቅ ስለምናውቅ ፍርሃት አደረባት። ተፈራ ደግሞ ሂሩትን እንደሚወዳት ታውቅ የለም? የምናደርገው ነገር ጠፋን። በነገራችን ላይ የአብዮት ጥበቃ ሊቀ መንበር ሆነህ መመረጥክን ወዲያውኑ ነበር የሰማነው፤ ግራ ገባን። አስገድደህ የምትወስዳት ስለ መሰላት ሂሩት በጣም ተጨነቀች። ተፈራም ሂሩትን አስገድደህ ስትወስዳት በሃሳቡ እየታው ቅናት አድርቦት ተናደደ።

«ባንድ ጊዜ ዋነኛ ጠላታችን ሆነህ ታየኸን። እና ምን አደረግን መሰለህ? ልናስገድልህ ወደንን። ስህተት ነው። ባንድ ፊት ላንተ፥ በሌላ በኩል ለእህቴ ሀሊናዬ እየተጨነቀ ነው። አእምሮዬ ልክ አይደለም።»

ደርቤ ተክዞ ዝም ብሎ ያዳምጠው ነበር። ተሰማ በሚናገርበት ጊዜ ሂሩት ከፊቱ መጥታ ትደቀን ነበር። አልፎ አልፎ የተከለከለች ፍሬ የሚል አሳብ ይመጣበት ነበር።

በረጂሙ ተነፈሰና፥ «አዎን፥ እንዳልከው ጥሉብኝ እወዳታለሁ» አለ። «የህልውናዬ ቅመም ለሱዋ ያለኝ ፍቅር ነው። ነጋም ጠባም ስለስዋ ነበር ማልመው። በአሳቤ ከስዋ ጋር ስነጋገር የምውልበት ቀን ነበር። ግን አሁን ንቱ ፍቅር መሆኑ ገብቶኛል። አንድ እጂ ብቻውን አያጨበጭብም። ባንድ

አቅጣጫ የሆነ ፍቅርም እንደዚሁ ነው፡፡ ስቃይ ነው›› አሰው፥ ፍኖት ስለ ፍቅር ያጫወተችውን አስታውሶ. . .

‹‹እና፥ መኖሬን እንኩዋን ለማታውቅ ሴት ይህን ያህል መጨነቁ ይገርማል፡፡ ምናልባትም እስዋን አግብቼ ትልቅ ሰው ለመሆን ፈልጌ ይሆናል። የጌቶቼን ልጅ አግቤ ትልቅ ሰው ሆነ ለመባል፡፡ ፊውዳላዊ ህሊና - እስ የጌቶቹን ልጅ አግቤ ትልቅ ሰው ሆነ ለመባል፡፡ ባለፈው ስርአት በዚህም በዚያም ብሎ ትልቅ ሰው ለመባል አይደል? ባለፈው ስርአት በዚህም በዚያም ብሎ ትልቅ ሰው ለመባል የማይንጠራራ ሰው አልነበረም፡፡ ያም ሆነይሁ፥ እወዳት ነበር፡፡ ልቤ ለሌላ ሴት ፍቅር ቦታ አልነበረውም፡፡

‹‹ይግረምህና፥ እኔም ከትናንት ጀምሬ ስጨነቅበት የነበረ ጉዳይ ነው፡፡ ልቤ በሌላ ፍቅር መንደድ ጀምሮአል፡፡ የአብዮት ፍቅር በልቤ ውስጥ እንደ እሳት እየተቀጣጠለ ነው፡፡ አዲስ ተልእኮ፥ አዲስ ህይወት አግኝቻለሁ›› አለው፥ ፍኖት ያብዮትና ያገር ፍቅር ከሁሉም ይበልጣ ያለችውን አስታውሶ፡፡

‹‹እና፥ ሂሩት የመጀመሪያ ፍቅሬ በመሆንዋ አልረሳትም፡፡ ለዘለአለም በልቤ ውስጥ ትኖራለች፡፡ ይህም በመሆኑ እድል አገኘሁ ብዬ ያለውዴታዋ በምንም ሁኑታ አላስገድዳትም ነበር፡፡ አውሬ አይደለሁም፡፡ ፍቅር ያለ ውዴታ በምንም ሁኔታ አላስገድዳትም ነበር፡፡ አንድ ሰው ለሌላው የስሜት ማርኪያ እቃ ሊሆን እንደማይሆን አውቃለሁ፡፡ አንድ ሰው ለሌላው የስሜት ማርኪያ እቃ ሊሆን እንደማይገባው አምናለሁ፡፡

‹‹እና፥ ግን አንድ እውነት ነገር ልንገርህ፡፡ ሂሩትን እወዳታለሁ፡፡ ይህንንም ስልህ በምወደው አብዮት ላይ ደባ እንዳትሰራ ቢቻል በምክር ለመመለስ፥ ባይቻል ግን እየወደድኩዋትም፥ ጊዜው፥ ሁኔታውና ስፍራው የሚጠይቀውን ማናቸውንም እርምጃ ልወስድባት ቆርጬ ነበር፡፡ ባንተም ላይ እንደዚሁ፡፡ አሁንም አቅዋሜ ከዚህ የተለየ አይደለም›› አለው ብስጭት ብሎ፡፡

‹‹እና፥ ያለችበትን ቦታ ብትነግረኝ ከጥፋት ልናድናት እንችላለን፡፡ አንድትኖር ነው እኔ የምፈልገው፡፡ የሰውን ልጅ ማስቃየትና መግደል የአብዮቱ አላማ አይደለም›› አለው፡፡

‹‹ምን እንጠብቃለን ታዲያ? ተከተለኝ›› ብሎት ተያይዘው ወጡ፡፡

የቀይ ኮከብ ጥሪ

ምእራፍ ፲፬

ደርቤ አስር ያህል የአብዮት ጥበቃ ጉዋዶችን አስከትሎ ከተሰማ ጋር ተያይዘው በወጡበት ወቅት፥ ጌታቸው የሸዋሉል ከእሜቴ ቡና ቤት ወጥቶ ቤቱ ደረሰ። ብዙ ጊዜ አብሮት የኖረው ዘበኛው የውጭውን በር በፍጥነት ከፍቶለት ከዘጋ በሁዋላ፥ ጌታቸው የመኪናውን ሞተር ሳያጠፋ ሮጦ ደረሰበት።

ጌታቸው መኪናውን አቁሞ ሊወርድ ሲል ተንደርድሮ ሄዶ ያዘው። ጌታቸው እንደ መደንገጥ ብሎ፥ «ምን ሆነሃል?» አለው።

ዘበኛውም በበኩሉ ደንግጦ ፈዞ ቀረ። ከጥቂት ጊዜ በሁዋላ ነበር ነፍስ ገዝቶ፥ «የለም እ. . ልደግፍዎት ነበር» በማለት አድራጎቱን ለማስረዳት የሞከረው።

ጌታቸው ገባው። አንድ ብር አውጥቶ ጉርሻ ሰጠው። አልሰከረም ነበር። በዚህ ሰአት ራሱን ችሎ በትክክል ሲራመድ ዘበኛው አይኑን ለማመን አቅቶት ዝም ብሎ ይመለከተው ነበር። ጌታቸው ፈዞ የቀረውን ዘበኛ ትቶ ወደ ቤቱ ገባ።

ባልዋ ያለ ዘበኛ ድጋፍ በር ከፍቶ ሲገባ በማየትዋ ትእግስትም እንግዳ ነገር ሆኖባት በመገረም ከእግር እስከ ራሱ ትመለከተው ጀመር።

እንባዋን ጠራረገችና ፈገግ ብላ፥ «አዲስ አበባን ድርቅ መታት እንዴ?» አለችው።

«አዲስ አበባን የመታት ቀይ ሽብር ነው። ቁጭ ብሎ በሰላም ለመጠጣት አልተቻለም! ምን ሆነሽ ነው ደግሞ የምታለቅሺው?»

«እንኳን ቶሎ መጣህ! ሂሩት ጠፍታ ቤተሰቡ ሁሉ እየተላቀሰ ነው። ተሰማም ቤት ውሎ ማምሻውን የሄደበት አልታወቀም።።»

«ሂሩት? ከቤተሰቡ ሁሉ የምወዳት እስዋን ነው። ህይወት አላት። መች ጠፋች?»

«ከጥዋት ጀምሮ የለችም።. እስዋን ፍለጋ ያልደረሱበት ቦታ የለም። እየተላቀሱ ናቸው።።»

«ያበሻ ልቅሶ መስማት አልወድም ባክሽ። ያስጠላኛል። ከመሞህ ሌላ የልብ ሀዘን የለበትም። ወዲያውኑ ደግሞ ሙት ደረቅ አይወድም በሚል ፈሊጥ ልቅሶው ወደ ድግስ ይለወጣል። ባህላችን ሁሉ በተቃርኖ የተሞላ ነው!»

«ጥቁር ፈረንጅ!» ብላ፥ እየሳሳ የሚሄደውን ጠጉርዋን ማበጠር ጀመረች። ጠጉርዋ ከመሳሳቱ የተነሳ የራስ ቅልዋ ይታያል።

«ያበሻ ልቅሶ አልወድም:: ሀዘኑ ላይ ላዩን ሆኖ ጥልቀት የለውም፣ ከጩኸት ሌላ!» ካለ በሁዋላ፣ «ከንፈር እየመጠጡ ከመንሳሳት ሌላ ምናለ! የሆድ ድርቀት ነው ትርፉ!» አላት::

ጠጉርዋን በቁጭት ሙዥርቅ አደረገችና፣ «ኢትዮጵያውያን ሆናችሁ፣ ኢትዮጵያዊ የሆነውን ባህል ሁሉ ስትጠሉ ይገርመኛል» ብላ በጠጉርዋ መርገፍ ተበሳጨችና፣ «ለዚህ ነው ጥቁር ፈረንጅ ያልኩህ» አለችው::

«ተቀፅላ ኢትዮጵያውያን ማለትሽ ነው?» አላት፣ ከብዙ አመት በፊት በአዲስ ሪፖርተር መፅሄት ያወጣውን ፅሁፍ እስታውሶ:: በዚያ ፅሁፍ ያሰፈረው ሀሳቡ፣ ብርንዶና «ኬክ» በአንድ ሳህን አቅርበው ስለሚውጡና በአኗኗራቸው የለየላቸው ፊውዳሊስቶች በውጫዊ አስተሳሰባቸው ግን ስለ ምእራባውያን ፍልስፍና፣ የአኗኗር ዘይቤ፣ ስነ ፅሁፍና የፓርላማ ዲሞክራሲ በየቡና ቤቱ የቆጡን የባጡን፣ ስለሚቀባጥሩ ዘመናይ ኢትዮጵያውያን፣ ከስልጣኔ ጋር የሚያገናኛቸው ነገር ቢኖር፣ ያስሩት ክራባት ነው፣ በነገራችን ላይ የሰው ወርቅ አያደምቅም፣ የሚያብለጨልጭም ነገር ሁሉ ወርቅ አይደለም፡ የሁዋላ ቀርነት ትክክለኛ ትርጉም የአእምሮ ሁዋላ ቀርነት ማለት ነው» የሚል ነበር::

ትእግስት ማበጠሪያዋን ከሶፋው ላይ ጥላ በእጅዋ የሳሳውን ጠጉርዋን አስተካከለችና፣ «ተቀፅላም በሰው ምን፣ ያው ጥቁር ፈረንጅ ማለት ነው» ብላ፣ በጠጉርዋ መሳሳት በራሱ ቅልዋ መታየትና በፊትዋ መጨማደድ ተበሳጭታ «ያገራችንን ባህል መናቅ ራሳችንን እንደ መጥላት ይቆጠራል:: ተምረናል የምትሉት አበሾች ፈረንጅም አበሻም አይደላችሁም፣ ጥቁር ፈረንጅ ናችሁ:: ቆዳችሁ ጥቁር አስተሳሰባችሁ ዥንጉርጉር:: ምንም ረብ የላችሁም:: ረብ የሌላችሁ መሆናችሁን ስምታውቁ ራሳችሁን ትጠላላችሁ:: የውስጣችሁ ባዶነት ያስጠላችሁስል:: እና፣ ከእውነት ለመሸሽ ትሞክራላችሁ. . .

«በመመጠጥ ብቻ ማለቴ አይደለም:: የውስጣችሁን ባዶነት ለመሸፈን አበሻን ፈሪ ህዝብ - እ - አዝማሪ ቆሞ፣ በሰው በሰው እያለ እየፎከረና እያቅራራ ናላውን አዙሮ ካላባበደው በቀር የማይዋጋ ህዝብ. . .እ . . ተንኮለኛና ራሱን የሚወድ ህዝብ - ለራሱ ጥቅም ሲል በወገኑ ራስ ላይ ተራምዶ የሚሄድ አይነት ህዝብ አድርጋችሁ ትመለከቱታላችሁ. . .

«ግን ፈሪ፣ ተንኮለኛ፣ ራሱን ወዳድና ስግብግብ፣ ጉዋደኛውን እንደ ጅብ ከሁዋላ የሚቦጭቅና የሚወጋ ማን ነው? ብትለኝ ተምረናል የሚሉት ጥቁር ፈረንጆች ናቸው!» አለችው::

ጌታቸው ሲጃራ አውጥቶ አቀጣጠለ:: ጉሮሮው ደርቆ ሊሰነጠቅ የደረሰ መሰለው:: መጠጥ አማረው:: ንግግሩዋ አጥንቱ ድረስ ዘልቆ ተሰማው::

‹‹እኔም ጭምር?›› አላት።

‹‹አንተም ጭምር!›› አለችው።

ጉሮሮው ደርቆ በጣም ስላስፈለገው፥ ‹‹እዚህ ቤት የሚጠጣ ነገር አለሽ?›› ብሎ ጠየቃት. . .

ትእግስት ብልጭ ብሎባት፥ ‹‹የቡዋንቡዋ ውሃ አለልህ!›› አለችና፥ ‹‹እሱም ቢሆን ሊቆረጥ ነው›› ብላ ነገረችው፥ ስለ ቴሌፎን መብራትና ውሃ ሂሳብ የደረሱዋትን የመጨረሻ ማስጠንቀቂያዎች እያስታወሰች።

ያለባቸውን የሁለት ወር የቤት ኪራይ ውዝፍ እዳም አልረሳችም። ወይዘሮ አምሳለ ጤፍ ባይልኩላት ኖሮ፥ ቡሀቃዋ ባዶ እንደሚሆንም ትዝ አላት። ‹‹ብሩም መቅኖ የለው። በዚህ ላይ የእቃ ዋጋ እሳት ሆኖአል። የደላው ሙቅ ያኝካል አሉ። ደግሞ መጠጥ ብሎ ነገር›› በማለት ስታስብ ቆየችና፥ ‹‹አንተ ደልቶሃል ልጄ›› አለች።

ኢኮኖሚያዊ ችግር ቤታቸውን እንደ ነቀዝ እየቦረቦረ በመሄዱ ሚስቱ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ መነጫነጭ መጀመርዋን ሳያጤን አልቀረም። ሞቅ ብሉኝ ብመጣ ኖር አትነተርከኝም ነበር ብሎ አሰበና፥ ‹‹ትንሽ መጠጥ ቤት ውስጥ ያለ መስሉኝ ነበር›› አላት።

ውስጥ ውስጡን የሚባሉት በኑሮአቸው ላይ በደረሰው የኢኮኖሚ ቀውስ ብቻ አልነበረም። ክፉኛ ብስጭት ብላ፥ ‹‹አዎን ምን ጠፍቶ። ባንተ ቤት ሁሉም ነገር ሞልቶአል። ይህ ቤት እኮ ላንተ እንደ ሆቴል ቤት ነው።

‹‹ጠዋት ትወጣለህ፥ በውድቅት ትገባለህ። ደህና ማረፊያ ሆቴል አግኝተሃል። እኔ ደግሞ ላንተ እቃ ነኝ። በፈለግኸው ጊዜ የምጎተት እቃ። አንተ ምን ታደርግ። እኔው ነኝ ራሴን በራሴ የገደልኩ። ገረድ እንኳዋን ዛሬ መብት አግኝታለች። እኔ ነኝ እቃ ሆኜ የቀረሁት›› አለች።

ጭላጭ ውስኪ ለመፈለግ ቡፌውን ከፈተ። ጭላጭ ውስኪ በማግኘቱ ደስ አለው። ጠርሙሱን አንጠፍጥፎ ቀዳና ብዙ አምቦ ውሀ ጨምሮበት የደረቀ ጉሮሮውን አረጠበና፥ ‹‹ከስንት ዘመን በፊት የረሳነውን ንትርክ አሁን መጀመርሽ ምን ይባላል?›› አላት።

‹‹እንገፈገፈኝ በቃ!›› አለችው ጆሮ በሚበጥስ ድምፅ።

‹‹ከእንግዲህ ለማዳ የቤት ውሻ ልሆንልሽ አልችልም!›› አላት ረጋ ብሎ፥ ለድምፁ የግል ጥልቀት በመስጠት።

የቀይ ኮከብ ጥሪ

‹‹እኔም ከተከላ ጋር መኖር እንግዲህ በቃኝ!›› አለችና፣ ከቦርሳዋ ውስጥ ትንሽ መስተዋት አውጥታ ፊትዋን ተመለከተች፡፡ ፊትዋ አስጠላት፤ ይህችስ የማውቃት ትእግስት አይደለችም በማለት ብስጭት ብሏ፣ ‹‹ዛሬ በጣም አጥሮኛል›› አለችው፣ መስተዋት ባየች ቁጥር ህመምዋ ይነሳባታል፡፡

ለጌታቸው እንግዳ ነገር አልሆነበትም፡፡ ስለ ህመምዋ ላለመስማት ወሰኖ ውስኪውን ተጎነጨ፡፡ ሶስት መቶ ስድሳ አምስት ቀን በየቀኑ ደግሞ ሃያ አራት ሰአት ሙሉ ስለ ህመምዋ ስታወራ፣ ህመምዋን ስታዳምጥ ነበር የምትኖረው፡፡ ከእግር ጥፍርዋ እስከ ራስ ልብዋ፣ ጨጉራዋን፣ ራስዋን፣ ኩላሊትዋን ጊበትዋን - እንደ አየሩ ሁኔታ በየቀኑና ጠጉርዋ የማያማት ነገር የለም፡፡ በሽታዋ ደግሞ ሌላ ወሬ የላትም፡፡ የምታወራው ወሬ በየእለቱ ይለዋወጣል፡፡ ካለ ህመም ደግሞ በሚያውቁዋት ሰዎች ዘንድ ትእግስት ሁሉ በህመም ተጀምሮ በህመም ያልቃል፡፡ በሚያውቁዋት ሰዎች ዘንድ ትእግስት መባልዋ ቀርቶ፣ ‹‹ህመምተኛዋ›› እየተባለች መጠራት ጀምራለች፡፡

‹‹የእርጅና ጣጣ!›› አለ ጌታቸው በልቡ፣ ውስኪውን እየተጎነጨ፡፡ ሲጃራውን ወደ ውስጥ በሃይል ሳበና፣ ‹‹ከኔ የምትፈልገውን ርህራሄና ፍቅር ሁሉ ልቤ ሊያንቀረቅርላት ቢችል ምን ነበረበት፣ ግን ልቤ ድንጋይ ነው! ምን ላድርግ እችላለሁ›› እያለ ሲያስብ ቆየና፣ ‹‹በመካከላችን አንድ ልጅ ቢኖረን ምን ነበረበት›› ብሎ ተመኘ፡፡ ግን አልጠላትም፡፡ ራሱን ነበር ያማረረው፡፡

ላንዳፍታ የድሮ ውበትዋ መትቶ ከፊቱ ድቅን አለበት፡፡ የውበት ዳርቻ ነበረች፡፡

ሰው በብዛት በሚገኝበት ስፍራ መታየት መጥላት ከጀመረች ቆይታለች፡፡ ድሮ እዩኝ እዩኝ በማለት በሰዎች መካከል ስትውረገረግና ስታሸበርቅ እንዳልነበረች ሁሉ! በጠጉርዋም፣ በአለባበስዋ በፊትዋ መጨማደድና መጠባበስ የከፋት መሆንዋን ልትደብቅ አልቻለችም፡፡ የበሽታ ጭምብልዋን (ማስኩዋን) አትልቃ ‹‹ተነስ እንሂድ›› አለችው፡፡

‹‹ምን ለማድረግ? ቁጭ ብለን ከንፈራችንን ስንመጥ ለማምሸት?›› አላት፡፡

‹‹ከቤተሰቡ መለየት የለብንም፡፡ ተነስ እንሂድ›› አለችና የእጅ ቦርሳዋን ይዛ ብድግ አለች፡፡

ጌታቸው ያለ ውዴታው ተከትሎአት ወጣ. . .

እራት ሲቀርብ ነበር ጌታቸውና ትእግስት የደረሱት፡፡ የድግስ ቤት መሰሎ ነበር፡፡ በማንም ፊት ላይ የሀዘን ስሜት አይነበብም፡፡ ስጋው በያይነቱ ይቀርባል፡ ጥሬ ስጋ፣ ቅቅል ስጋ፣ የተጠበሰ ስጋ፣ ክትፎ፣ አልጫ ወጥ፣ ቀይ ወጥ፡፡ ጌታቸው

ተንገሸገሸ:: አበሻና አውሬ አንድ ናቸው፣ ያለ ስጋ አይኖሩም፣ የሚል አሳብ መጣበት::

ወይዘሮ አምሳለ መጡና፣ «መቼም እህል ደመኛ ነው:: ባይሆን ይህን ጣጥ» ብለው ቀድተው ሰጡት::

ውስኪውን ይዞ ቦታ ፈለገና ቁጭ አለ:: እንዳጋጣሚ ከሚያውቃቸው ሁለት ሰዎች መሃከል ነበር የተቀመጠው:: አንደኛው ሀኪም ሲሆን ሌላው ጠበቃ ነበር:: ሰላምታ ከተለዋወጡ በሁዋላ፣ «ድግስ ቤት ሆኖ የለም እንዴ?» አላቸው ጌታቸው::

«ያበሻ ልማድ በየምክንያቱ ተሰባስቦ መብላት ነው:: ለሽርሽር ወጣ ሲሉ እንኳ ዋን አገልግል አይለያቸውም:: ከመብላት ሌላ ደስታ ያለ አይመስለንም:: አበሻ ከገቢ ሶስት አራተኛውን የሚወጣው ለምን ይመስላችሁአል? ለምግብ ነው» አለ አንደኛው::

«ለዚያውም ስጋ ብቻ! የጦም ቀኖች ባይበዙማ ኖሮ አንድም ከብት አይተርፈንም ነበር!» አለ ጌታቸው::

ሁለቱም ጌታቸው የሚናገረውን ለመስማት የተቸገሩ መሆናቸው ያስታውቃል:: እጁ መንቀጥቀጥ የጀመረው ሀኪም ሰውነቱን ለማረጋጋት እየሞከረ፣ «ሽሮ የሚያርባቸው ወገኖች መኖራቸውን አትርሱ:: እናንተ የምታወሩት ስለ ሞጃዎችና የሞጃዎችን ጠባይ ስለ ወረሱት ወገኖች ነው» አላቸው::

«ሁሉም ካገኘ ያው ነው» አለ ጠበቃው::

«አዎን» አለ ጠበቃው፣ «ከመሬት እዋጅ ወዲህ ገበሬው ያመረተውን ራሱ መብላት ጀምሯል:: የእህል እጥረት አንዱ ምክንያት የሆነው ምን መሰላችሁ? የገበሬው ፍጆታ ነው:: በአጠቃላይ ሆዳችንን እንወዳለን::

«መቼ መውደድ ብቻ ሆነና! የህልውናችን ማእከልም ሆድ ነው:: ሰው ሲናደድ፣ እንጀቱ ደበነ ወይም ሆዱ አረረ፤ ሲያዝን ወይም ሲጨነቅ፣ እንጀቱን በላው፣ እንጀቱ ተላወሰ፣ ሆዱን ባርባር አለው፤ ከውሳኔ ሲደርስ፣ እንጀቱ ቆረጠ፤ ትእግስት ሲያሳይ - ሆደ ሰፊ ነው፤ ማሺንክ ሲሆን፣ ሆዱ አይገኝም፤ ሲወድ፣ ካንጀቱ ይወዳል፤ ሲጠላም እንደዚሁ፤ አንዱ ሌላውን ማምኘት ሳይችል፣ ሆድ ለሆድ ይተዋወቃሉ፤ ብቻ ምናለፋችሁ! ስናስብም፣ ስንወድም፣ ስንጠላም፣ ስናዝንም፣ ቂም ስንይዝም፣ ብልጥ ስንሆንም፣ ሁሉም በሆዳችን ነው!. . .»

«ተረቶቻችንም ከሆድ አይርቁም:: - ሆድ ያባውን ብቅል ያወጣዋል:: እስቲ ጨምሩበት::»

‹‹ሆድ ለባሰው ማጭድ አታውሰው›› አለ ሀኪሙ:: ‹‹አሮ ሆዴ ተክኖ ሆዴ ፍምም አልወረደው፥ እህል እየበላ ውሃ እያበረደው!››

‹‹ዶክተር ተናደሃል መሰለኝ! ይህ ተረት በምን ትዝ አለህ ጃል?›› አለው ጠበቃው::

‹‹ምን ነው አልናደድ? ድሬሰሮች ሲፈነጩብኝ! ሀኪሞች ብጣሽ ወረቀት ላይ በማለት ማውገዝ የማይነበብ ነገር ሜር ሜር ከማድረግ ሌላ ምን ስራ አላቸው?! የሰው ሆድ ከውቅያኖስ ይሰፋል ጀምረዋል:: ተው ቻለው ሆዴ እያልኩ ነው:: ይሉ የለ?››

‹‹ሳንጃት ካለቀሱ እንባ አይገድም አይዞህ›› አለው ጠበቃው::

‹‹አንተም አትጨነቅ:: አምላክ የከፈተውን ጉሮሮ ሳይዘጋው አያድርም:: ‹‹አንተም አትጨነቅ:: አምላክ የከፈተውን ጉሮሮ ሳይዘጋው አያድርም:: ፈረንጆች ሁሉ ጉሮሮ ከሆድ ጋር የተያያዘ ነው እኮ! የምትወክላቸው አንዱ ብሄራዊ ኩባንያዎቻቸውን ዘግተው ቢጠፉ፥ ነገር ከኢትዮጵያ አይጠፋም! በነገረተኛ ጢም እንዳሉ ስራችን ነገር መጎንጎን ነው:: ፍርድ ቤቶች አሁንም ማሰብ የለበትም:: ናቸው:: ነገርና ነገረተኛ እስካሉ ድረስ የነገረ ፈጅ ሆድ የማይሰራው::›› በሆዳችን ስለምናስብ ነው እኮ ጭንቅላታችን

‹‹ነገራችሁ አንጀቴን እያረሰው ነው›› አለ ጌታቸው::

‹‹አንጀት ይቆርጣል በል እንጂ!›› አለ ጠበቃው::

‹‹አንጀት ይቆርጣል በል እንጂ!›› አለ ጠበቃው:: ‹‹ማሰብስ የሌለበት የሀኪሞች ሆድ ነው:: ሆድ ሲያውቅ ዶሮ ማታ እሱ! ሰላምታ ከነገረተኛው በሽተኛው አይደለም እንዴ የሚበልጠው? ዛሬ እኮ የእግዜር ቀርቶአል:: የሚቀድመው ጥያቄ፥ የ ሀመምዎ እንዴት ሆነ? ተሻለዎት? ተመረመሩ? ጠበል ሄዱ? የሚል ነው:: እንግሊዞች ስለ አየር ጠባይ ቀኑን ሙሉ ሲወያዩ እንደሚውሉ ሁሉ፥ የኛው ሰው ቀኑን ሙሉ የሚያወራው ስለ በሽታ ነው . . .››

‹‹እዚህ ቤት ውስጥ ዞረን ብናዳምጥ፥ እርግጠኛ ነኝ፥ አብዛኛው፥ በተለይም ሴቱ፥ የሚያወራው ስለ በሽታው ነው:: ሌላ ወሬ የለም! ነገረተኛ አልከው ዶክተር? በሽተኛ ነው እንጂ የሚበዛው:: የግል ክሊኒክ አልከፈትክም መሰለኝ:: አንጀትህ ይርስ ነበር::››

‹‹የሆድ ነገር ሆድ ይቆርጣል!›› አለ:: ‹‹ጎመን በጤና ብዬ ዘጋሁት እንጂ ነበረኝ:: ይነግዳል ተብዬ በየቀኑ በድሬሴሮች ከምወነጀል መዝጋቱን መረጥኩ - ሆድና ጀርባ አታድረገኝ አሉ - ጊዜው ሁሉም ነገር ሆድና ጀርባ አድርጎታል::›› አለና እየተከዘ፥ በሚንቀጠቀጥ እጁ ውስኪውን አንስቶ በአንድ ትንፋሽ ጨልጦ፥ ‹‹የኢትዮጵያ ሆድ ዥንጉርጉር ነው:: ጋዜጠኞችንም ወልዳለች!›› አለ::

«እንዴት?» አለ ጌታቸው።

«እነሆድ አምባሉ - በበሉበት የሚረሙሁ - (ቁስ ቡግእድ፥ እህያ ጓመድ ጉ.ታሰላል) ይባላል ከንተረቱ። ሰጋዜጠኖችም ቢሆን ችርጉም ይሰጣል. . . ባሉ ነገሩን ሳይጨርሱ ተከታታይ ተኩስ መሰማት ስለ ጀመረ ሁሉም ምግቡንና ወሬውን አቁሞ ያዳምጥ ነበር።

«ሆድህ ተሸበረ መሰለኝ» አለ ጌታቸው። የተናገረውን የሰማ አልነበረም። ቤቱን ፀጥታ ስለ ዋጠው፥ ጎረቤት የሚቀልጠው የሰርግ ዘፈን ፀጥታውን ጥሶ ይሰማ ጀመር. . .

ጌታቸው ሚስቱን በአይኑ ፈለጋት። ካንዲት ሴት ጋር አፍ ለአፍ ገጥማ ታወራለች። ሴትዮዋ የሀዘኔታ መልክ ልታሳያት ብትሞክርም፥ የትእግስት ወረ የሰለቻት ትመስላለች። በህመም ወሬ ይሆናል ያሰለቻት ብሎ አሰቦና በመናደድ ፋንታ ለሚስቱ አዘነላት። ከቤት ከመውጣታቸው በፊት የተናገረችው ትዝ አለው. . . ጥቁር ፈረንጅ. . . ከዚህም ከዚያም ያልሆናችሁ. . . ረብ የሌላችሁ. . . ውስጠ ባዶ. . . ራሳችሁን ወዳድ. . . እና ከውነት ለመሸሽ ትፈልጋላችሁ. . . ቃላትዋን አንድ በአንድ አስታወሰ።

«እውነት ነው» አለ። ውስጠ ባዶነቱ ታየው። «ይህን ሁሉ ዘመን. . . ባዶ ህይወት. . . ከንቱ ህይወት. . . እያለ ሲያስብ ማምሻውን እግቱ ቡና ቤት ውስጥ ያሳለፈው ጊዜ ትዝ አለው። እንደ ሸምበቆ ውስጡ ባዶ የሆነ ህይወት. . . ግን ከእንግዲህ ምን ልሆን እችላለሁ? እኔ እኔ ነኝ። ሌላ ልሆን አልችልም. . . ጨለመበት. . .

ድንገት አይጦች ጭንቅላቱ ውስጥ መሽሎክሎክ ጀመሩ። እንጎሉን ይኳትላሉ - አይጦች - ምስጦች - ባፍንጫው ቀዳዳዎች ውስጥ ይሰገስጋሉ። ጭልፊቶች አይኑን በጥፍራቸው ያፈሳሉ። ጉንዳኖች ነጭ እጥንቱ ላይ ይተራመሳሉ። ውሾች አንጀቱን ይጎትታሉ። ጥምብ አንሳዎች ስጋውን ይበጭቃሉ። ጉንትል - ጉትት - ቡጭቅ. . .

መላእክት ዳንኪራ ይረግጣሉ - እምቢልታ እየነፉ። ክንፎቻቸው ሲጋጩ እሳት ይወጣል። ብልጭ ቦግ እያለ። ቀሸንት - የእረኛ ቀሸንት - ለጥ ያለ ሜዳ - ሳር የለውም - ከብቶች አፈር ይግጣሉ - ጭፈራ - ሆታ - ብዙ ሰዎች - ራቁታቸውን - ብልታቸው ላይ ቃጭል - ራሳቸው ላይ የጃርት እሾህ. . .

አዲስ አበባ ይፈነዳል - እሳቱ ይንቀለቀላል - ይንቦገቦጋል - አይጦች ብዙ አይጦች ከየቤቱ ወደ መንገድ ይወጣሉ - እሳት ይነድባቸዋል - ፀጉራቸው ይቃጠላል - ቆዳቸው ይጨሳል - ሲጥ፥ ሲጥ እያሉ አውራ መንገዶችን ሞልተው ይሮጣሉ - እየነደዱ. . .

ይደረመሳሉ - ሰማዩ ተሰንጥቆ

ሳር ቤቶች ይነዳሉ - እንደ ችቦ - ፎቆች ይደረመሳሉ - ሰማዩ ተሰንጥቆ እንደ ጤዛ. . . እሳት ይተፋል - ጨረቃ ትፈነዳለች - ከዋክብት ይረግፋሉ እንደ ጤዛ. . . እሳት ይተፋል - ጨረቃ ትፈነዳለች - ከዋክብት ይረግፋሉ ተንከታትተው ይወድቃሉ -

ያዲስ አበባ መጠጥ ቤቶች መደርደሪያዎች ተንከታክተው ይወድቃሉ - የውስኪ ጠርሙስ - ያረቄ ጠርሙስ - የቢራ ጠርሙስ እንክሽክሻቸው ይወጣል:: ከውስጣቸው የሚወጣው ፈሳሽ መጀመሪያ ትንሽ ጅረት - ቀጥሎ ትልቅ ወንዝ - በመጨረሻ የረጋ የደም ባህር ይሆናል - ያዲስ አበባ ሰገራዎች በሙሉ ይፈነዳሉ::

የብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት ለሁለት ተሰንጥቆ ሲያበቃ ይደረመሳል - የማተሚያ መኪናዎች ይፈነዳሉ ንፋስ የወደሳቸው ወረቀቶች ሰማዩን ይሞሉታል - ጋዜጠኞች ከሰባተኛ ፎቅ ተወርውረው ይፈጠፈጣሉ - አንጎላቸው ከአስፋልቱ ላይ እንደ ንፍጥ ይለጠፋል:: የባንያን ሬሳ ሲቃጠል፥ ሲጋይ፥ ጭንቅላቱ አይኑ ሲፈነዳ - ፍፃሜ! የጋዜጠኛ ፍፃሜ! ወሬ የለም:: የአለም ፍፃሜ! የስልጣኔ ፍፃሜ!

ቿ በለው ያገሬ አፈር:: ሳጥናኤል ሽህ በክንፉ:: ሽህ በጥርሱ:: ሽህ በጥፍሩ:: ቿ በለው ሲዘጋ የመንግስት ሰማያት በር:: ቿ በለው እግዜር አኩርፎ ሲቀመጥ ዙፋኑ ላይ:: ቿ በይው ያገሬ ሴት፤ ደረት ጥለሽ - ዋይ ዋይ - ውይ ውይ:: ቿ በለው ያገሬ አፈር. . .

ጌታቸው ከተቀመጠበት ድንገት ብድግ ሲል አጠገቡ ተቀምጠው የነበሩት ሰዎች ደነገጡ:: በቀጥታ ወደ ሚስቱ ሄዶ፥ ‹‹ተነሽ እንደንስ›› አላት:: ደንግጣ፥ ‹‹በሞትኩ ምን ማለትህ ነው?›› አለችው::

አፍራ ግራና ቀኝ ተመለከተች:: ያላፈጠጠባቸው አይን በቤቱ ውስጥ አልነበረም::

‹‹እንደንስ ነው የምልሽ!››

‹‹እንዴ! የምን ጉድ ነው እሱ!›› አለችና አፍዋን ያዘች::

‹‹የሰርግ ዘፈን አይሰማሽም! ሰርግ ነው እኮ!››

‹‹ምን ማለትህ ነው ጌቱ?››

‹‹ዳንስ:: የሞት ዳንስ:: ዳንስ:: ዳንኪራ›› አላት::

ወይዘሮ አምሳለና ባለቤታቸው፥ ጠበቃውና ሀኪሙ እንዲሁም ሶስት ሌሎች ሰዎች ክብ ሰርተው ዙሪያውን ቆመው ነበር::

ሃይለኛ የራስ ምታት እንደ ያዘው ሰው ጭንቅላቱን በሁለቱም እጆቹ ጭምድድ አድርጎ ይዞ ከቆየ በሁዋላ፥ ‹‹ሁላችሁም ደንቆሮዎች ናችሁ:: ጆሮአችሁ አይሰማም:: ጩኸቱ አይሰማችሁም›› አለ፥ ድምፁን ከፍ አድርጎ::

አንዳንዶቹ ጌታቸው የሚሰማውን ጩኸት ለማዳመጥ ጆሮአቸውን አቁመው ነበር።

‹‹አድሃሪ! አድሃሪ! ሲሉ አልሰማችሁም! ቀበሌዎች፣ ውይይት ክበቦች ተሰብስበው አድሃሪ! አድሃሪ! ይላሉ። እንዴት ነው አድሃሪ የሚሉት። ለምን አድሃሪ ይሉኛ! እኔ ጌታቸው ነው ስሜ። አይደለም እንዴ፣ ቲጊ? እኔ አድሃሪ ነኝ እንዴ? . . .

‹‹አድሃሪ አድሃሪ እያሉ ለምን እንቅልፍ ይነሱኛል? መኝታ ቤት ድረስ እየገቡ፣ ቢሮዬ እየመጡ፣ በየመንገዱ እየተከተሉኝ አድሃሪ! አድሃሪ! እያሉ ይጮሁብኛል። ነፃነት የለኝም እንዴ! በየግድግዳው ላይ፣ በየበሩ ላይ አድሃሪ! አድሃሪ! እያሉ በትልቁ በቀይ ቀለም የሚፅፉት እኔን ለመስደብ ነው? ቆይ ብቻ! ልክ አስገባቸዋለሁ - አንድ ባንድ!›› ብሎ እንደ ገና ራሱን ጭምድድ አድርጎ ሲይዝ፣ ሀኪሙ ‹‹አይዞህ። አሁን ዝም እናሰኛቸዋለን›› እያለው ወደ ጉዋዳ ይዞት ሄደ።

ትእግስት እያለቀሰች ተከተለቻቸው። የተቀሩት በሀዘን ከንፈራቸውን ይመጡ ነበር። ሁሉም ከንፈሩን ሲመጥ ነበር የሚሰማው። ወይዘሮ አምሳሉ አስር አስር ጊዜ ‹‹ጉድ ነው!›› ይሉ ነበር።

‹‹መርፌ ትወጋቸዋለህ?›› አለው ሀኪሙን ወደ ጉዋዳ ሲገቡ።

‹‹አዎን።››

‹‹እና ዝም ይላሉ?››

‹‹አዎን፣ ዝም ይላሉ።››

‹‹ሁለተኛ አድሃሪ! አድሃሪ! አይሉኝም?››

‹‹አይሉህም። ምን ቆርጦአቸው!›› አለውና፣ ሁለት ትናንሽ እንክብል መድሀኒቶች ከኪሱ አውጥቶ ሰጠውና እንዲውጥ አደረገው።

ጌታቸው መድሀኒቶቹን ከዋጠ በሁዋላ፣ ‹‹ጩኸቱ ቆሟል እንግዲህ! አይደለም?›› አለው።

‹‹ቀጥ ብሉ።››

‹‹እና እንቅልፍ ይወስደኛል?››

‹‹ጭልጥ አድርጎ።››

ወይዘሮ አምሳለ አልጋ ላይ ጋደም አሉ:: ሀኪሙ ወደ ትእግስት መለስ ብሎ፣ ‹‹አይዞሽ አታልቅሺ:: ምንም አይደል! የአእምሮ ጭንቀት አድሮበት ነው:: እኔም አለብኝ:: በዚህ መድሀኒት ነው የምኖረው:: ይሻለዋል:: በደህና ካሳደሩን ጠዋት አየዋለሁ›› አላት::

እንባዋን እየጠረገች፣ ‹‹ደህና የሚሆን ይመስልሃል?›› ብላ ጠየቀችው::

ጌታቸው እንደህፃን ልጅ ፈርቶ አይኖቹን ሲያቁለጨልጭ ልበ ኩሩ. . . ልበ ሙሉ. . . አትንኩኝ ባይ ባሌ እንዲህ ይሁን! ብላ አሰበችና እንደ ገና ስቅስቅ ብላ ማልቀስ ጀመረች::

‹‹በኔ ይሁንብሽ ደህና ይሆናል›› አላት ሀኪሙ::

‹‹እያየኸው! የሚናገረውን እየሰማህ?››

‹‹አእምሮውን የሳተ አይምስልሽ:: አንዳንድ ተናዳጅ የሆኑ ሰዎች በጭንቀት ሁኔታ ውስጥ ለመስራት ይቸገራሉ:: የእሱም ችግር የተለየ አይመስለኝም:: አይዞሽ፣ ደህና ይሆናል::››

አላመነችውም::

ደርቤ ተኩስ እንዲከፈት ፍላጎቱ አልነበረም:: በተስማ ጠቋዋሚነት ሄደው እነሂሩት ካሉበት ኪዮስክ እንደ ደረሱ ማንም ሰው በምንም ሁኔታ ተኩስ እንዳይከፍት ጥብቅ ትእዛዝ ከሰጠ በሁዋላ ሁሉም ኪዮስኩን ከበው አደፈጡ::

የአብዮት ጠባቂ ጉዋዶች በደረታቸው ተኝተው ተገን ከያዙ በሁዋላ ከመካከላቸው አንዱ ድምፅ ማጉያ ይዞ ‹‹ሀሎ! ሀሎ! ሀሎ! እዚህ ኪዮስክ ውስጥ የምትገኙ ሰዎች! በሰላም እጃችሁን እንድትሰጡ አብዮታዊ ጥሪ እናቀርባለን›› የሚል ቃል አሰማ:: እየቆየ ይህንኑ ቃል በመደጋገም ጥሪ ቢያቀርብም እጅን ለመስጠት ብቅ ያለ ማንም አልነበረም::

የኪዮስኩ መብራት ድርግም ብሎ ጠፋ:: በአካባቢው ያሉት ቤቶች መብራቶች አንድ በአንድ ድርግም እያሉ ሲጠፉ ይታይ ነበር:: ፀጥታ፣ ፍፁም ፀጥታ ሆነ:: ተሰማ እየጨመረ የሚሄደውን የልቡን ትርታ በደረቱ ተኝቶ ሲያዳምጥ ከቆየ በሁዋላ፣ ‹‹ምን የሚያደርጉ ይመስልሃል?›› አለው፣ ደርቤን::

ደርቤም የመንፈስ ርጋታ አይታይበትም:: ‹‹ምን አውቃለሁ:: ግን እዚሁ ከበናቸው ነው የምናድረው:: በመጨረሻ መውጣታቸው አይቀርም:: በየትም በኩል ሊያመልጡ አይችሉም:: እጃቸውን በሰላም እንደሚሰጡ ተስፋ አደርጋለሁ::››

‹‹ላእከ ሰይጣን ነው ብየህ የለም? ቢሞት እጁን አይሰጥም::››

‹‹ምን አይነት ሰው ነው እሱ?››

‹‹ሰውን ቀርቶ ጥላውንም የሚጠራጠር ሰው ነው። ድሮም እንዲሁ ነበር። በዚያ ላይ ጡንቸኛ ስለሆነ ልጆች ሁሉ ይፈሩታል። እሱ ባላደረበን ፍርሃትና በሂሩት የጀብደኝነት ስሜት ነው ተቆራኝተን የቀረነው። ወ.ወ.ክ.ማ. ውስጥ በክብደት ማንሳት የታወቀ ነበር። እንዲህ አይምሰልህ፣ በጡንቻው ሲኮራ። እንደሱ ሰውነቱን የሚወድ፣ ከራሱ ጋር ፍቅር የወደቀ ሰው አላየሁም። ታዲያ ይግረምህና ከሰው ጋር ሲደባደብ አይቼም ሰምቼም አላውቅም. . .

‹‹አባቱ የታወቁ ከፉ ነፍጠኛ ነበሩ። ጥንት ባርያ ፈንጋይ አውሬ አዳኝ ነበሩ። በዝሆን ጥርስ ንግድ ነው የከበሩት። በጣልያን ጊዜ የጣልያኖች ቀንደኛ ባለሙዋል ነበሩ ይባላል። ሁዋላ የውስጥ አርበኛ ተብለው የፊታውራሪነት ማእርግ ተሰጣቸው። አብዮቱ ከፊንዳ ወዲህ ሸፍተው በስንት መከራ ታድነው ነው የተገደሉት። ልጁም እንዳባቱ አመፀኛ ነው። ቂም ይሀአል። ሀይለኛ ጥላቻ ያደረበት ይመስለኛል።››

‹‹እስቲ እናያለን›› አለ ደርቤ። ‹‹ከራሱ ጋር ፍቅር የወደቀ ሰው ሞትን የሚመርጥ አይመስለኝም። በጉራ ብቻ ይሆናል የሚኖረው።››

‹‹የስጋሁት ለሂሩት ነው›› አለ ተሰማ። ‹‹ይኸኔ ምንም አደጋ አይታያት ይሆናል። ሁሉም ነገር ጨዋታ ነው የሚመስላት፡ ተፈራ ደግሞ ያስዝነኛል። ለስዋ ሲል ነው እዚህ ጣጣ ውስጥ የገባው። ከስዋ ተለይቶ የሚኖር አይመስለውም። ያልታደለ ሰው።››

ደርቤና ተሰማ በደረታቸው ተኝተው በሚነጋገሩበት ጊዜ ላእስ ከኪዮስኩዋ ጉዋዳ እንደ ዳልጋ አንበሳ ማጅቱን አሳብጦ ይንጎራደድ ነበር። እኛቸውን ነንዲሰጡ ከተጠየቁ ጊዜ አንስቶ አልተቀመጠም። ጠይም ፊቱ ላይ ላብ ቦንቸርፍፎ ይታያል።

ተፈራ እየደጋገመ፣ ‹‹የፈሩት ይደርሳል የጠሉት ይወርሳል!›› ይል ነበር።

ቱ አሸቦ መስሉአል። ከንፈሩ ደርቆአል። ሰውነቱ በፍርሃት ርዶአል።

ከፍሉ ውስጥ የነበሩት ሌሎች ወጣቶችም በፍርሃት ተውጠው ነበር። ቂቶቹ እንባ አውጥተው ሲያለቅሱ፣ የተቀሩት ደግሞ የሚያደርጉት ነገር ፍቶአቸው ጠጉራቸውን ይነጩ ነበር። አንዳንዶቹ አይናቸው እስኪገለገል ድረስ ማፍጠጥ ሌላ ህይወት ያለቸው አይመስሉም። ሁሉም አመዳቸው ወጥቶአል።

ተፈራ እየደጋገመ፣ ‹‹የፈሩት ይሰርሳል. . .›› ከማለት ሂሩት አቋዋረጠችውና ጋ! ምን እንዳረጀ ሽክላ የንት መላልሰህ ታዝበንባለህ? ይልቅ ከዚህ ኝመልጥበትን ዘዴ አምጣ። ትልቁ ነገር ስለ አደጋ ማሰብ አይደለም። ቁም

ነገሩ አደጋ ሲመጣ እንዴት እንደምንቋቋቁዋመው ከማሰቡ ላይ ነው፡፡ እንወጣዋለን፡፡ ግን እንዴት እንደምንወጣው ማሰብ ለጊዜው አልቻልንም፡፡ ችግሩ እዚህ ላይ ነው›› አለችው፡፡

ተፈራ አፉን ከፍቶ ትክ ብሎ ለጥቂት ጊዜ ተመለከታትና፣ ‹‹የአደጋው መጠን አሁንም አልገባሽም መሰለኝ››፣ አላት ‹‹ቀልዱ አብቅቶአል፣ የኔ ውብ! አልገባሽም እንጂ ከሞት ጋር እየተፋጠጥን ነው፡፡ በምትቀጥለው ሴኮንድ ወይም ደቂቃ ከዚህ አለም ላይ የለንም፡፡ ማየት፣ መስማት፣ ማሽተት፣ መዳሰስ፣ መቅመስ የለም! በድን እንሆናለን፡፡ ይታይሻል? አይታይሽም! . . .

‹‹እኔም እንዳንቺ እውር ነበርኩ፡፡ ካንቺ መለየት አቅቶኝ እንደ ጥላሽ ስከተልሽ ኖርኩ፡፡ እና ተከትዬሽ የት ደረስኩ? እዚህ፡፡ የጉዞአችን መጨረሻ ላይ ደርሰናል፡፡ መውጫ የለንም፡፡ ይግባሽ፡፡ እድሜ ላንቺ፣ መውጫ የለንም፡፡ እኔስ ከእንግዲህ ግድ የለኝም፡፡ መውጫ ካጣሁ ቆይቻሁ፡፡ ብቻ ላንቺ ይብላኝ! ከእንግዲህ ድብብቆሽ ጨዋታ አብቅቶአል›› አለ፡፡

የደም ስሮቹ ሁሉ ተገታትረው ነበር፡፡ ልቡ በአዲስ ድፍረት ተሞላ፡፡

‹‹ለምን ወደ ሌላ ህዋስ ደውለን እንዲደርሱልን አናደርግም? ከዚህ ለመውጣት ያለን እድል ይህ ብቻ ነው›› አለች ሂሩት፣ አንገትዋን ወደ ቀኝ መታ አድርጋ፡፡

ላእከ ቆም አለ፡፡

ጠጉሩን የተላጨ አንድ ወጣት የተዝረከረከውን አፍንጫውን በእጁ ጠረገና፣ ‹‹የሚያዋጣን በሰላም እጃችንን መስጠት ብቻ ነው! ቆሎ ሻጭ እናቴን ከችግር ሳላወጣት መሞት አልፈልግም›› አለ፡፡

የተቀሩትም እጅ በመስጠቱ ጉዳይ የሚስማሙ መሆናቸውን አንድ በአንድ ከገለፁ በሁዋላ፣ ላእከ ሁለት እጆቹን ወደ ሁዋላ አጣምሮ እንደ ቆመ አንገቱን ቀና ሳያደርግ፣ ‹‹እጃችሁን ብትሰጡ ለህይወታችሁ ምን ዋስትና አለ?›› አላቸው፡፡ ‹‹ምንም የለም፣ የምትሞቱበትን ቦታ ለመምረጥ ካልሆነ በስተቀር፡፡ ምርጫው ግን የቦታ ጉዳይ አይደለም፡፡ ተሰቃይቶ መሞት ወይስ በድንገት መሞት፡፡ ምርጫው እዚህ ላይ ነው፡፡

‹‹እኔ በድንገት ቢገድሉኝ ይሻለኛል፡፡ ስቃይ አልችልም፡፡ ግን ለዚሁ ሁሉ ያበቃን ማን ይመስላችሁአል? በጉዳዩ ሳስብበት ነበር፡፡ እዚህ መሀላችን ከሀዲዎች አሉ፡፡ እነሱም እነዚህ ሁለቱ ናቸው›› ብሎ፥ ሂሩትና በተፈራ ላይ ሌባ ጣቱን ቀሰረ፡፡

‹‹ምን ማለትህ ነው?›› አለችው ሂሩት፥ ትላልቅ አይኖችዋን አፍጥጣበት፡፡ ‹‹ፅጌረዳ ያለ እሾህ አይበቅልም፡፡ በእሾህ የታጠርሽ ፅጌረዳ ነሽ እ. . . ወንድምሽ የት ነው? አንቺስ ለደርቤ ደውለሽ በኮድ ምን እንደ ነገርሺው ማን ያውቃል? የተቀነባበረ ሴራ ነበር፡፡ አይደለም? አለበለዚያ ይህን ቦታ እንዴት ሊደርሱበት ቻሉ?›› አለና፥ ኮልት ሽጉጥ ከደረቱ መዞ ሂሩት ልብ ላይ ደገነ፡፡

ሂሩት ፍንክች አላለችም፡፡ ቀልድ ነበር የመሰላት፡፡

ተፈራ ዘሎ መሀላቸው ገባና፥ ‹‹እብድ አትሁን!›› አለው፡፡ ‹‹የተናገርከው ሁሉ የአጉል ጥርጣሬህ ነፀብራቅ ነው እንጂ ትርጉም የለውም፡፡ ይልቅ የእርስ በርስ ግጭቱን አቁመን ምን እንደምናደርግ በጋራ ብናስብ ይሻላል፡፡ ጊዜ የለንም፡፡ ተኩስ ከከፈቱብን በሁዋላ ምርጫ አይኖረንም፡፡››

ላእከ በላብ ተዘፍቆ ነበር፡፡ ያፍንጫው ቀዳዳዎች እንደ ወናፍ ከፍ ዝቅ ሲሉ ይታያሉ፡፡ አይኖቹ የጋለ ብረት መስለዋል፡፡

‹‹ተኩስ አይከፍቱም!›› አለ፡- ‹‹እጄን ለመያዝ ነው የሚፈልጉት፡፡ ገብቶኛል፡፡ አሰቃይተው ሊገድሉኝ ነው ፍላጎታቸው፡፡ አይምሩኝም፡፡ ማናችንንም አይምሩም. . .

‹‹የዚህ ህዋስ አላፊና የዞኑ ኮማንደር መሆኔን አትርሳ፡፡ ቢያገኙኝ በቁመናዬ ነው ቆዳዬን የሚገፉት፡፡ እና ደግሞ ስቃይ አልችልም፡፡ ራሴን እንደማመልከው ታውቃለህ፡፡ እስቲ ይህን ሰውነት እየው፡፡ እየኝ፡፡ የአፖሎ ሰውነት ነው፡፡ ጥቁር አፖሎ!

‹‹በሰውነቴ ላይ እጃቸውን አያሳርፉበትም! ከዚያ ቀድሜ ነው የምጨርሳቸው፡፡ ግን ከዚያ በፊት የውስጥ ጠላት መመታት አለበት፡፡ ከሀዲዎች፥ የባንዳዎች ሰላዮች ናችሁ ብሎ፥ በአፉ አረፋ መድፈቅ ሲጀምር፥ ተፈራ አደገኛነቱ ስለታየው ሂሩትን እየገፋ ወደ ሁዋላ አፈገፈገ፡፡

 ‹‹ሰላዮች! ሰላዮች! ጥቁር አጋሉ

ላእከ አውሬ መስሎ ጥርሱን በመንከስ፥ ቢሬታ ሽጉጥን አውጥቶ
አይሞትም!›› እያለ ሲጠጋቸው፥ ተፈራ በፍጥነት
ተኮሰበት፡፡

ላእከም አከታትሎ ተኮሰ፡፡ ተፈራም ከመውደቁ በፊት ሁለት ጥይት
አከታትሎ በደረቱ ለቀቀበት፡፡

ሂሩት አንጀትዋን በእጆችዋ ደግፋ፥ ‹‹እኔ አላምንም! እኔ አላምንም! አምላኬ
እባክህን ውሸት አድርገው!›› ስትል ከቆየች በሁዋላ፥ እጆችዋን ከሆዱዋ ላይ
አንስታ ተመለከተች፡፡ ትኩስ ደም በእጆችዋ ላይ እየተንጠባጠበ ይወርድ ነበር፡፡ ቡልቅ ቡልቅ እያለ የሚወጣው ደም በጥቁር ሱሪዋ ላይ ኮለል ብሎ ሲወርድ
አየችና፥ ‹‹መቼ ይህ ሆነና ነገሩ? ሰፈሩን ነበር እኮ በቀይ ልናጌጠው ያሰብነው፡፡
አምላኬ ውሸት አድርገው! እውነት አይደለም፡፡ እኔ አላምንም!›› እያለች ዘጭ ብላ
ወደቀች፡፡

ተፈራ በደሙ ውስጥ በደረቱ እየተሳበ ወደ ሂሩት ለመጠጋት የመጨረሻ
ጥረት ካደረገ በሁዋላ፥ እንደ ምንም ብሎ እጅዋን ጨበጠና በደከመ ድምፁ
‹‹ሂሩት! ሂሩት!›› ብሎ ጠራት፡፡

‹‹ተፈራ፥ እውነት ነው እንዴ? ንገረኝ!›› አለችው፡፡

‹‹እውነት ነው ሂሩቴ፡፡ ከሞት ጋር እየተፋጠጥን ነው፡፡ አየዞሽ! ከጥቂት ጊዜ
በሁዋላ ሁሉም ነገር ያልፋል፡፡ ለሚያፈቅሩን ሁሉ የሚቀረው ትዝታችን ብቻ
ነው፡፡ ከፍቅርሽ ጋር ወደ መቃብር መውረድ ደስታ ነው - ሂሩት! ሂሩት!››

‹‹ውሸት ነው በለኝ፡፡››

‹‹እሺ ውሸት ነው፡፡ በርቺ፡፡ እኔም እበረታለሁ፡፡ እኖራለሁ፡፡ እኖራለሁ በይ››
አላት፡፡

‹‹እኖራለሁ!››

‹‹አይዞሽ ትኖሪያለሽ፡፡ አንድ ነገር ብቻ ልለምንሽ፡፡ መቃብሬ ላይ አንድ ፅጌ
ረዳ አበባ ትከይልኝ፡፡ እንዳትጠወልግም ተንከባከቢያት፡፡ ይህን ብቻ ነው
የምጠይቀሽ፡፡ እሺ?››

እጇን ጠበቅ አደረገችው፡፡

ተፈራ፥ በድንጋጤና በፍርሃት ተውጠው ላፋቸውን ከፍተው ወደሚመለከቱዋቸው ወጣቶች ፊቱን አዞረና፥ ከወደቀበት በግድ ቀና ብሎ፥ «ሁላችሁም እጃችሁን ወደ ላይ!›› አላቸው።

ታዘዙት።

‹‹ፊታችሁን ወደ ግድግዳ አዙራችሁ፥ እጃችሁን ወደ ላይ አድርጋችሁ ተጠግታችሁ ቁሙ›› አላቸው።

እንዳዘዛቸው አደረጉ . . .

ከኪዮስኩ ውስጥ ተኩስ እንደ ተሰማ፥ ‹‹ምን ሊያደርጉ ይሆን?›› በማለት ተሰማ ደርቤን ጠይቆት ነበር።

‹‹አላማቸው አልገባኝም›› አለው፤ ተኩሱ በርዶ ፀጥ እንዳለ። ‹‹ላእከ ሰይጣን ነው ብዬሃለሁ›› አለውና አላስችል ብሎት፥ ‹‹ሂሩት! ሂሩት!›› እያለ ከተኛበት ተስፈንጥሮ ተነስቶ ባዶ እጁን ወደ ኪዮስኩ ሮጠ።

‹‹ተሰማ፥ ተመለስ! ተመለስ ብዬሃለሁ!›› እያለ ቢጮህበትም ስላልሰማው፥ ደርቤም ተነስቶ፥ ክላሺኑን ደግኖ ተከተለው።

ደርቤ ከመድረሱ በፊት ተሰማ የኪዮስኩን በር በትከሻውም በእግሩም እያለ ሰብሮት ስለነበረ ተከታትለው ወደ ውስጥ ገቡ።

ወደ ውስጥ የምታስገባውን ስውር በር ተሰማ ያውቅ ነበርና በጨለማ እየተደናበረ ሄዶ ከፍቶ፥ ‹‹ሂሩት! ሂሩት! ሂሩት!›› እያለ ወደ ውስጥ ዘለቀ። ደርቤ ተከተለው።

ክፍሉ ውስጥ ብርሃን ነበር። ተሰማ ጨለማ ውስጥ ቆይቶ በድንገት ብርሃን በማየቱ ለጥቂት ጊዜ ግር ቢለውም፥ ሶስት ሰዎች ወድቀው ታዩት። እህቱ የት እንዳለች ለማወቅ ጊዜ አልፈጀበትም። ሮጦ ሄዶ ላይዋ ላይ ተደፍቶ፥ ‹‹ሂሩትዬ ጥፋተኛው እኔ ነኝ!›› እያለ ይጮህ ጀመር።

ተፈራ ሁለቱ ተከታትለው መግባታቸውን እንዳየ ሽጉጡን ጥሎ፥ የመጨረሻ ጥረት በማድረግ ወደ ሂሩት በይበልጥ ለመጠጋት ሞከረ። እጁን ወደ ሂሩት እንደ ዘረጋ፥ አንድ ጊዜ ብቻ ህቅ ብሎ ፀጥ አለ።

ደርቤ ቀይ መሀረብ ከኪሱ አውጥቶ የተፈራን ፊት ከሸፈነ በሁዋላ፣ ሂሩት ደረት ላይ ተደፍቶ የልብዋን ትርታ አዳምጦ ሲያበቃ ተሰማን የአብዮት ጥበቃ ጉዋደኞችን በፍጥነት እንዲጠራ ነገረው። ተሰማ እንባውን እየረጨ ሮጦ ወጣ።

ደቂቃ በማይሞላ ጊዜ ውስጥ ተሰማና የአብዮት ጥበቃ ጓዶች ተከታትለው ሲገቡ፣ ደርቤ በግራ እጁ የሂሩትን አንገት ቀና አድርጎ ደግፎ ይዞ በቀኝ እጁ ክላሺኑን በሰዎቹ ላይ ደግኖ አገኙት።

ተሰማ እንባውን እያዘራ፣ ‹‹ህይወትዋ አለ?›› ብሎ ጠየቀው።

‹‹ትንፋሽዋ አለ›› አለውና እሱም እንባውን መርጨት ጀመረ።

‹‹ቶሎ ሆስፒታል እናድርሳት!›› አለ ተሰማ።

‹‹በምን መኪና? አለው ደርቤ።

‹‹እንግዲያውስ ቤት እንውሰዳት። ቶሎ በል!›› አለው።

ሂሩት አይኖችዋን ከፈተች። ብዥ ብሎባታል። ትኩር ብላ ደርቤን ተመለከተችው። ከንፈሮችዋን በግድ አላቃ፣ ‹‹ደርቤ ነህ?›› አለችው።

‹‹አዎን፣ ለመናገር አትሞክሪ። ደህና ትሆኛለሽ። በርቺ ብቻ›› አላት።

‹‹ስምህ ያስጠላኛል›› ብላ፣ ህይወት የሌለው ፈገግታ አሳየችው።

‹‹ሲሻልሽ ሌላ ስም ታወጪልኛለሽ። አሁን ዝም በይ ብቻ አላት።

‹‹ተፈራ ምን ነው ዝም አለ?›› ብላ ጠየቀች።

መልስ አላገኘችም። እንባዋ ኮለል ብሎ ወረደ። ቆየችና፣ በጣም በተዳከመ ድምፅ፣ ‹‹እውነት አይደለም በሉኝ. . . ፅጌረዳ አበባ. . . ፅጌረዳ አበባ›› አለችና፣ አይኖችዋን ከደነች። ከተከደኑት አይኖችዋ ውስጥ እንባ ይፈስ ነበር።

‹‹ይህን ስፍራ ማን አሳየህ? አለችው፣ ድንገት ነፍስ በዘራ ድምፅ።

‹‹እባክሽን ለመናገር አትሞክሪ። አላት ደርቤ።

ወዲያው ተሰማ፣ ‹‹እኔ ነኝ›› አላት።

ጆርዋን ማመን አቅቶአት አይኖቸዋን ከደነች። ግን፥ ዝም አላለችም። አይኖቸዋን በግድ ከፍታ ትኩር ብላ እያየችው፥ ‹‹አሁን የት ልትወስደኝ ነው?›› ብላ ጠየቀችው

ተሰማ ተፀፅቶ እኔ ነኝ ብዬ ባልነግራት ይሻል ኖሮአል? ብሎ አሰበ።

‹‹ቤትሹ ከዚያ በሁዋላ ሆስፒታል. . .››

‹‹አሳክመህ አድነህ ልትገድለን?››

ደርቤ በድንገት ብልጭ አለበት። ንዴት ተናነቀው። ጉሮሮው ሲደርቅ ተሰማው።

‹‹እዚህ ብትገድለኝ ይሻላል›› አለችው፥ ድክም ባለ ድምፅ።

‹‹ጉሮሮውን በትንፋሹ ጠረገና በሚንቀጠቀጥ ከንፈር፥ ‹‹አውሬሽን ፈልጊ! እኛ አውሬዎች አይደለንም። የኔ አላማ፥ እስከ ተቻለኝ ድረስ፥ እንዳንቺ ያሉትን ወደ አብዮቱ ሰፈር መመለስ ነው እንጂ መግደል አይደለም!›› አላት።

‹‹አላምንህም›› አለቸው።

‹‹እመኚኝ!›› አላት። ‹‹እኔን ባታምኚ ለሰፊው ህዝብ የመጣውን አብዮት እመኚ!››

‹‹ከአደጋ ጋር ድብ – ብ – ቆሽ መጫወት ይብቃሽ ብሎኝ ነበር ተሰማ. . .›› አለች፥ እየተዳከመ በሄደ ድምፅ።

‹‹እኔም ስልክ የደወልሽልኝ ጊዜ ከሁላችሁም ጋር መገናኘት አሰብኝ ያልኩሽ ለዚሁ ነበር›› አላት።

የንብ ንግስት ስእል ትዝ አለው። ሂሩት የምትናደፍ ንብ መስላ ታየችው። ከንብ ንግስት ጋር የሚገናኝ ሰራተኛ ንብ ወዲያውኑ እንደሚሞት ድንገት ስለተከሰተለት ጡንቻው ሲወጣጠር ተሰማው።

መዳከምዋን ስላየ ክላሺኑን አንግቶ፥ ሂሩትን አቅፎ ይዞአት ተነሳ። ጥቁር ሀር ነዶ የመሰለው ረጅም ጠጉርዋ ተዘናፍሎ ወርዶ ይታይ ነበር።

ደርቤንና ተሰማን ሁለት የአብዮት ጥበቃ ጉዋዶች ብቻ ተከትለዋቸው ሲወጡ፥ ሌሎች ወደ ሁዋላ ቀሩ። ደርቤ ሂሩትን ተሸክሞ ጨለማውን እየሰነጠቀ

ወደ ቤትዋ ገሰገሰ። ኪዮስኩ ከአቶ ጉልላት ቤት እምብዛም ሩቅ አልነበረም። ደርቤ ላንዳፍታ አቶ ጉልላት ስለቀበሩዋቸው መሳሪያዎች አስታወሰ። ‹‹ነገም ሌላ ቀን ነው›› ብሎ መንገዱን ቀጠለ።

መንገዱ ባዶ ነበር። ንፋሱ ምጥ እንደ ያዛት ሴት ያቃስታል።

በከዋክብት የተከበበች ግማሽ ጨረቃ አይናፋር ልጃገረድ መስላ ብቅ ብላለች። ደርቤ ግን የታዩት፥ ጥቁር ሰማይ ላይ የተፈነጠቁ ቀይ ከዋክብት ነበሩ። ጥቁር ሰማይ - ቀይ ከዋክብት። ድንገት ቆም ብሎ የሂሩትን የልብ ትርታ አዳመጠ።

‹‹ትንፋሽዋ አለ›› አለው ተሰማ ቁርጥ ቁርጥ በሚል ትንፋሹ። ደርቤ መልስ አልሰጠውም። ፍጥነቱን ጨመረ።

እርምጃው ወዴት እንደሚመራው ሊታየው አልቻለም። ልቡ ተንሳፈፈ። ብርድ ቢሆንም አልቦታል። ላቡ በማጅር ግንዱ እየተንቆረቆረ ይወርዳል። ጀርባውን አልቦታል - ሸሚዙ ከጀርባው ጋር እስኪጣበቅ ድረስ። ብብቱን አልቦታል - እና ጡንቻዎቹ ስቃይ ይሰማቸዋል። መንገዱ ወዴት ያመራል? የሚል ጥያቄ ከእርምጃው ከትንፋሹ ጋር - ከልብ ትርታው ጋር - ስልት ይዞ ያስተጋባል - አእምሮ ውስጥ።

ጨረቃዋ ጥልቅ - ጥቁር ጉም ውስጥ። የጠቀሰችው መሰለው - እናቱ አስታወሰ. . . እምአእላፍ በእጁ ዕፎ የሰጠውን ጥቅስ አስታወሰ. . .

Man's dearest possession is life. It is given to him but once, and he must live it so as to feel no torturing regrets for wasted years, never know the burning shame of a mean and petty past; so live that, dying, he might say: all my life all my strength were given to the finest cause in all the world, the fight for the liberation of mankind" . . . ኒኮላይ አስትሮ ቪስኪ. . .

ፈገግ አለ። በፈገግታው ውስጥ ፍኖትን አያት።

ከነአቶ ጉልላት ቤት አጠገብ ሲደርስ እንዳጋጣሚ ሆኖ፥ ‹‹ሙሽራዬ›› የተባለው የሰርግ ዘፈን ከሰፈሩ ፀጥታ በላይ ነግሶ ጨለማውን እየጣሰ ደምቆ ይሰማ ነበር. . .

[illegible]

[illegible]

[illegible] ሰዎች ወደ ፊት እንዲሄዱ በግልጽ ይታያል።

በማንኩሳ ማተሚያ ቤት ታተመ
0113 691833

ዋጋ 71.20 ብር